

ટીકા તથા ફેંસલા સાથે.

હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો.

સને ૧૮૬૦ નો ૪૫ મો.

સને ૧૮૭૦ નો ૨૭ તથા સને ૧૮૮૨ ના ૮ ના સુધારા સાથે.

—૦૦૦૦૦૦—

અનાવનારં

વકીલ મંગળદાસે પરભુદાસ

(કાઠિયાડ પોલીટીકલ એજન્સી)

—૦૦૦૦૦૦—

અમદાવાદ

માલિકચોક આગળ કાગળીઝોળ સામે શાં હોરાબાઈ જુગલશાના

મકાનમાં “અમદાવાદ ટાઈમ્સ પ્રેસ”ના માલિક

કાળીદાસ સાંકળચંદે છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યો.

સંવત ૧૯૪૦

સને ૧૮૮૪

સન ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં આક્ટ પ્રમાણે ગ્રંથ

સ્વામીત્વનો હક રાખ્યો છે.

ક્રીંમન ૩૩-૦-૦

આ કાયદો અમદાવાદમાં માલિકચોક આગળ કાગળીઝોળની

સામે અમારી આફીસમાંથી વેચાઈ મળશે.

પ્રસ્તાવના.

હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો (ઇન્ડીયન પીનલકોડ) આજ લગભગ ત્રીસ વરષથી અમલમાં છે, અને શીક્ષાના ધારા તરીકે તે આવે છે. પીનલકોડની ઘણીખરી કલમો ઉપર નામદાર હાઈ કોર્ટોના વિદ્વાન જડ્જોએ ફેસલા કરેલા છે, તેની સંખ્યા ઘણીજ થઈ છે વળી કેટલીક કલમો ઉપર ઇંગ્લેંડમાં પણ ફેસલા થયેલા છે તે સર્વ સંક્ષેપથી રચી, ત્યાં કલમો ઉપર વિદ્વાન જુદા જુદા ગ્રંથ કર્તાએ અભીપ્રાય રૂપી દ્રષ્ટાંતો આપેલાં છે, તેનો સાર કલમ સાથે દાખલ કરી, તે ઉપર ટીકા કરવા આ પુસ્તકના માલિકાએ મને ભલામણ કરેલી, તે ઉપરથી મેં મારી અદ્ય બુદ્ધિને આધારે આ પુસ્તક તેમને સાર બનાવ્યું છે; તેમાં કોઈ જનની ખામી હોય, તેને વાસ્તે કદરદાન આલમ ક્ષમા કરશે, એવી આશા રાખું છું.

આ પુસ્તકમાં હિંદુસ્તાનની હાઈ કોર્ટોએ કરેલા ફેસલા બનવાં સુધી ઘણા ખરા આ જઠીન સુધીના આપેલા છે. વળી તેની સાથે ઇંગ્લેંડમાં ચુકાબેલા અમુક ફેસલાનો પણ સાર દાખલ કર્યો છે, તેમજ હિંદુસ્તાનમાં અજોડ ઇંગ્લેંડમાં અમુક કલમો ઉપર કેટલેક કેટલેક તફાવત છે, ત્યાં અહીંનો અને ત્યાંનો કેવો અભીપ્રાય છે તે કેટલેક ઠેકાણે બતાવ્યું છે. વળી કેટલેક ઠેકાણે વિદ્વાન ગ્રંથ કર્તાઓએ બતાવેલા પુસ્તકોમાંથી અમુક દ્રષ્ટાંતો સારી અને સરળ ગુજરાતી ભાષામાં ભાષાંતર કર્યું છે, ત્યાં કેટલેક ઠેકાણે તેઓએ આપેલી સમજનો સંક્ષેપમાં સાર લીધેલો છે, તેથી વાંચનારને આ પુસ્તક ઘણુંજ ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશા છે.

આ પુસ્તક બનાવવામાં મેટરબાન મેઈન, મેક્ફરસન તથા કેનનબર્ગ સાહેબોએ બનાવેલાં પુસ્તકોની ઘણી મદદ લીધેલી છે. તેમનો આ ઠેકાણે હું ઘણીજ આભાર માનું છું. એ ગ્રંથ કર્તાઓના પુસ્તકોની આલમમાં ઘણીજ પ્રસંસા થાય છે, તેથી તેમના આપેલા અભીપ્રાયો પણ કોઈ કોઈ કલમોમાં સંક્ષેપથી દર્શાવ્યા છે. મજકુર ગ્રંથ કર્તાઓનાં પુસ્તકો ઉપર સર્વ હાઈ કોર્ટો વધારે આધાર રાખે છે, તેથી આ પુસ્તકના માલિકાએ તે ઉ સાહેબોનાં પુસ્તકોની વધાર મદદ લેવા મને ભલામણ કરેલી, તેથી મેં કેટલીક કલમો ઉપર સંક્ષેપમાં તેમના અભીપ્રાય દર્શાવ્યા છે, બાદ તેની સાથે ફેસલા ટાંકેલા છે.

વળી વાંચનારને સુગમ પડે તેને વાસ્તે કલમો નીચે કોષ્ટક ટાંકેલાં છે. આ કોષ્ટક ક્રી મોનલ પ્રોસીજરકોડ (1872નો 10મો આકટ) ની પાછળ પરિશિષ્ટમાં આપેલાં છે, તે ફરક કલમ નીચે ઉતાર્યાં છે. આમ કરવાથી તે કલમનો ગુન્હો કેવો છે, તે સહેલાઈથી જણાઈ આવે. કોષ્ટકમાં ૭ ખાનાં મુકેલાં છે; ૧લા ખાના ઉપરથી જણાઈ આવે કે તે કલમના ગુન્હાને માટે પોલીસ વગર વારંટ પકડી શકે કે નહીં; ૨ જા ખાના ઉપરથી જણાય કે, આ કલમના ગુન્હામાં પ્રથમ વારંટ નીકળે કે પ્રથમ સમન નીકળે; ૩ જા ઉપરથી જણાય કે, જા મોન' લેઈ ચકાય તેવો ગુન્હો છે કે નહીં; ૪ થા ઉપરથી જણાય કે, આ ગુન્હો માંડીવાળી ચકાય તેવો છે કે નહીં; ૫ મા ઉપરથી જણાય કે, કેઈ કોર્ટ તે ગુન્હાનો ઇન્સાફ કરે; અને ૬ મા ઉપરથી જણાય છે કે, તે ગુન્હાને માટે કેટલી શીક્ષા કેવા પ્રકારની થઈ શકે. આ છઠ્ઠું ખાનું દાખલ કર્યું હોત નહીં તો પણ આલમ; પણ કલમના ગુન્હાને માટે કેટ-

હી શીક્ષા છે, એવું એકદમ જોવું હોય ત્યારે ઉપયોગી થઈ પડે નહીંતો જ્યારે બધી કલમ વાંચે ત્યારે વાંચનારને ખબર પડે. જ્યારે કાઈ તોહોમતદાર ઉપર ગુન્હો મુકવામાં આવે છે, ત્યારે તે ગુન્હો કેવા પ્રકારનો છે, તે જાણવાની ધાણીજ અપેક્ષા હોય છે, અને તેથી ફોજદારી કાયદાનું પરીચીટ જોવું પડે છે, આ અડચણ દૂર કરવા વધારે દુરસ્ત લાગવાથી ફરક કલમની સાથે તે પરીચીટનું કાષ્ટક ટાંકવા મં થોજના કરી છે, તે ધણું કરીને આલમને પસંદ પડશે એવી હું આશા રાખું છું; વળી કેટલોક કલમોમાં મજકુર ખતાવેલા છ આનાં કરતાં વધારે ખાનાં પણ આપેલાં છે; તે ફક્ત એવીજ કલમો છે કે જેમાં જુદા જુદા પ્રકારના જુદા જુદા રીતે થયેલા ગુન્હાઓ હશે. તેવે ઢેઢાણે પ્રથમના ખાનામાં, કેવા રીતે કેવા પ્રકારનો ગુન્હો કર્યો છે તે ખતાવ્યું છે અને તેમાં પ્રથમ વારંદ, સમન, વાંચે કેમ થાય તથા તેના ગુન્હા સાર કેટલી શીક્ષા તે ખતાવ્યું છે.

આ પુસ્તકમાં ઘણા ખરા ફેસજાના આધારો દરથાવેલા છે, પણ કાઈ કાઈ ઢેઢાણે ગફલતથી રહી ગયેલા છે. આવા ફેસલા ધણું કરીને ઝંઝાડમાં ચુકાયેલા છે, અને તેથી કરીને તેના આધાર ખરોખર ને ઢેઢાણે દરશાવી શકાયા નથી. જો તે દરશાવ્યા હોત તોપણ વાંચનારને જે જોવાને ધાણીજ મુશ્કેલી પડત, કેમકે ત્યાંનાં પુસ્તકો અહીં ઘણાં ખરાં મળી શક્યાં હોઈએ, અને તેથી કરીને તે જોઈ શકાય તેમ છે નહીં. તેમ છતાં જો એ ખાખતમાં આલમને ખામી માલમ પડે તો તેને વાસ્તે ક્ષમા કરવી અનેના હાઈ કોર્ટના ફેસલાના આધાર ખરોખર હવાથી દરથાવ્યાં; તેમ છતાં કાઈ ઢેઢાણે જુદા હોય તો માફ માગું છું.

કલમો જોવાને તથા ગુન્હાઓ જોવાની સગવડ પડે તેને વાસ્તે એક જોડે પણ આ સાથે સામન કરેલું છે, તે વાચનારને પસંદ પડશે એવી આશા છે.

અમદાવાદ
તા. ૧૪મી જાન્યુઆરી
૧૮૮૪

વકીલ મંગળદાસ પરભુદાસ.

(કાઠીયાવાડ પાલીકોટલ એજન્સી)

છંડકેસ.

કલમ પૃષ્ઠ.

અટકાવ,

ગેરબાજીઓ એટલે શું.

૩૩૩...૨૧૧

તેને માટે શિક્ષા.

૩૪૧...૨૧૨

અપવાદો--

ગુન્હાની વાજ્યા વખતે દયાનમાં રાખવા.

૧...૧૬

કાપડા પ્રમાણે કામ કરવાની જે રાખસની ફરજ છે વીગેરે.

૭૬...૨૬

ઈનસાફનું કામ કરતાં કરેલું જાણનું કામ.

૭૭...૩૦

ઈનસાફ કોરડના ફેંસલા અથવા હુકમ મુજબ કરેલું કામ.

૭૮...૩૦

કામ કરવાની જે રાખસને કાપડાથી રજા છે વીગેરે.

૭૯...૩૦

કાપડેસર કામ કરતાં ઇંતેફાકન

૮૦...૩૧

કામથી હાની થાય એવો સંભવ હોય તે કામ. ગુન્હાના ઇરાદા વગર કરવું, વીગેરે.

૮૧...૩૭

૭ વરસથી ઓછી ઉમરના બાળકે કરેલું કામ.

૮૨...૩૯

૭ વરસથી વધારે અને ૧૨ વરસથી ઓછી ઉમરના બાળકે કરેલું કામ. હીવાના રાખસનું કામ.

૮૩...૩૯

પોતાની ખુશી નહીં છતાં થયેલી હેફના સખખથી કામ કરવું.

૮૪...૪૦

જે કામથી માત્ર અથવા મહાવ્યથા કરવાનો ઇરાદો કર્યો નથી એવું

કામ રજામંદીથી કરવું.

૮૭...૪૨

માત્ર થાય એવા ઇરાદો કર્યો નથી તેવું કામ રજામંદીથી કરવું વીગેરે.

૮૮...૪૩

બાળક અથવા હીવાનાના કાપડા માટે કરેલું કામ વીગેરે.

૮૯...૪૩

રજામંદી શીવાય કોઈ રાખસના કાપડા માટે કરેલું કામ વીગેરે.

૯૨...૪૬

શુદ્ધિએ કરેલું.

૯૩...૪૭

જે કામ કોઈ રાખસને ડરથી કરવું પડે.

૯૪...૪૭

મુજબ હાની થાય એવું કામ.

૯૫...૪૮

અપહરણ--

એટલે શું.

૩૬૦...૨૪૨

તેને વાસ્તે શિક્ષા.

૩૬૨...૨૪૪

કરવાની કોશીશ.

૩૬૩...૨૪૪

ડરવામાં બુદ્ધિવરક વ્યથા કરવી.

૩૬૪...૨૪૫

ખુન અથવા મહાવ્યથા કરવાની કોશીશ સાથે અપહરણ.

૩૬૭...૨૪૬

ભયંકર રાખસી અપહરણ કરવું વીગેરે.

૩૬૮...૨૪૬

આત્મઘાત--

ખાળક અથવા હોવાના શખસને આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવી.	કલમ, ૫૪.
આત્મઘાતમાં મદદગારી કરવી.	૩૦૫...૧૬૪
કરવાની ફાસીશ.	૩૦૬...૧૬૪
	૩૦૯...૧૬૭
અ ખરૂં ભેવી--	
ઐટલે શું.	૪૬૬...૩૦૭
તેને માટે શિક્ષા	૫૦૦...૩૧૨
તેના જેવી ખાખત છાપવી.	૫૦૧...૩૧૩
'તેવી ખાખતવાળી છાપેલી અથવા ફોતરેલી વસ્તુ વેચવી.	૫૦૨...૩૧૩
ધનસાક્ષીની ફારક--	
ઐટલે શું.	૨૦... ૮
ધમારત--	
તોડી પાડવામાં, અથવા મરામત કરવામાં ગફલતી.	૨૮૮...૧૭૬
ધરાદા.	
ઘણા શખસોનો ધરાદો પાર પાડવો વીગરે	૩૪ ... ૧૩
કાંઈ કામ સાપરાધ જ્ઞાન અથવા ધરાદાથી થવાને લીધે ગુ-હો ગણાવું	
હોય ત્યારે, વિગરે.	૩૫ ... ૧૪
ફોવા હોવાને જોઈએ-કલમ ૩૫ ની ટીકા જુઓ.	... ૧૪
જાટ.--	
ને ખીગાડ કરવો.	૪૨૯...૨૬૭
ઐકરાર.--	
કાયદા પ્રમાણે પુરાવામાં લઈ શકાય એવા કોઈ ઐકરારમાં લખેલી	
જાટી ફક્ષીયન.	૧૯૬...૧૨૭
જોડો ઐકરાર ખરાની માફક વાપરવો.	૨૦૦...૧૨૮
ઝાફીસ--	
સોરનોની ઝાફીસ રાખવી	૨૬૪...૧૮૩
અંગતુત--કલમ ૧૪૧, ૧૪૨, ૧૪૩ જુઓ.	...૨૩-૮૪
	ક.
કબજો--	
ઝી, ઝોડેતા, અથવા નોકરના કબજામાંની મિલકત.	૨૭ .. ૧૧
કલમ--	
ઐટલે શું.	૫૦... ૧૭
કસુર--	
ઐટલે શું.	૩૩... ૧૨
સરકારી નોકરને મદદ કરવામાં કસુર કરવી.	૧૮૭...૧૧૧

કાટલું—

જોડું કાટલું ફગલખાજીથી વાપરવું.

૨૬૪-૨૬૫...૧૧૭-૧૧૮

જોડાં કાટલાં અથવા માપ પાસે રાખવા.

૨૬૫...૧૧૮

જોડ કાટલાં અથવા માપ બનાવવાં અથવા વેચવાં.

૨૬૭...૧૧૯

કાપણ—

વિશેષ કાપણ, ઐટલે થું.

૪૧... ૧૬

સ્થાનિક કાપણ, ઐટલે થું.

૪૨... ૧૬

કાપણ વિરુદ્ધ.

૪૩... ૧૬

કાપણ પ્રમાણે ફરજ.

૪૪... ૧૬

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળી.

૧૪૧... ૮૩

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીનો અંગભુત.

૧૪૨... ૮૪

તેમ હોવાની શિક્ષા.

૧૪૩... ૮૪

જીવ લે એવું કાંઈ હથિયાર પાસે છતાં કોઈ કાંઈ વિરુદ્ધ મંડળી માં સામીલ થવું.

૧૪૪... ૮૫

એવી મંડળીને વિખરાઈ જવાનો હુકમ થયો છે એવું જાણ્યા છતાં સામીલ થવું.

૧૪૫... ૮૫

સામાન્ય હેતુ પાર પાડવામાં અંગભુતે વાપરેલું બળ.

૧૪૬... ૮૬

કોઈ કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીનો હેતુ પાર પાડવામાં કાંઈ ગુન્હા થાય, તો ફરેક અંગભુતને તે ગુન્હાનો તકશીરવાર સમજવો.

૧૪૮... ૮૭

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીમાં સામેલ થવાને પછી આપવા કરીને રાખવા વિગેરે.

૧૪૯... ૮૭

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીને વિખરી નાખવાને કોઈ સરકારી નોકર મહેમત કરે તો હોય તેના ઉપર કોઈ હુકમો ફરે વિગેરે.

૧૫૨... ૮૮

જે જમીનમાં કોઈ કાપણ વિરુદ્ધ મંડળી હોય તે જમીનના માલિકની ફરજ વિગેરે.

૧૫૪... ૯૦

કિમતી હસ્તાવેજ—

ઐટલે થું.

૩૦... ૧૨

કિમતી હસ્તાવેજ અથવા વોલ જોડું બનાવવું.

૪૧૭...૨૮૮

કુદ—

કુટલા પ્રકારની છે.

૫૩... ૧૭

અકાંત કુદ કરવાના નીયમ.

૭૩... ૨૭

અમાના ગતિ તે પ્રકારની કુદ કરવાના નીયમ.

૧૦... ૨૦

અકાંત કુદ કુટલી થઈ શકે.

૭૪... ૨૮

ખ.

ખપર—

જે રાજ્યસભા કાયદા મુજબ સરકારી નોકરને ખર્ચ આપવાની ફરજ હોય વિગેરે.

૧૭૬...૧૦૮-૧૧૦

ખોટા ખર્ચ આપવી.

૧૭૭...૧૧૦

કોઈ સરકારી નોકર પાસે તેનો કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં આણી

વીને ખોલે રાજ્યસભાને નુકસાન કરવાના ઇરાદાથી ખોટા ખર્ચ આપવી. ૧૮૨...૧૧૩

ખર્ચ આપવાની જેની ફરજ હોય તે રાજ્યસભા ઇરાદાથી ખર્ચ આપ

વામાં કસુર કરે.

૨૦૨...૧૩૦

કોઈ ગુન્હાની ખોટા ખર્ચ આપવી.

૨૦૩...૧૩૦

ખાનગી ખર્ચાવ—

ખાનગી ખર્ચાવમાં કરેલો વસ્તુ ગુન્હો નથી.

૯૬... ૪૩

શરીર તથા મિલકતના ખાનગી ખર્ચાવનો હક.

૯૭... ૪૯

દીવાના રાજ્યસભા વિગેરેના કાર્યમાં ખાનગી ખર્ચાવ.

૯૮... ૪૯

દીવાના કાર્યમાં ખાનગી ખર્ચાવ કરવાનો હક નથી.

૯૯... ૫૦

શરીરના ખાનગી ખર્ચાવનો હક જાત કરતાં સુધી ક્યારે પહોંચે છે.

૧૦૦... ૫૧

તે હક જાત શીવાયની ખોટા હાની કરતાં સુધી ક્યારે પહોંચે છે.

૧૦૧... ૫૧

શરીરનો ખાનગી ખર્ચાવ ક્યારે શરૂ થાય છે વિગેરે.

૧૦૨... ૫૧

મિલકતના ખાનગી ખર્ચાવનો હક જાત કરતાં સુધી ક્યારે પહોંચે છે.

૧૦૩... ૫૧

તે હક જાત શીવાયની ખોટા હાની કરતાં સુધી ક્યારે પહોંચે છે.

૧૦૪... ૫૨

મિલકતના ખાનગી ખર્ચાવના હકની શરૂઆત અને તેનું જમીન રેહેલું.

૧૦૫... ૫૨

કોઈ ખેતરના રાજ્યસભા હાની થવાનું જોખમ હોય ત્યારે જીવ લે એવા

કુમલાથી ખાનગી ખર્ચાવનો હક.

૧૦૬... ૫૨

ખુન—

ખોટલે શું.

૩૦૦...૧૮૮

જે રાજ્યસભા જાત કરવા પારખું હોય તેથી જુદા રાજ્યસભા થાય.

૩૦૧...૧૯૨

તેને માટે શીક્ષા.

૩૦૨...૧૯૩

શીક્ષણીય અનુસ્યવધ તથા ખુનમાં તફાવત.

૩૦૦ ની ટીકા...૧૯૧

જન્મ ટીપના કેદીએ કરેલું ખુન.

૩૦૩...૧૯૩

ખુન કરવાની કોશીસ.

૩૦૭...૧૯૫

ખુન કરવા માટે અનુસ્ય હરાજી વિગેરે.

૩૧૪...૨૨૪

ખોટા—

સરકારી ફક્તર ખનાવવું વિગેરે.

૪૬૬...૨૮૭

ખોટા લેખ ખનાવવો.

૪૬૪...૨૮૪

ખોટા લેખ ખનાવવાની શીક્ષા.

૪૬૫...૨૮૬

ખોટા જાત મત મુકવું.

૨૧૧...૧૩૫

ગ.

ગરભપાત—

ઐટલે શું વિગરે.

૩૧૨-૩૧૫-૩૧૬...૧૯૮-૧૯૯-૨૦૦

ઝીની રત્નમંદી વગર ગરભપાત કરવો.

૩૧૩...૧૯૮

ગરભપાત કરવાના ઇરાદાથી કરેલાં કાંઈ કામથી થયેલું જાત.

૩૧૪...૧૯૯

ગીતા--

ખોભત્ત ગીતા.

૨૬૪...૧૮૨

ગુન્હા--

ઐટલે શું.

૪૦...૧૬

(આ વાસ્તે જુઓ અપૂવાદ)

રાજ વીરધ ગુન્હા કરવા સારું સંપ કરવો વીગરે.

૧૨૧અ...૭૨

સૃષ્ટિકર્મ વિરૂપના ગુન્હા.

૩૭૭...૨૩૨

ગુલામ--

ગુલામ દાખલ કાઢીને ખસેડવો વીગરે.

૩૭૭...૨૩૨

ગુલામનો વેપાર કરવો.

૩૭૧...૨૨૮

ગેરબ્યાજખી--

લાભ ઐટલે શું.

૨૩... ૧૦

હાની ઐટલે શું.

૨૩... ૧૦

ગેરબ્યાજખી લાભમાં મોલકતનું ગેરબ્યાજખી રાખવું પણ સમજવું.

૨૩... ૧૦

ગેરબ્યાજખી હાનીમાં કાંઈ મોલકત સેવામાં ગેરબ્યાજખી પ્રતીપ્તિ થ

૨૩... ૧૦

વું સમજવો.

ધ.

ધર--

નાશ્ત્રી આવેલાને ધરમાં રાખવો.

૧૩૬... ૮૧

કાંઈ ગુન્હેગારને ધરમાં રાખવો.

૨૧૨... ૧૩૬

ઢીંઢીમાંથી નાઠેલા ગુન્હેગારને ધરમાં રાખવો વિગરે.

૨૧૬... ૧૪૧

ધર ફોડવું ઐટલે શું.

૪૪૫... ૨૭૩

રાતે ધર ફોડવું.

૪૪૬... ૨૭૫

ધર ફોડવાની સીક્ષા.

૪૫૩... ૨૭૭

કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો ગુન્હો કરવા ધર ફોડવું.

૪૫૪... ૨૭૮

કાંઈને બધા કરવાની તર્જ્યારી કરીને ધર ફોડવું વિગરે.

૪૫૫... ૨૭૮

રાતરે ધર ફોડવાની સીક્ષા

૪૫૬... ૨૭૮

કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો ગુન્હો કરવા સાથે રાતરે ધર ફોડ

૪૫૭... ૨૭૯

વું વીગરે.

કલમ, ૪૬

કાઈ અપસને બધા કરવાની તર્જ્યારી કરીને શતરે ધર હોડવુ વિગરે.	૪૫૮...૨૮૦
ધર હોડવાનો ગુન્હો કરતાં કાઈને મહાબધા કરવી વિગરે.	૪૫૯...૨૮૦
જગ્યા રાખસો ધર હોડવા વીગરેમાં સામીલ હોય અને તેઓમાંનો કાઈ એક માત્ર અથવા મહાબધા કરે તો કેમ થાય વિગરે.	૪૬૦...૨૮૦

અ.

મલાવવુ

મોકની સુમેહ વિરૂધ ગુન્હા કરાવવા માટે યોદી બુમ મલાવવી.	૪૦૫...૩૧૪
---	-----------

ચાજા—

કાઈ જીને લગવવાના ધરાશયી ચાજા કરવા વિગરે.	૪૦૬...૩૧૬
--	-----------

ચોરી--

એટલે શું.	૪૦૮...૨૪૨
તેને માટે સીક્ષા.	૪૦૯...૨૩૫
રહેવાના ધર વિગરેમાંથી ચોરી કરવી.	૪૧૦...૨૩૭
શકના અપભ્રમ માંહેલા મીલકતની મહેતા અથવા જાકરે ચોરી કરવી	૪૧૨...૨૩૭
ચોરા કરવા સારૂ માત્ર અથવા બધા કરવાની તર્જ્યારી કરીને ચોરા કરવી.	૪૧૨...૨૩૮
ચોરીની મીલકત ત શું.	૪૧૦...૨૪૫
ચોરીની મીલકત બદલાવતથી લેવી.	૪૧૧...૨૪૫
ડાકાઈટી કરતાં ચોરની મીલકત બદલાવતથી લેવી.	૪૧૨...૨૪૭
ચોરીની મીલકતનો નીચ પધો કરવો.	૪૧૩...૨૪૮
ચોરીની મીલકત સંતાડવામાં મદદ કરવી.	૪૧૪...૨૪૮

છ.

છીનાજી—

એટલે શું.	૪૧૭...૩૦૩
-----------	-----------

જ.

જગજા--

કાને કેડેવો.	૪૧૯... ૭
--------------	----------

જગજાના કામને વાર્તે કપારે ગુન્હો નથી તેને માટે “અપવાદ” જુઓ.

જન્મ છુપાવવો—

મુડકુ છાની રીતે વગે કરી છંદને જન્મ છુપાવવો.	૩૧૮...૨૦૧
---	-----------

જખરાઈથી કઢાવવુ--

એટલે શું.	૩૮૩...૨૩૮
-----------	-----------

તેને માટે શિક્ષા.	૩૮૪...૨૩૯
-------------------	-----------

તેવો ગુન્હો કરવા સારૂ કાઈ રાખસને નુકશાનનો ભય ઉત્પન્ન કરવો.	૩૮૫...૨૪૦
--	-----------

માત્ર અથવા મહાબધાનો ભય કાઈ રાખસને પમાડીને જખરાઈથી કઢાવવાનો ગુન્હો કરવો.	૩૮૬...૨૪૦
---	-----------

કલમ. ૪૯-

હડાવવાનો મુન્હો કરવો.

૪૮૬...૨૪૦

મજુર મુન્હો કરવા સારૂ કાંઈને માત અથવા મહાવ્યથાનો ભય ઉત્પન્ન કરવો.

૪૮૭...૨૪૦

માત અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવા મુન્હાનું તોઢોમત મુકવાનો ભય ઉત્પન્ન કરીને જખરાઈથી હડાવવાના મુન્હો કરવો.

૪૮૮...૨૪૧

જખરાઈથી મજુરી કરાવવી--

કાપડા વિરૂદ્ધ જખરાઈથી મજુરી કરાવવી.

૪૭૪...૨૧૬

જખાશય--

સાર્વજનિક જખાશયનું પાણી મેકું કરવું.

૨૭૭...૧૭૪

જનવર--

એટલે શું.

૭૭૪...૧૭

જનવર સંખ્યા ગણતરી.

૨૮૬...૧૮૦

જંગમ મિલકત એટલે શું.

૨૨... ૧૦

જાંગી--

એટલે શું.

૪૪... ૧૬

જાંગીને જોખમ પડે એવા રાગનો એપ પસર એવું ગણતરીનું કામ.

૨૧૬...૧૭૦

જાંગીને જોખમ પડે એવા રાગનો એપ પસર એવું જોખમીનું કામ.

૨૭૦...૧૭૧

ઠ.

ઠમ--

એટલે શું.

૪૧૦...૧૬૭

તેને માટે શીક્ષા

૪૧૧...૧૬૭

ઠગાઈ--

એટલે શું.

૪૧૪...૨૪૮

વેશ લેઈને ઠગાઈ કરવી.

૪૧૬...૨૪૯

ઠગાઈની શિક્ષા.

૪૧૭...૨૫૦

જોનો લાભ જળવવાની જે ચખસની ફરજ હોય તેને ગેરબ્યાજખી હાની થશે એવું જાણીને તે ચખસે ઠગાઈ કરવા.

૪૧૮...૨૫૧

વેશ લેઈને ઠગાઈ કરવાની શિક્ષા.

૪૧૯...૨૫૨

ઠગાઈ કરીને અદ્વાનતથી કાંઈ મિલકત અપાવવી.

૪૨૦...૨૫૨

ડ.

ડગાઈ--

એટલે શું.

૩૬૧...૨૪૪

તેને માટે શિક્ષા.

૩૬૪...૨૪૫

ખુનની સાથે ડાકાઈટી.

૩૬૬...૨૪૫

ખુનની અથવા મહાબ્ધા કરવાની ડાકીશની સાથે અપહરણ અથવા ડાકાઈટી વિગેરે.

૩૬૭...૨૪૬

ભયંકર શસ્ત્ર ખરણ કર્યું હોય તે વખતે ડાકાઈટી કરવાની ડાકીશ, ડાકાઈટી કરવાની તૃપ્યારો કરવી.

૩૬૮...૨૪૬

ડાકાઈટીની ટોળીમાં હોવાની શીક્ષા.

૩૬૯...૨૪૭

ડાકાઈટી કરવાના કારણસર અકા થવું.

૪૦૦...૨૪૭

૪૦૨...૨૪૮

ત.

તીરસ્કાર કરવો—

સમાધાનીનો ભંગ કરાવવાના ધિરાણથી બળી નોંધને ડાકાઈનો તીરસ્કાર કરવો.

૫૦૪...૩૧૪

તોહોમત—

નુકશાન કરવાના ધિરાણથી મુકેલું ગુનાનું ખાટું તોહોમત.

૫૧૧...૩૧૫

દ.

દગલખાણ—

એટલે શું

૨૫ - ૧૧

દાર--

પીને બહુરે જાએમાં ફરવું.

૫૧૦...૩૧૭

દંડ--

દંડની રકમ કેટલી હોવી નોંધાવે.

૬૩...૨૨

દંડ ના આપે તો કેદનો હુકમ.

૬૪...૨૨

જે ગુનાને માટે કેદ તથા દંડ એ બંને શીક્ષા થઈ શકતી હોય તેવા

ગુનામાં દંડ ન આપે તો તેને બદલે કેદની મુદતની હદ.

૬૫...૨૩

દંડ ના આપે તો કેદનો પ્રકાર.

૬૬...૨૩

ગુનાની શીક્ષામાં દંડજ થઈ શકતો હોય ત્યારે અગર દંડ ન આપે તો કેદની મુદત.

૬૭...૨૩

દંડ આપે કે કેદ બંધ થાય.

૬૮...૨૪

દંડના હિસાબે નીકળે તેટલો ભાગ આપે કે કેદ બંધ થાય.

૬૯...૨૪

દંડ કેટલા દરમ્યાનમાં વસુલ થઈ શકે.

૭૦...૨૪

ધ.

ધમકી--

સાપરાધ ધમકી એટલે શું.

૫૦૩...૩૧૩

તેને માટે શીક્ષા.

૫૦૬...૩૧૫

નનામા સંદેશાની મારફતે સાપરાધ ધમકી.

૫૦૭...૩૧૫

ધર્મ—

ધર્મ સંબંધી કાંઈ પણ શખ્સનું હિલ કુખાવવાના પાકા ઇરાદાથી
કાંઈ શખ્સો ખાલવા વીગેરે.

૨૬૮... ૧૮૫

ન.

નયન—

મનુસ્થ નયન

૩૧૨... ૨૨૪

ખુન કરવામાં મનુસ્થ નયન વીગેરે

૩૧૪... ૨૨૪

નાશી જવુ—

કાપડેસર કેદમાંથી નાશી જવુ વિગેરે.

૨૨૪... ૧૪૭

સારી ચાલના જમાનમાં કોઈ રાખેલો શખ્સ નાશી જવુ.

૨૨૫... ૧૪૮

નુશ્ચાન—

ઐટલે શું--

૪૪ ... ૧૬

નોકરી કરવો--

નોકરી કરવાનો કરાર તોડવો.

૪૬૦... ૨૬૮

લાચાર શખ્સોની ખીસ્મત કરવા તથા તેઓની હાજતો પુરી પાડવાનો
કરાર તોડવો.

૪૬૧... ૨૬૮

કાંઈ દુર જગોપર નોકરી કરવાનો કરાર કરી દેવા અને તે જગોપર
શહેરે ખરેખે ચાલે તે બેઠા મથા દેવા તેવો કરાર તોડવો. વીગેરે.

૪૬૨... ૩૦૦

પ.

પદારથ--

કાંઈ એરી પદારથથી ગફલતી ભૂલેલી ચાલ.

૨૮૪... ૧૭૭

અગતી અથવા જવાળાગ્રહી પદારથથી ગફલતી ભૂલેલી ચાલ.

૨૮૫... ૧૭૮

ખુવાજની સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથ સંબંધી ગફલતી ભૂલેલી ચાલ.

૨૮૬... ૧૭૯

પ્રવેશ—

સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ ઐટલે શું.

૪૪૧... ૨૭૨

અપ્રવેશ ઐટલે શું.

૪૪૨... ૨૭૩

ગુપ્ત અપ્રવેશ.

૪૪૩... ૨૭૪

રાતે ગુપ્ત અપ્રવેશ.

૪૪૪... ૨૭૫

સાપ્રાપ્ત પ્રવેશની શિક્ષા.

૪૪૫... ૨૭૫

અપ્રવેશની શિક્ષા.

૪૪૬... ૨૭૬

ખાતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા સારું અપ્રવેશ.

૪૪૭... ૨૭૬

જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુન્હો કરવા સારું
અપ્રવેશ કરવો.

૪૪૮... ૨૭૬

કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુન્હો કરવા સારું અપ્રવેશ કરવો.

૪૪૯... ૨૭૬

ક્રમ. ૫૪.

કોઈ શખ્સને બધા કરવાની તકીયારી કત્તા પછી અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૨...૨૭૭
ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવાની શીક્ષા.	૪૫૩...૨૭૭
કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવો મુન્દો કરવા સારું ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૪...૨૭૮
કોઈને બધા કરવાની તકીયારી કરીને ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૫...૨૭૮
રાતે ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવાની શીક્ષા.	૪૫૬...૨૭૮
કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવો મુન્દો કરવા સારું રાતે ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૭...૨૭૮
કોઈને બધા કરવાની તકીયારી કરીને રાતે ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૮...૨૮૦
ગુપ્ત અહ પ્રવેશનો મુન્દો કરતાં કોઈને મહાબધા કરવી.	૪૫૯...૨૮૦

પુરવ--

એટલે થું.	૧૦... ૬
-----------	---------

પુરાવો--

જાટો પુરાવો આપવો એટલે થું.	૧૬૧...૧૨૦
જાટો પુરાવો બનાવવો.	૧૬૨...૧૨૧
જાટો પુરાવાની શિક્ષા.	૧૬૩...૧૨૨
હોંત શિક્ષા ભેગ મુન્દો કોઈની ઉપર સાબીત કરવાના હરાદાથી	
જાટો પુરાવો આપવો.	૧૬૪...૧૨૪
સમુદ્રપારની અથવા કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો મુન્દો કોઈની ઉપર સાબીત કરાવવા જાટો પુરાવો આપવો.	૧૬૫...૧૨૫
જાટો પુરાવાની શિક્ષા.	૧૬૬...૧૨૬
કોઈ મુન્દોગારને બચાવવાના હરાદાથી તે મુન્દો થયાનો પુરાવો ઉઘાવવો.	૨૦૧...૧૨૮

પુસ્તક--

વેચવા અથવા દેખાડવા સારું ખીબતસ પુસ્તક કમળમાં રાખવાં.	૨૯૩...૧૮૨
--	-----------

પુલસ્થાન--

કોઈના પરમને અપમાન કરવાના હરાદાથી કોઈ પુલસ્થાનને નુકસાન કરવું.	૨૯૫...૧૮૩
કમરસ્તાન વિગેરેમાં 'બગર રજાએ જવું'.	૨૯૭...૧૮૪

ફ.

દોસલાવડું.

સાપ્રાપ હરાદાથી કોઈ જરબિલી અને દોસલાવી બેઈ જવી.	૪૯૮...૩૦૫
---	-----------

બ.

બચાવ--

એટલે થું	૧૫૯...૯૩
----------	----------

તેને મોટે શીક્ષા.	૧૬૦...૯૩
-------------------	----------

બદલાવતથી--

ઝેટલે શું

૨૪... ૧૧

ખજાત્કાર--

ખજાત્કાર સંભોગ ઝેટલું શું.

૩૭૫... ૨૩૦

તેને માટે સીક્ષા.

૩૭૬... ૨૩૧

ખક્ષીસ--

કોઈ ગુન્હેગારને સીક્ષાથી ખચાવવાને ખક્ષીસ લેવી.

૨૧૩... ૧૩૭

કોઈ ગુન્હેગારને ખચાવવાના અહંદામાં કોઈ ખક્ષીસ આપવી વિગરે.

૨૧૪... ૧૩૮

ચોરીની મીલકત પાછી મળવવામાં મદદ કરવા સાર કોઈ ખક્ષીસ લેવી.

૨૧૫... ૧૪૧

ખાળક--

જાર વરસથી ઝાણી ઉમરના ખરયાંને ખુલાં મુકવો.

૩૧૭... ૨૦૧

જારકરમને માટે કોઈ ખાળકને વેચવું.

૩૭૨... ૨૨૮

જારકરમને માટે કોઈ ખાળકને ખરીદવું.

૩૭૩... ૨૨૯

ખીગાડ--

ઝેટલે શું

૪૨૫... ૨૬૪

તેને માટે સીક્ષા.

૪૨૬... ૨૬૬

ખીગાડ કરીને રૂપાં ની નુકશાની કરવી

૪૨૭... ૨૬૬

દશ રૂપીયાની કીંમતના કોઈ જનવરને મારી નાંખીને અથવા લુલુ લ ગડું કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૨૮... ૨૬૭

દાર વિગરેને અથવા રૂપાં ની કીંમતના કોઈ જનવરને મારી નાંખી ને વિગરે ખીગાડ કરવો.

૪૨૯... ૨૬૭

પાણી સીંચવાના કામને નુકશાન વિગરે કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૩૦... ૨૬૭

કોઈ સીંચામ રસ્તાને પુલને અથવા નદીને નુકશાન કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૩૧... ૨૬૮

નુકશાન થાય એવી રીતે કોઈ શીંચામ ગટરને રેફાવોને ખીગાડ કરવો.

૪૩૨... ૨૬૮

કોઈ હાંડીના હીવો અથવા ફરીપાઈ નીશાણી વિગરેને નુકશાન કરીને

ખીગાડ કરવો.

૪૩૩... ૨૬૯

સરકારી અખત્યારથી ઉભી કોલો કોઈ જમીનની નીશાણીનો નાશ

કરવો વિગરે રૂપાં ની નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી ખીગાડ કરવો.

૪૩૪... ૨૬૯

અગ્ની વડે ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૫... ૨૭૦

કોઈ ઘર વિગરેનો નાશ કરવાના ઇરાદાથી અગ્ની વડે ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૬... ૨૭૦

તૂતકવાળા વાહાણને અથવા રો ટનના ભારના વાહાણને નાશ કરવાના

ઇરાદાથી ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૭... ૨૭૦

અગ્ની વડે તેવો ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૮... ૨૭૧

ઘાત અથવા વ્યથા કરવાની તઈયારી કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૪૦... ૨૭૧

ખીલી--

બેઠીલી ઉત્પન્ન કરવી.

૧૨૪અ... ૭૫

મ.

મદદગારી--

એટલે શું.

૧૦૭... ૫૫

મદદગાર કોણ.

૧૦૮... ૫૬

મદદગારો કેવા કેવા પ્રકારની થઈ શકે અને તેમાં કેવો કેવો રીતે

શિક્ષા થાય તે.

૧૧૦-૧૨૭... ૬૫-૭૨

ખંડમાં મદદગારી કરવી.

૧૩૧-૧૩૨... ૭૮-૭૯

કોઈ ઉપરા અમલદાર પોતાનો હોદ્દા ચલાવતો હોય તે દરમિયાન તેના

ઉપર કોઈ ઓરોસરે, શોલજરે, વીગેરે હુમલો કરવામાં મદદગારી કરવી.

૧૩૯... ૭૯

કોઈ બાળક અથવાં વાવાના રાખસને આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી

કરવી.

૩૦૫... ૧૮૪

આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવી.

૩૦૬... ૧૮૪

મહીનો--

એટલે શું.

૪૯... ૧૭

મહાવ્યથા--

એટલે શું.

૩૨૦... ૨૦૨

યુદ્ધિપુર્વક મહાવ્યથા કરવી.

૩૨૨... ૨૦૨

તેને માટે શિક્ષા.

૩૨૫... ૨૦૪

ભયંકર રાત્ર વડે મહાવ્યથા કરવી વિગેરે.

૩૨૬... ૨૦૪

જખરાઈથી મિલકત કઢાવવા સારું યુદ્ધિપુર્વક મહાવ્યથા કરવી.

૩૨૯... ૨૦૬

જખરાઈથી કબુલત કરાવવા મહાવ્યથા કરવી વિગેરે.

૩૩૧... ૨૦૮

કોઈ સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અંમલ કરતો બંધ કરવા મહા

વ્યથા કરવી.

૩૨૩... ૨૦૯

ક્રોધ ઉત્પન્ન થએથી મહાવ્યથા કરવી.

૩૩૫... ૨૦૯

જાહેગી જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને મહાવ્યથા કરવી વિગેરે.

૩૩૮... ૨૧૧

માત--

એટલે શું.

૪૬... ૧૭

ગફલતથી માત આણવું

૩૦૪... ૧૯૩

ગરબપાત કરવાના ધરાશથી કરેલા કાંઈ કામથી થયેલું માત.

૩૧૪... ૧૯૯

જે કામ સીક્ષીણીય મનુશ્યવધ ગણાતું હોય એવા કામથી કોઈ નહીં

જનમલા જીવતાં ખરયાંનું માત આણવું.

૩૧૬... ૨૦૦

૨.

રાત્રી--

એટલે શું.

૧૩... ૭

કક્ષમ, રૂ૨.

રાણીનો નોકર કોને કહેવો.	૧૪... ૭
રાણીની સામા લગાઈ કરવી વીગેરે.	૧૨૧... ૭૨
રાણીની સામા લગાઈ કરવાનો ગુન્હો કરવાનો સંપ કરવો વીગેરે.	૧૨૧... ૭૨
રાણીના સામા લગાઈ કરવાના ઇરાદાથી હથીયારો વીગેરે એકઠાં કરવાં.	૧૨૨... ૭૩
રાણીની સામા લગાઈ કરવાની કાંઈ ધારણ થઈ હોય તે છુપાવવી.	૧૨૩... ૭૪
રાણીની સાથે મઈત્રી રાખનારા એશીયાના કોઈ રાજાનો ઉપર લગાઈ કરવી.	૧૨૪... ૭૫
રાણીની સાથે સલાહ રાખનારા કોઈ રાજાના મુલક પર લુટ કરવાં.	૧૨૬... ૭૬

લ.

લગન—

કાયદા મુજબ લગન થવાનો કપટથી વીશ્વાસ ખસાડીને દંપતી ભાવે રહેવું	૪૯૩... ૩૦૦
વર અથવા વહુની હયાતીમાં ફરીથી લગન કરવું.	૪૯૪... ૩૦૦
જેની સાથે પાછળનું લગ્ન કરવામાં આવે તેનાંથી આગલા લગનની વાત છુપાવવી વીગેરે.	૪૯૫... ૩૦૨
કાયદા મુજબ લગન થતાં દગલખાણના ઇરાદાથી થવા દીધેલી લગનની વીધી.	૪૯૬... ૩૦૩

લગાઈ—

સરકારી નોકર લગાઈના કેદોને નાશી જવા દે.	૧૨૯... ૭૭
લગાઈના કેદોને નાશી જવામાં સહાય કરવું.	૧૩૦... ૭૮

લેખ—

એટલે શું.	૨૯... ૧૧
નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી કોઈ સરકારી નોકર ખોટો લેખ બનાવે.	૧૬૭... ૧૦૦
ખોટો લેખ બનાવવો એટલે શું	૪૬૩-૪૬૪... ૨૮૨-૨૮૩
ખોટો લેખ બનાવવાની શિક્ષા.	૪૬૫... ૨૮૬
લગાઈ કરવાના કારણસર ખોટો લેખ બનાવવો.	૪૬૮... ૨૮૮
કોઈ શખસની આખરેન હાની કરવાના કારણસર ખોટો લેખ બનાવવો.	૪૬૯... ૨૮૮
બનાવટનો લેખ.	૪૭૦... ૨૮૯
બનાવટનો લેખ ખરા દાખલ વાપરવો.	૪૭૧... ૨૯૦
ખોટો બનાવેલો જાણીને ખરા દાખલ વાપરવો.	૪૭૪... ૨૯૧

લોક—

એટલે શું.	૧૨... ૬
લોકાપકારક એટલે શું.	૨૬૮... ૧૬૯
તેને માટે શિક્ષા.	૨૬૦... ૧૮૧
લોકાપકાર કૃત્ય બંધ કરવાનો તાકીદ થવા પછી જારી રાખવું.	૨૬૧... ૧૮૨

વ.

જસ.

ઐટલે શું.

૪૯...૧૭

વસ્તુ.

ખોટી વસ્તુ ખનાવવી.

૨૮...૧૧

વેપવાને ઈરાદે રાખેલા ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં ભેળ કરવી.

૨૭૨...૧૭૨

ખાવાની અથવા પીવાની અવગુણકારક વસ્તુ વેચવી.

૨૭૩...૧૭૨

વસાણું—

ભેળ થગેલાં વસાણાં વેચવાં.

૨૭૫...૧૭૩

કાંઈ વસાણાંને બુદ્ધિ અથવા વસાણું તઈયાર કરેલું અંકુષ હોય એ રીત વેચવું.

૨૭૫...૧૭૪

વહાણું—

ઐટલે શું.

૪૮... ૧૭

ખેડીકરાઈથી વહાણું ચલાવવું.

૨૮૦...૧૭૬

ધણી ભાર ભરેલા વાહાણમાં ભાંડુ કરીને ડાઈ શખસને જળ મારગે લઈ જવો.

૨૮૨...૧૭૬

વાહાણના રસ્તામાં ભય અથવા અડચણ કરવી.

૨૮૩...૧૭૭

બંધા—

ઐટલે શું.

૩૧૬...૨૦૨

બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવી.

૩૨૧...૨૦૨

બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવાની શિક્ષા.

૩૨૩...૨૦૩

ભયંકર શસ્ત્ર અથવા સાધનપણે બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવી.

૩૨૪...૨૦૩

કાંઈ ગુન્હો કરવાના ઈરાદાથી જેઠેર વગેરે પદારથથી બંધા કરવી.

૩૨૮...૨૦૫

જખર સ્ત્રી કબુલાત કરાવવા બંધા કરવી.

૩૩૦...૨૦૭

ડાઈ સરકારી નોકરને ડાવીને તેનો અમલ કરતો ખંધ કરાવવા બંધા કરવી.

૩૩૨...૨૦૮

ક્રોધ ઉત્પન્ન થએલી બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવી.

૩૩૪...૨૦૯

જાંદગી જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને બંધા કરવી.

૩૩૭...૨૧૦

વીલ—

ઐટલે શું.

૩૧ . ૧૨

ડાઈ વીલને દગલખાજીથી જેઠેરી નાખવું.

૪૭૭...૨૯૨

વિશ્વાસઘાત—

સાપ્રાપ્ત વિશ્વાસઘાત ઐટલે શું.

૪૫...૨૫૨

તેની શિક્ષા.

૪૦૬...૨૫૩

ભારવાહક વગેરેએ વિશ્વાસઘાત કરવો.

૪૭૭... ૨૫૩

કક્ષમ. ૫૯.

કાંઈ ઝેલેતા અથવા ચાકરે વિશ્વાસઘાન કરવો.

૪૦૮...૨૫૪

કાંઈ સરકારી નોકરે, સરકારી વીગેરેએ વિશ્વાસઘાન કરવો.

૪૦૯...૨૫૪

વેપાણ—

ખીભત્તે પુસ્તકો વેચવાં.

૨૬૨...૧૮૧

વેપાર—

વેપારની નીશાની ઝેટલે શું.

૪૭૮...૨૬૩

ખાટી વેપારની નીશાની વાપરવો.

૪૮૦...૨૬૩

વેપ લેવો—

સરકારી નોકરનો વેપ લેવો.

૭૦...૧૦૨

કાંઈ મુકદ્દમા મધે કાંઈ નામ સારૂ ખોટો વેપ લેવો.

૨૫૪...૧૮૧

નુરર અથવા આસસરનો વેપ લેવો.

૯...૧૫૧

શ

શિક્ષો—

ઝેટલે શું.

૨૩૦...૧૫૨

રાણીનો શિક્ષો ઝેટલે શું.

૨૩૦...૧૫૨

શિક્ષો ખોટો ખનાવવો.

૨૩૧...૧૫૨

રાણીનો શિક્ષો ખોટો ખનાવવો.

૨૩૨...૧૫૩

(શિક્ષો ખોટો ખનાવવાના હથોધાર ખનાવવા અથવા વેચવા.

૨૩૩...૧૫૩

રાણીનો શિક્ષો ખોટો ખનાવવાનાં હથોધાર ખનાવવાં અથવા વેચવાં.

૨૩૪...૧૫૪

શિક્ષો ખોટો ખનાવવાનાં કારણસર કાંઈ હથોધાર ખનાવવાં અથવા

સામાન રાખવો.

૨૩૫...૧૫૪

રાણીનો ખોટો શિક્ષો ખનાવવાના કારણસર કાંઈ હથોધાર વિગેરે રાખવાં.

૨૩૫...૧૫૪

હિંદુસ્તાનમાં રહીને હિંદુસ્તાનની ખાહાર કાંઈ શિક્ષો ખોટો ખનાવવા

માં મદદગારી કરવાં.

૨૩૬...૧૫૫

ખોટો શિક્ષો આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશમાંથી ખાહાર લઈ જવો.

૨૩૭...૧૫૫

રાણીનો શિક્ષો ખોટો ખનાવવો આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશ

માંથી ખાહાર લઈ જવો.

૨૩૮...૧૫૫

કાંઈ (શિક્ષો ખોટો છે એમ જાણીને રાખ્યો હોય તે ખીલને આપવો.

૨૩૯...૧૫૬

રાણીનો કાંઈ શિક્ષો ખોટો છે એમ જાણીને રાખ્યો હોય તે ખીલને

આપવો.

૨૪૦...૧૫૬

કાંઈ માણસની પાસે કાંઈ સીકો પેટેલાં આવે તે વખતે તે એમ

જાણતો ના હોય કે આ શીકો ખોટો છે તે સીકો તે માણસે કાંઈને

ખરા રાખલ આપવો.

૨૪૧...૨૧૭

કાંઈ માણસની પાસે કાંઈ શિક્ષો પેટેલાં આવે તે વખતે તે એમ

જાણીના ના હોય કે આ શિક્ષા જોડા છે તે શિક્ષા તે માણસે કો
ધને ખરા દાખલ આપવો.

૨૪૧...૧૫૭

કોઈ શિક્ષા કોઈ રાખસની પાસે આવતો વખતે તેણે એમ જાણ્યું
હોય કે આ શિક્ષા જોડા છે તે રાખસે તે જોડા શીકાપાસે રાખવો.
રાણીના કોઈ શિક્ષા કોઈ રાખસની પાસે આવતો વખતે તેણે એમ
જાણ્યું હોય કે આ શીકા ખરા છે તે રાખસે તે જોડા શીકા પાસે
રાખવો.

૨૪૨...૧૫૮

૨૪૩...૧૫૮

• ટંકશાળામાં નોકર રહેલા માણસે કાપડામાં ઠરાવેલા વજન અથવા મ
જાણીથી જુદા વજન અથવા મજાણીનો શીકા ખનાવવો.

૨૪૪...૧૫૯

શીકા પાડવાનું તરોયાર કોઈ ટંકશાળામાંથી કાપડા વિરુદ્ધ લેઈ જવું.
દગલખાણથી અથવા બદલાનથી કોઈ શીકાનું વજન આપું કરવું
અથવા તેની મજાણીમાં ફેરફાર કરવો.

૨૪૫...૧૫૯

૨૪૬...૧૫૯

દગલખાણથી અથવા બદલાનથી રાણીના શીકાનું વજન આપું કર
વું વીગેરે.

૨૪૭...૧૬૦

કોઈ શીકા ખોળ શીકાને ડેકાણે આલે એવા ઇરાદાથી તે શીકાનું
રૂપ બદલવું.

૨૪૮...૧૬૦

રાણીનો શીકા ખોળ શીકાને ડેકાણે આલે એવા ઇરાદાથી તેનું રૂપ
બદલવું.

૨૪૯...૧૬૧

આ શીકામાં ફેરફાર થએલો છે એવું જાણીને જે શીકા પાસે રાખ્યો
હોય તે ખોળને આપવો.

૨૫૦...૧૬૧

આ શીકામાં ફેરફાર થએલો છે એમ જાણીને રાણીનો શીકા પાસે
રાખ્યો હોય તે આપવો.

૨૫૧...૧૬૧

કોઈ રાખસની પાસે કોઈ ફેરફાર થએલો શીકા આવતો વખતે તેમાં
ફેરફાર થએલો છે એમ તેણે જાણ્યા છતાં તે પાસે રાખવો.

૨૫૨...૧૬૧

કોઈ રાખસની પાસે કોઈ ફેરફાર થએલો રાણીનો શીકો આવતો વખ
તે તેમાં ફેરફાર થએલો છે એમ તેણે જાણ્યા છતાં તે પાસે રાખવો.

૨૫૩...૧૬૨

જે માણસની પાસે શિક્ષા આવતો વખતે તેણે જાણ્યું ના હોય કે ફે
રફાર થએલો છે તે ખરા દાખલ કોઈને આપવો વીગેરે.

૨૫૪...૧૬૩

શિક્ષાણીયમનુસ્યવધ.—

એટલે શું.—

૨૯૯...૧૮૬

શિક્ષાણીયમનુસ્યવધ ક્યારે ખુલ નથી.

૩૦૦...૧૮૯

તેને માટે શિક્ષા

૩૦૪...૧૮૩

શિક્ષાણીયમનુસ્યવધ કરવાની દારીશ.

૩૦૮...૧૮૬

શુદ્ધિ—

ઐટલે શું.

સ.

સખસ—

ઐટલે શું.

૧૧...૬

સમન—

સરકારી નોકરનો સમન ન પડે એ ઐટલા માટે નાશી જવું.

૧૭૨...૧૦૩

સમન અથવા ખોળે હુકમ પડે એ તો અટકાવવો વીગેરે.

૧૭૩...૧૦૪

સરકાર—

ઐટલે શું.

૧૭...૭

હીંદુસ્તાનની સરકાર.

૧૬...૭

સરકારી નોકર—

ઐટલે શું.

૨૧...૮

જે સરકારી નોકરની ગુંઠો અટકાવવાની ફરજ હોય એવો ગુંઠો કરવાની

ધારણા છુપાવવી.

૧૧૯... ૬૯

સરકારી નોકર કાંઈ રાજકીય કેદીને પોતાના હવાલામાંથી નાશી જવા દે.

૧૨૮... ૭૬

સરકારી નોકર ગફલતથી કાંઈ રાજકીય કેદીને પોતાના હવાલામાંથી જવા દે.

૧૨૯... ૭૭

સરકારી નોકર કાયદેસર ઐઠનતાણા શીવાય ખોળે આવે જ લે વીગેરે.

૧૬૧... ૯૫

સરકારી નોકરની સાથે પોતાનો વગ ચલાવવા સાર કાંઈ આવે જ લેવો.

૧૬૨... ૯૭

કાંઈ શખસને નુકશાન કરવાના ધરાશથી કાંઈ સરકારી નોકરે કાય

દાનો હુકમ ન માનવો.

૧૬૬... ૯૯

નુકશાન કરવાના ધરાશથી કાંઈ સરકારી નોકરે ઝોટા લેખ ખનાવવો.

૧૬૭... ૧૦૦

સરકારી નોકરે કાયદ વિરુદ્ધ વેપાર કરવો.

૧૬૮... ૧૦૧

સરકારી નોકરે કાયદા વિરુદ્ધ કાંઈ મિલકતની ખરીદી કરવી.

૧૬૯... ૧૦૧

સરકારી નોકરનો વેષ લેવો.

૧૭૦... ૧૦૨

સરકારી નોકરના જેવો પોશાક પહેરવો અથવા નીશાણી રાખવી વીગેરે.

૧૭૧... ૧૦૨

સરકારી નોકર તરફથી થએલા હુકમ મુજબ હાજર ન થવું.

૧૭૪... ૧૦૫

સરકારી નોકરની રૂબરૂ લેખ હાજર કરવાની ફરજ છતાં તેમ કરવામાં કસુર કરવી.

૧૭૫... ૧૦૭

સરકારી નોકરને નોટીસ અથવા ખખર આપવાની જેની ફરજ હોય

તેણે કસુર કરવી.

૧૭૬... ૧૦૮-૧૦૯

સરકારી નોકરને ઝોટી ખખર આપવી.

૧૭૭... ૧૧૦

સરકારી નોકરે કાયદા મુજબ સોગંદ ખાવાનું ફરમાવ્યા છતાં ના કહેવી વીગેરે.

૧૭૮... ૧૧૧

સરકારી નોકરને સવાબનો જવાબ આપવાની ના કહેવી વીગેરે.

૧૭૯... ૧૧૨

સરકારી નોકરે સહી કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તેમ કરવા ના કહેવી વીગેરે.	૧૮૦...૧૧૨
સરકારી નોકરની આગળ ગ્રામીણ ખાઈને જીંડો મજકુર કહેવો વીગેરે.	૧૮૧...૧૧૩
સરકારી નોકર પાસે કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં અણાવીને કોઈને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી ખોટી ખપ્પર આપવી.	૧૮૨...૧૧૩
સરકારી નોકરના કાયદેસર અખત્યારથી મીલકત જપ્ત થતી હોય તે માં સામા થયું.	૧૮૩...૧૧૪
સરકારી નોકરના અખત્યારથી વેચવા કાઢેલી મીલકતમાં અડચણ કરવી.	૧૮૪...૧૧૫
સરકારી નોકરના અખત્યારથી વેચવા કાઢેલી મીલકતની કાયદા વીરૂધ્ધ ખરીદી કરવી.	૧૮૫...૧૧૬
સરકારી નોકરને તેનું કામ કરવામાં અડચણ કરવી.	૧૮૬...૧૧૬
સરકારી નોકરને મારફત કરવાની ફરજ છતાં કસુર કરવી.	૧૮૭...૧૧૬
સરકારી નોકરે જાહેર કસ્ટો હુકમ નુકસાન થયો.	૧૮૮...૧૧૭
સરકારી નોકરને નુકશાન કરવાનો હુકમ દેખાડવો.	૧૮૯...૧૧૯
સરકારી નોકરની પાસે આશરો પાગવાની અરજ કરવાથી, દુર રહેવાને કોઈ શખ્સને લલચાવવા સાર તેને નુકશાન કરવાનો હુકમ દેખાડવો.	૧૯૦...૧૧૯
કોઈને શિક્ષામાંથી ખસાવવાના ઈરાદાથી સરકારી નોકર કાયદાનો હુકમ ન માને.	૧૯૧...૧૪૨
સરકારી નોકર કોઈને શિક્ષામાંથી ખસાવવાના ઈરાદાથી ખોટું દફતર લખે વીગેરે.	૧૯૨...૧૪૩
ઈનસાફી મુકદ્દમા મળે કાયદા વીરૂધ્ધ હુકમ કોઈ સરકારી નોકર કરે વીગેરે.	૧૯૩...૧૪૩
જે શખ્સને અખત્યાર હોય તે શખ્સ હું કાયદા વીરૂધ્ધ ચાલું છું એ મ જાણીને કોઈને તેનો ઈનસાફી થવા સાર કમીટ કરે અથવા કે દમાં ગ્રાહી તે બાબત.	૧૯૪...૧૪૪
સરકારી નોકરની કાયદા મુજબ પકડવાની ફરજ હોય તેને પકડવામાં સરકારી નોકરે કસુર કરે.	૧૯૫...૧૪૪
જે શખ્સની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તેને પકડવાની જો સરકારી નોકરની ફરજ હોય તેમાં કસુર કરે.	૧૯૬...૧૪૫
સરકારી નોકર ગફલતથી કોઈ કેદીને નાશી જવા દે.	૧૯૭...૧૪૭
સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતાં બંધ રાખવાને બુદ્ધિપુરવક બંધા કરવી.	૧૯૮...૨૦૮
સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતાં બંધ રાખવા બુદ્ધિપુરવક મહાબંધા કરવી.	૧૯૯...૨૦૯

સરદીફીકટ—

ખોટું સરદીફીકટ આપવું અથવા તેપર સહી કરવી.

૧૯૭...૧૨૬

ખોટું છે એવું જાણીને કોઈ જરૂરની બાબતમાં ખરા દાખલ વાપરવું.

૧૯૮...૧૨૭

સ્ટોપ—

સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવવો.	૨૫૫ ... ૧૬૪
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવવા સારું હથીયાર પાસે રાખવું.	૨૫૬ ... ૧૬૪
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવવા સારું હથીયાર બનાવવું અથવા વેચવું.	૨૫૭ ... ૧૬૪
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવેલા વેચવા.	૨૫૮ ... ૧૬૫
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવેલા પાસે રાખવો.	૨૫૯ ... ૧૬૫
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવેલા છે એમ જાણ્યા છતાં ખરા હાથેલ વાપરવો.	૨૬૦ ... ૧૬૫
સરકારને નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી કોઈ પદારથ ઉપર સ્ટોપ હોય, તે ઉપરથી કોઈ લખાણ એવી નાંખવું વીગેરે.	૨૬૧ ... ૧૬૬
સરકારી સ્ટોપ વાપરેલા છે એમ જાણ્યા છતાં પાછો વાપરવું.	૨૬૨ ... ૧૬૬
સ્ટોપ વાપરેલા છે એવી રીતની કોઈ નીશાની એવી નાંખવી.	૨૬૩ ... ૧૬૭

સાપરાધ બળ—

એટલે શું.	૩૫૦ ... ૨૧૬
ભારે ક્રોધ ઉત્પન્ન કરના છતાં કોઈની ઉપર સાપરાધ બળ વાપરવું.	૩૫૨ ... ૨૧૬
સરકારી નોકરને ડરાવાને તેનો અમલ કરતાં બંધ કરવા સાપરાધ બળ વાપરવું.	૩૫૩ ... ૨૧૬
કોઈ સ્ત્રીની લાજ ભેવાના ઇરાદાથી તેના ઉપર સાપરાધ બળ વાપરવું.	૩૫૪ ... ૨૨૦
કોઈ ચખ્ખને ગેરબાજબી કેદ કરવાની ફાતેમમાં સાપરાધ બળ વીગેરે.	૩૫૭ ... ૨૨૧

શિક્ષા—

કેટલા પ્રકારની છે.	૫૩ ... ૧૭
આતંત્ર શિક્ષાને બદલે બીજી શિક્ષા.	૫૪ ... ૧૮
જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને બદલે બીજી શિક્ષા.	૫૫ ... ૧૮
પુરોહીયન તથા અગ્રેયોક્ત બોડાને સમુદ્રપારની શિક્ષાને બદલે સાસ નિક દાસત્વની શિક્ષા કરવી.	૫૬ ... ૧૮
શિક્ષાની મુદતના ભાગ.	૫૭ ... ૧૯
જે ગુન્હેમારને સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, તે ગુન્હેમારને સમુદ્રપાર કરતાં સુધી શું કરવું.	૫૮ ... ૧૯
કેદને કેદાણે સમુદ્રપારનો હુકમ ક્યારે થઈ શકે.	૫૯ ... ૧૯

સોમન—

એટલે શું.	૫૧ ... ૧૭
-----------	-----------

હરણ—

મનુષ્ય હરણ એટલે શું.	૬૫૬ ... ૨૨૨
ખીટીય ઇંડીયામાંથી મનુષ્ય હરણ.	૬૬૦ ... ૨૨૨
કાપડેસર વાહીના હવાલામાંથી મનુષ્ય હરણ.	૬૬૧ ... ૨૨૩

કલમ, ૫૪.

મનુષ્ય હરાજીની શિક્ષા.

૩૧૩...૨૨૪

ખુન કરવા માટે મનુષ્ય હરાજી.

૩૧૪...૨૨૪

કોઈ રાખસને છાતી રીતે ગેરબ્યાજબી રૂદ્ધ કરવાના ધરાદાથી તેનું હરાજી કરવું.

૩૧૫...૨૨૫

કોઈ સ્ત્રીનું જીવનમયી લગ્ન કરાવા સારું હરાજી કરવું.

૩૧૬...૨૨૫

કોઈ રાખસને મહાત્મ્યા થાય, બીજે કારણે હરાજી કરવું બીજે.

૩૧૭...૨૨૬

હરાજી થયેલા રાખસને ગેરબ્યાજબી રીતે સંતાડવો.

૩૧૮...૨૨૭

દશ વરસથી ઓછી ઉંમરનાં બચ્ચાનાં શરીરજરથી જંગમ મિલકત ચોરવાના ધરાદાથી હરાજી કરવું.

૩૧૯...૨૨૭

હુમસો—

ઐઠસે શું.

૩૫૧...૨૨૮

કોઈ અખત્યાર અમલમાં અજાણવા માટે ગવરનર જનરલ હુપર હુમસો કરવો.

૧૨૪... ૭૪

હંગામો—

ઐઠસે શું.

૧૪૬... ૮૫

તેને માટે શિક્ષા.

૧૪૭... ૮૬

જીવ લે એવું હથીયાર પાસે રાખીને હંગામો કરવો.

૧૪૮... ૮૬

હંગામો ખાંધ પાડવાનું કોઈ સરકારી નોકર કામ કરતો હોય તેની જાણ હુમસો કરવો.

૧૪૯... ૮૮

હંગામો કરવાના ધરાદાથી કોઈના મનમાં ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવો.

૧૫૦... ૮૯

જે રાખસના ફાયદા સારું હંગામો કરવામાં આવે તેની જવાબદારી.

૧૫૧... ૯૦

જે માલિક અથવા કબજેદારના ફાયદા સારું હંગામો કરવામાં આવે તેની જવાબદારી.

૧૫૨... ૯૧

હંગામોમાં સામીલ થવા સારું પધ્ધતિ લેવા કરીને રહેવું.

૧૫૩... ૯૩

ટીકા તથા ફેસલા સાથે. હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો.

ACT No. XLV. of 1860.—Gujarati.

—૦૦૦૬૩૦૦—

સન ૧૮૬૦ નો આક્ટ નંબર ૪૫ માં.

હિંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી સંમત.

તારીખ ૬ ઠી અક્ટોબરે સન ૧૮૬૦

નિચે લખેલો આક્ટ હિંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી સભાએ પસાર કર્યો, તે રાઈટ હાનરેબલ ધિ ગવર્નર જનરલે સન ૧૮૬૦ ના અક્ટોબરે મહીનાની ૬ ઠી તારીખે મંજૂર કર્યો, અને સરવ લોકોને જાણ થવા સાર તે અતરે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

સને ૧૮૭૦ના આક્ટ ૨૭ તથા સને ૧૮૮૨ ના ૮ ના સુધારા વધારા સાથે.

—૦૦૦૬૩૦૦—

ખાખ ૧ લો.

કારણ.

બ્રિટિશ હંડીયાને માટે એક સામાન્ય ફોજદારી કાયદો કરવો યોગ્ય છે, માટે નિચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:—

અપદાનું નામ તથા એ કયાં કયાં અમલમાં આવશે.

૧. આ આક્ટનું નામ “હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો,” અને પ્રિન્સ આફ વેલ્સ આયલંડ, સિંગાપોર, તથા ખલાસા સિવાયનો હિંદુસ્તાનનો રાજ્ય કારભાર વધારે સારી રીતે ચલાવવા ખાખતનો આક્ટ” એ નામના વિક્ટોરીયાનાં રાજ્યનાં ૨૧ મા તથા ૨૨ મા વર્ષમાં કરેલા કાયદાના ખાખ ૧૦૬ ઠા ઉપરથી રાણી સાહેબના હાથ ને મુલક આપ્યો છે અથવા આવે તે સધળા મુલકમાં સન ૧૮૬૧ ના ૩ મહિનાની તારીખ ૧ લીને દીને તથા ત્યારથી એ અમલમાં આવશે.

ટીકા.—સને ૧૮૬૭ ના ૫ મા આક્ટથી હવે પ્રિન્સ આફ વેલ્સ આયલંડના સેટ લખનૌને પણ આ આક્ટ લાગુ પડે છે.

સદરહુ મુલક માં થયેલા ગુ. ૨ સન ૧૮૬૧ ના ૩ મહિનાની તારીખ ૧ લીને દીને અથવા આ ૨ પછી સદરહુ મુલક મધ્યે આ કાયદાના ઠરાવો વિરૂધ્ધનાં ને કામ એ

નહાઓનીશિક્ષા. થવા કસુરનો જે સખસ ગુનેગાર થશે, તે સખસને તે કામ અથવા કસુર બાબત આ કાયદા મુજબ શિક્ષા કરવામાં આવશે; ખીજી રીતે કરવામાં આવશે નહીં.

ટીકા--સને ૧૮૬૧ ના ૬ કા આકટથી તા. ૧ લી એ ૧૮૬૧ ફેરબીને તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૬૨ કાયમ રાખી છે, અને જે જે ઠેકાણે આ આકટમાં તા. ૧ લી એ ૧૮૬૧ આવે તે તે ઠેકાણે તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૬૨ સમજવું, તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૬૨ ના પહેલાં થએલા ગુન્હાઓને હજી જુના રેગ્યુલેશન લાગુ પડે છે. (૧ અલાહાબાદ પા. ૫૬૬ જીઓ.)

જે ગુન્હા સ ૪ સદરહુ મુલકની હદની બાહાર કરેલા કાંઈ ગુનાહને માટે જે ફરહુ મુલકના આ સખસની તજવીજ હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ ઇનકાઉન્સિલે કરેલા હાર થવા હોય; કાંઈ કાયદાથી, થઈ શકતી હોય તે સખસની ઉપર સદરહુ મુલકની આ પછી જેની તજ હાર કરેલાં કામને માટે, તે કામ જાણે સદરહુ મુલકની માંહેજ કરવું હો બીજા કાયદા પ્ર ૫ એ પ્રમાણે આ કાયદાના ઠરાવો મુજબ અમલ કરવામાં આવશે. માણે તે મુલકની માંહે થઈ શકે તે ગુનાહોની શિક્ષા.

હોસ્તી રાખના ૪. આજ સુધી કાંઈ તહનામુ અથવા બંદોબસ્ત ઈસ્ટ ઇન્ડિયા રાં પરરાજ્યમાં રા કંપનીની સાથે થયો હોય, અથવા રાણીને નામ હિંદુસ્તાનની કાંઈ પછી જીના કાંઈ નો સરકારે કર્યો હોય, અથવા હવે પછી કરે, તે તહનામાં અથવા બંદોબસ્ત કરે કરેલા ગુના સ્ત ઉપરથી રાણીની સાથે હોસ્તી રાખનારા કાંઈ રાજ્ય અથવા રાજ્યના હોની શિક્ષા. મુલકનો માંહે, સન ૧૮૬૧ ના એ મહિનાની તારીખ ૧લીને દીને અથવા ત્યાર પછી રાણીની નોકરીમાં છતાં રાણીનો જે નોકર આ કાયદાના ઠરાવો વિરુદ્ધનાં જે કામ અથવા કસુરનો ગુનેગાર થશે, તે નોકરને તે કામ અથવા કસુરને માટે આ કાયદા મુજબ શિક્ષા કરવામાં આવશે.

ટીકા.--૧ લી કલમમાં બતાવેલા મુલકની અંદર જે જે ગુન્હા થાય તે વિશે કલમ ૨ માં સ્પષ્ટ બતાવ્યું છે, પણ તે મુલકની બાહાર જે ગુન્હા થાય તે વિશે કાંઈ ખુલાસા કર્યો નથી. કલમ ૩ માં બતાવ્યું છે કે કલકત્તાની કાંઉન્સિલના કાંઈ આકટથી બ્રિટીશ ઇન્ડિયાની બાહાર કરેલા કાંઈ ગુન્હાને વાસ્તે જે માણસની તપાસ બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં થઈ શકે તે માણસને આ કાયદો લાગુ પાડવો. વળી મહારાણીના નોકરો જેઓ મહારાણીની સાથે હોસ્તી રાખતા રાજ્યોના મુલકમાં ગુન્હા કરે તે વિશે કલમ ૪ માં તેવીજ રીતે બતાવેલું છે. પણ જે રાખસો રાણીના નોકરો નથી અને જેઓની તપાસ બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં થઈ શકે તેવી બાબતમાં કેમ કરવું તે એ બેમાંથી એકે કલમમાં બતાવેલું નથી. બ્રિટીશ ઇન્ડિયાની હદની બાહાર જે ગુન્હાઓ બન્યા હોય તેની નીચે પ્રમાણે બંધ સ્થા કરવી.

જે માણસોએ બ્રિટીશ ઇન્ડિયાની હદની બાહાર ગુન્હા કર્યા હોય તેમની તપાસ બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં થાય અથવા તેની તપાસ થવા જે મુલકમાં ગુન્હો બન્યો હોય તે મુલકમાં જાહેરી શકાય. જે હેશમાં ગુન્હો બન્યો હોય ત્યાં તપાસ થવા માંડવાના જે જે કેસ

હોય તેનો ફેસલો ૧૮૭૬ ના ૨૧ મા આક્ટ, ફોરન જુરીસડિક્શન અને એક્ઝાડિક્શન આ-
કટથી થાય. તેના બે પ્રકાર છે: ૧ લું એ કે—

જ્યારે કોઈ પણ રાજ્યને મહારાણીની વિભાગીય રીતે ના હોય તે રાજ્યને કોઈ
રાજ્યના કાયદાની વિરુદ્ધ તે રાજ્યમાં ગુન્હો કરે અને પછી ખીટીશ ઇન્ડિયામાં નાશી જન્ય
અથવા ખીટીશ ઇન્ડિયામાં માલમ પડે તો આવા રાજ્યનો જે પોલીટીકલ એજન્ટ હોય
તે તેને પકડી આવા રાજ્યમાં મોકલવાને વારંટ કાઢે, અને તે પણ એવો ગુન્હો કરેલો
હોવો જોઈએ કે પોલીટીકલ એજન્ટની ધ્યાનમાં એમ આવે કે આવા ગુન્હાની તપાસ
આ રાજ્યમાં થઈ શકે તેમ છે, એવું હોય તો મજકુર વારંટ અમુક રાજ્યસ ઉપર બ-
જનવા સાર કાઢે. મજકુર ગુન્હો નીચેની કલમોમાં બતાવેલો હોવો જોઈએ:

૨૦૧, ૨૦૮, ૨૨૪, ૨૩૦ થી ૨૬૩, ૨૬૩ થી ૩૦૪, ૩૦૭, ૩૧૦, ૩૧૧, ૩૧૨ થી ૩૧૭,
૩૨૩ થી ૩૩૩, ૩૪૭, ૩૪૮, ૩૬૦ થી ૩૭૩, ૩૭૫ થી ૩૭૭, ૪૦૮ થી ૪૧૪, ૪૩૫ થી
૪૪૦, ૪૪૩ થી ૪૪૬, ૪૬૪ થી ૪૬૮ અને ૪૭૧ થી ૪૭૭ સુધી.

આવું વારંટ જે પ્રગણમાં તોહોમતવાળો હોય તે પ્રગણના માજિસ્ટ્રેટ ઉપર મોકલી
શકાય અને તે વારંટ બજનવાની રૂઠો પ્રમાણે કાયુક્સર બજનવે; અને જો તોહોમતવાળાને
પકડ્યો હોય તો જે જગ્યાએ જે અમલદારને મોકલવાને વારંટમાં ફરમાવ્યું હોય તે પ્ર-
માણે મોકલે.

આવો પોલીટીકલ એજન્ટ પછી તે કેસ પોતે ચુકવે અથવા જો તેને ગવરનર જ-
નરલ ઇન કાઉન્સિલ, અથવા મદ્રાસ અને મુંબાઈના ગવરનર તરફથી ખાસ રીતે હુકમ
મળેલો હોય તો તે રાજ્યસ ગમ્મ તો મહારાણીના દેશી હિંદુસ્થાની રીતે હોય તો પણ જે
રાજ્યમાં ગુન્હો બન્યો હોય ત્યાં તેની તપાસ થવા મોકલે.

ખીજી એકે મહારાણીના મુલકની અથવા કોઈપણ રાજ્ય અથવા રાજ્યનો જે અમલ
દારો ફોરોબાર કરતા હોય તેવા અમલદારોના અખ્યતારથી ગવરનર જનરલ ઇન કાઉન્સિ
લને અથવા કોઈ પણ સ્થાનિક સરકારને એવી જરૂર જણાવવામાં આવી હોય કે જે રાજ્યસ
આવા પરરાજ્યમાં ગુન્હો કર્યો હોય તેની તપાસ થવા મોકલવો જોઈએ, એમ હોયતો મ
વરનર જનરલ ઇન કાઉન્સિલ અથવા આવી સ્થાનિક સરકાર સત્તાકળા માજિસ્ટ્રેટ ઉપર તે
ગુન્હાની તપાસ કરવા વારંટ કાઢશે. જે માજિસ્ટ્રેટને આવો હુકમ મળ્યો હશે તે જો સમન
કાઢી શકાય તેવો ગુન્હો હશે તો સમન કાઢશે અને વારંટ કાઢવાં જેવો હશે તો તેને પ-
કડવાને વારંટ કાઢશે, અને તોહોમતની પુરતી તપાસ કરી જે સરકાર તરફથી તપાસ કર-
વાનો તેને હુકમ મળ્યો હશે તે સરકારને તેમો રીપોર્ટ મોકલશે. આવો રીપોર્ટ મળવાથી
તે સરકારનો જો એમ અભિપ્રાય થાય કે જે અમલદારે આવી જરૂર જણાવી હતી તેને
તોહોમતવાળાને હવાલે કરવો જોઈએ તો તે સરકાર તે તોહોમતવાળાને કેદ કરી ત્યાં આ-
લખાવવાનો બંદોબસ્ત કરશે.

જે ગુન્હાએ હિંદુસ્તાનની બહાર થયાં હોય તેની તપાસ હિંદુસ્તાનમાં થવા બાબત
એવું બાદ રાખવું જોઈએ કે હિંદુસ્તાનની કારંટો મુખ્યત્વે કરીને સ્થાનિક હકુમતની કાર-
ંટો છે, અને તેથી કરીને અમુક કસબ શિવાય હિંદુસ્તાનની બહાર થયેલા ગુન્હાઓની
તપાસ કરવાને તે કારંટોને અધીકાર નથી, જે કેસોમાં આવો ગુન્હો થવા હોય અને જે

માર હિંદુસ્તાનમાં હોય તો માર બાપ્તો ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ; ૧ હું એ કે તેની તપાસ થઈ શકે તેમ છે કે નહીં; ૨ જુ, જો તપાસ થાય તેમ હોય તો કેઈ કારટથી તપાસ થઈ શકે; ૩ જુ, તેણે કયો ગુન્હો કર્યો છે તેની ખાતરી કરવાને વાસ્તે કીચો કાયદો લાગુ પાડવો જોઈએ; અને ૪ હું એ કે તે ગુન્હાની શિક્ષા કેવી રીતે કરાવવી જોઈએ;

હરિયાની અંદર જે ગુન્હાઓ બન્યા હોય તેની બાબતમાં એકું સીધ થયું છે કે દરેક રાજ્યની હકુમત, પોતાના કીનારાથી ત્રણ માઈલ સુધી હરિયામાં ગુન્હો થયો હોય તેવે ઠેકાણે લાગુ પડે છે. રાણી વિરજ કુર્બનના કેસમાં આવા અભિપ્રાયની વધારે તકરાર થઈ હતી. તે કેસમાં એમ બન્યું હતું કે ઇંગ્લેન્ડ કીનારાથી ત્રણ માઈલની અંદર એક ઇંગ્લેન્ડ વહાણને એક પરરાજ્યના વહાણે નુકશાન કર્યું હતું અને તેથી કરીને એક ઉતારીનો જીવ ગયો હતો તે પરરાજ્યના વહાણના કમાન્ડર ઉપર મનુશ્ચનું ખુન કરવા બાબતનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું. પણ જે જડ્યો ૧૧ રૂપર તે કેસ ચુક્યો હતો તેમાંના વધારે જડ જોઈએ એવો ઠરાવ કર્યો કે સેન્ટરલ ક્રીમીનલ કાર્ટને કાંઈ સત્તા નથી. આ કેસલામાં ધણા સંદેહ રહેવાથી તેનો ફરીજામ એ થયો કે ૧૮૭૮ નો ટ્રીટોરીએલ વોટર્સ જુરીસ્ડીક્શન આક્ટ કરવો પડ્યો.

તે આક્ટની ખીજી કલમમાં એવું બતાવ્યું છે કે કોઈ પણ રાજ્યને, ગમે તો તે મહારાણીની રહ્યત હોય અગર નહીં, પણ મહારાણીના રાજ્યના કીનારાથી ત્રણ માઈલ સુધી હરિયામાં ગુન્હો કર્યો હોય તો તે રાજ્યને એડમીરલ (હરીઆઈ ગુન્હા તપાસનાર) હકુમત લાગુ પડશે. જે રાજ્ય મહારાણીની રહ્યત નથી અને જેણે આ આક્ટ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો છે અને જે ગુન્હો એડમીરલની હકુમતનો હોય તેવા રાજ્યની તપાસ હિંદુસ્તાનમાં થવાને ગવરનર જનરલની અગર કોઈ પણ ઈલાકાના ગવરનરની પરવાનગી જોઈશે.

જે રાજ્યો બ્રિટીશ હકુમતમાં છે તેમને ઘણા કાયદા લાગુ પડે છે; પ્રથમ એકે ૧૮૭૯ ના ૨૧મા આક્ટની ૯ મી કલમમાં બતાવ્યું છે કે જ્યારે કોઈ પણ મહારાણીની વિલાયતો રહ્યત રાણીના સોબતી રાજનના રાજમાં ગુન્હો કરે અથવા કોઈ મહારાણીનો હિંદુસ્તાની રહ્યત બ્રિટીશ ઈંડીયાની બહાર ગુન્હો કરે. તો તેવા ગુન્હાની તપાસ બ્રિટીશ ઈંડીયામાં તે ગુન્હો બન્યો હોય તેની અફક જ્યાં તે માલમ પડે ત્યાં થઈ શકે. પણ કોઈ દૂરીરાજમાં ગુન્હો બન્યો હોય તે રાજમાં પોલીટીકલ એજન્ટ રહેતો હોય તો પોલીટીકલ એજન્ટ એવું સરટીફિકેટ આપવું જોઈએ કે તે ગુન્હો એવો છે કે તેની તપાસ હિંદુસ્તાનમાં થઈ શકે. ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની (ક્રીમીન પ્રોસેજર કોડની) ૧. ૧૮૮ જુઓ.

ખીજી સ્લેવટ્રેડ આક્ટ (ગુલામીને પેચવાનો આક્ટ)માં બતાવ્યું છે કે કોઈ મહારાણીની રહ્યત અથવા કોઈ મહારાણીના સોબતી દેશીરાજની રહ્યત તેવા ગુન્હો કરશે, તો તેની તપાસ પણ બ્રિટીશ ઈંડીયામાં થયેલા ગુન્હાની માફક થશે.

ત્રીજી એકે કોઈ કાર્ટને જે એડમીરલ્ટી હકુમત છે તે, એડમીરલ્ટી હકુમત ફક્ત પાણીની એટલે હરીઆની અંદર થયેલા ગુન્હાઓને લાગુ પડે છે, જમીન ઉપર થયેલા ગુન્હાને સાંભળી શકતા નથી. તે એડમીરલ્ટી હકુમત નીચેની ત્રણ બાબતોમાં લાગુ પડે છે;

૧. મહારાણીની સવળી રહ્યતને કે જે ભારે દરિઆ ઉપર અથવા કોઈ બંદરમાં

અથવા ખાડીમાં અથવા નદીમાં કે જ્યાં ભરતી આવતી હોય તેવે ઠેકાણે ગુન્હા કરે તેમને તે હકુમત લાગુ પડે છે;

૨ સઘળા પુરોને; ગમેતા તે રહ્યત હોય અગર પરદેશી હોય અને તેઓ જે ઇંગરેજ વાહણ ઉપર અથવા ઇંગરેજના કબજામાં જે વહાણ હોય ત્યાં ગુન્હા કરે તેવા સઘળા પુરોને તે હકુમત લાગુ પડે છે; પણ કોઈ પરદેશીને તેની કબુલાત શીવાય અને ગેર કાયદેસર ઇંગરેજ વહાણમાં કેદ કર્યો હોય, અથવા કોઈ લડાઈમાં લડવા લેઈ જવાના કેદીને (પ્રી જનર ઓફ વોર) જેર જુલમથી વ્યાજબી રીતે કેદ કર્યો હોય, તો તેવો શખ્સ નાશી જવા ને જે કૃત કરે તેમને તે હકુમત લાગુ પડતી નથી.

૩. ચાંચીઆ લોકોને; ગમે ત્યાં ગુન્હો ખન્યો હોય તો પણ ઓમીરાદદી હકુમત લાગુ પડે છે કેમકે ચાંચીઆ લોકો સાધારણ દુસ્મનો છે અને ગમે ત્યારે માલમ પડે ત્યાં તેમને પકડી તેમની તપાસ થાય જોઈએ.

જે શખ્સો ઉતાર તરીકે અથવા ખારવા તરીકે કોઈ બાહ્ય ઉપર જાય અને પછોથી લુપ્ત થઈ તે વહાણ હંકારી જાય અથવા ગેરવ્યાજબી રીતે તેમાંનો માલ દારૂં અગર બીજી સામાન ગ્રહણ કરી જાય અને તેથી કરીને વહાણના માલિકને ખાસ્તામાં નાંખે તો તેવા લોકોને પણ ચાંચીઆ જેવાં ગણવા જોઈએ.

કુટલાએક કા ૫. એથા બિલિયમનાં રાજ્યનાં ઉત્તર તથા એથા વરપમાં કરેલા યદાઓ પર આ કાયદાના દપ મા ખાખના, અથવા ત્યાર પછી કોઈ પણ પ્રકાર ઈશ્ટિ આકટથી કંઈ યા કંપની અથવા સદરહુ મુલુક, અથવા તે માહેલા રહેવાસિઓ સંબંધી અસર થતી ન કરેલા પારલેમેન્ટના કોઈ પણ આકટના, અથવા રાણી સાહેબની અથવા ઈશ્ટિયા કંપનીનો નોકરી માહેલા આફિસરો તથા સોલજરો બંધ કરે તથા નાહાસી જાય તેઓને શિક્ષા કરવા સાર કરેલા કોઈ પણ આકટના, અથવા હિંદુસ્તાનની દરિયાઈ ફોજનો ખદોખસ્ત કરવાના કોઈ પણ આકટના, અથવા કોઈ પણ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદાના, કોઈ પણ હરાવને આ આકટ માહેની કોઈ બીનાથી રદ કરવાનો, અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનો, અથવા તેને ચોકું કરવાનો, અથવા તે પોતે કોઈ રીતે અસર કરવાનો ધરાવે નથી.

ટીકા.—જે કે કોઈપણ ખાસ અથવા સ્થાનિક કાયદાથી કોઈ ગુન્હાને વાસ્તે શીક્ષા કરવાનું સ્પષ્ટ રીતે ફરમાવ્યું હોય તો પણ જો તે ગુન્હો પીનલકોડની કોઈ પણ વાખ્યામાં આવે જતો હોય તો પીનલકોડ પ્રમાણે પણ શજન થઈ શકે. પણ અલખ્યત કોઈ શખ્સને પીનલકોડ પ્રમાણે તેમજ કોઈ ખાસ કાયદા પ્રમાણે બંને પ્રમાણે એકી વખતે સજન થઈ શકે નહી, રાણી વિરદ હસન અહલી. ૫. નો. વે. ટી. ૪૯. આવા ખાસ અને સ્થાનિક કાયદાની રૂએ કોઈ માજિસ્ટ્રેટ શીક્ષા કરી હોય તો તેના ઉપર સેસન કોર્ટ અપીલ શાંભળી શકે.

—૦૦૦૦૦૦—

ખાખ ૨ જો.

સાધારણ સમજણ.

આ કાયદામાં ૬. આ કાયદામાં સઘળે ઠેકાણે ગુનાહનાં પ્રત્યેકે લક્ષણને, તથા

હેના લક્ષણોને શિક્ષા સંબંધી પ્રત્યેક ઠરાવને, તથા એવાં પ્રત્યેક લક્ષણ અથવા શિક્ષા અપવાદો બાજુ સંબંધી ઠરાવના પ્રત્યેક દર્શાવેને “સાધારણ અપવાદો” એ નામના ખાખ પડે છે, એમ સ મધ્યે બંધેલા અપવાદો બાજુ પડે છે એમ સમજવું, અગર તે તે અપવાદો તે લક્ષણમાં અથવા શિક્ષા સંબંધી ઠરાવમાં અથવા દર્શાવમાં ફરી થી લખ્યા નથી તોપણ.

દર્શાવે.

(અ) આ કાયદા મધ્યે જે જે ઠલમાંમાં ગુનાહોનાં લક્ષણો લખ્યાં છે તેઓમાં એ મ લખ્યું નથી કે, એ ગુનાહ સાત વરસથી ઓછી ઉમરના બાળકથી થઈ શકે નહીં પણ જે સાધારણ અપવાદમાં એમ લખેલું છે કે સાત વરસથી ઓછી ઉમર નાં બાળક કરેલું કાંઈ પણ કામ ગુનોહ ગણાસે નહીં તે અપવાદ તે લક્ષણોને લાગુ પડે છે એમ સમજવું.

(બ) આ એ ખુન કર્યું છે, તેને આ પોલીસ અમલદારે વગર વારંટે પકડ્યો તો એ ઠેકાણે આ ગેરવાજબી કેદના ગુનાનો તકસીરવાર નથી, કેમકે કાયદા પ્રમાણે જ ને પકડવાની તેની ફરજ છે; માટે જે અપવાદમાં એમ લખેલું છે કે “જે કામ કરવાની કાયદા પ્રમાણે જે સખસની ફરજ છે તે કામ તે રાખસે કર્યું, તો તે ગુનોહ નથી” તે સાધારણ અપવાદમાં આ ખીના દાખલ થાય છે.

આ કાયદામાં ૭. આ કાયદાના કોઈ પણ ભાગમાં જે શખ્સનો અરથ સમજ ને શખ્સનો આ નોખો છે તે શખ્સ આ કાયદાના પ્રત્યેક ભાગમાં તેજ અરથ પ્રમાણે રથ એક વાર સ વાપર્યો છે. મનુષ્યો તે શખ્સ સમજે ઠેકાણે તે જ અરથમાં વાપર્યો છે.

લિંગ.

૮. પુરુષ સરવનામ “તે” તથા ‘તે’ ને વિભક્તિ લાગીને સિદ્ધ થયેલા શખ્સો પુરુષ તથા સ્ત્રી એ બંનેને લાગુ પડે છે.

વયન.

૯. એક વયનમાં લખેલા શખ્સોને અનેક વયનમાં પણ સમજવા; અને અનેક વયનમાં લખેલા શખ્સોને એક વયનમાં પણ સમજવા; પણ જે ઠેકાણે તે શખ્સ લખ્યા હોય તે ઠેકાણે તેમ ન સમજવા, એવું જણાય, તો ત્યાં તેમ ન સમજવા.

“પુરુષ”

“સ્ત્રી”

“સખસ”

૧૦. “પુરુષ” એ શખ્સ વડે કોઈપણ વયનો માનવી પુરુષ સમજવા અને “સ્ત્રી” એ શખ્સ વડે કોઈ પણ વયની માનવી “સ્ત્રી” સમજવી.

૧૧. “સખસ” એ શખ્સમાં કોઈપણ કંપની અથવા સભા અથવા માણસોની મંડળીનો સમાવેસ થાય છે; પછી તે કંપની, સભા, અથવા મંડળીને કારપોરેસનના હક મળ્યા હોય કે નહીં, તોપણ.

“લોક”

૧૨. “લોક” એ શખ્સમાં લોકના કોઈ પણ વરમનો અથવા કોઈ પણ જમાતનો સમાવેશ થાય છે,

“રાણી”

૧૩. “રાણી” એ રાખ્દ વડે પ્રિન્ટિન તથા આપકંડનાં એકાં મળેલાં રાજ્યનો જે વખતે જે સત્તાધીશ હોય તે સમજવો.

“રાણીનો નોકર.”

૧૪. “રાણીનો નોકર” એ રાખ્દ વડે “હિંદુસ્તાનનો રાજ્ય કારભાર વધારે સારી રીતે ચલાવવા ખાખતનો આકટ” એ નામનો વિકટોરીયાનાં રાજ્યનાં ૨૧ માં તથા ૨૨ માં વરસમાં કરેલા સદરહુ કાયદાના ખાખ ૧૦૬ હા એ અથવા તેડેના આધાર ઉપરથી, અથવા હિંદુસ્તાનની સરકારે કે કોઈ પણ સરકારે અથવા તેની સત્તાથી હિંદુસ્તાન માધ્યે કાયમ રાખેલા, કરાવેલા અથવા મુકરર કરેલા સમજા અમલકારો અથવા નોકરો સમજવા.

“પ્રિટીશ ઇંડિયા”

૧૫. “પ્રિટીશ ઇંડિયા” એ રાખ્દ વડે પ્રિન્સ આવ વેલ્સ આપ લંડ, સિંગાપોર, તથા મલાકા શીખાયનો “હિંદુસ્તાનનો રાજ્ય કારભાર વધારે સારી રીતે ચલાવવા ખાખતનો આકટ” એ નામના વિકટોરીયાના રાજ્યનાં ૨૧ માં તથા ૨૨ માં વરસમાં કરેલા સદરહુ કાયદાના ખાખ ૧૦૬ હા ઉપરથી રાણી સાહેબને હાથ જે મુલક આપ્યો છે અથવા આવે તે મુલક સમજવો.

“હિંદુસ્તાનની સરકાર”

૧૬. “હિંદુસ્તાનની સરકાર” એ રાખ્દ વડે હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ ઇનકંઉન્સીલ, અથવા હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ પોતાની કાંઉન્સીલથી ગેરફાજર હોય તે ઇમોયાનમાં પ્રેસિડેન્ટ ઇન કાંઉન્સીલ અથવા એકલા હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ સમજવા; તે તેઓ અથવા તે જે જે અખત્યાર પ્રમાણે કાયદા મુજબ અમલ કરી શકે તે તે અખત્યારને સંબંધે સમજવા.

“સરકાર”

૧૭. “સરકાર” એ રાખ્દ વડે જે રાખસ અથવા રાખસોનો પ્રિટીશ ઇંડિયાના કોઈ પણ ભાગમાં હકુમત કરવાનો કાયદા પ્રમાણે અખત્યાર છે તે રાખસ અથવા સખસો સમજવા.

“પ્રેસિડેન્સ”

૧૮. “પ્રેસિડેન્સ” એ રાખ્દ વડે એક પ્રેસિડેન્સની સરકારનો નામનો મુલક સમજવો.

“જડજ”

૧૯. “જડજ” એ રાખ્દ વડે જે રાખસને તેના ઝાહાને લીધે જડજનું નામ આપ્યું હોય તે સખસજ નહી, પણ જે જે રાખસને કાયદાથી કોઈ પણ હોવાની અથવા ફોજદારી મુકદ્દમામાં આખરી ફેસલો, અથવા જે પર અપીલ ન થાય તે આખરી ગણાય એવો ફેસલો અથવા ખીલ કોઈ અધીકારીએ ખાહાલ રાખેથી આખરી થાય એવો ફેસલો આપવાનો અખત્યાર હોય, અથવા એવો ફેસલો આપવાને કાયદાથી અખત્યાર પામેલા અનેક રાખસોમાંનો જે એક હોય તે જરૂર એક સખસ પણ સમજવો.

દર્શાવે.

(અ) સન ૧૮૫૬ના ૧૦ માં આકટ મુજબ કલેક્ટર કોઈ મુકદ્દમામાં અધીકાર ચલાવ

તેા હોય, તે જડજ છે.

(૫) જે તેહોમત પાપત હંડનો અથવા કેહનો હુકમ કરવાનો જે માજીસ્ટરેટને અપ્પતાર હોય તે માજીસ્ટરેટ તે તેહોમત પાપત પોતાનો અધિકાર ચલાવતો હોય તે વખતે જડજ છે, પણ તેના ફેસજા પર અપીલ હોય કે નહી તેપણ.

(૬) મદ્રાસના કાયદાના પુસ્તક માંહેલા સન ૧૮૧૬ ના ૭ મા કાયદા મુજબ મુકદ્દમાઓની તજવીજ કરોને ફેસજા કરવાને જે પંચાયતને અપ્પતાર છે તે પંચાયત માંનો કાઈ પણ માણસ જડજ છે.

(૭) જે તેહોમત પાપત તજવીજને સારું ખેજ કારટમાં કાંઈ મુકદ્દમા ચાલવાનોજ અપ્પતાર જે માજીસ્ટરેટને હોય તે માજીસ્ટરેટ તે તેહોમત પાપત પોતાનો અધિકાર ચલાવતો હોય તે વખતે જડજ નથી.

ટીકા.—જે જડજે અને સરકારી નોકરોને સરકારના હુકમશીવાય નોકરી ઉપરથી દુર કરી શકાય નહીં તેવા અમલદારે સરકારી કામ કરતાં કાંઈ ગુ.હો કર્યો હોયતો સરકારની મંજુરી શીવાય અથવા સરકારે જે અમલદારને મંજુરી આપવાનો અપ્પતાર આપ્યો હોય તેવા અમલદારની મંજુરી શીવાય તેમના ઉપર ફરીઆદી કાંઈ કારટ સાંભળી શકે નહી. ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની ૧૩૭ મીં કલમ.

“ઈનસાફની ૨૦. “ઈનસાફની કારટ” એ શબ્દો વડે જે જડજને કાયદાથી એકસો રહીને ઈનસાફનું કામ કરવાનો અપ્પતાર મળ્યો હોય, અથવા જે જડજને કાયદાથી એકઠા રહીને ઈનસાફનું કામ કરવાનો અપ્પતાર મળ્યો હોય, તે જડજ અથવા જડજે સમજવા; પણ જંપારે તે જડજ અથવા જડજે ઈનસાફનું કામ કરતા હોય ત્યારે.

દર્શાવ.

મદ્રાસના કાયદાના પુસ્તક માંહેલા સન ૧૮૧૬ ના ૭ મા કાયદા મુજબ કામ કરનારા પંચાયત, જેને મુકદ્દમાઓની તજવીજ કરોને ફેસજા કરવાનો અપ્પતાર છે તે, એક ઈનસાફની કારટ છે.

“સરકારી નોકર” ૨૧. “સરકારી નોકર” એ શબ્દ વડે નીચે લખેલાં પદોના માંહેલાં કાંઈ પણ પદમાં દાખલ થાય એવો શખ્સ સમજવો તેની વીગત.

પેટેલું—રાણીનો હરએક કવેનાન્ડેડ સરવન્ડ.

ખીનુ—રાણીની જમીન પરની અથવા હરીયાઈ ફોજમાંનો હરેક કમીશંડ આફીસર, તે હિંદુસ્તાનની સરકાર અથવા કાંઈ પણ સરકારના હુકમ તજે નોકરી કરતો હોય ત્યાં સુધી.

ત્રીનુ—હરએક જડજ.

ચોથુ—કાંઈ પણ ઈનસાફની કારટનો હરએક અમલદાર જેનું કામ પોતાના હોદ્દાને બીધે, કાયદાની અથવા હકીકતની કાંઈ પાપતની તજવીજ કરવાનું અથવા તે વિશે રીપોર્ટ કરવાનું અથવા કાંઈ લેખ કરવાનું, તેના ખરોપણા વિશે સહી કરવાનું, કે તે લેખ પોતાના હવાલામાં રાખવાનું, અથવા કાંઈ મિલકત પોતાના હવાલામાં લેવાનું, કે તેની બંધવશી કરવાનું, અથવા ઈનસાફી પાપતના કાંઈ હુકમો પળવવાનું, અથવા કાંઈ સોગંદ આપવાનું, કે સમજવવાનું, કે કારટમાં પંદોખસ્ત રાખવાનું હોય તે; તથા તે કામો માંહેના

કોઈ પણ કામ કરવાને કોઈ ઇનસાફી કાર્ટે ખુસન અપત્યાર આપેલો હરેક શખસ, પાંચમું—હરએક જુરીનો માણસ, આસેસર, અથવા કોઈ ઇનસાફી કાર્ટને કે સરકારી નોકરને મદદ કરનારી પંચાયતમાંનો માણસ.

છઠું—હરએક લવાદ અથવા ખીજે શખસ જેને કોઈ ઇનસાફી કાર્ટે કે કોઈ ખીજા મુખત્યાર સરકારી અધીકારીએ કોઈ મુકદ્દમા આપવા ખાખત ફેસલો અથવા રીપોટ કરવા સાર સોંપી હોય તે.

સાતમું—હરેક શખસ જેને પોતાના હોદ્દાના જોરથી કોઈ શખસને કેદ કરવાનો અથવા કેદમાં રાખવાનો અપત્યાર હોય તે.

આઠમું—સરકારનો હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદ્દાને લીધે ગુનાહ જપ્ત કાવવાનું, ગુન્હાઓની ખપ્પર આપવાનું, ગુન્હેગારોને તેઓનો ઇનસાફી થવા સાર કાર્ટમાં હાજર કરવાનું, અથવા લોકની જાનુરસ્તી, સલામત, કે અનુકુળતા સંભાળવાનું, હોય તે.

ટીકા.—સરકારી સોફીસીટરે ગવરનરજનરલ ઇનકાઉસીર્જના અપત્યાર પ્રમાણે, કલકત્તા ની પોલીસ કાર્ટમાં પ્રોસીક્યુટર તરીકે કામ કરવાને જે શખસને નીમ્યો હોય તેને સરકારી નોકર ગણવો. રાજી વીરધ ખટો સ્ટ્રેટો (૩ ઇ. લો. રી. ક. ૪૬૩; કોરોનર પણ સરકારી નોકર છે; ૧૮૭૧ નો આક્ટ ૪ કે. ૫.

નવમું—હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદ્દાને લીધે સરકારની વતી કોઈ મિલકત લેવાનું, કબુલ કરવાનું, રાખવાનું, કે ખરચ કરવાનું, અથવા સરકારની વતી કોઈ તપાસ અથવા માગણી, જમાખાંદી, કે કરાર કરવાનું, અથવા મહેસુલ ખાખતના કોઈ જુ કમ ખજાનવાનું, અથવા સરકારના પઈસા સંખંધી લાભની કોઈ ખાખતની તજવીજ કરવાનું, કે તે વિશે રીપોટ કરવાનું, અથવા સરકારના પઈસા સંખંધી લાભ ખાખતનો કોઈ લેખ કરવાનું, તેના ખરાપણા વિશે સહી કરવાનું, કે તે લેખ પોતાના હવાલામાં રાખવાનું, અથવા સરકારના પઈસા સંખંધી લાભની સંભાળને માટે ફરજી કોઈ કાપા તોડાતા અટકાવવાનું હોય તે; તથા હરેક અમલદાર જે સરકારની ચાકરી કે પગારમાં હોય અથવા જેને કોઈ સરકારી કામ કરવા સાર ‘ફી’ કે કમીશન, મળતું હોય તે.

ટીકા.—જેમકે, કલેક્ટરની કાર્ટનો કોઈ ફાલતુ સોપાઈ હોય અને તેને કોઈ ડેરવેલો પગાર મળતો ના હોય પણ સમન ખજાનવા જાખ ત્યારે ફી તરીકે કોઈ મળતું હોય તે તેવો શખસ પણ સરકારી નોકર. (રાજી વી. રામક્રીશ્ન ૭. ખં. સો રી. ૪૪૬,

અ કલમમાં “ઓફીસર” શબ્દ છે તેનો અરથ એવો કે સરકારનું કામ કરવાને નીમલો માણસ તે શખસને અધીકાર મળેલો હોવો જોઈએ અગર અધીકાર મળેલો માણસને મદદ કરતો જોઈએ. જે શખસ પોતાની તરફથી કોઈ મીલકત અથવા હુપજ લેતો હોય, (જેવો કે કોઈ ગામનો ભાડુઆત) અને તે જો કે તેનો હીસાખ રાખતો હોય અને પોતાનો ભાગ રાખી બાકીનો સરકારને હવાલે કરતો હોય તે છતાં પણ તે સરકારનો ઓફીસર કેહેવાય નહીં. રાજી વી. રામજીરાવ. ૧૨. મુ. હા. કે. ૪ તેમજ કોઈ પણ બેંક ટ્રીબ્યુરીનું કામ કરતો હોય તેમાંનો કોઈ કારકુન સરકારી નોકર કેહેવાય નહીં કેમકે જે નાણાં તે લે છે તે બેંકની તરફથી લે છે.

દસમું—કરચેક અમલદાર, જેનું કામ, પોતાના ઓહદાને લીધે કાંઈ ગામ, શેઠેર, કે જીલ્લાનાં કાંઈ સામાન્ય લઘુકીક કારણ માટે કાંઈ મિલકત લેવાનું, કબુલ કરવાનું, રાખવાનું કે ખરચ કરવાનું, અથવા કાંઈ તપાસ કે માપણી કે રકમખંદી કરવાનું, અથવા કાંઈ વેરો કે કર વસુલ કરવાનું અથવા કાંઈ ગામ, શેઠેર, કે, જીલ્લાના ભોટાના હક મુકરર કરવા સારું કાંઈ લેખ કરવાનું, તેનાં ખરાપણા વિશે સહી કરવાનું, અથવા તે લેખ પોતાના હવાલામાં રાખવાનું હોય તે,

દર્શાવે.

મ્યુનિસિપલ કમિશનર સરકારી નોકર છે.

ખુલાસો ૧ લો--ઉપર લખેલાં ખ્યાનો માંહેના કાંઈ પણ ખ્યાનમાં દા. શખસો સરકારી નોકર છે એમ સમજવું, પછી તેઓને સરકારે મુકરર કરવા હોય કે નહીં, તોપણ

ખુલાસો ૨ જો--જે જે ઠેકાણે “સરકારી નોકર” એ સમ્બંધ આવે, તે તે ઠેકાણે તે સમ્બંધ જે માણસ સરકારી નોકર માફક ઓહદો ચલાવતો, હોય તેને વિશે સમજવા; પછી તે માણસના તે ઓહદો ચલાવવા ખાખતના અખત્યારમાં કાયદા સંબંધી ગતિ તે ખામી હોય, તોપણ.

ટીકા.—તેમજ કાંઈપણ ઈજનેર. મ્યુનિસિપાલીટીનાં નાણાં લઈને ખીજને આપતો હોય અને તેને આવાં નાણાં ખરચ કરવાની કાંઈપણ સત્તા હોય નહીં તે છતાં પણ તે સરકારી નોકર ગણાય. રાણી વી. નઉતમરામ. ૧. મુ. હા. કે. સીસી. ૧૪.

“જંગમ મિલકત” ૨૨. “જંગમ મિલકત” એ સમ્બંધ વડે જમીન તથા જમીનને ચોટેલી વસ્તુ અથવા જમીનને ચોટેલી વસ્તુ જેટલું જમીન જડાએલી વસ્તુ શિવાયની કાંઈ પણ પ્રકારની સાકાર મિલકત સમજવી.

“ગેરબ્યાજખી લાભ” ૨૩. “ગેરબ્યાજખી લાભ” એટલે કાયદા વીરુદ્ધ ઉપાચોથી મળેલી મિલકત જે મિલકતપર તે મળેવાનાર શખસનો કાયદા પ્રમાણે હક નથી.

“ગેરબ્યાજખી હાની” “ગેરબ્યાજખી હાની” એટલે કાયદા વીરુદ્ધ ઉપાચોથી મિલકતનું જુ, જે મિલકત પર તે જેની પાસે જાય છે તે શખસનો કાયદા પ્રમાણે હક છે.

“ગેરબ્યાજખી લાભ” માં મિલકતનું ગેરબ્યાજખી રીતે પોતાની પાસે રાખેલારે પણ, તેને ગેરબ્યાજખી લાભ થયો એમ સમજવું. કાંઈ સખસની પાસેથી ગેરબ્યાજખી રીતે કાંઈ મિલકત લેઈ લેવાય ત્યારે, અને તેમજ તેને કાંઈ મિલકત લેતાં ગેરબ્યાજખી રીતે પ્રતિપંથ થાય ત્યારે પણ, તેને ગેરબ્યાજખી હાની થઈ એમ સમજવું.

ગેરબ્યાજખી હાનીમાં કાંઈ મિલકત લેવામાં ગેરબ્યાજખી પ્રતિ

ખંધ થાય તે પ
જી સમજવો,

“અદ્વાનત
થી”

“દગલખાજી
થી”

“માનવાનું કા
રાજી”

શ્રી, મહેતા,
અથવા નોકરના
કબજામાંની મિ
લકત,

૨૪. જે માણસ કાંઈ વસ્તુ એક સખસને ગેરવાજખી લાખ કર
વાના, અથવા ખીજ સખસને ગેરવાજખી હાની કરવાના ધરાદાથી કરે,
તે માણસે તે વસ્તુ અદ્વાનતથી કરી એમ સમજવું.

૨૫. જે કાંઈ સખસ કાંઈ વસ્તુ દગો કરવાના ધરાદાથી કરે, તે
તે વસ્તુ તેણે “દગલખાજીથી” કરી એમ સમજવું, નહીં તે નહીં.

૨૬. જે કાંઈ સખસને કાંઈ વસ્તુ માનવાનું પાકુ કારણ હોય,
તો તેને તે વસ્તુ “માનવાનું કારણ” છે એમ સમજવું, નહીં તે નહીં.

૨૭. જ્યારે કાંઈ મિલકત, કાંઈ શખશની વતી, તે શખશની
શ્રી, મહેતા, અથવા નોકરના કબજામાં હોય, ત્યારે આ કાયદાના અર
થ પ્રમાણે તે તેજ શખશના કબજામાં છે એમ સમજવું.

ખુલાસો.—જે શખશને ઘોડી વાર અથવા કાંઈ વીશિષ પ્રસંગે મ
હેતા અથવા નોકરની માફક રાખ્યો હોય તેને આ કલમના અરથ પ્ર
માણે મહેતા અથવા નોકર સમજવો.

“જોડું ખના
વધું”

૨૮. જે શખશ એક વસ્તુ ખીજ વસ્તુના સરખી કરે, એવા ધ
રાદાથી કે તે સરખાવણાથી ફરેખ કરવો, અથવા એવું જાણીને કે તેથી
ફરેખ થશે એવો સંભવ છે તે શખશે તે વસ્તુ જોડી ખનાવી એમ સ
મજવું.

ખુલાસો.—કાંઈ વસ્તુ જોડી ખનાવવામાં નકલ ખરાખર થવી જે
હિંમતે એમ જરૂર નથી.

“લેખ”

૨૯. “લેખ” એ શખ્ત વડે કાંઈ પણ ખાખત સમજવી, જે ખા
ખત કાંઈ પણ વસ્તુ ઉપર અક્ષર, અંક, કે ચિન્હ વડે, અથવા એ માં
હેના એકથી વધારે સાધનો વડે, સમજાવો અથવા ખ્યાન કરેલો હોય,
અને જે સાધનો તે ખાખતના પુરાવા દાખલ વાપરવાને ધરાદો કર્યો હો
ય અથવા વપરાય.

ખુલાસો ૧ ભા.—ગમ તે સાધન વડે અથવા ગમ તે વસ્તુ ઉપર તે અક્ષર, અંક
અથવા ચિન્હ કાઢાડ્યાં હોય, અને તે પુરાવો કાંઈ ધનસાફની કારટને માટે ધરાદો રા
ખીને કર્યો હોય કે નહીં, અથવા તે કાંઈ ધનસાફનો કારટમાં વપરાય કે નહીં તેથી
કાંઈ ફિકર નથી.

દર્શાવે.

એક લખતમાં કાંઈ કરારની સરતો લખી છે, અને તે લખત તે કરારના પુરાવાના
માફક વાપરો શકાય એવું છે, તો તે લેખ છે.

કાંઈ સરફની ઉપરનો એક લેખ છે.

નકાલાતનામુ અથવા મુખત્તારનામુ લેખ છે.

નકસા ને પૂરાવામાં વાપરવાનો ધરાદા કરેલો હોય, અથવા ને પૂરાવામાં વપરાય તે લેખ છે.

ને લખતમાં કાંઈ હુકમ લખ્યો હોય, અથવા કેમ કરવું એ બાબત કાંઈ સજાહ લખી હોય તે લેખ છે.

ખુલાસા ૨ ને.--અક્ષર, અંક અથવા પિન્ડો વડે વેપારીઓના અથવા બીજા રિવાજ મુજબ, ને સમજાવ્યું હોય, તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે તે અક્ષર, અંક અથવા પિન્ડો વડે સમજાય છે એમ સમજવું; પણ તે સંબંધ સવિસ્તર લખ્યું ન હોય તોપણ.

દર્શાવ.

અ હુકમ કરે તેને નાણાં આપવા એવી તરહની એક હુંડીની પાછળ અ પોતાનું નામ લખે, તો એ પાછળ લખવાનો અરથ વેપારીઓના રિવાજ મુજબ એવો છે કે એ હુંડી ને ત્યાંસ હોય તેને નાણાં આપ્યાં હવે પાછળ ને લખ્યું છે તે લેખ છે, “આ ને ત્યાંસ હોય તેને નાણાં આપજો,” એ શબ્દો અથવા એજ મતલબના બીજા શબ્દો જોઈ તે સહીની ઉપર લખ્યા હોય એ, પ્રમાણે તેનો અરથ કરવો.

“કીમતી દસ્તાવેજ” ૩૦. “કીમતી દસ્તાવેજ” એ શબ્દો વડે ને લેખથી કાંઈ કાયદેસર હક ઉત્પન્ન થતો હોય, વધતો હોય, બીજાને અપાતો હોય, આંધો થતો હોય, તાબુદ થતો હોય, અથવા છોડી દેવાતો હોય; અથવા ને લેખથી કાંઈ સંપત્તિ કબુલ કરતો હોય કે માહારી કાયદેસર જુમ્મદારી છે અથવા ફત્વાઈ કાયદેસર હક મારો નથી, એવો લેખ, અથવા એવો મતલબનો લેખ સમજવો.

દર્શાવ.

અ એક એ હુંડીની પાછળ પોતાનું નામ લખ્યું, હવે એ લખવાની અસર એવી છે કે તે હુંડી પરનો હક ને માણસની પાસે તે હુંડી કાયદા પ્રમાણે આવે તેને પોતાં એ, માટે પાછળ ને લખ્યું તે “કીમતી દસ્તાવેજ” છે.

ટીકા.—કાંઈ હીસાબ લખીતવાર નકા કર્યો હોય અને તેમાં જો કે સહી કરી ના હોય અને તેમાં પછસા આપવા વિશે કાંઈ પણ બાબત હોય નહીં તોપણ તે આ કલમ પ્રમાણે, કીમતી દસ્તાવેજ છે. એકતરફી કપાલવાપનો કેસ જુઓ. ૨, મ. હા. કા. ૨૪૭.

“બીલ.” ૩૧. “બીલ” એ શબ્દ વડે કાંઈપણ વશીયતનામાનો લેખ સમજવો.

કામને કહેના ૩૨. આ કાયદાના હરેક ભાગમાં કરેલા કામોનો ખાસ કરનારા શબ્દો શા શબ્દોમાં કા હોય તે શબ્દો કાયદા વિરુદ્ધ કસુરોને પણ લાગે છે એમ સમજવું પણ મદદ વિરુદ્ધ કસુ ને ઠેકાણે તે શબ્દો લખ્યા હોય તે ઠેકાણે મતલબ જોતાં એથી ઉછટા શા પણ સમજવી અરથ દેખાતા હોય, તો ત્યાંહાં તેમ અરથ કરવો.

“કામ” ૩૩. “કામ” એ શબ્દ એક કામને અને તેમજ એક પછી એક એ પ્રમાણે કરેલા અનેક કામોને પણ લાગે છે; અને “કસુર” એ શબ્દ એક કસુરને, તેમજ એક પછી એક એ પ્રમાણે કરેલી અનેક કસુરોને, પણ લાગે છે.

ધણી શખસો ૩૪. “ધણી સખસોનો ઇરાદો હોય તે પાર પાડવા સાર તે સધળા નો ઇરાદો પાળવા શખસોએ મળીને જ્યારે કાંઈ ગુન્હાનું કામ કર્યું હોય, ત્યારે તેઓમાંનો ડવા સાર તે સ હરેક શખસ, તે કામ તેણે એકલાએજ કર્યું હોય એ રીતે તે કામને ધણી સખસોએ માટે જવાબદાર છે. ”
મળીને કરેલાં કા
મની જવાબદારી.

ટીકા.—પણ તે દરેક માણસના કૃત્યને વાસ્તે જવાબદાર નથી, પણ જે સધળા માણસોની સાધારણ મતલબ હાંસલ કરવાને તે કૃત્ય કર્યું હોય તો તે જવાબદાર થાય છે. સીક જસ્ટિસ ઓરન પીકાઉ રાણી વિરુદ્ધ ગોરાચંદ ગોપેતા કેસમાં કહ્યું કે:

જે શખસોએ અમુરડીને પકડ્યો તેમનો સર્વનો એવો ઇરાદો હોય કે તેના ઉપર ચોરીનું તોહોમત મુકીને તેને ધાણી સેઈ જવો એવો ઇરાદો હોય અને તેને માર મારવાનો સર્વનો ઇરાદો નહોતો તેથી કરીને મારનો જે પરીણામ નીપજ્યો તેને વાસ્તે તેઓ ફક્ત ત્યાં હાજર હતા તે સખસથી, જવાબદાર નથી. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે ધણીક માણસો કાંઈ કાયદેસર અગર ગેરકાયદેસર કામ કરવાને એકઠા મળ્યા હોય અને તેમાંનો એક ખીજાઓની સંમતી અથવા કબુલાત શીત્રાય કાંઈ ગુન્હો કરે તો તે ખીજાઓને કાંઈ હરકત કરતા નથી પણ જે તેજ ગુન્હો સરવની સાધારણ મતલબ પાર પાડવાને થયો હોય, તો સધળા જવાબદાર થાય.

વળી એવું પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે જે ઠેકાણે કાંઈ ગુન્હો ખનતો હોય ત્યાં કાંઈ શખસ હાજર હોય, અને તેમાં કાંઈ ભાગ લેતો ના હોય અથવા જેઓ ગુન્હો કરતા હોય તેમની સાથે સામ્રાજ ના થાય તો તેણે ગુન્હો કેમ અટકાવ્યો નહીં અથવા ગુન્હોમાં રને કેમ પકડ્યો નહીં એવા કારણ ઉપરથી તે ગુન્હોગાર કહી શકાશે નહીં.

પણ જે વધારે માણસો એક શખસને પકડવાને અને ચોરીનું તોહોમત મુકી ધાણી સેઈ જવાને જમ્ય અને તેમાંના કેટલાક બાકીનાઓની રૂચર પેલા શખસને મારે અને બાકીના પાસે ઉભા રહી તેમને તેમ કરતાં અટકાવે નહીં તો એવો અનુમાન થઈ શકે કે તે સરવની તે સંમતી છે.

• એ વિષય ઉપર એક અંગ્રીકન પાદરોએ ધણી સારો ખુલાસો ખતાવ્યો છે: પોતાના કુદ ઇરાદાથી જે કૃત થાય તેને વાસ્તે દરેક માણસ જવાબદાર છે; પણ કાંઈ પણ માણસ જે કુદ કૃત કરવાનો ઇરાદો રાખતો હોય, તે ખીજા શખસનાથી સ્વતંત્ર રીતે થયેલા કુદ કૃતનો જ જવાબદાર નથી. કાંઈ શખસ જે ખીજા શખસની શરીર સખધી સત્તાને મલાવે તો તેનો જે પરીણામ થાય તેને વાસ્તે પ્રથમનો શખસ જોખમદાર થાય છે (જેમ કે કાંઈ શખસના હાથમાં કાંઈ હથોટી આર હોય અને તેનો હાથ પકડી ખીજા શખસને મારે તો તેથી થયેલી હાજને વાસ્તે જેના હાથમાં હથોટી આર હવું તે શખસ જવાબદાર થતો નથી પણ પેલાના હાથને જેણે ગતી આપી તે શખસ થાય છે.) શી પરીણામ થશે એવું તે જાણતો હોત તો ગમે તો ખીજા રીતે તે પરીણામ થયો હોત તો પણ તેને સાર જવાબદાર થાત. કેવી જાતનો પરીણામ થશે તેની ખબર હોત નહીં તો પણ જે તેમ ખનવું સાધારણ હોત તે તે જવાબદાર થાય.

જ્યારે એવું ૩૫, જો કાંઈ કામ ધણા શખ્સોએ કર્યું હોય, અને તે કામ કાંઈ કામ સાપ ઈ સાપરાખ જ્ઞાન અથવા ઈરાદાથી થયાને બીધજ ગુનોહ ગણાતું હોય, રાખ જ્ઞાન અથ તો તેઓમાંનો હરેક સખસ જો તે કામમાં તેવા જ્ઞાન અથવા ઈરાદા વા ઈરાદાથી થ થી સામીલ થયો હોય તે, તેણે એકલાએજ તેવા જ્ઞાન અથવા ઈરાદા યાને બીધે ગુ થી તે કામ કર્યું હોય એ રીતે, તે કામને માટે જવાબદાર છે, નોહ ગણાતું હોય, નહીં.

ટીકા.—આ કાપદામાં “ઈરાદો” શખ્સ વારંવાર વાપરવામાં આવ્યો છે, પરંતુ તે કેવા અરથ માં વાપર્યો છે તે વીશે ખરોખર ખ્યાન કરેલું નથી. કાંઈ શખ્સે અમુક કૃત્ય ઈરાદાથી કર્યું તેનો અરથ એમ સમજવો કે તે કૃત્ય તેણે ખુશીથી કર્યું. જ્યારે કાંઈ શખ્સ કાંઈ કૃત્ય ખુશીથી કરે તો એવો અનુમાન થઈ શકે છે કે તે કૃત્ય કરવાનું શું પરિણામ થશે એવું તે જાણતો હતો અને તેથી અમુક પરિણામ નીપજશે એવું તેણે ધાર્યું; એમ કહી શકાય કેમકે સ્વભાવિક બુદ્ધિથી હરેક માણસ જાણે છે કે પોતાના કૃતનો કેવો પરિણામ થશે તે પ્રમાણે જો પરિણામ થયો તે તેણે ઈરાદાથી આવ્યો એવો અનુમાન થઈ શકે છે.

ચોડીએક કાં ૩૬. જો, કાંઈ કામથી અથવા કાંઈ કસુરથી, કાંઈ અસર કરવી, ઈ કામથી તથા અથવા અસર કરવાની કાશીશ કરવી, એ કાંઈ ગુનોહ હોય, તો તેજ ચોડીએક કાંઈ કસુ અસર ચોડી કાંઈ કામથી કરવી, અને ચોડી કાંઈ કસુરથી કરવી, એ રથી કરેલી અસર, પણ તેજ ગુનોહ છે એમ સમજવું.

દર્શાવ.

અ જ ને ખારાક આપવાની કાપદા બીરુદ કસુર કરીને તથા જ ને મારીને ઈરાદાથી જ નું જ્ઞાત થાય એમ કરે તો, આ એ ખુન કર્યું એમ સમજવું.

ધણાં કામો મ ૩૭. જો કાંઈ ગુનોહ ધણાં કામો કરવાથી થયો હોય તો, જો શ જાને કાંઈ ગુનો ખસ એકલો અથવા બીજા કાંઈ સખસોની સાથે રહીને તે કામો માં હ થતો હોયતો હેનું જ્ઞાને તે એક કામ કરીને તે ગુનોહ કરવામાં ઈરાદાથી સુદાર કરે, તેઓમાંનું એક તે સખસે તે ગુનો કર્યો એમ સમજવું, કામ કરીને મદદ કરવી.

દર્શાવ.

(અ) અ તથા બ હરેક જુદે જુદે વખતે થોડું થોડું જોરેર આપીને જ ને મારી નાંખવાનો ઠરાવ કરે, અને આ તથા બ તે ઠરાવ મુજબ, જ ને મારી નાંખવાના ઈરાદાથી જોર આપે, અને તેને જુદે જુદે વખતે આપેલાં તે જોરેરની અસરથી જ મરી જાય, તો એ ઠેકાણે ખુન કરવામાં આ તથા બ ઈરાદાથી સહકારી થયા; આ ને તેઓનાં કામ જુદાં જુદાં તો પણ તે બંને તે ગુનાહવા તક સારવાર છે એમ સમજવું. કેમકે તેઓમાંના હરેક જોથી જ્ઞાત થયું એવું કામ કીધું છે.

(બ) અ તથા બ એ બે એકઠા જોઈએ છે, અને તેઓના હોદ્દાને લીધે, અ એક કુદી છે તે બારાફરતી છ છ કલાક એક એકના હવાલામાં રહે છે. હવે અનુ જાત આણવાના ધરાદાથી, તે અસર પેદા કરવામાં જાણી પુછને તેઓ સહકારી થાય એવી રીતે કે અ ને પોંદોંચાડવા સાથે તેઓને આપેલા જોરાક તેઓ, પોત પોતાનાં હાજરીનાં દરમીયાનમાં અ ને પોંચાડવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરે અને અ ભુજે મરી જાય, તો અ તથા બ એ બંનેએ અ નું ખુન કર્યું એમ સમજવું.

(ક) અ જોઈરના હવાલામાં અ કુદી છે. અ નું જાત આણવાના ધરાદાથી અ અ ને જોરાક આપવામાં કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરે, જોથી અ થણા અશક્ત થઈ જાય, પણ તે ભુજમરો એટલો ન થઈ પડે કે તેથી તે મરી જાય પછી અ પોતાના હોદ્દા પરથી ખરતરફ થઈને બ તેની જગોપર મુકર થાય અને બ અ ની સાથે મીલાપી અથવા સહકારી ન થતાં, અ ને જોરાક આપવામાં કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરે, એવું જાણીને કે તેમ કરેથી અ મરી જશે એવા સંભવ છે, અને અ ભુજે મરી જાય, તો બ એ ખુન કર્યું એમ સમજવું; પણ અ કાંઈ બ ની સાથે સહકારી થયો નહીં માટે અ એ માત્ર ખુન કરવાનો ટાણીશ કરી એમ સમજવું.

કાંઈ ગુન્હાનું કદ. કાંઈ ગુન્હાનું કામ કરવામાં થણા સખસો લાગેલા અથવા કામ કરવામાં થ શામિલ હોય, તો તેઓ તે કામથી જુદાં જુદાં ગુન્હાના તકશીરવાર છા રખસો શા થઈ શકે.
મિલ થયા હોય,
તો તેઓ જુદા
જુદા ગુન્હાના ત
કશીરવાર થઈ
શકે.

દર્શાવે.

અ અ ની ઉપર હુમલો કરે, પણ તે વખતે તેને એટલો ભારે ક્રોધ ચઢેલો હોય કે તેને હાથે અ નું મરવું ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાનો શિક્ષણીય મનુષ્ય વધ થાય; તે બામાં અ ની ઉપર દ્વેષ ભાવથી, તથા અ ને મારી નાખવાના ધરાદાથી, અ ની માફક ક્રોધ ન ચઢેલા છતાં, અ ને મારી નાખવામાં બ અ ને મદદ કરે, તો એ ઠેકાણે, અગર અ નું જાત આણવામાં અ તથા બ એ બંને શામિલ છે તો પણ, બ એ ખુન કીધું, અને અ એ માત્ર શિક્ષણીય મનુષ્યવધ કીધો એમ સમજવું.

“બુદ્ધિપુરવક” ૩૯. જ્યારે કાંઈ રખસો જે ઉપાયથી કાંઈ અસર પેદા કરવાનો ધરાદો કર્યો હોય તે ઉપરથી અથવા જે ઉપાયથી તે અસર પેદા થશે એવો સંભવ છે એમ, તે ઉપાય કાઢે લગાડની વખતે તેણે જાણ્યું હોય અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ હોય તે ઉપાયથી, તે તે અસર પેદા કરે, ત્યારે તેને બુદ્ધિપુરવક તે અસર પેદા કરી એમ સમજવું.

દર્શાવે.

એક જાહોટા શહેરમાં એક ઘર છે. તેમાં માણસો રહે છે. તે ઘરને, રાતને વખતે, અખર

જીનો ગુનો શોધ કરવા માટે, એ આગ લગાડે, અને તેથી એક સખસનું માત્ર થાય તો એ ઠેકાણે કાઢીનું માત્ર આણવાને એ એ ધરાઈ ન કીધા હોય, અને પોતાના કામથી માત્ર થયું એમ જાણીને એ દીલગીર પણ થાય, તોપણ તેણે એ દિપુરવક તે માત્ર આણ્યું એમ સમજવું.

“ગુનોહ”

૪૨. આ કલમની ખીજ અને ત્રીજી રકમમાં લખેલા પાખ અ ને કલમો શિવાય “ગુનોહ” એ શબ્દ વડે જે વસ્તુને માટે આ કાયદા માં શિક્ષા કરવાનું ફરમાવ્યું છે તે વસ્તુ સમજવી.

“જ થા પાખમાં અને હેડળ લખેલી કલમોમાં એટલે ૧૪ મી, ૧૫ મી, ૧૬ મી, ૭૧ મી, ૧૦૨ મી, ૧૧૦ મી, ૧૧૧ મી, ૧૧૪ મી, ૧૧૫ મી, ૧૧૬ મી, ૧૧૭ મી, ૧૮૭ મી, ૧૯૪ મી, ૧૯૫ મી, ૨૦૩ જી, ૨૧૧ મી, ૨૧૩ મી, ૨૧૪ મી, ૨૨૧ મી, ૨૨૨ મી, ૨૨૩ મી, ૨૨૪ મી, ૨૨૫ મી, ૩૨૭ મી, ૩૨૮ મી, ૩૨૯ મી, ૩૩૦ મી, ૩૩૧ મી, ૩૪૭ મી, ૩૪૮ મી, ૩૮૮ મી, ૩૮૯ મી અને ૪૪૫ મી કલમમાં “ગુનોહ” આ શબ્દ લખેલો છે તે શબ્દ વડે જે વસ્તુને માટે આ કાયદામાં, અથવા આ કાયદામાં આખ્યા લખેલી છે તેવા કાંઈ વિશેષ કાયદામાં અથવા સ્થાનિક કાયદામાં શિક્ષા કરવાનું ફરમાવ્યું છે. તે વસ્તુ સમજવી.”

“અને ૧૪૧ મી, ૧૭૨ મી, ૧૭૭ મી, ૨૦૨ લી, ૨૦૨ જી, ૨૧૨ મી, ૨૧૬ મી, અને ૪૪૧ મી કલમમાં “ગુનોહ” આ શબ્દ લખેલો છે તે શબ્દનો અરથ જે વસ્તુને માટે વિશેષ કાયદામાં કે સ્થાનિક કાયદામાં શિક્ષા કરવાનું ફરમાવ્યું છે અને તેજ કાયદા ઉપરથી તે વસ્તુને માટે હંડ સુધી અથવા હંડ વગર છ મહીનાની અથવા તે કરતાં વધી મુદતની કુદની શિક્ષા કરવા ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તેવોજ અરથ સમજવો.

ટીકા.—ઈંગરેજી કાયદાથી (ઈંગ્લીશ લા) જે કૃત્યોને વાસ્તે શિક્ષા થઈ શકે તેવાં કૃત્યોને “ગુનોહ” શબ્દ લાગુ પડતો નથી.

“વિશેષ કાયદો” ૪૧. “બીશેષ કાયદો” એટલે કાંઈ ખાસ પાખતને લાગુ પડે એવો કાયદો.

“સ્થાનિક કાયદો” ૪૨. “સ્થાનિક કાયદો” એટલે બ્રિટીશ ઈન્ડિયાના કાંઈક વિશેષ ભાગનેજ લાગુ પડે એવો કાયદો.

“કાયદાવિરુદ્ધ” ૪૩. “કાયદા વિરુદ્ધ” એ શબ્દો જે જે વસ્તુ ગુનોહ છે, અથવા કાયદાએ અને કરેલી છે, અથવા દિવાની ફરિયાદીનું કારણ થાય છે, તે પ્રત્યેકને લાગુ પડે છે; અને જે શખસ જે વસ્તુ કરવામાં કસુર કરે તો કાયદા વીરુદ્ધ થાય, તે વસ્તુ કરવાની તે સખસની “કાયદા પ્રમાણે ફરજ છે” એમ સમજવું.

“નુકશાન”

૪૪. “નુકશાન” એ શબ્દ વડે કોઈપણ સખસનાં શરીરને, અને, આખરને, અથવા મિલકતને કાયદા વીરુદ્ધ રીતે કરેલી કાંઈ પાલ્લાનિ સમજવી.

“જિંદગી.”

૪૫. “જિંદગી” એ શબ્દ વડે માણસની જિંદગી સમજવી; પણ જે ઠેકાણે એ શબ્દ લખ્યો હોય તે ઠેકાણે મતલબ જોતાં એથી ઉલટો

અરથ દેખાતો હોય, તો ત્યાં તેમ અરથ કરવો.

“જ્ઞાત”

૪૬. “જ્ઞાત” એ શબ્દ વડે માણસનું જ્ઞાત સમજવું; પણ જે ઠેકાણે એ શબ્દ લખ્યો હોય તે ઠેકાણે મતલબ જોતાં એથી ઉલટો અરથ દેખાતો હોય તો ત્યાં તેમ અરથ કરવો.

“જનનવર”

૪૭. “જનનવર” એ શબ્દ વડે માણસ શિવાય ખીજી કંઈ પણ જીવ વાળી વસ્તુ સમજવી.

“વાહાણ”

૪૮. “વાહાણ” એ શબ્દ વડે જળ મારગે માણસોને ઐથવા મિલકતને લેઈ જવા માટે કરેલી કંઈ પણ વસ્તુ સમજવી.

“વરસ”

૪૯. “જે જે ઠેકાણે વરસ” એ શબ્દ અથવા “મહીનો” એ શબ્દ લખ્યો હોય, તે તે ઠેકાણે એમ સમજવું કે ઇંગ્લેન્ડ પંચાંગ પ્રમાણે તે વરસ ઐથવા મહીનો ગણવો.

“કલમ”

૫૦. “કલમ” એ શબ્દ વડે આ કાયદાના પાખના જે જે ભાગોની આગળ આંકડાં લખીને તેઓને જુદા પાડેલા છે તેઓમાંનો એ ક ભાગ સમજવો.

“સોગંદ”

૫૧. “સોગંદ” એ શબ્દમાં, સોગંદને ઠેકાણે ધરમ પુરવક પ્રતિજ્ઞા કરવાનું કાયદામાં ફરમાવેલું હોય તે પ્રતિજ્ઞા, તથા ઇન્સાફની કારટમાં કે ખીજે ઠેકાણે, કોઈ સરકારી નોકરની આગળ કંઈ પણ એકરાર કરવાનું કાયદામાં ફરમાવ્યું અથવા રજન આપી હોય, અથવા જે એકરાર પુરવાના કારણસર વાપરવો હોય, તે એકરાર પણ સમાજ છે એમ સમજવું.

“સુદ્યુક્ષી”

૫૨. જે વસ્તુ ઘટતી સંભાળ તથા ધ્યાન વીના કરી અથવા માની હોય તે “સુદ્યુક્ષી” કરી અથવા માની એમ સમજવું નહીં.

—૦૦૦૦૦૦૦—

ખાખ કે જો.

શિક્ષા ખાખત.

“શિક્ષા.”

૫૩. આ કાયદાના કાયો પ્રમાણે ગુન્હેગારો જે શિક્ષાઓને લાયક છે તે નીચે પ્રમાણે:—

ચેડેલી મોત.

ખીજી સમુદ્રપાર.

ખીજી શાસનોક દાસત્વ.

એથી કેદ એ પ્રકારની છે:—

(૧). સખત એટલે સખત મજુરી સાથે.

(૨). આસાન.

પાંચમી મિલકત સરકાર જપત થવી.

છઠી દંડ.

ટીકા.—સને ૧૮૬૪ના ૧૬ આક્ટથી હવે ફટકા મારવાની સજા પણ અમુક મુન્દામાં થઈ શકે છે. નિચે લખેલા શખ્સોમાંના કોઈ પણ શખ્સને ફટકા મારવાની શિક્ષા કરી શકાય નહીં.

(૧) સ્ત્રીઓને;

(૨) જે મરદાની ઉપર જાતની અથવા સમુદ્રપારની અથવા સાસનિકદાસત્વની અથવા પાંચ વરષ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે મરદોને;

(૩) જે મરદો પીસતાળીશ વરસ કરતાં વધી ઉમરના છે એવું કારત્તે લાગતું હોય તે મરદોને; આક્ટ ૧૦મો, ૧૮૮૨ ક. ૩૯૪ જુઓ.

૩૦ ફટકા કરતાં વધારે કોઈ પણ પ્રસંગે મારવામાં આવશે નહીં. આક્ટ ૧૦મો ૧૮૮૨ ક. ૩૯૨ જુઓ.

જાતની શિક્ષા ૫૪. જે જે બાબતમાં જાતની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવ્યો ને બદલે ખીજી હોય તે તે બાબતમાં, ગુન્હેગારની રજમંદી શિવાય, હિંદુસ્તાનની સરકાર અથવા જે ઠેકાણે ગુન્હેગારને શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તે ઠેકાણાની સરકાર તે શિક્ષાને બદલે આ કાયદામાં ઠરાવેલી ખીજી ગત્ર તે શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે.

જીવતાં સુધી સ ૫૫. જે જે બાબતમાં જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ મુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવ્યો હોય તે તે બાબતમાં ગુન્હેગારની રજમંદી શિવાય, ને બદલે ખીજી હિંદુસ્તાનની સરકાર અથવા જે ઠેકાણે તે ગુન્હેગારને શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તે ઠેકાણાની સરકાર તે શિક્ષાને બદલે ચઉદ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગત્ર તે પ્રજાની કેદની શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા.—જ્યારે કોઈ પણ શખ્સની ઉપર કોઈ ગુન્હા બાબત શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય ત્યારે કોઈ પણ વખતે ખીજી શરતે અથવા ગુન્હેગાર શખ્સ કબુલ કરે એવી કોઈ શરતે તેના ઉપર જે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે અમલમાં લાવવાનું માફક રાખવાને અથવા તે શિક્ષા અથવા તે શિક્ષાનો કોઈ ભાગ માફ કરવાને ગવર્નર જનરલ ઈનફીનિટીલ અથવા સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. ક્રી. પ્રો. કોડ. કલમ. ૪૦૧

અથવા જે શખ્સનો ઉપર શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તેની સંમતી વિના ગવર્નર જનરલ ઈનફીનિટીલ અથવા સ્થાનિક સરકાર હેઠળ લખેલી શિક્ષાને બદલે તે શિક્ષાની આગળ લખેલી ખીજી કોઈ પણ શિક્ષાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે; જાત. સમુદ્રપાર, સાંસનીકદાસત્વ, શખ્ત મજુરી સાથે જેટલી મુદતની કેદની શિક્ષાનો હુકમ તે શખ્સની ઉપર થઈ શકત તેટલી મુદત સુધીની કેદ, તેવીજ મુદત સુધી આસાનકદ અને કોડ. ક્રી. પ્રો. કો. ક. ૪૦૨. જુઓ.

યુરોપીયન તથા ૫૬. જે જે બાબતમાં કોઈ શખ્સ યુરોપીયન અથવા અંગ્રીકન અંગ્રીકન લોકો છતાં, આ કાયદામાં જેને માટે સમુદ્રપારની શિક્ષા ઠરાવી છે એવો કોઈ ને સમુદ્રપારની શિક્ષા ગુન્હો તેની ઉપર શાખીત થાય, તે તે બાબતમાં સમુદ્રપારની શિક્ષાનો,

શાને બદલે શાસન હુકમ ન કરતાં સન ૧૮૫૫ ના ૨૪ માં આકટના ઠરાવો મુજબ ઠાર્ટે નિક દાસત્વનીશિ તે ગુન્હેગારને શાસનિક દાસત્વનો શિક્ષાનો હુકમ કરવો દ્વા કરવી.

જીવતાં સુધીની પાણી એવું ઠરાવું છે કે, સરહુઆકટ કરવો નહીં હોત તેનો શિક્ષાનો ઠરાવ ન ગુન્હા બાબત ફોર્મીયન અથવા અમેરીકન માણસ જીવતાં સુધી સમુદ્ર પારના શિક્ષાને લાયક થતો નહીં પણ ફક્ત વરસ કરતાં વતી મુક્ત સુધી સમુદ્રપાર મોકલવાની શિક્ષા પામવાને અથવા તેને તે શિક્ષા કરવાનો હુકમ થવાને લાયક થતો તે ગુન્હા બાબત તે માણસ કાર્ટની નજર માં આવશે તે પ્રમાણે છ વરસ કરતાં વતી મુક્ત સુધી શાસનિક દાસત્વની શિક્ષા પામવાને અથવા તેને તે શિક્ષા કરવાનો હુકમ થવાને લાયક થશે પણ જીવતાં સુધી શાસનિક દાસત્વની શિક્ષાને લાયક થશે એવું સમજવું નહીં.

શિક્ષાની મુક્તિ પછી શિક્ષાની મુક્તિના ભાગોની ગણતરી કરવામાં જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને વીસ વરસની સમુદ્રપારની શિક્ષાને બરાબર ગણવી.

જો ગુન્હેગારને જો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, તે તે બાબતમાં જો ગુન્હેગારને સમુદ્રપાર કરતાં સુધી જાણે તેને સખત કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય એ રીતે તેની ઉપર અમલ કરવો, અને તે કેદ રહે તે મુક્તના દરમિયાનમાં તેણે સમુદ્રપારની શિક્ષા ભાગ લીધે એમ સમજવું.

ટીકા—સમુદ્રપાર કેવી જગ્યાએ મોકલવા તે જગ્યા ધરતર જનરલ ઈનકલેન્ડના ઠરાવો જો કાર્ટ શિક્ષા કરે તેને તે જગ્યા દરશાવવાની જરૂર નથી.

કેદને ઠેકાણે સ પછી જો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, તે તે બાબતમાં તે ગુન્હેગારને કેદની શિક્ષાનો હુકમ ન કરતાં સમુદ્રપારનો હુકમ કરવાને તે ગુન્હેગારને શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કાર્ટ મુખ્યત્વે; પણ તે સમુદ્રપારની શિક્ષા સાત વરસ કરતાં ઓછી મુક્તિ ન હોવી જોઈએ, તથા આ કાયદા મુજબ નેટલી મુક્તિ કેદની શિક્ષાને તે ગુન્હેગાર લાયક હોય તે કરતાં વધારે મુક્તિ પણ ન હોવી જોઈએ.

ટીકા—જો બાસ ગુન્હાને વાસ્તે કેદને સમુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તે ગુન્હેગાર સાત વરસની અથવા તેથી વધારે મુક્તિ કેદને ચોગ્ય હોય તો તેવજ ઠેકાણે કેદ આ કલમ લાગુ પડે છે. કારણ શખસના ઉપર ઘણા ગુન્હા સાબીત થયા હોય અને જોકે ગુન્હેગાર મુક્તિ કેદને પામી હોય તેવો હોય, પણ અથવા એકત્ર મળીને સાત વરસથી વધારે કેદના થતા હોય તો સખત મુક્તિ એકઠી કરીને પણ સમુદ્રપારની શિક્ષા

જન દરવી એવું કોઈ જાણને થાય નથી, (રાણી વી. પ્રેમચંદ,) (રાણી વી, સોનાવાળા,) (રાણી વી, ગોરચંદર;) તેમજ આ કલમની રૂઢિએ જેટલા વખતની સમુદ્રપારની સજ્જ કરી હોય તે વખત જેટલા વખતને સારૂ કેદીને કેદની શિક્ષા થઈ શકત તે વખત કરતાં વધારે ની હોવી જોઈએ નહીં. તેથી કરીને જો અમુક ગુન્હાને વાસ્તે જીંદગીપરીયંત સુધીની સમુદ્રપારની અથવા દસ વરસ કેદનો શિક્ષા હોય અને જો જાણને સરવથી વધારે શિક્ષા કરવાની ખુશી નાહોય તો તે દસ વરસથી વધારે મુદત સુધીની સમુદ્રપારનો શિક્ષા કરી શકે જણી (રાણી, વી. ૨૬.)

૫૯ મી કલમથી જે સત્તા આપી છે તે સત્તા જેને સાત વરસ સુધીની કેદની શિક્ષા કરવાનો હુકમ હોય તેનાથી વાપરી શકાય. પણ જે માલ્ટસ્ટેટ ફકત એ વરસની કેદની શિક્ષા કરી શકે તે જે ગુન્હા તપાસતો હોય તે ગણતો સાત વરસથી વધારે મુદત સુધીની કેદને પાત્ર હોય તો પણ સમુદ્રપારની સજ્જ કરી શકે જણી. રાણી વી. બુધોવા; રાણી વી. મરીઅમ. ૧ ખં. લો. રી. એ. ફી. ૫

(કેટલીએકખા ૬૦. જે જે બાબતમાં ગુન્હેગારને બેમાંના ગણે તે પ્રકારની કેદ અતોમાં) કેદ આ ની શિક્ષા થઈ શકે તો હોય, તે તે બાબતમાં આખી કેદ સખત અથવા ખો મુદત અથવા આખી આસાન, અથવા તે કેદનો કોઈ ભાગ સખત તથા બાકીનો થોડો મુદત સુધી ભાગ આસાન, એ પ્રમાણે શિક્ષાના હુકમમાં ફરમાવવાને તે ગુન્હેગારને સકત અથવા આ શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે. સાન, એહેવો હુકમ થઈ શકે.

ટીકા—સાળ વરસ કરતાં ઓછી ઉમરના કોઈ ગુન્હેગારને વાસ્તે સમુદ્રપારની અથવા કેદની સજ્જ કરવામાં આવે તો જે કોર્ટે તેને સજ્જ કરી હોય તે કોર્ટના હુકમથી તે વા ગુન્હેગારને ફોજદારી તુરંગમાં આકલવાને બદલે સરકારે ઠરાવેલી સન્મારગ પ્રવરતક શાળામાં આકલવામાં આવે. તેવી સન્મારગ પ્રવરતક શાળામાં હુબર કળા વિગેરેની કૃતિબાજી આપવામાં આવે છે. ફી. પ્રો. કે. ક. ૩૬૯ જુઓ.

કોઈ ફોજદારી કોર્ટે કેદની શિક્ષા કરી હોય તો તેની મુદત જે તારીખે શિક્ષા કરી તારથી ગણાય છે. પણ જે અપીલ કરી હોય અને શિક્ષા મુલતવી રાખી હોય અને અપીલ મંજુર થાય નહીં તો મુલતવી રાખેલો વખત શિક્ષામાં ગણાશે નહીં. દોવશને ભાગ દયાનમાં લેવાશે નહીં. એટલે કે એમ ધારો કે કોઈ રાખસને તા. ૦૨૫ મી ઓક્ટોબરે શિક્ષા કરી તો તે તા. ૦૨૫ મી શરૂ થઈ ત્યાંથી ગણાશે એટલે તા. ૦૨૪ મીની મધ્ય રાતથી ગણાશે, તા. ૦૨૮ મી ફેવરવારીએ જે એક માસની કેદની શિક્ષા કરી હોય તો તે તા. ૦૨૭ મી મારચની મધ્ય રાતે પુરી થઈ ગણાશે. અને જે તા. ૦૩૧ મી ઓક્ટોબરે એક માસની શિક્ષા કરી હશે તો તે તા. ૦૩૦ મી નવંબરની મધ્ય રાતે પુરી થઈ ગણાશે. કેમ કે દરેક પચાસનો મહીનો પછીના મહીનાની તેજ તારીખની મધ્ય રાતે પુરો થાય છે.

જ્યારે કોઈ પણ રાખસને કેદની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તો સ્થાનિક સરકાર તેને એક તુરંગમાંથી તે સ્થાનિક સરકારનો તાબાની બીજી તુરંગમાં આકલી શકે. પણ જે કે

દીને ખોળે લઈ જવાનો હુકમ સ્થાનિક સરકાર શીવાય ખીજા કોઈ અમલદારે કર્યો હોય અથવા તેજ સ્થાનિક સરકારની હકુમત ઉપરાંત તે કેદીને ખીજે સોંપી ગયા હોય તો તે ને ગેરવ્યાજખી રીતે ત્યાં રાખ્યો એમ ગણાય અને પોતાનો તરત છુટકો મળવાને કેદી હકદાર છે;

મિલકત સરકાર ૧૧. જે જે ખાખતમાં કોઈ સખસની ઉપર એવો ગુનો સાબીત થાય તે ગુનેહાને માટે તે ગુનેહગાર પોતાની સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થવાને લાયક છે, તે તે ખાખતમાં ફરમાવેલી શિક્ષા, અથવા તેને ખસે કરવામાં આવી હોય એવી ખોજી શિક્ષા, ભોગવી રહ્યા વીના, અથવા તેને માફ થયા વીના, સરકારના લાભે શિયાય ખીજી રીતે તે તે ગુનેહગારથી કોઈ મિલકત મેળવી શકાશે નહીં.

દર્શાવે.

હિંદુસ્તાનની સરકારની સાહામા લગાઈ કરવાનો ગુનો આ ની ઉપર સાબીત થયો, તેથી તેની સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થવાને લાયક છે. હવે શિક્ષાનો હુકમ થયા પછી, વધા તે હુકમ કાયમ છે તે દરમિયાનમાં આ નો ખાખ કોઈ મિલકત મુકીને મરી જાય, જે મિલકત, અગર સરકાર જપ્તીને હુકમ ન થયો હોત તો, આ ની થાત; તો તે મિલકત સરકારની થાય એમ સમજવું.

ટીકા.—આ કલમમાં મોલકત જપ્ત થાય એ સખ્તો છે, તે એ કે ઇંગરેજમાં “ફરફીયર”; આ કલમનો હેતુ ઇંગરેજ અભીપ્રાય “ફરફીયર” અને “એસ્ચ્યુટ” એ એમાં શો તફાવત છે તે ખતાવેલો છે; ગુનેહગારની પાસે તે વખતે જે મોલકત હોય તે લેવી હોય ત્યારે તે “ફરફીયર” ગુણવાય છે; પણ “એસ્ચ્યુટ” સખ્ત એવી ખાખતમાં વપરાય કે ગુનેહગારની પાસે તે વખતે જે હોય તે જપ્ત થાય એટલું નહીં. પણ ભવિષ્યમાં તે ને કોઈ પણ વારસો મળી શકે નહીં. “ફરફીયર” અને “એસ્ચ્યુટ” એ સખ્તોના અરથ ગુજરાતીમાં ખરેખર છે નહીં પણ ઇંગ્લેન્ડમાં તેનો તફાવત ઉપર ખતાવ્યા પ્રમાણે છે.

જે ગુનેગારો ૧૨. જે જે ખાખતમાં કોઈ સખસની ઉપર માતની શિક્ષા થઈ માતની, સમુદ્ર શકે એવો ગુનો હોય સાબીત થાય, તે તે ખાખતમાં તે સખસની સ્થાન પરની, અથવા જગમ સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થાય એવો હુકમ કરવાને કારણ કેદની શિક્ષા થાય મુખ્યત્વાર છે; અને જે જે ખાખતમાં કોઈ સખસની ઉપર એવો ગુનો હોય શકે એવા સાબીત થાય કે તે ગુનાને માટે તેને સમુદ્રપાર કરવામાં આવે, અથવા હોય તેઓની માત વરણ અથવા તે કરતાં વધારે મુદતના કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવા માં આવે, તે તે ખાખતમાં તેના સમુદ્રપારની અથવા કેદની મુદતના દરમિયાનમાં તે સખસનાં કુટુંબ તથા અનુજીવીઓને માટે સરકારની ન જરમાં ફરસ્ત જણાય તેવો ખસોખસ્ત સરકાર કરે એવી છુટ રાખીને, તે મુદતના દરમિયાનમાં તે સખસની સરવે સ્થાવર તથા જગમ મિલકતનું ભાડું તથા ઉપજ સરકાર જપ્ત થાય, એવો હુકમ કરવાને કારણ મુખ્યત્વાર છે.

ફંડની રકમ.

૧૩. કેટલે સુધી ફંડ કરવો એની રકમ જ્યાં ડરાબી નથી ત્યાં ગુનેગારને જે ફંડ થઈ શકે તે ફંડનો કાંઈ હદ બાંધી નથી, પણ અતી રાય હડ કરવો નહીં.

ટીકા.—જ્યારે કોઈ ફોજદારી કોર્ટ કોઈ પણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે ફંડ કરે અથવા અપીલમાં અથવા તપાસમાં અથવા બીજી રીતે ફંડની શિક્ષા અથવા જે શિક્ષાનો એ ક ભાગ ફંડ હોય તેવી શિક્ષા મંજૂર કરે, ત્યારે જે સમો કરતી વખતે તે કોર્ટ, વસુલ કરેલો સમયો ફંડ અથવા તેમાંનો ગમે તે ભાગ હેઠળ બજાબી પ્રમાણે ઉપયોગમાં લેવાને હુકમ કરી શકે.

(૧) ફરીયાદનું કામ ચલાવવામાં બાબતી રીતે થયેલો ખર્ચ પુરો પાડવા સારું;

(૨) જ્યારે તે કોર્ટના મત પ્રમાણે દિવાની દાવાથી નુકશાનનો ભારે બદલો મળી શકતો હોય ત્યારે કરેલા ગુનાથી થયેલા નુકશાનનો બદલો આપવા સારું;

જેમાં અપીલ થઈ શકે એવો કોઈ મુદ્દામાં જો તે ફંડ કરવામાં આવે તો, અપીલ કરવા માટે આપેલી મુદત વીતી ગયા પહેલાં, અથવા જો અપીલ કરવામાં આવે તો તેનો ફેસલો થતા પહેલાં, સરકાર ખર્ચ અથવા નુકશાનનો અવેજ આપવો નહીં. ઈ. પ્રો. કો. ક. ૬૫.

બળેલો ચોરવાને વાસ્તે કેટલા કેદીઓ ઉપર તોડોમત ફરમાવ્યા કે જે જડજો એવો હુકમ કર્યો કે તેમનો જે ફંડ કર્યો છે તે ફંડ એક શાહેને આપવો કેમકે તે શાહે તે બળેલો ખરીદ કર્યા હતા; અને પછીથી ફરીયાદીને પાછા આપવા પડ્યા, તેથી થયેલા નુકશાનને બદલે મજકુર ફંડ આપવા જડજો હુકમ કર્યો હતો; એવું કર્યું કે તે હુકમ આગ્રા છે. કેમકે સાહેબને જે વેચાણ કરવામાં આવ્યું હતું તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે ગુનો નોડોતો.

પીનલકોડમાં જ્યાં જ્યાં એવું બખેલું છે કે તોડોમતદારને આ શિક્ષા થશે અને બળી તે ફંડને પણ પાત્ર થશે, તેવે ઠેકાણે એકલો ફંડ થાય નહીં, પણ તેની સાથે જ તો એક ધડીની પણ કેદની શિક્ષા કરવી જોઈએ. તેથી કરીને આ કલમની રૂઝવણી ફક્ત ફંડની શિક્ષા કરી હતી માટે તે હુકમ ગેરકાયદે છે એમ ગણી તે શિક્ષા રદ કરી. રાણી બી. ચાન બોવા, ૧ મુ. હા. કો. ૪; રાણી બી. રામા, તેજ ૩૪, રાણી બિ. બહીરજી, તેજ. ૩૬.

ફંડ ન આપે, ૧૪. કેદની તથા ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહીની જે જે તો કેદનો હુકમ. બાબતમાં ગુનેહગારને કેદ સાથે કે કેદ વગર ફંડનો શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે તે તે બાબતમાં, અને ફક્ત ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહીની જે જે બાબતમાં ગુનેહગારને ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, તે તે બાબતમાં, તે ગુનેગાર ફંડ ન આપે તો, તે આટલી મુદત સુધી કેદ ભોગવે એ પ્રમાણે તે ગુનેહગારને શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટ તે હુકમમાં ફરમાવવાને મુખત્યાર છે; અને તે કેદ, બીજી કાંઈ કેદની શિક્ષાનો હુકમ તે ગુનેગારની ઉપર થયો હોય તે કેદની ઉપરાંત, અથવા એક શિક્ષાને બદલે બીજી શિક્ષા કરવાના હુકમ ઉપર જે કેદને તે લાયક હોય તે કેદની ઉપરાંત સમજવી.

જે ગુનાહને ૧૫. અમર કાઈ ગુનાહને માટે કેદ તથા હંડ એ ખંને શીક્ષા થ માટે કેદ તથા હં ઈ શક્તી હોય, તે તે ગુનાહ કરનાર હંડ ન આપે તે તેને આઠલી મુ ૩ એ ખંને શિ મુક્ત સુધી કેદ કરવો એ પ્રમાણે જે કારટ ફરમાવે તેણે તે મુક્ત, તે ક્ષા થઈ શક્તી ગુનાહને માટે કરાવેલી ઘણામાં ધણી કેદની જે મુક્ત હોય તેના મત હોય, તેવા ગુના રથાંસ કરતાં વધારે કરાવવી નહીં.
માં હંડ ન આપે
તે તેને બદલે કે
કેદની મુક્તની હદ.

ટીકા.—પણ એવું કરાવવામાં આવ્યું છે કે જે મુકદમામાં ફેસલો કાઢી માલુમદારે કરવો હોય અને તેમાં પેહેલાની શિક્ષાના હુકમનો ભાગ કેદ કરાવી હોય તે મુકદમામાં હંડ ન આપેથી કેદ કરવાની જે મુક્ત કરાવવી તે, હંડ ન આપેથી જે કેદ કરાવવામાં આ વે તે શિયાય તે ગુનાહને સાર નોટલી મુક્તની ખીણ કેદની શિક્ષા કરવાનો તે માલુમદારને અધિકાર હોય તે મુક્તનો એક મતુરથાંઉસ કરતાં કંદાપી વધારે કરાવવી નહીં. કાઈ રાખસ ને ફક્ત હંડનીજ મુક્ત કરવામાં આવી હોય અને હંડ ના આપે તે માલુમદારે કાયદા પ્ર માણે કેદની શિક્ષા કરી શકે પણ માલુમદારની સત્તાથી વધી જવી નોંધવું નહીં. કીમી નબ પ્રોસીજરકોડ, ક ૩૩.

મદ્રાસની જાઈકારે આ કલમનો નીચે પ્રમાણે ખુલાશો બતાવ્યો છે. જે કેદ અ ને હંડ, અને હંડ ન આપે તે તેને બદલે કેદ એવી જતનની શિક્ષા હોય તે હંડ ના આ પે તેને બદલે જે કેદ કરવી તે માલુમદારની કેદ કરવાની નોટલી સત્તા હોય તેનાથી એક મતુરથાંઉસથી વધવી નોંધવું નહીં. પણ જે ફક્ત હંડની શિક્ષા હોય અને હંડ ના આપે તે માલુમદારે તે ગુનાહને વાસ્તે નોટલી કેદની શિક્ષા કરે તેટલી શીક્ષા કરી શકે. રાણી વી. મહમદ. ૧ મ. લો. રી. ૧૭૭.

હંડ ન આપે ૧૬. હંડ ન આપવાને સાર જે કેદનો કારટ હુકમ કરે તે કેદ, તે કેદનો પ્રકાર, તે ગુનાને માટે ગુનેગારને જે પ્રકારની કેદની શિક્ષાનો હુકમ થઈ શ કે, તે પ્રકારની થઈ શકે.

ગુનાની શિક્ષા ૧૭. અગર હંડનીજ શીક્ષા થઈ શકે એવો ગુનાહ હોય, તે તે માં હંડજ થઈ શ હંડ ન આપે તે કારટ જે કેદની શિક્ષા કરે તે આસાન હોવી નોંધવું કંતો, હોય ત્યારે અને હંડ ન આપે તે તેને બદલે તે ગુનેગારને કેદ કરવાનું કારટ ફર અમર હંડ ન રમાવે તેની મુક્ત નીચે લખી છે તે કરતાં વધારે ન હોવી નોંધવું:— આપે તે કેદની એટલે હંડની રકમ પચાશ રૂપિયાથી વધારે ન હોય, તે કેદની મુક્ત બ મહીનાથી વધારે ન હોવી નોંધવું; અને હંડની રકમ એક સો રૂપિયા થી વધારે ન હોય, તે કેદની મુક્ત ચાર મહીનાથી વધારે ન હોવી નો ઈએ; અને ખીણ કાઈ બાબતમાં છ મહીનાથી વધારે ન હોવી નોંધવું.

ટીકા—આવી બાબતમાં, એટલે ફક્ત હંડની શિક્ષા હોય ત્યારે જે હંડ ના આપે ત્યારે કેદની શિક્ષા જે કરવાની, તે કેદ આસાન હોવી નોંધવું, સખત મંજુરીની નહીં.

રાણી વિરહ સા-વ. ૫ મું. હા. કા. સી. સી. ૪૫.

તે કેદ હંડ આ ૧૮. હંડ નહી આપવાથી જે કેદ કરી હોય, તે કેદ, તે હંડ આ પે કે બંધ થા પવામાં આવે અથવા કાપદાના હુકમથી વસુલ કરવામાં આવે એટલે ૫. બંધ થશે.

હંડના હિસાબે ૧૯. હંડ નહી આપે તેને માટે કેદની મુદત જે કરાવી હોય, તે નિકળે તેટલો ભા મુદત પુરી થતાં પેટેલાં અગર તે હંડનો એટલો ભાગ આપવામાં કે વ ગ આપે કે કેદ સુલ કરવામાં આવે, કે હંડનો જેટલો ભાગ બાકી રહ્યો હોય તેના પ્ર બંધ થાય. માણમાં હંડ ન આપવાથી ભાગવેલી કેદની મુદત આછી ન હોય, તે કેદ બંધ થશે.

દર્શન.

અ ને શીક્ષાનો એવો હુકમ થયો છે કે તે એકસા રૂપીયાનો હંડ આપે, અને હંડ ન આ પે તે માર મહીના કેદ રહે. હવે એ ઠેકાણે તે કેદનો એક મહીનો પુરા થતાં પે હેલાં તે હંડમાંના પોણાસા રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે, તે પેટે લો મહીનો પુરા થાસ એટલે તુરત અ ને છોડી મુકવામાં આવશે જો પેટેલો મ હીનો પુરા થાય તે વખતે અથવા માર પછી અ કેદમાં છતાં કાઈ બીજી વખતે પોણાસા રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે તે અ ને તુરત છોડી મુક વામાં આવશે. જો કેદના બે મહીના પુરા થતાં પેટેલાં તે હંડમાંના પચાસ રૂપી યા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે, તે બે મહીના પુરા થાય એટલે તુરત અ ને છોડી મુકવામાં આવશે. જો તે બે મહીના પુરા થાય તે વખતે અથવા ત્રા ર પછી અ કેદમાં છતાં કાઈ બીજી વખતે, પચાસ રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કર વામાં આવે તે અ ને તે તુરત છોડી મુકવામાં આવશે.

હંડ છ વરષ ૩૦. હંડ અથવા તેનો જેટલો ભાગ આપવાનો બાકી રહે તેટ સુધીમાં અથવા લો ભાગ, શીક્ષાનો હુકમ થયા પછી છ વરષ સુધીમાં કાઈ પણ વખતે કેદની મુદત સુ વસુલ થઈ શકે, અને અગર, તે શીક્ષાના હુકમ મુજબ જુનેગાર છ ધીમાં કાઈ પણ વરષ કરતાં વધારે મુદતની કેદને લાયક હોય તે તે મુદત પુરી થતાં પે વખતે વસુલ થ હેલાં કાઈ પણ વખતે વસુલ થઈ શકે, અને જુનેગારનાં જાતથી, જે ધ શકે. મિલકત તેનું મરણ થયા પછી, તેનાં કરજને સાર કાયદા પ્રમાણે જવા બદલ હોય, તે મિલકત તે હંડની જવાબદારીમાંથી છુટતી નથી. "

ટીકા—હંડ નહી આપવાથી કારદ જે કેદની શીક્ષા કરે છે તે શીક્ષા, હંડ નહી આપવાના શુલ્હાને વાસ્તે કરે છે એમ સમજવું, અને એમ નહી સમજવું કે જે રકમ દેવી છે તે વસુલ થવાને વાસ્તે કરે છે ૧૬ મીથી તે ૩૦ મી કલમ સુધીની મતલબ કમીશન-સંના ૧૮૪૭ ના બીજા રીપોર્ટમાં ૪૮૭ એ પાને આપેલી છે. તે નીચે પ્રમાણે છે, એવું એક પેરિગ્રાફ ઉપરથી માલમ પડે છે.

“અને એમ રહેતા મેથી કે કેદખાનાની સભા હંડની પુરતી અવેજીમાં કરવામાં”

“આવે છે. આ પ્રમાણે કરાવવું એવો પછી જુનેગારનાં બુશીનો સોદા થયો”

“કે તેની મરજીમાં આવે તો તે પોતાના શરીરની શિક્ષા ખમ્મ ને મરજી”
 “માં આવે તો માલ મિલકતની શિક્ષા ખમ્મ, જેમને હંડ કરવો વધારે બેસતો”
 “આવે છે, ને જો એ હંડથીજ વધારે ડરતા હોય, તેઓ તે ગુન્હા કરતાં અટકે”
 “તેમને હંડનો શિક્ષાથી ઝાકળા કરવા એ વાસ્તવિક નથી”

હંડ આપવાને સ્થાવર મિલકત લઈ શકાતી નથી, રાણો વિરૂદ્ધ લલુ. ૫ મું હા, કા. ગુનેહગારે હંડ નહીં આપવાને વાસ્તે કરેલી આખી મુદતની કેદ ભાગવી હોય તે છતાં પણ આવી રીતે હંડ વસુલ થાય છે તેનું કારણ મજકુર પેરેગ્રાફ પ્રમાણે સમજવું.

ગુનેહગારનાં ૭૧. જો જે વસ્તુ ગુનોહ છે તે જુદા જુદા ભાગોથી બનેલી હોય તો તેની માલિકી મી ૫, અમે તે ભાગો માંડેલા હરકોઈ ભાગ જનતેજ ગુનોહ હોય, તો, એ લકત જવાબદારી થી બીજી રીતે કરવું એવો સાફ ઠરાવ ન કર્યો હોય તો, ગુનેહગારને રોમાંથી છુટતી તેહના ગુનાહોમાંના એક કરતાં વધારે ગુનાની શિક્ષા કરવી નહીં.

નથી.

જે ગુનો ધણા

ગુન્હાઓથી ખ

નેહો હોય તેની

શિક્ષાની હદ.

જ્યારે કોઈ પણ વસ્તુ, જે ચાલુ કાયદા ઉપરથી ગુનાહોની વ્યાખ્યા કરવામાં આવતી હોય તથા તેઓ બદલ શિક્ષા કરવામાં આવતી હોય તે ચાલુ કાયદાની એ અથવા વધારે જુદી જુદી વ્યાખ્યામાં આવે એવો ગુન્હો હોય ત્યારે, અથવા

જે કૃત્યોમાંનું એક કૃત અથવા એક કરતાં વધારે કૃત્ય જનતેજ ગુનોહ થાય તેવાં કેટલાંક કૃત્યો એકઠાં કરવામાં આવે ત્યારે કોઈ જુદા ગુન્હો થાય ત્યારે,

ગુનેહગારનો ઈન્સાફ કરનારી કોર્ટ સદરજુ ગુન્હાઓ પરથી કોઈ પણ એક ગુનાહ બદલ જેટલી શિક્ષા કરી શકાતી હોય તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તે ગુનેહગારને કરવી નહીં.

દર્શાવે.

(અ) અ જ ને એક લાકડોથી પચાસ સપાટા મારે, તો એ ઠેકાણે એ સઘળા માર થોડા તથા તે સઘળા મારમાં જેટલા સપાટા આવ્યા છે તેમાંના હરએક સપાટા થી પણ અ ને બુદ્ધિ પુરવક બધા કરવાનો ગુનો અ એ કર્યો હોય એમ ખની શકે છે. હવે જો તે હરએક સપાટાને માટે અ સીક્ષાને લાયક હોય, તો હરએક સપાટાને સાર એક વરસ એ પ્રમાણે પચાસ વરસની કેદ અ ને થઈ શકે, પણ સઘળા મારને સાર એકજ સીક્ષાને તે લાયક છે.

(બ) પણ અ જ ને મારે છે એટલામાં ય વચ્ચે પડે અને અ ઈરાદાથી ય ને મારે, તો અ ને બુદ્ધિ પુરવક બધા કરવાની એક શિક્ષાને તથા ય ને સપાટા માર્યો તેની બીજી શિક્ષાને અ લાયક છે કેમકે જે કામથી અ એ અ ને બુદ્ધિ પુરવક બધા કરી તે કામનો ય ને મારેલો સપાટો કોઈ ભાગ નથી.

ટીકા—પીનલકોડની એકજ અથવા જુદી જુદી કલમ પ્રમાણે કોઈ પણ શખસે એકજ વખતે એ અથવા વધારે ગુન્હા કર્યા હોય તો તેને ઘણી શિક્ષાઓ થઈ શકે અને

આવી શિક્ષાઓ ને કેદની અથવા સમુદ્રપારની હોય તો એક પુરી થયા કેરેખી શરૂ થાય. એકજ ગુન્હો સાબીત થએથી જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે કારટને અખત્યાર હોય તેટલી શિક્ષા કરતાં તે જુદા જુદા ગુન્હાઓની એકઠી શિક્ષા વધારે છે, એટલાજ સખખથી કોઈ ઉપલી કારટ આગળ ઈનસાફ થવા સારૂ તે ગુન્હોગારને માકલવાની, તે કારટને જરૂર નથી, પણ એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ પણ મુકદ્દમામાં સરહુ સખસને ચઉદ વરસ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષા કરવી નહી. વળી એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જે તે મુકદ્દમાનો ઈનસાફ (ક્રી. પ્રો. કોડની ૩૪ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવનારા માલ જસ્ટરેટ શિવાય) ખીન્ન કોઈ માલજસ્ટરેટ કરચો હોય તો પોતાના મામુલ હકુમત ચલાવતાં જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે માલજસ્ટરેટને અધિકાર હોય તે શિક્ષાની ખમણી શિક્ષા કરતાં તે એકઠી શિક્ષા વધારે નહી હોવી જોઈએ. આ ચઉદ વરસનો હદ ઠરાવીએ તે જે શિક્ષાએ એકઠી કરી હોય, તેને અથવા જે તોહોમતો એકઠાં તપાસી શિક્ષા કરી હોય, તેને લાગુ પડે છે. જે માણસો કેદની શિક્ષા ભોગવતા હોય તેમણે જે ગુન્હા કર્યા હોય તેને તે લાગુ પડતી નથી. રાણી વિરદ પુખ્ત.

મુંબઈની હાઈ કારટ એવું ઠરાવ્યું કે ૪૩૬ મી કલમ પ્રમાણે એક વખારનો અગતીથી નાશ કરવાના ઈરાદાથી કોઈ શખસ ગુન્હો કરે તેને માટે, અને ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે ૩૧૦૦ કરતાં વધારેની કીંમતની મીલકતને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી અગતીથી ખીગાડ કરે તેને માટે, એ બંનેને શારૂ એકજ વખતે તેને સિક્ષા થઈ શકે નહી;

એવો એક સાધારણ ધારો છે કે એકજ ગુનેગારના કૃતને બે કલોઝલાગુ પડતાં હોય તો ખાસ રીતે જાણાવ્યું ના હોય તો તે એકઠી શિક્ષા ગણી શકાય નહી. રાણી વિરદે ૩૦ ડિસેમ્બર ૧૧ મુ. હા. કો. ૧૩

અલાહાબાદની હાઈ કારટમાં એક કેસમાં એક શખસ ઉપર ખીગાડ કરવાના ઈરાદાથી કોઈ મીલકત ઉપર પ્રવેશ કરવાને વાસ્તે સાપ્રાપ પ્રવેશ કરવાનું સાબીત થયું હતું. વળી ખીગાડ કરવાનું તોહોમત પણ તેના ઉપર સાબીત થયું હતું. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે ૪૫૪ મી કલમના ૩ કલોઝ પ્રમાણે તેને ફરેક ગુન્હાને વાસ્તે જુદી જુદી શિક્ષા થવી જોઈએ, પણ તેની આખી શિક્ષા, ખેમાંથી એક ગુન્હાને વાસ્તે જે થઈ શકતે નથી થવા જોઈએ નહીં. રાણી વિરદ પુષર્સિંગ ૨ અલાહાબાદ ૧૦૧ આના અરથ એમ દયો કે ખેમાંથી જે ગુનાને વાસ્તે વધારે શિક્ષા હોય તે ગુનાની શિક્ષા તેને કરી.

જે કોઈ કૃત કરવાથી એક ગુનો થાય અને તેજ કૃતની સાથે તેના પરિણામથી ખીજો સખત ગુનો થાય તો જે માણસ પરીણામથી થયેલું કૃત કરે છે તેને તે વાસ્તેજ કૃત શિક્ષા થવી જોઈએ, કેમકે નાના ગુનાનો સમાવેસ આટલા થાય છે; જેમકે કોઈ સ્ત્રી એક છોકરાનું માત થશે એવું જાણાને તે છોકરાને રજળતુ મુકે તો તે પીનલકોડની ૩૧૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુનો કરે છે પણ જો ખરેખર માત થાય તો તેણે ૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે ગુનો કર્યો, તથી કરીને તેના ઉપર બંને તોહોમત મુકવાં જોઈએ, કેમકે તેને ઉઘાડું મુકવાથી માત થયું કે શી રીતે, તે જાણવું શક જરૂર છે. પણ જો એમ માલમ પડે તો કૃત કલમ ૩૦૪ મુજબ શિક્ષા થવી જોઈએ. રાણી વિરદ ખાની. ૨ અલાહા. ૩૪૬ જે ગુન્હાઓનું તોહોમત કેદી ઉપર મુકયું હોય તે ગુનાઓને એકજ ચાલુ કામના ભાગ

હોય તો, (જેમકે ગૃહ ફોડવું અને ચોરી કરવી) એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ગુનેગારને બંનેને વાસ્તે જુદી જુદી શિક્ષા નહીં થવી જોઈએ, પણ ક. ૪૫૪ અથવા ૪૫૭ ને હોય તે પ્રમાણે શિક્ષા થવી જોઈએ. રાણી વિરદ અરજીનું ૧ મુ. હા. કે. ૮૭, પણ તેનાથી ઉલટા કેસ, રાણી વિરદ જેનું, ૫ મુ. હા. કે. ૮૩, રાણી વિરદ અનવરખાન; ૬ મુ. હા. કે. ૧૭૨ જુઓ.

કોઈ પણ કલમમાં વધારે કૃત્ય એકઠાં બતાવ્યાં હોય જેમકે ૪૧૦ મી કલમ પ્રમાણે ઘર ફોડવાના કામમાં મહાબંધા થઈ હોય, તો કેદીને તે કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવી અને ઘર ફોડવાની અને બંધા કરવાની બંનેને વાસ્તે જુદી જુદી શિક્ષા કરવી નહીં.

વળી કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ પોતાને હકુમત મળે એવા સમ્બંધી કોઈ પણ ગુનાના ભાગ કરવા નહીં, કે જે, જો તેમ કર્યું નાહોત તો તે માજીસ્ટ્રેટને આખા ગુના ઉપર હકુમત હોત નહીં, અને તેમ કરીને ગુનેગારના અપીલ કરવાનો હક ક્ષેષ્ટ થાય, એવું કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ કરી શકે નહીં. રાણી વિરદ અપકુલ કરીમ. ૪ કલકત્તા ૧૮.

ગુનેગારને ધ ૭૨. જે જે બાબતોમાં એવો ફેસલો આપવામાં આવે કે ફલા ફલા ગુનામાંથી ફલા ફલા જુદા જુદા ગુનામાંથી એક ગુનાહ ફલા ફલા સમ્પન્ન કર્યો એક ગુનાહ કર્યો છે, પણ તેઓમાંનો કોયો એક કર્યો છે તે વિશે શક છે, તે સરવે બા એમ સાબિત થાય તોમાં અગર તે સઘળા ગુનાહોને સાર એક સરખી જ શિક્ષા ન ઠરાય છે, પણ કો વી હોય તો, જે ગુનાહને સાર આછામાં આછી શિક્ષા ઠરાવી હોય તે ચો, એ બાબત શિક્ષા તે ગુનેગારને કરવામાં આવશે.

શક છે એ પ્ર માણે ફેસલામાં બંધાવામાં આવે, ત્યારે શીક્ષા.

ટીકા—પણ જુદાની ઉપરથી અથવા પુરાવા ઉપરથી એવું જરૂર માલમ પડ્યું જોઈએ કે જે જે તરફ કલ્પ તેમાંનું એક પણ જુદું હતું અને તે જુદું છે એમ જાણીને કલ્પ હતું. રાણી વિરદ નોમલ, રાણી વિરદ ખાતી ખલસા.

એકાંત કેદ. ૭૩. કોઈ રાખસની ઉપર એવો ગુના શાંખિત થાય કે તેને માટે, આ કાયદા મુજબ, તેને સખત કેદની શિક્ષા કરવાનો ફારટને અપત્ત્યાર છે, તો તે ગુનેગારને જોટલી મુદતની કેદનો હુકમ કરવામાં આવે તે મુદતના આટલા ભાગ અથવા ભાગો સુધી તેને એકાંત કેદમાં રાખવો એ રીતે તેના શિક્ષાના હુકમમાં ફરમાવવાને ફારટ મુખત્યાર છે; પણ સઘળું મળીને તે એકાંત કેદની મુદત ત્રણ મહીનાથી વધારે ન હોવી જોઈએ. અને તે નીચેના હીસાબ પ્રમાણે હોવી જોઈએ (એટલે)—

જે કેદની મુદત છ મહીનાથી વધારે ન હોય, તો એકાંત કેદની મુદત એક મહીનાથી વધારે ન જોઈએ.

જે કેદની મુદત છ મહીનાથી વધારે હોય અને એક વરસથી વધારે ન હોય, તો એકાંત કેદની મુદત બે મહીનાથી વધારે ન જોઈએ.

જો કેદની મુદત એક વરસથી વધારે હોય, તો એકાંત કેદની મુદત ત્રણ મહીનાથી વધારે ન જોઈએ.

એકાંત કેદની ૭૪. એકાંત કેદની શિક્ષાનો હુકમ બંધનવધામાં તેવી કેદ એકી વખતે કદાપી ચઢેદ દીવસ કરતાં વધારે ન હોવી જોઈએ, અને એકાંત કેદની મુદતોની વચ્ચે તે મુદતો કરતાં ઓછી વેળ ન જવી જોઈએ; અને જ્યારે કેદની શિક્ષા ત્રણ મહીનાથી વધારે મુદતની હોય, ત્યારે તે ફરમાવેલી આખી કેદની મુદતના કોઈ પણ એક મહીનામાં સાત દીવસ કરતાં વધારે એકાંત કેદ ન હોવી જોઈએ, અને એકાંત કેદની મુદતોની વચ્ચે તે મુદતો કરતાં ઓછી વેળ ન જવી જોઈએ.

ટીકા—તેથી ફરીને જો કોઈ કેદીને એક વરસ અને એક દીવસની કેદની શિક્ષા કરી હોય, અને તેમાંના ત્રણ મહીના એકાંત કેદમાં ગાળવાના હોય તો, મદ્રાસની હાઈકોર્ટ તે વખતે કમી કરીને ૮૪ દીવસની એકાંત કેદ ઠેરવી. (૧૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૭૬, એ. સી. વીર. સુપ. ૧)

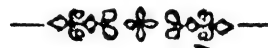
જો શખ્સોની ૭૫. જો શખ્સની ઉપર એવો કોઈ ગુન્હો શાખીત થયો હોય કે ઉપર એક વાર જોને માટે આ કાયદાના ખાખ ૧૨ મા અથવા ખાખ ૧૭ મા મુજબ આગળ ત્રણ વરસ વરસ અથવા તેથી વધારે મુદતની જેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કેદની સની કેદની શિક્ષા શિક્ષા થઈ શકે, તે શખ્સ ફરીથી એવો કોઈ ગુન્હો કરે કે જોને માટે થાય એવો ગુન્હો તે જે ખાખો માહેના ગત્તે તે ખાખ મુજબ ત્રણ વરસ અથવા તેથી વસાખીત થયો હોય વધારે મુદતની જેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા થઈ શકે; તો તે ય તેઓની ઉપ શખ્સ એવા પાછળના હરેક ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિરતેવો કોઈ ખી ક્ષાને અથવા એ પ્રમાણે ન બંધું હોય તો તે ગુન્હાને માટે જોટલી જો ગુન્હો શાખી શિક્ષાને તે લાયક થાય તેથી બંધાણી શિક્ષાને, લાયક થશે; પરંતુ કોઈ ત થાય, તો તે પણ ખાખતમાં દસ વરસથી વધારે મુદતની કેદને તે લાયક થશે નહીં. એને શિક્ષા

ટીકા—ખંગાળાની હાઈ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું છે કે પીનલકોડ અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં પ્રથમનો ગુનો થયેલો જોઈએ કે જોથી કરીને તે પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે. તેથી કરીને ૧૮૧૦ માં કરેલી ચોરી પ્રથમ સાખીત થયેલી તેને માટે કલમ ૭૫ મુજબ વધારે શિક્ષા થઈ શકે નહીં. (રાણી વિરૂદ્ધ હરપાળ ૪ સંખ. ક્રી. ૯. રાણી વિરૂદ્ધ પુખ્ત ૫ સંખ. ક્રી. ૧૧) એથી ઉલટો ફેસલો મદ્રાસ હાઈકોર્ટે કર્યો છે, પણ ૪૦ મી કલમમાં ખતાવેલો ગુનો એ શખ્સની વ્યાખ્યા દ્યાનમાં લેઈએ, અને તે શખ્સને ૧૮૧૭ના ૪ થા આક્ટથી સમન્વયો છે, તે પ્રમાણે ૧૮૭૦ ના ૨૭ મા આક્ટથી સુધાર્યો છે તે પ્રમાણે જોઈએ તો, ખંગાળાની હાઈકોર્ટે જે ઠરાવ્યું છે તે વ્યાખ્યા લાગે છે. તેમજ ૧૨ મા અને ૧૭ મા પ્રકરણ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુનો કરવાને પત્તન કર્યો હોય અથવા એવા ગુનો ને મદદ કરી હોય તેવો ગુનો જો પછીથી થયેલો ગુનો હોય તો તેમાં શિક્ષા વધારી શકાયા નહીં; ૭૫ મી કલમ ઉપર મદ્રાસ હાઈકોર્ટે ૧૮૪૪ના ફર્લીંગ જુઓ. વળી ખંગાળામાં

એવો ફેસલો થયો છે કે પછીથી થયેલો ગુનો, પ્રથમના ગુનાની કેદ ભાગવ્યા પછી કેદી છુટા થયા કેરે, થયેલો નોંધાવ્યો. બીજા ગુનાને વાસ્તે વધારે શિક્ષા થવાની તેનો આધાર એ છે કે તે ગુનો વારંવાર બનતો અટકાવવાને ભાગવેલી શિક્ષાથી તેના ઉપર કાંઈ અસર થાય, અને તેથી કરીને તેને ચેતવણી મળવાને તે અપુરણ થઈ પડે. તેટલા માટે જો કાંઈ કેદીએ વધારે ગુના કર્યા હોય અને તેની જુદી જુદી તપાસ થઈ હોય અને છેલો તપાસ પ્રથમની તપાસો થયા પછી થોડાંક અઠવાડિયાં પછી થઈ હોય, અને તે વખતે કેદી તેની શિક્ષા ભાગવતો હોય તેમ હોય તો કાર્ટે એવું કારણ કે આવી રીતે ગુનેગાર કરાવવું કલ્પ મળે ની રીતે થઈ શકે નહીં. (રાણી વીરજી પુખ્ત); એવો સ્પષ્ટ છે કે પેટેમાં ગુનો સાબીત થયા કેરે બીજો ગુનો થયો નોંધાવ્યો રાણી વિરજી મધ્ય. ૧ અલાખ્યા ૧૩૭. પણ ચોરી કરવાના ગુના માટે કાંઈ કેદી કેદમાં હોય તે તુરંગમાં બીજી ચોરી કરે, તો તેને વધારે શિક્ષા શા વાસ્તે ના થયો નોંધાવ્યો તે નાણવું મુશ્કેલ છે.

કાંઈ કેદી પછીથી ત્રણ વરસની કેદની શિક્ષા થાય, એવો ગુનો હોય તો તેને કલમ ૭૫ મુજબ જન્મ પરોપતની સમુદ્રપારની અથવા ૭ વરસ કેદની શિક્ષા કરવી નોંધાવ્યો. રાણી વીરજી માધ્ય. ઈ. સો. રી. ૬ મુ. ૧૬૦.

બીજા કાંડના ૧૨ મા અથવા ૧૭ મા ખાખ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુનો કર્યો હોય અને તેમાં શિક્ષા થઈ હોય અને પછીથી એવો કાંઈ ગુનો કરવાની કોશીલ કરવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો તેને આ કલમમાં પતાવ્યા પ્રમાણે ભારે સજા થઈ શકે નહીં. રાણી વિરજી નાહાના રહીમ. ઈ. સો. રી. ૫ મુ. ૧૪૦

ખાખ ૪ થો.

સાધારણ અપવાદ.

જો કામ કરવા ની જે શખસની ને વસ્તુ કરવાની કાયદા પ્રમાણે ફરજ છે, ની જે શખસની અથવા કાયદાનો કાંઈ ભુલના સમ્બંધી નહીં, પણ હકીકતની કાંઈ ભુલ ફરજ છે, અથવા લગ. સમ્બંધી જે સખસ શુદ્ધિથી એમ માને છે કે એ વસ્તુ કર ને કરવાની મા બાની માહારી કાયદા પ્રમાણે ફરજ છે, તે શખસને તે વસ્તુ કરે, તો હાસે કાયદા પ્રમા તે મુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.

જો ફરજ છે એમ
જે શખસ કાંઈ
હકીકતની ભુલને
બીધે માને છે, તે
શખસે કરેલું તે
કામ.

દર્શાવે.

(અ) અન્સોલજર, કાયદાના હુકમ મુજબ, પોતાના ઉપરી અમલદારના ફરમાવ્યાથી ભોકાનાં એક ટોળા ઉપર બંદુકનો એક ખાહાર કરે, તો આ એ કાંઈ ગુનો કોઈ એમ સમજવું નહીં.

(બ) એક ઈનસાફની કાર્ટના અમલદાર આ ને તે કાર્ટે ને પકડવાનો હુકમ કર્યા

ઉપરથી ઘટતી તજવીજ કરીને, ઝ ને ય માનીને તે ઝ ને પકડે, તો અ એ કાંઈ ગુન્હો કીધો એમ સમજવું નહીં.

ઈનસાફનું કા ૭૭ જે અપત્યાર જે જડજને કાયદાએ આપેલો છે, અથવા મ કરતાં કરેલું જ જે જડજ શુદ્ધ્યુદ્ધિથી એમ માને છે કે આ અપત્યાર મને કાયદાએ જનું કામ. આપેલો છે, તેવો કાંઈ અપત્યાર અમલમાં લાવતાં તે જડજ ઈનસાફનું કામ કરવામાં જે વસ્તુ કરે, તે ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—કલમ ૧૬ મીમાં જડજની વાખ્યા આપેલી છે તેથી કરીને કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટને આ કલમનો લાભ મળે નહીં.

કાંઈ ઈનસા ૭૮. કાંઈ ઈનસાફનો કારટનો ફેંસલો અથવા હુકમ કાયમ હોય, ફી કારટના ફેંસ તે દરમિયાનમાં તે ફેંસલા અથવા હુકમ મુજબ કરેલી કાંઈ વસ્તુ અથવા અથવાહુકમ વા તે ફેંસલા અથવા હુકમથી થઈ શકે એવી કાંઈ વસ્તુ ગુન્હો છે એમ મુજબ કરેલું કામ સમજવું નહીં, પણ તે ફેંસલો અથવા હુકમ કરવાનો તે કારટનો અધિકાર ન હોય તેની કાંઈ ચીંતા નહીં; પરંતુ તે કામ કરનાર શખ્સે શુદ્ધ્યુદ્ધિથી એમ માનવું જોઈએ કે તે કારટને તે અધિકાર છે.

જે કામ કર ૭૯. જે શખ્સને જે વસ્તુ કરવાની કાયદાથી રજા છે, અથવા વાની જે શખ્સ કાયદાની કાંઈ જુલના સખ્સથી જે શખ્સ શુદ્ધ્યુદ્ધિથી એમ માને છે ને કાયદાથી રજા કે એ વસ્તુ કરવાની મને કાયદાથી રજા છે તે શખ્સ જો તે વસ્તુ કરે, એમ જે શખ્સ તે તે ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.

કાંઈ હકીકતની જુલને લીધે માને છે, તે શખ્સે કરેલું તે કામ.

દર્શાવ.

ઝ ખુન કરે છે એવું સમજીને અ, ઝ ને પકડે, હવે ખુન કરનારાઓને ખુન કરતાં પકડવાનો અપત્યાર કાયદાએ સંવળા શખ્સોને આપ્યો છે તે અપત્યાર પ્રોતાની અહલ શુદ્ધ્યુદ્ધિથી ચલાવોને અમલમાં લાવતાં અ, ઝ ને પકડે, એવા હેતુથી કે તેને ચોગ્ય અમલદારની આગળ હાજર કરવો, તો અ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; પણ એમ માલમ પડે કે ઝ પ્રોતાના ખસાવમાં કાંઈ કામ કરતો હતો, તો પણ.

ટીકા—કલમ ૭૬ થી તે કલમ ૭૯ સુધી એવા શખ્સોને લાગુ પડે છે કે જેઓ કાયદાના અધિકારથી વરતતા હોય અથવા જેઓ એવું માનતા હોય કે તેમને કાયદાથી અધિકાર છે.

જો કાંઈ પણ શખ્સ અમુક ફત્ત કરવાને કાયદાથી બંધાએલો હોય અથવા તેમ કરવાને તેને વ્યાજબી માલમ પડતું હોય, ત્યારે એક તે મુદ્દા વિશે કાંઈ પણ વાંધો રહેશે નહીં. તે શખ્સોના અમલથી જે તે કરે છે તે વ્યાજબી છે. પણ જે કાયદાની રૂઢિએ તે કરે છે તે જો અપવાદ વાળો હોય તો કાંઈ કાંઈ વખતે કાંઈ મુશ્કેલી આવી પડે.

એજ મુળ તત્વ ઉપર આધાર રાખીએ તો દીક્ષીના રાજનો હુકમ માનવાને એને

તે કર આપવાને ઈક્ષીના સોમિએ છેલ્લા બળવાની વખતે જે કરચું હતું તે બાળખી ગણાય. પણ આગામાં જો તેમ થયું હોત તો એ હલકુ કેહેવાત કેમકે ઇંગ્લેન્ડ સરકારનો ત્યાં તે વખતે અમલ હતો, અને તેથી કરીને જે રકમ પોતાના રાજ્યને મદદ કરે તેને કાંઈ પણ શિક્ષા થાય નહીં એવું ૭ મા હેનરીના વખતમાં થયેલો એક સ્ટેટ્યુટ છે.

કાંઈ પણ રાજ્યના હુકમથી તે રાજ્યને વાસ્તે કાંઈ કૃત કરવામાં આવ્યું હજી એવો જો બચાવમાં પુરાવો આપવામાં આવે તો એક વધારે મુશ્કેલ સવાલ ઉઠી શકે. આ કે કાણે બતાવેલો બચાવ બાળખીપણાને વાસ્તે નથી પણ હકુમતનો તકરાર વાસ્તે છે, કેમકે જો બરોબર રીતે બચાવ સાબીત થઈ શકે તો કાંઈ પણ મ્યુનીસીપલ અધીકારી તે બાબત સાંભળી શકે નહીં.

હવે કાંઈ “રાજ્યને વાસ્તે કરેલું કૃત્ય” કોને કેહેવું, તેની વ્યાખ્યા આપવી ધણી મુશ્કેલ છે કેમકે આવાં કૃત ધણાં થોડાં બને છે. રાજ્યના કામ સારૂ અથવા રાજ્યને વાસ્તે જે કામ કરવામાં આવે તે રાજ્યને વાસ્તે કરેલું કૃત્ય કેહેવાય, અને મ્યુનીસીપલ કાયદાથી વધારે ચઢીઆતા આધાર ઉપર તેનો આધાર છે (અમીરખાનના કામમાં ૬૫૫ સો. રી. ૪૩૫) આવાં કૃત્યો ધણી કરીને લગાડના વખતે બને છે કેમકે લગાડ એ રાજ્યને વાસ્તે થાય છે એ સરવથી વધારે મજબુત પુરાવો છે કે તેથી કરીને ઝાંટી રીતે કદ કરવાતે વાસ્તે કાંઈ મ્યુનીસીપલ કોર્ટમાં ફરીઆદી થઈ શકે નહીં થોડા વખત ઉપર બનેલા કેસમાં નિચે પ્રમાણે બીનામો હતી; ઈ. સં. ૧૮૧૮ માં પેશવાના રાજ્યની ઉથલ પાથલ કરવા કેટે, ઇંગ્લેન્ડ સરકારે તેનો પ્રાંત કબજા કર્યો. રાયગડ કિલ્લાના ગવર્નરે તે તાબે કર્યો અને તેને પુને જવા હીધો અને લશ્કરી માણસોની દેખરેખ નીચે રાખ્યો ત્યાં રહ્યો તે દરમ્યાનમાં તે ઘરમાંથી કાંઈ બળને નીકળ્યો અને તે મિલકત લઉકીક (પબ્લીક) ગણીને મુંબાઈ ની સરકારે જીલ્લાઈ માસમાં કબજા કરી. જીન માસમાં પેશવા તાબે થયો હતો પણ ડીસેમ્બર મહીના સુધી મરાઠી લશ્કર પુરેપુરે તાબે થયું નહોતું. થોડા વખત સુધી પુના આ સરકારના કબજામાં હતું અને વારંવાર ગરબડ થતી હતી, એવું કબુલ કરવામાં આવ્યું હતું, અને વળી એવું પણ કબુલ કરવામાં આવ્યું હતું કે ઈન્સાફ કરવાને ઈન્સાફની કોર્ટે પસંતી હતી. રાયગડના ગવર્નરની તરફથી તેના એક્સિક્યુટરે ફરીયાદ કરેલી તેમાં પ્રીબોર્ડાસ્ટાસે એવું ઠરાવ્યું કે તે ફરીઆદ ચાલી શકે નહીં.

એવીજ તરેહને મુજ તત્વ મદ્રાસના એ કેસમાં બાહાલ રહ્યો હતો અને તેમાં મદ્રાસની સરકાર પ્રતિવાદી હતી. પેટેસો કેસ સર્વિસઅલ્ટી વિરુદ્ધ ઈસ્ટઈન્ડિયા કંપનીનો છે (૭ મુર્સ, ઇંગ્. અપીલ ૬૫૫). એ કેસમાં એમ હતું કે વાદીના વડોલોને કરણાટકના નવાખ તરફથી અલતમઘા જંગીરની બક્ષીસ મળી હતી. ઈ. સ. ૧૮૦૧ માં સલાહ થઈ ત્યાર પછી ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએ કરણાટકનું રાજ ધાણું કર્યું અને જે સંજોગની રૂએ જંગીરો રાખવામાં આવતી તે સંઘળી સંજોગ કલેક્ટરને ત્યાં તપાસવાને ઓકલવાને હુકમ કર્યો, તેની અતલખ એવી હતી કે જે રાખસો તેની રૂઢએ હકદાર હશે તેમને તે જંગીરો આપવા. વળી વાદીએ બતાવ્યું હતું કે અલતમઘા બક્ષીસો નીરંતરની હોય છે અને તેથી કરીને રાજ લઈ શકે નહીં, અને એવી દાદ કરી કે હક વિનાના રાખસને ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએ જંગીર બક્ષીસ કરી છે. સુપ્રીમ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું કે નવાખનો ફેલી

અક્ષીસ નોરંતરની છે અને તેથી વાહીની તરફેણમાં હુકમનામું કરો આપ્યું, પણ પ્રીવીકાં ઉન્સીલમાં અપીલ થએલી તેમાં મજકુર હુકમનામું ૨૬ થયું હતું.

ખીજે કેસ કમાચી બોર્ડ વિરુદ્ધ ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીનો છે (૭ મુર્સ. ઇ. અપીલ ૪૭૧) અને તે તંજોરનું રાજ જોડી દેવાને લીધે થયો હતો. ઇ. સ. ૧૮૫૫ માં તે રાજ કોર્ટ પણ વારસ (હોકરો) મુકયા શિવાય ગુજરી મયો. અને ૧૮૫૬ માં કોર્ટ ઓફ ડાઈરેક્ટરસે એણે બતાવ્યું કે તંજોરમાં હવે કોર્ટ રાજ નથી. તેની વ્યવસ્થા કરવાને એક કમીશનરને તંજોર આકલ્યો હતો. તેણે તે કુટુંબને જાહેર કર્યું કે આ રાજની સઘળી મિલકતનો કબજો કરવાનો મારો ધરાવો છે, અને તે વખતે ત્યાં કેટલુંક જંગલ લશકર હતું તેની મદદથી કીલામાં પ્રવેશ કર્યો અને સઘળી મિલકત ઉપર શિક્કા કર્યા. મરનાર રાજની હજુરના માણસાએ ફરીયાદો કરી અને તેમાં તેમણે પબ્લીક મિલકત લેવાની ખુશી બતાવી પણ રાજની જે ખાનગી મિલકત હતી તેનો હીસાબ લેવા પોતે હકદાર છે એમ જણાવ્યું. ઉપર બતાવેલા સર્વપદઅક્ષીના કેસની માફક સુપ્રીમ કોર્ટે વાહીને હુકમ નામું કરી આપ્યું પણ અપીલમાં પ્રીવીકાંઉન્સીલે આ હુકમ રદ કર્યો.

વળી એક એવો ખીજે કેસ મુરગનો રાજ વિરુદ્ધ ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીનો છે. તે કેસમાં તે રાજએ લશકરની વખતે પોતાની પાસેથી લીધેલી એ પ્રોપ્રીસરી નોટ પાછી લેવાને ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપની ઉપર દાવો કર્યો અને તેણે બતાવ્યું કે હજુ તે કંપની મારા ઈસ્ટી તરોફે તે નોટો રાખે છે, તેમાં માસ્ટર ઓફ ધી રોલ્સ એણે કહ્યું કે જો એ નોટો રાજ તરીકે વાહીની મિલકત હોય અને રાજ સત્તાના અમલની રૂઢિએ મજકુર કંપનીએ તે લીધા હોય તો આ કોર્ટ વચે પડી શકતી નથી.

મ્યુનીસીપલ હકુમતના સવાબને બાગુ પડે એવાં “રાજ્ય કૃત્ય” અને “કોઈ રાજ્યે કે રેલાં કૃત્ય” એ બેમાં કેવો તફાવત છે તે પ્રિવી કાઉન્સીલમાં ચુકેલા એ કેસમાં સ્પષ્ટ રીતે બતાવ્યો છે, અને તેમાંના એક કેસમાં હકુમત મંજુર રાખી હતી અને ખીજામાં મંજુર રાખી નહોતી.

પેટેલાંના કેસમાં, ઇ.સ. ૧૮૩૬ માં જ્યારે બેંગમ સમર મરી ગઇ ત્યારે ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીએ તેની જમીન લેઈ લીધી અને તેનાં હથિયાર અને સરંજામ કબજા કરીયાં. એણે માલમ પડ્યું કે ઇ. સ. ૧૮૦૭ ના પેટેલાં તે બેંગમના કબજામાં તે વખતના રાજસિંધી યાના તાખાના કુઆખમાં અમુક જમાઓ હતી તે જંગીરદારની સ્થિતિમાં હતી અને તેની પાસે એક જઈદાદ ટીન્ડુઅર હતું એટલે કે જે રાજ તેના ઉપર રાજ્ય કરતો તે રાજને જે વખતે લશકરનો જરૂર પડે ત્યારે તેને થોડાં માણસાનું લશકર પુરે પડ્યું એવી સરતે તે ટીન્ડુઅરની સઘળા મહેસુલ પોતે લેતી. ઇ. સ. ૧૮૦૩ ની સાલ પછી સીંધીયાનું રાજ્ય ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીના હાથમાં ગયું અને તે બેંગમની સ્થિતિ તો પ્રથમની માફક રહી, ફક્ત તેનો રાજ અદલાયો. નીચેની કોર્ટે તે દાવો એવા આધાર ઉપર કાઢી નાખ્યો કે તે રાજીનું જે જે લેવાયું હતું તે રાજ્ય કૃત્ય છે. અને જન્ડોશીયલ કમીટીએ આ ખ્યાવરદ કર્યો. તેઓએ કહ્યું કે,

જે પ્રાંતો તે વખતે સુધી ખીજા રાજ્યના હતા તે આપ મુખત્યારથી લીધા, એ સર કોર્ટનું કૃત્ય નથી; પણ અમુક ટીન્ડુઅરની રૂઢિએ સરકાર પાસેથી પ્રથમ મળેલો જમીન

હતી તે લેવામાં આવી હતી. કાયદેસર હકથી તેનો કબજો લીધા હતા; અને તે હકથી રાજ્ય તરીકે જોટલો ટીન્ડુઅરની જમીન હોય તે સર્વ લેવાને, રાખવાને તથા તેની મહેસુલ વસુલ કરવાને પોતે મુખત્યાર હતી. જો તે ટીન્ડુઅર ચાલુ રહે તેને લીધે અથવા ખીજા કોઈ કારણને લીધે સરકારના આ અધીકાર વિશે વાંધા લેવાય, તો આવો કોઈ હિંદુસ્તાની મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશન સાંભળી શકે (ફોરેસ્ટર વિરુદ્ધ સ્ટેટ શેફરેરી, ૧૨ ખ. લો. રી. પ્રી. કૌ. ૧૨૦-૧૫૦, ૧૮ સપ. ૩૪૯)

ખીજા કેસમાં નિચે પ્રમાણે ખોળા હતી; માગલ રાજ્યના ખેતરોને વાસ્તે ૧૮૦૩ ની સાલમાં જે જમીન ગીરો આપી હતી અને જે જમીનને ૧૮૫૭ના અગવા કેડે જપ્ત કરી કબજા કરી હતી તે (દિલ્હીના રાજ્યના તાબામાં) જમીનની ગીરવો લેનાર તરીકે પોતાનો એક સાબીલ કરવા માટે વારીઆએ કાવો કર્યો હતો. તે કેસ પણ, હકુમત નહીં હોવાના સુબખથી કાઢી નાંખ્યો હતો અને આખરે ખાહાલ રહ્યો હતો. અને જ્યુડીસીયલ કમીટી એ દિલ્હીના રાજ્યની સ્થિતિ અને બેગમ સમરની સ્થિતિ એ બંને તફાવત કાઢીને પ્રથમના કેસમાં અને આ કેસમાં શો ફેર છે તે ખુબી રીતે ખતાવ્યું. જાહાલમાં પોતે રાજ્ય હતા; અને તે બેગમ તો રાજ્યની કુવરી નહોતી એવું કહ્યું હતું પણ સિધ્ધીયાના તાબામાંની કૌંકત એક જઈદાદાર હતી. તે જમીન એક જનતની બેવસ્થા પ્રમાણે દિલ્હીના રાજ્યને શોષી હતી, અને તેથી કરીને તે રાજ્ય કૃત્ય કેહેવાય.

ત્રિવિ કાંઉસીબની રૂબરૂ થોડા વખત ઉપર એક કેસમાં એવાજ પ્રશ્નની તકરાર કરવામાં આવી હતી, તેમાં જનમીએકાના ગવર્નરે એવી દલીલો ખતાવી કે ગવર્નર તરીકે તે નાં કૃત્યોની તપાસ કાબોનીઅલ કાર્ટ કરી શકે નહીં, અને જો તે સાંભળી શકે તેમ હોય તો જે અમુક કૃત કર્યું હતું તે રાજ્ય કૃત્ય હતું. જ્યુડીસીયલ કમીટીએ એવું કહ્યું કે પોતાના અખત્યાર પ્રમાણે સત્તા ખબતવીને ગવર્નરે જે કૃત્યો કર્યાં છે તેને વાસ્તે તેનો ખયાલ થાય કેમકે સરકારના નોકર તરીકે તેણે કર્યાં છે. અને તે સરકારી અખત્યાર અમલમાં આણે છે. પણ તેને આપેલા અખત્યાર ઉપરાંત જો તેણે કાંઈ કૃત્યો કર્યાં હોય તો તેને તેવો ખયાલ મળી શકે નહીં. જો કે તે ગવર્નર એમ માને કે ગવર્નર તરીકે હું આવાં કૃત્ય કરું છું તો પણ તે સરકારનો તરફથી કર્યાં એમ ગણી શકાય નહીં અને એવું બહુ કબુલ કરી શકાય નહીં કે તે રાજ્ય કૃત્ય છે. જ્યારે આવી જનતના પ્રશ્ન ઉત્પન્ન થાય ત્યારે મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશનને ગવર્નરે કરેલા કરેલા કૃત્યોના ખરાપણા વંશે ન કી કરવું જોઈએ, અને જો એમ સિધ થાય કે અમુક કૃત્ય કરેલું તે રાજ્ય કૃત્ય છે અને રાજ્યના અખત્યારથી કરેલું છે તો તેવે પ્રસંગે તેનો ખયાલ પુરો થાય છે અને તે કોર્પોરેશન વાંકેસ સાંભળી શકતી નથી. (મસ્ગરેવ વીરુદ્ધ પેલીડો, લો. રી. ૫ અપી. કેસ- ૧૦૨-૧૧૧)

હવે “રાજ્યને વાસ્તે કરેલાં કૃત્યો” નો વિષય પડતો મુકતાં પેટેલાં કોઈ પણ કૃત્ય કરવાને રાજ્યને સ્પષ્ટ રીતે હુકમ કર્યો હોય અને જો પછીથી તે ખાહાલ રાખ્યો હોય તો તેવાં કૃત્યો ઉપર ખતાવ્યા પ્રમાણે કહી શકાય કે નહીં તે જાણવાનો જરૂર છે. એજ પ્રમાણે પુરો ન વીરુદ્ધ ડેનમનના કેસમાં (૧ એક્સચેન્જર ૧૬૭) કર્યું હતું અને બજુર ખતાવેલા કમાચી બોર્ડ વીરુદ્ધ ઈઈઈડીયા કંપનીના કેસમાં ખાહાલ રાખવામાં આવ્યું હતું. તે કેસમાં હેક જ ખતાવ્યા પ્રમાણે હતું. આફ્રિકાના કિનારા ઉપર દુશમનોના વહાણને પકડવાને ફરવું એક

વહાણનો કમાન્ડર પ્રતિવાદી હતો તેણે વાદીના વહાણને પકડીને વાદીનો એક નાહનો મ છવો ખાળી નાંખ્યો, મજકુર વાદી સ્પેનનો રેહેવાથી હતો અને બુલાતો વેચવાનો થંધો કર તો, તેના શુલાત્રા પેસો પ્રતિવાદી લેઈ ગયો, આ મુદ્દત્રા તેના કેહેવાથી ચલાવવામાં આવ્યો નહેતો પણ જ્યારે તે વાતનો રીપોર્ટ ઓટીશ ગવર્નમેન્ટને મળ્યો ત્યારે તેમણે મં જુર રાખ્યો હતો, એવું ઠરાવ્યું કે આવી રીતે મંજુર રાખ્યું તે રાજ્ય કૃત્ય કેહેવાય અને તેને વાસ્તે ફક્ત રાજ્ય જુમદાર થાય અને તે કાઈપણ મધુનીસીપલ અમલદાર સાંભળી શકે નહીં, વળી એવું પણ ઠરાવ્યું કે આવી રીતે જે કમુલ કર્યું હતું તેની ખરોખર સ્થ જેથી લખોને અથવા માહોરે કહીને ખબર આપી શકાય અને તે પ્રથમના હુકમની માફ કે થઈ શકે, મોરબુલેક વીરુષ પશોદાખાઈ, ૯ મુ. હા. કા. ૩૧૪ જુઓ, કલમ ૭૧ ને જે દ્રષ્ટાંત જોડેલું છે તેથી એક વધારે મુશ્કેલ સવાલ ઉત્પન્ન થાય છે તે એ કે કાઈ જ્ઞા લગ્ન પોતાના ઉપરી અમલદારનો હુકમ ખચાવમાં કેટલે દરજ્જે ખતાવી શકે, મજકુર દ્રષ્ટાંતમાં ખતાવ્યું છે કે એક જ્ઞાલગ્ન પોતાના ઉપરીના હુકમથી, એટલુંજ નહીં પણ કા યદમાં ખતાવ્યા પ્રમાણે એક રોળા ઉપર ખંડુકનો ખાહાર કર્યો, અને જો તેથી કાઈનું મશણ થાય તો તે જ્ઞાલગ્ન જવાબદાર ગણી શકાય નહીં, જો કાઈ જ્ઞાલગ્નને કાઈ ખલ નાની ચોકી કરવા ખસાર્યો હોય અને કાઈ રોળા ખલનાત્રા ઉપર જો કાઈ હક્કો કરે, અને તે રોળાને તે જ્ઞાલગ્નથી ખીજી કાઈ રીતે ફર રાખી શકાય તેમ ના હોય તો, હુકમ શિવાય પણ કલમ ૧૦૩ પ્રમાણે તે તેના ઉપર બાજબી રીતે ખંડુકનો ખાહાર કરી શકે.

જો હુકમ ગેર કાયદેસર હોય તો તે હુકમ કાંઈ પણ કામનો નહીં, જેમકે કાઈ પો લીસનો સીપાઈ એમ કેહે કે મતો મારા જમાદારના હુકમથી કાઈ કેદીનો ગુનોહ જોર જુલમથી મનાવ્યો; આવું ખાહાનું તદ્દન બર્થ છે અને જે અમલદારે આવો હુકમ કર્યો તે ઉપરી હોદ્દાનો છે એવા સખખથી કાંઈ ફેર પડતો નથી, પણ આપણે એમ જોવું જોઈ એ કે પોલીસ સીપાઈનું ગળુ શું એ સુદ્યુધિથી એમ માને છે કે ઉપરીએ કેસો હુકમ કાયદેસર છે અને તેણે અમલમાં લાવવો જોઈએ પણ પછીથી તે ગેર કાયદેસર માલમ પ કે ત્યારે તેનું શું થાય? જેમકે એમ પારા કે કાઈ માજીસ્ટ્રેટ કાઈ નાતનો વરણોડો અટકે કાવે, અને નાતવાળા તે બેઈ જવા પત્ત કરે, અને પોલીસનાં માણસો ખસ, નથી એમ પારીને તે માજીસ્ટ્રેટ લશ્કરી માણસો ખોલાવે અને ખંડુકના ખાહાર કરવાને તેમને હુકમ કરે અને તેમાં કાઈના જીવ જલ, ત્યારે એવે પ્રસંગે જ્ઞાલગ્નની સ્થિતી કેવી કેહેવાય? આ ઠેકાણે એતો સ્પષ્ટ છે કે જે માણસોને કાયદેસર ૧૮૮ મી કલમ પ્રમાણે છ મહોના ની કેદના શિક્ષા થાત તેમને મુખ્ય શિક્ષા કરાવવાનો જુમો માજીસ્ટ્રેટ પોતાને સાંભ લીધો છે, ઈંગ્લીશ કાયદા પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટના કૃત્ય “ખુન” કહી શકાય, અને જે સીપાઈએ તેના ખોટા હુકમને તાખે થયા તેમનાં કૃત્ય પણ તેવાંજ ગણાય, એવીજ રીતે રાજી વિર કે થોમસ (૧૨૨, ૮૨૩) ના કેસમાં કરાવવામાં આવ્યું હતું કે જો કાઈ શખસને વાહાણ ની પાસે નહીં આવવા ફરમાવ્યા છતાં તે વાહાણની પાસે આવે અને વાહાણનો પેરેંગી ર વાહાણની સહીસજામતી સિવાયના ખીજી કાઈ કારણને વાસ્તે ખંડુકનો ખાહાર કરે અને તેમાં અત્યુ થાય તો તે પેરેંગીરે ખુન કર્યું એમ કેહેવાય,

જ્ઞાલગ્નને જવાબદારીમાંથી ખાતલ થવાનો આધાર તે કૃત્યના બાજબીપણા ઉપર છે

અને જો સરકારી ફરજ બળવતાં તેવો હુકમ આપ્યો હોય અને તે અખત્યારની ઉપરાંત ના હોય તો, અને જો તે કાયદાથી માફ થઈ શકે એવી ભુલમાં પડતો હોય તો તે જવાબદાર થઈ શકતો નથી. તે જ ભુલ કરે છે તે ભુલ હકીકતની હોવી જોઈએ. ગેરવ્યાજબી હુકમો આપવાને પોતાના ઉપરીને અધીકાર છે એવું પોતે ભુલ ભરેલી રીતે તે સાબર ખારસો હોય તો, તે શિક્ષાને પાત્ર થશે, અને આવી તેની ભુલ તેની શિક્ષા કમી કરવાના કામમાં ઉપયોગમાં ભેવાશે. વળી હિંદુસ્તાનની સુપ્રીમ ગવર્નમેન્ટના હુકમો પણ એ કાયદેસર કામ કરવાને વ્યાજબી ગણાશે નહીં, શિવાય કે તે હકીકતોની રૂઝમે કાંઈ રાજ્ય કૃત્ય કરવાનું હોય (રોજર્સ વિરુદ્ધ રાજ-દ્રોહ, ૮ મુસ. ઇ. અપીલ ૧૩૦).

તોપણ મજકુર ખતાવેલાં કૃત્યોના જેવાં કૃત્યો જો કાંઈ અમલદારે શુદ્ધબુદ્ધિમાં પોતાની ફરજ બળવવામાં કર્યાં હોય અને તે પોતાની સત્તા ઉપરાંત હોય તોપણ તે ખુન કહેવાશે નહીં પણ કલમ ૩૦૦ ના કે બીજા અપવાદ પ્રમાણે શિક્ષણીય મનુષ્યવધ કહેવાશે.

પણ હવે તો ઉપર ખતાવેલી મુશ્કેલીઓ ૧૮૮૨ ના ૧૦ માં આક્ટ, ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડના ૬ મા પ્રકરણથી દૂર થાય છે. તેમાં કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટ લશ્કરી માણસોની મદદથી કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીઓને વિખેરી નાખે; જેમકે ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ૧૨૭ મા કલમમાં ખતાવ્યું છે કે જ્યારે કાંઈ પણ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીને, અથવા જેથી લોકની સુભેદમાં ગડબડ થવાનો સંભવ હોય એવી પાંચ અથવા વધારે રાખસોની મંડળીને, વિખરાઈ જવાનો હુકમ કરવાને કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટ અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કાંઈ પોલીસ થાણું હોય તે અમલદાર મુખત્યાર છે, અને એવો હુકમ થયેથી તે હુકમ મુજબ વિખરાઈ જવાની તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીના અંગભુતોની ફરજ છે. જ્યારે કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટને એવું માલમ પડે કે લોકોની સહી સલામતીને ઉઘાડી સીતે થોડા પહોંચશે ત્યારે લશ્કરી મદદથી તેવી કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીને વિખેરી નાખવાનો હુકમ કરે તો તે માલ્ટ્રેટ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; તેમજ તેના હુકમને જે અમલદાર તાપ થયો હોય તેણે તે ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડના ૬ મા પ્રકરણ પ્રમાણે જે માલ્ટ્રેટોએ, અમલદારોએ, અને સાલગરોએ કૃત્યો કર્યાં હોય તેમના ઉપર ફરિયાદ કરવાને હિંદુસ્તાનના સરકારની પસંદગી જોઈએ. ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ ૧૩૨ જુઓ.

હકીકતની ભુલ હોય તોજ માફ થઈ શકે. જેમકે કાંઈ માણસ ચતરે પોતાનાજ ધરને માણસ તેના ઓરડામાં આવે તેને ચોર ખારીને ગોળીથી તેને મારી નાખે તો તે જવાબદાર થતો નથી, કેમકે જો તેની ખારણા ખરી પડત તો કલમ ૧૦૩ મુજબ તે ગુન્હોમારને મારી શકત. પણ મજકુર માણસ પોતાના ડાંમરના ક્યારડામાં ઘુસે છે એવું ખારીને દીવશના વખતમાં પોતાની ખારીએથી તેજ રાખસના સામે ખંડુકનો ખાહાર કરે તો તે ખતો જતો નથી, કેમકે ખરેખરો ઘુસનાર હોય તોપણ તેના ઉપર આવા રીતે હુલ્લો કરી શકાય નહીં.

હકીકતનું અત્તાનપણ કેટલે દરજ્જે સુધી તહોમતના ખયાલમાં મુકી શકાય તે આનીએના કેસમાં પુરતી રીતે ખતાવ્યું છે; (રાણી. વિ. પ્રીન્સ) કેહીના ઉપર એક ઇંગ્લેન્ડ સ્ટાટ્યુટ પ્રમાણે ગુનો સાબીત થયો હતો, તે સ્ટાટ્યુટ હિંદુસ્તાનના પીનલકોડની ૩૬૧ માં કલમને મળતો હતો તેમાં તેણે એક કુંવારી છોકરા, જેની ઉંમર સાળ વરસથી ઓછી હતી

તો તેને તેના પાપની મરજી ઉપરાંત તેના કબજામાંથી લેઈ ગયા હતા. સપ્તજી હકીકતોનો પુરાવો લેવાયો હતો અને જુરીએ એવું ઠરાવ્યું કે તે કેદી તેને લેઈ ગયા. તે પેઢેલાં તે છોકરીએ તેને કહ્યું હતું કે મારી ઉમર અઠાર વરસની છે, અને કેદીએ સુદ્ધુષિમાં તેનું કંઈકું ખર માન્યું, અને એમ માને એ બાળખો હતું. પંદર જડનેએ એવું ઠરાવ્યું કે તેને બાળખી રીતે ગુનેગાર ઠરાવ્યો છે. તેમના જજમેન્ટમાં નિચે પ્રમાણે ચાર ફક્ત બતાવ્યાં છે.

૧. જો કોઈ કૃત્ય સ્પષ્ટ રીતે ગેરબાળખો હોય અને જો તેનો સાથે બીજી હકીકતો સામેલ થાય તો વધાર શિક્ષાને પાત્ર થાય તેમ હોય તો, આવી હકીકતોનું અત્તાનપણું હોવાથી વધારે સખત ગુનાના તોહોમતને કાંઈ અસર થતા નથી, જેમકે કોઈ પોલીસના સ્પષ્ટાઈને તેનો ફરજ બળવતાં તેના ઉપર ઉપરનો કલમ મુજબ હલો કરવાનું તોહોમત હોય તો બચાવમાં એવું કહી શકાય નહીં કે તે પોલીસનો સીપાઈ હતો એવું હું જાણતો ન હોતો; તેમજ કલમ પ્રમાણે કોઈ ફક્ત વરસથી અંદરની ઉમરના છોકરાનું ઠરાવ્યું કે તેના શરિર ઉપરના ઢાગોના ચોરી લેવાનું તોહોમત હોય તો, બચાવમાં એવું બતાવી શકાય નહીં કે તે છોકરો ફક્ત વરસની અંદરની ઉમરનું હતું એવું હું જાણતો નહોતો; ૧ જી ૪૪૪ માં કલમ પ્રમાણે રાત્રિએ ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશ કરવાનું તોહોમત હોય તો બચાવમાં એવું બતાવી શકાય નહીં કે જે વખતે ગ્રહ પ્રવેશ કર્યો તે સુરંચ અસ્ત થયા પછી નો વખત છે, એવું હું જાણતો નહોતો. તેથી કરીને આવી હકીકતો બતાવવાથી કાંઈ શુનાના તોહોમતમાં ભારે શિક્ષા કરવાને કાંઈ અડચણ છે નહીં.

૨. કોઈ કૃત્યની સાથે જો બીજી હકીકતો સામેલ થાય નહીં તો તે કૃત્ય તદ્દન બાળખી અને બીજા ગુનાવાળું થાય, તેમ હોય તો, આવી હકીકતોનું અત્તાનપણું તે તોહોમતને અસર કરી શકે. જેમકે કોઈ નાજાયક સૈન્ય શિકાર ગ્રાહ્યો હોય અને તે શિકાર, કોઈ હલકારો લેઈ ગયો એવું હલકારો ઉપર તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો બચાવમાં તે હલકારો એવું બતાવી શકે કે તે શિકાર છે એવું હું જાણતો નથી; અથવા કોઈ વેપારીએ પોતાના કબજામાં કોઈ પણ માલના કાચળા રાખ્યા હોય અને તે કાચળા ઉપર સરકારી “ત્રીથુજ”નું મોટું નિશાન હોય, તો તે એવું બતાવી શકે કે હું તે કાંઈ જાણતો નથી કે મોરબાળખીના જે માલ છે તેના ઉપર સરકારી નિશાન છે.

૩. મજકુર બનાવેલા કેસોમાં પ્રતીવાદીના મનની સ્થિતિ તદ્દન એવી હોવી જોઈએ કે તે હકીકતો વિશે બીજાકુલ કાંઈ પણ જાણતો નહોતો, એવું સાબીત થઈ શકે. જે કૃત્યો કર્યા કે નહીં કર્યા તેની તપાસ કરવી જોઈએ તે છતાં બીજાકુલ કોઈ તપાસ કરવા વિના પ્રતિવાદી મના કરેલાં કૃત્યો કરે તો તેથી બાળખીમાં પોતે તદ્દન અત્તાન હોતો, એવો બચાવમાં પુરાવો આપી શકે નહીં.

૪. જો કોઈ જોડું કૃત્ય અમુક હકીકતો હોવાથી ગુનેગાર થવાય તેવું હોય, અને તેવું જોડું કૃત્ય જો કોઈ શખ્સ કરે તો તે પુરાવામાં એવું બતાવી શકે નહીં કે જે હકીકતોથી તે ગુનેગાર થયો તે હકીકતો હું જાણતો નહોતો.

કાંઈ કાયદેસર ૮૧. કાંઈ કાયદેસર કામ, કાયદેસર રીતે, કાયદેસર ઉપાયોથી ન કરી કરતાં છંતે થા વંટી સંભાળ અને અપરદારીથી, કરતાં છંતે ફાકન અથવા કમન ફાકન. સીબથી અને સાપ્રાપ્ત ઈરાદા કે તાબ વિના થએલી કાંઈ વસ્તુ ગુનો.

જે એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવે.

અ એક કુહારો બંધને મનુરીનું કામ કરે છે, એટલામાં તેનું માથું હાથામાંથી જુક થઈને ઉડીને પાસે ઉભેલા એક માણસને લાગીને તે માણસ મરી જાય, તો એ ડોકાણે જે ખરાબર ખબરદારો રાખવામાં અ નો તરફની કાંઈ કસુર ન હોય, તો અ નું કામ માફ કરવા જેવું છે, શુનોહ નથી, એમ સમજવું.

ટીકા—ઈંતેફાકની ખાખતમાં મુખ્ય સવાલ એ છે, પેટેલા એ કે ખરેખર ખારેલું કૃત્ય નોરપરાથી હતું કે નહીં, અને ખીજી કેવી સંભાલથી અને ખબરદારીથી તે કૃત્ય કર્યું હતું. જે કાંઈ ઘોરો પોતાના હાંકનાર સહીત દોડી જાય અને રસ્તામાં કાંઈ શખ્સને ખારે તો આ ઈંતેફાક ગણાયે (હોલમીય વિરૂધ્ધ એપર જુઓ, લા. રી. ૧૦ એકસ ૧૬૧) પણ જે તેણે પોતેજ પોતાની ગેરવરતથાંકથી આમ કર્યું હોય તો, ગણે તો તે કામ તેના રાખ માં જા હોયતો પણ જવાબદાર થાય.

કાયદા પ્રમાણે ખબરદારી રાખવી, તે કાંઈ અત્યંત ખબરદારી રાખવી એમ નથી, પણ તેવીજ સ્થિતિમાં જેવી રીતે કાંઈ સાધારણ બુદ્ધીવાળો શખ્સ ખબરદારી રાખે તેનો માફક ખબરદારી રાખવી.

જે કાંઈ માણસ પોતે જમવા ગયો તે પેટેલાં બંદુક દોડી હોય, અને જમી આવ્યા પછી તે બંદુક ભેઈ તેનો ઘોરો દાખ, એટલામાં તેમાંથી ગોળી નીકલે અને તેની આંત્ર માત થાય, એમ હોય તો તે કાંઈ જાણતો નહોતો કે તેની ગેરહાજરીમાં તે બંદુક ફરીયા કાંઈએ ભરી હશે. જમવા જતાં પેટેલાં પોતે દોડીને ગયેલા, તેથી તેને ખબર હતી નહીં કે તે બંદુક ભરેલી હશે; આવો પુરાવો ધ્યાનમાં લેઈને મી. જસ્ટીસ ફોર્સ્ટર એવું ઠરાવ્યું કે તે બંદુક ભરેલી હતી તે વિશે તે અજ્ઞાન હતો, અને તેથી તેને નિરદોષ ઠરાવ્યો.

આ કલમનો લાભ લેવાને એવું શાખીત કર્યું જોઈએ કે જે કામ તે કરતો હતો, તે કામદેસર હતું, અને તે કામદેસર રીતે, અને કાયદેસર સાધનોથી અને ઘટતી સંભાળ અને ખબરદારીથી કર્યું હતું. એ જે શાખીત થાય નહીં તો આ કલમનો લાભ મળી શકે નહીં.

જે કામથી ૮૧. જે કાંઈ વસ્તુ હાનિ કરવાનું સાધારણ ઈરાદા વગર તથા સુ હાની થાય એવો કબુલિયો શરીર અથવા મિલકતને ધની ખીજી હાનિ અટકાવવાને અથવા સંભવ હોય તે કા તેથી તે ખચાવવાને, કરી હોય, તો તે વસ્તુથી હાનિ થશે હોયો સંભવ મ, સુનાના ધરા છે એમ જાણીને તે વસ્તુ કીધી એટલાજ સખખ પરથી તે સુનો છે હા વગર, તથા એમ સમજવું નહીં.

ખીજી હાની આ ટકાવવાને કરેલું.

ખુલાસો—એવી ખાખતમાં તે અટકાવવાની અથવા જેથી ખચાવ કરવાનો તે હાનિ એવી તરેહની તથા એટલીજ નજદીક હતી કે જે કામથી ખીજી હાની થશે હોયો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે કામનું જોખમ માથે લેવું એ કામદેસર અથવા માફ કરવા જેવું ગણાય, એ હકીકતની ખાખત છે.

દર્શાવે.

(અ) એક આગબાટના કપતાન અને, એકાએક તથા પોતાની તરફની કાંઈ ભુલ અથવા ગફલત વિના, એમ હીઠામાં આવે કે હું એવી સ્થિતિમાં આવી પડ્યો છું કે જો હું આદારા વાહાણનો મારગ ખરડું નહીં તો તેને હું અટકાવી શકું તે પહેલાં, ૨૦ અથવા ૩૦ હતાર વાળી એક વ હોડીને એ વાહાણ લાગીને જરૂર નીચે પસાડી દેશું, અને જો હું મારગ ખરડું તો માત્ર ૨ હતારવાળી એક ક હોડી નીચે પસાડી દેવાનું જોખમ માથે સેવું પડે, અને તે હોડી એવી છે કે અને તો ખચી પણ શકે હવે એ ઠેકાણે ક હોડી નીચે પસાડી દેવાના ધરાદા વગર, તથા સુધસુધિથી, વ હોડી માંદેના હતારએને ખચાવવાના હેતુથી, જો અ પોતાનો મારગ ખરડે, તો, જે કામ કરેથી ક હોડી નીચે પસાડી જશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા જતાં તે કામ કરેથી ક હોડી નીચે પસાડી જશે તો પણ, અ એ કાંઈ મુનો કીધો એમ સમજવું નહીં; પરંતુ હકીકતની ખાખત જાપમ એમ માલમ પડે છે જો એક કે જે ભયમાંથી બચવાનો તેણે ધરાદા કર્યો તે એટલો આદરો હ તો કે, તેને કીધે તેણે ક હોડી નીચે પસાડી દેવાનું જોખમ માંથે કીધું તે માફ થઈ શકે.

(બ) એક આદરોટી આગમાં અ લોટાનાં ધરા તોડી પાડે, એટલા સાર કે તે આગ પથરાતી અટકે; અને એ કામ તે, સુધસુધિથી માણસની જિંદગી અથવા અનિલકત ખચાવવાના ધરાદાથી કરે, તો એ ઠેકાણે, જો એવું માલમ પડે કે અટકાવવાની હાની એવી તરેહની તથા એટલી નજીકની હતી કે તેથી અ નું કામ માફ થાય તો, અ એ એ જુનોહ કીધો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—દ્રશ્ય દયાનમાં સેઈએ તો “જો કાંઈ વસ્તુ હાનિ કરવાના સાધારણ ધરાદા વગર કરી હોય” એ શબ્દોનો અર્થ થયો જોઈએ કે, જે થવાનું છે એમ તે જાણી છે, તેનો તેણે ધરાદો રાખ્યો હતો; અને તેનો નીચે પ્રમાણે નિરણય થાય, જેમકે કોઈ માણસ સાધારણ રીતે એમ માને કે ખીલ રાખસને હાનિ તો થવાનીજ અને પ્રમાણીક પણ એવું ફેરફાર કરે અને તે પોતે જાણે કે તેથી થોડી પણ હાનિ થશે, તો જે હાનિ અ રેખાથી થઈ પડે વાસ્તે તે જવાબદાર નથી; જેમકે ઉદાહરણ, કોઈ જનરલ સીટિંગ પેલાની ટુકડીના ખીલ માણસો સહી સહામત જાપ તેને માટે, થોડાં માણસોને એક ખાણની પાસે મોકલ્યાં, તે સ્થળ જાણતો કે માફેલાં માણસો ખળી જશે.

એક તાડીવાળાની તાડીમાંથી કોઈ રાખસ હમણાં તાડી ચોરી જતો, તે ચોરને પકડવા માટે પેલા તાડીવાળાએ તાડીના વાસણમાં એક એવો જતનો ૧૨ રેડ્યો, કે જે રસ પે તે એવું જાણતો કે જો કોઈ મનુષ્ય તે પીશે તો તેનું મૃત્યુ થશે. પેલી તાડી પેલા ચોરે કોઈ જાણજરાને વેચી અને પીનારને હાની થઈ; તે ઉપરથી તેને પીનકડાડની કલમ ઉપર મુજબ મુન્દેગાર ઠરાવ્યો અને એવું કહ્યું કે તેને કલમની નો બાલ મળી શકે નહીં (ગાંધી વિરુદ્ધ પત્રીઆ. ૫ મું. હા. કે. ૫૮.)

હવે એક અગત્યનો પ્રશ્ન એ છે કે પોતાને હાની થતી અટકાવવાને કોઈ રાખસ ખીલને હાની કરી શકે કે નહીં? જેમકે, કોઈ રાખસ ભુજે મરતો હોય તો શું તે ચોરી

કરે? એવું ઠરાવ્યું કે તેમ કરી શકે નહીં, પણ તેની સ્થિતિ શિક્ષાકર્મી કરવાને ધ્યાનમાં લેવાય.

જે બાબતમાં “ઈંગ્લીશ લો” થી ખીલ્લ માણસના હકને જો પોતાના કાયદાને વાસ્તે નુકસાન કરે તે છતાં પણ લાભ મળે તે એ છે કે, જેમ કોઈ દરિયામાં તોફાન થવાથી વહાણ ભાગી જાય, તે વહાણના એક પાટીઆ ઉપર એ ચાર રાખસ અકસ્માતે આવી જાય, અને જો તે પાટીયું ચારે માણસને રાખી શકે તેમ ના હોય, અને જો તેમાંના ખીલ્લ માણસોને દરિયામાં પડેલી મુઠીશ નહીં, તો માર્ગ માત્ર બેશક થશે એવી સ્થિતિમાં કોઈ માણસ મજબૂર માણસોને પડેલી મુઠી તો તે ગુન્હેગાર થતો નથી. કેમકે કાયદાની એક કહેવત છે કે કોઈ માણસને કાંઈ કરવાની જરૂર પડે અને તે જરૂરની રીતે તે કૃત્ય કરે તો તે જરૂરથી તેને માફી મળે છે.

તેમજ કોઈ કોરેર ઉપર ઘેરા થાલો હોય તો સર્વની સહી સહામતીને વાસ્તે કોરેર માંના ધોરાકની બરોબર વહેંચણી કરવી જોઈએ.

● વરણી ઓ. ૮૨. સાત વરણી ઓછી ઉમરનાં બાળકે કરેલી કાંઈ પણ વસ્તુ છી ઉમરના બાળકોને એ એમ સમજવું નહીં, જોકે કરેલું કામ.

● વરણી વ. ૮૩. સાત વરણી વધારે અને બાર વરણી ઓછી ઉમરનું બાળકે અને બાર જક, જેની અકલ તે વખતે પોતાની ચાલ કેવી છે તથા તેથી શું ૫ વરણી ઓછી ઉરિણામાં થશે એ બાબત વિચાર કરી શકે એટલી પુખ્ત થઈ નથી તે ઉમરનું બાળક જે કોઈ કરેલી કાંઈ પણ વસ્તુ ગુનો છે એમ સમજવું નહીં, ની અકલ જોઈ એ એટલી પુખ્ત થઈ નથી તેનું કામ.

ટીકા—ઈંગ્લીશ કાયદા પ્રમાણે જીવંતીના ત્રણ ભાગ ઠરાવ્યા છે. સાત વરસ સુધીની ઉમરમાં કોઈ પણ ગુન્હે થઈ શકે નહીં, અને કલમ ૮૨ માં તેમ જરમાવ્યું છે. ૧૪ વરસની ઉમર પછી સાપ્રાપ્ત જ્ઞેષ્ઠમંદારી પુખ્ત ઉમરના માણસની માફક છે. કલમ ૮૩ માં આ વખતે એ વરસ ઓછો કરી નાખ્યો છે. પછીના વખતને વાસ્તે સાપ્રાપ્ત જ્ઞેષ્ઠમંદારી મનની સ્થિતિ ઉપર આધાર રાખે છે.

ઈંગ્લીશ કાયદા પ્રમાણે ૧૪ વરસનું છોકરું બળાત્કારનો ગુન્હે કરવાને તદ્દન નાલાયક છે. પણ તે મહત્ત્વ અહીં લાગુ પડે કે નહીં તે સવાલ છે. છોકરીઓ ઉપર ગુન્હે થાય છે તેની બાબતમાં કેટલાક વિદ્વાનોના એવો અભિપ્રાય છે કે યુરોપ કરતાં હિંદુસ્તાનમાં છોકરોઓની પુખ્ત ઉમર થવાને એ વરસ ઓછાં ગણે છે. જેમકે યુરોપમાં જો ૧૪ વરસ પુખ્ત ઉમરે આવે તેમ ગણાવ્યું હોય તો હિંદુસ્તાનમાં ૧૨ વરસે આવે એમ સમજવું. જેમકે કોઈ ૧૦ વરસની ઉમરના બાળકે ઉપર ફક્ત ત્રણ વરસની છોકરી ઉપર બળાત્કાર સંભોગ કરવાનો આરોપ મુક્યો હોય, તો કારણે એવું ઠરાવ્યું કે તે ફક્ત “કોરોશ કરી”, એવું સાબીત થાય અને ગેરવરતણુંક તરીકે ફક્ત ૧ વરસ કેદની સજા કરી, બુઝી કરીને બિરદાવી મીથન. ૧ મ. ડા. ૧૯૦, ૧૩૬.

જોરકાચે કાઈ કૃત્ય કર્યું હોય તેને વાસ્તે આ કાયદામાં કાંઈ શિક્ષા ખતાવી નથી, કેમકે જો કે જે કૃત્ય કર્યું છે તે જોડે જાણવું હોય તોપણ તેની એવી સમજ નથી કે જે કૃત્ય થયું છે તે ગુન્હો છે, અને તેથી કરીને તેનો સાત્રાપ તે કૃત્યના જાણવા ઉપર આધાર રાખતો નથી, પણ તેનો કેવો મુળ છે તે જાણવા ઉપર આધાર રાખે. (એકરસન)

હીવાના સખ ત્ર. જે સખસ કાંઈ કામ કરતી વખતે, હીવાનગીના સખપથી, સનું કામ. હું કેવી રીતનું કામ કરે છું એ અથવા જે કામ હું કરેછું તે ખાટું છે અથવા કાયદાથી ઉલટું છે એવું જાણી શકતો નથી, તેનું કરેછું તે કામ મુનોહ છે એમ સમજવું નહીં.

હીકા—કાયદાનો એવો મુળતત્વ છે કે જો ઉલટું સાબીત થાય નહીં તો દરેક મનુષ્ય પુણ્ય ઉપર હોય તે વખતે જે જે કૃત્ય કરે તે સમજીને કરે છે અને તેથી કરી તેને વાસ્તે જવાબદાર થાય. અને જો કાઈ ગાંડા માણસમાં કાઈ કાઈ વખત સમજ હોય તો જે કૃત્ય કરે તે તેણે જે વખતમાં સમજ હતી તે વખતે તે કૃત્ય કર્યું એવો અનુમાન થઈ શકે છે પણ કદાપી જો એવું સાબીત થાય કે તેણે જે કૃત્ય કર્યું તે વખતે તેનો જ્ઞાન સમજ શક્તીમાં નહોતો એવું સાબીત થાય તો ઉપર પ્રમાણે અનુમાન થઈ શકે નહીં.

સમજ શક્તીની ખામી ત્રણ જાતની છે. તે એ કે ઘેલછા, હીવાનાપણું, અને હસ્ત કૃત્ય અથવા થોડો વખત ચાલે તેવી જ ખામી જેમકે અફીણ ખાવાથી ઘર પીવાથી, વીગે રે થાય તે.

કાઈ મુરખ અથવા હીવાનો સખસ પોતાના કૃત્યનો વાકેફ હોય તે છતાં પણ જો ખમદાર થઈ શકતો નથી, કેમકે તે કૃત્ય કેવા પ્રકારનું છે અથવા તેનો કેવો મુળ છે તે જાણતો નથી. કેટલાક હીવાના માણસોમાં તે કૃત્ય કેવા પ્રકારનું છે, તે જાણવાની પુરતી શક્તી હોય છે, તે છતાં પણ જો તે એવું જાણતો હોય નહીં કે પોતે જે કૃત્ય કરે છે તે ગેરવ્યાજબી અથવા કાયદામાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે ઉલટું છે, તો તેઓ જવાબદાર થતા નથી જેમકે એક સાધારણ હુદાકરણ તરીકે: જેમકે કાઈ રાખસ ખેલાનીમાં એમ પારે કે સામા માણસ મારા જીવ લેવાની તઈયારીમાં છે અને તેથી કરીને પોતાનો ખચાવ કરવાને તે મનુષ્યનું અત્ય કહે, તો તે જવાબદાર થતો નથી. પણ જો તેની કલ્પના એવી હોય કે મરનારે મને ઇજા કરી અથવા મારા કાઈ સગાને ઇજા કરી અને તેનું વેર લેવાને જો પોતે તેનું અત્ય કરે તો તેવી ખાખતમાં જશક તે જવાબદાર થાયજ.

ખુનના તોહોમતના ગુન્હામાં અને શરીર સંબંધી ગુન્હાઓમાં ખચાવ તરીકે હીવાના પછું ખતાવી શકાય છે.

કાઈપણ રાખસ ઉપર જ્યારે ગુન્હો કર્યાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તે વખતે જો તે હીવાનો હોય તો તેની તપાસ કાઈ માજિસ્ટ્રેટ કરી શકે નહીં, પણ તેના ગાંડાપણાની વાત ખાખત તે માજિસ્ટ્રેટ ચોક્કસ કરવી અને તે જાણના સીવીલસરજન પાસે અથવા સ્થાનિક સરકાર ફરમાવે એવા ખીજ વર્ગિક અમલદાર પાસે તે રાખસની પરિક્ષા કરાવવી અને તે ઉપરથી સફર સરજન અથવા ખીજ અમલદારની શાહેફ દાખલ જુખાની લેવી અને તે જુખાની લખી લેવી.

જ્યારે જ્યારે કોઈ માણસને એવા કારિણા ઉપરથી બિન તકસ્તીવાર ઠરાવવામાં આવે કે તેણે જે વખતે કોઈ ગુન્હો કરવાનું કેહેવામાં આવ્યું હોય; તે વખતે તે ગાંડો હોવાને બીધે, તેનું જે કૃત્ય ગુન્હો થાય છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે કૃત્યનો પ્રકાર જાણવા ને અશકત હોતો, તો એવું વીશેશે કરીને જાણાવવું જોઈએ કે તેણે તે કૃત્ય કરેલું કે નહીં.

એવા ગાંડા માણસના કેસમાં સ્થાનિક સરકારને રીપોર્ટ કરવો જોઈએ, અને સ્થાનિક સરકાર પછીથી ગાંડા માણસના આશ્રય સ્થાનમાં, અથવા તુરંમમાં, અથવા તેની સહીસલામતી જાળવવાને તેના કોઈ મીત્રને સોંપશે.

પોતાની ખુશી ૮૫. જે શખ્સ કોઈ કામ કરતી વખતે; કેફના સખખથી હું કે ન છતાં થએલી વી રીતનું કામ કરે છે એ, અથવા હું જે કામ કરેલું તે ખોટું છે એ કેફના સખખથી થવા કાયદાથી ઉલટું છે એવું, જાણી શકતો નથી, તેનું કહેલું તે કામ જે સખસ વિ ગુનોહ છે એમ સમજવું નહીં; પણ જે વસ્તુથી તેને કેફ ચહડી તે વસ્તુ ચાર કરવાને એ તે ન જાણે એમ અથવા તેની ખુશી ન છતાં તેને ખવાડી હોય તો. શકત થયો છે તેનું કામ.

ટીકા—જાણી ખુશીને કેફ કરી હોય તો તેણે કરેલાં ગુન્હાની માફી મળી શકે નહીં. પણ જો કોઈ શખ્સને યુક્તીથી અથવા ફોજો ફટકો કરીને કેફી કર્યો હોય અથવા એ જાણથી કેફી કર્યો હોય, (જેમકે કોઈ ઘાતર જુલથી કોઈ આસડ આપે અને તે આસડમાં કેફી કરવાનો ગુણ હોય) અથવા કોઈ શખ્સના જાણવામાં ના આવે તેવી રીતે કોઈ ખોળાં સાધનથી કેફી કર્યો હોય અથવા તેની મરજી ઉપરાંત તેને કેફી કર્યો હોય, એવી હકીકતોમાં જો ગુન્હો કરે તો તેને માફી મળી શકે છે. તેની કેફ આંટલે બધે દરજ્જે ચઢી જવી જોઈએ કે તે જે કૃત્ય કરે છે તે કેવા પ્રકારનું છે અને તે ગુન્હો થઈ શકે તેવું છે, એવું તે ખીલકુલ જાણી શકે નહીં એમ હોય તો તે બધા જાય.

પોતાની મજે કેફ કરી ગુન્હો કરે તો તેને આ કલમનો લાભ મળી શકતો નથી. કેમકે કાયદાનો એવો મુજ તત્વ છે કે કોઈ શખ્સ કેફ કરી કોઈ કૃત્ય કરે તો તેણે જાણે કે કેફ કરી નહીં હોતી, અને ગુન્હો કર્યો છે, એમ જાણવું જોઈએ.

જે ગુનાહમાં ૮૬. જે જે બાબતોમાં કોઈ કામ અમુક જ્ઞાન અથવા ઈરાદાથી અમુક ઈરાદાએ અ કર્યું ન હોય તો તે જુનોહ ન જાણાય એવું હોય તે તે બાબતોમાં જે થવા જ્ઞાન જોઈ સખસ કેફની હાલતમાં હોઈને તે કામ કરે તે સખસની ઉપર, જાણે તે વુ હોય; તે જુનો ને કેફ ન ચઢી હોત તો જે જ્ઞાન તેને હોત તેજ જ્ઞાન તેને હવુ એમ સમજેને કેફ ચઢી હો. જુનેજ, અમલ થવાને તે લાયક થયો; પણ જે વસ્તુથી તેને કેફ ચહડી ય એવા માણ તે વસ્તુ તે ન જાણે એમ અથવા તેના ખુશી ન છતાં તેને ખવાડી સે કરેલી. ન હોય તો.

ટીકા—આ કાયદામાં એવું ફરમાવ્યું છે કે કોઈ શખ્સ જો જાણી જોઈને પોતાની ખુશી થી કેફ કરે અને પછી કોઈ કૃત્ય કરે તો, જાણે કે તેણે કેફ કરી નહોતી અને સુધિમાં હ તો એવું માનવું જોઈએ માટે જો કોઈ હકીકતો માલમ પડે તો કાયદામાં એવો અનુ માન થઈ શકે તે ખાસ રીતે તેથી વાકેફ હોતો, અને તેથી કરીને બચાવમાં, એવું કહી

શકે નહીં કે મને તો કેફ ચઢી હતી, જેમકે કાંઈ માણસ બીજાને જોળીથી મારે તો તે એવું કહી શકે નહીં કે મને તો કેફ ચઢી હતી અને તેથી કરીને હું જાણતો નોહતો કે મારા હાથમાં પીસ્ટોલ હતી અથવા મને ખપ્પર નોહતી કે તે પીસ્ટોલ ફેડવાથી જાત થશે, એવું કહી શકે નહીં. તેમજ જો એવી સ્થિતિમાં તે ખંડુકનો ખાહાર કરે કે જો તે સુધીમાં ફેડત તો તેના મનમાં કાંઈ પ્રકારના ખાસ્તો ફેડેત નહીં, અને તેથી કરીને એમ કહી શકે નહીં કે મને તો કેફ ચઢી હતી અને તેથી હું એમ જાણતો કે મારી જીંદગી ભયમાં હતી, પણ ખાસ જ્ઞાન સાખીત કરવાની ફરજ ફરીયાદ કરનાર ઉપર હોય, અને હકીકતો ઉપરથી કાંઈ ચોગ્ય અનુમાન થઈ શકતો ન હોય તો, તેવે પ્રસંગે જુદો બારો લાભ પડે, જેમકે કાંઈ શખસે જોરો રૂપિયાએ એવું જાણી તે ચલાવ્યો એવો તેના ઉપર શુનો મુકવામાં આવ્યો હોય તો, ફરીયાદીએ એવું સાખીત કરી આપવું જોઈએ કે તે જાણતો હતો કે તે રૂપિયા જોરો છે. એમ બારો કે તે શખસની પાસે બીજા વણા ખરા રૂપિયા હતા અને તેમાં એક જોરો રૂપિયા પણ હતો અને આ વાત તે ખરોખર રીતે જાણતો હતો, તેમ છતાં પણ એવું સાખીત કરી આપવું જોઈએ કે જે રૂપિયા તેણે ચલાવ્યો તે જોરો છે એવું તે જાણતો હતો.

જે કામથી તે વસ્તુથી જાત અથવા મહાવ્યથા કરવાનો ઈરાદો કર્યો જાત અથવા મ નથી, અને જેથી જાત અથવા મહાવ્યથા થશે એવો સંભવ છે એમ તે હાવ્યથા કરવાનો હેતો કરનાર જાણતો નથી, તે વસ્તુ કરવાથી, થતી હાનિ ખમવાની જે ઈરાદો કર્યો ન સખસે, સારી રીતે અથવા અરથાંત સમજાય એવી રિતે, રજનમંદીથી, અથવા તે આપી હોય, એવા અઢાર વરષથી વધારે ઉમરના કાંઈ સખસને કાંઈ હાથે એવો સંભવ નિશ્ચય અથવા કાંઈ હાનિ કરવાનો તે વસ્તુ કરનારે ઈરાદો કર્યો હોય, વ જાણવામાં ન તે હાનિના સખસથી, અથવા એવા જે સખસે તે હાનિનું જોખમ માયેથી, એવું કામ લેવાની રજનમંદી આપી હોય તે સખસને તે વસ્તુથી કાંઈ હાનિ થશે રજનમંદીથી કહેલું. એવો સંભવ છે એમ તે વસ્તુ કરનાર જાણતો હોય, તે હાનિના સખસથી, તે વસ્તુ શુનોહ છે એમ સમજવું નહિ.

દર્શાવે.

અ તથા અ અમથા રમતને સાર એક બીજા સાથે પટો ખેલવાનું કયુલ કરે, તો, એ કયુલતમાં અરથાંત હરએકની હેવી રજનમંદી સમજાય છે કે વગર જગલખાણ એ તે પટો ખેલતાં જે હાનિ થાય તે ખમવી; હવે અ થી વાજખી રિતે ખેલતાં અ ને કાંઈ વ્યથા થાય, તો અ એ કાંઈ શુનો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—સાધારણ રીતે ખાલીએ તો, પોતાની મિલકત ઉપર અથવા પોતાના શરીર ઉપર કાંઈ ઈજા અથવા નુકશાન સહન કરવાને ફરક મનુષ આપ મુખત્યાર છે. અને આમ પોતે કરવાને બદલે બીજા પાસે કરાવે તો કરનાર કાંઈ પણ પ્રકારનો શુનો કરતો નથી. ફરક માણસ પોતાની મિલકત આપી દે અને બીજાને જે તેની રજનમંદીથી એ તે કાંઈ ચોરી કરતો નથી. પોતે ગમતે કુખ સહન કરે અથવા બીજાના હાથે સહન કરવાની કયુજ્ઞાત આપે. પણ કાયદા પ્રમાણે બીજાને હાથે પોતાનું ખુન કરવાને અથવા મહાવ્યથા

કરવાને તે રત્નમંદી આપી શકે નહીં.

તેમજ જે કૃત્ય ગુન્હો થાય તેવું કૃત્ય કરવાને કોઈ પણ રત્નમંદી આપી શકે નહીં. જેમકે, કોઈ ઘરનો માસિક પોતાનું ઘર બાળી નાખવાને બીજાને રત્નમંદી આપે, પણ તેથી કરીને તે ઘરમાં જે માણસ જીંધલાં હોય અથવા બીજોના ઘરમાં જે માણસ હોય તેમને જે નુકશાન થાય, તેમાંથી પેસો બીજી માણસ બચી જતો નથી.

જે કામથી ૮૮ જે વસ્તુથી જાત થાય એવો ઇરાદો કર્યો નથી તે વસ્તુથી થતી જાત થાય એવો હાનિ ખમવાની અથવા તે હાનિનું જોખમ માંથે સેવાની જે સમજ, સા ઇરાદો કર્યો ન ફરીતે અથવા અરધાંત સમજાય એવી રીતે, રત્નમંદી આપી હોય, તે થી, તે કામ, ર સમજના કાયદાને માટે સુદ્યુક્તિથી તે કરવામાં તે શખસને કોઈ હાનિ રત્નમંદીથી, તથા થાય, અથવા તેને કોઈ હાનિ કરવાનો ઇરાદો તે કરનારે કર્યો હોય, અથવા સુદ્યુક્તિથી કોઈ તેને તેથી કોઈ હાનિ થસ એવો સંભવ છે એમ તે કરનારે જાણ્યું હોય, શખસના કાયદા તે હાનિના સમજથી તે વસ્તુ ગુનો છે એમ સમજવું નહીં. ને માટે કરેલું.

દર્શાવ.

અમુક શસ્ત્રક્રિયા કરવાથી જ નું જાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, પણ જ નું જાત આજીવાનો ઇરાદો ન કરતાં અને જ કોઈ દુષ્પ્રકારક રોગથી પોડા પા મ છે, તેને કાયદો થાય એવા ઇરાદાથી, સુદ્યુક્તિએ, જ ના રત્નમંદી સંધમે, જ ની ઉપર તે શસ્ત્રક્રિયા, જ દાકતર કરે, તો જ એ કોઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—કોઈ પણ જાતની રત્નમંદીથી જાણી જોઈને બીજાનું જાત કરી શકાય નહીં. પણ જે પુરુષના કાયદાને વાસ્તે કોઈ ઓળ કરવામાં આવી હોય તે પુરુષ એવી રત્નમંદી આપી શકે કે બીજાએ તે ઓળ કરવી, અને વળી તે પણ મજ તો તેથી અત્યુ થાય. એમ ખારો કે કોઈ શખસ સખત મંદવાડ ભોગવતો હોય અને પોતાના શરીરમાં વાહાડ કાય કરાવ્યા શિવાય તેનો રોગ મટે નહીં, તેમ હોય, અને આમ વાહાડ કાય કરવામાં તેનું અત્યુ થાય એવો સંભવ હોય, પણ તેમ કર્યા શિવાય બીજી ઇલાજ હોય નહીં, એમ હોય તે વખતે તે રોગી પુરુષ વાહાડ કાય કરવાનો જુમા પોતે ભેઈ પોતાની સ્પષ્ટ રત્નમંદી આપે, અને જે શખસ એવી વાહાડ કાય ધણી દાળણથી તથા સંગ્રાળથી કરે અને તેમાં થી અત્યુ થાય તો પેસો ગુન્હોગાર થતો નથી.

બળી કોઈ શખસ ઉપર જો કોઈ જંગલો જનાવરે હલ્લો કર્યો હોય અને તે જરમ્યા નમાં પેસો પોતાના મિત્રને તે જનાવર સામે ગોળી મારવાને રત્નમંદી આપે, અને આવી બાબતમાં પોતે જાણે છે કે પોતાનું અત્યુ થવાનો સંભવ છે, અને પેસો મિત્ર જો તેનો હુ કમ માન્ય કરે, તો તે કોઈ ગુન્હો કરતો નથી.

કોઈ બાળક. ૮૯. કોઈ બાર વરવથી ઓછી ઉમરના અથવા દીવાના સખસ અથવા દીવાના ના કાયદાને માટે, તે શખસનો જે વૃલી હોય અથવા જે બીજા ના કાયદા માટે શખસના કાયદેસર હવાલામાં તે સખસ હોય તે, અથવા તેની સાફ તેના વાલીએ, રીતે અથવા અરધાંત સમજાય એવી રીતે રત્નમંદી લઈને કોઈ બીજી

અથવા વાલીની શખસ, સુદ્યુધિથી, કાંઈ વસ્તુ કરે, અને તે વસ્તુથી તે સખસને કાંઈ રળમંદીથી બી હાનિ થાય, અથવા તેને કાંઈ હાનિ કરવાનો ઇરાદો તે કરનારે કર્યો જ સખસે, સુધ હોય, અથવા તેને તેથી કાંઈ હાનિ થશે એવો સંભવ છે એમ તે બુદ્ધિથી કરેલું કા કરનારે જાણ્યું હોય તો તે હાનિના સખસથી તે વસ્તુ યુનોહ છે એમ મં સમજવું નહીં; પરંતુ.

શરતો.

પેહેલો.—ઈરાદાથી માત આણવાને, અથવા માત આણવાની કાશિસ કરવાને આ અપવાદ લાગુ પડે નહીં.

બીજો—કાંઈ વસ્તુનો કરનાર સખસ એમ જાણતો હોય કે એવો માત આવે એવો સંભવ છે, તે વસ્તુ માત અથવા મહાવ્યાથા અટકાવવાના, અથવા કાંઈ ઝાટો રોગ કે અશક્તતા દુર કરવાનાં દુર, કરવાનાં કારણથી કાંઈ બીજા કારણથી કાંઈ બીજા કારણ માટે, તે શખસ કરે; તેને આ અપવાદ લાગુ પડશે નહીં.

ત્રીજો—માત અથવા મહાવ્યાથા અટકાવવાનાં, અથવા કાંઈ ઝાટો રોગ કે અશક્તતા દુર કરવાનાં, કારણ શિખાય બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યાથા કરવાને, અથવા મહાવ્યાથા કરવાની કાશિસ કરવાને, આ અપવાદ લાગુ પડશે નહીં.

ચોથી—જે ગુન્હો કરવાને આ અપવાદ લાગુ પડતો નથી તે ગુન્હો કરવામાં મદદ ગારી કરવાને પણ એ, લાગુ પડશે નહીં.

દર્શાવ.

અ. શુદ્યુધિથી, પોતાના બાળકના કાપદાને સાર પોતાના બાળકની રળમંદી શિખાય, તેની પથરી કહડાવવાને તેની જાંઘમાં એક દાકતર પાસે ચોરાવે, અને તે એમ જાણતો હોય કે એ શસ્ત્રક્રિયાથી એ બાળકનું માત થશે એવો સંભવ છે, પણ તે બાળકનો જીવ જાય એવો તેનો ઇરાદો ન હોય, તો આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે કેમકે તેની મતલબ પોતાનાં બાળકનો રોગ જાય એવી છે.

દીકા—આ કલમની મતલબ એવા છે કે જે તે સહન કરનાર પુત્ર ઉમરનો અથવા ખરેખરી શુદ્ધિનો હોત તેવી વખતે તેણે જે રળમંદી આપી હોય તેની માફક તેના વાલી એ આપેલા રળમંદીની અસર છે. તેથી કરીને જે જે ડોકાણે રળમંદીની જરૂર છે, અને તે રળમંદી તે પુરૂષ સીવાય બીજા કોઈનો હોય, તો રળમંદી આપનાર શખસે પોતાની બાબતમાં જેવો વીચાર કરવો જોઈએ, તેવોજ ઘટીત વીચાર કરી રળમંદી આપવી જોઈએ.

કોઈ માખાપ પોતાના છોકરાના કાપદાના વાસ્તે ધીમ્મથી તેને ચાલુક મારે તો તે કાંઈ ગુન્હો નથી; તેમજ કોઈ માણસ પોતાના છોકરાના કાપદાને વાસ્તે તેને પુરી રાખે તો તે પણ કાંઈ ગુન્હો નથી; પણ કોઈ શખસના ઘર ઉપર મારાઓએ તથા લુટારાઓએ હુલ્લો કર્યો હોય. અને તે શખસ સુદ્યુધિમાં એમ ધારે કે મારો છોકરો તે લુટારાઓના કબજામાં જશે, એવું ધારો, તે પોતે તે છોકરીને મારી નાંખે તો તેને આ કલમના અપવાદનો લાભ મળતો નથી.

દેહેશત અથવા

૬૦. કાંઈ નુકશાનની દેહેસતથી અથવા હકીકતની ખોટી સમજ

જાટી સમજથી થો કાંઈ રત્નમંદી કાંઈ શપ્તસથી અપાર્થ હોય, અને તે રત્નમંદી અપાર્થ છે એવી તેવા દેહસતથી અથવા જાટી સમજથી અપાર્થ છે એમ તે કામ કર જાણીને રત્નમંદી નાર શપ્ત જાણતો હોય, અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ હોય, અથવા, બાળક અથવા જે શપ્ત દીવાનગી અથવા કેટલા સમયથી જે કામ બાબત દીવાના સપ્ત પોતાની રત્નમંદી આપતો હોય તે કામ કેવી તરેહનું છે તથા તેનો પ ની રત્નમંદી. શીજામ કેવો થશે એ સમજવાને અશક્ત હોય એવા શપ્ત રત્નમંદી આપી હોય અથવા, વાક્ય સમ્બંધી એથી ઉલટું ન દેખાય તો, ખાર વ રસથી ઓછી ઉમરના કાંઈ શપ્ત રત્નમંદી આપી હોય, તો તે રત્ન મંદીને આ કાયદાની કાંઈ પણ કલમમાં લખેલી રત્નમંદી જેવી સ મજવી નહીં.

ટીકા.—સ્વતંત્ર અને સમજ ભરેલી રત્ન મંદી મલવી જોઈએ. એમ ખારો કે કાંઈ અત્યંત શપ્ત એમ કહે કે અને તો ગમે તેવું મુશકેલ જાહાડકા કરવાનું કામ આવડે છે અને આવું ખતાવી રત્નમંદી મળવે, તો આવી રત્નમંદીથી તેને કાંઈ ફાયદો મળ તો નથી.

જાટી સમજથી રત્નમંદી અપાર્થ છે, તેના ઉદાહરણ ત્રણ રાજા વીરમ પુનાઈ કે તીમાનો કેસ જુઓ, (૧૨, સપ. ફી. ૭ એસ. સો. ૩ ખ. સી. રી. એ. ફી. ૨૫) તે કેસ માં તહોમતવાળો એક બાજીગર હતો, તેણે મરનારને એવી ઉશ્કેરણી ખતાવી કે સરખો ડંશ ઉતારવાનો બીજા મારી પાસે છે, એવું કહી સાપ કરડવા દીધો હતો, પણ તે ડંશ ઉ તારી શક્યો નહોતો,

રત્નમંદી આ ૬૧. જે શપ્ત રત્નમંદી આપતો હોય, અથવા જેની પતી ૨ પનાર શપ્તને રત્નમંદી અપાતી હોય, તે શપ્તને જે હાની થાય અથવા જે હાની થનારો હાનીના કરવાનો ધરાદો થયો હોય, અથવા જે હાની થશે એવો સંભવ છે એમ સંબંધ વિના પણ જાણવામાં આવ્યું હોય, તે હાનીના સંબંધ વિના પણ જે કામો ગુન્હા જે કામો ગુન્હો છે, તે કામોને ૮૭, ૮૮ તથા ૮૯ મી કલમોમાંના અપવાદો જાણ છે, તે કામોને પડતા નથી.

૮૭, ૮૮, તથા ૮૯
મી કલમો માટે
બા અપવાદો બા
ગુ પડતા નથી.

દર્શાવ.

(શુદ્ધબુદ્ધિએ કાંઈ જાનો જીવ ખયાલવાના હેતુથી ન કર્યો હોય, તો) તે જાને તેથી કાંઈ હાની થાય અથવા કાંઈ હાની કરવાનો ધરાદો કર્યો હોય તે હાનીના સંબંધ વિના પણ, ગરભપાત કર્યો એ ગુન્હો છે. માટે “તે હાનીના સમ્બંધથી, કાંઈ તે ગુન્હો નથી; અને તે જા અથવા તેના વાલીનો રત્નમંદી લેઈને તેનો ગરભપાત કર્યો હોય તો તે રત્નમંદીથી તે કામ નહીં ગુન્હો એમ થવું નથી.

કાંઈ શપ્ત ૬૨. જે શપ્તના ફાયદાને સાર કાંઈ વસ્તુ કરી છે તે એવી હાલ

ની વચ્ચે રહીને તમામ આવી પડ્યો હોય કે તેથી રત્નમંદી ખતાવી શકાતી ન હોય, હીએ તેના કાપ અને કાંઈ વાલી અથવા તેને કાપેલ સરકુલાલામાં રાખનાર કાંઈ બીજાને ઠા સારું શુદ્ધિ રાખસ ન હોય કે તે વસ્તુ કૌંઈ કાપેલા કાપ એ રીતે વખતસર તેની એ કૌંઈ કામ રત્નમંદી મળવી શકાય, તો તેવો વેળાએ, શુદ્ધિથી તે રાખસના કાપ યદાને સારું તેની રત્નમંદી કૌંઈ વગર પાણી કાંઈ વસ્તુ કરી હોય તે, તેથી તે રાખસને કાંઈ હાની થાય તે હાનીના સમજથી, ગુન્હો છે એમ સમજ થું નહીં પરંતુ—

પેટેલી--ધરાદાથી માત આણવાને, અથવા માત આણવાની કોશિશ કરવાને, આ અપવાદ બાબુ પડશે નહીં.

ખીજી--કાંઈ વસ્તુનો કરનાર રાખસ એમ જાણતો હોય કે એથી માત આવે એવો સંભવ છે, તે વસ્તુ માત, અથવા મહાબધા અટકાવવામાં, અથવા કાંઈ મોટા રોગ કે અશક્તતા દૂર કરવાનાં કારણથી કાંઈ બીજાં કારણ માટે તે રાખસ કરે, તેને આ અપવાદ બાબુ પડશે નહીં.

ત્રીજી--માત અથવા બધા અટકાવવાનાં કારણથી કાંઈ બીજાં કારણ માટે શુદ્ધિપુર વડે બધા કરવાને અથવા બધા કરવાની કોશિશ કરવાને, આ અપવાદ બાબુ પડશે નહીં.

ચોથી--જો ગુન્હો કરવાને આ અપવાદ બાબુ પડતો નથી, તે ગુન્હો કરવામાં મદદ મારી કરવાને પણ એ બાબુ પડશે નહીં,

દશાંત.

(અ) જ પોતાના ઘોડાપરથી પડીને બેઠેલા થઈ જાય, અને તેવામાં જ દાકતર ત્યાં આવી પોહીએ ને તેના વિચારમાં એમ આવે કે જ ના જોપરી કાપવી જોઈએ, પછી જ ને વિચાર કરવાની શકતી પાછી આવતાં પેટેલાં અગર અ જ, તું માત આણવાની ધરાદાથી નહીં, પણ સુખબુદ્ધિથી જ ના કાપવાને માટે જ ના જોપરી કાપે, તો અ એ કાંઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(બ) જ ને એક વાધ લેઈ જાય છે. તે જોઈ તે અ તે વાધને તાકીને ગોળી મારે; અને તે ગોળીથી જ નો જીવ જાય એવો સંભવ છે એમ જાણીને, પણ જ નો જીવ લેવાના ધરાદાથી નહીં, અને સુખબુદ્ધિએ જ ને કાપેલા કરવાના ધરાદાથી તે ગોળી મારે, અને તેની ગોળીથી જ ને તેનો જીવ જાય એવું જાણ્યું જાગે, તો અ એ કાંઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(ક) એક બાળક એકા એક હેવી આકૃતમાં આવી પડે, કે તેની ઉપર તુરત કાંઈ શસ્ત્રક્રિયા ન થાય તો તેનો જીવજાય હેવો સંભવ હોય, અને તે બાળકના વાલી ની રત્ન લેવાની વેળા ન હોય હેવો હાજત જોઈને તે બાળકના કાલાવાલા પર નજર ન રાખતાં, સુખબુદ્ધિએ, તે બાળકના કાપવાને માટે જ દાકતર ત શસ્ત્રક્રિયા કરે, તો અ એ કાંઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(દ) એક ઘરને આમ લૂંટી છે. તે ઘરમાં અ છે તથા જ બાળક છે. એવામાં લોક નિયમેથી એક દાદર પોહીળી કરીને પકડે રહે, અને અ તે બાળકને તે ઘરના

છાપરાપરથી નિચે નાંખે, હેવુ ઠનાણીને કે નિચે પડેથી એ બાળકનો જીવ જીવ
એવો સંભવ છે, પણ તે બાળકનો જીવ ભેલો એવો તેનો ધરાહો ન હોય,
અને સુખયુષીએ તે બાળકને કાયદો કરવાનો ધરાહો તેણે કર્યો હોય, તો એ કે
કાણે અગર પડવાથી તે બાળકનો જીવ જીવ તો પણ, એ એ કાંઈ યુનોહ
કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ખુભાજો—ફક્ત પર્ણશાની તરફનો કાયદો થતો હોય, તેને ૮૮, ૮૯ તથા ૯૨ મી કલ
જાના અરથ પ્રમાણેનો કાયદો સમજવો નહીં.

સુખયુષીએ ૯૩. કોઈ સખસના કાયદાને સાર તેને સુખયુષીએ કાંઈ જેવો
કાંઈ કેહેવું. માં આવે, અને જો તેથી તે રાખસને કાંઈ હાનિ થાય, તો, તે હાનિ
ના સખસથી તે કેહેવું યુનોહ એ એમ સમજવું નહીં

દર્શાવ.

એક માંદા માણસને તેનો ઘાકતર એ શુદ્ધયુદ્ધિએ પોતાનો અભિપ્રાય કહે કે તુ જીવે
શકવાનો નથી, અને તે હેખકથી તે માંદો માણસ મરી જાય, તો અગર એ ને
ખપ્પર હતો કે એ પ્રમાણે કહેવાથી તે માંદા માણસનું જાત થાય એવો સંભવ છે
તોપણ, એ એ કાંઈ યુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા.—જે કૃત્યથી જાત થવાનો સંભવ છે, તેના કૃત્યનો ખચાવ થઈ શકે નહીં. એ
જે તેથી કરીને જો કોઈ રાખસ, કોઈ સ્ત્રી ઉપર બળાત્કાર થતો અટકાવવાને તેનું જત્ન
કરે, અથવા કોઈ માણસને કાંઈએ જતો અટકાવવાને તેને જોર આપી તેનું જત્ન કરે, તો
તેને આ અપવાદનો લાભ મળતો નથી. પણ જો કોઈ સ્ત્રીનો ખચાવ કરવાને, તેના પેટ
માંનું છોકરું ખરોખર રીતે નહીં અવતરતું હોય અને કોઈ કૃત્ય કરવામાં તે છોકરાનું જાત થા
ય તો તે યુનોહ નથી.

તેમજ ફક્ત પર્ણશા સખસી કાયદો એ કાયદો ગણી શકાય નહીં. એક વીચીત્ર કે-
સમાં એમ બન્યું કે, કોઈ રાખસને કોઈ મીલકતમાં જીવગી પરમતનો હક હતો, તેણે તે
મીલકત પોતાનાં છોકરાંને આપી અને બાકીની પોતાને જો એવી રીતે હતું; તેણે પોતા
ની મીલકત ઉપર જમીન તરોડે કાંઈ નાણાં ઉછીતાં લેવાનો બીચાર કીધો. તેને કાંઈ છો
કરાં હતાં નહીં, પણ થાય એવો સંભવ હતો તેથી કરીને જમીન લેવામાં આવ્યા નહો-
તા. અને જો છોકરા ના થાય તો સ્વર્ણી મીલકત પોતાનેજ રહે એવો કરાર થયો હતો;
ત્યારે હવે છોકરાં શી રીતે ના થાય તેને વાસ્તે તેણે એક યુક્તિ સ્થાપી કહાડી. તેણે એમ
કર્યું કે પોતાની ઈંદ્રી પોતે કાપી નાંખી અને ફાંટો બન્યો, જેથી કરીને છોકરાં થવાનો
બીલકુલ સંભવ રહ્યો નહીં. પણ આવું કૃત્ય આ કાયદા પ્રમાણે જો કાયદેસર કેહેવાય, રા
ણી વીરધ બાબુલન હોજરા.

જે કામ કોઈ ૯૪. ખુન તથા રાજ્ય વિરુદ્ધ જે યુનોહાએને માટે જાતની શિક્ષા
રાખસને કર્યો કે કરાવેલી છે તે યુનોહાએ શિવાય, જે કામ કોઈ રાખસને કાંઈ ખમકી
રહું પડે. ને બીધે કર્યું પડે અને તે ખમકી એવી હોય કે જેથી, તે કામ કરતી
વેળાએ, તે રાખસના મનમાં કારણસર એવી દહેસત પેદા થાય કે જો
હું એ કામ નહીં કરીશ તો મારે તાત્કાલિક જાત થશે, તો તે કામ

ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં, પણ તે કામ કરનાર શખસ પોતાની ખુશીથી અથવા પોતાને તાત્કાલિક ખાત કરતાં કાંઈ ઓછી હાનિની કારણસર દેહેસતથી, એવી હાલતમાં પોતે આવ્યો હોય કે તેથી તેનો ઉપર તે દાંખ થયો હોય એમ ન થવું જોઈએ.

ખુલાસો ૧ લો--જો શખસ પોતાની ખુશીથી; અથવા માર મારવાની ધમકીના સખથી, આ માણસો ડાકાઈટ છે એમ જાણીને, તે ડાકાઈટોની ટોળીમાં ભળે, અને પછી કામદા મુજબ ગુન્હો હોય એવી કાંઈ વસ્તુ તેના શાખતીઓના જોરથી તેને કરવી પડે, તો તેને આ અપવાદનો ફાયદો મળી શકતો નથી.

ખુલાસો ૨ જો--કોઈ શખસને ડાકાઈટોની એક ટોળી પકડે, અને તેને તુરત મારી નાખવાની ધમકી દેખાડીને કાયદા મુજબ ગુન્હો હોય એવી કાંઈ વસ્તુ તેની પાસે કરાવે, જેમકે કોઈ લુહાર પાસે તેના હથિયાર લેવાડીને પોતે કોઈ ઘરમાં પેશીને તે લુટી લેવા સાફ તે ઘરના ખારણાં ઉઘડાવે, તો તેને આ અપવાદનો ફાયદો મળી શકે છે.

ટીકા--કાયદાનો એવો ફરમાન છે કે કોઈ રાજ્યની સામે ગુન્હો કરવા ના કરતાં અથવા કોઈ તીરપરાધી મનુષ્યનું ખુન કરવાના કરતાં, પોતે મરવું એ ઘણું સારું છે. પણ ખુન અને રાજ્યની સામેના ગુન્હો શિખાય ખીજા ગુન્હાઓને વાસ્તે, એ પુરતુ કારણ છે કે તે કૃત્ય જોર જીલમથી અથવા પોતાની જીંદગી ખયાવવાને વાસ્તે કરવામાં આવ્યું હતું; જેમકે કોઈ લુહારને એક ખલવાખોરની ટુકડીએ પકડ્યો અને કોઈ ઘરનું તાણુ તોડવાને ફરમાવ્યું અને એવી દેહેસત આપી કે જો તું તાણુ તોડીશ નહીં તો અમારા હાથમાં ઉઘાડી તરવાર છે તેથી તારા માથુ કાપી નાખીશું. આવી વખતે પેલો લુહાર જે કૃત્ય કરે, તે માફ થઈ શકે તેવું છે, જેમકે તે સારી રીતે સમજે છે કે જો પોતે તેમના ટુકડાને માન્ય કરશે નહીં તો એક ક્ષણમાં પોતાનો જીવ જશે.

તેમજ માતની ખરેખરી અને ચાલુ રહે તેવી ધમકીથી કોઈ શખસ કોઈ ફીતુરમાં શખસ થાય તો તે પણ માફ થઈ શકે, જેમકે ખલવાખોરોને આશ્રય આપે, અને વળી તેમની સાથે સામજી થાય. પણ ઘર અથવા માલને નુકશાન કરવાની ધમકી આપે, તો આવી ધમકીથી જે કૃત્ય કરે તે માફ થઈ શકે નહીં.

તેમજ પોતાની જીંદગી ખયાવવાને કોઈ શખસ કોઈ કૃત્ય પોતાની મરજીથી કરે તેને આ કલમનો લાભ મળતો નથી, જેમકે વહાણમાં પોતે ઓલો હોય અને તેવામાં વહાણ કુખવાની બંધવારીમાં હોય, તે વખતે ખીજો મજબો, જેમાં ઘણાજ ભાર ભરેલો હોય, તેમાં કુદકો મારો તે મજબાનાં માણસોનો નાશ કરવો.

જુજ હાનિ ૬૫. કાંઈ વસ્તુથી કાંઈ હાનિ થાય અથવા કાંઈ હાનિ કરવાનો થાય એવું કદમ ઈશોદ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હાનિ થશે એવો સંભવ જણવામાં હોય પણ તે હાનિ એટલી જુજુજ હોય કે સાધારણ સમજ તથા સ્વભાવનો કોઈ સખસ તે હાનિ ખાખત ફરિયાદ કરે નહીં, તો તે હાનિના સખસ થી તે વસ્તુ ગુનોહ છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા--આ કલમ પ્રમાણે જુજ હાનિ એ ગુન્હો નથી. આ કાયદાની વાખ્યા પ્ર

માણે, કાઈ શખસના સહીના ખડીયામાં કલમ બાળવી એ ચોરી છે, કાગળના વેફર જેવી એક ચીજ ભાગવી એ બિગાડ છે, એક માણસની પાસે ઘોડે સ્વાર થઈ જતાં એક હમ તેના ઉપર ધુળ ઉડે એ હુમલો છે, ગાડીમાં બેસતાં એક માણસને હાખીને બેસવું એ બધા છે; આવી જુજ બાબતો કાપદો ધ્યાનમાં લેતો નથી. કેમકે મનુષ્ય મંડળીમાં રહેતાં ફેરક શખસ એવા અસંખ્ય ગુન્હા કરે છે, અને આવા ગુન્હા ફેરક માણસ વારાફરતી કરે છે અને સહન કરે છે.

જેમકે, સરકારી નીરપયોગી જમીન ઉપર કાઈ ગ્રાડ ઉગેલું હોય, અને તેનું ફળ જે ની કીંમત ફક્ત ૩ પાઈ હોય, એવું ફળ તોડવાને વાસ્તે કુદીને સાત દિવસની કુદીની શિક્ષા કરી હતી પણ મુખાર્ધની હાઈકોર્ટ તે રદ કરી, કેમકે જુજ હાની એ ગુન્હો નથી. રાણી વિ. કાળીયા, ૫ મું. હા. કા. ૩૫. જે કાઈ ખાનગી પુરખનું તે ગ્રાડ હોત તો તેવે ઠેકાણે તે કેસ જુદોજ થાય.

છાની ઉપર છત્રીનો અપાટો મારી જે ફુગ્ગ કરવામાં આવ્યું હતું, તેને આ કલમ પ્રમાણે નજીક ગણવામાં આવ્યું નહોતું, અને વળી જે કે તેનાથી વધારે ઈન્જ થઈ નહોતી. ખંગાળાની તોપણ સરકાર વિરુદ્ધ શેવ ગુલામ. ૨૪ સપ્. ફિ. ૬૭.

ખાનગી બચાવના હક બાબત.

ખાનગી બચાવ ૬૬. ખાનગી બચાવનો હક અમલમાં લાવતાં ફેરલો કાંઈ નવમાં ફેરલી કાંઈ સ્તુ ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.
પણ વસ્તુ ગુન્હો નથી.

આ કલમથી તે કલમ ૧૦૬ સુધીની કલમો ખાનગી બચાવને સાર છે.

ટીકા—કાઈ શખસ રાત્રે ખોળની સ્ત્રી સાથે સંભોગ કરવાને વાસ્તે તેના ઘરમાં પેઠા, તે સ્ત્રીના ઘણાંએ પેલાને ખુબ સખત માર મરચો, તેમાં એવું કર્યું કે માત શિવાયનું ખીજી ગમ્મ તે કૃત્ય ખાનગી બચાવમાં કરવા તેને ઘટીત હતું. રાણી વિરુદ્ધ ધાંમણ ૨૦. સપ્. ફિ. ૪૬.

શરીર તથા મિ ૬૭. હરએક શખસને નીચે લખેલા બચાવ કરવાને હક છે પણ બકતબા ખાનગી તે હકને ૬૮ મી કલમમાં લખેલી હોહો લાગુ પડે છે:--
બચાવનો હક.

પેહેલો--શરીર સંબંધી કાઈ પણ ગુન્હાથી પોતાના અથવા ખોળ કાઈ પણ શખસના શરીરનો બચાવ.

ખીજો--ચોરી, અપહરણ, બિગાડ, અથવા સાપ્રાપ પ્રવેશ, એ ગુન્હાઓનાં લક્ષણોમાં હાખલ થઈ શકે, એવો ગુન્હો જે કામ હોય અથવા જે કામ ચોરી, અપહરણ, બિગાડ, અથવા સાપ્રાપ પ્રવેશ કરવાની કાશિશ હોય, તે, કામથી પોતાની અથવા ખોળ કાઈ પણ શખસની સ્થાવર કે જંગમ મિલકતનો બચાવ.

હીવાના શખસ ૬૮. જે કામ ખીજી હાલતમાં થયેલી અમુક ગુન્હો ગણાય, વગેરેનાં કામથી એવું હોય, તે જો તે કામના કરનારની નાહાની ઉમરના, સુદ્ધિની કા ખાનગી બચાવ ચાઈના, અથવા હીવાનગીના સખબથી, અથવા તેને કેફ મડી હોય,

નો હક.

અથવા તે શખસની કાંઈ જાણી સમજ હોય તે સખખથી, તે ગુન્હો થઈ શકતું ન હોય, તોપણ જાણી તે કામ તે ગુન્હો હોય એવી રીતે તેથી ખાનગી ખયાલ કરવાનો હરએક શખસનો તેવોજ હક છે.

દર્શાવે.

(અ) હીવાનગીના જોરથી જ, અ નો જીવ લેવાની કાશિશ કરે, તો જ એ કાંઈ ગુનો હ કર્યો એમ સમજવું નહીં પણ જ ગાહ્યો હોય હેવીજ રીતે ખાનગી ખયાલ નો અ નો હક છે.

(બ) જે ધરમાં પેસવાનો અ નો કાયદા પ્રમાણે હક છે તે ધરમાં અ રાતને વખતે પેસે, જ, સુષ્ણુષિએ, અ ને ધર ફોડનારો સમજીને અ ની ઉપર હુમલો કરે, તો એ ઠેકાણે આ જાણી સમજીને લીધે અ ની ઉપર હુમલો કરવાથી જ એ કાંઈ ગુનો કર્યો એમ સમજવું નહીં પણ જ તે જાણી સમજીથી કામ ન કરતો હોય એવીજ રીતે જની સહામાં ખાનગી ખયાલનો અ નો હક છે.

કિયાં કામથી. હક. પેટેલી—જે કામથી જાત અથવા મહાબ્યા થવાનો કારણ ખાનગી ખયાલ સર ભય હત્યન થતો નથી એવું કાંઈ કામ કોઈ સરકારી નોકર પોતા કરવાનો હક ન ના જોડાણની રીતથી સુદ્ધયુષિએ અમલ કરતાં જો કરે અથવા કરવાની થી. કાશિશ કરે, તો, પછી તે કામ ખરાબર કાયદા મુજબ ન હોય તો પણ, તે કામથી ખાનગી ખયાલનો હક નથી.

ટીકા—જેમકે કાંઈ ચોરાએલી મિલકતની તપાસ કરવાને કાંઈ પોલીસ અમલદારે વારંદ શિવાય ધરમાં પ્રવેશ કરવાનો યત્ન કર્યો, તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે તેને અટકાવ કર્યો એ ગેરકાયદેસર હતું, અને ખયાલના આધાર ઉપર બાજબી ગણી શકાય નહીં. રાણી વિરુદ્ધ બેંક ટરાવું, ૭ મુ. હા. કા. ૫૦.

ખીજી—જે કામથી જાત અથવા મહાબ્યા થવાનો કારણસર ભય હત્યન થતો નથી એવું કાંઈ કામ કોઈ સરકારી નોકર પોતાના જોડાણની રીતથી સુદ્ધયુષિએ અમલ કરતાં કરેલા હુકમ ઉપરથી જો કાંઈ કરે અથવા કરવાની કાશિશ કરે, તો પછી તે હુકમ ખરાબર કાયદા મુજબ ન હોય તો પણ, તે કામથી ખાનગી ખયાલનો હક નથી.

ત્રીજી—સરકારી અધિકારીઓનો આસરો માગવા જવાની વેળા હોય એવી જાણતો માં ખાનગી ખયાલનો હક નથી.

કુટલી હક. ચોથી—કાંઈ પણ જાણતમાં ખયાલ કરવાનાં કારણસર કરવી જરૂર સુધી એ હક અ ર હોય તે કરતાં વધારે હાની કરવા સુધીનો ખાનગી ખયાલનો હક નથી. મલમાં લાવી શકાય.

ખુલાસો ૧ જો—આ કામ કરનારો સારકારી નોકર છે એવું જે શખસ જાણતો નથી અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ નથી તે સખસનો, તે સરકારી નોકર જે કામ કરે અથવા કરવાની કોસીસ કરે તે કામથી, ખાનગી ખયાલનો હક જતો નથી.

ખુલાસો ૨જો—આ કામ કરનારો માણસ કાંઈ સરકારી નોકરના હુકમથી એ કરે છે એવું જે શખસ જાણતો નથી અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ નથી, અથવા હું

ફેલાણા અખતીયારથી એ કામ કરે છે એમ તે માણસ કહે નહી, અથવા તે અખતીયાર લખેલો હોય તો, માગેથી તે અખતીયાર ખતાવે નહી તો, તે સખસનો, તે સરકારી નોકર ના હુકમથી તે માણસ જે કામ કરે અથવા કરવાની કારીશ કરે તે કામથી, ખાનગી ખચાવનો હક જતો નથી,

શરીરના ખા ૧૦૦ જે ગુના ઉપરથી ખાનગી ખચાવનો હક અમલમાં લાવવો નમી ખચાવનો પડે તે ગુનો જે નિચે લખેલા પ્રકારોમાંના કોઈ પણ પ્રકારનો હોય, તો હક જાત કરતા હુમલો કરનારને બુધિપુરવક જાત અથવા ખીજી કાંઈ પણ હાની કરતા સુધી ક્યારે પો સુધી શરીરના ખાનગી ખચાવનો હક પોહોંચે છે, પણ તે હકને ઉપલી હોય છે. કલમમાં લખેલી હોલે લાગુ પડે છે. ગુન્હાઓનાં પ્રકારો:—

પેટેલો—જે ખચાવનો હક એટલે સુધી અમલમાં ન લેવાય તો તેનો પરિણામ મહા થશે, એવો કારણસર ભય જેથી ઉત્પન્ન થાય એવો હુમલો.

ખીજો—જે ખચાવનો હક એટલે સુધી અમલમાં ન લેવાય, તો તેનો પરિણામ મહા અથા થશે એવો કારણસર ભય જેથી ઉત્પન્ન થાય એવો હુમલો.

ત્રીજો—ખળાત્કાર સંભોગ કરવાના ઇરાદાથી હુમલો.

ચોથો—અધિક્રમ વિરુદ્ધ મર્દ્યુલ ઇચ્છા પુરણ કરવાના ઇરાદાથી હુમલો.

પાંચમો—મનુશ્ય હરાણ અથવા મનુશ્યનયન કરવાના ઇરાદાથી હુમલો.

છઠો—કોઈ સખસને ગેરઆજખી રીતે કેદ કરવાના ઇરાદાથી, હુમલો અને તે હેવી હાલતમાં હોય કે તેથી પેલા સખસને કારણસર એવો ભય ઉત્પન્ન થાય કે પછી એ કેદ માંથી છુટવાને સાર સરકારી અધિકારીએને અરજ કરવાનું માહારાથી ખની શકશે નહી.

તે હક જાત ૧૦૧ જે ગુન્હો ઉપલો કલમમાં લખેલા પ્રકારોમાંના કોઈપણ પ્ર સિવાયના કાંઈ કારનો નહી હોય, તો શરીરના ખાનગી ખચાવનો હક હુમલો કરનારને ખીજી હાની કર બુધિપુરવક જાત કરતા સુધી પોહોંચતો નથી; પણ હુમલો કરનારને જાત રતાં સુધી ક્યારે સીવાયની બુધિપુરવક કાંઈ ખીજી હાની કરતા સુધી પોહોંચે છે, અને તે પોહોંચે છે. હકને ૯૯ મી કલમમાં લખેલી હોલે લાગુ છે.

શરીરના ખા ૧૦૨. અગર ગુન્હો થયો નહી હોય, તોપણ ગુન્હો કરવાની કાંઈ નમી ખચાવના કોસીસ અથવા ખમકીથી શરીરને જેખમ પોહોંચવાનો કારણસર ભય ઉ હક શરૂઆતની ત્પંન થાય કે તુરત શરીરના ખાનગી ખચાવનો હક શરૂ થાય છે; અને અને તેનું જારી જ્યાં સુધી શરિરને જેખમનો તે ભય જારી રહે ત્યાં સુધી તે હક જારી રે રહેલું. હે છે.

મિલકતના ખા ૧૦૩. જે ગુન્હો કરવા અથવા જેની કોસીસ કરવા ઉપરથી ખા નમી ખચાવનો નમી ખચાવનો હક અમલમાં લાવવો પડે; તે ગુન્હો જે નિચે લખેલા હક જાત કરતાં પ્રકારોમાંના કોઈ પણ પ્રકારનો હોય, તો ગુન્હો કરનારને બુધિપુરવક જા સુધી ક્યારે પોંચે ત અથવા ખીજી કાંઈ પણ હાની કરતા સુધી મિલકતના ખાનગી ખચા વનો હક પોહોંચે છે; પણ તે હકને ૯૯ મી કલમમાં લખેલી હોલે લા

ગુ પડે છે, ગુન્હાના પ્રકાર:—

પેટેલો—અપહરણ.

ખીન્ને--રાતને વખતે ઘર ફેડયું.

ત્રીન્ને--કાંઈ ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ માણસનાં ઘર ફાપલ વપરાતું હોય, અથવા મિલકત રાખવાની જગા ફાપલ વપરાતું હોય, તે ઈમારત તંબુ અથવા વાહાણ પર આગથી બિગાડ કરવો.

ચોથી--ચોરી, બિગાડ, અથવા ગ્રહપ્રવેશ, અને તે એવો હાલનમાં કરવો કે તેથી કારણસર એવો ભય ઉત્પન્ન થાય કે જે ખાનગી ખયાવનો તે હક અમલમાં નહીં લવાય તો તેનો પરિણામ માત્ર અથવા મહાબ્ધ થશે.

તે હક માત્ર ૧૦૪ જે ગુન્હે કરવા અથવા જેની કૌશિશ કરવા ઉપરથી ખા શિખાયતી બીજી નગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવવો પડે, તે જે ઉપલી કલમમાં કાંઈ હાની કરતાં લખેલા પ્રકારોમાંના કાંઈ પણ પ્રકારની ચોરી, બિગાડ, અથવા સાપ્રાધ સુધી ક્યારે પોં પ્રવેશ નહીં હોય તો તે હક બુદ્ધિપુરવક માત્ર કરતાં સુધી પોંડોંચતો હોય છે. નથી; પણ ગુન્હેગારને માત્ર શિખાયતી બુદ્ધિપુરવક બીજી કાંઈ પણ હાની કરતાં સુધી પોંડોંચે છે, અને તે હકને હલ મી કલમમાં લખેલી હદો લાગુ પડે છે.

મિલકતના ખા ૧૦૫ પેટેલી--જ્યારથી કાંઈ મિલકતને જેખમનો કારણસર ભય નગી ખયાવના ઉત્પન્ન થાય, ત્યારથી તે મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક શરૂ થાય છે. હકની શરૂઆત અને તેનું જનરી રહેવું.

બીજી--ચોરીથી મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક, મિલકત લઈને ગુન્હેગાર નાસી જાય, અથવા સરકારી અધિકારીએનો આશરો મળે અથવા તે મિલકત પાછી હાથ લાગે, ત્યાં સુધી જનરી રહે છે.

ત્રીજી--અપહરણથી મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક જ્યાં સુધી ગુન્હેગાર કાંઈ શખસને માત્ર અથવા બધા અથવા ગેરબ્યાજખી અટકાવ કરે અથવા કરવાની કૌશિશ કરે, અથવા જ્યાં સુધી તાત્કાલિક માત્રનો અથવા તાત્કાલિક બધાનો, અથવા શરીર મંજૂ થી તાત્કાલિક અટકાવનો ભય જનરી રહે ત્યાં સુધી જનરી રહે છે.

ચોથી--સાપ્રાધ પ્રવેશ અથવા બિગાડથી મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક, જ્યાં હાં સુધી ગુન્હેગાર સાપ્રાધ પ્રવેશ અથવા બિગાડ કરવામાં જનરી રહે, ત્યાં હાં સુધી જનરી રહે છે.

પાંચમી--તને વખતે ઘર ફેડવાથી મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક, તે ઘર ફેડવાથી શરૂ થએલો ગ્રહપ્રવેશ જ્યાં હાં સુધી જનરી રહે, ત્યાં હાં સુધી જનરી રહે છે.

કાંઈ બે ગુના ૧૦૬ જે કાંઈ હુમલો એવો થાય કે તેથી માત્રનો કારણસર ભય હશખસને હાની ઉત્પન્ન થાય, અને તે હુમલાથી ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવવાનું જેખમ વતી પોતાનો ખયાવ કરનાર શખસ એવી હાલનમાં આવો ગએલો હોય હોય એવો વેળા કે કાંઈ બેગુના હશખસને હાની કરવાના જેખમ શિવાય તેથી તે હક જે જીવ કે જે ધાર્યું થાય એવા રીતે અમલમાં લાવો શકાય નહીં, તો તે જેખમમાં હુમલો મલાથી ખા પડતા સુધી ખાનગી ખયાવનો તેનો હક પોંડોંચે છે.

નગી બચાવનો

હક.

દશાંત

અ ની ઉપર એક ટોળીએ હુમલો કર્યો છે, અને તેનું ખુન કરવાની કાશિશ કરે છે. તે ટોળીની ઉપર ખંડુક છોડ્યા શિવાય ખરેખંડુક થાય એવી રીતે ખાનગી બચાવનો હક અમલમાં લાવી શકે એવું નથી, અને તે ટોળામાં કેટલાએક ખાળક છોકરાં છે તેઓને હાની કરવાના જોખમ શિવાય અ ખંડુક છોડી શકતો નથી હવે એવું જતાં ખંડુક છોડેથી જો અ થો તે છોકરાઓમાંના કોઈ છોકરાઓને કાંઈ હાની નથી, તો, અ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—આ કલમ નિચેની ટીકા ખાનગી બચાવના હકની સઘળી કલમો ઉપર છે ખાનગી બચાવનો હક શરાર અથવા મિલકતને થતી નુકશાની સામે લાગુ પડે છે, અને તે વળી જે માણસ બચાવ કરે છે તેના પોતાનાજ શરીરને અથવા મિલકતને હોય અગર બીજા કોઈનો મિલકત અથવા શરીરને હોય તો પણ.

ખાનગી બચાવના હકનો મહત્ત્વ એવો છે કે જેટલી જરૂર હોય તે પ્રમાણે તે હક વાપરવો.

ખંડુકમાં એક કેસમાં એમ બન્યું કે એક ગાળીના કારખાનાના નોકરોને જમીન વાવવા નો હક હતો, પણ તેમને ગામના લોકોએ અટકાવ્યા ત્યારે તેઓ પ્રાણ ધાતક શસ્ત્ર લેઈને, પોતાની મતજબ પાર પાડવાને, નીકળ્યા; ગામના લોકો પણ તેવીજ રીતે શસ્ત્ર લેઈ તેમની સામે થવા ચાલ્યા; તે વખતે જે બચેલા થયા, તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે ખંડે પક્ષકારોમાંથી કોઈ પણ બાળુ ખાનગી બચાવનો હક ખતાવો શકે નહીં, કેમકે તેમની પાસે પોલીસનું રેશન હતું, માટે ત્યાં તેમણે જાહેર કરવું જોઈતું હતું. રાણી વીરજીબાઈ, ૭ સપ્. ક્રી. ૭૪.

પણ જે શખ્સનો કબજો હોય તે કબજો જોર જીતીને તેની પાસેથી છીનાવી લે બીજો શખ્સ યત્ન કરે, તો પોતાના કબજાનો બચાવ કરવા કબજા વાળા શખ્સને કાયદા પ્રમાણે હક છે. રાણી વિરજીબાઈ તુલસીસીંગ ર ખંડો. રી. અપેલેટ. ક્રીમીનલ. ૧૬.

તેમજ કોઈ શખ્સો પાસે કોઈ જમીનનો કબજો હોય અને કોઈ ટોળી લાકડીઓ લેઈને તેમાંના પાક કાપવાને આવી પેદાઓ ઉપર હુલો કરે, અને તેવામાં પોલીસ ની મદદ જળવવાનો વખત હોય નહીં, અને કબજાવાળા શખ્સો પણ લાકડીઓ લેઈ તે મની, સામે થાય, અને બચેલામાં પેદાઓમાંના કોઈ મરે, તો તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે, તે વખતે પોલીસની મદદ જળવવાનો વખત હતો નહીં અને કોઈએ પોતાની મિલકતનો ખાનગી બચાવ કરવાના હકની હદ ઉપરાંત ગયા નહોતા, તેથી તેમને નિરદોષ ઠરાવ્યા. રાણી વિરજીબાઈ ગુરુચરણ. ૬, ખં. સો. રી. અપેલેટ. ૯. રાણી વિરજીબાઈ રામજીવ

કોઈ સરકારી નોકર પોતાની નોકરીના હોદ્દાની રૂએ કાંઈ કામ કરતો હોય તો તેવી બાબતમાં ખાનગી બચાવનો હક લાગ્યેજ નથી, જે માણસ કાયદેસર કાંઈ પ્રોસેસ (સમન) બજાવતા હોય તેમણે પોતાની પાસેનું વારંદા ખતાવવું જોઈએ અને જો વારંદા ના હોય તો ખુદીરીતે પોતાની ધારણા ખતાવવી જોઈએ, આમ કરવાથી પોતાના બ

આવને, તેમજ જેમની સાથે વરતવાનું છે તેમનાં ખચાવને લાભ કારક થઈ જશે છે. પણ જો કોઈ ખેતીક સવારના પોહોરમાં, પોતાના કામની કાંઈપણ ખચર કર્યા શિવાય, સુવાના ઓરડામાં ધુસે, અને ત્યાં રહેનારો, તેને નહીં ઓળખવાથી, પોતાના મોનજના જે રથી તરવારથી પેલા ખેતીકને જખમ કરે, તો આ કાંઈ ખુબ કેહેવાય નહીં કેમકે એવું કાંઈપણ હવું નહીં કે મરનારો પોતાની સવાથી વરતતો હતો એવું કેહીને ખચર પડી શકે. વારંદ શીવાય ક્રિયા ક્રિયા રાખસોને પોલીસ અમલદાર પકડી શકે, તે નીચે પ્રમાણે કીમીનુલપ્રોસીજરકોડમાં (ફોજદરી કાયદો) ખતાવ્યું છે કલમ ૫૪.

૧ જે રાખસ હરકોઈ ક્રાઈનજેખલ ગુન્હામાં સામીલ થયોછે અથવા જે રાખસની ઉપર સરહદુ પ્રમાણે સામીલ થયો છે, એવી બાજબી ફરીયાદ કરવામાં આવી હોય તે અથવા ખાત્રા લાયક ખચર મળી હોય અથવા બાજબી શક રહેતો હોય તે રાખસને.

૨ જે રાખસના કબજામાં થર ફોજવાનું કાયદેસર કહાણ વગર કાંઈ ઓળખ હોય તે વા રાખસને.

૩ જે રાખસને ફોજદરી કાયદો પ્રમાણે અથવા સ્થાનિક સરકારના હુકમથી ઠંઢેરો કાઢીને ગુન્હેગાર તરીકે પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે રાખસને.

૪. આ ચોરીના મિલકત છે એવો બાજબી રીતે શક હોય, તેવી કાંઈપણ વસ્તુ જે રાખસના કબજામાં જરૂર અને જેણે સરહદુ વસ્તુના સંબંધમાં કાંઈ ગુન્હો કર્યોછે, એવો બાજબી રીતે શક હોય, તે રાખસને.

૫. કોઈ પોલીસ અમલદારને પોતાનું કામ કરવામાં જે રાખસ હરકત કરે તે રાખસ, અથવા જે રાખસ કાયદાસર પેટુરામાંથી નાશી ગયો હોય અથવા નાશી જવાની કોશિશ કરતો હોય, તે રાખસને

૬. મલીકામાયાઝમાની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ ફોજમાંથી ફલાણો રાખસ નાશી ગયો છે, એવો બાજબી રીતે શક હોય, તે રાખસને

જ્યારે ભયની બાજબી કલ્પના શરૂ થાય કે ખચાવનો હક શરૂ થાય છે, એટલે કે એવી રીતે ભય હોવો જોઈએ કે ખચાવ કરવાને તેથી માફી મળી શકે. કોઈ માણસ ઉપર બીજો માણસ જેમની પાસે તરવાર હોય, તે હલ્લો કરે, તે ઉપરથી પેટેલા માણસ, એવું ખારાને તેને મારી નાખે, કે તે પોતાની તરવારનો ઉપયોગ કરશે તો તે ચાલે નહીં, પણ જો પેલાને તરવાર ખેંચતાં તે જુએ તો પછી તેને રાહ જોવાની જરૂર નથી. રાણી વિરદ માઈજુદોન. ૧૧ સપ. કી ૪૧.

તેવીજ રીતે જો કોઈ રાખસ કોઈ ખાતર પાડનારને કોઈ ઘરના ખાણાનું તાણું ઉઘાડવામાં ગુંથાએલો દેખે તો, તે પેલા ઘરમાં પેસે તેના પેટેલાં ખંડુકનો ખાહાર કરી શકે. પણ રાત્રે કોઈ માણસને, પોતાના કંપાઉડમાં, રખડતો જુએ તો તેના ઉપર તે ખંડુકનો ખાહાર કરી શકે નહીં, શિવાયકે તેની એવી ખાત્રી હોય કે તે ઘરમાં પ્રવેશ કરવાની તઈયારીમાં છે.

મિલકતને ફેલી નુકશાનીની સામે ખચાવનો હક જ્યાં સુધી નુકશાની ચાલુ રહે ત્યાં સુધી છે. તેથી કરીને જ્યાં સુધી ખોટું કૃત્ય ચાલુ હોય ત્યાં સુધીજ અટકાવ કરી શકાય. પણ કોઈ ચોર નાશી ગયો હોય, અને પછી તે બીજો દોષથી મળે તો તે વખતે સ્વખચાવ કરવાને તેને મારી શકાય નહીં, એટલે કે તે વખતે સ્વખચાવ કરવાને કાંઈ પણ

ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરે નહી, તોપણ જો ચેરિલી મિલકત તેના કબજામાં હોય, તો તે પાછી જળવવાનો હક ફરી ભગ્યત પામી છે. કોઈ ધર ફોડનાર મિલકત લેઈ નાશો જતો રાતરે માલમ પડે તો તેને મારી શકાય, પણ જો તેજ મિલકત સહીત તે ખીજો કિવશે મળે હોય તો તે વખતે તેને મારી નાખવો એ ગેરકાયદેસર કહેવાય, કેમકે ધર ફોડવાનું કામ તે વખતે પુર થયેલું છે.

ચેરીયો મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક, મિલકત લેઈને ગુન્હેગાર નાશો ભય, અથવા સરકારી અધિકારીઓનો આશરો મળે, અથવા તે મિલકત પાછી હાથ લાગે, ત્યાં સુધી જતી રહે છે. મિલકતને વાસ્તે ખાનગી ખયાવનો હક જે જે ઠેકાણે મંજૂર રખાયો છે તેને વાસ્તે નીચેના કેસ જુઓ, રાજી વિરુદ્ધ માઈજુરીન. ૧૧ સપ. ફિ. ૪, રાજી વિરુદ્ધ માઈ, ૧૨ સપ. ફિ. ૧૫. જે જે ઠેકાણે મંજૂર રખાયો નથી તેને વાસ્તે, રાફરીન વિરુદ્ધ કાશીનાથ, મહમદ જન વિરુદ્ધ ખાલી, જુઓ.

મિલકત અથવા શરોરનો શુદ્ધપુદ્ધિમાં ખાનગી ખયાવનો હક અમલ કરવામાં જાત થયું હોય (અને તે કાયદાથી હક પતાવી હોય તે ઉપરાંત) તો તે ખુલ નધો પણ શિક્ષણીય મનુષ્યવશ છે. કલમ ૪૦૦ નો ૨ જો અપવાદ જુઓ.

મુંબાઈમાં થોડા વખત ઉપર એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે દિવાની પ્રોસેસ, અથવા દિવાની કાવામાં પકડાયો હોય, તેમાંથી કોઈ રાખસ નાશો ભય તો તે સાંપ્રાપ્ત ગુન્હે નથી, રાજી વિરુદ્ધ કાનોન. ૬ મું. હા. કો. ૧૫.

બાબ ૫ મો

મદદગારી બાબત.

કોઈ વસ્તુમાં ૧૦૭ કોઈ વસ્તુ સંબંધી નીચે લખ્યા પ્રમાણે જે માણસ કરે તે મદદગારી. માણસ તે વસ્તુ કરવામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું:—

પેહેલું—જે માણસ તે વસ્તુ કરવાને કોઈ રાખસને ઉશકેરે; અથવા.

ખીજું જે માણસ તે વસ્તુ કરવા સાર કોઈ રાખસ અથવા સખસાની સાથે કોઈ મચરતમાં સામીલ થાય; પણ તે ક્યારે કે તે મચરત મુજબ, તથા તે વસ્તુ કરવા માટે, કોઈ કામ અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરવામાં આવે તો; અથવા—

ત્રીજું—જે માણસ કોઈ કામ અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરીને તે વસ્તુ કરવામાં ઈરાદાથી મદદ કરે;

ટીકા.—જે કોઈ મહાવ્યથા કરવામાં આવી હોય, અને પુરાવો એવો હોય કે તે કે હોય કોઈ પણ ઈરાદા શિવાય થયો હોય, (એટલે કે અણધારે), તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે જે વખતે બીજાઓ હંગામો કરતા હતા તે વખતે જે કેદીઓ પાસે હતા હતા તેઓ ઉપર આ કસોત્ર પ્રમાણે જાણી જોઈને અથવા ઈરાદાથી મદદગારી કરવાનો ગુન્હેગારી શકે, પણ તેમને કે. ૧૧૪ મુજબ શિક્ષા થઈ શકે નહીં, રાજી વીરુદ્ધ મહમદ કાઝી મ, વાઈ માનના ફોજદારી રીલીંગ. ૨૯.

ખુલાસો ૧ મો—અગર કોઈ રાખસ જાણી જોઈને કોઈ કોઈ વાત કહીને, અથવા

જે જરૂરી હકીકત બહાર કરવાની પોતાની ફરજ હોય તે હકીકત જાણી જોઈને વીધાયું ને, બુદ્ધિપુરવઠા કાંઈ વસ્તુ કરાવે અથવા કરાવવાની કાશીશ કરે, તો તેણે તે વસ્તુ કરવાનો ઉશ્કેરણી કરી એમ સમજવું.

દર્શાવે.

અ એક સરકારી અમલદાર છે, તેને એક ઈનસાફની કાર્ટમાંથી વારંટ મળેલું છે. તે વારંટ મુજબ જ ને પકડાવો અ નો અપ્પત્યાર છે, હવે એ હકીકત જાણ્યા છતાં, તથા ક તે જ નથી એ પણ જાણ્યા છતાં, જો અ ને જાણી જોઈને એમ કહે કે ક તે જ છે, અને એમ કરીને ઈરાદાથી અ ની પાસે ક ને પકડાવે, તો એ ઠેકાણે જ એ ઉશ્કેરણીથી ક ને પકડાવવામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ જો—કાંઈ કામ કરતાં પેટ્રોલ, અથવા કાંઈ કામ કરતી વખતે તે કામ કરવું સહેલ કરવા સારું જે માણસ કાંઈ વસ્તુ કરે, અને તેમ કરીને તે કામ કરવું સહેલ કરે, તે માણસ તે કામ કરવામાં સાંહાય કર્યું એમ સમજવું.

ટીકા—તેમજ કાંઈ ઉપરી સીપાઈ, જે વખતે ખીજા સીપાઈઓ કાંઈને માર મારી ગુન્હો મનાવતા હોય તે વખતે જાણી જોઈને ત્યાંથી ખસી જાય. તો તેના ઉપર પણ મદદગારી કરવાનો ગુન્હો મુકી શકાય. રાણી બીરૂપ કાબી ચરણ. ૨૧. સપ. ફી. ૨૧.

દ્રષ્ટાંતમાં જાણી જોઈને કાંઈ કાંઈ ઝાટી વાત કહીને ઉશ્કેરણી કરવા બાબત ખતાવ્યું છે. જાણી જોઈને કાંઈ વાત છુપાવીને ઉશ્કેરણી કરવી એ, જે ઠેકાણે કાંઈ વાત કહેવાની કાંઈ શખ્સની ફરજ હોય અને તે છતાં ના કહે તેવી બાબતમાં બને છે. પણ કાંઈ નજીવી બાબત છુપાવવાથી અથવા ઝાટી રીતે ખતાવવાથી, આવી ઉશ્કેરણી થઈ એમ સમજવું નહીં. પણ તેનો જરૂરની હકીકતને જ્યારે છુપાવી હોય ત્યારે, અથવા ઉશ્કેરણી કરનાર તે વસ્તુ કરાવવાને ખારતો હોય અથવા એમ માનતો હોય કે પોતે તે વસ્તુ કરશે તેવી બાબતમાં ઉશ્કેરણી થાય છે.

કાંઈ શખ્સને કાંઈ કૃત્ય કરવાને સલાહ આપવાથી, અથવા તેને હુકમ કરવાથી, અથવા તેને ખીજા કાંઈ રીતે ઉતેજન આપવાથી, ઉશ્કેરણી થઈ શકે.

ખીજા ખુલાસામાં “મશ્વરત” શખ્સ વાપર્યો છે; જ્યારે એ અથવા વધારે માણસો કાંઈ વસ્તુ કરવાને અથવા કરાવવાને એક સંપ્ર કરે ત્યારે તેઓ મશ્વરતમાં ગુંથાય છે એમ કહી શકાય; પણ આવી રીતે તેઓ સામોલ થયા હોય તે છતાં, અને તેમણે શક્તી આપી હોય તે છતાં પણ મદદગાર કહી શકાય નહીં, પણ જો આવા તેમના ઈરાદાથી કાંઈ વસ્તુ બને અથવા થાય, ત્યારે જ ફક્ત તેઓ મદદગાર કહેવાઈ શકાય.

જેમકે એમ બારે કે એક અ અને જો એ માણસો જ ને ઝેર આપવાને મશ્વરત કરે છે, આ મશ્વરતને બીધે કરીને અને જ ને ઝેર અપરાધવાને માટે અ, કાંઈ નિપરાધી શખ્સ ક પાસે ઝેર ખરીદ કરાવે છે અને જ ને અપાવે છે. આ ઠેકાણે અ અને જ બંને એ જ ના જ્ઞાતની મદદગારી કરી.

મશ્વરતથી મદદગારીનો ગુન્હો કરવાને માટે એક કરતાં વધારે શખ્સની જરૂર છે:

મદદગાર.

૧૦૮. જે શખ્સ કાંઈ ગુન્હો કરવામાં મદદગારી કરે, અથવા,

જે કામ મદદગાર શખ્સનાં ઈરાદા અથવા જ્ઞાનથી ગુન્હો કરવાને કાય

દા પ્રમાણે કાંઈ શક્તીમાન શખ્ષી કરવું હોય તો ગુન્હો થાય, એવું કાંઈ કામ કરવામાં મદદગારી કરે, તે શખ્ષે ગુન્હામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ બો--કાંઈ કામની કાયદા વિરૂધ્ધ કસુર કરવામાં મદદગારી કરવી તે ગુન્હો થઈ શકે છે, પણ તે કામ કરવાની અગર તે મદદગારની પોતાની ફરજ નહીં હોય તો પણ.

ખુલાસો ૨ જો—મદદગારોનો ગુનો હ થવામાં એવું કાંઈ જરૂર નથી કે, મદદગારો કરેલું કામ થવું જોઈએ, અથવા જે અસર તે ગુન્હો થવામાં જરૂર છે તે અસર પેદા થવા જોઈએ.

દર્શનો.

(અ) અ, બ ને ક નું ખુન કરવાને ઉશ્કેરે, બ તેમ કરવાની ના કેહે તો બ ને ખુ ન કરવામાં અ એ મદદગારી કરી એમ સમજવું.

(બ) અ, ય ને ક નું ખુન કરવાને ઉશ્કેરે તે ઉશ્કેરણી મુજબ બ, ક ને એક ખંજર મારે, તે જખમથી ક સારો થાય તો પણ, અ એ બ ને ખુન કરવાની ઉશ્કેરણી કરી એમ સમજવું.

ટીકા—જેમકે, કાંઈ અ શખ્ષે એકબ શખ્ષના શેઠના ઘરમાંથી ચોરી કરવાને પોતાને (અ) મદદ કરવાને બંને ઉશ્કેરે, અને બ એ, અ ને શિક્ષા કરાવવાના ધરાશથી પોતાના શેઠની સંમતીથી અને પોતાના શેઠના જાણપણથી, પોતાના શેઠની મીલકત ખસેડવામાં મદદ કરી, ત્યારે તેમાં એવું ઠરાવું કે કાંઈ પણ ચોરી થઈ નથી, પણ ચોરીને મદદ કરવાને વાસ્તે અને વ્યાજબી રીતે ગુન્હોગાર ઠરાવે. રાણી વીરૂપ ત્રોયલજી. ૪ ક ૩૬૬.

ખુલાસો ૩ જો—એવું કાંઈ જરૂર નથી કે જે શખ્ષને મદદગારી કરી હોય તે શખ્ષે કાંઈ ગુનો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શક્તીમાન જોઈએ, અથવા તે મદદગારના જેવો જ તે શખ્ષનો સાપ્રાપ્ત ધરાશ કે સાન જોઈએ, અથવા તે શખ્ષનો કાંઈ પણ સાપ્રાપ્ત ધરાશ અથવા સાન જોઈએ.

ટીકા—તો પણ એવો જરૂરનું છે કે જે કૃત્યની મદદગારી કરી હોય તે કૃત્યજ પોતે ગુન્હો હોવું જોઈએ અને જે શખ્ષ તે કૃત્ય કરે છે તેને ઉમરને લીધે અથવા ખાજી કાંઈ અશક્યતાને લીધે માફ થઈ શકે તેમ હોય તે છતાં પણ મદદગારી કરેલું કૃત્ય તો ગુન્હો હોવાજ જોઈએ, એક માણસને, એક ઘણીની હયાતી હોવા છતાં ખીજે પણી કરાવવાના ગુન્હાને મદદગારી કર્યા પાપત, તપાસવામાં આવે હો, ખીજે પણીને જણાવાનો ગુન્હો થયો તેમાં એમ હતું કે કાંઈ મુસલમાન એક જુવાન છોકરીનો બાજી હતો, તે છોકરી પરણેલી હતી, તે છતાં પણ તેણે પેલી છોકરી જાણે નહીં તેવી રીતે અને તેની કબુલાત શિવાય, ખીજે શખ્ષને પરણાવો. આમાં એમ ખનું કે ધરમ ક્રિયા ખરોખર થવાથી તે લગ્ન ખરેખર થયું; તે છોકરીના ઉપર ૪૬૪ મી કલમ પ્રમાણે એક પણી હોવા છતાં ખીજે પણી કરવાનો ગુન્હો આવી શકે નહીં, કેમકે પ્રથમ પરણેલી હતી એવું તે કાંઈ જાણતી નહોતી માટે એમાં એમ ઠરાવું કે એમાં ગુન્હો પણ નથી અને ગુન્હો કરનાર પણ નથી, અને તેથી કૌને જે વસ્તુ હયાતીમાં નથી તેની શી રીતે મદદગારી થઈ શકે. રાણી વિરૂદ્ધ અખડુબ કરોમ. ૪ કલ. ૧૦

દર્શાવે.

- (અ) અ સાપ્રાપ ધરાદાથી, એક બાળકને અથવા ગાંડા માણસને કાંઈ કામ કરવાને ઉશ્કેરે, અને તે કામ એવું હોય કે ગુન્હો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શકતી માન હોય એવો કાંઈ શખ્સ અ ના જેવા ધરાદાથી તે કામ કરે તો તે ગુન્હો માણાય, તો એ ઠેકાણે અ એ ગુન્હામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું, પણ તે કામ કરવામાં આવે કે નહીં તો પણ.
- (બ) જ નું ખુન કરવાના ધરાદાથી અ સાત વરવધી એટલી ઉમરનાં એક બાળક વ ને એક એવું કામ કરવાને ઉશ્કેરે કે તેથી જ નું જ્ઞાત થાય, જ તે મદદગારી ઉપરથી તે કામ કરે, અને તે કામથી જ નું જ્ઞાત થાય તો, એ ઠેકાણે, જો જ ગુન્હો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શકતી માન નથી તોપણ જો જ ગુન્હો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શકતી માન હોય, અને તેણે ખુન કરવું હોય તેજ નિશાલે, અ શિક્ષા થવાને બાપક છે; માટે તેને જ્ઞાતની શિક્ષા થઈ શકે.
- (ક) અ એક ઘરને આગ લગાડવાને જ ને ઉશ્કેરે, અની ઉશ્કેરણી ઉપરથી જ તે ઘર ને આગ લગાડે, અને હીવાનગાના સ્ખલ્પથી તે કામ કેવી તરેહનું છે તે, અથવા પોતે જ કામ કરે છે તે કામ જોડુ અથવા કાયદા વિરૂધ છે એવું જાણવાને જ અશકત હોય. તો જ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; પણ અ એ ઘર ને આગ લગાડવાના ગુન્હામાં મદદગારી કરી, અને તે ગુન્હાને માટે કરાવેલી સી ક્ષાને તે બાપક છે, એમ સમજવું.
- (ઢ) ચોરી કરવાના ધરાદાથી જ ના કબજામાંથી કાંઈ અની મિલકત લેવાને અ વને ઉશ્કેરે, અ વના મનમાં એવો વિશ્વાસ હતો જ કે તે મીલકત અની છે, પણ સુરખુદથી તે મિલકત અ ની છે એમ માનવાને, જ તે મિલકત અ ના કબજામાંથી લે, તો એ જોડી સમજણથી કામ કરવું તેથી તેણે તે બદલાવતથી બીધી એમ કેહેવાય નહીં; માટે તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં, પણ અ એ ચોરીમાં મદદગારી કરી, અને જ એ ચોરી કરી હોય ને જ શિક્ષા જ ને બાપ તે જ સીક્ષાને અ બાપક છે, એમ સમજવું.
- ખુલાસો ૪ થો—કાંઈ ગુન્હામાં મદદગારી કરવી એ ગુન્હો છે, માટે એવી મદદગારીમાં મદદગારી કરવી તે પણ ગુન્હો છે, એમ સમજવું.

દર્શાવે.

જ નું ખુન કરવાને ક ને ઉશ્કેરવાને અ જ ને ઉશ્કેરે તે ઉપરથી જ નું ખુન કરવાને જ ક ને ઉશ્કેરે, અને જ ની ઉશ્કેરણી ઉપરથી ક તે ગુન્હો કરે, તો પોતાના ગુન્હાને માટે જ ખુનની સીક્ષાને બાપક છે, અને તે ગુન્હો કરવાને અ એ જ ને ઉશ્કેર્યો માટે અ પણ તેજ સીક્ષાને બાપક છે, એમ સમજવું.

ખુલાસો ૫ થો—મથરતથી મદદગારીનો ગુન્હો કરવામાં એવું કાંઈ જરૂર નથી જ શખ્સ ગુન્હો કરે તે શખ્સની સાથે તે મદદગારે તે ગુન્હો બાબત મનસુખા કરવો જોઈ એ, જો મથરત મુજબ તે ગુન્હો કરવામાં આવે તે મથરતમાં તે સહમિલ થયો તો બાપક.

દર્શાવે.

અ વ ની સાથે મનસુખા કરીને તેઓ અને જેર દેવાની ગોઠવણ કરે. તેમાં એમ કરે કે
 અ એ જેર આપતું પછી તે ગોઠવણ વ ક ને સમજાવે, અને એમ રહે કે એ
 ક ત્રીજો શબ્દસંજ્ઞા આપવાનો છે, પણ અ નું નામ રહે નહીં. ક જેર બધું
 આવતું ક્યુલ કરે અને સમજાવેલી રીતે વાપરવા સારું તે જોરે તે વ ને હવાલે
 કરે પછી અ તે જોરે આપે, અને તેના જોરથી જ મરો જાય, તો એ ઠેકાણે
 અ તથા ક એઓએ મળીને કાંઈ મશ્વરત કરી નથી, તોપણ જો મશ્વરત મુજબ
 અ નું ખુન થયું તે મશ્વરે ક સામીલ થયો, માટે ક એ આ કલમમાં ખ્યાન ક
 રેલો ગુન્હો કર્યો, અને તે ખુનની શિક્ષાને લાયક છે, એમ સમજવું.

જો મદદગારી ૧૦૬ અગર કોઈ માણસ કાંઈ ગુન્હામાં મદદગારી કરે અને તે
 પરથી મદદગારી મદદગારી ઉપરથી તે મદદગારી કરેલું કામ કરવામાં આવે, અને તે મદ
 કરેલું કામ કરવા મદદગારીની શિક્ષાને માટે આ કાપડામાં કાંઈ સાંકું કરાવે રેલો નહીં હોય,
 માં આવે, અને તો તે ગુન્હાને માટે કરાવેલી શિક્ષા તે માણસને કરવામાં આવશે.
 તે એવી મદદગારી
 રીતે માટેથીજ
 કેથી સાંકું શિક્ષા
 ન કરાવી હોય તે
 ની શિક્ષા.

ખુલાસો—કાંઈ કામ અથવા ગુન્હો મદદગારી ઉપરથી કરવામાં આવ્યો એમ ક્યારે સ
 મજબુ કે જ્યારે તે કામ અથવા ગુન્હો, તે મદદગારીમાં જો ઉશ્કેરણી, અથવા મસજત,
 અથવા સહાય આવ્યું હોય તે ઉશ્કેરણી ઉપરથી, અથવા તે મસજત મુજબ, અથવા તે
 સાહાયથી કરવામાં આવે ત્યારે.

દર્શાવે.

(અ) જ એક સરકારી નોકર છે તેણે પોતાના ઓહાનો અમલ ચલાવવામાં અ ની
 ઉપર કાંઈ જોરખાની ખતાવવાના બદલામાં અ વ ને કાંઈ હાંચ આપવા માટે,
 અને વ તે લાંચ લે, તો ૧૬૧ માં કલમમાં ખ્યાન રેલો ગુન્હામાં અ એ મદદ
 ગારી કરી એમ સમજવું.

(વ) ઝાટી સાટ્ટી આપવાને અ વ ને ઉશ્કેરે, અને તે ઉશ્કેરણી ઉપરથી વ તે ગુ
 ન્હો કરે, તો અ એ તે ગુન્હામાં મદદગારી કરી, તથા વ ના જોખોજ સીક્ષાને
 લાયક છે, એમ સમજવું.

(ક) અ તથા વ એ ને જોરે આપવાની મસજત કરે, તે મસજત મુજબ અ જોરે
 લાવી વ ને હવાલે કરે, એટલા સારું કે વ તેજોરે અ ને આપે, અને તેથી અ
 નું માત થાય, તો એ ઠેકાણે વ ખુનનો તકસીરવાર છે; અને અ એ મસજતથી
 તે ગુન્હામાં મદદગારી કરી, તથા તે ખુનની શિક્ષાને લાયક છે એમ સમજવું.

१५१.

स नृप्या. १४. बा. २१. मु. १५.

નરે કુરનારને યાપ તેજ શિક્ષા મહાગારને થવી જોઈએ.

૪ દરવામાં આવે તે આ કાયદા પ્રમાણે ગુન્હો થઈ શકે એવું હોવું જોઈએ.

પાને જુઓ—

થી કહે, તો તે રવામાં આવશે.

३५

[illegible]

એક કામમાં ૧૧૧. અગર એક કામમાં મદદગારી કરવામાં આવે અને બીજી કામ બને, તો બીજા તેજ કામમાં મદદગારી હિય એવા જ રીતે તથા તે જ જ દરજ્જે તે મદદગાર તે બનેલા કામને બાટ જવા પડે છે; પણ તે બેનું કામ તે મદદગારોનું સંભાળ્ય રૂળ હોય જોઈએ, તથા જે ઉશ્ચરણી અથવા સાહાય, અથવા મશ્વરત તે મદદગારોમાં આવા હોય તે ઉશ્ચરણી ના જોરથી, અથવા તે સાહાયથી, અથવા તે મશ્વરત મુજબ, તે કામ થયું જોઈએ.

દશાંતે.

(અ) જ ના ખોરાકમાં જોડેર ઘાલવાને એક બાળકને ઉશ્કરોને અ તે કારણસર તે બાળકને કાંઈ જોડેર મેંપે, પછી તે ઉશ્કરણી ઉપરથી, યના ખોરાક જના ખોરાકની પાસે છે તેમાં ચુક્યા તે જોડેર ઘાલે, તે એ ડોઝાણે, જો તે બાળક તે ઉશ્કરણીના જોરથી કામ કર્યું હોય, અને સઘળો હાલ જોનાં જો કામ થયું તે મદદ ગારીનું સંભાળ્યું ફળ હોય, તે અગર અ એ તે બાળકને ય નાજ ખોરાકમાં જોડેર ઘાલવાને ઉશ્કરણી હોય એવીજ રીતે તથા તેટલેજ દરજ્જે અ જવાબદાર છે.

(૧) અ નું ઘર ખાળી નાંખવાને અ વ ને હુશ્કર, અને વ ને ઘરને આગ લગાડી તેજુ વખતે ત્યાંહાં કાંઈ મિલકતની ચોરી કરે; તો અગર તે ઘર ખાળવામાં મદદગારી કરવાનો અ તકસીરવાર છે તોપણ તેણે તે ચોરીમાં મદદગારી કરી એમ સમજવું નહીં; કેમકે ચોરી તે જુદુજ કામ છે; અને તે ખાળવાનું સેવામ્ય કળ નથી.

(ક) અપરણના કારણસર મધરાતે એક વાસેલું ધરદોડવાને થવ તથા કચ્ચા ને હસકરે, અને તે કારણસર તે તેવાને શસ્ત્ર આપે પણ વ તથા ક તે ઘર દોડીને અંદર ન્તય, અને તે ધર માંહેલા એક માણસ એ તેઓની સાત્રા થએ થી તેઓ એ નું ખુન કરે, તો એ ડોકાણ, ને તે ખુન તે મદદગારોનું સંભાળ્ય ફળ હોય, તો એ ખુનને માટે ઠરાવેલી શિક્ષાને બાયક છે એમ સમજવું.

જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય
જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય	જે ગુન્હાની મહત્તરો કરી હોય

ટીકા- જે કાર્ય થયું છે તે મદદગારીનો પાણી કરીને પરીણામ હતો, એવું હોય તે બસ છે. પાણી કરીને તે પરીણામ થશે, એવું મદદગાર જણિતો, એમ હોવાની જરૂર નથી.

મદદગારને મ ૧૧૨. મદદગારી કરેલું કામ પાણી કરવામાં આવે, અને ઉપલી ક મદદગારી કરેલા કા કામ મુજબ જે કામને માટે મદદગાર જવાબદાર છે તે કામ પાણી કરવા મની તથા બને માં આવે, અને તે કામ જુદાજ ગુનો થાય, તે તે મદદગાર તે ગુન્હાઓ માં કામની એ માંના હરએક ગુન્હાની શિક્ષાને લાયક છે. બંને કામની શિક્ષાકારી થઈ શકે.

દર્શાવે.

એક સરકારી નોકરે કરેલી જમીની સામ્રાથવાને અ. જ ને ઉશ્કરે, પછી તે ઉપરથી જ તે જમીનીની સામ્રાથ થાય, અને સામ્રાથવામાં જ તે જમીની કરનાર અમ બદલને બુદ્ધિ પુરવક મહાબ્ધા કરે, તે તે જમીનીની સામ્રાથવાનો ગુન્હો તથા બુદ્ધિપુરવક મહાબ્ધા કરવાનો ગુન્હો, એ બંને ગુન્હા જ એ કર્યા, માટે જ એ બંને ગુન્હાની શિક્ષાને લાયક છે; અને અગર એ એ એમ જાણ્યું હોય કે તે જમીનીની સામ્રાથવામાં જ બુદ્ધિપુરવક મહાબ્ધા કરશે એવો સંભવ છે, ના એ પાણી એ ગુન્હાઓમાંના હરએક ગુન્હાની શિક્ષાને લાયક છે એમ સમજવું.

મદદગારી ક ૧૧૩. એક મુકરર અસર પેદા કરવાના ઇરાદાથી મદદગાર શખસ રેલાં કામથી મદદ કાંઈ કામમાં મદદગારી કરે; અને તે મદદગારી ઉપરથી જે કામને મા ગારના પારમાં ક ટે તે મદદગાર જવાબદાર હોય એવું કાંઈ કામ તે મદદગાર પારેલી હો કરતાં જુદી અ ય તે કરતાં જુદીજ અસર પેદા કરે, તે અગર તે મદદગાર તેજ અસર સર પેદા થાય, પેદા કરવાના ઇરાદાથી તે કામમાં મદદગારી કરી હોય એવીજ રીતે તે તે અસરને માટે થા તેટલે દરજ્જે; તે મદદગાર તે પેદા કરેલી અસરને માટે જવાબદાર તે મદદગારની છે; પણ તે મદદગારી કરેલા કામથી તે અસર થવાનો સંભવ છે એમ તે જવાબદારી છે જાણ્યું હોય તે.

દર્શાવે.

અ ને મહાબ્ધા કરવાને અ જ ને ઉશ્કરે, પછી જ તે ઉશ્કરેલી ઉપરથી અ ને મહાબ્ધા કરે, અને તેથી કરીને અ મરી જાય, તે એ ઠેકાણે, અગર અ એ એ

મ. નણ્ડ હોય કે તે મદદગારી કરેલી મહાબ્યાધી જ નું જાત થઈ એવો સંભવ છે તો, ખુનને માટે કરાવેલી શિક્ષા પામવાને ય બાપક છે, એમ સમજવું.

જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ
દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય
તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે
અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં
જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં
જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા
હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે
રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે
જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા
નહી.	નહી.	નહી.	નહી.	નહી.	નહી.

ટીકા—જે પરિણામ અચાનક થઈ પડે, અથવા જે પરિણામ કાંઈ પણ મનમાં અપામ હોય નહીં તેવી રીતે થાય, તેવા પરિણામને વાસ્તે કોઈ શખ્સ જોખમદાર થઈ શકે નહીં, જેમકે એક જ પુરુષને થોડીક બધા કરવાને હુકમરખી કરી હતી, (જે બધાઓ તેની જાંઘીને કાંઈ નુકશાન થાય નહીં એવી), અને જ કોઈ અમિતાદારપણું (બદરૂકી) અથવા કોઈના ગફલતથી અથવા તેની ખોટી ખરદાશ થવાથી, ખરબ પામ છે; તો આવી બાબતમાં હુકમરખી કરનાર તેના જાતને વાસ્તે જોખમદાર નથી.

આ કલમનો અને ૧૧૧ મી નો કુલો દેર છે તે હાહરખમાં ખરોખર રીતે ખુલાસાથી સમજાવ્યું છે.

ગુન્હો થતી વ ૧૧૪. જે શખ્સ અગર ગેરહાજર હોય તો મદદગાર શખ્સ સી ખતે મદદગાર હા ક્ષા પામવાને બાપક થાય, તે સખ્સને તે મદદગારને બીધે જે કામ જરૂર હોય તો. અથવા ગુન્હાને માટે શિક્ષા થઈ શકે એવું હોય, તે કામ અથવા ગુન્હો થતી વખતે, તે સખ્સ જો ત્યાં હાજર હોય, તો તણે તે કામ અથવા ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ
દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય
તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે
અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં
જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં
જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા
હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે
રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે
જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા	જે શિક્ષા
નહી.	નહી.	નહી.	નહી.	નહી.	નહી.

ટીકા—કોઈ શખ્સને, કાંઈ કૃત્ય થઈ હોય તે વખતે ગેરહાજર હોવા છતાં પણ મદદ

માર તરીકે ગુન્હેગાર ઠરાવવાને એવું સાબીત કરી આપવું જોઈએ કે જે વખતે તે કૃત્ય ખરે ખરું કરવામાં આવ્યું, તે વખતે તેણે મદદગારી કરી હતી, અથવા ઉશ્કરાણી કરી હતી અથવા તેના મધ્યસ્થતામાં સામ્રાજ્ય થયો હતો જેમકે કેટલાક કેદાઓએ મદદાપ્ત કરી હતી, અને તે વખતે બીજાઓ ફક્ત પાસે ઉભાજ હતો, અને પુરાવા ઉપરથી એમ જાણાયું કે જે દોષી થયો હતા, તે કાંઈ પણ ધરાદા સિવાય થયો હતા; તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે જે લોકો પાસે ઉભા થઈ રહ્યા હતા, તેમને મદદગાર નહોતું શક્ય થઈ શકે, કેમકે ૬.૧-૭ના ૨૬મ ૩ મુજબ તેમણે મદદગારી કરી હતી, પણ ૬. ૧૧ પ્રમાણે મુખ્ય ગુન્હો કરનાર તરીકે શિક્ષા થઈ શકે નહીં. કેમકે જો તેઓ તે વખતે ગેરહાજર હોતો તેઓને બીલકુલ શિક્ષા થાત નહીં. રાણી વીરધ અહમદ કાઝીમ. ૪ વીમ. ક્રી. ૨૬. પણ જો તે કેદાઓએ ખરે ખરા મદદ કરી હોતો ૬.૩૪ પ્રમાણે દરેક માણસ પોતે તે કૃત્ય કર્યું તેથી રીતે ગુન્હેગાર થઈ શકત.

૬. ૧૧૪ના પ્રોવીઝનને ક્ષીધે કરીને આવા મદદગારનું જ્યારે કામ ચાલતું હોય ત્યારે જાણિકે તેણે પોતેજ તે ગુન્હો કર્યો છે, એવું તોફાન મુકી શકાય. જેમકે એમ ધારો કે કાંઈ ગુન્હો કરના વખતે કેટલાક માણસો હાજર છે અને તેમાં સંબંધ રાખે છે, પણ તે માન્ય નથી શકાય તે ગુન્હો કર્યો, અને કોણે મદદગારી કરી, તે નક્કી થઈ શકતું નથી; આવી બાબતમાં દરેક શખ્સને મુખ્ય ગુન્હો કરનાર તરીકે શિક્ષા થવી જોઈએ.

જ્ઞાતની અથ ૧૧૫. જ્ઞાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે વા જીવતાં સુધી એવો કાંઈ ગુન્હો કરવામાં કાંઈ માણસ મદદગારી કરે, અને તે મદદગારી સમુદ્રપારની શિક્ષા રી ઉપરથી તે ગુન્હો કરવામાં આવે નહી, તથા તે મદદગારી માટે શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુ સંબંધી આ કાયદામાં કાંઈ સાફ ઠરાવ નહી કરેલો હોય, તો તે માણસમાં મદદગારી સુને સાત વરસની મુદત સુધીની જિમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવે, કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર, તે અને તે ગુન્હો મદદગારી ઉપરથી જે કામને માટે તે મદદગાર જવાબદાર હોય, અને તે મદદગારી જે કામથી કાંઈ શખ્સને બચા થાય, એવું કાંઈ કામ કરવામાં આવે, પરથી ન થાય તો તે મદદગારને ચતુદ વરસની મુદત સુધીની જિમાંના ગમે તે પ્રકારની તો તે મદદગારી કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે. અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. ની શિક્ષા.

અગર જેથી
બચા થાય એવું
કાંઈ કામ તે મદ
દગારી ઉપરથી ક
રવામાં આવે, તો.

દર્શાવે.

જ નું ખુન કરવાને અ બ ને ઉશ્કારે, પણ તે ગુન્હો કરવામાં આવે નહી. હવે અગર અ જ નું ખુન કરે, તો તે જ્ઞાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને બાંધક થાય એવું છે; માટે 'અ' સાત વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા દંડને પણ બાંધક છે એમ સમજવું અને તે મદદગારી ઉપરથી જો જ ને કાંઈ બચા કર

જામાં આવે તો તે માણસ જ મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.

<p>જે ગુન્હાની કેદને ગુન્હાની મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.</p>	<p>જે ગુન્હાની મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.</p>	<p>જે ગુન્હાની મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.</p>
<p>અથવા જે કૃત્ય ની મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.</p>	<p>અથવા જે કૃત્ય ની મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.</p>	<p>અથવા જે કૃત્ય ની મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.</p>

ટીકા.—પ્રથમને વાસ્તે મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.

કેદની શિક્ષા ૧૧૬. કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવા કોઈ ગુન્હામાં કોઈ માણસ થઈ શકે એવા મહં વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.

(બ) જો આ સરકારી નોકર છે, તે પોતાના આજ્ઞાનો અમલ ચલાવવામાં જ ના

હુંને કાંઈ પ્રેરણાની હો તેના બદલામાં આજે ને કાંઈ લાંચ આવે, અને જો તે લાંચ લે નહીં, તો આજે ને આ કલમ મુજબ સીસા થઈ શકે.

(૯) જાણી શાહેલી આપવાને લ ને કશરે, તે એ ટેકાણે, અગર લ જાણી શાહેલી આપે નહી, તોપણ અ એ આ કલમમાં પ્પાન કરેલો મુન્હો કરચો, અને તે મુ ન્પ તેને સીક્ષા થઈ શકે, એમ સમજવું.

(ક) અ એક પોતીસ અમજદાર છે, તેની ફરજ અપહરણ અટકાવવાની છે, તે અપહરણ કરવામાં મદદગારી કરે, તો એ ઠેકાણે, અગર તે અપહરણ ન થાય તો પણ, તે ગુન્હાને માટે કેદની ઘણામાં ઘણી જો મુદત ઠરાવા હોય, તેની અરધી મુદતની કેદને, તથા હંડને પણ અ લાયક છે, એમ સમજવું.

(ક) એ એક પોલીસ અમલદાર છે તેની ફરજ અપહરણ અટકાવવાની છે. તેની પાસે તે ગુન્હો કરાવવામાં જ મદદગારી કરે તો એટોકાણે, અગર તે અપહરણ ન થાય તોય, તે અપહરણના ગુન્હાને અટકે કેહની ઘણામાં ઘણી જો મુદત કરાવી હોય તેની અરધી મુદતની કેહને, તથા હંડને પણ જ લાયક છે, એમ સમજવું.

જે-ગુ-હાની મજે ગુ-હાની મજે ગુ-હાની મજે ગુ-હાની મજે ગુ-હાની તે ગુ-હાને મા
 હઠગારા કરી હો હઠગારા હોય તે હઠગારા કરી હો હઠગારા કરી હો મહઠગારી કટે હરાવેલા પ્ર
 ય તે ગુ-હાને ગા ગુ-હાને માટે જોય તે ગુ-હાને મા પતે જો માંડી રી હોય તે કારની તથા
 ટે અગર વગર પ્રથમ વાર ટ ની ટે જો જ્ઞમિન પતે જો માંડી ગુ-હાનો ધન ધણામાં ધણી
 વાર ટે જો પોલી કળતું હોય તેા ઘેઈ શકાતા હોય વાળી શકાતો હો મુદત હરાવી
 સ પકડી શકતા વરંટે, અને જો તેા જ્ઞમિન લે પ, તેા માંડીવા સાફ જે કેા હોય તેની કુ
 હોય મે વગર વા પ્રથમ સમન ની ઈ શકાય નહીં રટથો ધઈ શ મુદત સુધી કે
 રંટે પકડી સકે, કળતો હોય તેા તેા નહીં જી શકાય, નકુ તે કારંટે અથવા હં
 નહીં તેા નહીં, સમન, હી તેા નહીં, ધન સાફ કરે. અથવા બને

અથવા મદદગાર અથવા મદદગારી કરવો શાખા નોકરી હોય, અને તેનો ફળ તે ગુરુ પ્રમાણે નહીં અટકાવવાનો હોય.	તે ગુરુને માટે કરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી મુક્ત જે કરાવો હોય તેહની ? મુક્ત સુધી કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---	--

એક તોડોતમદાર ઉપર આ કાયદાની ૧૧૧ મી કલમ પ્રમાણિના ગુન્હામાં મદદગારી કરવાનું તોડોતમ આ કલમના પીબલ ભાગ પ્રમાણિ મુકવામાં આવ્યું, (એટલે કે સરકારી નોકર તરીકે) કેમકે જે રાખસને મદદગારી કરી તે રાખસ સીવીલસરજન હતો; તેમાં એ પુઠિરાવ્યું કે આ કલમમાં ખતાવ્યા પ્રમાણિ સીવીલસરજન સરકારી નોકર નહોતો, અને તેથી કરાને આ કલમના પાછલા ભાગમાં વધારે ખતાવેલી શિક્ષા યથા શક નહી. રાણી બિ. રાંમનાથ રી સંધ. કો. ૯, જેમકે આ કલમમાં “સરકારી નોકર” ખતાવ્યા છે તે એ વો અમલદાર હોવો જોઈએ કે જેની ફરજ ગુન્હો અટકાવવાની હે.પ.

બોક પાસે એ ૧૧૭. બોક પાસે અથવા કોઈ પણ વરગના દરથી વધારે સમસો
 થયા દસથા વધા પાસે કાંઈ ગુન્હો કરાવવામાં જો માણસ મદદગારી કરે, તેને ત્રણ વરસની
 કે માણસો પાસે મુલત સુધીની જેમાંના ગણે તે પ્રકારની ફેદની, અથવા ફંકની અથવા જે

કાંઈ મુન્હો કે બનેલી સીધા કરવામાં આવશે.

રાવવામાં મદદ
મારી.

દર્શાવ.

જો એક સરીયામ જગ્યામાં એક ઝાઝેરનામુ ચોડોડો, અને તે મારે દશથી વધારે માણસોના એક તડવાળાઓને એવી રીતે ઉશ્કેરે કે તમારા સામા તડવાળા માણસો ફલાણી વખતે તથા ફલાણી ટોકાણીથી એક વરઘોડો લેઈ જવાના છે તેઓની ઉપર હુમલો કરવાના કારણસર તમે તે વખતે તે ટોકાણી એકઠા થાઓ, તે જ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો મુન્હો કર્યો, એમ સમજવું.

જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ

ટોકા—દરેક શખ્સ તદ્દન ઈલાયદો અને જુદો મુન્હો કરે તેવે ટોકાણી આ કલમમાંથી પડી શકતી નથી જેમકે કોઈ શખ્સે જસ બાર ટોકાણીઓને એવી ઉશ્કેરણી આપે કે તમારે દરેક જણે પોત પોતાનો કરાર તોડવો—

પેટેલી પદ્ધતિનો “મુખ્ય મુન્હો કરનાર” કોને કહેવો તે નીચે પ્રમાણે જે શખ્સ ખરેખરી રીતે અથવા ગરબિત રીતે, મુન્હો તરન કરે તે શખ્સ; પીછા પદ્ધતિનો, “મુખ્ય મુન્હો કરનાર” તે એ કે જે બીના થતી હોય અથવા થવાની હોય તે વખતે હાજર હોય, અથવા મદદ કરતો હોય, અથવા મદદગારી કરતો હોય.

કોઈ બીના બન્યા પ્રથમનો “મદદગાર” કોને કહેવો—તે એ કે જે શખ્સ, મુન્હો થયો તે વખતે ગેરહાજર હોવા છતાં, બીજાને મુન્હો કરવાને મદદ કરતો હોય, સમજાતી આપતો હોય, હુકમ કરતો હોય અથવા મદદગારી કરતો હોય; કોઈ બીના બન્યા પછીનો “મદદગાર કોને કહેવો”—તે એ કે જે શખ્સ એમ જાણે કે બીજા શખ્સે મુન્હો કર્યો છે તે છતાં તેને પોતાના કબજામાં લે છે, તેને મુક્ત કરે છે, દીલાસો આપે છે, અથવા મદદ કરે છે, તે શખ્સ.

મદદગારી કરનાર પછી ત્રણ જાતની બીનાઓ ઉત્પન્ન થાય છે, તે એ પ્રથમ—કોઈ પછી મુન્હો બને નહીં; આવે ટોકાણી મુન્હોગારને કલમ ૧૧૫ અને ૧૧૬ પ્રમાણે મુન્હો કરે જાનો પ્રયત્ન કરવાને વાસ્તે શિક્ષા કરી શકાય, બીજી—જો કોઈને વાસ્તે મદદગારી કરી હોય તે જાણે કે વાસ્તે થાય—અને ત્રીજી—કલમ ૧૦૮ અને ૧૦૯ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે અને બીજી

એ કે, કાંઈ જુદાજ પ્રકારનું કાર્ય થાય, (પણ સ્વાભાવિક રીતે મદદગારો કોલા ફૂટમાંથી થાય) તેમાં ઉશ્કેરણી કરનારને કલમ ૧૧૧—૧૧૩ પ્રમાણે શિક્ષા થાય.

જાતની અથ ૧૧૮. જાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે ના જીવતાં સુધી એવો કોઈ ગુન્હો કરવો સોદેલ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તે પોતાથી સે સમુદ્રપારની શિ હેલ થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, અગર કોઈ માણસ, કાં ક્ષા થઈ શકે એ ઈ કામ અથવા કાપદા વિરૂદ્ધ સુર કરીને, તે ગુન્હો કરવાની, ધારણા થયો કોઈ ગુન્હો ઈ હોય તે ધારણા બુધિપુરવઠા છુપાવે, અથવા તે ધારણા બાબત પો કરવાની ધારણા તે જેને ખાટી જાણતો હોય એવી કાંઈ વાત જાહેર કરે, તો તે માણ છુપાવવી. સને જે તે ગુન્હો થાય તો, સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે અગર તે ગુ પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા જો તે ગુન્હો ન થાય હોય થાય તો, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે અગર તે ગુન્હો દની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને ગુન્હો થાય તોપણ, અને ન થાય તો ન થાય તો, પણ ઉપલી શિક્ષાની સાથે દંડને પણ તે માણસ લાયક થશે.

દશાંત,

જે એક ઠેકાણે ડાકાઈદીનો ગુન્હો થવાનો છે એમ જાણ્યા છતાં, માણસોને એવી ખાટી ખબર કરે કે તેથી સામા રસ્તાપર એક ક નામની જગ્યાએ ત્યાં તે ગુન્હો થવાનો છે અને એમ કરીને તે માણસોને જેતરે એવા ધરાદાથી કે તે ગુન્હો કરવો સોદેલ કરવો અને તે ધારણા મુજબ જ જગ્યાપર તે ગુન્હો કરવામાં આવે તો જો ને આ કલમ મુજબ શિક્ષા થઈ શકે.

<p>જે ગુન્હાની મદદ, જે ગુન્હાની મદદગારી કરી હોય, મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હાને માટે તે ગુન્હાને માટે અગર વગર વારંજો પ્રથમ વારંજો જાતની લેઈ કે જે પોલીસ પનીકળી શકતું હોય તેની રાહાય નહી, કેડી શકતા હોય તે વારંજો અ તેાં, વગર વારંજોને જે પ્રથમ સ પોલીસ પકડી શ મન નીકળી શક કે, નહીં તેાં નહી. તેા હોય તેા સમન</p>		<p>જે ગુન્હાની મદદ, જે ગુન્હાની ૩ વરસ સુધી મદદગારી કરી હોય, મદદગારી કરી ખેમાંના ગમ્મ તે ન ગુન્હો માંડવા હોય તે ગુન્હા પ્રકારની કેદ ત જી શકાતો હોય તેા ઈન સાફ થા દંડ. તેા માંડવાની શ ને કેારટથ કાય, નહીં તેા થાય તે કેારટ નહી. ઈન સાફ કરે.</p>	
<p>અને જે ગુન્હો ના થાય તો,</p>	<p>ઉપર પ્રમાણે.</p>	<p>૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.</p>	

આ કલમમાં “કાપદા વિરૂદ્ધ સુર કરીને” જે શબ્દો છે, તે એવે ઠેકાણે લાગુ પડે છે અને કપારે ગુન્હો થાય તે નીચે પ્રમાણે છે એટલે કે એવા કોઈ શબ્દો કસર કરી હોય કે જે શબ્દની કાપદાથી, એવી ફરજ હોય કે ગુન્હાઓનો રીખોટ કરવો, તેવા કોઈ શબ્દો કસર કરે તેવી બાબતમાં લાગુ પડે છે,

“ઈરાદા હોવો જોઈએ” જતાં આ અમાણી ભવિષ્યમાં કાંઈ કૃત્ય કરવાને ઈરાદા હતો, એવું સાબીત કરવું જોઈએ, અને આવો ઈરાદો હતો, એવો કારટની નજરમાં પુરાવો મળી શકે નહીં તો, ગુન્હોગાર ઠરાવી શકાય નહીં.

જે વાત છુપાવવાની છે, તે પુદ્ગિપુરવક છુપાવેલી જોઈએ, એટલે જે માણસ છુપાવવાનો હોય, તેણે એમ કરવા ધરેલું હોવું જોઈએ.

જે ગુન્હો અ ૧૧૬. કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને સરકારી નોકર હાટકાવવાની ફરજ પાડે તે ગુન્હો થતો અટકાવવાની તેની ફરજ હોય, એવો કાંઈ ગુન્હો હોય એવો કાંઈ કરવો સેહેલ કરવાના ઈરાદાથી, અથવા પોતાથી તે સેહેલ થશે એવો ગુન્હો કરવાની પાસંભવ છે એમ જાણીને, અગર તે સરકારી નોકર, કાંઈ કામ કે કાપડા રાણા કાંઈ સર વિરખ કસુર કરીને, તે ગુન્હો કરવાની ધારણા થઈ હોય તે ધારણા પુષ્ટિ કરી નોકરે છુ પુરવક છુપાવે, અથવા તે ધારણા પામ્યત પોતે જોને, ખાટો જાણતા હોય પાવવો. ય એવી કાંઈ વાત જાહેર કરે તો તે માણસને, જો તે ગુન્હો થાય તો,

અગર તે ગુ તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તેને માટે કેદની જે ઘણામાં થ

ગુન્હો થાય તો, જી મુક્ત ઠરાવી હોય તેની અરધી મુક્ત સુધીની કેદ ની, અથવા તે ગુન્હાને અગર તે ગુ માટે ઠરાવેલા કેદની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા જો તે ગુન્હો થાય તો જો તે ગુન્હો જાતની અથવા જીવનાં સુધી સમુક્રપારની સીક્ષા થઈ ની સીક્ષા જોગ શકે એવો હોય તો તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની બંધાના ગ હોય તો. અ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા જો તે ગુન્હો ન

અગર તે ગુ થાય, તો તે માણસને, તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તેને માટે નો ન થાય, તો કેદની જે ઘણામાં ઘણી મુક્ત ઠરાવી હોય તેની પાંચ મુક્ત સુધીની કેદ ની, અથવા તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા કેદની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવત.

અ એક પોલીસ અમલદાર છે, અને અપહરણ કરવાની જે જે ધારણા તેના જાણ્યામાં આવે તે સરવેની ખપ્પર આપવાની કાપડા મુજબ તેની ફરજ છે. તેના જાણ્યામાં એમ હોય કે અપહરણ કરવાની જે ધારણા કરે છે, અને તે તે ગુનો કરવો સેહેલ કરવાના ઈરાદાથી તે ખપ્પર આપવામાં કસુર કરે, તો એ કેકાણી કાપડા વિરખ, કસુર કરીને, અ એ જે નો ધારણા છે તે છુપાવી માટે તે આ કલમ ના ઠરાવ મુજબ સીક્ષાને લાયક છે, એમ સમજવું.

કુદની શિક્ષા ૧૨૦ કુદની સીક્ષા થઈ શકે એવો કાઈ ગુન્હો કરવો સહેલો થઈ શકે એવો લી કરવાના ધરાદાથી, અથવા તે પોતાથી સહેલ થશે એવો સંભવ છે કાઈ ગુનો કરી એમ જાણ્યા છતાં, અગર કાઈ માણસ કાઈ કામ અથવા કાપલ વિશેની ખારણી છુપાઈ કસુર કરીને, તે ગુનો કરવાની ખારણી થઈ હોય તે ખારણી બુધિપુરવ ક છુપાવે અથવા તે ખારણી બાબત પોતે જોને ખાટી જાણતો હોય એવી કાઈ વાત જાહેર કરે, તો તે માણસને જો તે ગુનો થાય, તો તે ગુન્હાને માટે દરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કુદની જે ઘણામાં ઘણાં મુદત ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કુદના, અને જો ગુન્હો ન થાય તે તો તે ઘણામાં ઘણી મુદતના એક અટમાસ મુદત સુધીના કુદની, અથવા તે ગુન્હાને માટે દરાવેલા કુદની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય તે ગુન્હાને માટે તે ગુન્હાને માટે તે ગુન્હાને માટે તે ગુન્હાને માટે અગર વગર વારં જે પ્રથમ વારં જે બીજી વારં જે ત્રીજી વારં જે તે જે પોતીસ પટ નીકળી શકતું શકતો હોય તે પોતો માંડ વાળી કડી શકતા હોય હોય તે વારં, બીજી વારં જે શરૂ કરાય, નહીં તે તે વગર વારં જે સમન કાય, નહીં તે નહીં. કડી શકે, નહીં નીકળી શકતો નહીં. તે નહીં. હોય તે સમન.	જે ગુન્હાની ગુન્હાને માટે મદદગારી કરી દગારી કરી હોય તે ગુન્હાની તથા થ ને. ધન તાકીલામાં પ્રાપ્તિ મુ જે કારટથી થત ને કરાવો ધ શકતો હોય હોય તેની કુ તે કારટ ધન મદદ સુધી કે સાઈ કર. અથવા હાથ થવા બંને
--	--

અગર ગુને નહીં પાય તો.	બાકી હવે ૧ પ્રમાણે.	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા વાણી માં વાણી મદત કરી ઠરાવી હોય તેના જે ગ સુધી કેહ અથવા હંડ અથવા બંને.
-----------------------	------------------------	--

હીકા—એક દેસમાં એકું બન્યું કે પટલાક દેહીએને ખુન કરવા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા હતા, અને પાંચમી દેહી, જે ખુન થયેલા શખ્સની સ્ત્રી હતી, તેના ઉપર કલમ ૧૧૮ની મુજબ તેહીમત મુકવામાં આવ્યું હતું, કેમકે પુરાવા ઉપરથી એણે જાણ્યું કે તેના ધણીનું ખુન થવાનું છે એવું તે જાણતી હતી અને જાણીને તે વિશે તેણે તેના ધણીને ચેતવણી આપી નહીં કે તારે જાન થવાનું છે; મદ્રાસની હાઈ કોર્ટે તેણીને ગુન્હેગાર ઠરાવી હતી.

જે સરકારી નોકરની એવી ફરજ છે કે ગુન્હા અટકાવવા, તેવા નોકરો છુપાવે તો તે વીશે આ કાયદામાં વધારે સખતાર્થ બતાવી છે, (ભુઆ કલમ ૧૧૯) આવી ખાખતમાં જે જે ભુજા આપે તે ગેર કાયદેસર છે, કેમકે જે જે ફરજ બજાવવાને તાસ્તે તેમને પગાર આપવામાં આવે છે તે ફરજનો તેઓ ભંગ કરે છે, માટે આ કલમ એવા શખ્સોને બાગુ પડે છે કે જેમની તે ગુન્હો અટકાવવાની ફરજ હોય. કાર્થ તોફાન થતુ અટકાવવાની ફરજ કાર્થ રવીન્ધુ અમનદારની અથવા જહુડીસીઅલ સુધાર નિંદની નથી, તેમજ કોઇ પોલીસ કોન્સ્ટેબલની ફરજ કોઇ ગામનો હીસાખ તપાસવાની નથી.

ફોજદારી કાયદાની કલમ ૪૪ મુજબ, ઇંડિયન પીનલ કોડની ૧૨૧મી ૧૨૧ અ, ૧૨૨
મી, ૧૨૩, ૧૨૪, ૧૨૪ અ, ૧૨૫, ૧૨૬, ૧૩૦, ૩૦૨, ૩૦૩, ૩૦૪, ૩૮૨, ૩૯૨, ૩૯૩, ૩૯૪,
૩૯૫, ૩૯૬, ૩૯૭, ૩૯૮, ૩૯૯, ૪૦૨, ૪૩૫, ૪૩૬, ૪૪૮, ૪૫૦, ૪૫૬, ૪૫૭, ૪૫૮, ૪૫૯,
અને ૪૬૦ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો હરકાઈ ગુન્હો કરના વંશે, અ-
થવા કરવાના બીજા હરકાઈ શખ્સના ઈરાદા વશે, ઈસ્લાકાનાં મુખ્ય શહેરોની અંદર કે
બાહાર, જે શખ્સ જાણતો હોય, તેવા દરેક શખ્સે, બ્યાજથી સમજ નહીં હોયતો, પાસેના
માજિસ્ટ્રેટને અથવા પોલીસ અમલદારને તે બાપતની તાબડોના ખર્ચ આપવી. બ્યાજથી
સમજ છે, તે સાબીત કરવાનો બોજો સરકાર પ્રમાણે જાણનાર શખ્સને માથે છે એમ સ
મજવું.

આખ ૬ ઠો

રાજ્ય વિરૂધ્ધ ગુન્હાઓ પામત.

રાણીના સા ૧૨૧. જે માણસ રાણીની સામે લડાઈ કરે, અથવા લડાઈ કરવા મા લડાઈ કર ની કોસીસ કરે, અથવા લડાઈ કરવામાં મદદગારી કરે, તેને માતની અ વી, અથવા જ થવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને તેની સજા થઈ કરવાની, કે જી મીલકત જપ્ત થશે, સીસા કરવી, અ થવા લડાઈ કર વામાં મદદગારી કરવી.

વગર વારંટ પોલીસથી પકડાય નહીં.	પ્રથમ વારંટની કળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કે રેલ્વે ત્યાસ થાય.	જાત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની તથા મીલકત સરકારમાં જપ્ત થાય.
-------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---------------------------	---

ટીકા—“ જે માણસ રાણીની સામે લડાઈ કરે” એ શબ્દોનો અરથ એવો છે કે જેઓ રાણીની પ્રજા હોય, અથવા રાણીની પ્રજા ન હોય પણ રાણીના મુલકમાં રહેતા હોય, તેવા શબ્દોને લાગુ પડે છે. પણ જે માણસો પાગલો રહ્યાં છે, અથવા જે મને વા સ્તે હિંદુસ્તાનની કાયદા બાંધનારી માંડીવાળી કાઈ પણ બંધનકારક કાયદો કરી શકતી નથી તે વા શબ્દોને લાગુ પડે નહીં. તેથી કરીને કાઈ રાજા અથવા પરરાજ્યની રહ્યાં, જે આ પાણી સરકારની સામે કાયદેસર લડાઈ કરે છે, તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી. પણ જે પરદેશીઓ સ્થાનીક પ્રજાધરમ જાણે છે તેમને આ કલમ લાગુ પડે છે.

“લડાઈ કરે” તેનો અરથ એવો છે કે જેઓ યોતાના પ્રજાધરમની ફરજ દુર મુકીને લડાઈ કરવાને વાસ્તે હથિયાર લેઈ તઈયાર થાય, અથવા બળવો કરે. એમાં એવો અરથ મરખિત હોવો જોઈએ કે રાજાનો નાશ કરવો અથવા રાજ બદલાય.

૧૨૨મી. કલમ. “૧૨૧. અ.—જે માણસ બ્રિટીશ ઈંડીયામાં અથવા બ્રિટીશ ઈંડીયા પ્રમાણે સી યા પાસાર ૧૨૧ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કાંઈ ગુન્હો કરવા ક્ષા કરવા લાયક નો અથવા બ્રિટીશ ઈંડીયાનું અથવા તેના કાંઈ ભાગનું રાણી સાહેબનું ગુન્હો કરવાનો રાજ્ય છીનવી લેવાનો સંપ કરશે, અથવા ઈંડીયા સરકારને અથવા હરકે સંપ કરવો, ઈ ઈલાકાની સરકારને સાપ્રાધ બળથી અથવા સાપ્રાધ બળના દબાવથી ડરાવવાનો સંપ કરશે તે માણસને જીવતાં સુધી અથવા થોડી મુદત સુધી સમુદ્રપાર આકલવાની શિક્ષા કરવી, અથવા ઘણામાં ઘણા દસ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવી.

“ખુલાસો—આ કલમ પ્રમાણે સંપ કરવાનો ગુન્હો થવા સાર સંપ કરવાના કામમાં હરકાઈ કામ અથવા કાયદા વિરૂદ્ધ કસુર થવાજ જોઈએ એવું સમજવું નહીં.”

દર્શન.

(અ) રાણીની સામા એક બંડ થાય તેમાં એ સામિલ થાય, તો, આ કલમમાં બ્યાન

કરેલો ગુન્હો અ એ કર્યો એમ સમજવું.

(ખ) ધિલોન મહેતા ખંડોરોને હથિયારો માકલીને ત્યાંના રાણીના રાજ્યની સામા બડ કરવામાં અ હિંદુસ્થાનમાં રહ્યો મદદગારી કરે, તો અ એ રાણીની સામા લડાઈ કરવામાં મદદગારી કરવાનો ગુન્હો કીધો એમ સમજવું.

વગર વારંટે પોલીસથી પકડાય ન હો.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થાય.	જીવતાં સુધી અથવા હરકોઈ થોડી મુદત સુધી, સમુદ્ર પારની શિક્ષા, અથવા દસ વરસ સુધી જેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદ.
--------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---

ટીકા.—રાણીની સામે લડાઈ કરવાનો ગુન્હો કરવાને વધારે શંખસ જોઈએ, એવી કાંઈ જરૂર નથી. ત્રણ અથવા ચાર માણસો હોયતો ખસ છે. તેમજ એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી કે તે માણસો લડાઈ કરવાની માફક મોટો વરઘોડો મઝાવી જતા, અને તેમની પાસે સરવ જનતાનાં શસ્ત્ર હતાં. કબજામાં હથિયાર હોય, એ ફક્ત ગુન્હાને વધારે મજબુત કરે છે. જો માણસો વધારે હોય અને એવો અનુમાન થઈ શકે કે તેઓ નાશ કરવાને ખરા છે, તો કદાચ તેમની પાસે હથિયાર હોયકે ના હોય, તે કાંઈ સવાલ નથી. તેમજ એવી કાંઈ જરૂર નથી કે ખરે ખર ફટકા મારવામાં આવ્યા હતા. લડાઈ કર્યા શિવાય, નામ દાખલ કરાવી કુચ કરવી એ ખસ છે.

લડાઈ કરવાના ગુનાનું તોહોમત ચુકવામાં આવ્યું હોય તેમાં જે કામ થયાં છે તેની કેવો મતભાવ હતી અથવા તે કેવા અરથમાં થયાં છે તે કેહીએ સાબીત કરે, એવો કાંઈ જરૂર નથી. સઘળી ખોનાઓ સાબીત કરવી એટલુંજ નહીં પણ શી મતભાવથી ગુન્હો થયો છે, તે ફરીઆદી કરનારે સાબીત કરવું જોઈએ.

રાણીના સા ૧૨૨ જે સખસ રાણીની સામા લડાઈ કરવાના ઈરાદાથી, અ મા લડાઈ કરવા થવા લડાઈ કરવાને તઈયાર થવાના ઈરાદાથી, માણસો, હથિયારો, અથવા ના ઈરાદાથી હ વા ફાર ગોળા એકઠા કરે, અથવા લડાઈ કરવાની ખીજી રીતે તઈયારો થિયારો વગેરે એ કરે તો તે રખસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને તેની સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડો શકે નહી.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થશે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદ તથા મિલકત સરકાર જપ્ત થાય.
--------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---

ટીકા.—આ કલમથી જે કૃત્યો શિક્ષાને માત્ર થાય છે, તે પ્રમાણ નહીં શકાય નહીં. આજે કલમનો સો, લગાઈ કરવાનો મુનો કરવાનો તે તવારીચો કહેવાય. જે માપસો લગાઈ કરવાનો હોય અથવા કોઈકો ઇરાદો રાખવા હોય, તેમને મદદ કરવામાં જે મજબૂર રીતે કૃત્ય કર્યા હોય, તે કરનાર મદદગાર થાય છે.

લગાઈનું કામ ૧૨૩. રાણીની સામા લગાઈ કરવાનો કાંઈ ધારણા થઈ હોય શહેલ કરવાના ઈ તે ધારણા કાંઈ કામ અથવા કાંઈ વિરુદ્ધ કસુર કરીને જે કાંઈ માણસ રાદાથી લગાઈનો છુપાવે, અને તે એવા ઇરાદાથી કે એ પ્રમાણે તે ધારણા છુપાવેથી તે ધારણા છુપાવેથી લગાઈ કરવી સેહેલ થાય, અથવા એ પ્રમાણે તે છુપાવેથી તે લગાઈ કરવી સેહેલ થઈ એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તે તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આ વશે; અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નોકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થાય.	૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	--

કાંઈ કાયદેસર ૧૨૪. હિંદુસ્થાનના ગવરનર જનરલ, અથવા કોઈ પ્રેસિડેન્સીના ગવરનર અથવા કોઈ લિવેટનંટ ગવરનર, અથવા હિંદુસ્થાનના ગવરનર જનરલ અથવા કોઈ કાઉન્સિલના અથવા કોઈ પ્રેસિડેન્સીની કાઉન્સિલના કોઈ સભાસભ્યના અથવા કોઈ કાયદેસર અપ્રતિયાર માંહેલા કાંઈ પણ અપ્રતિયાર, તે ગવરનર જનરલ અથવા ગવરનર અથવા લિવેટનંટ ગવરનર અથવા કાઉન્સિલના કોઈ સભાસભ્યને સમજાવીને અથવા જબરદસ્તીથી તેના પાસે કોઈ પણ રીતે અથવા અથવા ના આજીવવાના ઇરાદાથી, જે માણસ તે ગવરનર જનરલ અથવા ગવરનર અથવા લિવેટનંટ ગવરનર અથવા કાઉન્સિલના સભાસભ્યની ઉપર હુમલો કરે, અથવા તેને ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરે, અથવા ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરવાની કોસીસ કરે, અથવા સાપ્રાધ બળથી અથવા સાપ્રાધ બળના દેખાવથી તેને ડરાવે, અથવા તે રીતે ડરાવવાની કોસીસ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નોકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થાય.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---

તપન કરવી. સરકારનો અમલ સ્થાપેલો છે તે સરકાર ખાખત બેઠેલા મનમાં બદલી ના વિચાર બોલેલા શખ્તો વડે અથવા કોઈ વાગ્યે તેલા ધરાદાથી બંને લા શખ્તો વડે અથવા ઇસારત કરીને અથવા પ્રતક્ષ કોઈ દેખાડીને અથવા ખીજી રીતે ઉત્પન કરેલ અથવા ઉત્પન કરવાની કોસીસ કરે તો તેને જીવતાં સુધી અથવા હરકોઈ મુદત સુધી સમુદ્રપાર માકલવાની શિક્ષા કરવી અને વળી જોઈએ તે હંડ પણ કરવો અથવા ઘણામાં ઘણો ત્રણ વરસ સુધીની કેદની શિક્ષા કરવી અને વળી જોઈએ તો હંડ પણ કરવો અથવા હંડ કરવો.”

“ખુલાસો—સરકારો ચોજના ખાખતની જે નાપસંદી સરકારનો કાયદાસર અધિકાર માનવાના ધોરણને અનુસરીને હોય અને સરકારનો કાયદાસર અધિકાર નહીં સરખો કરવા પસંદ અથવા તેને હરકત કરવા ખાખત કાયદા વિરુદ્ધ રીતે કરેલી કોસીસ વીરુદ્ધ સરકારના અધિકારને મદત કરવાના ધોરણને અનુસરીને હોય તે ના પસંદીને જે દીલી સમજવી નહીં વારંતે એવાજ પ્રકારની ના પસંદીજ લોકના મનમાં લાવવાના ધરાદાથી સરકારની ચોજના ખાખત ટીકા કરવી તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે ગુન્હો થતો નથી.”

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ થી ઇન સાફ થાય.	જીવતાં સુધી અથવા હરકોઈ યોગી મુદત સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા તથા હંડ, અથવા ૩ વરસ સુધી જેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ અથવા હંડ.
--------------------------------	-------------------	----------------------	---------------------	---------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ ૧૮૭૦ના આક્ટ ૨૭ માની કલમ. ૧૩-૧૪થી વધારવામાં આવી છે

રાણીની સામે ૧૨૫. રાણીની સાથે મધત્રી હોય અથવા સલાહ હોય એવા અમદત્રી રાખનારા શિયાના કોઈ પણ રાજના રાજ્યની સામા જે માણસ લડાઈ કરે, અએશિયાના કોઈ થવા લડાઈ કરવાની કોસીસ કરે, અથવા લડાઈ કરવામાં મદદચારી કરે, રાજની ઉપર લ તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને તે ડાઈ કરવી. ની સાથે તેને હંડ પણ થઈ શકે; અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને તેની સાથે તેને હંડ પણ થઈ શકે અથવા હંડની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ થી ઇન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર તથા હંડ, અથવા સાત વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ અથવા હંડ.
--------------------------------	--------------------	----------------------	---------------------	---------------------------	--

ટીકા.—જે શખ્સો આપણા કાયદાને નાખે છે, તેઓ જો બીટીશ ઇંડીયાની હદની બહાર આવા ગુના કરે તેમણે તેમને શિક્ષા થઈ શકે છે.

રાણીની સાથે ૧૨૬. રાણીની સાથે મરદની અથવા સલા હોય, એવા કાંઈ પણ સલાહરાખનારા રાજના મુલક પર જે માણસ લુટ કરે, અથવા લુટ કરવાની તૈયારી કરે, કાંઈ રાજના મુલક પર તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની ભંડાર લુટ કરે સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને, તથા લુટ કરવામાં વાપરેલી વી. અથવા વાપરવાને ધારેલા અથવા તે લુટમાંથી મળેલી જે મિલકત હોય તે મીલકત સરકાર જપ્ત થવાને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ધન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ, અથવા કાંઈ મુકરર મિલકત સરકાર જપ્ત થાય.
-------------------------------	-------------------	----------------------	---------------------	------------------------	---

ટીકા.—“લુટ કરે” એ શખ્સોનો એવો અર્થ છે કે કાંઈ એક શખ્સની મિલકત ઉપર હુલ્લો કરે તે કરતાં તેમાં વધારે ખાખત હોવો જોઈએ.

૧૨૫મી તથા ૧૨૭. ૧૨૫ મી, તથા ૧૨૬ મી કલમોમાં લખેલા ગુનાઓ માંહે ૧૨૬ મી કલમોમાં લા કાંઈ ગુના કરવામાં મળેલી કાંઈ મીલકત જે માણસ તે તે રીતે લખ્યા પ્રમાણે મળેલી છે એમ જાણીને લે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની કાંઈ અથવા લુટ જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ટથી મળેલી મીલકત દંડને, તથા તે લીધેલી મિલકત સરકાર જપ્ત થવાને પણ લાયક થશે, લકત લેવા,

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ધન સાફ થાય.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ, તથા કાંઈ મુકરર મિલકત સરકાર જપ્ત થાય.
--------------------------------	--------------------	----------------------	---------------------	------------------------	--

ટીકા.—લુદારા ગમે તે આપણી રઈયત હોય, અથવા પરરાજ્યના હોય અને લુટેલી વસ્તુ સહીત, આપણી સરહદમાં આવી આશ્રય લેતા હોય, તેમણે લુટેલી મીલકત તેમના કબજામાં હોવાના સખખથી આ પ્રોવોઝનમાં આવી શકે નહીં. તેમની પાસે તે મીલકત ખોળાઓ પાછાથી થોડી મુદતમાં આવેલી હોવી જોઈએ. લુટેલી વસ્તુ છે એવું જાણવા છતાં પણ જે માણસો દોર વીઝેરે કાંઈ વસ્તુ, જુજ કીંમત આપી લે, તેઓને આ કલમ લાગુ પડે. સરકારી નોકર ૧૨૮. જે માણસ, સરકારી નોકર છતાં, પોતાના હવાલામાંના કે

૨ બુદ્ધિપુરવક પો ઈ રાજ્યકુય કેહીને અથવા લડાઈના કેહીને, જે જગામાં તે કેહીને કેહતાના હવાલામાં કરચો હોય તે જગામાંથી બુદ્ધિપુરવક નાસી જવા દે, તે માણસને જીવતાં કોઈ રાજ્યકોય સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા અથવા, દસ વરસનો મુદત સુધીની જેમાંના ગમે અથવા લડાઈના તે પ્રકારની કેદની, સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લા કેહીને નાસી જ પક થશે.
વા દે, તે ખાખત.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	--------------------	----------------------	--------------------	------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે તહોમતદાર ડરાવવાને એવો પુરાવો જોઈએ કે નાગરિક રાજ્ય રાજકીય અથવા લડાઈના કેદી તરીકે કેદમાં હતો; તહોમતદાર જોબર છે, અને તે ના પેહરામાં તે કેદી હતો, અને તેણે જાણી જોઈને તેને નાશી જવા દીધો અથવા નાશી જવાની મતલબ પાર પાડવાને તેને જોઈતાં સાધનો આપી ઉશ્કેરણી કરી.

સરકારી નોક ૧૨૬. જે માણસ, સરકારી નોકર છતાં; પોતાના હવાલામાંના કેદી ગફલતથી પો ઈ રાજ્યકુય કેહીને અથવા લડાઈના કેદીને કેદની જે જગામાં તે કેદી તાના હવાલામાં ને કેદ કરચો હોય તે જગામાંથી ગફલતથી નાસી જવા દે, તે માણસ ના કોઈ રાજ્ય ને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની આસાન કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, કુય અથવા લડા અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે,
ઈના કેદીને ના સી જવા દે, તે ખાખત.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે નહી.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ, અથવા પેટેલા વરગને માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી આસાન કેદ તથા દંડ.
--------------------------------	---------------------	------------------	--------------------	--	------------------------------

ટીકા.—આ કલમમાં ખતાવેલા ગુન્હો ગઈ કલમમાં ખતાવેલા જેવો છે. પણ ફક્ત ફેર એટલો કે આમાંના ગુન્હો બુદ્ધિ પુરવક કરેલા નથી પણ ગફલતથી થયેલા છે. ગઈ કલમની માફકજ સાખીત કરવું જોઈએ.

નાશી ગયો એ વાત, પોતેજ દરોગાની ગફલત સાખીત કરી આપે છે, કેમકે કેદીને કોઈ સલામત રાખવો, એ એની ફરજ હતી, પણ આવી ખાખત નકારમાં સાખીત થઈ

શકે, જેમકે એવું ખતાવે કે કેદી જોર વાપરીને છટકી ગયો અથવા હરકોઈ ખીજી હકીકતો. તેવા કેદીને ના ૧૩૦. કોઈ રાજ્યકુપ કેદીને અથવા લગાઈના કેદીને કાયદેસર કે સી જવામાં સ દમાંથી નાસી જવામાં જે માણસ સાહાય અથવા મદદ કરે, અથવા એ હાય કરવું, છોડા વા કોઈ કેદીને જે છોડાવે, અથવા છોડાવવાની કોશિસ કરે, અથવા એ વલો અથવા ધ વા કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયો હોય તેને જે ઘરમાં રાખે અથવા સંતાડે, રમાં રાખવો. અથવા એવા કેદીને પાછો પકડવામાં જે હરકત કરે, અથવા હરકત કરવા ની કોશિસ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા હસ વર સની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આ વશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસો—જે રાજ્યકુપ કેદીને અથવા લગાઈના કેદીને પોતાના વચનપરથી બીટીશ ઇન્ડિયાની કટલોએક મુકરર કરેલી હદમાં છુટો રહેવા દીધા હોય, તે કેદી જે હદમાં છુટો રહેવાની તેને રજા હોય તે હદમાંથી ખાહાર જાય તો તે કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયો એમ સમજવું.

વગર વારં પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારં રંટ નીકળે	નર્મન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેસન કોર્ટ ઇ નસાઈ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ.
------------------------------	----------------------	----------------------	---------------------	------------------------	--

ટીકા.—ક. ૧૨૭મી શિવાય, આ પ્રકરણમાંના ગુન્હાને વાસ્તે તપાસ કરવાને કોઈ પણ કોર્ટને સરકારનો હુકમ જોઈએ અથવા ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સિલે કોઈ અમલદારને સત્તા આપી હોય, તેવા અમલદારનો હુકમ જોઈએ, અથવા જે એડવોકેટ જનરલ ફરીયાદી કરે તો તે આવે.

ક. ૧૨૧ અ અને ૧૨૪ અ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુન્હાની તપાસ કોઈ પણ કોર્ટ સરકારના અથવા સ્થાનિક સરકારના હુકમ શિવાય કરી શકે નહીં.

ખાખ ૭ મો.

જમીનપરના તથા દરિયાઈ કોજ સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

ખંડમાં મદદ ૧૩૧ રાણીની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આગારી કરવી અથ ફિસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ ખંડ કરવામાં જે માણસ મદદગારી વા કોઈ સોલ કરે, અથવા તેવા કોઈ આફિસર, સોલજર, અથવા ખલાસીને પોતાના પ્રજરને કે ખલા જન ધરમથી અથવા પોતાના શેવા ધરમથી બદ કરવાની જે માણસ કો સીને પોતાની સીસ કરે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા હસ વરસની મુદત સુધી નોકરીથી બદ કર ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી

રવાની ડ્રાશિશ તે હંડને પણ લાયક થશે.
કરવો.

ખુલાસો.—આ કલમમાં “આફિસર” અને “સોલજર” આ શબ્દો બંને છે તેમાં મલિકા માઆજમાના લશ્કરનો વધારે સારો ખર્ચાપત્ત રાખવા પાપતના લશ્કરી આઈન અથવા સન ૧૮૬૧ના ૫ માં આક્ટની લશ્કરી આઈન જે માણસને લાગુ હોય તે માણસનો સમાસ થાય છે એમ સમજવું.

બગર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ૧૦ વર્ષ સુધી જેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ.
----------------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------------------	---

ટીકા.—ખોલકુલ તાપામાં નહીં રહેવું એવી જો ધારણા હોય તો ખંડનો ગુન્હો થઈ શકે છે, જેમકે કોઈ સીપાઈ પોતાના લશ્કરી ઉપરીને બળથી અટકાવ કરે, અથવા જે વધારે સીપાઈઓ હોય તો તેઓ તેની સામા થાય, સરકારની સામે અથવા દીવાની અમલદારોની સામે એવાં કોઈ ફીતુરી કામ કરે, તેથી પણ ખંડ કરવું કેહેવાય.

ખંડ કરવામાં ૧૩૨. રાણીનો જમીનપર અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આ મદદગારી કરવા ફિસરે, સોલજરે, અથવા ખલાશીએ ખંડ કરવામાં જે કોઈ માણસ મદદ થી જે ખંડ થા દગારી કરે, અને તે મદદગારી ઉપર ખંડ થાય તો તે માણસને માતની, ય તો તેની સી અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસથી મુદત સુધીની બે ક્ષા, માંના ગમે તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને લાયક પણ થશે.

બગર વારં ટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કો રટ ઈન સાફ કરે.	માત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વર્ષ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકાર ની કુદ તથા હંડ.
------------------------------------	-------------------------	---------------------------	------------------------	------------------------------	---

ટીકા.—આ ઠેકાણે ખતાવેલો ગુન્હો મદદગારી કરવાનો છે, અને તેનો પરિણામ ખંડ થવું જોઈએ, પુરાવામાં પ્રથમનો મદદગારી અને ખંડ થયું છે, એ બંને સાબીત કરવાં જોઈએ.

કોઈ ઉપરી ૧૩૩. રાણીનો જમીનપરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આ અમલદાર પોતા. ફિસરે, સોલજરે, ખલાશીએ કોઈ ઉપરો અમલદાર પોતાના હોવાનું કા નો હુદ્દા બંધા મ કરતા હોય તેવામાં તેની ઉપર હુમલો કરવામાં જે માણસ મદદગારી બતાવે હોય તે હંડ કરે તેને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સી શખિયાતમાં તેની ક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

ઉપર કોઈ આ
ફીસરે, સોલજરે,
અથવા ખલાસી
એ હુમલો કરવા
માં મદદગારી કરવી

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ૧લા વર ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈ ન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	--	--

જો હુમલો થા ૧૩૪. રાણીની જમીન પરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આ
ય તો તે હુમલા ફીસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ કોઈ ઉપરી અમલદાર પોતાના હો
માં મદદગારીની દાનું કામ કરતો હોય તેવામાં તેની ઉપર હુમલો કરવામાં જો કોઈ મા
સીક્ષા. જુસ મદદગારી કરે, અને તે મદદગારી ઉપરથી તે હુમલો થાય, તો તે
માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની
સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈ ન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાં ના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	----------------------------	---

ટીકા.—જો ખરે ખરા હુમલો કરવામાં આવે તો, વધારે શિક્ષા થઈ શકે.

કોઈ સોલજર ૧૩૫. રાણીની જમીન પરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના ફલાણા
ર અથવા ખલાસીએ ફીસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ નાશી જવામાં જો માણસ જો મદદ
શીને નાશી જવા ગારી કરે, તેને જે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ
માં મદદગારી કર ની, અથવા દંડની, અથવા જે ખંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.
રવી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડેન્સી માજી સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈ ન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથ વા દંડ, અથવા ખંને.
---------------------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------	--	--

ટીકા.—લશ્કરમાંથી અથવા કોજમાંથી નાશી જવાનો ગુન્હો નીચે પ્રમાણે હોય ત્યારે

ખને છે, જેમકે કોઈ ઓફીસર, સોલજર, અથવા ખલાસી પોતાની ફરજ ઉપરથી ગેરકાયદેસર ગેરહાજર રહે અને પાછા આવવાનો તેનો ઈરાદો હોય નહીં. પલટણમાંથી ગત્તે તો રજા લીધા શિવાય જન્ય અગર ગેરહાજર રહેવાનો રજા લેઈને જન્ય તોપણ જો પાછા આવવાનો તેનો ઈરાદો ના હોય તો તે નાશી જનાર કહેવાય. નાશી જવાના ગુન્હાની મદદગારી કરવાના ગુન્હાને શિક્ષા થવા “નાહાશો જયું” ખનવું જોઈએ.

નાસી આવે ૧૩૬. રાણીની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ ક્ષેત્રમાંનો કોઈ આલાને ઘરમાં રા ફોસર, સોલજર, અથવા ખલાસી નાસી આવેલો છે એમ જાણીને, અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં નીચેનો અપવાદ ન લાગતાં જે માણસ તે અધિકારી, સોલજર, અથવા ખલાસીને ઘરમાં રાખે, તેને એ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ—કોઈ સ્ત્રી પોતાના વરને ઘરમાં રાખે તેને આ દંડ લાગુ પડતો નથી.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી રેન્સી માલુસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વર્ગનો માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીના ખાના ગત્તે પ્રકારની કુદ અથવા દંડ અથવા ખંને.
---------------------------	--------------------	-----------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આવો આશરો કોઈ ગુન્હેગારની સ્ત્રી આપે તો તે ગુન્હેગાર નથી.

કોઈ વેપારી ૧૩૭. જે વેપારી વાહાણમાં રાણીની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ ક્ષેત્રમાંથી કોઈ નાશી જનારો સંતાચો હોય, તે વાહાણનો માસ્તર અથવા જે શખ્સના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તે શખ્સ અગર તેના સંતાયાની વાતથી અજાણ્યા હોય તોપણ જો તે માસ્તરે અથવા જે શખ્સના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તે સખ્સે પોતાનો હોદ્દો ખતમવામાં કાંઈ ગફલત ન કરી હોત, અથવા વાહાણ પર પાકો ખોદાખસ્ત રાખ્યો હોત તો તેના જાણ્યામાં તે વાત આવત એવું હોય તો તે માસ્તર અથવા જે સખ્સના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તે સખ્સ પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડને લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી રેન્સી માલુસ્ટરેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વર્ગનો માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે	૫૦૦ રૂપિયા દંડ.
-------------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	--	-----------------

ટીકા.—કોઈ નાશી જનાર કોઈ વાહાણ ઉપર ધુપાતો માલમ પડ્યો હોય તેઉપ-

રથી એવો એનુમાન થઈ શકે નહીં કે વાહાણનો માલિક આ વાત જાણતો નથી, વહાણના માલિકે સાબીત કરી આપણું જાણ્યું કે હું જાણતો નહોતો કે એ નાશી આવ્યો છે, નહીં તે તે ગુન્હેગાર થાય.

કોઈ સોલજર ૧૩૮. ફલાણુ કામ ના ફરમાનીનું કામ છે એમ જાણીને તે કામ ર અથવા ખલા રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજમાંના કોઈ આફિસરે, સોલજર સીને ના ફરમા રે, અથવા ખલાસીએ કરવામાં જો કોઈ માણસ મદદગારી કરે, અને તે નીનું કોઈ કામ મદદગારીથી તે ના ફરમાનીનું કામ થાય, તો તે માણસને છ મહિનાની કરવામાં મદદગારી મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા રી કરવી. એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પ્રથમ વા પોલીસ પકડી શકે.	જમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી મા જીસ્ટરેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજીસ્ટ્રાર વગરનો માજિસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	છ મહિના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
------------------------------------	----------------	---------------------	--	---

ટીકા.—કોઈ પણ સોલજર અથવા ખલાસી કોઈ પણ વ્યવસ્થાનો જાણી જોઈને ભંગ કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે ના ફરમાનીનું કૃત્ય કહી શકાય.

લશ્કરી કાય ૧૩૯. રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજને સાર, અથવા દાને તાપેના સ રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજના કોઈ ભાગને સાર, કરેલા ખસને આ કા કોઈ લશ્કરી કાયદાને તાપે હોય એવા કોઈ રાખસને આ કાયદા મુજબ યદા મુજબ સી ખ આ ખાખમાં ખ્યાન કરેલા ગુન્હાઓમાંના કોઈ ગુન્હાને સાર સીક્ષા દ્વારા શકે નહીં. થઈ શકે નહીં.

સોલજરનો પો ૧૪૦. રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજમાંનો જો માણસ સોલજર નથી, તે માણસ તેવો સોલજર પેટ્રોરતો હોય એવો કોઈ પો શાક પેટ્રોર, અથવા તેવો સોલજર જો મિન્ડ વાપરતો હોય તેના જોડું કોઈ મિન્ડ વાપરે, એવા ધરાદાથી કે તેવો સોલજર છે એમ માનવામાં આવે, તો તે માણસને ત્રણ મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના, ફંડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પ્રથમ સમયની પકડી શકે.	જમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે	૩ મહિના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયા ફંડ અથવા ખંને.
---------------------------------	----------------	---------------------	------------------------------	--

ટીકા.—કાંઈ શખસ ખીલકુલ જ્ઞાન શિવાય, એટલે નિરપરાધીપણા રીતે, આવો કાંઈ પોશાક પેહેરે અને જો તે ગુન્હો ગણી શકાતો હોય તો તેને વાસ્તે ધણી હલકી શિક્ષા થવો જોઈએ.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૮ મો

લોકની સમાધાની વિરૂધ્ધ ગુન્હાઓ બાબત.

કાયદા વિરૂધ્ધ ૧૪૧. જો પાંચ અથવા વધારે શખસોની એક મંડળી મળે, અને મંડળી. જે શખસો તે મંડળીમાં હોય તેઓનો સામાન્ય હેતુ નિચે લખ્યા પ્રમાણે હોય, તો તે મંડળીને “કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી” કહેવો.

પેરેસો—હિંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી અથવા હકુમત કરનારી સરકારને, અથવા કાંઈ પ્રેસીડેન્સીની સરકારને, અથવા કાંઈ લીયેટનન્ટ ગવર્નરને, અથવા પોતાના ઓફીસનો કાંઈ કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં લાવતાં કાંઈ સરકારી નોકરને, સાપ્રાધ બળ કરીને અથવા સાપ્રાધ બળ દેખાડીને ડરાવવો; અથવા,

ખીજો—કાંઈ કાયદો કે કાંઈ કાયદેસર હકુમત અમલમાં હરકત કરવી અથવા,

ત્રીજો—કાંઈ ખીગાડ અથવા સાપ્રાધ પ્રવેશ અથવા ખીજો ગુન્હો કરવો; અથવા,

ચોથો—કાંઈ શખસની ઉપર સાપ્રાધ બળ કરીને અથવા તેને સાપ્રાધ બળ દેખાડીને કાંઈ ખીલકતનો કબજો લેવો અથવા મેળવવો, અથવા કાંઈ શખસનો અથવા જવાનો હુકમ, અથવા પાણી વાપરવાનો હક અથવા ખીજો જે નીરાકાર વસ્તુ સંબંધી હક તે શખસના કબજામાં કે ભોગવટામાં હોય તે તેની પાસેથી લઈ લેવો, અથવા કાંઈ હક કે ધારેલો હક અમલમાં લાવવો; અથવા,

પાંચમો—સાપ્રાધ બળ કરીને અથવા સાપ્રાધ બળ દેખાડીને જે કામ કારવાના જે શખસની કાયદા પ્રમાણે ફરજ નહીં હોય તે કામ તે શખસ પાસે કરાવવું, અથવા જે કરવાને તેનો કાયદા પ્રમાણે હક હોય તે કરવામાં તેની પાસે કસુર કરાવવી.

ખુલાસો—જે મંડળી પ્રથમ મળતી વખતે કાયદા વિરૂધ્ધ ન હોય તે પાછળથી કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી થઈ શકે.

ટીકા.—“તે મંડળીના શખસોનો સામાન્ય હેતુ” એ વીગેરે શબ્દ છે. પાંચ અથવા વધારે શખસો જે એકઠા મળ્યા હોય તેમનો હેતુ શરણાખ્યા પ્રમાણે ગેર કાયદેસર હોવો જોઈએ. જ્યારે તેઓ એકઠાં મળે તે વખતે તેમના મનમાં તે હેતુ હોય અગર ના હોય અથવા એ હેતુ પછીથી થાય, એ જોવાની જરૂર નથી. પણ તે મંડળીમાં જે શખસો હોય તેઓનો સામાન્ય હેતુ હોય, એ અવશ્ય છે, એટલે કે તેઓ સરવ તે વાતથી વાકેફ હોય અને તેમાં મળતા આવતા હોય. બંધી તેઓનો સામાન્ય હેતુ તુરંત અમલમાં લાવવાનું તરતનું કારણ હોવું જોઈએ.

આ કલમમાં સામાન્ય હેતુ કરાવવાનો હોવો જોઈએ એમ છે. ડરાવવાનો અર્થ એનો વો છે કે ડરાવવાનો કાંઈ પણ હક નહીં છતાં ડર દેખાડવો.

જે મંડળી પ્રથમ મળતી વખતે કાયદા વિરૂધ ન હોય, તોપણ તે પછીથી કાયદા વિરૂધ મંડળી થઈ શકે તે નીચે પ્રમાણે.

જેમકે સરકાર કોઈ જનનો કદ અથવા વેશે રદ્દિયત ઉપર નાખે: હવે રદ્દિયત આવે રો આપવાને ખુશી નથી અને ઘણાક માણસોએ ઠરાવ કર્યો કે આપણે સરકારને તે વાંશે અરજી કરવી. આવો ઠરાવ કરી તમો એકઠા મળી અરજી સરકારને કરો, અને એવો પોતાનો નિશ્ચય જાણાવ્યો કે જો સરકાર આ અરજી દ્વાનમાં લેશે નહીં તો અમુક કામ કરી અથવા અમુક ગોઠવાણું કરી, અથવા તે મતલબ પાર પાડનારને ડર દેખાડી સરકારની મતલબ પાર પાડવા દેવી નહીં. આમ હોય ત્યારે, એમ થાય કે પ્રથમ તે મંડળી સરકારને અરજી કરવા કાયદેસર મળી હતી, પણ પછીથી ગેરકાયદેસર કામ કરવાનો તેઓનો હેતુ જાણ્યો, તો તે પાછળથી કાયદા વિરૂધ મંડળી થઈ ગઈ એમ ગણાય.

કાયદા વિરૂધ ૧૪૨. જે હકીકતોને લીધે કોઈ મંડળી કાયદા વિરૂધ મંડળીમાં મંડળીનો અંગ થતી હોય તે હકીકતો જાણ્યા છતાં જે માણસ ધરાદાથી તે મંડળી ભુતે શું. માં સામિલ થાય, અથવા તેમાં જનરી રહે, તે માણસને કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગભૂત સમજવો.

ટીકા.—કાયદા વિરૂધ મંડળી તે શું; એની ગઈ કલમમાં વાખ્યા આપી છે. હવે આ કલમમાં ખતાવ્યું છે કે કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગભુત તે શું. જે માણસો પ્રથમ એકઠા થાય, તે ગમેતા પાંચ હોય નહીં, અથવા તેઓનો સરવનો સામાન્ય હેતુ હોય નહીં, કે જેથી કરીને તેમનું મળતું કાયદા વિરૂધ ગણી શકાય. પણ ઉપર ખતાવેલી દરેક વાખતમાં જો એવા પાંચ અગર વધારે થાય, અથવા તેઓનો હેતુ સામાન્ય થાય કે તરતજ તે મંડળી કાયદા વિરૂધ થઈ એમ સમજવું. અને જે શખ્સો કાંતો પ્રથમ જાણતા હોય અને તે વખતે હાજર હોય અગર ના હોય, પણ તેઓનો સામાન્ય હેતુ કેવો છે તે જાણી અને પછી તેમની સાથે વળગી રહે, કે તરતજ તે કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગભુત થયો એમ સમજવું.

સીકા.

૧૪૩. જે માણસ કોઈ કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગભુત હોય તેને છ મહીનાની મુદત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પાડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમિન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈપણ મા જસ્ટર ઈન સાફ કરે.	૬ મહીના સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને
---------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	----------------------------	--

ટીકા.—એક પોલીસ સ્ટેશનનો અમલદાર બીજા પોલીસ સ્ટેશનના અમલદારને તેની હદમાંના એક ઘરનો ઝાડો લેવાનું વારંટ આપે તો અમલદાર પોતાના તાપાના માણસને આપે પણ તેને કોઈ વારંટ આપે નહીં, અને તેથી કરીને જો ઘરના માલિકે સા મા થાય તો એ ઘરના માલિકે ઉપર આ કલમ પ્રમાણે તોડોમત આવે નહીં. રાણી વીરૂધ નારાયણ. અ. હા. રી. પ્ર. ૩૦૮.

જીવ સે એવું ૧૪૪ જીવ લેનાર કાંઈ હથિયાર, અથવા જે મારેથી સામા મા કાંઈ હથિયાર પા જીવનો પ્રાણ જીવ એવો સંભવ હોય એવી કાંઈ વસ્તુ પાસે છતાં જે પાં સે છતાં કાંઈ કા જીવ કાંઈ કાપદા વિરૂદ્ધ મંડળીનો અંગભૂત તેને જે વરણી મુદત સુધી પદા વિરૂદ્ધ મડ ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખંને જીમાં સામીલ ની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

હ થવું.

વગર વારં ટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કાંઈપણ મા જીસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હંડ અથવા ખંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	-----------------------	--------------------------------------	---

કાંઈ કાપદા ૧૪૫. કાંઈ કાપદા વિરૂદ્ધ મંડળીને કાપદામાં ફરજાવેલી રોતે વિ વીરૂદ્ધ મંડળીને અપરાધ જવાનું ફરમાવું છે એવું જાણ્યા છતાં જે માણસ તે કાપદા વિરૂ વીઅપરાધ જવાનો થ મંડળીમાં સામીલ થાય અથવા જરૂરી રહે, તેને જે વરણી મુદત સુ હુકમ થયો છે એ ધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા ખંનેની મ જાણ્યા છતાં સીક્ષા કરવામાં આવશે.

તેમાં સામીલ થ
વું અથવા જ
રી રહેલું.

વગર વારં ટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કાંઈપણ મા જીસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હંડ અથવા ખંને.
-----------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	--------------------------------------	---

ટીકા.—જીમીનલ પ્રોસીજરકોડની કલમ ૧૨૭ મી પ્રમાણે, કાંઈપણ કાપદા વીરૂદ્ધ મંડળીને અથવા જેથી લોકોની સુલેહમાં ગડબડ થવાનો સંભવ હોય એવી પાંચ અથવા વ વારે શખસોની મંડળીને, વિઅપરાધ જવાનો હુકમ કરવાને કાંઈપણ માજીસ્ટ્રેટ, અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કાંઈ પોલીસ-થાણ હોય તે અમલદાર મુખત્યાર છે; અને એવો હુકમ થયેથી તે હુકમ મુજબ વિઅપરાધ જવાની તે કાપદા વીરૂદ્ધ મંડળીના અંગભૂ તોની ફરજ છે.

આ પ્રમાણે હુકમ કરવા છતાં તે મંડળી વિઅપરાધ જીવ નહી, અથવા તેઓ વિઅ રાધ જવાના નથી, એવો દોષોનો જે દ્રઢ નિશ્ચય માલમ પડે તો તે મંડળીને જાપરાધથી વીખરી નંખાય.

સામાન્ય હેતુ ૧૪૬. કાંઈ કાપદા વીરૂદ્ધ મંડળીનો સામાન્ય હેતુ પાર પાડવામાં એ તે કાપદા વીરૂદ્ધ મંડળી અથવા તેનો કાંઈ અંગભૂત બળ અથવા જી

ક અંગભુતે વા કલમ વાપરે, તો તે મંડળીના દરએક અંગભુતે હંગામાનો ગુન્હો કર્યો પોરું બળ. એમ સમજવું.

ટીકા—કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી જે પોતાની સામાન્ય મતલબ પરિપુર્ણ કરવાને આગળ પસંદ અથવા તેમ કરવામાં જે બળ વાપરે, તો તેઓ હંગામાનો ગુન્હો કરે છે. ખરેખર બળ વાપર્યું એમ સાબીત થવું જોઈએ, પણ ફક્ત બળ વાપરવાના ડોળ દેખાડ્યો એ કાંઈ ખસ નથી અને વળી તે બળ તેઓની સામાન્ય મતલબ પાર પાડવામાં વાપરેલું જોઈએ; અને બાકી કરવામાં ગમે તો સઘળાઓએ બળ વાપર્યું હોય અગર તેમાંના કોઈ એકે બળ વાપર્યું હોય તે છતાં પણ સરવને એક સરખી રીત ગુન્હો લાગુ પડે છે.

હંગામા કરવા ૧૪૭. જે માણસ હંગામાનો ગુન્હો કરે, તેને એ વરણની મુદત સુધી સીકા. ધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	લમીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાયનહી	કોઈ પણ માલુસ્ટરેઈ ઈનસાઈક્ટ	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	-------------------	----------------------------	--

જીવ લે એવું ૧૪૮. જીવ લેનાર કાંઈ હથિયાર, અથવા જે મારેથી સામા મા હથિયાર પાસે રાખીએનો પ્રાણ લેવો સંભવ હોય એવી કાંઈ વસ્તુ પાસે છતાં જે ખોને હંગામા કમાણસ હંગામા કરે, તેને ત્રણ વરણની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	લમીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાયનહી	મેશન ડાર્ટ અથવા પેસીડેન્સી માલુસ્ટરેઈ અથવા ૧ લા વરગ નો માલુસ્ટરેઈ ઈનસાઈ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	-------------------	--	--

ટીકા—જે માણસના મકાન ઉપર હંગામા થયો હોય તે માણસને મારી નાખવાનો ગુન્હો, અને કલમ ૧૪૮ પ્રમાણે જીવ લે એવાં હથિયાર પાસે રાખીને જે રાખેલો હંગામા કરે, તે બંને ગુન્હા તદ્દન જુદાજુદા છે, અને પ્રથમ કહેલા ગુન્હાને વાસ્તે કલમ ૩૨૪ પ્રમાણે જુદી શિક્ષા થઈ શકે. રાણી વિરુદ્ધ કાળાચંદ.

કોઈ કાયદા ૧૪૯. કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીનો સામાન્ય હેતુ પાર પાડવામાં વિરુદ્ધ મંડળીનો તે મંડળીના કોઈ અંગભુતથી કોઈ ગુન્હો થાય, અથવા એવો કોઈ ગુ સામાન્ય હેતુ પાડેલો થાય કે તે હેતુ પાર પાડવામાં તે ગુન્હો થશે એવો સંભવ તે મંડર પાડવામાં કોઈ જાતના અંગભુતોના લક્ષ્યામા હોય તો તે ગુન્હો થતી વખતે જે જે શ ગુન્હા થાય, તો ખસ તેજ મંડળીના અંગભુત હોય તે દરેક શખસે તે ગુન્હો કર્યો એ

તે મંડળીના પ્ર મ સમજ્યુ.
ત્યેક અંગલુતને
તે ગુન્હાનો તક
સારવાર સમજ
વા.

તે ગુનાહને માટે જો વ ગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકતા હોય તો, ૫ ઠે નહીં તો નહી.	તે ગુનાહને માટે જો પ્રથમ સમજ નીક ળી શકતો હોય તો સમજ, અને જો વા રંટ નીકળી શકતુ હોય તો વારંટ, ની કળે.	તે ગુનાહને માટે જો જ મીન લેઈ શકતો હોય તો લેઈ શ કાય નહીં તો નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	તે ગુનાહનો ઈ નસાફ ને કાર થી થઈ શકતો હોય તે કારક રે.	તે ગુનાહ ને માટે જો હોય તેજ.
---	---	---	----------------------------	---	---------------------------------------

ટીકા—એક તકરારી જમીનના ઠડકા ઉપરથી એક શપ્તસને હાંકી કાઢવાને કેટલાક શપ્તસો ગયા. મજબુત અટકાવ થવાથી, તે ટાળીમાંના એક શપ્તસે બાંકુ ફોડીને અને અટકાવ કરતાં એક શપ્તસને મારી નાંખ્યો. તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે તે શપ્તસ “ખુન” કરવાના ગુન્હાનો ગુન્હેગાર છે; પણ તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીના ખીજા અંગલુતો આ કલમ પ્રમાણે, “ખુન” કરવાને વાસ્તુ ગુન્હેગાર નથી, કેમકે આ કૃત્ય અકસ્તમાત થયું છે અને તેમ કરવા કાંઈ ધારી રાખેલું નહોતું, અને તેથી કરીને તેઓની સામાન્ય મતભાવ તેમ કરવાની હતી નહીં; રાણી વીરૂધ્ધ સાબિતમ્મી. ૧૧ જ. હા. રી. પ્રો. ૭૪૭ રાણી વીરૂધ્ધ ખીનોદ. ૨૪ મધ. ક્રી. ૬૬.

જો ધણા શપ્તસો કાંઈ કુર કૃત્ય કરવાને જાય, અને તેઓની પાસે જીવ લે એવાં હથિયાર હોય, અને તેઓનો એવો વીચાર હોય કે પોતાનું ધરેલું કામ કરવાને જો કાંઈ અટકાય તો બળ વાપરી સામા થવું આવી બીજા હોય તો તેમાં જે પરિણામ નીપજે અને ખુન થાય તો સરવે ખુનના ગુન્હેગાર થાય કેમકે તેઓ સારી રીતે જાણતા હતા કે જે હથિયાર તેમની પાસે હતાં તે વાપરવાથી કાંઈ ત્રાસદાયક પરિણામ થવાનો હતો.

કાંઈ કાયદા ૧૫૦ જે માણસ કાંઈ શપ્તસને કાંઈ કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીમાં વીરૂધ્ધ મંડળીમાં સામીલ થવાને અથવા અંગલુત થવાને પછી આપવા કરીને અથવા સામીલ થવાને કાંઈ બીજી રીતે રાખે, અથવા પછી આપવા કરીને અથવા કાંઈ બીજી રીતે રાખવામાં મદદ કરે, અથવા ચક્ષુઓ કરે, તે માણસને તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીના અંગલુત દાખલ, તથા તે પછી આપવા કરીને અથવા બીજી કાંઈ રીતે રાખવા ઉપરથી તે રાખેલા શપ્તસો તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીના અંગલુત દાખલ જે કાંઈ ગુન્હો થાય તે ગુન્હાને માટે, જો તે માણસ તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીનો અંગલુત હોય, અથવા પોલીસ કરવી. જો તેણે પોતેજ તે ગુન્હો કર્યો હોય, એવી રીતે, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે	તે પર્ધા આપવા ક રીને અથવા બીજી રીતે રાખેલા સખસે જે ગુન્હો કર્યો હો ય તે મુજબ.	તે ગુન્હાને માટે જનમાન લેઈ શકા તો હોય તો લેઈ શકાય નહીં તો નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહીં.	તે ગુન્હાને માટે જે કે રટથી ઈનસા ફ થઈ શક તો હોય તે કારટ ઈન સાફ કરે.	તે મંડળીના અંગભુતની જ શિક્ષા, તથા તે મંડળીનો અંગ ભુત જે ગુન્હો કરે તે ગુન્હાની જે શિક્ષા હોય તેજ.
-----------------------------	---	--	------------------------------	---	--

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે તહોગતદાર ઠરાવવાને ત્રણ જાતનો પુરાવો જોઈએ.

૧. હું એ કે, મંડળી કાયદા વિરૂધ્ધ હતી; ૨. જુ, તે મંડળીના અંગભુતે ગુન્હો કર્યો છે; અને ૩. જુ એ કે પર્ધા આપવા કરીને, અથવા અપાડા કરીને સામ્રાજ્ય થયો હતો. પાંચ અથવા ૧૫૧. જેથી લોકની સુલેહમાં ગણપડ થાય એવો સંભવ હોય એ વધારે શખ્સોની વી પાંચ અથવા વધારે શખ્સોની મંડળીને વિપ્રાર્થ જવાનો કાયદેસરની કેઈ મંડળીને વી તે હુકમ થયા પછી, જે માણસ જાણી પુછીને તે મંડળીમાં સાગીલ થા વિપ્રાર્થ જવાનો હુ ય અથવા જમી રહે તેને છ મંડળીનાની મુદત સુધીનો ખેમાંના ગમ્મ તે કમ થયા પછી પ્રકારની કેદની, અથવા હાંડની, અથવા એ ખેનેની સીક્ષા કરવામાં જાણીપુત્રીને તે આવશે. મંડળીમાં સામી જ થવું અથવા જમી રહેવું.

ખુલાસો—અગર તે મંડળી ૧૪૧ મી કલમના અરથ પ્રમાણેની કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી હોય તો તે ગુન્હેગારને ૧૪૫ મી કલમ મુજબ સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કેઈ પણ માણસે કેટ ઈનસાફ કરે	૬ મંડળીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હાંડ અથવા ખેને.
------------------------------	----------------------	--------------------	------------------------	----------------------------------	---

ટીકા—આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી હોવાના સખખને વાસ્તે નથી પણ કાયદાના ફરમાનને નહીં તાખે થવાને વાસ્તે છે; તે જો કે તેમને વિપ્રાર્થ જવાનો હુકમ થયા છતાં ના વિપ્રાર્થ જાય; એમ ધારા કે કેઈ કાયદેસર કુચને વાસ્તે પાંચ અથવા વધારે મનુશો એકઠાં થાય; તેમને વિખેરી જવાનો હુકમ એ કાયદેસર હુકમ કહેવાય નહીં, અને તેથી આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થતો નથી. પણ જે વખતે તેઓ મળ્યા હોય અને જે જગોએ તેઓ મળ્યા હોય, તે ઉપરથી જો એવો અનુમાન થઈ શકે કે તેઓ સુલેહ નો ભંગ કરવાના છે, અને જો તેવે વખતે તેમને વિખેરી જવાનો હુકમ કરવામાં આવે તો તે હુકમ કાયદેસર હુકમ કહેવાય અને જો તેને તાખે થાય નહીં તો તેઓ શિક્ષાને પાત્ર થાય. હુગામો ક્ષધ ૧૫૨. કેઈ સરકારી નોકર પોતાનો સરકારી હોદ્દો ખજાનવામાં કાં પાડવા વગેરેનું કા ઈ કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીને વિખેરી નાંખવાની અથવા કાંઈ હુગામો કે ખ

મ કરતો હોય તે ખેડો પાંચ પાડવાની મેઈનત કરતો હોય તેવામાં તેનો ઉપર જે માણ વામાં કાંઈ સર સ હુમલો કરે, અથવા હુમલો કરવાનો ડર દેખાડે અથવા તેને હરકત કારી નોકરની ઉ કરે, અથવા હરકત કરવાનો કાશીશ કરે, અથવા તે સરકારો નોકરપર પર હુમલો કરવો સાપરાધ બળ વાપરે, અથવા તે વાપરવાનો ડર દેખાડે અથવા તે વાપર અથવા તેને હર વાની કાશીશ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસનો મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ કત કરવી. તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવા માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ, અથવા પેરીસીટી-સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ્ટ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	---------------------	---	--

ટીકા.--હંગામો થતો અટકાવવાને, સરકારી નોકરોની કેવો ફરજ અને સત્તા છે, તે ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડમાં બતાવેલું છે, તે વિશે આ કાયદામાં કાંઈ કહ્યું નથી.

જે માણસને હરકત કરી છે તથા જેના ઉપર હુમલો કર્યો છે, તે સરકારી નોકર છે, એવું જાણ હોય તો ખેશક આ કલમમાં બતાવેલો ગુન્હો થાય છે,

હંગામો કરાવ ૧૫૩. જે માણસ દ્વેશ બુધ્ધીથી અથવા દુષ્ટતાથી કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ વવાના ઇરાદાથી વસ્તુ કરીને કાંઈ સખસના મનમાં ક્રોધ ઉત્પન્ન કરે અને તે એવા ઈ દુષ્ટતાથી કાંઈના રાદાથી કે તે ક્રોધ હંગામાનો ગુન્હો કરાવે અથવા તે ક્રોધ હંગામાનો ગુ મનમાં ક્રોધ ઉત્પ ન્હો કરાવશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને તે એ પ્રમાણે કરે તો અમ પન કરવો.

અગર હંગામો થાય તો. જો ન થાય, તો તે માણસને છ મહીનાનો મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને અગર હંગામાનો ગુ ન્હો ન થાય, તો તે માણસને છ મહીનાનો મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કાંઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ્ટ કરે	૧ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	---------------------	----------------------------------	--

અગર નહીં થાય તો.

પ્રથમ સમન
નીકળે.

બાકી ઉપર
પ્રમાણિ.

અને ૬ મહોના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ
અથવા દંડ અથવા ખંને.

ટીકા—હંગામો કરવાને વાસ્તે કોષ ઉત્પન્ન કરવો, તે કાંઈ ગેરકાયદેસર કૃત્યથી થવો
નહીં. ગેરકાયદેસર કૃત્યથી કોષ ઉત્પન્ન કરવો એટલુંજ નહીં પણ તે કાંઈ પણ કારણ
શિવાય અને કુદ્દતાથી કરવો નહીં; અને વળી શા પરીણામ થશે તે વીશે પણ કુદ્દ સાન
હોવું નહીં.

જો જમીન પર ૧૫૪. જ્યારે કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી મળે અથવા હંગામો થા
ર કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ નારે જો જમીન પર તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી મળે અથવા તે હંગામો
રૂપ મંડળી હોય થાય તે જમીનના માલિક અથવા કબજેદારને, તથા તે જમીનમાં જોનો
તે જમીનનો માલિક હક હોય અથવા જો હકનો હાવો કરતો હોય એવા સમ્પત્તિને એક હજાર
લોક અથવા ૬ રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષા કરવામાં આવશે; પણ તે ક્યારે કે જો
અથવા તેનો મુખ્યતિયાર કે કારભારી, તે ગુન્હો થાય છે અથવા થશે છે
એવું જાણીને, અથવા એવો સંભવ છે એમ માનવાનું કારણ છતાં, પા
સેમાં પાસેની પોલીસની ચોકી પરના મુખ્ય અમલદારને તે બાબતની
પોતાથી ખબર જલદીમાં જલદી ખબર નહીં આપેતો; અને તે ગુન્હો
થવાનો છે એમ માનવાનું તેને અથવા તેઓને કારણ, છતાં તે અથવા
તેઓ તે ગુન્હો અટકાવવાને સાર પોતાથી ખબર સઘળા કાયદેસર ધ
લાભે કામ નહીં લગાડે તો; અને તે ગુન્હો થયા પછી તે હંગામો ખ
ખ પાડવાને અથવા તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીને વિખેરી નાખવાને પોતાથી
ખબર સઘળા કાયદેસર કામ ધલાભે નહીં લગાડે તો.

બગર વારંદો પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન ન નીકળે.	જમીન લે ધ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા મેજિસ્ટ્રેટ અથવા બીજા વરગનો માજિ સ્ટ્રેટરેટ ધનસાફ કરે.	૧૦૦૦ રૂપિ યા દંડ.
--	-----------------------	--------------------	------------------------	---	----------------------

ટીકા—જમીનોના માલિકો ઉપર પોલીસની ધણી ફરિયાદો નાખેલી છે; આવી ફરિયાદો
હોય તે છતાં પણ એવી વધાર તેમના ઉપર ફરિયાદો મુકેલી છે, કે તેઓની જમીન ઉપર
જો રાખસો એકઠા થાય તેઓને કેવો ધરોહ છે, તે તેમજ જાણીતું નહીં. અને તેથી
કરોને તેની ખબર પોલીસને કરવી એટલુંજ નહીં પણ આવી મંડળીઓને તેમજ વિખે
રી નાખવી નહીં. અથવા અટકાવવી નહીં.

જો રાખસના ૧૫૫. જો કાંઈ રાખસના કાયદાને સાર, અથવા તેની વતી, કાંઈ

ફાયદાને સાર કાં હંગામો કરવામાં આવે, અને જે જમીન ખાખત તે હંગામો થાય તે ઈ હંગામો કર જમીનનો તે સખસ માલિક અથવા કબજેદાર હોય, અથવા તે જમીન વામાં આવે, તે માં અથવા જે કાંઈ તકરાર હપરથી તે હંગામો થયો હોય તે તકરારની સખસની જવા બાખતમાં, કાંઈ હકનો તે સખસ દાવો કરતો હોય; અથવા તેમાંથી તે સખસને કાંઈ ફાયદો થયો હોય અથવા તેણે કાંઈ ફાયદો કબુલ કર્યો હોય, તો તે સખસને હંડની શિક્ષા કરવામાં આવશે; પણ ક્યારે કે જો તે અથવા તેનો મુખત્યાર કે કારભારી, તે હંગામો થવાનો સંભવ છે, અથવા તે હંગામો જોયો થયો હોય તે કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી મળવાનો સંભવ છે, એમ માનવાનું તેને કારણ છતાં, તે મંડળી મળી અથવા હંગામો થતો અટકાવવાને, તથા તે હંગામો ખંધ પાડવાને અને તે મંડળીને વિખેરે નાખવાનો પોત પોતાથી ખનસા સધળા કાયદેસર ઈલાજો કામ નહીં લગાડે તો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહી	પ્રથમ વાં રંટ નીકળે	જમીનુ લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પ્રેસી-ડેસી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લાં અથવા ૨ જ વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસા ફ કરે.	હંડ
------------------------------	---------------------	-----------------	--------------------	---	-----

ટીકા — આ કલમની મુજબ મતલબ એવી છે કે જેઓના ફાયદાના વાસ્તે કાંઈ હંગામો થાય, તેવા સખસો જો એમ સાબીત કરી શકે નહી કે તે ગુન્હો અટકાવવાને વાસ્તે તેવોથી ખન્યો તેટલો પ્રયત્ન કર્યો છે, તો તેમને તથા તેમના નોકરોને હંડ થાય, એવો આ કલમનો હેતુ છે.

આ કલમ પ્રમાણે તોહોમત સાબીત કરવાને નીચે પ્રમાણે બાખતોની જરૂર છે.

૧. હંગામો થયેલો હોય,

૨. અને એવો હકીકતો હોવી જોઈએ કે તે સખસના ફાયદાને વાસ્તે તે હંગામો થયો હતો.

વળી એવું પણ સાબીત કરવાની જરૂર છે કે હંગામો થવાનો સંભવ છે એવું તેના માં જાન હતું.

કેટલો હંડ કરવો જોઈએ તેની હદ બતાવેલી નથી, પણ એવું યાદ રાખવું કે હંડની રકમ અતીશય હોવી ન જોઈએ.

જે માલિક ૧૫૬. જે કાંઈ સખસના ફાયદાને સાર અથવા તેની વતી; કાંઈ અથવા કબજે હંગામો કરવામાં આવે, અને જમીન ખાખત તે હંગામો થાય તે દારના ફાયદાને જમીનનો તે સખસ માલિક અથવા કબજેદાર હોય, અથવા તે જમીન સાર કાંઈ હંગા માં અથવા જે કાંઈ તકરાર હપરથી તે હંગામો થયો હોય તે તકરારથી મો કરવામાં આ બાખતમાં, કાંઈ હકનો તે સખસ દાવો કરતો હોય, અથવા તેમાંથી તે સખસ તે સખસને કાંઈ ફાયદો થયો હોય અથવા તેણે કાંઈ ફાયદો કબુલ કર્યો

ના અખત્યાર હોય, તો તે અખસ મુખત્યાર અથવા કારભારીને હંડની શિક્ષા કરવામાં આવી જવાખદારી. વરો; પણ ક્યારે કે જો તે મુખત્યાર અથવા કારભારી, તે હંગામો થવાનો સંભવ છે, અથવા તે હંગામો જોથી થયો હોય તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી મળવાનો સંભવ છે, એમ માનવાનું તેને કારણ છતાં તે મંડળી મળતી અથવા હંગામો થતો અટકાવવાને, તથા તે હંગામો બંધ પાડવાને અને તે મંડળીને વિખેરી નાખવાને પોતાથી ખનતા સઘળા કાયદેસર ધલા જો કામ નહીં લગાડે તો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમસમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ધનસાફ કરે.	હંડ
-------------------------------	------------------	----------------	---------------------	---	-----

ટીકા.—આખા કાયદામાં આ કલમ તથા પાછલી કલમમાંજ ફક્ત હંડની હદ બતાવી નથી. બીજી કલમોમાં કેટલો હંડ કરવો તેની રકમ બતાવી છે, પણ આ બે કલમોમાં કોઈ કલ્લુ નથી.

કોઈ કાયદા ૧૫૭. જે માજિસ પોતાના કબજા કે હવાલા માંહેના અથવા વિરુદ્ધ મંડળીને પોતાના અખત્યાર તળેના કોઈ ઘર કે જગામાં, કોઈ રાખસોને રાખે; સાર પછી આ અથવા દે, અથવા એકઠા કરે, અને તે એવું જાણીને કે કોઈ કાયદા થવા કરીને રાખે વિરુદ્ધ મંડળીમાં સામિલ થવાને અથવા અગત્ય થવાને એ રાખસોને જા સખસોને ધ પછી આપવા કરીને અથવા કોઈ બીજી રીતે રાખેલા છે, અથવા ૫ રમાં રાખવા, ઈશા આપવા કરીને અથવા કોઈ બીજી રીતે રાખવાની છે, તો તે માજિસને છ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે,	પ્રથમસમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ, અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ધનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------	------------------	-----------------	---------------------	--	--

ટીકા—ઘરમાં રાખેલા રાખસોની સંખ્યા ગમે તેટલી થોડી હોય તોપણ જો એકઠા કરનાર અખસ જે કામને વાસ્તે એકઠા કર્યા હોય તે જાણતો હોય તો શિક્ષાને પાત્ર થાય છે. ઘરમાં રાખેલા રાખસોની પાસે ધારેલું કામ કરાવવાનું છે, એવો પુરાવો મળવો જોઈએ અને તેમને તોહોમતવાળાના ઘરમાં અથવા તેના કબજાની બીજી કોઈ જગ્યાએ રાખેલા છે, એવું પણ સાબિત થયું જોઈએ.

કોઈ કાયદા ૧૯૮. ૧૪૧ મોં કલમમાં લખેલાં કામો માંહેના કોઈ પણ કામ વીરૂદ્ધ મંડળી અ કરવાને અથવા તે કરવામાં મદદ કરવાને જે માણસ પછંસા લેવા કરી થવા હંગામાં ને અથવા કોઈ બીજી રીતે રહે, અથવા પછંસા લેવા કરીને કે કોઈ બી સામિલ થવા સા જી રીતે રહેવાનું રહે અથવા રહેવાની કોસીસ કરે, તે માણસને છ મ ૩ પછંસા લેવા હીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની, કરીને રહેવું. અથવા એ ખંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને ઉપર લખ્યા પ્રમાણે પછંસા લેવા કરીને અથવા કોઈ બીજી રીતે રહ્યા પછી, જે માણસ જી વ લેનાર કોઈ હથિયાર અથવા જે મારેથી સામા માણસનો પ્રાણ જી

અથવા હથિ ય એવી કોઈ વસ્તુ સાથે લેઈને ફરે અથવા ફરવાનું કબુલ કરે કે રહે, યાર ખંધ થઈને તે માણસને ખે વરણી મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની કરવું. અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટનીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧લા અથ વા ૨ જાગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૨ વરસ સુધી ખેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અ થવા ખંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	---	--

ખખેડો.

૧૫૯. જ્યારે ખે અથવા વધારે શખ્સો કોઈ જાહેર જગ્યામાં મા રા મારી કરીને લોકોની સુલેહમાં ગડબડ કરે, ત્યારે તેઓએ તે “ખખેડો” કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦ દંડ અથવા ખંને.
---------------------------------------	----------------------	--------------------	------------------------	------------------------------------	--

ખખેડો કરવા
ની સીક્ષા.

૧૬૦ જે માણસ ખખેડો કરે તેને એક મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની અથવા એકસો રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ટીકા.—લોકીક મતલબો પુરી પાડવાનો અથવા ખાનગી મતલબો પુરી પાડવાનો કા-યદા વિરૂદ્ધ મંડળીઓનો હેતુ હોય છે, એવું કલમ. ૧૪૧ માં ખતાવ્યું છે. જે ઠેકાણે તેમ-ની મતલબ લોકીક હોય, તે આવી મંડળીમાં અને ૧૨૧ મી કલમ પ્રમાણે લડાઈ કરવી એમાં નીચે પ્રમાણે તફાવત છે તે એ કે, ભવિષ્યમાં બળ વાપરવાની ધમકી આપવો, એ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી રહેવાય; પણ જે તે મંડળીની એવી ધારણા હોય કે તે મંડળીનો ઈ-રોહો તરતજ અમલમાં લાવવો, તે આ લડાઈ કર્યા પરાંપર થાય. જેમકે કોઈ કાયદા ખાંધનારી સભા લોકો ઉપર કર નાખવાનો પ્રયોજન કરતી હોય; હવે જે લોકો આમ થવું અટકાવવાને અથવા જેઓ કરવાની તરફજુમાં અભીપ્રાય આપતા હોય તેવા શખ્સોને મા-

રવાને વાસ્તે, જ્યાં બંધ એકઠા થતા હોયતો આ કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી કહેવાય. પણ જો તે ભોટા, ઠર નાંખવો બંધ કરવાની ફરજ પાડવા સાર, બળ વાપરીને તે સભામાં દાખલ થાયતો આ લડાઈ કર્યા ખરોખર થાય.

કોઈ ભોટીક પરિણામ પ્રાપ્ત કરવાના સમયથી સંખ્યા બંધ ભોટા એકઠા થાય તો આવી તેમની સંખ્યા હોવાના સમયથી તે મંડળી કાયદા વિરૂધ્ધ છે એમ કહી શકાય નહીં. કોઈ પ્રકારના કાયદેસર કૃત્યને વાસ્તે ભોટાને અભીપ્રાય ભેવાને અથવા ભોટાને અભિપ્રાય ફેરવાવવાના હેતુથી ભોટીક સભાઓ વ્યાજબી રીતે મળી શકે.

કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીના અંગલુતોને હંગામો કર્યા બાબત ગુનહેગાર ઠરાવવાને વાસ્તે જે બળ અથવા જોર વાપરેલું હોય તે બળ અથવા જોર આવી મંડળીની સામાન્ય મત લેખ હાંસલ કરવામાં વાપરેલું નોંધાય, જેમકે કોઈ રેવીન્યુ અમલદાર જમી કરતો હોય તેને અટકાવવાને એકઠો એકઠા થાય તો તે કલમ ૧૪૧૦૨૬મ ૫ મી મુજબ, કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી કહેવાય; અને જો તેમાંના કોઈ તે અમલદારને મારે અથવા જપ્ત કરેલો માલ છોડાવે તો આ હંગામો કર્યો કહેવાય, અને તેને વાસ્તે ફરક શખસ જવાબદાર થાય.

કેટલાક શખસોની એક સંખ્યા એક સ્ત્રીનું હરાણ કરી જવા વાસ્તે એકઠો થઈ; તે એક આશુપાશ આવ્યા; અને તેમાંના એકે એક સ્ત્રીનું ખુન કર્યું જે સ્ત્રીનું ખુન થયું તે સ્ત્રી પેલી સ્ત્રીનું હરાણ થતુ અટકાવનાર હતી; જે શસ્ત્રથી ખુન થયું તે શસ્ત્ર બીજાઓ પાસે હતાં તેનાજ જેવું હતું; તેમાં આખરે એવું ઠરાવ્યું કે જે શખસો તે વખતે તે કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીના અંગલુતો હતા તેઓ સંધળા ખુનના ગુનહેગાર છે. રાણી વિરૂધ્ધ ગુલામ આરફીન. ૪ બં. ભો. રી. અપેડીક્ષ ૪૭.

કેટલાક શખસોની એક માટી ટોળીએ રસ્તામાં સામો આવતી ટોળી ઉપર પાડપાડી. તેમાં મારામારી થતાં એક ટોળીનો એક શખસ જખમી થયો. આવ રીતે જખમ થવાથી પોતે એક બાબતુએ જઈ ખેડો, અને તેઓની મારામારીમાં બીલકુલ ભાગ લીધો નહીં. મારામારી થતાં સામો ટોળીના એક શખસનું ખુન થયું; તેમાં ખુન કરનારી ટોળીના સંધળા અંગલુતોની સાથે પેલા દુર ખેડેલા જખમ થયેલા શખસને પણ તોડોમતદાર ગણ્યો; તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે જે વખતે ખુન થયું તે વખતે દુર ખેડેલો શખસ કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીનો અંગલુત હોતો નહીં અને તેથી કરીને બેના ઉપર તોડોમત આવી શકે નહીં. રાણી વિરૂધ્ધ કાબીલ કાત્રી. (૩ બં. ભો. રી. એ. કો. ૧)

બાબ ૯ મો.

સરકારી નોકરીના અથવા તેઓ સંબંધી ગુનહાઓ બાબત.

કોઈ સરકારી ૧૧૧. જે માણસ સરકારી નોકર હોય, અથવા સરકારી નોકર થ નોકરીના કામ વાની ઉમેદ રાખતો હોય તો, તે માણસ પોતાના હોદ્દાનું કોઈ કામ કે સંબંધી કાયદેસર રવા અથવા ન કરવાના કારણે દાખલ અથવા બદલામાં, અથવા પોતાના મહેનતાણા સિ હોદ્દાનો અમત્ર ચલાવવામાં કોઈ શખસની ઉપર મહેનતાણી અથવા ઈલાય કોઈ સરકારી તરાજ કરવા અથવા ન કરવાના કારણે દાખલ અથવા બદલામાં, અથ

રી નોકરી કાંઈ વાહિદુસ્તાનની કાયદા ખાંધનારી કે હુકુમત કરનારી સરકારની જોડે, અ
બીજી અવેજ ભે યવા કોઈ પ્રેસીડેન્સીની સરકારની જોડે, અથવા કોઈ લીન્ટેનન્ટ ચરવ
વો. નરની જોડે, અથવા કોઈ પણ સરકારો નોકરની જોડે તેના સરકારી
હોદ્દા સંબંધી કોઈ રાખસને માટે અથવા કોઈ રાખસની વિરુદ્ધ કાંઈ ન
ગ ચલાવવાનાં અથવા વગ ચલાવવાની કોસીસ કરવાનાં કારણ દાખલ
અથવા બદલામાં, કોઈ પણ રાખસ પાસે, પોતાને માટે અથવા બીજા
કોઈ રાખસને માટે, કાયદેસર મહેનતાણ્યા સિવાય બીજી કાંઈ પણ અ
વેજ ભે, અથવા મળવે, અથવા લેવાને કબુલ કરે, અથવા મળવવાને
કોસીસ કરે, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ન
એ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંદની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા
કરવામાં આવશે.

ખુલાસો—“સરકારી નોકર થવાની હુમદ રાખતો હોય” અગર કોઈ રાખસ સરકારી નો
કર થવાની હુમદ ન રાખતો હોય, અને તે બીજાઓને એમ સમજાવે કે અને સરકારી
નોકરી મળવાની છે અને ત્યારે હું તમારું કામ કરી આપીશ, અને એ પ્રમાણે તેઓને ક
ળીને કાંઈ અવેજ મળવે તો તે ડોઝાઈનો ગુન્હેગાર થઈ શકે, પણ તે કાંઈ આન્કલમમાં
ખ્યાન કરેલો ગુન્હોનો તકસ્તીરવાર ગણાય નહી.

“અવેજ” અવેજ રાખ્દ વડે એકલાજ પડેલા, અથવા જેની કીમત પડશાથી થઈ
શકે એવો અવેજજ સમજાવો નહી.

“કાયદેસર મેનતાણુ,” “કાયદેસર મેનતાણુ,” એ રાખ્દા વડે કોઈ સરકારી નોકર જે
મેનતાણુ કાયદા મુજબ માગી શકે તે મેનતાણુજ સમજાવુ નહી, પણ જે સરકારની તે
નોકરી કરતો હોય તે સરકારની તેને જે જે મેનતાણુ લેવાની પરવાનગી હોય તે સંબંધી
મેનતાણુનો તેઓમાં સમાવેશ થાય છે.

“કરવાનું કારણ અથવા બદલો,” કોઈ રાખસ જે વસ્તુ કરવાનો ઈરાદો રાખતો ન
હોય તે વસ્તુ કરવાના કારણ દાખલ, અથવા જે વસ્તુ તેણે કરી ન હોય તે વસ્તુ કરવાના
બદલામાં, કાંઈ અવેજ ભે, તો તે રાખ્દામાં દાખલ થાય છે.

દર્શાવે.

(અ) એક મુનસફ, અ એક સરકારી જ ની તરફનું હુકમનામું આપવાના બદલામાં
પોતાના ભાઈને અ ની પાસે (અ ની પેટ્ટીમાં) એક જગ્યા અજાવેતો
અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજાવુ.

(બ) એક કુખમક કરનારા રાજના દરબારમાં રેસીડેન્ટના ઓફિસર ઇત્યાદિ તે રાજના
પ્રધાન પાસેથી અ એક લાખ રૂપિયા ભે, અને એમ નહી માલમ પડે કે પો
તાના હોદ્દાનું ફાળુ મુકર કામ કરવા અથવા ન કરવાના કારણ દાખલ અથવા
બદલામાં, અથવા તે રાજને માટે ખીટીશ સરકારની સાથે કાંઈ મુકર બાબતમાં
વગ ચલાવવા અથવા વગ ચલાવવાની કોશિશ કરવાનાં કારણ દાખલ અથવા બદ
લામાં, અ એ હુકમી રકમ લીધી, પણ એમ માલમ પડે કે પોતાના ઓફિસર
નો અમલ ચલાવવામાં તે રાજની હુકમ અકસર મહેરબાની રાખવાના કારણ દા

અલ અથવા બદલામાં અ એ તે રકમ લીધી, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું.

(ક) કોઈ સરકારી નોકર અ એ ને એમ જોડું સમજાવે કે સરકારની સાથે મારા વ મથી તને ખોતાખ મળ્યો અને એમ કરીને તે ચાકરીના બદલામાં એ તેને કાંઈ નાણું આપે એમ કરે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુનોહ કર્યો એ મ સમજવું.

વગર વારંદે પોલો પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મન નીકળે	જનમીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા ૧ લા વરગેના મા જસ્ટરેટ અથવા પ્રે સીડેન્સી મા જસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી એ માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમમાં ખતાવેલો ગુનોહ થવાને વાસ્તે એવી જરૂર છે કે કાંઈપણ લાં મ લેવી જોઈએ અથવા મળવાને યત્ન કરવો જોઈએ, રાણી વીરધ અળદેવ સહાઈ. ૨ અલા. ૨૫૩; કોઈ ગેરકાયદેસર કૃત કરવું જોઈએ અથવા નહીં કરવું જોઈએ, એમ હોવા ની કાંઈ જરૂર નથી; ફક્ત લાંચ લીધી અથવા લેવાનો યત્ન કર્યો હોય તો ખસ છે.

કોઈ કેદીને ફાંસીની સજા થએલી છે; તેના મીત્ર તરફથી કોઈપણ જનતની બક્ષીસ મ જવવી એ સાપ્રાથ થઈ શકે જો તે લેવાનું કારણ એવું હોય કે કોઈપણ કાયદેસર કૃત્ય કરવાને અથવા નહીં કરવાને બક્ષીસ તરીકે આપવાનું હોય; આવી રીતે મહેનત બદલ લેવાના વિચારથી લેવી જોઈએ. જે માણસ લાંચ લે છે, તણે તે કામ કરવાને ધરેલું હતું એ મ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી. જો તે બક્ષીસ કપટ ભરેલા ઈરાદાથી આપવામાં આવી હોય, અને લેનારે તે સ્વીકારી હોય, તો ગુનોહ થઈ ચુક્યો છે.

કોઈ સરકારી ૧૬૨ લાંચના અથવા કાયદા વીરધ ઉપાયથી કોઈ સરકારી નોકર નોકરની સાથેલાં ને પોતાના ઓહદાનું કાંઈ કામ કરવા અથવા ન કરવા ને લલચાવવાના ચના અથવા કા કારણ દાખલ અથવા બદલામાં; અથવા તે સરકાર નોકરને પોતાના હોયદા વીરધ ઉપાદાનો અમલ ચલાવવામાં કોઈ રાખસની ઉપર મેહરખાની અથવા ઈતયથી વગ ચલાવવા કરવાને લલચાવવાના કારણ દાખલ અથવા બદલામાં; હિંદુસ્તાન વવા મટે કાંઈ નો કાયદા બાંધનારી કે હકુમત કરનારી સરકારની જોડે, અથવા કોઈ પરેસીડેન્સીની સરકારની જોડે, અથવા કોઈ લીવટેનન્ટ ગવર્નરની જોડે, અથવા કોઈ પણ સરકારી નોકરની જોડે, તેના સરકારી ઓહદા સંબંધી, કોઈ સખસને માટે અથવા કોઈ રાખસની વીરધ વગ ચલાવવાને અથવા કોઈ ચલાવવાની કોશિશ કરવાને લલચાવવાના કારણ દાખલ અથવા બદલામાં, જે માણસ કોઈ પણ સખસ પાસે, પોતાને માટે અથવા બીજાને કોઈ પણ રાખસને માટે, કાંઈ પણ અવેજ લે, અથવા મળવે, અથવા તે લેવાને કબુલ કરે, અથવા મળવાને કોશિશ કરે, તે માણ

સને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખેનેની સિક્કા કરવામાં આવશે.

નગર વારંદે પ્રથમ સમયે	નમિન લે	માંડીવાળી	સેસનકારટ અથવા	૩ વરસસુધી ખેમાં
પોલીસ પક ન નીકળે	ઈ શકાય.	શકાય નહી	પરેસી રેન્સી માણસ	ના ગમ્મ તે પ્રકાર
ડી ચક્રે નહી			રેટ અથવા રાજા વરગ	ની કુદ અથવા
			નો માણસ રેટ ઈન	હંડ અથવા ખેને.
			નસાર કરે.	

ટીકા—કાંઈ પણ અવેજ લીધાનું અથવા લેવાની કાશિય કરવાનું તો હિંમત હોય તો તે અવેજ કીયા શખસ પાસેથી લેવામાં આવ્યો હતો અને કીયા સરકારી નોકર પાસે વગ ચલાવવાના કારણ સાર લેવામાં આવ્યો હતો, તે જ્યાં સુધી સમ્પત્તિ થાય નહી ત્યાં સુધી આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થતો થયો.

કાંઈ સરકારી પોતાનો ખાનગી વગ ચલાવેને કાંઈ સરકારી નોકરનો પો નોકરની સાથે પોતાના હોદ્દાનું કાંઈ કામ કરવા અથવા ન કરવાને લલચાવવાના કારણ હા તોનો વગ ચલાવવા અથવા ખલામાં; અથવા તે સરકારી નોકરને પોતાના હોદ્દાને અવગણી સાર કાંઈ મજ ચલાવવામાં કાંઈ શખસની ઉપર એકરબાની અથવા ઇતરાજી કરવા અવેજ લેવો. ને લલચાવવાના કારણ હાખલ અથવા ખલામાં; અથવા હીંદુસ્તાનની કાયાદા ખાંધનારી કે હકુમત કરનારી સરકારની જોડે, અથવા કાંઈ પરેસી રેન્સીની સરકારની જોડે, અથવા કાંઈ લીવેનન્ટ ગવર્નરની જોડે, અથવા કાંઈ પણ સરકારી નોકરની જોડે, તેના સરકારી હોદ્દા સંબંધી, કાંઈ શખસને માટે અથવા કાંઈ શખસની બીરૂથ વગ ચલાવવાને અથવા વગ ચલાવવાની કોસીસ કરવાને લલચાવવાના કારણ હાખલ અથવા ખલામાં, જે માણસ કાંઈ પણ શખસ પાસે પોતાને માટે અથવા ખોળ કાંઈ શખસને માટે, કાંઈ પણ અવેજ લે, અથવા ખજાવે, અથવા લેવા ને કમુલ કરે, અથવા મળવવાને કોસીસ કરે, તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની આસાન કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખેનેની, સિક્કા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

કાંઈ વકીલ કાંઈ જાજની આગળ કાંઈ મુકદમામાં તકરાર કરવાને કાંઈ ફી લે તે; સરકારને કાંઈ અરજી કરવી હોય, અને તેમાં અરજદારની ચાકરી તથા તેના હાવાનું ખ્યાન કરવું હોય, તે અરજીની ખીના ખરાખર ગોઠવવા સાર તથા તે અરજી સુદ કરવા સાર કાંઈ માણસ કાંઈ અવેજ લે તે; કાંઈ તકસીરવાર કરેલા માણસનો પર્ધસા આપીને રાખેલો મુખત્યાર જે તે માણસને ગેરખ્યાળખી સેતે તકસીરવાર કરાવ્યો છે એવું ખતાવવાને સરકારની આગળ કાંઈ મજૂર લખીને રજુ કરે તે;—એ શખસો આ કલમમાં હાખલ થતા નથી કેમકે તેઓ પોતાનો ખાનગી વગ ચલાવતા અથવા ચલાવવાનું કહેતા નથી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧ લા વ રગનો માલ્ટ્રેટ.	૧ વરસ સુધી આ સાન કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	---	--

ટીકા—સરકારી નોકરીની સાથે પોતાની વગ ચલાવવાને વાસ્તે જેઓ જામ લે છે તેવા રાખસોને આ કલમ લાગુ પડે છે.

સરકારી નોકર ૧૬૪. કોઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, તેની ખાખતમાં ઉપલી ર ઉપર ખ્યાન કરે એ કલમો મધ્યે ખ્યાન કરેલા એ ગુન્હાઓ માંહેનો ગમ્મ તે ગુન્હો કરેલા ગુન્હાઓમાં વામાં આવે, અને તે ગુન્હામાં મદદગારી કરે તો તે માણસને ત્રણ વર મદદગારી કરે તે વની મુક્ત સુધીની ખ્યાના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અને શિક્ષા, થવા એ બંનેની, સીધા કરવામાં આવશે.

દષ્ટાંત.

અ એક સરકારી નોકર છે તે અ ની વડુ બ અ ની પાસે કોઈ મુકદ્દમા રાખસને કાંઈ જગ્યા આપવાનું અ ને કેહેવાના કારણે દાખલ કાંઈ જગ્યાથી લે, અને અ બ ને તે લેવામાં મદદગારી કરે, તો અ ને એક વરસની મુક્ત સુધીની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીધા થઈ શકે; અને અ ને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની કેદની અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીધા થઈ શકે.

વગર વારંટ પોલીસથી પ કડાય નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ અથ વા પરેસીડેન્સી મા લ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ ટ્રેટ ઈન સાફ્ટરે	૩ વરસ સુધી ખ્યા ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અ થવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	--	---

ટીકા—ખરાબ ઈરાદાથી સરકારી નોકરી જામ લે તે ગુન્હો છે અને મદદગારી કરે તો તે સાબળી શકે અને શિક્ષા કરી શકે. પણ ખરાબ ઈરાદા શિવાય કોઈ સરકારી નોકર કોઈ ખાસીસ લે તો તે શિક્ષાને પાત્ર નથી.

કોઈ સરકારી ૧૬૫. કોઈ સરકારી નોકર જે મુકદ્દમા અથવા મામલો ચલાવ નોકરની આગળ તો હોય અથવા ચલાવવાનો હોય, અથવા જે મુકદ્દમા કે મામલો પોતા કાંઈ મુકદ્દમા અ ના અથવા પોતે જે સરકારી નોકરને તાબે હોય એવા કોઈ સરકારી નોકરના હોદ્દાના અમલની સાથે નિસખત રાખતો હોય, એવા કોઈ મુકદ્દમા કે મામલો મધ્યે જે રાખસનું કાંઈ લાગતુ વળગતુ હતુ; અથવા જે મધ્યે નિસખત રા અથવા થવાનો સંભવ છે, એમ તે જાણતો હોય, એવા કોઈ રાખસની ખ્યાના કોઈ પાસેથી, અથવા એ પ્રમાણે લાગતુ વળગતુ હોય, તેવા રાખસની સાથે જે રાખસ ધારોથી રાખસોને કાંઈ સંબંધ અથવા સગપણ છે એમ તે જાણતો હોય એવા તે સરકારી નોકર કોઈ રાખસ પાસેથી, તે સરકારી નોકર, કિંમત આપ્યા વગર, અથવા

૨ વખત કીંમત પોતાના જાણ્યા મુજબ આછો કીંમત આપીને પોતાને માટે અથવા બી
આપે કાંઈ કીંમત જ કાંઈ શખસને માટે, કાંઈ કીંમતી વસ્તુ લે, અથવા મળવે, અથ
વધાર વસ્તુ લેવી. વા લેવાને કમ્પલ કરે, અથવા મળવવાની કાસીસ કરે, તો તેને બે વર
પની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની
સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

- (અ) જો એક કલેક્ટર છે, તેની આગળ જમાખંદી બાબતનો એક અનો મુકદ્દમા ચા
લે છે. હવે જ નું એક ધર જ ભાડે લે અને એવો બંદોબસ્ત થાય એ
દર મહિને પચાસ રૂપીઆ આપવા, અને તે ધર એવું હોય કે, અગર તે સાદું
શુદ્ધુદિએ થયું હોય તો જ એ દર મહિને બસે રૂપિયા આપવા પડે, તો જ એ
જ પાસેથી પુરી કિંમત આપ્યા વિના કિંમતી વસ્તુ મળવી એમ સમજવું.
- (બ) જો એક જડજ છે તેની કાર્ટ મધ્યે જ નો એક મુકદ્દમા ચાલે છે તે જ ની
પાસેથી બજારમાં સરકારી પ્રામિસરી નોટા વધારે ભાવે વેચાય છે એવી વખતે,
આછે ભાવે જ કાંઈ સરકારી પ્રામિસરી નોટા ખરીદ કરે, તો જ એ જ ની
પાસેથી પુરી કિંમત આપ્યા વિના કિંમતી વસ્તુ મળવી એમ સમજવું.
- (ક) જ ના ભાઈને ઝાટી શાહેલી આપવાનાં તોહામતપરથી પકડીને જ માલુસ્ટરેટ
ની આગળ લેઈ ગયા છે હવે કાંઈ બંકના શેર બજારમાં આછે ભાવે વેચાતા
હોય એવી વખતે જ તે બંકના કાંઈ શેર જ ને વધારે ભાવે વેચે, અને તે ભા
વ પ્રમાણે જ જ ને તે શેરના નાણાં ભરે, તો જ એ જ રીતે મળવેલા નાણાં
ને તેણે પુરી કીંમત આપ્યા વિના લીધેલી કિંમતી વસ્તુ સમજવી.

વગર વારં ૭ પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટરે ટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગને માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરખ સુધીની આસાન કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.
---	--------------------------	--------------------	----------------------------	---	---

ટીકા—આ કલમમાં જે મુકદ્દમા અથવા મામલો ખતાવ્યો છે તે સરકારી નોકર કે
રતો હોયો જોઈએ. અથવા તે પોતે કરતો ના હોય પણ પોતાના ઉપરોના અપત્ત્યારથી કે
રતો હોયો જોઈએ. જ્યારે કાંઈ કીંમતદાર વસ્તુ કાંઈ પણ કીંમત આપ્યા વગર અથવા થો
ડી કીંમત આપી ને કાંઈ સરકારી નોકરે લાધી હોય તેવી બાબતમાં આ કલમ લાગુ પ
ડે છે. પણ વકીલો મુખત્યારો, વોગેરે પોતાના ધંધા બદલ ઈનામ લે છે તેમને આ કલમ
લાગુ પડતી નથી.

કાંઈ શખસ ૧૬૬ કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને તેણે પોતાના શેર
ને નુકશાન કર કારી આહવાસર કેમ ચાલવું એ બાબતનો કાંઈ કાયદાનો હુકમ તે જ
વાના ધરાદાથી જોખુત્રીને ન માને, એવા ધરાદાથી કે તે ન માનવાથી કાંઈ શખસને

કોઈ સરકારી નો કાંઈ નુકશાન કરવું, અથવા તેથી કાંઈ નુકશાન થશે એવો સંભવ છે કે કાયદાનો હુકમ જાણ્યા છતાં, તો તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની આજ્ઞાન કમ ન માનવો, કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

જ ની તરફનું એક ઈનસાફની કોર્ટ હુકમનામું કરી આપ્યું હોય તે હુકમનામું પુર કરવા સારૂ તે બજારમાં કાંઈ મોલકત જમ કરવાનો કાયદાએ આ અમલદારને હુકમ કર્યો હોય, તે કાયદાનો હુકમ આ જાણીપુત્રીને ન માને અને તે એમ જાણતો હોય કે હું એ હુકમ નહીં માનીશ તેથી જ ને નુકશાન થવાનો સંભવ છે તો આ એ આ કલમમાં પ્યા ન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમસમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી મા જીસ્ટરેટ અથવા જિલ્લા અથવા વરગુનો જીસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની આજ્ઞાન કેદ, અથવા ૬ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------	----------------------	---	--

ટીકા —“ કોઈ પણ કાયદાનો હુકમ” એ શબ્દોનો અર્થ એવો છે કે તે હુકમ કાં-તો લખેલા કાયદાથી મળેલો હોય અથવા તો કાયદા પ્રમાણે જે અમલદારને તે સરકારી નો કર તાપે હોય તેવા અમલદાર તરફથી મળેલો હુકમ હોય, જેમકે કોઈ કેદને ઠેઠમાંથી છોડાવવાનો હુકમ હોય.

આ કલમમાં જે ગુન્હો બતાવ્યો છે તે કાયદાનો હુકમ બ્રહ્મચર્યથી તોડવાથી થાય છે એમ નહીં પણ બરાબ ધરાવાથી તોડવાથી તે ગુન્હો થાય છે કેમકે કલમમાં સ્પષ્ટ બતાવ્યું છે કે કોઈ પણ સરકારી નોકર જાણી જોઈને કોઈ કાયદાનો હુકમ તોડે, અને જાણી જોઈને તોડવાથી કોઈ શખ્સને તેની મોલકતમાં અથવા તેની જમતમાં અથવા તેની કીરતીમાં કાંઈ નુકશાન થાય તેમ હોય ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો બને છે.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થયાને એવું સાબીત કરવાની જરૂર છે કે તે હુકમ જાણી જોઈને તોડ્યો હતો તથા કાંઈ નુકશાન કરવાના સાબીત તોડ્યો હતો, કેમકે સરકારી નોકર પોતાનો ફરજ જાણવી જોઈએ. પણ જો તેના ઉપરીના કહેવાથી તેમ થયું હોય, તો પોતાના ખયાલમાં તેના ઉપરીનો હુકમ બતાવી શકે, અને તેવો હુકમ શીક્ષા કમી કરવામાં કોર્ટ ધ્યાનમાં લેશે.

નુકશાન કરવા ૧૬૭. કોઈ માણસ સરકારી નોકર હોય અને તેને પોતાના સરકારી ધરાવાથી કોઈ હોદ્દાના જોઈને કાંઈ લેખ તથા કરવાનું અથવા તેનો તરબુતમાં કાંઈ સરકારી નોકરવાનું સાચું હોય તે માણસ પોતે જોડો જાણતો અથવા માન્ય કાંઈ જોડો લે તો હોય એવા રીતે તે લેખ બનાવે અથવા તેનો તરબુતમાં કરે એવા ધર્મ બનાવવો, શબ્દો કે તેમ કરીને પોતે કોઈ શખ્સનું નુકશાન કરવું અથવા તેમ કરવાથી પોતાથી કાંઈનું નુકશાન થાય એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છ.

નાં, તો તે માણસને ત્રણ વરણી મુદત સુધીની ખેમાંના મજ તે પ્રકાર ની કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમસમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં	સેશન ડેરટ અથવા પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ૧૮ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી ખે માંના મજ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા દંડ અથવા ખંને.
---------------------------------------	--------------------	---------------------	------------------------	---	--

ટીકા—આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થવાને વાસ્તે ધરિદો અથવા જ્ઞાન હોવાની જરૂર છે. એવું સાબીત થવું જોઈએ ગુન્હોગાર સરકારી નોકર છે અને દસ્તાવેજ તૈયાર કરવાનું તેનું કામ છે, તથા દસ્તાવેજ ખોટો કર્યો છે અને કોઈ શખસને નુકશાન કરવાના ધરાદાયી તે ખોટો કર્યો છે.

સરકારી નોકર ૧૬૮ જે માણસ સરકારી નોકર હોય અને પોતાના સરકારી હો રે કાયદા વિરૂધ્ધ હોને લીધે કાયદા મુજબ જેની વેપાર નહીં કરવાની ફરજ હોય, તે આ વેપાર કરવો. જો તે વેપાર કરે, તો તેને એક વરસનો મુદત સુધીની આસાન કેદ ની અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમસમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડોવા ળી શકા ય નહીં.	પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૧ વર્ષ સુધી આસા ન કેદ અથવા ૬ ૩ અથવા ખંને.
--------------------------------------	--------------------	---------------------	------------------------------	--	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો ખતાવ્યો છે તેનું કારણ એમ છે કે જે કોઈ સરકારી નોકર કોઈ ખાનગી વેપાર કરે તો સરકારી કામને અમુક જાતનું નુકશાન પહોંચે કેમકે ખાનગી વેપાર કરવા દેવાથી તેનો અમુક વખત તે કામમાં રોકાય તથા તેનું ધ્યાન તે તરફ ખેંચાય અને ખરોખર કાળજીથી સરકારી ફરજ ખંજવી શકે નહીં અને તેથી કરીને જ્યાં સુધી સરકારી નોકરી કરતો હોય ત્યાં સુધી કોઈ સરકારી નોકરને હિંદુસ્તાનના કોઈ પણ ભાગમાં ખેતીવાડોના કામ સારૂ જામીન લેવા હતા નથી.

સરકારી નોકર ૧૬૯ જે માણસ સરકારી નોકર હોય, અને પોતાના સરકારી હો રે કાયદા વિરૂધ્ધ હોને લીધે કાયદા મુજબ જેનો કોઈ મીલકતની ખરીદી અથવા મામ-કાંઈ મીલકતની જી નહીં કરવાની ફરજ હોય, તે માણસ જો, પોતાને નામ અથવા ખી ખરીદી અથવા જાને નામ અથવા ખીજાની સાથે રહીને કે ભાગમાં તે મીલકતની માગણી કરવી. ખરીદી અથવા માગણી કરે, તો તેને એ વરણી મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને અગર તે મીલકત ખરીદ થઈ હોય, તો તે સરકારમાં જપ્ત કરવા માં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	લભી ન લે ધેઈ શકાય.	માંડીવા ળી શકાય ન હીં.	પરેસી ડેન્સી મા સ્ટેટ અથવા લા વરગનો મા જસ્ટેટ ઈનસા ફ કરે.	૨ વરસ સુધી આસાન કેદ, અથવા હંડ અથવા બંને, અથવા જો મીલકત ખરી દ કરો હોય તો તે સરકાર ૨ જમ થાય.
--------------------------------------	----------------------	-----------------------	------------------------------	---	--

ટીકા—કાંઈ પણ ટકુ તે ડખામાં પુરયું હોય અને તે જો કાંઈ પોલીસ અમલદાર ખરીદ કરે તો તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર કરાવી શકાય. રાણી વિરદ રામકેશન બી સ્વામી, ૮ બ. લો. રી. એપે. ૧ એસ. સી.

કાંઈ સરકારી ૧૭૦. જે રાખસ પોતે અમુક હોદ્દા પર નથી એમ જાણ્યા છતાં, નોકરનો વેશ લે સરકારી નોકર હાખલ તે હોદ્દા પર હોવાનો ટોંગ કરે, અથવા તે હોદ્દા પર હોય એવા કાંઈ બીજા સખસને વેસ લે અને તે વેશ લેઈને તે હોદ્દાથી કરતો હોય એવી રીતે કાંઈ કામ કરે અથવા કામ કરવાની કાસીસ કરે, તે રાખસને જે વરગની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની અથવા હંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર નંટ નીકળે	લભી ન લે ધેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કાંઈ પણ મા જસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------------	------------------------	-----------------------	------------------------	-------------------------------------	--

ટીકા—આ કલમમાં ખતાવેલા એ જુદા જુદા ગુન્હા છે જેમકે કાંઈ એ રાખસ એમ કહે કે જે રાખસ મરી ગયો છે તેની જગ્યાએ અને દરોગો નીચેલો છે, અથવા એવી રીતે જાહુ કહે કે જે રાખસ છે. મજકુર બંને બાબતમાંની ગમ્મે તે બાબતમાં તેમ કરે અથવા કરવાની કાસીસ કરે તો ગુન્હો થાય છે. પણ આ કલમમાં ખતાવેલા ગુન્હો થવાને એવી જરૂર છે કે જે હોદ્દાનો તે વેશ ધરાવતો હોય તે હોદ્દા હયાતીમાં હોવો જોઈએ.

કાંઈ સરકારી ૧૭૧. જે માણસ સરકારી નોકરોના અમુક વરગનો નહીં છતાં, તે નોકર જેવો પો વરગના સરકારી નોકરોના પોશાક જેવો પોશાક પેડેરે અથવા તેઓની નોશાણી જેવી નીશાણી સાથે રાખે, એવા ધરાદાથી કે તે માણસ સરકારી નોકરોના તે વરગમાંનો છે એમ માનવામાં આવે, અથવા એમ માનવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની, અથવા બેસે રૂપિયા સુધીના હંડની, અથવા એ બંનેની; સીક્ષા કરવામાં આવશે, અથવા તેવી નિશાણી જમલખા જુના ધરાદાથી પેડેરવા અથવા સાથે રાખવો.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કોર્ટ પાણ મા જીસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૩ મહીના સુધી ખેમાંનામ એ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૦૦૦ રૂંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	---	---

ટીકા—ધરેભો ધરાદો પાર પાડવાના સખખથી જાણી જોઈને જો પોશાક પેહેરે અથ
વા એવી નીશાની ધારણ કરે કે ગુન્હો થાય છે, આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો સીદ કરવાને
એવો જરૂર છે કે સરકારી નોકર જે પોશાક પેહેરતો હોય અથવા જેવી નીશાની સાથે
રાખતો હોય તેવીજ રીતે દગલખાજના ધરાદાથી પોશાક પેહેરે ચો હતો અથવા નીશાની
રાખી હતી એમ સાબીત કરવું જોઈએ.

ખાખ૨૦ એ.

સરકારી નોકરોના કાયદેસર અખત્યારના તિરસ્કાર ખાખત.

કોઈ સરકારી - જે સરકારી નોકરને મોતાના સરકારી ઓહાના જોરથી સ
નોકરની તરફથી મન અથવા નોટીસ, અથવા હુકમ કરવાને કાયદા મુજબ અખત્યાર હો
થએલો સમન ય એવો કોઈ સરકારી નોકરે કરેલો સમન, અથવા નોટીસ અથવા હુક
કે હુકમ ન પો મ પોતાને ન પોહોંચાડાય એટલા માટે જે માણસ નાશી જાય, તે માણ
હોએ એટલા મા સને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા પાંચસે રૂપીયા
કે નાહાસી જવું. સુધીના રૂંડની અથવા એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે અથવા અ
ગર તે સમન, નોટીસ, અથવા હુકમ જાતે અથવા મુખત્યારની મારફ
તે કોઈ ઈનસાફની ફારટમાં હાજર થવા ખાખતનો અથવા કોઈ લેખ
હાજર કરવા ખાખતનો હોયે તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધી
ની આસાન કેદની અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના રૂંડની અથવા
એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કોર્ટ પાણ માજીસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે	૧ મહીના સુધીની આસા ન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપી યા રૂંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	--------------------------------------	---

અને જો તે સમન અથવા નોટીસ માં કોઈ શખસને જાતે હાજર થ વા ફરમાવ્યું હોય તો.	ઉપર પ્ર માણ.	૬ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથવા ૩૧૦૦૦) રૂંડ અથવા બંને.
---	-----------------	--

ટીકા.—આ કલમના પેહેલા ભાગ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને તે સમન અથવા નોટીસ
અધીકારવાળા સરકારી નોકરે કાયદેસર કાઢેલી હોવી જોઈએ અથવા નાશી જવાની વખતે
કાઢેલી હોવી જોઈએ.

ખંગાળામાં એવું કરાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ શખ્સની સામે કોઈ માનુસ્ટરેટ વારંટ કાર્ય હોય, તે વારંટ પોતાના ઉપર બજતું અટકાવવાને કોઈ શખ્સ નાશી જાય તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર નથી. રાણી વીરધ અમીર જન ૭ નો.વે.પો.કોર કેમકે વારંટ એ કોઈ સમન પણ નથી તેમજ નોટીસ પણ નથી અને તેમાં જે હુકમ લખેલો છે તે, અમલદારના ઉપર આકલેલો છે, અને જે શખ્સને તે હાજર થવાનું છે તેને કોઈ તે આકલેલો નથી.

કોઈ પણ કાર્ટના અથવા સરકારી નોકરના કાયદેસર અખતાર નો તીરસ્કાર કરવાનું તોહિમત હોયતો તેવી ખાખતમાં, તે કાર્ટની અથવા તે નોકરના ઉપરીની પરવાનગી શી વાપ ફરીયાદી માલી સકશે નહીં.

તેમજ હીંદુસ્તાનના પીનલકોડની ૧૯૩ મી, ૧૯૪, ૧૯૫, ૧૯૬, ૧૯૯, ૨૦૦, ૨૦૫, ૨૦૬, ૨૦૭, ૨૦૮, ૨૦૯, ૨૧૦, ૨૧૧, અથવા ૨૨૮ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ પણ ગુન્હો જ્યારે તે હરકોઈ કાર્ટમાં ચાલેલાં હરકોઈ કામમાં અથવા કામના સંબંધમાં કર્યો હોય ત્યારે તે કાર્ટની અથવા ખીજા જે કાર્ટના તાખામાં તે કાર્ટ હોય તેની, પ્રથમ મંતુરીયત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઈ પણ કાર્ટ સંબંધિત નહીં.

તેવીજ રીતે પુરાવામાં આપેલા દસ્તાવેજો સંબંધી કેટલાક ગુન્હા ખાખત પણ મંતુરીયતની જરૂર છે, કેવી કેવી ખાખતમાં મંતુરીયત જોઈએ તેને વાસ્તે ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની (ફોજદારી કાયદાની) ક. ૧૯૫ જુઓ.

સમન અથવા ૧૭૩ જે સરકારી નોકરને પોતાના ઓહદાના જોરથી સમન, અથવા ખીજા હુકમ થવા નોટીસ, અથવા હુકમ કરવાનો કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય એ પોહોંચતો અટકાવવા કોઈ સરકારી નોકર કરેલો સમન, નોટીસ, અથવા હુકમ પોતાને અકાયવો. અથવા થવા ખીજા કોઈપણ સખ્સને પોહોંચે તો જે માણસ કોઈ પણ રીતે તે જાહેર થતો ધરાદાથી અટકાવે અથવા કાયદા મુજબ તે સમન, નોટીસ અથવા હુકમ કોઈ જગોપર ઓહોડતાં જે, માણસ કોઈપણ રીતે ધરાદાથી અટકાવે અથવા જે જગોપર તે સમન, નોટીસ અથવા હુકમ કાયદા મુજબ ઓહોડ્યો હોય તેવી કોઈ જગોપરથી જે માણસ કોઈપણ રીતે ધરાદાથી ખશેડે, અથવા જે સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી ઓહદાનાં જે રથી કોઈ જાહેરખખર આપવાનું ફરમાવવાનો કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય તેવા કોઈ સરકારી નોકરના હુકમથી તેવી કોઈ જાહેરખખર કાયદા મુજબ અપાતી જે માણસ કોઈ પણ રીતે ધરાદાથી અટકાવે, તે માણસને એક મહિનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા, અગર તે સમન, નોટીસ, હુકમ કે, જાહેર ખખર જાતે અથવા અખત્યારની મારફતે કોઈ ઈનસાફની કાર્ટમાં હાજર થવા ખાખતની અથવા કોઈ લેખ હાજર કરવા ખાખતની હશે તો, તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડનો, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન ની કળે.	જનમીન હે ધં શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટરેટ ધનસાફ કરે.	૧ મહિના સુધીની આસાન કેદ, અથવા ૫૦૦ રૂપિયા દંડ અથવા બંને.
અને જો તે સમનમાં કોઈ શખ્સને ધનસાફની કાર્ટમાં જતે હાજર થવા વીગેરે ફરમાવ્યું હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	૧ મહિના સુધીની આસાન કેદ અથવા ૨૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.	

ટીકા—નોટીસ ધણી રીતે બજવી શકાય છે. જ્યારે કોઈ શખ્સને પોતાના જ ઉપર સમન અગર નોટીસ બજવી શકાય નહીં, ત્યારે અમુક ખાખતોમાં એમ થાય છે કે જો ધરમાં તે રહેતો હોય તેના કોઈ પ્રખ્યાત ભાગ ઉપર તે સમન અથવા નોટીસ ચોટાડે છે અથવા જાહેરનામું કાઢે છે. અને આમ કરે તો તે માણસ ઉપર સમન બજવવામાં આવ્યો છે એવું ગણવામાં આવે છે.

આ કલમ એવી ખાખતમાં લાગુ પડે છે કે જેઓ આખી સમન બજવવાની રીતે છે તેનો કોઈ પણ રીતે અટકાવ કરે અથવા તે માણસના પોતાના ઉપર સમન બજતો અટકાવે, તેવા શખ્સને આ કલમ લાગુ પડે છે. કોઈ ધનસાફનો અથવા કોઈ સરકારી નોકરનો અનાદાર કરવાનો જો ધરાઈ હોય નહીં, તો કોઈ ગુન્હો થતો નથી. જો એમ અલમ પડે કે કોઈ શખ્સ આવી રીતે સમન બજવતાં અટકાવ કર્યો, તો તે માણસ સાબીત કરવું જોઈએ કે જો કોઈ ખરાબ ધરાદાથી અટકાવ કર્યો નથી.

સમન ઉપર સહી કરવાની ના પાડવી, તેથી કરીને આ કલમ પ્રમાણે સમન બજતો અટકાવ્યો, એવો ગુન્હો થતો નથી. રાણી વિરદ કાળીયા ફકીર, ૫ મું. હા. કે. ફી. ૩. ૭૪. રાણી વિરદ ભુખનેશ્વરદત્ત.

કોઈ સરકારી ૧૭૪. જે સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી હોદ્દાના જોરથી નોકરની તરફથી સમન, નોટીસ, હુકમ, અથવા જાહેર ખર્ચ આપવાનો કાયદો મુજબ થયેલા હુકમ મુજબ અપત્તાર હોય, એવા કોઈ સરકારી નોકરે કરેલા સમન, નોટીસ, હુકમ, અથવા જાહેર ખર્ચ મુજબ ફલાણે ઠેકાણે તથા ફલાણી વખતે જતે, અથવા મુખત્યારની મારફતે હાજર થવાની જે માણસની કાયદો મુજબ ફરજ હોય, તે માણસ અગર ધરાદાથી તે ઠેકાણે અથવા તે વખતે હાજર થવામાં કસુર કરે, અથવા જે ઠેકાણે હાજર થવાની ફરજ હોય તે ઠેકાણેથી જવાની કાયદેસર વખત થતાં પેટેલાં, તાંહાંથી જાય, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા પાંચ રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા બે બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવે શો; અથવા અગર તે, સમન, નોટીસ, હુકમ, કે જાહેર ખર્ચ જતે અથવા મુખત્યારની મારફતે કોઈ ધનસાફની કાર્ટમાં હાજર થવા ખા

ખતની હોશી તો, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કે
દની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની
શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(અ) કલકત્તાની સુપ્રીમ કોર્ટમાંથી થએલા સમન મુજબ તે કોર્ટ મંચે હાજર થ
વાની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં એ હાજર થવામાં ધરાદાયી કસુર કરે તો એ એ
આ કલમમાં પ્ચાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બી) કોઈ જીલ્લા જડને કરેલા સમન મુજબ તે જીલ્લા જડના હજુરમાં હાજર થવા
ની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં એ હાજર થવામાં ધરાદાયી કસુર કરે તો એ એ
આ કલમમાં પ્ચાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન ન નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ મા જુસ્તેદ ધન સાફ કરે.	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયા નો દંડ અથવા બંને.
અને જો તે હુકમમાં કોઈ શખ સને ધનસાફની કોર્ટમાં જાતે હા જર થવા ફરમાવ્યું હોય તો.			ઉપર પ્રમાણિ.	૨ મહીના સુધીની આસાન કેદ, અથવા ૧૦૦૦ રૂ પીયાનો દંડ અથવા બંને.	

ટીકા.—પક્ષકરે સમનને તાપ્ત થવું જોઈએ એમ સાબીત કરવાની જરૂર છે. આ
કલમ પ્રમાણિ ગુન્હેગાર ઠરાવવાને એવી જરૂર છે કે તે સમન તેના પોતાના જ ઉપર બ-
જવવામાં આવ્યો હતો. રાણી વીરધ હરીનાથ ચોધરી. પણ કોઈ દીવાની કોર્ટનું હુકમ
નામું બજવવા વારંટ કાઢ્યું હોય અને તેમાં કોઈ શખસને પકડ્યો હોય અને ત્યાંથી સ
ટકી જાય તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી. રાણી વીરધ સરદાર પદ્મ. ૧ મુ. હા. કે. ૩૮
ફોજદારી કેસમાં કોઈ પ્રતીવાદીએ હાજર થવાને જનમીન આપ્યા હોય અથવા મુ-
અરકા લખી આપ્યા હોય તેને પણ આ કલમ લાગુ પડે છે. તે શખસ હાજર થયો ન
હોઈ તેને વાસ્તે તેના જનમીને જનમીન ખતમાં લખેલી રકમ આપી છે, એ કોઈ ખસ કે-
હેવાય નહીં તેમ છતાં પણ તેણે ગુન્હો કર્યો, એમ ગણાય—રાણી વીરધ તાજન મંદી.
જુરૂર અથવા આસેસર તરીકે કોઈ શખસ કોઈ ફોજદારી તપાસ વખતે હાજર થાય ન-
હોઈ તો ક્રીમીનલ પોસીજર કોડની ક. ૩૭૪ મુજબ ગુન્હેગાર છે.

કોઈ પ્રતીવાદી ઉપર સમન બજવવામાં આવ્યો હોય નહીં પણ તેને ખાણે જો એ
ડ્યો હોય અને તે હાજર થાય નહીં તો કોઈ પણ ગુન્હો થતો નથી. ૬ મુ. હા. કે. ૨૨૬;
ગુન્હેગાર થવાને વાસ્તે એવી જરૂર છે કે તે સમન તેના પોતાના જ ઉપર બજવેલો જો-
ઈએ. કોઈ માણસને સમન કરી બોલાવ્યો હોય, અને પછીથી તપાસ કરવાનો દોષ મુ-
બતવી રાખવામાં આવે અને તે શખસને ડેરવેલે દાવસે હાજર થવાને જાહેરી ફરમાવ્યું હો-
ય, અને જો તે પ્રમાણિ હાજર થાય નહીં તો આ કલમ પ્રમાણિ ગુન્હેગાર થાય છે; ૫
જી અમુક દોષે આવવાનું છે એવું સ્પષ્ટ કહ્યું હોય નહીં, અને સાધારણ હુકમ કર્યો હો

યકે બપોરે જરૂર પડે ત્યારે આવવું, તો કાંઈ ગુન્હો થતો નથી. સમનમાં બતાવવું જોઈ એ કે અમુક હોલસે અને અમુક જગ્યાએ આવવાનું છે અને જો તે પ્રમાણે બતાવ્યું હોય નહીં, અને કાંઈ શખ્સ હાજર થાય નહીં અને તેથી તેને ગુન્હેગાર ઠરાવે, તો તે ગેરબાજબી છે.

કાંઈ સંખ્ય માજીસ્ટ્રેટ સમન કાઢ્યો હોય અને તે સમનને માન્ય નહીં કરીને કાંઈ શખ્સ હાજર થાય નહીં, તો તે માજીસ્ટ્રેટ આ કલમ પ્રમાણે પોતે તેની તપાસ કરી શકે નહીં. રાણી વીરધ હીરા લાલદાસ, રાણી વીરધ રામ લોચન—

કાંઈ સરકારી ૧૭૫. સરકારી ઓહાના જોરથી કાંઈ સરકારી નોકરની આ-
નોકરની આગળ ગળ કાંઈ લેખ હાજર કરવાની અથવા તેને કાંઈ લેખ સ્વાધીન કરવા
કાંઈ લેખ હાજર ની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં જો માણસ તે લેખ હાજર કરવામાં અથ
ર કરવાની જોઈ વા સ્વાધીન કરવામાં ધરાશી કસુર કરે, તે માણસને એક મહીનાની
ખસતી કાયદા મુજબ સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની અ
જબ ફરજ હોય થવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે. અથવા, અગર તે લેખ કાંઈ
તે શખ્સ તે લેખ ઈનસાફ કોર્ટમાં હાજર કરવાનો અથવા કોર્ટને સ્વાધીન કરવાનો
ખ હાજર કરવા હોશે તો, તે માણસને છ મહીનાની મુક્ત સુધીની આસાન કેદની કે
માં કસુર કરવી. અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા
કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

કાંઈ જીલ્લા કોર્ટ મહિ કાંઈ લેખ હાજર કરવાની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં જો તે
લેખ હાજર કરવામાં ધરાશી કસુર કરે, તો એ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો
ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં.	જો કોર્ટમાં તે ગુન્હો થયો હોય તે કોર્ટ, સને ૧૮૮૨ના ૧૦ માં આક્ટના ટેપ માં પાખને અનુસરીને, ઈનસાફ કરે; અથવા તે ગુન્હો કોર્ટમાં નહીં થયો હોય, તો પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથવા પાંચસે રૂપિયા દંડ અથવા બંને.
અથવા તે લેખ કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાં હાજર સ્વાધીન કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તો.	પાકી ઉપર પ્રમાણે.	૬ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયા સુધી દંડ અથવા બંને.			

ટીકા.—એવું સાબીત કરવાની જરૂર છે કે તે દસ્તાવેજ રજુ કરવાને તે શખ્સ કાય

ફક્ત રીતે બંધાયેલા છે, અને તમ કરવાની તેની ફરજ છે એવું સ્પષ્ટ કરવાને જોઈ પટીત ઉપાયો લેવામાં આવ્યા ના હોય તો તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી. જેમકે કોઈ સાહેબ એમ જાણતા હોય કે અમુક દસ્તાવેજ કાર્ટ મંગાવશે, તે છતાં પણ જાણી જોઈને તે પેર મુકીને આવે છે, તે છતાં પણ તે ગુન્હેગાર થતો નથી પણ જો તે રજુ કરવાની તેને ખરોખર નોટીસ આપી હોય અને તે લાવે નહીં તો ગુન્હેગાર થાય છે. પણ જો તે દસ્તાવેજ ખરેખર તેના ખીસ્તામાં તે વખતે હોય, તો જુદીજ હકીકત બને છે, કેમકે જો તે દસ્તાવેજ કાર્ટમાં હોય તો તે રજુ કરવાને તે બંધાયેલો છે.

હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આક્ટની (૧૮૭૨ નો આક્ટ ૧ લો) કલમ ૧૨ માં ખતાવ્યું છે કે કોઈ સાહેબને કોઈ દસ્તાવેજ રજુ કરવાનો સમન્સ થયો હોય, તે દસ્તાવેજ રજુ કરવાને અથવા પુરાવામાં લેવા યોગ્ય ગણવાને હરકોઈ હરકત હોય તે છતાં પણ જો તેના કબજામાં અથવા તેના અધીકારમાં હોય તો તેણે તે કાર્ટમાં હાજર કરવો; તેની ફત્તીલો વીર કાર્ટ ધટીત કરાવ કરશે.

કોઈ સરકારી ૧૭૬. સરકારી ઓફિસના જોરથી કોઈ સરકારી નોકરને કોઈ નોકરને નોટીસ બાબત સંબંધી કોઈ નોટીસ અથવા ખર્ચ આપવાની કાયદા મુજબ અથવા ખર્ચ આ ફરજ છતાં જો માણસ કાયદામાં ફરમાવેલી રીતે તથા વખતે તે તે પલાની જો શખ નોટીસ અથવા ખર્ચ આપવામાં ધરાવાથી કસુર કરે, તે માણસને એક સની કાયદા મુજબ મહીનાનો મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપીયા સુધી બ ફરજ હોય તે ના દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા, અસમક્ષે તે નોટીસ ગર તે આપવાની નોટીસ અથવા ખર્ચ કોઈ ગુન્હો થવા બાબતની સ અથવા ખર્ચ હોય, અથવા કોઈ ગુન્હો થતો અટકાવવાના કારણસર, અથવા કોઈ ગુન્હેગારને ષકડવા માટે આપવી જોઈતી હોય તો તે માણસને છ મહીનાનો મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધી ના દંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડો શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ ચકાવ	માંડીવાળી ચકાવ નહી	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી ની આસાન કેદ અથવા રૂ ૫૦૦ દંડ અથવા બંને.
અગર જો નોટીસ અથવા ખર્ચ આપવા જોઈએ, તે કોઈ ગુન્હો થવા વગેરે હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.	

ટીકા.—કોઈ ડાકાઈટી વીર કોઈ શખસે કોઈ પણ હુકમો હોય નહી, અને તેમાં સામેલ થવાની પોતે ના પાડે છે એટલાજ સખખથી તેણે જાણી જોઈને ખર્ચ આપી નહી એમ સમજવું નહી, રાણી વીરક કુલચંદ, રાણી વીરક લાછમણ પ્રસાદ.

કોઈ સરકારી નોકરને કોઈ પણ બાબત વીશે ખપ્પર આપાવને કોઈ કાયદાથી ફરજ બતાવી હોય, અને તે જો માન્ય કરે નહીં તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

ફીમીનલ પ્રોસીજર કોડ (સને ૧૮૮૨ નો ૧૦ મો) ની કલમ ૪૪ પ્રમાણે નીચે બતાવેલા પીનલ કોડના ગુન્હામાં, હરકોઈ ગુન્હો કરવા વિશે અથવા કરવાના બીજા હરકોઈ શખસના ધરાવા વિશે ઈલાકાના મુખ્ય મેજિસ્ટ્રેટની અંદર કે બહાર જે શખસ બાંધીતો હોય તેવા દરેક શખસે, બ્યાબખી સમખ નહીં હોય તો, પાસેમાં પાસેના માજિસ્ટ્રેટને અથવા પોલીસ અમલદારને, તે બાબતની ખપ્પર તાબડતોખ આપવી; બ્યાબખી સમખ છે તે સાબીત કરવાનો બાંને સરહુ પ્રમાણે બાંજનાર શખસને માયે છે એમ સમજવું.

કલમ—

૧૨૧—રાણીની સાથે બગાઈ કરવાની ફાશીશ કરવી અથવા મદદગારી કરવી

૧૨૨ અ—કલમ ૧૨૧ માં બતાવેલો ગુન્હો કરવાને માટે એકસંય કરવો

૧૨૨—રાણીની સાથે બગાઈ કરવાના વીચારથી હથીયાર એકઠાં કરવાં.

૧૨૩—બગાઈનું કામ સેહેલ કરવાના ધરાવાથી બગાઈની ધારણા છુપાવવી.

૧૨૪—કોઈ કાયદેસર અધિકાર અમલમાં આણાવવા અથવા ના આણાવવાના ધરાવા થીગ વરનર જનરલ, અથવા કોઈ ગવરનર ઉપર હુમલો કરવો.

૧૨૪ અ—એકલો ઉત્પન્ન કરવી અથવા ઉત્પન્ન કરવાની ફાશીશ કરવી.

૧૨૫—રાણીની સાથે મઈત્રી અથવા સલાહ રાખનારા એશીયાના કોઈ રાજા ઉપર બગાઈ કરવી અથવા તેવી બગાઈ કરવામાં મદદગારી કરવી.

૧૨૬—રાણીની સાથે મઈત્રી રાખનારા અથવા સલાહ રાખનારા કોઈ રાજાના મુલક ઉપર હુલ કરવી.

૧૩૦—રાજકીય અથવા બગાઈના કેદીને નાશો જવામાં મદદગારી કરવી, છોડાવવો, અથવા ધરમાં રાખવો, અથવા તેને પાછો પકડે તેમાં સામા થવું.

૩૦૨—ખુન.

૩૦૩—જન્મ દીપના કેદીએ કરેલું ખુન.

૩૦૪—ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાનું મનુષ્ય.

૩૦૨—ખાત અથવા બધા વીગેરે કવાની તઈયારી કરીને ચોરી કરવી.

૩૦૨—અપહરણ.

૩૦૩—અપહરણ કરવાની ફાશીશ.

૩૦૪—અપહરણ કરવામાં અથવા તેની ફાશીશમાં બુદ્ધિપુરવંક બધા કરવો વિગેરે

૩૦૫—ડાકાઈટી.

૩૦૬—ખુન સાથે ડાકાઈટી.

૩૦૭—ખુન અથવા મહાબધા કરવાની ફાશીશ સાથે અપહરણ અથવા ડાકાઈટી.

૩૦૮—કોઈ ભયંકર શસ્ત્ર ધારણ કરવું હોય તે વખતે અપહરણ અથવા ડાકાઈટી કરવાની ફાશીશ.

૩૦૯—ડાકાઈટી કરવાની તઈયારી કરવો (આખા પીનલ કોડમાં તઈયારી કરવાને વડુને

શિક્ષા થાય તે ફક્ત આ કલમ પ્રમાણે છે, અને શિક્ષા ૧૦ વરસ કેદની છે)

૩૦૨—ડાકાઈટી કરવાના કારણસર મળેલા પાંચ અથવા વધારે શખસોમાં હોવું.

૪૩૫--૩૧૦૦) ની કે વધારે નુંકશાની કરવાના ધરિદાથી અંતનીવડે અથવા અવાજ સાથે
કુટે એવા કાંઈ પદારથવડે ખીગાડ કરવો.

૪૪૬--માતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા સારૂ અહપ્રવેશ કરવો.

૪૫૦--જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા અહપ્રવેશ કરવો.

૪૫૧--રાતરે અહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૬--કુદની શિક્ષાને પાત્ર એવો ગુન્હો કરવા સારૂ રાતરે ગુપ્ત અહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૮--અથા વિગેરે કરવાની તઈપારી કરીને રાતરે ગુપ્ત અહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૯--ગુપ્ત અહપ્રવેશ અથવા ઘર ફોડવાનો ગુન્હો કરતાં કાંઈને મહાઅથા કરવો.

૪૬૦--ઘણા શખસો રાતરે ઘર ફોડવા વિગેરેમાં સામોલ હોય અને તેઓમાંનો કાંઈ માત
અથવા મહાઅથા કરે.

વળી ગામના મુખીઓએ, જમીનદારોએ, અને ખરિજનોએ અમુક પાપતોની ખ
ખર આપવી જોઈએ, તેને વાસ્ત કીમોનલ પ્રોસીજર કોડની (૧૮૮૨ ના ૧૦ મા આક્ટ
ની) કલમ ૪૫ જુઓ.

જાટી ખખર ૧૭૭. સરકારી હોદાના જોરથી કાંઈ સરકારી નોકરને કાંઈ પા
આપવી. ખત સંબંધી કાંઈ ખખર આપવાની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં તે પાપત
સંબંધી જો ખખર પોતે જાટી છે એમ જાણતો હોય, અથવા એમ મા
નવાનું પોતાને કારણ હોય, એવી કાંઈ ખખર ખરી ખખર ફાપલ જો
માણસ આપે તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની
અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ બંનેની, શિક્ષા ક
રવામાં આવશે; અથવા, અગર જો ખખર આપવાની તેની કાયદા મુ
જબ ફરજ હોય તે ખખર કાંઈ ગુન્હો થયા પાપતની હોય, અથવા
કાંઈ ગુન્હો થતો અટકાવવાના કારણસર, અથવા કાંઈ ગુન્હોમારને પકડ
વા માટે આપવી જોઈતી હોય તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધી
ની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની અથવા એ બંને
ની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાંત.

(અ) અ જમીનદાર, પોતાની જમીનદારીની હદમાં એક ખુત થએલું જાણ્યા છતાં તે
જાણના માજીસ્ટ્રેટને જાણી જોઈને એવી જાટી ખખર આપે કે એ માત એક
સાપના ડંસથી અકસમાત થયું છે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો ક
ર્યો એમ સમજવું.

(૧) એક પાસેની જગામાં રહેનારા એક માતખર વેહેપારી જ ના ઘરમાં ડાકાઈટોનો શુ
ન્હો કરવા માટે પોતાના ગામમાંથી ઘણાએક અજાણ્યા માણસો ગયા છે એમ જા
ણ્યા છતાં; તથા ખગાળાના કાયદાના પુસ્તક માંહેલા સન ૧૮૨૧ ના ૩ ના કાયદા
ની ૭ મી કલમની ૫ મી રકમ મુજબ તે હકીકતની જલદી તથા ખરાખર ખખર
પાસેમાં પાસે પોલીસની ચોકીના અમલદારને આપવાની પોતાની ફરજ છતાં, અ
તે ગામનો રખવાળ જાણી જોઈને તે પોલીસ અમલદારને એવી જાટી ખખર આપે

કે (તે માણસો ગયા હોય તેથી જુદા દિશા ખતાવીને) આજીમર કાંઈ દુર જગતે ડાકાઈટોનો ગુન્હો કરવાના વિચારથી જોખોની ઉપર ગુમાન જાય એવા કેટલાએક શખસોનું એક દોષ્ટુ આ ગામમાંથી ગયું તો એ કેકાણે એ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ, અથવા જિલ્લા અથવા રજીસ્ટરેટ ઇન સાફ કરે.	૬ મહીના સુધીની આસાન કે ૬, અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયા હંડ અથવા બંને.
અથવા જે ખપ્પર આપવી જોઈ એ તે કાંઈ ગુન્હો થયા વોગેરેની હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	જે વરસ સુધી બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.	

ટીકા.—આ કલમમાં અને પાછલી કલમમાં તફાવત એટલો છે કે પોલીસમાં ખપ્પર આપવાની કસુર કરવા બાબત છે અને આ કલમમાં જાણી યુગીને કાંઈ સરકારી નોકરને ખોટી ખપ્પર આપવા બાબત દરશાવ્યું છે.

કાંઈ સરકારી ૧૭૮. સાચુ બાલાવવાને સોગંદ આપવાનો જે સરકારી નોકરને નોકરે કાયદા મુજબ કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય તેવા કાંઈ સરકારી નોકરે સાચુ બાલાવવાને જ સોગંદ ખાવા બંધાવા સાર કાંઈ માણસને સોગંદ ખાવાનું કરાવ્યા છતાં તે માણસ નું કરાવ્યા છતાં અગર તે પ્રમાણે સાચુ બાલાવવાને બંધાવા સાર સોગંદ ખાવાની ના સોગંદ ખાવાની કહે તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના હંડની અથવા બંનેની, શિક્ષા કરવા માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	જે કાર્ટમાં તે ગુન્હો થયો હોય તે કાર્ટ ક્રીમીનલ પ્રોસીજરમાં ૩૫ માં આપ્યા ના કરાવોને અનુસરીને ઇન સાફ કરે; અને તે ગુનો કાંઈ કાર્ટમાં નહીં થયો હોય તો જિલ્લા અથવા રજીસ્ટરેટ ઇન સાફ કરે.	૬ મહીના સુધીની આસાન કે ૬, અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયા હંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટીકા.—કાંઈ બ્યાજખી કારણ શિવાય કાંઈ શાક્ષી તેને પુછેલા સવાલનો જવાબ આ

પવા ન પાડે તો માજીસ્ટ્રેટ તેને સાન દીવસ સુધી કેદની સજા કરી શકે, અથવા જો સે-
સન કાર્ટ હોય તો તેને ઘટીત લાગે તેટલા વખત સુધી કેદની સજા કરે, પણ જો તે દ
રમ્યાનમાં તે જવાબ આપવા કમ્પુન કરે તો તેની શિક્ષા માફ કરવી. અને જો જવાબ આ
પવાની ના પાડે તો ફોર્મોનલ પ્રોસીજર ક્રાઉની કલમ ૪૮૫ પ્રમાણે કરવું.

સવાલ પુછવા ૧૭૬. કોઈ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ઓફિસના કાયદેસર
નો અખત્યાર હો અખત્યારનો અમલ કરતાં કોઈ ખાખતમાં કોઈ સવાલ પુછે, અને તે
ય એવા કોઈ સ ખાખતમાં તે સરકારી નોકરને સાચી વાત કહેવાની કાયદા મુજબ પોતા
રકારી નોકરને કાં ની ફરજ છતાં જો માણસ તે સવાલનો જવાબ દેવાની ના કહે, તે મા
ઈ સવાલનો જ જણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા એક હજાર
વાખ દેવાની ના રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.
કહેવી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	ક. ૧૭૮ માં અ પાવેલી કોર્ટ અ થવા માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથ વા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	---------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા—જો ખાખતની તપાસ કરવાને સરકારી નોકરને અધિકાર હોય તેવી ખાખતને લા
ગતા કોઈ સવાલનો જવાબ નહીં આપવાથી આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે.

કોઈ મજકુર ૧૮૦. કોઈ માણસે કોઈ મજકુર કહ્યો હોય તે મજકુર ઉપર
ઉપર સહી કરવા તેને સહી કરવાનું ફરમાવવાને કાયદા મુજબ મુખત્યાર હોય તેવા કોઈ
ના કહેવી. સરકારી નોકરે તે મજકુર ઉપર સહી કરવાનું ફરમાવ્યા છતાં અગર તે
માણસ તે ઉપર સહી કરવાની ના કહે, તો તેને ત્રણ મહીનાની મુદત
સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા
એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પાછલી કલમમાં પતાવેલી કોર્ટ અથવા માજીસ્ટ્રે ડ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથ વા રૂ૫૦૦) દંડ અ થવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	-------------------	------------------------	--	---

ટીકા—કોઈ મહેસુલ વીચેની તપાસમાં કોઈ અપરાધ જણાવતો આવે તો તે
માં સહી કરવાને તે અધિકારીને નથી, અને તેમ કરવાની ના પાડવાને માટે આ કલમ પ્ર
માણે ગુન્હોગાર બને નથી.

કેહને જડને તેની તપાસ વખતે જે સવાલ પુછ્યા હોય તેનો જવાબ આપતાં જે કહેલું હોય તેમાં સહી કરવાને જે કેદી નાપાડે તો તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. રાજી વીરૂપ સીરસાયા ૪ મુ. ૧૫.

કોરોનરની (અકસ્માતથી થયેલાં મોત વોરો તપાસ કરનાર) રૂબરૂ આપેલી જીવ્યા નીમાં સહી કરવા ના પાડવી એ આ કલમ પ્રમાણે ગુનેહો છે.

જે સરકારી ૧૮૧. કોઈ સરકારી નોકરને અથવા કાયદા મુજબ સોગંદ આપ નોકર અથવા સ વાનો જેને અખત્યાર હોય એવા કોઈ ખીજ સખસને કોઈ પણ જા ખસોને સોગંદ ખતમાં સાચી વાત કહેવાને કોઈ સોગંદથી કાયદા મુજબ ખંધાયા છતાં આપવાનો અખ જે માણસ સદરહુ સરકારી નોકર અથવા, ખીજ સખસને તે ખાખત ત્યાર હોય તેની માં એવો કોઈ મજકુર કેહે કે તે ખોટો હોય, અને તે મજકુર ખોટો આગળ સોગંદ છે એમ તે માણસ જાણે તો માનતો હોય, અથવા તે ખોટો છે એમ ખાધને જીજો મ તે માણસ માનતો ન હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરખની મુદત સુધી જકુર કેહેવા. ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે જંને પણ લાયક થશે.

જમર વારંટ પોલીસ પક કીચકેનહી.	પ્રથમ વા રંટનીકજો	જમીન લે ઈ શકાય.	મોડોવાળી શકાયનહી	સેશન કોર્ટ અથવા પરસીડેન્સી માજસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ૬૩.
------------------------------------	----------------------	--------------------	---------------------	---	---

ટીકા.—જે અમલદાર પોતાની હકુમત હપરાંત કોઈ કેસ ચલાવતો હોય તો કોઈ ચખસ સાચે સાચુ કેહેવાને ખંધાએજો નથી. ૨ મદ્રાસ. હા. કો. ૪૩૮.

કોઈ સરકારી ૧૮૨. કોઈ સરકારી નોકરથી પોતાના સરકારી હોદાને કાયદેસર નોકર પાસે તેનો અખત્યાર વાપરતાં કોઈ ચખસને નુકસાન અથવા જુખ થાય, અથવા કાયદેસર અખ સાચે સાચી હકીકત તે સરકારી નોકરના જાણ્યામાં આવી હોય તો જે ત્યાર અમલમાં વસ્તુ જે તે સરકારી નોકરે ન કરવી જોઈએ અથવા જે વસ્તુ કરવામાં આજાવીને ખી તેણે કસુર ન કરવી જોઈએ તે કરે, અથવા તે કરવામાં તે કસુર કરે, જન ચખસને નુ એવા ધરાદાથી અથવા તે એમ કરશે, એવો સંભવ છે એવું જાણ્યા છ કશાનકરાવવાના તો જે માણસ તે સરકારી નોકરને પોતે જે ખખર જોટી જાણતો હોય અથ ધરાદાથી જોટી વા જોટી માનતો હોય એવી કોઈ ખખર આપે, તે માણસને છ મહી ખખર આપવો. નાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજી ૨ રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવ.

(અ) જ કોઈ માજસ્ટ્રેટને એવો ખખર આપે કે તમારો કાય તજોના અ પોલીસ અ મલદાર નોકરીમાં ગફલત કરી છે અથવા ખદયાલ ચલાવી છે, અને તે ખખર

જાટી છે એમ તે પોતે જાણતો હોય તથા તે જાટી ખપ્પર પરથી તે માજીસ્ટ્રેટ જ ને ખરતરફ કરશે એવો સંભવ છે એમ પણ તે જાણતો હોય, તો અ એ આ ક કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ કાંઈ સરકારી નોકરને એવી જાટી ખપ્પર આપે કે મને કરેલું નિમક અ એ એક છાને ડેકાણે સંતાડ્યું છે, અને તે ખપ્પર જાટી છે એમ પોતે જાણતો હોય, તથા તે જાટી ખપ્પરનો પરિણામ એવો થયે કે જ ની જગાનો ઝાડો ફેવાયે, તથા અ ને દુખ થશે એવો સંભવ છે એમ પણ તે જાણતો હોય, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૬ મહિના સુધીની બેમાંના ગજા તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૬ અથવા બંને.
---------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	---

ટીકા.—કાંઈ કેદી પોતાના ખ્યાલમાં કાંઈ કેદે, તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે જાટી ખપ્પર આપી એમ કહી શકાય નહીં રાણી વીરમ દરીયાખાન. રનો. વે. પ્રો, ૧૨૮.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કરાવવાને એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે તે ખપ્પર જાટી છે એવું તોહોમતદાર જાણતો હતો અથવા જાટી છે એવું માનવાને તેને પુરવું કારણ હવું અને એવા સાબીત ખપ્પર આપી.

કાંઈ સરકારી ૧૮૩. આ રાખસ સરકારી નોકર છે એમ જાણીને, અથવા એ નોકરના કાયદેસર માનવાનું કારણ છતાં, તે સરકારી નોકરના કાયદેસર અખત્યારથી ૨ અખત્યારથી કાંઈ મીલકત જપ્ત થતી હોય તેમાં જ માણસ સામા ધાય, તે માણ કાંઈ મીલકત જ સને છ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગજા તે પ્રકારની કેદની, અ પત થતી હોય તે થવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કર મા સામા થવું. બામાં આવશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધીની બેમાંના ગજા તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ ફડ અથવા બંને.
---------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	---

ટીકા.—હુકમનામાના હેલ્લદારની સાથે હુકમનામા ખજાનવામાં જો કાંઈ બેલીફ ત્રીલિ રાખસનું પારણું ઉઘાડે અને તે ઘરમાં હુકમનામાનો હેલ્લદાર અથવા તેનો કાંઈ માણ મળી આવે નહીં, તો બેલીફે જોટા પ્રવેશ કર્યો કેહેવાય,

મીલકત જત થતી હોય તે કાયદેસર અખત્યારથી હોય અને તેમાં અટકાવ કરે તો જ શીક્ષાને પાત થાય છે.

કાઈ સરકારી ૧૮૪. કાઈ સરકારી નોકરના પોતાના સરકારી હોદાના કાયદેસર નોકરના અખત્યારથી વેચવા કાઢેલી કાઈ મીલકતના વેચાણમાં જે માણસ ધરાદારથી વેચવા કાઢે થી કાઈ અડચણ કરે, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની એમાં મીલકતના ના ગમ તે પ્રકારની કુદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા વેચવામાં અડચ થવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જ કરવી.

નગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જનમિદ્ધ લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જી વર્ગનો માલુસ્ટ્રેટ ઈન નસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી એમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદ અથવા ૩૫૦૦ નો દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	--------------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થયાને એવું સાબીત કરવું જોઈકે મીલકત વેચવા કાઢેલી હતી, વેચવા કાઢનાર સરકારી નોકર હતો અથવા તેના હુકમથી કાઢી હતી, અને વેચાણ કરવામાં તોડામતદારે હરકત કરી.

પણ જો કાઈ રાખસ શુદ્ધ બુદ્ધિથી પોતાની મીલકત છે એવું ધારી નોટીસ આપે તો તે હરકત કહેવાય નહીં.

કાઈ સરકારી ૧૮૫. કાઈ સરકારી નોકરના પોતાના સરકારી હોદાના કાયદેસર નોકરના અખત્યારથી કાઈ મીલકતનું વેચાણ થતું હોય તે વેચાણમાંથી તે મીલકત ખરીદ કરવાને ફલાણી રાખસ કાયદા મુજબ અશકન છે એમ જાહેરી મીલકતની હયા છતાં તે રાખસને હીસાબે, પછી તે રાખસ પોતે જ હોય કે કાઈ કાયદા વીરુધ્ધ બનીને રાખસ હોય તો પણ જે માણસ તે મીલકત ખરીદ કરે અથવા રૂદ્ધિ અથવા મા તેની માગણી કરે અથવા માગણી કરેથી જે ફરજ પોતાની ઉપર આવતી હોય તે ફરજ અદા કરવાનો પોતાનો ધરદાર નહીં છતાં જે માણસ તે મીલકતની માગણી કરે, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જનમિદ્ધ લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જી વર્ગનો માલુસ્ટ્રેટ ઈન નસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી એમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદ અથવા ૩૫૦૦ નો દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	--------------------	---------------------	---	--

ટીકા—જે સરકારી નોકરો ગેરકાયદેસર ખરીદ કરે છે અથવા માગણી કરે છે તેમ ને કલમ ૧૬૬ મુજબ શીક્ષા થાય છે.

કોઈ નદીમાં હોડી ફેરવવા વાસ્તે માજીસ્ટ્રેટ જાહેર બીબામ કરતો હોય અને તે માં મશકરી ભરેલી રીતે માગણી કરે તો તેને આ કલમ લાગુ પડે છે. રાણી વીરધી રીઝુદીન ૩ સપ્. ફી. ૩૩.

કોઈ સરકારી ૧૮૬. કોઈ સરકારી નોકરને તેના સરકારી કામ કરવામાં જે મા નોકરને તેના સ જાણ સુધિપુરવક અડચણ કરે, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની રકારી કામ કર બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચસે રૂપીયા સુધીના ફંડની વામાં અડચણ અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે. કરવી.

વખર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમસમ ન નીકળે.	બેમાંના સેઈ શ કાય.	માંડીવા જી શ કાય ન હી.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધીની બેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ રૂપીયા ૦) અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	--------------------	------------------------	---	--

ટીકા—કાયદેસર હવાલામાંથી કોઈ રાખસ નાશો જન્ય તેને આ કલમ પ્રમાણે શી ક્ષા થઈ શકે નહીં પણ કે. ૨૨૪ માં પ્રમાણે તોફાનમત મુકયુ જોઈએ. રાણી વીરધી પોસ્ટ પંચાલ ૨ મુ. હા. કા. ૧૩૪.

બુદ્ધી પુરવક હરકત કરી હોય તો ગુન્હો થાય છે.

કાયદા મુજબ ૧૮૭. કોઈ સરકારી નોકરને તેની સરકારી નોકરી બંધનવામાં મદદ કરવાની કે મદદ કરવા અથવા આપવાની જે માણસની કાયદા પ્રમાણે ફરજ હોય, તે માણસ અગર ધરામાંથી તે પ્રમાણે મદદ આપવામાં કસુર કરે, તો તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા બેસે રૂ પીયા સુધીના ફંડની અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે; અને મદદ માગવાનો કાયદા પ્રમાણે જેને અપતિયાર હોય એવા કોઈ સરકારી નોકરે કોઈ ઈનસાફની કારે કાયદા મુજબ કરેલા કોઈ હુકમ બંધન વવાનાં કારણસર અથવા કોઈ ગુન્હો થતો અટકાવવાના કારણસર અથવા કોઈ હંગામો કે બખેરો બંધ પાડવાના કારણસર અથવા જે રાખસની ઉપર કોઈ ગુન્હો તોફાનમત મુકયું હોય, કે જે કોઈ ગુન્હોના તકસીવાર હોય કે કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયો હોય, એવા કોઈ રાખસને પકડવાના કારણસર, તે મદદ માગી હોય તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમસમ ન નીકળે.	લમીન સે ઈ રાકાય.	માંડોવાળી રાકાય નહી	જેમીડેન્સી માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ લ વરગનો માણસ્ટે ટ ઈનસાફરે	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અ ૨૦૦ રૂપિયા ફ અથવા બંને
-------------------------------------	---------------------	---------------------	------------------------	---	---

અને જો કાંઈ હુકમ બળવળ
માં, મુન્હો અટકાવવામાં વીગેરે
કામમાં કોઈ સરકારી નોકરે મ
દદ માગ્યા છતાં જાણી જોઈને
મદદ કરવામાં કસુર કરે તો.

ઉપર પ્રમાણે.

૬ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા
૨૫૦૦) ફંડ અથવા બંને.

ટીકા.—જો માણસોએ સરકારી નોકરોને ખપ્પર આપવા જોઈએ તેમ કરવામાં ગેરવ-
સ્તણક મલાવે તેમને ક. ૧૭૬ અને ૧૭૭ વીગેરે પ્રમાણે શિક્ષા થાય છે. કોઈ સરકારી નોક
રને મદદ આપવાની ફરજ હોવા છતાં તે ફરજ તોડે તેમાં મુન્હો બને છે.

ક્રીમીનલ પોસીજર કોડ (આક્ટ ૧૮૮૨ નો ૧૦મો) ની કલમ. ૪૨ પ્રમાણે :—ઈલાકા
ના મુખ્ય શહેરોની અંદર કે બહાર કોઈ માણસ્ટેટ અથવા પોલીસ અમલદાર હેઠળ જ
ખેલી બાબતોમાં જો માણસની વ્યાજબી રીતે મદદ માગે તેવાં ફરેક માણસે તેને મદદ કર
વી જોઈએ

(૧) ખીલ કોઈ માણસને પકડવાનો સરહુ માણસ્ટેટને અથવા પોલીસ અમલદાર
ને અધિકાર હોય તેવા માણસને પકડવામાં

(૨) મુબેહના ભંગનો, અથવા હરકોઈ નેહર, રેલવે, ટેલીગ્રાફ, અથવા સારવજનીક
મીલકતને નુકશાન કરવાની કોશીશનો અટકાવ કરવામાં

(૩) હંગામો અથવા બખેરો બંધ પાડવામાં.

તેજ કાયદાની કલમ ૪૩ પ્રમાણે જ્યારે પોલીસ અમલદાર શિવાય ખીલ કોઈ શ
ખસના નામનું વારંટ કરવામાં આવે, ત્યારે જો શખસના નામનું તે વારંટ કર્યું હોય તે શ
ખસ નજરોક હોય અને વારંટ બળવવાનું કામ કરતો હોય તો ખીલે કોઈ પણ શખસ તે
વારંટ બળવવામાં મદદ કરવાને મુખત્યાર છે.

કોઈ સરકારી ૧૮૮. કોઈ સરકારી નોકરને કાંઈ હુકમ જાહેર કરવાનો કાયદો મુ
નોકરે કાયદો મુ જખ અખતિયાર હોય, તે પ્રમાણે હુકમ જાહેર કરીને તે કોઈ માણસને
ખ જાહેર કરેલો એ પ્રમાણે ફરમાવે કે તમારે ફલાણા કામથી દુર રહેવું, અથવા તમારા
હુકમ ન માન કબજામાં કે તમારા વહિવટમાં ફલાણો મીલકત છે તે બાબત ફલાણી
વો, તરફનો બંધાયસ્ત રાખવો અને એ પ્રમાણે તે સરકારી નોકરે ફરમાવે
હું છે એમ જાણ્યા છતાં તે માણસ તે હુકમ ન માને અને તે હુકમ
તેણે ન માનવાથી અગર કાયદેસર કહેલા કોઈ શખસોને કાંઈ અડચણ,
ફખ, કે નુકશાન થાય અથવા થશે એવું થાય અથવા કાંઈ અડચણ, ફ
ખ કે નુકશાનનું જોખમ થાય અથવા થશે એવું થાય, તો તે માણસ

ને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા બસે રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને અગર તેણે તે હુકમ ન માનવાથી માણસની જીંદગીને, તનદુરસ્તીને અથવા સંભામતીને જોખમ થાય અથવા થશે એવું થાય, અથવા હંગામો કે બે ઝેરો થાય અથવા થશે એવું થાય, તો તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારના કેદની અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ખુલાસો—તે ગુનેગારે હાની કરવાનો ઇરાદો કર્યો જોઈએ અથવા તે હુકમ ન માનેથી હાની થવાનો સંભવ છે એવો તેને વિચાર થયો જોઈએ, એમ કંઈ જરૂર નથી તે એમ જાણે કે હું ફલાણા હુકમ માનતો નથી, તથા તે હુકમ તેણે ન માનવાથી હાની થાય અથવા થશે એવો સંભવ હોય, તો ખસ છે.

દર્શાવે.

જો સરકારી નોકરને કાયદા મુજબ હુકમ જાહેર કરવાનો અપત્યાર હોય એવો કંઈ સરકારી નોકર અગર એ પ્રમાણે એક હુકમ જાહેર કરે કે ફલાણા ધરમ સંબંધીનો વર ધોરો ફલાણે રસ્તે થઈને જાય નહીં અને પછી જાણીપુજીને આ તે હુકમ ન માને, અને તેથી હંગામો જોખમ થાય, તો એ આ કલમમાં પ્યાન કરેલો ગુનેગાર એમ જાણવું.

વગર વારંદે પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમનની કળે	જામીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જનરેલનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા રૂ.૨૦૦ દંડ અથવા બંને
અથવા તે નહીં માનવાથી માણસની જીંદગીને, તનદુરસ્તીને અથવા સંભામતીને જોખમ થાય તો	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૬ મહીના સુધી એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ રૂ.૧૦૦૦) અથવા બંને.			

ટીકા.—પાછલા ભાગ પ્રમાણે જો વધારે શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તો તે ફેસલામાં ખતાવવું જોઈએ કે એવો હકીકતો છે કે જોથી કરીને વધારે શિક્ષા થઈ શકે રાણી વીરજી રતનરાવ, ૩ મુ. હા. કાઈ. ૩૨.

કરેલો હુકમ ખરા હોતો કે નહીં એ જોવાની જરૂર નથી. પણ જો સરકારી નોકરને તે હુકમ કરવાની સત્તા છે તેણે હુકમ કર્યો હોય તો ખસ છે.

પણ આવો હુકમ જો શખ્સે કર્યો હોય તે શખ્સને તેવો હુકમ કરવાને જો બીજાકુલ અધીકાર હોય નહીં તો જો માણસની સામે તે હુકમ કર્યો છે, તે તેને નીરૂપણી ગણી શકે; જોમકે એક શખ્સ કાઈ બીજાકત ઉપર પોતાનો હુકમ ખતાવતો હોય તો તેવી બીજાકતમાં વચ્ચે નહીં પડકારે વાસ્તે કાઈ માજીસ્ટ્રેટ બીજા શખ્સને હુકમ કરે, પણ તે માજી-

સ્ટેટ તે બીલકત વેમાવાનો હુકમ કરી શકે નહીં, અને કોઈ પણ શખ્સ આવો હુકમ રદ કરાવી શકે.

શ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ (૧૮૮૨ નો ૧૦નો આક્ટ) ની ૧૪૪ મી કલમમાં ખતાબું છે કે—

જો કોઈ જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ અથવા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટ અથવા અધીકાર વાળા માજિસ્ટ્રેટની નજરમાં એમ આવે કે ફલાણા શખ્સને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ફરિયાદીથી કાયદાસર રીતે કામ કરનારા કોઈ પણ માણસને અડચણ, દુઃખ, અથવા નુકશાન થતું અથવા અડચણ, દુઃખ, અથવા નુકશાનનું જોખમ થતું અથવા માણસની જીવગીને અથવા તનદુરસ્તીને અથવા સલામતીને જોખમ થતું અથવા કોઈ હુગામો અથવા ખર્ચો થતા થાય છે તેને અટકશે અથવા અટકે એવું છે તો તે માજિસ્ટ્રેટ એક લખેલો હુકમ કાઢીને તે માણસને ફરિયાદ કે તમારું ફલાણા કામથી દૂર રહેવું અથવા તમારા કબજામાંની ફલાણી બિલકતની ફલાણી બંધ કરવી.

કોઈ સરકારી ૧૮૬. કોઈ સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી ઓફિસના અમલ નોકરને નુકશાન સંબંધી કોઈ કામ કરવાને, અથવા કોઈ કામ ન કરવાને, અથવા કોઈ કરવાનો હર દેખા કામમાં ઠીક કરવાને લલચાવવાના કારણસર, તે સરકારી નોકરને ખુદને, અથવા જે શખ્સની સાથે તે સરકારી નોકરને સંબંધ છે એમ પોતે માનતો હોય એવા કોઈ શખ્સને, કોઈ નુકશાન કરવાનો, જે માણસ હર દેખાડે તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગતિ તે પ્રકારની હેડની, અથવા હેડની અથવા એ ખંચેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમનની કળે	જમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરોસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસ્ટ્રક્ કરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગતિ તે પ્રકારની હેડ અથવા હેડ, અથવા ખંચે.
---------------------------	-----------------	---------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો સીધો કરવાને એવું સાબીત કરવાની જરૂર છે કે જે શખ્સને નુકશાન કરવાનો હર દેખાડવામાં આવ્યો છે તે શખ્સ સરકારી નોકર છે, અને એ હર દેખાડવાની મતલબ એવી છે કે તેને ખુદને નુકશાન કરવું, અથવા જેની સાથે તેને સંબંધ હોય તેને નુકશાન કરવું અને એટલા સારું કે તે પોતાના હોદાનું કામ કરે અગર ન કરે.

કોઈ સરકારી ૧૯૦. કોઈ નુકશાનથી કોઈનું રક્ષણ કરવાનો અથવા ક્ષાવવાનો નોકરની પાસે આ જે સરકારી નોકરને કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય, એવા કોઈ સરકારી શરો માણવાની નોકરની આગળ કોઈ શખ્સને કોઈ નુકશાનથી પોતાનું રક્ષણ પુવાળા અરજ કરવાથી અત કાયદેસર, અરજ ન કરવાને અથવા અરજ કરતો અદેકત્રવાને લલચા દૂર રહેવાને કોઈ વવાળા કારણસર, જે માણસ તે શખ્સને કોઈ નુકશાન કરવાનો હર દેખા

શખસને લલયા કે તે આજીસને એક વરણી મુલત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે
વવા સાફ તેને નુ ની, અથવા ફડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
કશાન કરવાનો કે
ર દેખાડવો.

વગર વારડે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	ભ્રમીન સેઈ શ કાય.	મંડીવા બીશકા ય નહી	પેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અ થવા ૧લા અથવા ૨ ભ વર્ગ નો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૧ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કે અથ વા ફડ અથવા ખંને.
-------------------------------------	----------------------	-------------------------	--------------------------	---	---

ટીકા.—કાંઈ સરકારી નોકરની પાસે આશરો માગવાની અરજ કરવાથી દુર રહેવાને કે
ઈ શખસને લલયાવવા સાફ તેને જ દેખાડવો તેને માટે આ કલમ છે.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૧૨ મો.

ખોટા પુરાવાં તથા સરકારી ઈનસાફ વિરૂધ્ધ ગુન્હા બાબત.

ખોટી શાહે ૧૬૧. કાંઈ સાગંધી અથવા કાયદાના ખાસ કરાવથી સાચુ એ
હી આપવી. લવાને જે માણસ કાયદા મુજબ બંધાયેલો હોય, અથવા કાંઈ પણ બા
બત સંબંધી કાંઈ એકરાર કરવાને કાયદાથી બંધાયેલો હોય, તે માણસ
એવી કાંઈ વાત કહે કે જે ખોટી હોય, અને જે ખોટી છે એમ તે
જાણતો કે માનતો હોય, અથવા ખરી છે એમ તે ન માનતો હોય, તો
તે માણસે ખોટી શાહેની આપી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ મો—કાંઈ વાત માહોરથી કહી હોય અથવા કાંઈ ખોટી રીતે કહી હોય
તોપણ તેને આ કલમના અરથ પ્રમાણેની વાત સમજવી.

ખુલાસો ૨ જો—શાહેની આપનાર શખસ પોતાના માનવા બાબત જે ખોટી વાત કે
હે, તેને પણ આ કલમના અરથ પ્રમાણેની વાત સમજવી અને જેમ જે વસ્તુ કાંઈ શખસ
જાણતો ન હોય ને તે કહે કે હું જાણું છું તેથી તે શખસ ખોટી શાહેની આપ્યાનો સુ
ન્દેગાર થાય તેમજ જે વસ્તુ તે માનતો નહી હોય તે વિશે તે એમ કહે કે હું એ માનું છું
તોતેથી પણ તે શખસ ખોટી શાહેની આપ્યાનો સુન્દેગાર થઈ શકે છે.

દર્શાવ.

(અ) જ ની ઉપર જ નો હજાર રૂપિયાનો એક બાળબી હાલો છે તેની મજબુતીમાં ઈ
નસાફની વખતે જ આવીને એવા ખોટા સાગંધ ખાય કે જ નો હાલો બાળબી છે
એમ જ ને કબુલ કરતાં જ સાબળ્યો, તો જ એ ખોટી શાહેની આપી એમ સમજવું.

(બ) કાંઈ સાગંધી સાચુ જાણવાને બંધાયેલો છતાં, જ એ પ્રમાણે કહે કે ફલાણી સ
હી જ ની લખેલી છે એમ હું માનું છું, અને જ ની લખેલી છે એમ તે ન મા
નતો હોય, તો એ કાણે જ ન વાત પોતે ખોટી જાણે છે તે કહે છે, માટે તેણે

જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું,

- (ક) જ ના અક્ષરનું વળણ અ જાણે છે અને તે એ પ્રમાણે કહે કે ફલાણી સહી જ ની લખેલી છે એમ હું માનું છું, અને તેમજ તે સહી તેનીલખેલી છે એમ અ સુ ધ બુધિએ માનવો હોય, તો એ કહાણે અ ની વાત ફક્ત તેના માનવા વિશે છે અને તેના માનવા વિશે તે સાચી છે, માટે, અગર તે સહી જ ની લખેલી ન હોય તોયજ અ એ જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું નહીં.
- (ઘ) કાંઈ સાગંધી સાચુ બાલવાને બંધાએલો છતાં, અ એ પ્રમાણે કહે કે ફલાણી હા હાટે અ ફલાણે ઠેકાણે હતો એમ હું જાણુ છું, અને તે બાબત અ કાંઈ જાણતો ન હોય, તો, અગર તે હાહાટે અ તે ઠેકાણે હતો કે નહીં તો પણ અ એ જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું.
- (ચ) અ કાંઈ સમજવનારો કે તરજુમા કરનારો છે, અને તે ની વાત અથવા લેખ ખરી રીતે સમજવવા અથવા તેનો તરજુમા કરવાને સાગંધી બંધાએલો છે, તે વાત ની અથવા લેખની એવી સમજણ આપે અથવા એવો તરજુમા કરે, અથવા તે સમજણ અથવા તરજુમા ખરો છે એમ સરટોફીક્ટ-આપે, કે તે સમજણ અથવા તરજુમા ખરો ન હોય, અને તે તેને ખરો માનતો ન હોય, તો અ એ જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું.

જાટો પુરાવો ૧૬૨. જે માણસ કાંઈ ખીના બનાવે, અથવા કાંઈ ચોપડી કે ફરતર મઢવે કાંઈ જાટી રકમ લખે, અથવા કાંઈ લેખ કરે અને તેમાં કાંઈ જાટી વાત લખે, એવા ઇરાદાથી કે કાંઈ ઇનસાફી મુકદમામાં, અથવા કાંઈ સરકારી નોકરની આગળ તેના સરકારી જોહદાથી કાયદા મુજબ ચાલતા મુકદમામાં, અથવા કાંઈ લવાઈની આગળ, તે ખીના, જાટી રકમ, અથવા જાટો વાત પુરાવામાં રજુ થાય, તથા તે રજુ થનારી ખીના, અથવા જાટી રકમ, અથવા જાટી વાતથી, તે મુકદમામાં પુરાવા ઉપરથી જે રાખસ કાંઈ અભિપ્રાય બાંધનાર હોય તે રાખસના મનમાં તે મુકદમાંના ફેસલાને લગતી કાંઈ જરૂરની બાબત કોઈથી જાણે અભિપ્રાય આવે, તો તે માણસે જાટો પુરાવો બનાવ્યો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

- (અ) જ ની એક પેટીમાં અ કાંઈ ઘરેણાં મુકે, એવા ઇરાદાથી કે તે ઘરેણાં પેટીમાંથી જડે, તથા એ ખીનાથી જ ની ઉપર ચોરી સાબીત થાય, તો અ એ જાટો પુરાવો બનાવ્યો એમ સમજવું.
- (બ) અ પોતાની દુકાનના ચોપડામાં એક જાટી રકમ લખે, એટલા સાર કે કાંઈ ઇનસાફી કાર્ટમાં તે પુરીકર પ્રમાણે હાજલ વાપરવી, તો અ એ જાટો પુરાવો બનાવ્યો એમ સમજવું.
- (ક) જ ની ઉપર બદમખરતનો ગુન્હો સાબિત કરવાના ઇરાદાથી અ જ ના જેવા અક્ષર કરાને એક કામળ લખે, એવી રીતે કે જાણે તે કાગળ તે બદમખરત માંડેના કાંઈ સાબિતિને લખેલો હોય અને પોલીસના અમલદારો ફલાણે ઠેકાણે જાણ કર

જે એવો સંભવ છે એમ જાણીને તે કાગળને તે ઠેકાણે મુકે, તો એ એ જોડા પુરા
વો બનાવ્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—પાછળી કલમમાં એટલે ૧૯૧ મી કલમમાં એવી બાબતો ખતાવી છે કે જે
માં કોઈ પણ પક્ષકારને સાચે સાચી વાત કહેવાની છે. તેથી કરીને જો કોઈ વેપારી આવ
ક વેરો ઉપરાવનારા કોઈ કમીશનરને પોતાની આવક વંશે કાંઈ પત્રક ભરી આપે તો તે
જો કલમ ૧૯૧ મુજબ, કહેણ કર્યું એમ સમજવું; માટે તેણે સાચે સાચું કહેવું જોઈએ,
તેવીજ રીતે કોઈ મ્યુનીસિપાલિટીના વેરાનું પત્રક કોઈ શમ્પસ ઉપર તેમાં પોતાનો કર ભ
રી આપવા આપણે હોય અને તેમાં જુલુ લખે તો તે પણ ગુન્હેગાર થાય છે; તેવીજ રીતે
કોઈ ખત રજીસ્ટર કરવા કોઈ રજીસ્ટરે કાંઈ સવાલ પૂછ્યા હોય અને તેનો જવાબ જુલો
આપે તો ગુન્હેગાર થાય છે, કેમકે કાયદાની રૂએ તે શમ્પસ સાચે સાચું કહેવાને બંધાયેલો છે.

પણ કોઈ ઘોડાનો વેપારી હોય અને તે ઘોડાના સારાપણા વીશે કાંઈ કહે તો તેણે
જોડા સાહેબી આપી એમ સમજવું નહીં કેમકે તે પ્રસંગે તે કોઈ પણ કાયદાથી અથવા
સાગનથી સાચે સાચું કહેવાને બંધાયેલો નથી અને તેથી કરીને કે. ૧૯૧ મુજબ તેના ઉ
પર કામ ચલાવો શકાય નહીં.

આ કલમમાં જે જોડા પુરાવો બનાવવા બાબત છે તે એવો હોવો જોઈએ કે જે
અમલદારની રૂબરૂ તે કામ ચાલે છે તે અમલદાર તે વીશે કોઈને નુકશાન થાય એવી રી
તે જોડા અભીપ્રાય કરી શકે. પણ એમ ધારો કે કાંઈ ખરો અભીપ્રાય થઈ શકે ત્યારે કે
મ કરવું? જેમકે કોઈ વેપારી જો કોઈ શમ્પસને કાંઈ માલ આપ્યો હોય, પણ તે વીશે
પોતાના ચોપડામાં કાંઈ મુદ્દો હોય નહીં અને તેથી કરીને પોતાના ચોપડામાં કાંઈ રકમ
હાખલ કરે, તો શું આ જોડા પુરાવો બનાવ્યો એમ કહેવાય કે નહીં? તેનો પરીણામ એ
થાય કે કાંઈ મુદ્દાની બાબત ઉપર સારો અભીપ્રાય રાખવાને જડજનુ મન ઉશ્કેરાય; એ-
ટલે કે વાદીની ચોપડામાં એવો કોઈ રકમ હતો કે નહીં કે જેથી કરીને એમ જણાઈ
આવે કે તે માલ આપ્યો હતો કે નહોતો આપ્યો. પણ એવો જોડા અભીપ્રાય રાખવાને
એનું મન ઉશ્કેરાય, કે તે બાબત વીશે વાદીના ચોપડામાં રકમ હતી કે નહીં; ખરું જો-
તાં તે નહોતા, તેથી કરીને તેણે જોડા પુરાવો બનાવ્યો એમ ગણી શકાય.

જોડા શાહેદી ૧૯૩ જે માણસ કાંઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કોઈ પણ ભાગમાં
તથા જોડા પુરા ઈરાદાથી જોડા શાહેદી આપે, અથવા કોઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કે
વાની શીક્ષા. ઈ પણ ભાગમાં વપરાય એવા કારણસર જોડા પુરાવો બનાવે તે માણ
સને સાત વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા
કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; તથા ખીજી કે
ઈ બાબતમાં જે માણસ ઈરાદાથી જોડા શાહેદી આપે અથવા જોડા
પુરાવો બનાવે, તે માણસને ત્રણ વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે
પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે દંડને પણ લા-
યક થશે.

ખુલાસો ૧ લો.—કોઈ કોર્ટ મારસલ અથવા મીડી ૧૨ કોર્ટ આવ રિકવરની

આગળ તજવીજ ચાલતી હોય તેને ઈનસાફી મુકદ્દમા સમજવો.

ખુલાસો ૨ જો.—કોઈ ઈનસાફીની કારટની આગળ મુકદ્દમા ચાલતાં પેહેલાં કાયદા એ ફરમાવેલી તજવીજ થતી હોય તેને ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ સમજવો, પણી તે તજવીજ કોઈ ઈનસાફીની કારટની આગળ નહીં થતી હોય તોપણ.

દર્શાવ.

અને તેનો ઈનસાફી થવા સારું કમિટ કરવો જોઈએ કે નહીં એ ઠરાવવા સારું કે ઈ માજીસ્ટ્રેટની આગળ ચાલતી તજવીજમાં અ સોગંદ આપીને એવા વાત કહે કે જે જોટી છે એમ તે જાણતો હોય, તો એ તજવીજ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ છે, માટે અ એ જોટી શાહેલી આપી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૩ જો.—કોઈ ઈનસાફીની કારટે કાયદા મુજબ કાંઈ તજવીજ કરવાનું ફરમાવ્યું હોય, અને તે તજવીજ કોઈ ઈનસાફીની કારટના હુકમ મુજબ થતી હોય, તો તે તજવીજને ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ સમજવો પણી તે તજવીજ કોઈ ઈનસાફીની કારટની આગળ નહીં થતી હોય તોપણ, કાંઈ જમીનનો હુદ મુકરર કરવા સારું એક ઈનસાફીની કારટે કોઈ અમલદારને તે જગોપર ચાકવો હોય, તે અમલદારની આગળ થતી તજવીજમાં અ સોગંદ આપીને એવા એક વાત કહે કે જે જોટી છે એમ તે જાણતો હોય, તો, એ તજવીજ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ છે માટે, અ એ જોટી સાહેલી આપી એમ સમજવું.

નગર વારટે પ્રથમ વા પોલીસ ષક રંટ નીકળે કી શકે નહીં	જમીન સે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કારટ અથવા પેરે સીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફી કરે	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
અને જો ખોલ કોઈ કામમાં જોટી શાહેલી આપી હોય અથવા જોટી પુરાવો બનાવ્યો હોય તો.	ખાતી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.		

ટીકા—આ કલમમાં “ઈનસાફી મુકદ્દમા” એ શબ્દો ખતાબ્યા છે તેનો એવો અરથ છે કે કોઈપણ જડજ ને પોતાના હોદાની રૂએ કામ કરતો હોય તેની રખર ને મુકદ્દમા ચાલતો હોય તે મુકદ્દમા; અને જડજ કોને કહેવો તેની વાખ્યા કલમ ૧૯ માં ખતાવેલી છે પણ આ કલમમાં તેનો અરથ છે કે ઈનસાફીનું કામ કરતી વખતે પોતાની રખર ને કેસ ચાલતો હોય તેમાં ને કારટ કાંઈપણ કરે, તે ઈનસાફી મુકદ્દમા સમજવો; અને જળી ઈનસાફી મુકદ્દમાનાં કોઈ પણ ભાગમાં જો જોટી પુરાવો અપાયો હોય અને તેમાં ફેસલો આપી શકાય એમ ના હોય તોપણ તે ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ કહી શકાય, જેમકે કોઈ દોજદારની રખર અપકરણના તોહોમતની તપાસ ચાલતી હોય

ય, તો તે કામમાં જો કે કોઈનાર છેવટ ફેસલો કરી શકતા નથી તોપણ તેની કરેલી તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ કહી શકાય. કલમ ૧૯ માં જડજની જે વાજ્યા આપી છે તે એવો છે કે કોઈપણ શખ્સ પોતાના હોદ્દાની રૂએ છેવટ ફેસલો આપી શકે તે શખ્સ જડજ કહેવાય વીગેરે, એવી મતલબ છે, તેમ છતાં પણ મજકુર તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ ગણી શકાય.

પણ જો તે તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમામાં કોઈ પણ સંબંધ વીનાની બાબત વીશે થઈ હોય તો એમ ન થાય. જેમકે કોઈ માલસ્ટેટને કોઈ નવામાં કાગજ મળ્યો, તેમાં એમ લખેલું છે કે કોઈ અનુક શખ્સોએ એક પુન કર્યું છે, અને તે ઉપરથી તે માલસ્ટેટ કોણે તે કાગજ લખ્યો છે તે વીશે પુરાવો લાધો, તો તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે માલસ્ટેટ કરેલી તે તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ ગણી શકાય નહીં અને તેથી કરીને ક. ૧૯૨ પ્રમાણે સજ થઈ શકે નહીં. રાણી વીરંધ વધકુંઠનાથ. ૧ આર. સી. કો. ૭૧.

જગલ ખાતાના અધિકારી તેમજ બોલ કોઈ અધિકારી જેમને કોઈ તજવીજ કરી કારટ ભરવાની સત્તા નથી તેમની રૂબરૂ કોઈ જોટા હોસાય બનાવી રજુ કર્યો હોય તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો નથી. રાણી વિરંધ રામજીરાવ. ૧૨ મું. હા. કો. ૧.

પેટેલા વરગના માલસ્ટેટની રૂબરૂ કોઈ ગુન્હો થયો હોય, અને ફરીયાદી કરવા તે મંજુરીયાત આપતો ના હોય તો પ્રથમ અરજી જાણ માલસ્ટેટને કરવી પણ સેશન કોર્ટને કરવી નહીં, રાણી વિરંધ પદમન બાપાઈ, રાણી વિરંધ ગુર દીયાળ.

જોટા પુરાવો આપવો એ જે કારટની રૂબરૂ જોટા પુરાવો અપાયો હોય, તે કારટ નું અપમાન કરવા બરોબર છે અને તેથી કરીને તેની તપાસ તેજ કારટ કરી શકે નહીં. રાણી વિરંધ નવરંગમગ, ૧૦ મું. હા. કો. ૭૩, રાણી વિરંધ પરસાપા. ૧ ઈ. લો. રી. મું. ૩૩૬, રાણી વિરંધ ગાજી કામરાજી. ૧ ઈ. લો. રી. મું. ૩૧૧.

બપોરે કોઈ સાહેબ કમીટ કરનારા માલસ્ટેટની રૂબરૂ કહે અને તેથી ઉલટુજ સેશન જડજને ત્યાં કહે, અને જો બાબતમાંથી કીચું જાડું છે, તે વિશે કોઈ જણાય નહીં તો તેણે સેશન કારટની રૂબરૂ ગુન્હો કર્યો નથી એમ સમજવું, કે જોથી કરીને તે કારટ, માલસ્ટેટની કારટને પોતાની રૂબરૂ કરેલા ગુન્હાની તપાસ કરવાને મંજુરીયાત આપી શકે. રાણી વિરંધ નોમલ.

જે કારટ મંજુરીયાત આપે તે કારટ કીયા શખ્સો જોટા છે એ સ્પષ્ટ બતાવવું જોઈએ, અને જોટા પુરાવો આપવા બાબત સાધારણ મંજુરીયાત આપવી જોઈએ નહીં પણ સ્પષ્ટ શખ્સો બતાવવા જોઈએ.

જો તોહોમતદાર મહારાણીની વિજાયતી રજીવત હોય તો હાઈકારટમાં તેની તપાસ થવાને જે અમલદારને કમીટ કરવાની સત્તા હોય તે અમલદારની રૂબરૂ હાજર થવાને તેની પાસેથી જમીન લે અથવા કદમાં મોકલે.

દેહાંત સીક્ષા ૧૯૪. જો કોઈ માણસ જોટો સાહેબો આપે અથવા જોટો પુરા જોગ ગુન્હો કોઈ વો બનાવે એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કોઈ શખ્સની ઉપર આ ની ઉપર સાબીત કાયદા મુજબ (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે “ઈંગલાંડ દેશ કરવાના ઈરાદાથી ના કાયદા મુજબ”) દેહાંત સીક્ષા જોગ હોય એવો કોઈ ગુન્હો સાબીત

જાટી શાહેલીઆ થાય અથવા તેમ કરવાથી સાબીત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા પવો અથવા જો છતાં, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મે પુરાવો બનાવે. મુક્ત સુધીની સખન કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દેડ વે. ને પણ લાયક થશે, અને અગર તે જાટી શાહેલીને લોધે કાઈ એગુ

અગર તેમક નહા રાખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો રવાથી કાઈ એ તે જાટી શાહેલી આપનાર રાખસને અગર તો મૃતની અથવા ઉપર ગુન્હા રાખસની પ્યાન કરેલી સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ઉપર ગુન્હો સાબીત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કે ૨૮ થી ન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કે દંતથા દેડ.
-------------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	--------------------------	---

અને જો તેમ કરવાથી કાઈ એગુન્હા રાખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો.

ઉપર પ્રમાણે.

મૃત અથવા ઉપર મુજબ.

ટીકા—અ રાખસ ઉપર ખુનની તપાસ ચાલતી હતી તે વખતે એક રાખસે કહ્યું કે અ એ ખુન કર્યું નથી, પણ જો નામનો રાખસ જો વખતે પોલીસના હવાલામાં હતો નહીં, તેણે ખુન કર્યું છે, એમ કહ્યું, તો તેણે કલમ ૧૯૪ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો નથી, કે મહે તેના પુરાવાથી કાઈ રાખસને દેહાંત શિક્ષા જોગ ગુન્હાનો ગુન્હેગાર કરી શકાય તેમ નથી. પણ તેને કલમ ૧૯૩ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે. રાજી વિરૂદ્ધ હુકમાળ. ૩ એ. લો. રી. અપેલેન્ટ ક્રીમીનલ ૩૫.

સમુદ્રપારની ૧૯૫ જે માણસ જાટી શાહેલી આપે, અથવા જાટો પુરાવો બ અથવા કેદની નાવે, એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાઈ રાખસની ઉપર આ કાયદા શીક્ષા થઈ શકે મુજબ (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે “અથવા ઈંગ્લાંડ દેશ એવો ગુન્હો કે ના કાયદા મુજબ”) દેહાંત શિક્ષા જોગ નહો પણ જીવતાં સુધી સમુ ઈની ઉપર સા દ્રપારની, અથવા સાત વરસ અથવા તેથી વધારે મુક્ત સુધી કેદની, શી ખીત કરવાના ઈ ક્ષા થઈ શકે એવો કાઈ ગુન્હો સાબીત થાય અથવા તેમ કરવાથી સા રાદાથી જાટી ખીત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા છતાં; તો તે માણસને જે મા શાહેલી આપવી જીસની ઉપર તે ગુન્હો સાબીત થયો હોય તેને જે શિક્ષા કરવામાં આ અથવા જાટો પુ વે, તે શિક્ષા કરવામાં આવશે. રાવો બનાવવો.

દર્શન.

એક ઇનસાફની કારટ આગળ અ જોટી શાહેદી આપે એવા ઇરાદાથી કે તેમ કરવાથી જ ની ઉપર ડાકાઈટીનો ગુન્હો સાબીત થાય. ડાકાઈટીની શીક્ષા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની, હંડ સાથે અથવા હંડ વિના, કેદ એકે માટે અ તે સમુદ્રપારની, અથવા, હંડ સાથે હંડ વિના; કેદની શીક્ષાને લાયક છે એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન સે ઈ શકાય નહી	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કો ર્ટ ઇનસા ફ કરે.	તે ગુન્હાને માટે જે શિ ક્ષા હોય તેજ શિક્ષા.
-------------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	-------------------------------	--

ટીકા—કોઈ રાખસ પોતાનું ઘર બાળે અને તે ઘર બીજાએ બાળ્યું, એવું તેના ઉપર તોફાનમત મુકે તો તેને કલમ ૨૧૧ મુજબ ગુન્હોગાર ઠરાવવો જોઈએ, અને આ કલમ પ્રમાણે નહી. રાણી વિરદ ભગવાન અહીર. ૮ સંધ. ક્રી. ૬૫.

જોટા પુરાવો.

૧૯૬' કોઈ શાહેદી જોટી છે અથવા પુરાવો બનાવટનો છે એવું જાણીને જે માણસ કુદ ભાવથી તે શાહેદી અથવા પુરાવાને ખરી શાહેદી અથવા ખરા પુરાવાની માફક વાપરે અથવા વાપરવા કોશીશ કરે, તે માણસને જાણે તેણે જોટી શાહેદી આપી હોય અથવા જોટા પુરાવો બનાવ્યો હોય એવા રીતે શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	તેવી શાહેદી આપવાના ગુન્હાને માટે જામીન સેઈ શકાતો હોય, તો સેઈ શકાય, નહીં તો નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહી.	સેશનકોર્ટ, અથ વા પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વર્ગ નો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે	જોટો શા હેદી આ પવા અ થવા જો ટાપુરાવો બનાવવું માટે જે સજા હો ય તે.
--------------------------------------	----------------------------	---	-----------------------------	---	---

ટીકા—જે કશું છે તે જોડું હતું એવું તે જાણતો હતો અથવા માનતો હતો એ કોઈ ખસ નથી. સાહેદાનું પણ તેવુંજ માન હતું એમ જરૂર છે, કેમકે નહીં તો પુરાવો જોટો કેહેવાય નહીં.

જોડું સરટી

૧૯૭. જે સરટીફિકેટ આપવાનું અથવા જે સરટીફિકેટ ઉપર સરટીફિકેટ આપ્યું હોય કરવાનું કાયદામાં ફરમાવ્યું હોય એનું સરટીફિકેટ; અથવા જે હકીક અથવા તે પર તના પુરાવામાં જે સરટીફિકેટ કાયદા પ્રમાણે લખ શકાય તેવા કોઈ હકી

સહી કરવી.

કત બાબતનું કાંઈ સરટીફિકેટ, કાંઈ જરૂરની બાબતમાં જોડું છે એમ જાણીને અથવા એમ માનીને જે માણસ તે સરટીફિકેટ આપે અથવા તે પર સહી કરે, તેને જાણે તેણે જોડી સાહેદી આપી હોય એવી રીતે શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બમર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	જોડી સાહેદી આપવા માટે જે શિક્ષા હોય તે,
-------------------------------	-------------------	----------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલણ પ્રમાણે તોહોમત સાબોત કરવાને સારૂ નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ સરટીફિકેટ આપ્યું અથવા સહી કરી

૨ સરટીફિકેટમાં ખતાવેલ પીનામાંની મુખ્ય પીના જોડી છે

૩ સરટીફિકેટ આપનાર જાણતો હતો અથવા માનતો હતો કે મુખ્ય પીના જોડી છે, તેમ છતાં સરટીફિકેટ આપ્યું.

કાંઈ જરૂરની ૧૯૮. એવું કાંઈ સરટીફિકેટ કાંઈ જરૂરની બાબતમાં જોડું છે બાબતમાં જોડું એમ જાણીને જે માણસ કુદ ભાવથી તે સરટીફિકેટને ખરા સરટીફિકેટ છે એવું જાણે ની માફક વાપરે અથવા વાપરવાની કોસીસ કરે, તેને જાણે તેણે જોડી સરટીફિકેટ ખરા સાહેદી આપી હોય એવી રીતે શિક્ષા કરવામાં આવશે.

ની માફક વાપરવું.

બગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	જોડી સાહેદી આપવા માટે જે શિક્ષા હોય તે શિક્ષા.
--------------------------------	--------------------	----------------	---------------------	---	--

ટીકા.—મુખ્ય બાબતમાં તે સરટીફિકેટ જોડું હતું એમ જાણીને ખરી રીતે વાપરવું એ સાબોત કરવાની જરૂર છે.

કાયદા પ્રમા ૧૯૯. જે એકરાર કોઈ ઈનસાફની કોર્ટ, અથવા કોઈ સરકારી પુરાવામાં લેરી નોકર, અથવા પીએલ રાખસ કાંઈ હકીકતના પુરાવા દાખલ કબુલ ઈ શકાય એવા કરવાને કાયદાથી બધાએ એવા અખત્યાર પાત્રેલો હોય, એવા કોઈ કોઈ એકરારમાં એકરાર મદ્યે, જે કારણસર તે એકરાર કરવામાં અથવા વાપરવામાં આ લખેલી જોડી છે તેને લગતી કાંઈ જરૂરની બાબત સંબંધી જોડી હોય એવી તથા

કેફીયત.

જાટી છે એવું પોતે જાણીને કે માનતો હોય એવી, કાંઈ અથવા ખરી છે એવું પોતે ન માનતો હોય એવી, કેફીયત ને માણસ તે એકરાર કરે અથવા તે પર સહી કરે તે માણસ લખે તો તે માણસને જાણી તેણે જાટી સાહેલી આપી હોય, એવી રીતે સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	જાટી સાહેલી આપવા માટે ને શિક્ષા હોય તેજ.
---------------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	--	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સ્થાપીત કરવા માટે એવું સાબીત થવું જોઈએ કે એકરારમાં ને હકીકત કહી તે જાટી હતી એવું તે જાણતો હતો અગર માનતો હતો તથા જેને વાસ્તે એકરાર કરવામાં આવે તે મતલબ સારે તે એકરારમાં લખેલી વાત જાટી હતી.

એવો ટાઈ ૨૦૦ એવો ટાઈ એકરાર કાંઈ જરૂરની પાપતમાં જાટો છે એમ જાટો જાણીને જાણીને ને માણસ કુટ બાવથી તે એકરારને ખરા એકરારની માફક વા એકરાર ખાતી પરે અથવા વાપરવાની માસીસ કરે, તેને જાણી તેણે જાટી સાહેલી આપી માફક વાપરવો. હોય, એવી રીતે સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ખુલાસો.—જે એકરાર કરતાં કાંઈ ગેરસીરસ્તે વાત ખની હોય તે સખખ ઉપરથીજ પુરાવામાં કમુજ નહો થઈ શકતો હોય તેને પણ ૧૯૯ મી તથા ૨૦૦ મી કલમના અરથ પ્રમાણેનો એકરાર સમજવો.

બગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	જાટી સાહેલી આપવા માટે ને શિક્ષા હોય તેજ.
---------------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	---	--

ટાઈ ગુનો ૨૦૧ કાંઈ ગુન્હો થયો છે એવું જાણીને અથવા એવું માનવાનું રનારને ખ્યાલવા કારણ છતાં ને માણસ તે ગુન્હેગારને કાયદા મુજબ થતી શીક્ષાઓ ખ ના ઈરાદાથી તે આવવાના ઈરાદાથી તે ગુન્હો થયાનો કાંઈ પુરાવો હોય, અથવા એવા ગુન્હો થયાનો પુ ઈરાદાથી ને માણસ પોતે જાટી જાણતો અથવા માનતો હોય એવી રાવો હોય, કાંઈ ખપ્પર તે ગુન્હા પાપત આપે, તે માણસને, અગર ને ગુન્હો થયો, અથવા તે ખા એવું તે જાણતો અથવા માનતો હોય તે ગુન્હાને માટે જાતની શિક્ષા થ ખાતે જાટો ખ ઈ શકતી હોય તો, સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના જન્મ તે પ્રકાર ખપર આપવી. ની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે અને ઘણી તે માણસ ઈંડને પણ ૧૯૯

ક થશે, અને જો તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દસ વરસ સુધીની કેદની, સીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે માણસ હંડને પણ લાયક થશે. અને જો ગુન્હાને માટે દસ વરસથી ઓછી મુદત સુધીની કેદની શીક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણામાં ધણી જે મુદત ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કેદની અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

દશાત.

જો એ જ નું ખુન કર્યું છે, એવું જાણીને, જો ને શીક્ષાથી, અથવા વાના ધરાઈથી, લાશ સંતાડવામાં જો ને એ મદદ કરે તો સાત વરસની ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદને તથા હંડને પણ એ લાયક છે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડે શકે નહીં	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામિન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ધંનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ
અને જો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને ગ અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	સેશન કોર્ટ, અથવા પરેસી ડેન્ટરી માલ્ટરેટ અથવા પેટેલા વરગનો માલ્ટરેટ ધંનસાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.		
અને જો ૧૦ વરસથી ઓછી મુદતની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	પરેસી ડેન્ટરી માલ્ટરેટ અથવા ૧ જા વરગનો માલ્ટરેટ રેટ અથવા જે કોર્ટથી તે ગુન્હાનો ધંનસાફ થઈ શકે તો હોય તે કોર્ટ ધંનસાફ કરે	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ધણામાં ધણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.		

ટીકા.—પોલીસની તપાસથી હરકત થાય તેમાંથી મુક્ત થવાને મુદદાને ઠેકાણે કર્યું એ ગુન્હો નથી. રાણી વીરજ તુલશી ૫૦ નો. વે, પ્રો. ૧૮૬.

ખુન થતું અટકાવવાને કોઈ શખ્સ બીકથી વચે પડે નહીં પણ પછીથી તે મુદદાને છુપાવવામાં મદદ આપે, તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તે શખ્સ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર છે, પણ ખુનની મદદગારી કર્યાનું તેના ઉપર તોડોમત આવે નહીં. રાણી વીરજ ગોવરજન. ૬ સપ. ક્રી. ૮૦

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સ્થાપીત કરવા માટે એવું સીધું થયું જોઈએ કે ગુન્હો બે જો એવું તોડોમતદાર જાણતો હતો અને ગુન્હા સંબંધી પુરાવો ઉડાવ્યો અને એમ કે

રીને તોહોમતદારને શિક્ષા ન થાય એવો તેનો ધરાવો હતો.

કોર્ટ ગુન્હો ૨૦૨. જે ગુન્હો બાબતની કોર્ટ બપ્પર આપવાની જે માહિતીસ બાબત બપ્પર કાયદા પ્રમાણે ફરજ હોય તે માહિતી, તે ગુન્હો થયો છે એવું જાણીને આ આપવાની જેની થવા એવું માનવાનું તેને કારણ છતાં; ધરાવથી તે બપ્પર આપવામાં ફરજ હોય, તે શ કસુર કરે, તો તે માહિતીને છ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મતે ખસ ધરાવથી પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં બપ્પર આપવા આવશે. માં કસુર કરે તો.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ. મનનીકે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માહિતી સ્ટેટ અથવા રજીસ્ટરેડ ઇન્સાઈડરે.	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટીકા —જે આ કોર્ટ પાસે કાયદાની રૂએ બપ્પર આપવાને બંધાયેલા હોય તે આ ગેર કાયદેસર તેમ કરે નહીં તેમને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હોગાર ઠરાવી શકાય. કોર્ટ પાસે ગુન્હો થયો છે એમ જાણવું અથવા માનવું એ જરૂરનું છે.

કોર્ટ ગુન્હો ૨૦૩ કોર્ટ ગુન્હો થયો છે એવું જાણીને અથવા એવું માનવાનું કા થયો હોય તેની રજા છતાં, તે ગુન્હો બાબત પોતે ખોટી જાણીને અથવા માનતો હોય એ ખોટી બપ્પર આવી કોર્ટ બપ્પર જે માહિતી આપે તેને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માહિતી સ્ટેટ અથવા રજીસ્ટરેડ ઇન્સાઈડરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	--	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હોગાર ઠરાવવાને કેદીનો ધરાવો કેવો હતો તે જોવાની કોર્ટ જરૂર નથી પણ એવું સાબીત થવું જોઈએ કે ગુન્હો થયો છે એવું માનવાને તેને કારણ હવું એટલું જ નહીં પણ તે ગુન્હો થયો એવું તે જાણતો હતો અથવા માનતો હતો. રાણો વારંટ જોય નારાયણ પટ્ટો. ૨૦. સપ્ટે. કી. ૬૧.

કોર્ટ બેબને ૨૦૪. કોર્ટ ઇન્સાઈડની કોર્ટમાં, અથવા કોર્ટ સરકારી નોકરની પુરાવા દાખલ હોય આગળ તેના ઓહાના જોરથી કાયદા પ્રમાણે ચાલતા કોર્ટ મુકદમામાં

જર થતો અટકાવવાને તેનો નાશ કરવો.

જે લેખ કાંઈ માણસ પાસે કાપણ પ્રમાણે પુરાવા જાપણ હાજર કરાવી શકાય એવો કાંઈ લેખ તે માણસ છુપાવે અથવા તેનો નાશ કરે, અથવા ઉપર લખ્યા મુજબની કોરટ કે સરકારી નોકરની આગળ પુરાવા જાપણ તે લેખ હાજર થતો અથવા વાપરતો અટકાવવાના ઈરાદાથી, અથવા તે કારણસર તે લેખ હાજર કરવાનો તેને કાપણ પ્રમાણે સમજ અથવા હુકમ થયા પછી, તે માણસ તે આપ્યા લેખને અથવા તેમાંના કાંઈ ભાગને ચેરી નાંખે અથવા વંચાય નહીં એવો કરે, તો તેને બે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

કાંઈ મુકદ્દમા મધ્યે કાંઈ કામ કરવા સાફ જોગો વેષ લેવો.

૨૦૫. જે માણસ જોડો રીતે કાંઈ બીજાનો વેષ લે, અને તે વેષ લેઈને કાંઈ કૈયુલાત કરે, અથવા કાંઈ મજૂર કેટ્ટે, અથવા કૈયુલાત થી ફેંસલો કરાવે, અથવા કાંઈ હુકમ કહડાવે, અથવા હાજર જામીન કે બીજી તરેહનો જામીન થાય, અથવા કાંઈ દીવાની કે ફોજદારી મુકદ્દમામાં કાંઈ બીજી કામ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

જગર વારંદો પાલતીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંદની કળે	જામીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં.	સરકાર કોરટ અથવા પરીસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરસનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	---

ટીકા.—જોડું નામ વાપરીને ફક્ત ઠગવાથી આ મુદ્દો થાય છે એમ નહીં, પણ જો કોઈ ખરા ચખ્સનું નામ પારણ કરીને અને તેવી રીતે વરતીને કાંઈ કૈયુલાત વીગેરે કરે, તેને વાસ્તે શિક્ષા થાય છે.

“અથવા કાંઈ સમજ કઠાવે” એ શબ્દોનો અર્થ એવો છે કે કાંઈ ખરેખરા સમજ મુદ્દેગાર કાંઈ નામ પારણ કરીને કઠાવે જેમકે એક અ ચખ્સ એવું પારણ કરે કે હું જ નો લેહેજીદાર છું અને અ ને નામ અ નું જે લેહેજી હોય તે લેવા માટે જ ઉપર સમજ કઠાવે.

કાંઈ મીલકત ૨૦૬. જે કાંઈ માણસ કાંઈ મીલકત અથવા માંહેલો કાંઈ હક ત સરકાર જાત જમલખાણથી કેમાં ખસેડે કે છુપાવે, અથવા કાંઈ ચખ્સના નામપર થતી અથવા હુકમ કરાવે કે કાંઈને સ્વાધીન કરે, એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ હકનામું બળવ ઈન સાફની કોરટ અથવા બીજા મુખતિયાર અધિકારીએ કાંઈ શીદાનો હુકમ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હુકમ તે કર્યો એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમ મુજબ તે મીલકત અથવા તે માંહેલો હક સરકાર જાત થતો અથવા ફંડને પેટે વસુલ થતો અટકે, અથવા કે

છપી ખસેડવી ધ ધનસાફની કારટે કાંઈ હીવાનો મુકદમામાં કાંઈ હુકમનામું અથવા અથવા છુપાવવી. હુકમ કર્યો હોય, અથવા કાંઈ હુકમનામું કે હુકમ તે કરશે એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમનામું અથવા હુકમ બજાવવામાં તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક લેવાતો અટકે, તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પાલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમિન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજીસ્ટ્રાર ધન નસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બે માંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે જે મીલકત ખસેડી હોય તે બદલાવતથી ખસેડી એમ સાબીત કરવું જોઈએ.

કાંઈ મીલકત ૨૦૭ ફલાણી મીલકત અથવા તે માંહેલા ફલાણા હકપર માહરો ત સરકાર જપ્ત કાંઈ હક અથવા બાજબી દાવો નથી એવું જાણીને જે માણસ ફગલ થતી અથવા હુ બાજબી તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક કબુલ કરે, અથવા લે, કમનામું બજાવ અથવા તેનો દાવો કરે, અથવા જે માણસ કાંઈ મીલકત અથવા તે વામાં લેવાતી અ માંહેલો કાંઈ હકપરના કાંઈ હક બાબત કાંઈ તરેહની ફગલાજી કરે એવા ટકાવવા સારું ધરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ ધનસાફની કારટે અથવા બીજી મુખ્ય ગલબાજીયો તે ત્યાર અધિકારીએ કાંઈ સીક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હુકમ મીલકતપર દાવો તે કરશે એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમ મુજબ તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક સરકાર જપ્ત થતો અથવા ફંડને પેટે વસુલ થતો અટકે, અથવા કાંઈ ધનસાફની કારટે કાંઈ હીવાની મુકદમામાં કાંઈ હુકમનામું અથવા હુકમ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હુકમનામું કે હુકમ તે કરશે એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમનામું અથવા હુકમ બજાવવામાં તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક લેવાનો અટકે, તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	ભ્રમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી મા સ્ટેરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વરગનો માસ્ટરે ૮ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાં ના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ૬ ૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	----------------------	------------------------	--	---

ટીકા.—કગવાના ઈરાદાથી જે શખ્સ મોલકત લે તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

જે રકમ લે ૨૦૮. કોઈ શખ્સ ફરિયાદી કર્યા ઉપરથી જે રકમ લેણી ન હોય તે રકમને સાર, અથવા તે સખ્સને જેટલી રકમ દેવા હોય તે સાર ફગલખાણ કરતાં વધારે રકમને સાર, અથવા જે મોલકતપર કે તેના જે હકપર તે થી હુકમનામુદ્રા શખ્સનું કોઈ પોઠોચતુ ન હોય એવી મિલકતને સાર, અથવા એવા હ વા દેવું. કને સાર, જે માણસ ફગલખાણથી પોતાની ઉપર કોઈ હુકમનામુ કે હુક મ કરાવે અથવા થવા દે, અથવા કોઈ હુકમનામુ કે હુકમ પુરો થવા પ ળી, અથવા જે વસ્તુ સંબંધી તે પુરો થયો હોય તે વસ્તુ સંબંધી જે મા ળસ ફગલખાણથી પોતાની ઉપર તે હુકમનામુ કે હુકમ બજવાવે અથ વા બજવા દે, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્ર કારની કેદની, અથવા ૬૩ની અથવા બે બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

અ ઝ ની ઉપર એક ફરિયાદી કરે, ઝ નું મારી ઉપર હુકમનામુદ્રા એવો સંભવ છે એમ ભણીને જ નેનો ઝ ની ઉપર કોઈ બાજબી ઠાવો નથા તેણે ફરિયાદી કરેથી વધારે રકમનું હુકમનામુ ઝ ફગલખાણથી પોતાની ઉપર થવા દે, એના હેતુથી કે ઝ ના હુકમનામાની રૂઝમે ઝ ની મોલકતનું જે વેચાણ થાય તેમાંથી જે રૂપિયા ૬ ૫ જે તેમાં જ પોતાને હિસાબે અથવા ઝ ના ફાયદાને સાર ભાગ ભળે તો આ કલ મ મુજબ ઝ એ ગુન્હે કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	ભ્રમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી મા સ્ટેરેટ અથવા પેરેલા વરગનો માસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
--	----------------------	----------------------	------------------------	---	---

કોઈ પણ કગવાના ઈરાદા શીવાય શુદ્ધબુદ્ધીથી કોઈ બક્ષીસ કરી હોયતો તે લેણા- કારની સામે, હોદ્દાઓમાં બાજબી ગણાય છે. અને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હે કર્યો કેહે- વાય નહીં. મુજાભાઈ વોરેષ ત્રીનીવસ, ૪ મ. હા. કે. ૮૪

કાઈ ઈનસા ૨૦૬. જે માણસ દગલખાણથી અથવા બદ્ધાનતથી, અથવા કાઈ ફતી કારદમાં શખસને નુકસાન કરવાની કે દુઃખ આપવાના ઈરાદાથી, કાંઈ ઠાવો જો દગ્ધાનથી જો તે છે એમ જાણીને કાઈ ઈનસાફતી કારદમાં તે ઠાવો કરે, તે માણસને તે ઠાવો કરવો. એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે. અને વળી તે ફંડને પણ ભાપક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ ની કો. ૨૮ ની કો.	જામીન ભેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેરસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા રાજા વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
--------------------------------	------------------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટીકા.—જાણી જોઈને જોડા ઠાવો કરવો છે એટલુંજ નહીં, પણ તેમાં ઠગવાની અથવા સામા શખસને ગેર વ્યાજબી નુકસાન કરવાની, અથવા હરકત કરવાની મનજબ હોવી જોઈએ.

ફરીયાદ અરજી દાખલ કરી અથવા કાંઈ મિલકત ઉપર કાચી કલમખંધો આણી, એ આ કલમ પ્રમાણે ઉદાહરણ છે. હરકત કરવાને સાર ઠાવો કરવો હોય તેને વાસ્તે શિક્ષા કરવા કાંઈ છે નહીં, પણ અમુક ઠાવોથી, અથવા રેગ્યુલેશનથી કાંઈ પણ જડજને એમ માન્ય પડે કે કાંઈ પણ આધાર શીવાય ઠાવો કરવો છે અથવા ચોડાવાના સખખથી કરવો છે, તો તે જડજ વાલીનો ફંડ કરે છે અને જ્યાં સુધી તે ફંડ વસુલ થાય નહીં ત્યાં સુધી કેદમાં જોકલી શકે છે.

જે રકમ લે ૨૧૦. જે રકમ ભેડેથી ન હોય તે રકમને સાર અથવા ભેડેથી ભેડે ન હોય તે હોય તે કરતાં વધારે રકમને સાર, અથવા જે મિલકતપર કે તેમાંના જે ને સાર દગલખાણ ઉપર પોતાનું કાંઈ પોહોંપતું ન હોય. એવી મિલકતને સાર અથવા એવા જાણી નુકસાન કરવો સાર, જે માણસ દગલખાણથી કાંઈ શખસની ઉપર કાંઈ હુકમ નામુ કે હુકમ કરાવો લે, અથવા કાંઈ હુકમનામુ કે હુકમ પુરો થયા પછી, અથવા જે વસ્તુ સંબંધી તે પુરો થયો હોય તે સંબંધી, જે માણસ દગલખાણથી કાંઈ શખસની ઉપર તે હુકમનામુ કે હુકમ બજવાવે, અથવા દગલખાણથી એવું કાંઈ કામ પોતાને નાચે થવા કે અથવા કરવાની રજા આપે, તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ ની કો. ૨૮ ની કો.	જામીન ભેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેરસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા રાજા વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------------------	-----------------	----------------------	--	--

નુકશાન કર ૨૧૧. જો કોઈ માણસ કોઈ રાખસને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી
 વાના ઈરાદાથી તે રાખસની ઉપર કાંઈ ફોજદારી કરે અથવા કરાવે, અથવા કોઈ રાખ
 મુકેલું ગુન્હાનું સતી ઉપર કાંઈ ગુન્હો કરવાનું ઝોટું નોહાત મુકે, અને તે એવું જાણીને કે
 ઝોટું નોહાત. તે રાખસની ઉપર તે ફોજદારી કરવા અથવા તે નોહાત મુકવાનું કાંઈ
 બાજબી અથવા કાયદા મુજબ કારણ નથી, તો તે માણસને જે વા
 ની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંદની, અ
 થવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને અગર તે ફોજદારી કરે
 તે એવા કોઈ ગુન્હાનાં ઝોટાં નોહાતપરથી કરે કે તે ગુન્હાને ઝોટું નોહાત
 ની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા સાત વરસ કે તેથી વધારે
 મુદતનો કેદની, સીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને સાત વરસની
 મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે,
 અને વળી તે દડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જિલ્લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફંદ અથ વા બંને
અગર જે ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય તે ગુન્હો દેહાં ત સીક્ષા જોગ અથવા જીવતાં સુધી સમુ. અથવા ૭ વરસથી વધારે મુદતની કેદની સીક્ષા જોગ હોય તો				સેશન ડ્રા રંટ ઈન સાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્ર માણે.
૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.					

ટીકા.—આ કલમમાં ખતાવેલું ઝોટું નોહાત મુકવાને ગુન્હો થવાને એવું કાંઈ જ
 ર નથી કે તોહોમત માજીસ્ટ્રેટની રખર મુકવું જોઈએ. માજીસ્ટ્રેટની રખર કેસ આવશે
 એવી મતલબસર જો કોઈ પોલીસ અમલદારની રખર તોહોમત મુક્યું હોય તો ખસ છે.

એવું સીદ થાય કે મુકેલું તોહોમત કાંઈ પણ આધાર વીનાનું હતું, તો કાયદા પ્રમા
 જી એવો અનુમાન થઈ શકે કે નુકશાન કરવાની ધારણાથી મુકવામાં આવ્યું હતું અને જો
 નુકશાન કરવાનો મુળ હેતુ હોય અગર ન હોય તો પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે
 જેમકે કોઈ ગુન્હેગારને સીક્ષા થવા સાર કાંઈ ઈનામ આપવાનું હોય તો તેવું ઈનામ જ
 જાવવાને જો ઝોટું તોહોમત મુકવાની જો મતલબ હોય તો ખસ છે.

ફરીયાદી તરફનો પુરાવો ખરોખર નહી હોવાના સખખથી કોઈ રાખસને છોડી મુક
 માં આવ્યો હોય તો તે ઉપરથી એમ નહી સમજવું કે આ દવેશખુધીથી તોમત મુકવા
 માં આવ્યું હતું કે જેથી કરીને આ કલમ પ્રમાણે સીક્ષા વ્યાજબી થઈ શકે. બાબુ મણિ
 શંત વિરધ મગ્નારામ એધરી. ૧૧ ખં. લા. રો. ૩૨૧

તોમત ખરોખર મુકેલું હોય તોપણ તે તોમત પોતીકુ વેર મેવાના સખખથી મુકેલું હો
 ય તો ગુન્હો થતો નથી, રાજી બી, યોડા, પજી જો તોમત ઝોટું નોહાત તો તે રાખસની

મુકયું હતુ અને જોડુ છે એમ જાણીને મુકયું હતુ એવા પુરાવાની જરૂર છે.

આપેલાં નાણાની પોહોચ સ્ટાંપ સાથે આપવાની ના કેહે છે એવુ કેહેવામાં આવે અને તે સાપ્ત થાય નહીં તો કેહેનાર શખસે જોડુ તોહોમત મુકયું એમ ગણાય નહીં. રાણી વી. ગયાલ. ૧ મુ. હા. કા. ૬૨

કોઈ માણસ પોતાનું ઘર બાળી ખીજીએ બાળ્યું એમ કેહેતો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય એવુ આગળ ખતાવેલું છે. રાણી વી. ભગવાન. અહોર રાણી વી. અરબુન ધં. લા. રી. ૭ મુ. ના કેસમાં એવુ ઠરાવુ છે કે જો કોઈ શખસ ખીજીને નુકશાન કરવાની મત લખી એવી ફરીયાદ કરે કે પેલાએ ગુન્હો કર્યો છે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે જોડું તોમત મુકયું એમ સમજવુ.

કોઈ ગુન્હેગાર ૨૧૨. કોઈ ગુન્હે થયો હોય, અને ફલાણે શખસ તે ગુન્હાને રને ઘરમાં રાખ કરનાર છે, એવુ જો માણસ જાણતો હોય, અથવા એવુ માનવાનું જોને વો કારણ હોય, તે માણસ જો તે શખસને કાયદા પ્રમાણે થતી સીક્ષાથી બ

તે ગુન્હે જો આવવાને ઘરમાં રાખે અથવા કેથાં સંતાડે, તો, અગર તે ગુન્હાને માટે દેહાંત સીક્ષા જો જાતની સીક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને પાંચ વરષની મુદત સુધી મં હોય તો. ની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વ

તે ગુન્હે જો જી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી જીવતાં સુધી સમુ સમુદ્રપારની, કે દશ વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની દ્રપારની અથવા કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અ કેદની સીક્ષા જો ને અગર તે ગુન્હાને માટે દસ વરષ સુધીની નહીં પણ એક વરષ સુધી ગ હોય તો. ની કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને, તે ગુન્હાને માટે ૬

રાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણામાં ધણી જો મુદત ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કેદની અથવા દંડની અથવા એ ખંનેનો, સીક્ષાકરવામાં આવશે.

અથવા—ગુન્હેગારના વરથી અથવા ગુન્હેગારની વડુથી ગુન્હેગારને ઘરમાં રાખવા કે સંતાડવાનું કામ થયું હોય, તો તે બાપતમાં આ ઠરાવ લાગુ પડશે નહીં.

દર્શાંત.

જો એ ડાકાઈડીનો ગુન્હો કર્યો છે એમ જાણીને કાયદા પ્રમાણે થતી સીક્ષાથી જો ને બચાવવાના હેતુથી અ, જો ને જાણીપુત્રીને સંતાડે, તો એ ડેકાણે જ જીવતાં સુધી સ મુદ્રપાર થવાને લાયક છે માટે, અ ત્રણ વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદને લાયક છે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક છે.

કોઈ ગુન્હેગારને ઘરમાં રાખવો, તે ગુન્હે દેહાંત સીક્ષા જોગ હોય તો.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા પેરે સીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ બા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૫ વરસ સુધી બેમાના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
અને જો ગુન્હો જીવતાં સુધી સમુદ્ર પારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો			બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી બેમાના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.	
અગર તે ગુન્હો ૧૦ વરસ સુધી નહીં પણ ૧ રસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.		પેરેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ બા વરગનો માલ્ટ્રેટ અથવા જે કોર્ટથી તે ગુન્હાનો ઈનસાફ થઈ શકતો હોય તે કોર્ટ ઈનસાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે ડરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ડરાવી હોય તેની પા મુદત સુધી કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને જે કૃત્ય કર્યું છે તે કેવા ઈરાદાથી કર્યું છે તે ઉપર મુખ્ય આધાર છે. અને તેથી કરીને કોઈ રાખસ કુખમાં પડેલો હોય તેને ઘણી ખાતર કાંઈ પણ ગુન્હામાંથી બચાવવાની મતલબ થીવાય મદદ કરી હોય અથવા ઘરમાં રાખ્યો હોય તો તે કાંઈ ગુન્હો નથી.

મતલબ એવી હોવી જોઈએ કે ગુન્હાને વાસ્તે જે ઘટોત સીક્ષા થાય તેમાંથી બચાવવાના કારણસર ઘરમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. જે વખતે ઘરમાં રાખવામાં આવ્યો હોય તે વખતે મુખ્ય ગુન્હેગારે ગુન્હો કરેલો હોવો જોઈએ.

ઘરમાં રાખેલો રાખસ કોઈ હવાલામાંથી સદી આવ્યો હોય અથવા કોઈ સરકારી નોકરે તેને છોડવાને કાંઈ હુકમ કાઢ્યો હોય, અને કોઈ રાખસ આવેલો હુકમ જાણીને અથવા સીટકી આવ્યો છે એમ જાણીને ઘરમાં રાખે તો રાખનાર રાખસ કલમ ૨૧૬ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે; તે ગુન્હો થયો હતો કે નોડોતો થયો, એવું તે જાણતો હોય અગર જ જાણતો હોય તોપણ ગુન્હેગાર થાય, અને વળી ગુન્હો ના થયો હોય તોપણ ગુન્હેગાર થાય.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સ્થાપીત કરવાને એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે અમુક ગુન્હો થયો છે એવું તે જાણતો હતો તે છતાં તે રાખસને સંતાડ્યો છે અને સીક્ષા ના થાય તેવા હેતુથી ઘરમાં રાખ્યો છે,

કોઈ ગુન્હેગાર ૨૧૩ પોતે કાંઈ ગુન્હો છુપાવવાના, અથવા કાંઈ ગુન્હાની કાય ગારને સીક્ષાથી દેસરે સીક્ષાથી કોઈ રાખસને પોતે બચાવવાના અથવા કાયદેસર સીક્ષા બચાવવાને બંને પોંડોંચાડવાને કોઈ રાખસની ઉપર પોતે કાંઈ મુકદ્દમા નહીં ચલાવી શકે તેવી. જવાના, બદલામાં જે માણસ પોતાને વાસ્તે અથવા કોઈ બીજા રાખ

અસને વાસને કાંઈ અવેળ કબુલ કરે, અથવા જીવવાની કોસીસ કરે, અથવા કબુલ કરવાની હા કેરે, અથવા કાંઈ મીલકત પોતે અથવા બીજાની વતી પાછી મે, અથવા પાછી જીવવાની કોશીસ કરે, અથવા પાછી મેવાની હા કેરે, તે માણસને, અગર તે ગુન્હાતે માટે જાતની સીક્ષા થઈ શકતો હોય તો સાત વરસની મુક્ત સુધીની ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે જડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા જીવતાં સુધી સત્ર વરસ સુધીની કેદની સીક્ષા થઈ શકતો હોય, તો તે માણસને ત્રણ મુદ્રપારની અથવા વરસની મુક્ત સુધીની ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે જડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધીની કેદની શીક્ષા નહીં થઈ શકતો હોય, તો તે માણસને ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની મહત્તમાં ધણી જે મુક્ત ઠરાવી હોય તેની પાંચ મુક્ત સુધીની કેદની, અથવા જડની, અથવા જો ખાંડની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

કોઈ માણસને શીખાથી બચાવવાને બક્ષીસ મેલી, તે ગુન્હા નો દેહાંત શીક્ષા નોગ હોયતો:—

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન સેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે	૭ વરસ સુધી ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદ તથા જડ.
અને તે ગુન્હા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસની કેદની શીક્ષા નોગ હોય તો.	સેશન કોર્ટ, અથવા પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ બી વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદ તથા જડ.		
અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કેદની શીક્ષા નોગ હોય તો.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ બી અથવા ૨ બી વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુક્ત જે ઠરાવી હોય તેની ૩ મુક્ત સુધી કેદ અથવા જડ અથવા ખાંડ.		

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હા થવાને નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ.
ગુન્હા થયેલો હોવો જોઈએ, અને તેને છુપાવ્યો હોય, અથવા ગુન્હાગરને છુપાવ્યો હોય અને તેને સજા ન થાય તેટલા માટે કામ ચલાવ્યું ના હોય અથવા કાંઈ બક્ષીસ બીજી હોય.

કોઈ ગુન્હા

૨૨૪. કોઈ માણસ કાંઈ ગુન્હા છુપાવે તેના, અથવા તે કાંઈ

રને બચાવવાના ગુન્હાની, કાયદેસર શિક્ષાથી કાંઈ રાખસને બચાવે તેના, અથવા કાયદે બદલામાં કાંઈ બીજા સર શિક્ષાએ પોહોંચાડવાને કાંઈ રાખસની ઉપર તે કાંઈ મુકદ્દમા નહોતો હોય એવું આપણે અનુમાન કરી શકીએ તેના, બદલામાં જે માણસે જે રાખસને કાંઈ અવેજી આપે અથવા મીલકત પાડે અથવા બદલો વાળે, અથવા અવેજી આપવાનું કે બદલો વાળવાનું કહે છે એવું આપણે અનુમાન કરી શકીએ તેના, અથવા કબુલ કરે, અથવા કાંઈ મીલકત તે રાખસને પાછી આપવાનું કહે છે એવું આપણે અનુમાન કરી શકીએ તેના, અથવા કબુલ કરે, તે માણસને, અગર તે ગુન્હા દેહાંત શિક્ષા ને ને માટે જાતની શિક્ષા થઈ શકતી હોય તો, સાત વરસની મુદત સુધી જે માણસને ગણે તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસ સુધીની કુદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જે માણસને ગણે તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે દશ વરસની મુદત સુધીની કુદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે ઘણામાં ઘણી જે મુદત ઠરાવી હોય તેની પાંચ મુદત સુધીની, કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ—જે જે બાપતોમાં ગુન્હા કાયદેસર માંડીવાળી શકાય તે તે બાપતને ૨૧૪ મી અને ૨૧૪ મી કલમના ઠરાવો લાગુ પડતા નથી.

દર્શાવે.

(ખ) જુનના ઈરાદાથી અથવા ઉપર હુમલો કરે, તો એ ઠેકાણે જે ગુન્હો છે તે કરવાના ઈરાદા સાથે નિસખત નહીં રાખતો ફક્ત હુમલો નથી, માટે ને આ અપવાદમાં શામલ થતો નથી, અને તે કારણે બીધે તે માંડીવળાય નહીં.

(ગ) અથવા ની ઉપર હુમલો કરે, તો, એ ઠેકાણે ગુનેહ જે છે તે ગુન્હેગારના ઈરાદા સાથે નિસખત ન રાખતો ફક્ત કામ છે, અને તે હુમલાને માટે જે ફોવાનીમાં ફરીયાદ કરી શકે છે માટે, તે આ અપવાદમાં શામલ થાય છે, અને તે માંડીવળાય છે.

(ઙ) અથવા પોતાનો વર કે વહુ હાથે છતાં બીજા વહુ કે બીજા વર કરવાનો ગુન્હો કરે, તો, એ ગુનાહ બાપત દંડાનોમાં તે ફરીયાદ થઈ શકતી નથી, માટે, તે માંડીવળાય નહીં.

(ચ) અથવા બીજીવાળી સ્ત્રીની જોડે છીનાણું કરે, તો તે ગુન્હો માંડીવળાય

કાંઈ ગુન્હેગારને બચાવવાના બદલામાં કાંઈ મીલકત પાછી આપવી અથવા બદલો આપવી, તે ગુન્હો જે દેહાંત શિક્ષા જોગ હોયતો:—

વગર વારડે પાલીસ પક ડે શકે નહી	પ્રથમ વા રંડ નીકળે	ભમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા યનહી.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા હડ.
- તે ગુન્હો નો જીવતાં સુ ધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કુદની શિક્ષા જોગ હોય તે.		સેશન કોર્ટ, પેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.		ખાકી ઉપ ર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કુદ તથા હડ.
અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કુ દની શિક્ષા નો જોગ હોય તે.	પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ અથવા ને કોર્ટથી તે ગુન્હો નો ઈનસાફ થઈ શકતો હો ય તે કોર્ટ ઈનસાફ કરે		ખાકી ઉપ ર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા પ્રકારની તથા ધણામાં જ ણી ને મુક્ત કરાવો હોય તેની કે મુક્ત સુધીની કુદ અથવા હડ અથવા ખંને.	

ટીકા.—ઠલમ રાડ, તથા ર૧૪ના પ્રોવીઝન ને ગુન્હાઓ કાયદેસર રીતે માંડીવાળી શ
કાય તેને લાગુ પડતા નથી, નીચે લખેલી પીનલકોડની ઠલમાના ગુન્હા માંડીવાળીશકાય છે.

૨૯૮—ધરમ સંબંધી કોઈ પણ શખ્સનું ફીલ દુષ્પવવાના પાકા ઈરાદાથી કોઈ
શખ્સને ખાલવા વીગેરે

૩૨૩-૩૩૪—બંધા કરવી.

૩૪૧-૪૨—હરકોઈ શખ્સને ઝેરવ્યાજથી અટકાવ કરવો અથવા કુદ કરવો.

૩૫૨-૩૫૫-૩૫૮—કુમલો અથવા સાપરાધ ખજ વાપરવું

૩૭૪—કાયદા વીરુધ્ધ જખ્સરાઈથી મનુરી કરાવવી

૪૧૧-૪૨૭—ખીંગડ—જ્યારે ને હાની અથવા નુકશાન કરવામાં આવે તે ફક્ત કો
ઈ ખાનગી શખ્સને કરેલી હાની અથવા નુકશાન હોય ત્યારે

૪૪૭—સાપરાધ પ્રવેશ

૪૪૮—અહ પ્રવેશ—

૪૯૦-૪૯૧-૪૯૨—નોકરી કરવાનો કરાર સાપરાધ રીતે તોડવો

૪૯૭—છીનાળું

૪૯૮—સાપરાધ ઈરાદાથી કોઈ પરણેલી સ્ત્રીને ફોસલાવો જવો અથવા રોકો રાખવો

૫૦૦—આખરૂ લેવો

૫૦૧—કોઈ ખાખત આખરૂ લેવા નેવીછે એવું જાણીને તે છાપવી અથવા કાતરવી

૫૦૨—છાપેલી અથવા કાતરેલી વસ્તુમાં આખરૂ લેવા નેવી ખાખતછે એવું જાણીને
તે વસ્તુ વેચવી

૫૦૪—સમાધાનીનો ભંગ કરાવવાના ઈરાદાથી તીરસ્કાર કરવો

૫૦૫—સાપરાધ જમકી, જ્યારે તે ગુન્હો સાત વરસની કુદની શિક્ષા કરવા લાયક ન
હોય ત્યારે.

અને ૩૨૪, ૩૩૫, ૩૩૭, ૩૩૮ મી ફેલમા પ્રમાણે ગુન્હા ને ફારટમાં ચાલતા હોય તે ફારટની રજા લેઈને માંડી વળાય. જુઓ ફી. પ્રો. ફાડની ફેલમ. ૩૪૫.

ચોરની મીલ ૨૧૫. કાંઈ રાખસની પાસેથી તે રાખસની કાંઈ જંગમ મિલકત કત પાછી મળે આ કાયદાથી શીક્ષા થઈ શકે એવા કાંઈ ગુન્હાથી ગઈ હોય તે રાખસ વવામાં મદદ કરે તે તે મિલકત પાછી મળવામાં મદદ કરવાના પાહાતાથી અથવા મદદ રવા સાર કાંઈ કરવા સાર ને માણસ કાંઈ અવેજ લે અથવા લેવાને હા કેહુ અથવા અક્ષિસ લેવી વ કમુલત કરે, તે જો તે ગુન્હેગારને પકડવાને તથા તેની ઉપર તે ગુન્હેગાર સાબિત કરવાને પોતાથી બનતા સઘળા ઈલાજો કાઢે ન લગાડે તો, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા વર ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈ વસીફ કરે.	૨ વરસ સુધી જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કે દ અથવા ફંડ અથવા બંને
--	----------------------------	--------------------	----------------------------	---	---

ને ગુન્હેગાર ૨૧૬. કાંઈ રાખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હેગાર સાબિત થયો હોય, અ કેદમાંથી નાઠો થવા કાંઈ ગુન્હાનું તોડોમત મુકાય હોય, અને તે ગુન્હાને સાર તે રાખસ હોય અથવા ને કાયદેસર કેદમાં હોય, તે રાખસ જો કેદમાંથી નાસી જાય અથવા કાંઈ ને પકડવાનો હુકમ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ઓહદાનો કાયદેસર અખતિયાર અમલ માં લાવતા કાંઈ રાખસને કાંઈ ગુન્હાને માટે પકડવાનો હુકમ કરે ત્યાં ગુન્હેગારને ધર ને ને માણસ તે નાસી જવાની અથવા પકડવાના હુકમની વાત જાણ્યા છતાં તે રાખસને પકડાતો અટકાવવાના ઈરાદાથી તેને ધરમાં રાખે અથવા કેદમાં સંતાડે, તે માણસને નિચે મુજબ શીક્ષા કરવામાં આવશે;

તે ગુન્હેગાર જો કેદમાંથી નાઠો થવા કાંઈ ગુન્હાનું તોડોમત મુકાય હોય, અને તે ગુન્હાને સાર તે રાખસ હોય અથવા ને કાયદેસર કેદમાં હોય, તે રાખસ જો કેદમાંથી નાસી જાય અથવા કાંઈ ને પકડવાનો હુકમ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ઓહદાનો કાયદેસર અખતિયાર અમલ માં લાવતા કાંઈ રાખસને કાંઈ ગુન્હાને માટે પકડવાનો હુકમ કરે ત્યાં ગુન્હેગારને ધર ને ને માણસ તે નાસી જવાની અથવા પકડવાના હુકમની વાત જાણ્યા છતાં તે રાખસને પકડાતો અટકાવવાના ઈરાદાથી તેને ધરમાં રાખે અથવા કેદમાં સંતાડે, તે માણસને નિચે મુજબ શીક્ષા કરવામાં આવશે; એટલે ને ગુન્હાને માટે તે રાખસ કેદમાં હતો અથવા તેને પકડવાનો હુકમ કર્યો હોય તે ગુન્હાને માટે જો જાતની શીક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, શીક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી ફંડને પણ લાયક થશે; અને તે ગુન્હાને માટે જો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસ સુધી સમુદ્રપારના કેદની, શીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધી અથવા કેદની, ધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા, ફંડ સાથે અથવા ફંડ વી શીક્ષા જોગ હોય તો, કરવામાં આવશે, અને તે ગુન્હાને માટે દસ વરસ સુધીની નહીં પણ એક વરસ સુધીની કેદની શીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે દસ વરસની પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની થાણામાં

ધણી જે મુદત કરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીનો કુદનો, અથવા હંડની અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ—જે માણસને પકડ્યું હોય તેના વરથી અથવા તેની વડુથી, તે માણસને ઘરમાં રાખવા કે સંતાડવાનું કામ થયું હોય, તો તે બાબતનો કરાવ લાગુ પડતો નથી.

જે ગુનેહગાર કુદમાંથી નોંધે હોય અથવા જેને પકડવાનો હુકમ થયો હોય, તે ગુનેહગારને ઘરમાં રાખવો, તે ગુનેહા ને દેહાંત શીક્ષા ભોગ હોય તો:—

વગર વારડે પોલીસ પકડી પકડેલો.	પ્રથમ વાર ૬ નીકળે.	બીજી વાર ૭ રાકાય.	ત્રીજી વાર ૮ રાકાય.	સેરાન કાર્ટ, પેસી ડેન્સી માણસરેટ, અથવા ૧ લા વરગનો માણસરેટ ઇનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ તથા બંને
અને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારનો અથવા ૧૦ વરસ સુધી કુદની ભોગ હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	૮ વરસ સુધી બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.	
અગર ૧૦ વરસ ન હોય ૧ વરસ સુધી કુદની શીક્ષા ભોગ હોય તો.	પેસી ડેન્સી માણસરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માણસરેટ અથવા જે કાર્ટથી તે ગુનેહા નો ઇનસાફ થઈ ચક તે કાર્ટ ઇનસાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુનાહને માટે કરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી મુદત જે કરાવી હોય તેની પા મુદત સુધી કુદ અથવા હંડ અથવા બંને.	

કાંઈ રાખસ ૨૧૭ કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, તેણે પોતાના સરકારી ને સીક્ષાથી અથવા કાંઈ મીલ લકનને સરકાર જ પત થતી બચાવવાના ધરાશથી જે સરકારી નોકર કાપડાનો હુકમ ન માને તેને સીક્ષા.

૨૧૭ કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, તેણે પોતાના સરકારી ને સીક્ષાથી અથવા કાંઈ મીલ લકનને સરકાર જ પત થતી બચાવવાના ધરાશથી જે સરકારી નોકર કાપડાનો હુકમ ન માને તેને સીક્ષા.

આહવાના નેરથી કેમ ચાલવું એ બાબતનો કાંઈ કાપડાનો હુકમ અગર તે માણસ જાણી પુછીને ન માને, એવા ધરાશથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ રાખસ કાપડેસર સીક્ષાથી બચે, અથવા જે સીક્ષાને તે કાપડે હોય તેથી તેને ઓછી સીક્ષા થાય અથવા માહારા તેમ કરવા કરવાથી તે સીક્ષાથી બચશે અથવા તેને ઓછી સીક્ષા થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો, અથવા એવા ધરાશથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ મીલ લકન સરકાર જ પત થતી, અથવા કાંઈ રૂપીયા તેમાંથી કાપડા મુજબ અથવા જેવા હોય તે આવવાથી તે, બચી જાય, અથવા બચી જશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે;

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પેસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા પાલા અથવા રાજ્ય નો મા. ઈન સાફફેર	૨ વરસ સુધી પિમાં નાગરિક તે પ્રકારની કેદ અથવા હાજરી થવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	-------------------	------------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને એમ સાબીત કરવું જોઈએ કે જે રાજ્ય-
ને તેણે છોડી મુક્યો હોય તે રાજ્યને શિક્ષા થાય એવા ભયમાં હતો એવું છોડનાર રાજ્ય
જાણતો હતો અને તે શિક્ષામાંથી બચી જાય એવા ધરાશાથી છોડી મુક્યો હતો.

સરકારી નોકર ૨૧૮. કોઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને તેના સરકારી એ
ર કોઈ રાજ્યસ હાસર તેને કાંઈ ફક્તર અથવા બીજું બખાણ તઈયાર કરવાનું કામ
ને સીક્ષાથી અ સાંપું હોય, તે માણસ જો તે ફક્તર અથવા બખાણ જે રીત જોઈ છે
થવા કાંઈ મીઠા એવું તે જાણતો હોય તેવી રીત તઈયાર કરે, અથવા ધરાશાથી કે તેથી
કતને સરકાર જ ભોકને અથવા કોઈ રાજ્યસને ઠોઠો અથવા નુકશાન થાય, અથવા ઠોઠો
પત થવાથી બચા કે નુકશાન થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અથવા એવા ધરાશાથી
થવાના ધરાશાથી કે તેથી કોઈ રાજ્યસને કાયદેસર સીક્ષાથી બચાવવો, અથવા તેથી કોઈ
કાંઈ જોડુ ફક્તર રાજ્યસ કાયદેસર સીક્ષાથી બચશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અથવા
અથવા બખાણ તેથી કાંઈ મિલકત સરકાર જપત થતી અથવા કાંઈ રૂપિયા તેમાંથી કા
બનાવે તે બા પદા મુજબ આપવા જેવા હોય તે અપવાદથી બચી જાય, અથવા તે બ
ખત. આ જશે એવો સંભવ છે, એમ જાણીને, તો તે માણસને ત્રણ વરસની
મુદત સુધીની પિમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હાજરી, અથવા
એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફફેર	૩ વરસ સુધી પિમાંના ગ મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા હાજરી અથવા બંને.
--------------------------------------	-----------------------	-------------------	------------------------	------------------------------	---

ટીકા.—કોઈ રાજ્યસ કાંઈ રેકરડ બનાવતો હોય તેને કોઈ રાજ્યસ જાણી જોઈને જો
ઈ હકીકત બાંચી સંભળાવે, અને તે ઉપરથી મજકુર રાજ્યસ કાંઈ પણ દવેશમુદ્દી શીબાય
જોડો રેકરડ રજુ કરે (કેમકે પેલા રાજ્યસના કેહેલા પ્રમાણે તેણે લખ્યું હોય) તેમાં
એવું હરાવ્યું કે તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હોગાર નથી પણ આવા ગુન્હોગારી મદદગારી કરવા
બાબત ગુન્હોગાર કરાવી શકાય. રાણી વીરજી બીજાં હાલ. ૭. નો. વો. પ્રો. ૧૩૪.

કાંઈ ઈનસા ૨૧૯. કોઈ માણસ, સરકારી નોકર છતાં, લાંચ લેઈને અથવા
ફી મુકદ્દમા મધે, દવેશમુદ્દીથી કાંઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કોઈ પણ ભાગમાં કાંઈ રીપોર્ટ, હુ
પોર્ટ કાયદા વી. કમ, ફેસલો, અથવા કરાવ કરે કે કહી સંભળાવે, એવો કે તે કાયદાથી
રૂખ એમ જાણ વિરુદ્ધ છે, એમ તે માણસ પોતે જાણતો હોય, તો તે માણસને સાત
તે હોય, એવો વરસની મુદત સુધીની પિમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હાજરી,

હુકમ, રીપોર્ટ વ અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
ગેરે કોઈ સરકારી
રી નોકર કરે, તે
ખાખત.

બગર વારંટ પોલીસપક ડીશકેનહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈનસાફકરે	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	------------------------	--

જે શખસને ૨૨૦ કોઈ માણસને ઓહો એવી તરેહનો હોય કે તેથી કોઈ અખતાર હોય શખસને તેઓનો ઈનસાફ થવા સાર કમિટ કરવાનો અથવા તેઓને કે તે સખસ હું કા હમાં જાકલવાનો અથવા કોઈ શખસને કેદમાં રાખવાનો તેને કાયદેસર અખતાર મળ્યો હોય, તે માણસને તે અખતાર અમલમાં લાવતાં લાંચ લેઈને અથવા દ્વેશબુદ્ધિથી, જો કોઈ શખસને તેનો ઈનસાફ થવા સાર કમિટ કરે અથવા તેને કેદમાં જાકલે, અથવા કોઈ શખસને કેદમાં નો ઈનસાફ થવા સાર અને તે એમ જાણતો હોય કે આમ કરવામાં હું કાયદાથી ઉલટો વા સાર કમિટ ચાહું છું, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગ તો કરે, અથવા કે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં હમાં જાકલે તે આવશે.

બગર વારંટ પોલીસપક ડીશકેનહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન સે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈનસાફકરે.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગ તે પ્રકારની કેદ અ થવા હંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	-------------------------	---

જે સરકારી ૨૨૧. કોઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને કોઈ શખસને ઉપર નોકરની કાયદા કોઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુકાએલું હોય તેને, અથવા કોઈ ગુન્હાને માટે મુજબ કોઈને પ પકડવા નોગ હોય એવા કોઈ શખસને પકડવા અથવા કેદમાં રાખવાની કડવાની ફરજ હોય તે માણસની પોતાના સરકારી ઓહોને લીધે કાયદા મુજબ ફરજ હોય પ તે સરકારી નોકર તેને પકડવા તે માણસ અગર તે શખસને પકડવામાં ઈરાદાથી કસુર કરે, અથવા ઈરાદાથી તે શખસને નાશી જવા દે, અથવા તે સખસને તે કેદમાંથી નાશી જવામાં અથવા નાશી જવાની કોશિશ કરવામાં ઈરાદાથી સહાય કરે, તો તે માણસને નીચે પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવશે, એટલે:—

શિક્ષા.

અગર કેદ કરેલા અથવા જેને પકડવો નીજતો હતો તે શખસની ઉપર જાતની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું

હોય, અથવા એવા ગુનાહને માટે તે પકડવા જોગ થયો હોય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની, હંડ સાથે અગર હંડ વીના, કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલા અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખસની ઉપર જીવંતી સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, અથવા એવા ગુનાહને માટે તે પકડવા જોગ થયો હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના, કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલા અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખસની ઉપર દશ વરસથી ઓછી મુદતની કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, અથવા એવા ગુનાહને માટે તે પકડવા જોગ થયો હોય; તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના, કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

જે સરકારી નોકરની કાયદા મુજબ કાર્દને પકડવાની ફરજ હોય તે સરકારી નોકર તેને પકડવામાં ઈરાદાથી કસુર કરે અને તે ગુનાહ દેહાંત શીક્ષા જોગ હોય તો:—

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.
અથવા જીવંતી સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણિ.		૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા ન કરે.
૧૦ વરસ કરતાં ઓછો કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણિ.		૧ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા ન કરે.

જે શખસની ઉપર કાર્દ ઈન સાફ કરાઈ ગયું હોય, તે શખસને (સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૨૭ માં પ્રમાણિ) “અથવા જે શખસને કાયદેસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય તેવા શખસને” પકડવાની અથવા કેદમાં રાખવાની તે માણસની પોતાના સરકારી ઓફિસને લીધે કાયદા મુજબ ફરજ હોય, તે માણસ અગર તે શખસને પકડવામાં ઈરાદાથી કસુર કરે, અથવા ઈરાદાથી તે શખસને નાસી જવા દે, અથવા તે શખસને કેદમાંથી નાસી જવામાં અથવા નાસી જવાની કોસ્ટિસ કરવામાં ઈરાદાથી સાહાય કરે, (સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૨૭ માં પ્રમાણિ) “અ

પકડવામાં ધરાઈ થવા ને તે શખ્સને કાયદાસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય” તો તે મળી થી કસુર કરે તે સને નીચે પ્રમાણે સીક્ષા કરવામાં આવશે, એટલે:—
ખાખત.

સીક્ષા.

અગર કેદ કરેલો અથવા જેને પકડવો નોંધતો હતો તે શખ્સની ઉપર ખાતની સીક્ષાનો હુકમ થયેલો હોય, તો તે માણસને ચઢેલ વરસ ની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના; કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલો અથવા જેને પકડવો નોંધતો હતો તે શખ્સ કોઈ ધનસાફની કે કારંટે કરેલા સીક્ષાના હુકમથી, અથવા તેને બદલે બીજી સીક્ષા કરવાના કોઈ હુકમથી, જીવ તો સુધી સમુદ્રપાર અથવા જીવતાં સુધી શાસનિક હાસત્વને, અથવા, દશ વરસ કે તેથી વધારે મુદત સુધી સમુદ્રપાર અથવા શાસનિક હાસત્વ અથવા કેદને, લાયક હોય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના, કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલો અથવા જેને પકડવો નોંધતો હતો તે શખ્સ કોઈ ધનસાફની કે કારંટે કરેલા સીક્ષાના હુકમથી દશ વરસની મુદત સુધીની કેદને લાયક ન હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જે શખ્સની ઉપર કોઈ ધનસાફની કે કારંટે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખ્સને પકડવાની જે સરકારી નોકરની ફરજ હોય તે શખ્સને પકડવામાં ધરાઈથી કસુર કરે, અને અગર તેની ઉપર ખાતની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોયતો:—

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	બીજી વાર ટ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કે ૨૦ ધનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૪ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.
-------------------------------	--------------------	-----------------------	---------------------	-----------------------	--

અગર જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા શાસનિક હાસત્વની અથવા ૨૦ વરસ સુધીના કે તેથી વધારે મુદતનો સમુદ્રપારની કેદની અથવા શાસનિક હાસત્વની અથવા કેદનો શીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો.	ઉપર પ્રમાણે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.
--	--------------	--

અગર ૧૦ વરસ કરતાં વધારે કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો અથવા કાયદેસરની રીતે કેદમાં રાખેલો હોય તો.	સેશન કે ૨૦, અથવા પેસીડેન્ટી માલ્ટર ટ અથવા પેટુલા વગેરે માલ્ટર ટ ધનસાફ કરે.	બીજી વાર શકાય. બીજી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ, અથવા બંને.
---	--	----------------------------------	---

સરકારી નોકર ૨૨૩. જે માણસ સરકારી નોકર હોય અને જે શખસની ઉપર
૨ ગફલતથી કે કાંઈ ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય અથવા કાંઈ ગુન્હોસા ખીત થયો હોય એવા
૪ કેદીને નાસી કાંઈ શખસને (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ પ્રમાણે “અથવા જે શખસ
જવા દે તે ખાખ ને કાયદાસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય તે શખસ”) કેદમાં રાખવાની કાય
ત. થા પ્રમાણે જે માણસને પોનાના સરકારી ઓહાને લીધે ફરજ હોય તે
માણસ અમર ગફલતથી તે શખસને કેદમાંથી નાસી જવા દે, તો તે
માણસને જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અ
થવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જામિન લે ઈ શકાય,	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના કેદ અથવા ફંડ અથવા ખં ને.
---------------------------------------	---------------------	---------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—જેલમાં જે કેદીઓને તેમની સારી વરતણકના સખખથી વારડર તરીકે
ખનાવે છે, તેવા વારડરો આ કલમના અરથ પ્રમાણે સરકારી નોકર છે, અને જો તેઓ
કાંઈ કેદીને સટકો જવા દે તો આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે. રાણી વારંધ કાલા-
અંદ માઈત્રી. ૩ રો. ફી ૩૫.

કાંઈ શખસ ૨૨૪. જે શખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય અથ
ને કાયદા મુજબ વા કાંઈ ગુન્હો સાખીત થયો હોય તે ગુન્હાને માટે તે શખસને કાયદેસર
ખ પકડતા હોય પકડવામાં તે શખસ ઈરાદાથી જો સામા થાય અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કાંઈ
તેમાં તેણે સા અડચણ કરે, અથવા તેવા કાંઈ ગુન્હાને માટે તેને કાયદેસર જે કેદમાં
મા થવું અથવા રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી જો તે નાસી જાય અથવા નાસી જવા
હરકત કરવી. ની કોસીસ કરે, તો તે શખસને જે વરસની મુદત સુધીની, ખેમાંના ગ
મ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, શીક્ષા કર
વામાં આવશે.

ખુલાસો.—આ કલમમાં લખેલી શીક્ષા છે તે, જે ગુન્હાનું તોમત તે શખસની ઉ
પર મુક્યું હોય, અથવા જે ગુન્હો તેની ઉપર સાખીત થયો હોય, તે ગુન્હાને માટે તે પક
ડવાનો તથા કેદમાં રાખવાનો શખસ જે શીક્ષાને લાયક હોય, તે શીક્ષાથી ઉપરાંત સમજવી.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામિન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફંડ અથ વા ખંને
-----------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે નાશી જવાનો જે ગુન્હો છે, તે કાંઈ ગુન્હાને વાસ્તે કે થયેલી હોય તેમાંથી નાશી જાય ત્યારે થાય છે. હીવાની જેલમાંથી નાશી જાય તે શીક્ષા થવા લાયક નથી, રાણી વીરૂપ કોનોન. ૧ મું. સી ૧૫.

પણ કાંઈ પણ શખ્સને હીવાનો હોવાના સખખથી નીરોષ કરાવ્યો હોય અને સરકારના હુકમથી કાંઈ હીવાનાઓને રાખવાની કેદમાં રાખ્યો હોય, તેમાંથી જો તે નાશી જાય, તો જે વખતે તે નાશી ગયો તે વખતે હીવાનો ના હોય તો પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હે-ગાર થતો નથી.

કાંઈ નાશી ગયેલા કેદી ઉપર શીક્ષા કરવામાં આવે ત્યારે તે શીક્ષા તરતજ શરૂ થાય. અથવા પ્રથમની શીક્ષાનો વખત પૂરો થયા કેડે શરૂ થાય, જુઓ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ ૧૮૮૨નો ૧૦મો આર્ટિકલ ૩. ૩૯૬.

કાંઈ શખ્સ ૨૨૫. જે શખ્સ કાંઈ ખોળ શખ્સને કાંઈ ગુન્હાને માટે કાય ને કાયદા મુજબ દેસર પકડવામાં ઈરાદાથી સામ્રા થાય, અથવા કાયદા વિરૂદ્ધ કાંઈ અડચ પકડતા હોય તે જ કરે, અથવા કાંઈ ખોળ શખ્સને કાંઈ ગુન્હાને માટે કાયદેસર જે માં કાંઈ ખોળ કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી તેને છોડાવી મુકે અથવા છોડાવી મુક શખ્સે સામા થવાની કેસીસ કરે, તે શખ્સને જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે અથવા હરકત તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં કરવી. આવશે;

સીક્ષા.

અથવા, અગર પકડવાના, અથવા છોડાવી મુકેલા, અથવા જેને છોડાવી મુકવાની કાશીશ થઈ હોય તે શખ્સની ઉપર જીવતાં સુધી સમુદ્ર દ્રવારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધી કેદની સીક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હા નું તોમત મુકાયું હોય, અથવા એવા ગુન્હાને માટે પકડવા લાયક થયો હોય, તો, પેલા શખ્સને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે;

અથવા, અગર પકડવાના, અથવા છોડાવી મુકેલા, અથવા જેને છોડાવી મુકવાની કેસીસ થઈ હોય તે શખ્સની ઉપર જાતની સીક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય, અથવા એવા ગુન્હાને માટે તે પકડવા લાયક થયો હોય, તો, પેલા શખ્સને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે;

અથવા, અગર પકડવાના અથવા છોડાવી મુકેલો શખ્સ કાંઈ ઈનસાફની કેરટના શીક્ષા હુકમ મુજબ, અથવા તેને ખદલે ખીજી સીક્ષા કરવાના કાંઈ હુકમ મુજબ, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસ કે તેથી વધારે મુદત સુધી સમુદ્રપાર અથવા શાસનિક દાસ ત્વ અથવા કેદની, સીક્ષાને લાયક હોય તો, પેલા શખ્સને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે;

અથવા, અગર પકડવાના, અથવા છોડાવી મુકેલા, અથવા જેને છોડાવી મુકવાની કાશીશ થઈ હોય તે શખ્સની ઉપર જાતની સીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો, પેલા શખ્સને જી

વતાં સુધી સમુદ્રપારની અવવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દડને પણ લાયક થશે.

કોઈ શખ્સને કાયદા મુજબ પકડતા હોય તેમાં કોઈ ખીબ્બ શખ્સે સામા થવું અથવા હરકત કરવી અથવા કાયદેસર કેદમાંથી તેને છોડાવવો તે ગુન્હામાં:—

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીનાળી શકાય નહીં.	પૌસ્ટો-સી માં જસ્ટરેટ અથવા ૧ લા રબ્બ વરગનો માં જસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
અથવા તેની ઉપર જીવતાં સુધીની સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શીક્ષા થઈ શકે અથવા ગુન્હાનું તોહોમત હોય તે.	સેશન કોર્ટ અથવા પૌસ્ટો-સી માં જસ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માં જસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં. પાકી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.		
અગર દેહાંત શીક્ષા થઈ શકે અથવા ગુન્હાનું તોહોમત હોય તે.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	પાકી ઉપર પ્રમાણે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.		
અગર તે શખ્સની ઉપર જીવતાં સુધીની સમુદ્રપારની શીક્ષાનો અથવા ૧૦ વરસ સુધીની કે તેથી વધારે સમુદ્રપાર, શાશનીક દાસત્વ, અથવા કેદની શીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તે.			સઘળું ઉપર પ્રમાણે.		
અગર માતની શીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તે.	ઉપર પ્રમાણે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.			

ટીકા.—કોઈ ગેર કાયદેસર મંડળીના અંગ ભુત તરીકે કોઈ શખ્સને પોલીસ અમલદારે પકડ્યો હોય તેને જે શખ્સ છુટો કરે, તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર કરાવી શકાય. રાણી વીરજી અસન શરીફ.

જામીન આ “૨૨૫” અ ફોજદારી ઈનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબત પવા ચુક્યાના સના કાયદા પ્રમાણે સારી રીતે ચાલવા બાબતનો જામીન આપવાને ચુક્યાની કેદમાંના ક્યાના સમયથી જે માણસને કેદમાં રાખ્યું હોય તે ત્યાંથી નાસી જાય હોય ત્યાંથી શે અથવા નાસી જવાની કોસીસ કરશે તેને ઘણામાં ઘણો એક વરસ નાસી જવું. સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા અથવા દંડ અથવા એ

બેઠ સીક્ષા કરવી. (સન ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે).

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય નહી	પરેસીડેન્સી માં સ્ટેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જી વ રગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી બે માંના ગઝે તે પ્ર કારની કુદ અથ વા ફંડ, અથવા બંને.
----------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	--	--

સમુદ્રપારથી ૨૨૬. જે માણસને કાયદા મુજબ સમુદ્રપાર કરવો હોય તે માણસ, કાયદા બોરૂષ પા પોતાની સમુદ્રપારની મુદત વીત્યા પેઠેલાં, તથા સીક્ષા માફ ન થયા છ ધું આપવું. તાં અગર સમુદ્રપારથી પાછો આવે, તો તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને તથા પાછો સમુદ્રપાર તથા પેઠેલા ત્રણ વરસની મુદત સુધીની સખત કુદની સીક્ષા પામવાને લા પક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય નહી	સેશન ડેર સ્ટેઈનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, તથા ફંડ તથા સમુદ્રપાર જતાં પેઠેલાં ત્રણ વરસ સખત કુદ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------	--------------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને એમ હોવાની જરૂર છે કે ગુન્હેગારને જ્યાં સીક્ષા ભોગવવાને આકલવાનો હોય ત્યાં આકલેલો હોવો જોઈએ, અને ત્યાંથી તેની શી-ક્ષાનો વખત પુરો થયા પ્રથમ પાછો આવેલો હોય, સમુદ્રપારની સીક્ષા ભોગવવાને આક લે ત્યાંથી રસ્તામાંથી સટકી આવે, તો તેમાં એમ કારણ કે તેને કલમ ૨૨૪ પ્રમાણે ગુ-ન્હેગાર કારાવવો અને કલમ ૨૨૬ પ્રમાણે નહીં. રાણી બોરૂષ રામસ્વામી, ૪મ. હા. કે. ૧૫૨.

સીક્ષાની મા ૨૨૭. કોઈ માણસ સીક્ષાની કોઈ શરતથી માફી કયુલ કે ફીની શરત તો રી હોય તે માણસ અગર જે શરતથી તેને માફી મળી હોય તે શરત જી ડી પુજીને તોડે તો તે માણસને અગર તેણે અસલ સીક્ષામાંની કોઈ ભોગવી નહી હોય તો, જે સીક્ષાનો અસલ હુકમ થયો હોય તે સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને તે સીક્ષામાંની કોઈ તેણે ભોગવી હોય, તો તે સીક્ષામાંની જેટલી નહી ભોગવી હોય તેટલી સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શ કાય ન હી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી	જે કારટથી અસલ ગુન્હાનો ઈનસાફ ઈ શકતો હોય તે કારટ ઈનસાફ કરે.	અસલ હુકમની શીક્ષા અથવા અગર તે માંડે લી કાંઈ ભાગવી હોય તો ખાલી હોય તે.
--------------------------------------	----------------------	--------------------------------	---------------------------	---	--

કોઈ સરકારી ૨૨૮. કોઈ સરકારી નોકર કાંઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કાંઈ પાણી નોકર કાંઈ ઈ ભાગમાં ખેડા હોય તે વેળાએ તે સરકારી નોકરનું જે માણસ ઈરાદાથી નસાફી મુકદ્દમા અપમાન કરે, અથવા તેને કાંઈ હરકત કરે, તે માણસને છ મહીનાની ના કાંઈ પાણી મુક્ત સુધીની આસાન કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ઇંડના, ગમાં ખેડા છતાં અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે તેનું ઈરાદાથી અપમાન કરવું અથવા તેને હર કત કરવું.

નગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સ મન ની કળે.	જામીન લેઈ શ કાય.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	જે કારટમાં ગુન્હા થયો હોય કે કારટ કી. પ્રો. કે. ઉપમાખા લખેલા ઠરાવો ને અનુસરી ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથ વા રૂ ૧૦૦૦ થી ૫૦૦ અથવા બંને
--------------------------------------	--------------------------	------------------------	----------------------------	--	---

ટીકા.—પોતે ખાહાનાનાં નાણાં ડીપોઝિટ તરીકે મુકી શકે તેમ નથી, એમ જાણીને જે રાજસ કોઈ હરાજમાં કાંઈ જાગીરની આગણી કરે, તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેમાર થાય છે. રાણી વીરૂપ માહેશ ચંદર

કારટમાં રહેવાને હુકમ કર્યો હોય ત્યારે કારટ છોડીને જાય, અથવા કારટની ખાહા ર હોતો રહીને તોહોમતદારની તજવીજ થતી હોય તે વખતે ઈસારા કરે, એ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેમાર થતો નથી.

જાણી જોઈને હરકત કરવાના ઈરાદાથી જે રાજસ કોઈ ઈનસાફની કારટ ખેડા પુરાગો આપે, અથવા પુરેલા સવાજનો વ્યાજમી જવાબ આપે નહીં, તો તેમને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેમાર ઠરાવી શકાય; રાણી વીરૂપ જેમલ.

જ્યુરર અથ ૨૨૯. ફજાણી ખાખતમાં જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ મારે ના વા આસેસરનો વે મ લખી આકલાય, અથવા ટીપમાં લખાય, અને મને સોગંદ અ શ લેવો. પાય એવો કાયદો મુજબ મારો હુક નથી એવું જે માણસ જાણતો હોય તે માણસ, વેરા લેઈને અથવા ખોજી રીતે, અગર તે ખાખતમાં જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ ઈરાદાથી પોતાનું નામ લખી આકલાયે; અથવા ટીપમાં લખાવે અથવા સોગંદ ખાય, અથવા પોતે જાણ્યા છતાં તેમ થવા દે અથવા કાયદો વીરૂપ મારે નામ લખી આકલાયે છે, અ

થવા ટીપમાં લખ્યું છે અથવા સોગંદ આપ્યા છે, એમ પોતે જાણ્યા છતાં, જે માણસ બુદ્ધિપુરવક તે જીવંતમાં ખેતીને અથવા તે આસપાસ દાખલ કરી મેલે, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની ખેતમાંના ગંજ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખેતની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી રહેતો હોય.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમાં ન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હોય.	પરેસીડેન્સીમાં સ્ટેટ અથવા વરગનો માલ્ટ્રેટ રેટ ધનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની ખેતમાંના ગંજ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ અથવા ખેત.
---------------------------------	-------------------	-------------------	-----------------------	--	--

બાબ ૧૨ મો.

શિક્ષા તથા સરકારી સ્ટાંપ સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

શીક્ષો.

૨૩૦. શિક્ષો એટલે જે ધાતુ નાણા દાખલ વપરાતો હોય, તથા જે પર છાપ મારીને નાણાં દાખલ વાપરવા માટે તેને કોઈ સરકારના હુકમથી બહાર પાડ્યા હોય, તે ધાતુ.

રાણીનો શીક્ષો.

જે શીક્ષાપર છાપ મારીને તેને રાણીના હુકમથી, અથવા હીફ્ટના નવી સરકારના, અથવા કોઈ પણ પરેસીડેન્સીની સરકારના, અથવા રાણીના રાજ્ય મહેલા કોઈ પણ સરકારના, હુકમથી નાણાં દાખલ વાપરવા માટે બહાર પાડ્યો હોય, તે શીક્ષો તે રાણીનો શીક્ષો.

દર્શાવે.

(અ) કોડીચો, શીક્ષો નથી.

(બ) વગર છાપેલા ત્રાંખાના ગડા, અગર નાણાં દાખલ વપરાય તોપણ શીક્ષો નથી.

(ક) માંદ કોઈ શીક્ષો ન ગણાય. કેમકે તે નાણાં દાખલ વાપરવાના ધરાવાથી થયેલાં નથી.

(ઠ) જે શીક્ષાનું નામ કંપનીનો રૂપીયો પડ્યું છે તે રાણીનો શીક્ષો છે.

શીક્ષા બોટો બનાવવો.

૨૩૧. જે માણસ શીક્ષો બોટો બનાવે, અથવા જાણી બુત્રીને શીક્ષો બોટો બનાવવાની ક્રીયાનો કોઈ પણ ભાગ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેતમાંના ગંજ તે પ્રકારની કુદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસો—જે શખસ ઠગબાજી કરવાના ધરાવાથી, અથવા એમ કરવાથી ઠગબાજી થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, કોઈ ખરા શીક્ષાને ખોજ શીક્ષા સરખા દેખાતો કરે, તે શખસે આ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	જનમીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમ તે પ્રકારની ફેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	---

ટીકા.—“ જોડું બનાવવું ” એમાં શખ્સની પીનલકોડની રત મો કલમમાં વાખ્યા
આપેલી છે તેની મનલખ એવી છે કે એવી રીતે સરખું કરવું કે જોથી કરોને કાંઈ પ
છે હગારો એવો ઈરાદો માલમ પડે. અને જો ફક્ત જોડું બનાવે તો, એવો ઈરાદો હોતો
અથવા એવું જ્ઞાન હોતું એમ અનુમાન થઈ શકે.

વળી મજકુર વાખ્યામાં ખતાવેલું છે કે તેની નકલ તેને ખરોખર રીતે મળતી આવે
વાની કાંઈ જરૂર નથી.

આ કલમમાં ખતાવેલો મુદ્દો જોડો રીતે બનાવવામાં આવે કે પુરો થાય છે. શીક્ષાને
મલાબ્યા હતા અથવા મલાબ્યાની કોશોશ કરી હતી એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી.

રાણીનો શીક્ષો ૨૪૨ જે માણસ રાણીનો શીક્ષો જોડો બનાવે, અથવા જાણી જુ
જોડો બનાવે. ત્રીને રાણીનો શીક્ષો જોડો બનાવવાની ફીયાદનો કાંઈ પણ ભાગ કરે તે
માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની; અથવા ૬૧ વરસની મુદત સુધીની
બેમાંના ગમ તે પ્રકારની ફેદની સિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જુવળી તે
ફંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	જનમીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અ થવા ૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ તે પ્રકારની ફેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	---

ટીકા.—આ પ્રમાણે જોડો બનાવેલો શીક્ષો જો રાણીનો શીક્ષો હોય, અથવા હીંદુ-
સ્તાનની સરકારે કાઢેલો હોય, અથવા ઈંગ્લેન્ડ શીક્ષો હોય અથવા કોઈ ખીટોશ સંસ્થાનનો
હોય તો તેને વાસ્તે શીક્ષા બધારે સખત છે.

શીક્ષો જોડો ૨૩૩. શીક્ષો જોડો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથ
બનાવવાનાં હ વા તે કારણસર વાપરવાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ જાણીને અથવા એ
થીયાર બનાવવાં મ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ કાંઈ છાપ અથવા હથીયાર બના
અથવા વેચવાં. વે અથવા સમાર, અથવા તે બનાવવાની અથવા સમારવાની ક્રિયાનો કાં
ઈ પણ ભાગ કરે, અથવા તે ખરીદ કરે, વેચે, કે કાંઈને આપે તે મા
ણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ તે પ્રકારની ફેદની સી
ક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ અથવા પેરેસીડન્ટી માજીસ્ટ્રેટ ટ અથવા ૧ લા વર ગનો મા. ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	--

રાણીનો શી ૨૪૪. રાણીનો શોકા જોડો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વા
કા જોડો બના ર્ને, અથવા તે કારણસર વાપરવાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ જાણીને અ
વવાના હુકિયાર થવા એમ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ કાંઈ કાપ અથવા હુકી
બનાવવા અથવા પાર બનાવે અથવા સમારે, અથવા તે બનાવવાની અથવા સમારવાની
વેચવાં. કીયાનો કાંઈ પણ ભાગ કરે, અથવા તે ખરીદ કરે, વેચે, કે કોઈને
આપે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકાર
ની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સા ફ કરે.	૭ વરસ સુધી બે માંની ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	----------------------------	--

શીકા જોડો ૨૩૫. શીકા જોડો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથ
બનાવવાના કાર વા તે કારણસર વાપરવાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ જાણીને અથવા એમ
ણસર કાંઈ હુકિ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ પોતાના કબજામાં કાંઈ હુકિયાર અ
યાર અથવા સા થવા સામાન રાખે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગ
માન રાખવો. મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પ
ણ લાયક થશે; અને અગર જોડો બનાવવાનો શીકા રાણીનો હોય,
તો તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કે
દની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ અથવા પેરે સીડન્ટી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગનો માજી સ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે	૩ વરસ સુ ધી બેમાંના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------	--	---

અને જે રાણીનો શીકી કારણસર હોય તો.	બનાવના	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્રમાણ	૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
--------------------------------------	--------	---------------------------	--------------------	--

ટીકા.—જ્યારે કાંઈ શખ્સના કબજામાં કાંઈ પેટી અથવા જગ્યા હોય અને તે પેટીમાં અથવા જગ્યામાં જો શીકો બનાવવાનાં હથીયારો અથવા ઓળસો હોયતો તે શખ્સના કબજામાં છે એમ સમજવું, અને ગમતો તે તેના ફાયદાને વાસ્તે વાપરવામાં આવતાં હોય અગર ના હોય, પણ તેવાં હથીયારો જે તે વીશે તે માહાતગાર હોયતો ગુન્ટેગાર થાય છે. તેમજ વધારે શખ્સો તેવો સંતલસમાં હોયતો દરેક શખ્સના કબજામાં તે હથીયારો છે એમ સમજવું.

હીંદુસ્તાનમાં ૨૩૬. જે માણસ, ખિટીશ ઇંડીયામાં છતાં, ખિટીશ ઇંડિયાની બા રહીને હીંદુસ્તાન હાર કાંઈ શીકો ઓઠો બનાવવામાં મદદગારી કરે, તે માણસને જાણે તે ની બહાર કાંઈ જે ખિટીશ ઇંડિયાની માટેજ તે શીકો ઓઠો બનાવવામાં મદદગારી કરે શીકો ઓઠો બ હોય, એવો રોજ શીક્ષા કરવામાં આવશે નાવવામાં મદદગારી કરવી.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇન સાફ કરે.	ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યે તે શીકો ઓઠો બનાવવામાં મદદગારી કરવા માટે જે શીક્ષા કરાવી હોય તે શીક્ષા.
---------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	------------------------	---

ટીકા.—હીંદુસ્તાનમાંના કાંઈ પણ શખ્સ (ગમતો તે રહ્યત હોય અગર પરરાજ્યનો હોય) કાંઈ શખ્સને ઓઠો શીકો બનાવવાનાં હથીયારો અથવા ઓળસો પુરાં પાડેતો તે ગુન્ટેગાર થાય છે.

ઓઠો શીકો ૨૪૭. ફલાણો શીકો ઓઠો બનાવેલો છે એમ જાણીને અથવા આ દેશમાં લાવ એમ માનવાનું કારણ છતાં જે માણસ તે શીકો ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યે વો અથવા આ લાવે અથવા ખિટીશ ઇંડિયા મધ્યેથી બહાર લઈ જાય; તે માણસને ત્ર દેશમાંથી બહાર જી વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદની સીદા કરવા લઈ જવો. માં આવશે, અને વળી તે કેદને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ અ. પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જી. વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
---------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	---	---

રાણીનો સી ૨૪૮. ફલાણો ઓઠો સીકો રાણીનો સીકો ઓઠો બનાવેલો છે કે ઓઠો બના એમ જાણીને, અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ તે શી વેલો આ દેશમાં કે ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યે લાવે અથવા ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યેથી બહાર લાવે અથવા લઈ જાય, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની

આ દેશમાંથીના મુક્ત સુધીની ખેતમાંના ગરમ તે પ્રકારની કુદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, હાર બાઈ જવો, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કો ર્ટ ધનસા ઈ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારખ થવા ૧૦ વરસ સુધી ખેતમાં ના ગરમ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------------	-----------------------	---------------------------	------------------------	-------------------------------	--

ટીકા.—ખનાવેલો શીક્ષી જોડો છે એવું જાણીને અથવા માનીને જમીનના રસ્તેથી અથવા ફરીયાના રસ્તે કોઈ પણ ઠેકાણેથી જાકલે અથવા કોઈ પણ ઠેકાણે બાવે, તેને સા રૂ. આ કલમ પ્રમાણે તથા પાછલી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે.

કોઈ સીકા રકમ. કોઈ માણસની પાસે કોઈ જોડો સીકા હોય, અને તેની જોડો છે એમ પાસે તે સીકા આવ્યો ત્યારે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે આ સીકા જોડો જાણીને રાખ્યો છે તે માણસ અગર દગલખાણથી, અથવા દગો થાય એવા ધરાશયી, હોય, તે ખીજને તે સીકા કોઈ રાખસને આપે, અથવા કોઈ રાખસને તે લેવાને બલ આપવો. આવાની કાસીસ કરે, તો તે માણસને પાંચ વરસની મુક્ત સુધીની ખેતમાંના ગરમ તે પ્રકારની કુદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારં પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા વર સનો માજિસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૫ વરસ સુધી ખેતમાંના ગરમ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
-------------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમ જોડો શીક્ષી ખનાવનાર શીવાયના ખીજ રાખસનેજ ફક્ત બાગુ પડે છે, અને તેટલા માટે શીક્ષી ખનાવનાર રાખસ જોડો શીક્ષી ચલાવ્યો તેને માટે તેને ગુન્હોગાર કરાવેલો તે શિક્ષા રદ કરી હતી. રાણી વાર્ષ શેવ બક્ષ.

રાણીનો કોઈ રકમ. કોઈ માણસની પાસે કોઈ જોડો સીકા હોય, અને તે સીકા જોડો છે સીકા રાણીનો સીકા જોડો ખનાવેલો હોય, અને તેની પાસે તે સીકા એમ જાણીને આવ્યો ત્યારે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે આ રાણીનો સીકા જોડો ખનાવેલો છે, તે માણસ અગર દગલખાણથી અથવા દગો થાય એવા ધરાશયી થો તે સીકા કોઈ રાખસને આપે, અથવા કોઈ રાખસને તે લેવાને બલ આપવો. આવાની કાસીસ કરે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેતમાંના ગરમ તે પ્રકારની કુદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ અ પરસીડન્સી મા. અથવા ૧લા વરગ નો મા. ઈનસાફરે	૧૦ વરસ સુધી જે માંનાગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફડ.
---------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે વધારે સખત શીક્ષા ખતાવો છે તેનું કારણ એકે આ કલમમાં રાજીનો શીકા ખતાવેલો છે.

કાંઈ માણસ ૨૪૧. કાંઈ જોટા સીકા જોટા છે એમ જે શખસ જાણતો હો
ની પાસે કાંઈ પ પણ તે પોતાના કબજામાં લેતી વખતે તે જોટો છે એમ જે શખસ
સીકા પેડેલાં જાણ્યું ન હોય, તે શખસ અગર તે સીકા ખરા સીકા હાખલ કાંઈ ખો
આવે તે વખતે જ શખસને આપે, અથવા કાંઈ ખોજ શખસને તે ખરા હાખલ લેવા
તે એમ જાણ ને લલચાવવાની કાસીસ કરે, તે શખસને બે વરસની મુદત સુધીની જે
તો ના હોય કે માંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા તે જેના જેવો જોટો ખતાવે
આ સીકા ખો લો હોય તે સીકાની કીમતની ફશ ધણી રકમ સુધીના ફંડની, અથવા
કે છે તે સીકા એ ખતેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.”
તે માણસ કાંઈ
ને ખરા હાખલ
જ આપવો.

દર્શાવ.

એક સીકા પાડનારો જ જોટા કંપનીના રૂપિયા પોતાના સોખતી લે ને આપે,
એટલા સારું કે તે તે રૂપિયા ચલાવે, લે તે રૂપિયા એક ખોજ ચલાવનાર ક ને લે
આતા આપે, અને ક તે જોટા છે એમ જાણીને તે રૂપિયા વેચાતા લે. પછી કાંઈ
માલ લેઈને તેની કીમતમાં તે રૂપિયા ક ને આપે, અને ક તે જોટા છે એમ
ન જાણતો લે. પાછળથી તે રૂપિયા લીધા પછી તે જોટા છે એમ ક ને ખબર પ
ડે, અને ક ત્યાર પછી તે ખરા હોય એવી રીતે તે રૂપિયા કાંઈને આપે, તો ક ને
ફક્ત આ કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે છે, પણ લે તથા ક એવાને, મુદતમાંની
કેફીયત મુજબ, ૧૩૬ મી અથવા ૨૪૦ મી કલમ પ્રમાણે સીક્ષા થઈ શકે છે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	પરસીડન્સી માણસે અથવા ૧ લા અથ વા ૨ વરગનો માણ સેટ ઈનસાફરે કરે	૨ વરસ સુધીની જેમાંના મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા જેટલી કીમતનો તે જોટો શીકા કરવો હોય તે થી ફસ ગણી ફંડ અ ખતે
----------------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------	--	--

ટીકા.—ખરા સીકા હાખલ જે કાંઈ શીકા આપવામાં આવ્યો હોય નહીં તો, કાંઈ
આ કલમ પ્રમાણે ગુનેહો થતો નથી, જેમકે કાંઈ જોટા શીકા કાંઈ પોલીસના હાથમાં
આવે નહીં એવી મતલબથી કાંઈ ખોજને આપવામાં આવે તો તેમાં કાંઈ આ કલમ પ્ર

માણિ ગુન્હો થતો નથી. રાણી વીરપ સુરત. ૪ નો. વે. પ્રો. ૧૨.

કાઈ સીકા ૨૪૨. કાઈ જોડો સીકા પોતાના કમળમાં આવ્યો હોય તે જ કાઈ શખસની ખતે જોડો છે એમ જાણ્યા છતાં, જે માણસ દગલખાણથી અથવા જો પાસે આવવી વ થાય એવા ધરાશયો તે જોડો સીકા પોતાના કમળમાં રાખે તેને ત્રણ ખતે તેણે એમ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીકા કરવામાં આ જાણ્યું હોય કે વરો, અને જણી તે હંડને જાણાય પક થશે આ સીકા જો ડો છે તે શખ સ તે જોડો સી કા પાસે રાખવો.

વગર વારંટો પ્રથમ વા પોલીસ પક રંટ નીકળે ડો શકે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથવા પ રેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારનો કે દ તથા હંડ.
--	----------------------------	----------------------------	--	--

રાણીનો કાઈ ૨૪૩. રાણીના સીકા જેવો જોડો ખનાવેલો કાઈ સીકા પોતા સીકા કાઈ શખ ના કમળમાં આવ્યો હોય તે વખતે તે સીકા જોડો ખનાવેલો છે એમ સની પાસે આ જાણ્યા છતાં, જે માણસ દગલખાણથી અથવા જો થાય એવા ધરાશયો વતી વખતે તેણે તે સીકા પોતાના કમળમાં રાખે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધી એમ જાણ્યું હો ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીકા કરવામાં આવશે, અને જણી ય કે આ સીકા તે હંડને ત્રણ લાયક થશે. જોડો છે તે શખ તે જોડો સીકા પાસે રાખવો.

વગર વારંટો પ્રથમ વા પોલીસ પક રંટ નીક ડો શકે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવા ળી શ કાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથ વા પેરેસીડન્સી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજી સ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે	૭ વરસ સુધી ખેમાં ના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
--	----------------------------	---------------------------------	--	--

ટીકા.—કલમ ૨૩૬, ૨૪૩ પ્રમાણે ત્રણ જાતના ગુન્હા થાય છે ૧ સી, ૨ ડો ખનાવે ડો શીકા છે એવી પ્રથમથી ખપ્પર હોવા છતાં ચલાવવો; ૨ જો, શીકા લીધા કેડે એમ આ ૮૦ વરસ કે જોડો શીકા છે, એમ જાણીને ચલાવવો; ૩ જો, જોડો શીકા છે એવું થાય

વખતથી જાણવા છતાં કમળમાં રાખવો;

સાપરાષ સાત હોવાની જરૂર છે. કાંઈ ફરેખ થવાના કીરાણ વાસ્તે કોઈ ચીકો કોઈ રાખસને આપવામાં આવે તો એમ જાણાવવાની જરૂર નથી હ ફરેખ કરવાનો તેમાં ધરાઈ હોતો.

ટંકશાળમાં નો ૨૪૪. ખિટીસ ઈંડોયા મધ્યે કાપદા મુજબ સ્થાપિતી કોઈપણ ટંક કર રહેલા માણ શાળમાં ને માણસ નોકર રહેતો હોય, તે માણસ તે ટંકશાળમાંથી ની સે કાપદામાં ડરા કળના કોઈ સીકો તે સીકાનું વજન અથવા મેળવણી કાપદાથી કરો હો વેત્તા વજન અ ય તેથી જુદાં વજન અથવા મેળવણીનો થાય એવા ધરાઈથી અગર થવા મેળવણીથી કાંઈ કામ કરે, અથવા ને કામ કરવાની તેને કાપદા મુજબ ફરજ હોય જુદાં વજન અ તે કામ કરવામાં કમુર કરે, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની થવા મેળવણીને એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે સીકો બનાવવો, હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
---------------------------	--------------------	---------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા—એવો પુરાવો હોવો જોઈએ કે તે રાખસ સરકારો ટંકશાળમાં કામ લાગેલો હોતો, અને ને કૃત્ય કરવાનું અથવા નહીં કરવાનું તોહોમત હોય તે ઠરાવેલા વજનથી જુદી રીતનો સીકો બનાવવાનો ધરાઈ હોતો, તેને વાસ્તે હોવું જોઈએ.

સીકા પાડવાનું ૨૪૫. ખિટીસ ઈંડોયા મધ્યે કાપદા મુજબ સ્થાપિતી કોઈ પણ હથીયાર કોઈ ટંકશાળ મધ્યેથી, કાપદાસર અપત્યાર વોના, ને માણસ. કાંઈ સીકો પા કશાળમાંથી કાપડવાનું હથીયાર અથવા ઓળર લેઈ જાય, તે માણસને સાત વરસની મુદત વોરંટ લઈ હત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, જુદું. અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
---------------------------	--------------------	---------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા—આ કલમમાં બનાવેલા મુન્દાની મનજબ એવી છે કે ખોટો સીકો બનાવવા સાર હથીયાર ઉપયોગમાં લેવાને સાર લેઈ જવાં જોઈએ.

મનજબાણથી ૨૪૬. કોઈપણ સીકા ઉપર ને માણસ મનજબાણથી અથવા અથવા બદલાવ દ્વારાથી એવો કાંઈ ક્રીયા કરે કે તેથી તે સીકાનું વજન ઓછું થાય, તથા કોઈ સીકા અથવા તેની મેળવણી બદલાય, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની નું વજન ઓછું એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે

કરવું અથવા તે દંડને પાણી લાયક થશે.
નીચે જણવણીમાં
ફેરફાર કરવો.

ખુલાશો—કોઈ શખસ એક સીકાનો કાંઈ અંશ કાઢાડે અને તે હેઠમાં કાંઈ ખોજી
વસ્તુ મુકે, તો તેણે તે સીકાની જળવણી પદ્ધતી એમ સમજવું.

જગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અ થવા ૧લા વર્ગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	---

દગ્ગજખાજીયો ૨૪૭. રાજીના સીકાઓમાંના કોઈપણ સીકા ઉપર જે માણસ
અથવા પદ્ધતિ દગ્ગજખાજીયો અથવા પદ્ધતિ અથવા એવી કાંઈ ક્રિયા કરે કે તેથી તે સી
તેથી રાજીના સી કાનું વજન ઓછું થાય અથવા તેની જળવણી પદ્ધતિ, તે માણસને
કાનું વજન ઓ સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારનો કુદની સીકા કરવા
છું કરવું અથવા માં આવશે, અને વળી તે દંડને પાણી લાયક થશે.
તેની જળવણી
પદ્ધતિ.

જગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી જીશકા ય નહી	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧લા વર્ગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખે માંના ગજ તે પ્રકાર ની કુદ તથા દંડ.
----------------------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------	---	--

કોઈ શીકાઓ ૨૪૮. કોઈ પણ શીકા ઉપર જે કોઈ માણસ એવી કાંઈ ક્રિ
જા શીકાને ઠેકા યા કરે કે તેથી તે શીકાનું રૂપ પદ્ધતિ, અને તે એવા ઈરાદાથી કે
જે આલે એવાઈ તે શીકા કોઈ ખોજી પ્રકારના શીકાને ઠેકાણે આલે, તો તે માણસને
રાજીયો તે શીકા ગણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદની શીકા કર
નું રૂપ પદ્ધતિ. વામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પાણી લાયક થશે.

જગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧લા વર્ગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખે માંના ગજ તે પ્ર કારની કુદ તથા દંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	---

ଅବସ୍ଥା.

આ સીકામાં ૨૫૦. કાંઈ શપ્તસંતા બપ્પનમાં કાંઈ સીકા હોય, અને તે સીકા

જીનો ને સીકા છે એમ તે રાખસના કબજામાં તે સીકા આવતી વખતે તેણે જાણ્યું પાસે રાખસો હોય હોય તે રાખસ અગર દગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાદાથી તે સીકા આપવો. તે સીકા કોઈ ખોળ રાખસને આપે અથવા કોઈ ખોળ રાખસને તે સીકા લેવાને બહાવવાની કોશીસ કરે, તો તેને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સીકા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કોર્ટ અથવા પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—ફેરફાર કરેલા શિકાઓનો નેઓ વેપાર કરે છે તેમને આ કલમ લાયક પડે છે. કોઈ રાખસ ૨૫૨. ને સીકા ખાખત ૨૪૬ તથા ૨૪૮ મી એ એ કલમમાંની ની પાસે કોઈકે ગમ્મ તે કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય, તે સીકા ફેરફાર થયેલો સી ગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાદાથી કોઈ માણસના કબજા કા આવતી વખતે માં હોય, અને સીકા ખાખત તે ગુન્હો કરવામાં આવેલો છે એમ તે મા તે તેમાં ફેરફાર જાણના કબજામાં તે સીકા આવી વખતે તેણે જાણ્યું હોય, તો તે મા થયેલો છે એમ જાણને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સી તેણે જાણ્યા છતાં કા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. તે પાસે રાખવો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કોર્ટ અથવા પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૮ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ એવા રાખસોને લાયક પડે છે કે જેમની પાસે તે સીકા આવ્યા હોય તેમને ત્યારે ખખર પડે કે આ સીકા ફેરફાર કરેલા છે અને એમ જાણીને પોતાના કબજામાં રાખે.

કોઈ રાખસ ૨૫૩. ને સીકા ખાખત ૨૪૭ મી, તથા ૨૪૮ મી એ એ કલમમાંની પાસે કોઈકે મામાંની ગમ્મ તે કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય, ફેરફાર થયેલો તે સીકા દગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાદાથી કોઈ માણસ જાનો સીકા આ ના કબજામાં હોય અને તે સીકા ખાખત તે ગુન્હો કરવામાં આવેલો.

વની વખતે તેમાં છે એમ તે માણસ ઇન્જનમાં તે સીકા આવની વખતે તેણે જાણ્યું હો. ફેરફાર થએલા છે. ૫ તો તે માણસને પાંચ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકાર એમ તેણે જા ની કેદની સીકા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે. ૬મા છતાં તે પા સે રાખવો.

વગર વારંટ પ્રથમવા પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ અથવા પેરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ ફેર	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
-----------------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—ખીજાએ ઇંગલેન્ડે વાસ્તે શીકા વપરાશે એવો ઈરાદો અવશ્ય જોઈએ.

જે સીકા કે ૨૫૪. જે સીકા પાખત કોર્ટ રાખસે એમ જાણતો હોય કે એ ઈ માણસની પા ની ઉપર કનમ ૨૪૬, ૨૪૭, ૨૪૮, અથવા ૨૪૯ મીમાં લખી છે તેવી સે પોલીસ આવ કાંઈ ક્રીયા કરવામાં આવી છે, પણ જે સીકા તે રાખસના કબજામાં તો વખતે તેમાં આવતા વખતે તે પાખત તેવી કાંઈ ક્રિયા કરવામાં આવેલી છે. એમ તે ફેરફાર થએલા છે જે જાણેલું ન હોય, તે રાખસ તો અગર કોર્ટ ખીજા રાખસને તે સીકા એમ તેણે જા ખરા સીકા રાખત, અથવા તે સીકા જે પ્રકારનો હોય તેથી જુદા પ્રકાર ન હોય તે કારના સીકા રાખત આપે, અથવા કોર્ટ રાખસને તે સીકા ખરા સી સીકા તેણે ખી કા રાખત અથવા તે સીકા જે પ્રકારનો હોય તેથી જુદા પ્રકારના સી જાને ખરા સી કા રાખત મેવાને લલચાવવાની કોસીસ કરે તો તે રાખસને જે વરસની કા રાખત આપ મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની અથવા તે બદલે સી વો. કે જે સીકાને ઠેકાણે ચલાવે હોય અથવા ચલાવવાની કોસીસ કરી હોય તે સીકાની કોમન ટી દશ ગણી રકમ સુધીના ફંડની સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવા રંટ નકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ રંટ ઈનસાફ ફેર.	૨ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ અથવા જે ટલા કોમનનો તે સીકા હોય તેથી દશ ગણી ફંડ.
---------------------------	------------------	----------------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે એવો રાખસને શીક્ષા થાય છે કે જેઓ ફેરફાર કરેલા શી કાનો વેપાર કરતા ના હોય પણ પોતાના કબજામાં આવે કોઈ સીકા હોવાથી તેને ચલાવે અથવા ચલાવવાની કોસીસ કરે.

સરકારી સ્ટાંપ ૨૫૫. જે સુજનાં કારણસર સરકારે પાડેલો કોઈ પણ સ્ટાંપ ઓટા બનાવવો. ૫ જે માણસ ઓટા બનાવે, અથવા જાણીબુજીને તે ઓટા બનાવવાની

ક્રિયાને કાંઈ પણ ભાગ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને લાયક થશે.

ખુલાસો—કોઈ શખસ એક પ્રકારના ખરા સ્ટાંપને ખીલ પ્રકારના ખરા સ્ટાંપ સરખા દેખાતો કરીને જોડો સ્ટાંપ સરખા દેખાતો કરીને જોડો સ્ટાંપ બનાવે, તેણે આ મુદ્દો કરશે એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ ની કળે.	ભ્રમીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇન સાફ કરે.	જીવતાં સુધીની સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--

કોઈ સરકારી ૨૫૬. મેડેસુઝના કારણસર સરકારે બહાર પાડેલો કોઈ સ્ટાંપ જો સ્ટાંપ જોડો બટો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથવા તે કારણસર વાપરવાના વાવવાના કારણ નો ઈરાદો કરેલો છે એમ ભ્રમીને અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં સર કોઈ હથોળે માણસ પોતાના કબજામાં કાંઈ હથોળા અથવા સામાન રાખે તે પાર અથવા સા માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની માન પાસે રાખ શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ ની કળે.	ભ્રમીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--

ટીકા.—આ ઠેકાણે જોડો બનાવવાને તઈયારી કરવાના અથવા કોશીશ કરવાના મુદ્દા વાસ્તે શીક્ષા થાય છે. સાપરાપ ઈરાદાથી જોડું બનાવવાને કોઈ હથોળા કબજામાં રાખવું એ શીક્ષા થવા લાયક છે.

કોઈ સરકારી ૨૫૭. મેડેસુઝના કારણસર સરકારે બહાર પાડેલો કોઈ સ્ટાંપ સ્ટાંપ જોડો બટો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથવા તે કારણસર વાપરવાના વાવવાના કારણ વાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ ભ્રમીને અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં સર હથોળા અથવા માણસ કાંઈ હથોળા બનાવે, અથવા તે બનાવવાની ક્રિયાને કાંઈ પણ ભાગ કરે, અથવા તે ખરીદ કરે, વેચે કે કોઈને આપે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા પ નહી	સેશનકોર્ટ ઈનસાફરે	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	------------------------	-------------------	---------------------------	----------------------	---

સરકારી સ્ટાં ૨૫૮. ફલાણો સ્ટાંપ મેડેસુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા
૫ ખોટા ખનાવે કોઈ સ્ટાંપ જેવો ખોટો ખનાવેલો છે એમ જાણીને, અથવા એમ માન
લા વેચવા. વાનું કારણ છતાં, જે માણસ તે સ્ટાંપને વેચે અથવા વેચવાનું કેહે, તે
માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની સી
ક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ હાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા પ નહી.	સેશનકોર્ટ ઈનસાફરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	-----------------------	-------------------	----------------------------	-----------------------	--

સરકારી સ્ટાં ૨૫૯ ફલાણો સ્ટાંપ મેડેસુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલાં
૫ ખોટા ખનાવે કોઈ સ્ટાંપ જેવો ખોટો ખનાવેલો છે એમ જાણી, તેને ખરા સ્ટાંપ
લો પાસેરાખવો. હાખલ વાપરવાના અથવા આપવાના ઈરાદાથી અથવા તે ખરા સ્ટાંપ હા
ખલ વાપરવામાં આવે એટલા માટે, જે માણસ તે સ્ટાંપ પોતાના ક
ખજામાં રાખે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે
તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ
હાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશનકોર્ટ, પરસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગ નો મા. ઈનસાફરે	૭ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્તે તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ.
---------------------------------	------------------------	-------------------	-----------------------	---	---

કોઈ સરકારી ૨૬૦. ફલાણો સ્ટાંપ મેડેસુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા
સ્ટાંપ ખોટો ખ કોઈ સ્ટાંપ જેવો ખોટો ખનાવેલો છે એમ જાણીને જે માણસ તે સ્ટાં
નાવેલો છે એમ પને ખરા સ્ટાંપ હાખલ વાપરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની
જાણ્યા છતાં તે ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની સી
ખરા હાખલ વા ક્ષા કરવામાં આવશે.
પરવો.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	નમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવા ળી શ કાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથ વા પરેશીડેન્સી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજી સ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૭ વરસ સુધી જેમાં ના ગમ્મતે પ્રકારની કેસ અથવા ૬૬ અ થવા બને.
----------------------------------	----------------------------	--------------------	---------------------------------	--	---

સરકારને હા રફ ને પદારથપર ગ્રેપુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા
ની કરવાનાં છે સ્ટાંપ લગાડેલા હોય તે પદારથ ઉપરથી ને લખાણ અથવા લેખને મા
રાદાથ. જે પર સ ટે તે સ્ટાંપ વાપર્યો હોય તે લખાણ અથવા લેખ ને માણસ ફગલખા
રકારી સ્ટાંપ હો જીથી અથવા સરકારને હાની કરવાના ઈરાદાથી, કાહાડી અથવા ચેટ્ટેરી
ય એવા કાઈ પ નામે, અથવા કાઈ સ્ટાંપ કાંઈ ખીન લખાણ અથવા લેખને માટે વા
દારથ ઉપરથી પરવામાં આવે એટલા મટે ને લખાણ અથવા લેખને માટે તે સ્ટાંપ
કાંઈ લખાણ એ વાપર્યો હોય તે લખાણ અથવા લેખપરથી ને માણસ તે સ્ટાંપને કાહા
રી નાંખ્યું, અ ડા નામે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા
થવા કાઈ લેખ રની કુદની, અથવા હંડની, અથવા જે બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.
ને માટે કાંઈ
સ્ટાંપ વાપર્યો હો
ય તે સ્ટાંપ તે
લેખપરથી કાહા
ડી નાખવો.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથવા ૫ રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે સ અથવા ૬૬ અથવા બને.
----------------------------------	------------------------	--------------------	----------------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ને કૃત્ય કરવાનાં છે, તે સાધારણ રીતે દગા ભરેલાં હોવાં
નેહિએ અથવા ખપુમ કરાને સરકારને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી હોવાં નેહિએ. અમુક
સ્ટાંપ તરીકે એકની એક સ્ટાંપ ખીજી વખતે વાપરવામાં આવે એટલે સરકારને નુકશાન ક
ર્યું એમ સમજવું.

કાઈ સરકારી રફ, ગ્રેપુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા કાઈ પણ સ્ટાં
સ્ટાંપ આગળ વા પ આગળ વપરાયેલા છે એમ ન્હયા છતાં, ફગલખાજીથી અથવા સર
રેફો છે એમ કારને હાની કરવાના ઈરાદાથી, ને માણસ કાંઈ પણ કારણસર તે સ્ટાંપ
નહયા છતાં તે વાપરે તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની
પામે વાપરવો. કુદની, અથવા હંડની, અથવા જે બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	બીજી વારંટ નીકળે.	પોલીસ ઇન્સપેક્ટર અથવા ૧ જા અથવા ૨ જા વરગનો માલ્ટ્રેટ કરે.	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૦ અથવા બંને.
----------------------------	--------------------	-------------------	---	---

સ્ટાંપ વાપરેલો ૨૧૩. ગ્રેડેસિયનના કારણસર સરકારે બહાર પાડેલો કોઈ પણ સ્ટાંપ એ એવો રોતની ૫ વપરાયેલો છે એમ દેખાડવા સારું તે સ્ટાંપ પર કરેલી અથવા મારેલી કાંઈ નીશાની હોય તો માલ્ટ્રેટ નીશાની, દગલખાજી અથવા સરકારને હાની કરવાના ધરાહાયા, જે માલ્ટ્રેટ હોય અથવા કાહડી નાંખે, અથવા જે સ્ટાંપ ઉપરથી એવો કાંઈ નીશાની હોય અથવા કાહડી નાંખી દેાય, એવો કોઈ સ્ટાંપ જે માલ્ટ્રેટ બાજી પુછીને પોતાના કબજામાં રાખે, અથવા વેચે અથવા કોઈને આપે, અથવા એવો કોઈ સ્ટાંપ વપરાયેલો બાજી છતાં જે માલ્ટ્રેટ તે સ્ટાંપ વેચે, અથવા કોઈને આપે, તે માલ્ટ્રેટને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદની, અથવા ૬૦ની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	બીજી વારંટ નીકળે.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પોલીસ ઇન્સપેક્ટર, પોલીસ અથવા ૧ જા અથવા ૨ જા વરગનો માલ્ટ્રેટ કરે.	૩ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૦ અથવા બંને.
----------------------------	--------------------	-------------------	----------------------	--	---

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૧૩ મો.

કારણ તથા માપ સંબંધી ગુન્હા બાબત.

તોળવાનું ૨૧૪. તોળવાનું કાંઈ પત્ર જોડે છે એવું બાજીને જે માલ્ટ્રેટ દુ પત્ર દગલખા દગલખાજી વાપરે, તેને એક વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદની, અથવા ૬૦ની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમય નીકળે.	બીજી વારંટ નીકળે.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પોલીસ ઇન્સપેક્ટર અથવા ૧ જા અથવા ૨ જા વરગનો માલ્ટ્રેટ કરે.	૧ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૦ અથવા બંને.
---------------------------------	------------------	-------------------	----------------------	---	---

ટીકા—જે પંત્ર વાપર્યું તે જોડું હતું એમ જાણીને વાપર્યું એટલું જ નહીં, પણ કોઈને ફરિયાદ કરવાને વાપર્યું હતું, એમ ખતાવવું જોઈએ; એટલે એવી રીતે કે જે રાજ્યો વપારે લેવાને હકદાર છે, તેમને તેવું પંત્ર વાપરી થોડું આપવું.

તોળવાનું જોડું પંત્ર કોઈ રાજસના કબજામાં હોય તે ઉપરથીજ એવો અનુમાન થઈ શકે કે તે ફરિયાદ કરવાના ઇરાદાથી રાખેલું છે.

આ કલમમાં ખતાવેલા ગુન્હાની, કોઈ પણ જાતના માજિસ્ટ્રેટ, અથવા પેટેલા વગના જે માજિસ્ટ્રેટને સ્થાનિક સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય, અથવા માજિસ્ટ્રેટની જે ખાસ અને પેટેલા વગના માજિસ્ટ્રેટનો અધિકાર આપ્યો હોય અથવા સ્થાનિક સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય તે, સંક્ષેપ રીતે તપાસ કરી શકે. જુઓ કી. પ્રો. કોડની (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) ક. ૨૬૦

જોડું કાટલું ૨૬૫. જે માજિસ કાંઈ પણ જોડું કાટલું અથવા લંબાઈનું કે ભ અથવા માપ કે રતલનું જોડું માપ દગલખાજીથી વાપરે, અથવા એક કાટલાને અથવા દગલખાજીથી વા લંબાઈના કે ભરતલનાં માપને તે છે તેથી કાંઈ જુદાં કાટલાં અથવા પરવું. માપને ઠેકાણે દગલખાજીથી વાપરે, તેને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં કો પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કે દ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
--	--------------------------	---------------------	----------------------------	--	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાની સંક્ષેપ રીતે તપાસ થઈ શકે જુઓ કલમ ૨૬૦ કી. પ્રો. કોડ ૧૮૮૨ નો ૧૦ મો આક્ટ.

જોડાં કાટલાં ૨૬૬. તોળવાનું કાંઈ પણ પંત્ર, અથવા કાંઈ કાટલું, અથવા લં અથવા માપ માપવા ખાઈનું કે ભરતલનું કાંઈ માપ, જોડું છે એવું જાણીને, તથા તે દગલ સે રાખવાં. ખાજીથી વાપરવામાં આવે એવા ઇરાદાથી જે માજિસ પોતાની પાસે રાખે તેને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ સમ ન નીકજે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા ળી શકા ય નહી	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની ખે માંના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
-------------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------	--	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાની સંક્ષેપ રીતે તપાસ થઈ શકે; નુઓ કલમ ૧૧૦ ક્રી. પ્રો. કોડ. ૧૮૮૨ નો ૧૦ માં આકટ.

ખાટા કાટલાં ૨૧૭ તેજવાનું કાંઈપણ યંત્ર, અથવા કાંઈ કાટલું, અથવા લાંબા અથવા માપબ ઈનું કે ભરતલનું કાંઈ માપ ખાટુ છે એવું જાણીને જે માણસ બનાવે, જાવવાં, વેચવાં, વેચે, અથવા કોઈને આપે, એટલા સારૂ કે તે ખરાને ઠેકાણે વપરાય અથવા એવું જાણીને કે તે ખરાને ઠેકાણે વપરાય એવો સંભવ છે, તે તેને એક વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફગની, અથવા જે બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે	જનમીનજોઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પાછલી કલમમાં બતાવેલો માંજીરેટ ઈ. નસાઈ કરે.	પાછલી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા.
--------------------------------	-----------------	---------------	---------------------	--	---------------------------

બાબ ૧૪ મો

લોકોની તનદુરસ્તી, સલામતી, અનુકુળતા, લાભ

તથા નિતી સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

સોડાપકારક ૨૧૮. જે શખસ એવું કાંઈ કામ કરે, અથવા એવી કાંઈ કામ કરે વિરૂધ્ધ કસુર કરે, કે જેથી સોડાને, અથવા જે માણસો પાડોશમાં રહેતા હોય અથવા જેઓના કબજામાં આંહી પાડોશમાં કાંઈ મોલકત હોય તે સરવ માણસોને, કાંઈ સાધારણ નુકશાન, ભય, અથવા ફુગ્મ થાય, અથવા જેથી જે શખસોને કાંઈ સારવજનીક હક વાપરવાની જરૂર પડે તે શખસોને નુકશાન, અડચણ, ભય, અથવા ફુગ્મ થયા વીના રહેતો નહીં; તે શખસે સોડાપકારક કૃત્ય કર્યું એમ સમજવું.

કોઈ સરવાપકારક કૃત્યથી કાંઈ અનુકુળતા અથવા લાભ થતો હોય, તે તે સમજાયો તે ગુન્હો માફ થઈ શકતો નથી.

ટીકા.—સોડાપકાર કૃત્ય તે સું તેની વાખ્યા આ કલમમાં આપેલી છે. કાંઈ સરવને લાભ પડે એવી અપકાર વસ્તુથી કાંઈ ફાયદો અથવા સગવડ થાય છે એવા આધાર ઉપરથી તે માફ થઈ શકે નહીં.

વળી સોડાપકાર કૃત્ય જે સરવને એક સરખો રીતે લાભ પડતું હોય તેને વાસ્તે ફક્ત એક જ વખત ફરીયાદ થઈ શકે કેમકે નહીં તે એક શખસ ઉપર એવા કરોડો ઠાવા થાય. વીન્ડર બોટમ વીરૂધ્ધ ડ્રબી; પણ કોઈ શખસને ખરું નુકશાન થયું હોય તે તેને વાસ્તે તે ઠાવો કરા શકે, જેમકે કોઈ શખસ જાહેર રસ્તા ઉપર કોઈ ખોડો બાંધે તેમાં

કોઈ રાખસ પરે અને તેનો પગ ભાગે તો તેના ઉપર દાવો થઈ શકે

પણ કોઈ જાહેર રસ્તા ઉપર તાણુન લેઈ જવા વરઘોડો ચડાવી જાય તો તેમાં કોઈ ખરમ સંબંધી ક્રીયાને લીધે કોઈને નુકશાન થયું, તેવા આખાર હપરથી તેના ઉપર દીવાની માં દાવો ચાલી શકે નહીં. સતકુ વલદ વીરધ ઈઆહીમ ઈ. સો.રી. ૨ મું. ૪૫૭.

સાધારણ રીતે એવું કહી શકાય કે કોઈ પણ કુત્યથી લોકોના સુખને, તંદુરસ્તીને તથા સહી સલામતીને કોઈ હેરાનગતી થાય તો તે લોકોપકાર કૃત્ય કહેવાય.

કોઈ જગ્યા ઉપર ગંદકી રાખવી, અથવા કોઈ એવો વેપાર કરવો કે જેથી કરીને હવામાં ખીગાડ થાય એ લોકોપકાર કૃત્ય થયું કહેવાય. વળી જુવાર રમવાનાં ઘર રાખવાં, તથા છીનડાને વાસ્તે ઘર ભાડે રાખવાં, એ પણ લોકોપકાર કૃત્ય છે.

પણ પ્રથમથી કોઈ તંદુરસ્તીને ખગાડ કરે એવો વેપાર કોઈ ધણિ દુર ચલાવતો હોય અને પછીથી તેની પરોશમાં જઈ લોકો વસે, તો તે લોકોથી દાવો કરી શકાય નહીં કે-મકે પ્રથમ તે વેપાર કાયદેસર ચાલતો હોય.

લોકોપકાર કૃત્યથી ફક્ત તંદુરસ્તીને જ નુકશાન થયું જોઈએ એવી કોઈ જરૂર નથી; જો તેમાંથી દુરગંધ આવે અને પરોશીઓને તેથી અડચણ થાય તો તે પણ લોકોપકાર કૃત્ય છે.

વળી ખસાવમાં એવું પણ કહી કહી શકાય નહીં કે અમુક કૃત્ય કાયદેસર છે અને પ્રતીવાદીની પોતાની જમીનમાં અને સગવડ ભરેલે ઠેકાણે થાય છે, રાજ મહમદ ખોસી વીરધ ઈસ્ટ ઈંગ્લીશ રેલવે કંપની ૧૦ ખં. સો.રી. ૨૪૧.

પીનલકોડ પ્રમાણે જે અપકાર કૃત્યને વાસ્તે શીક્ષા થાય તે છતાં પણ તેના ઉપર દીવાનીમાં દાવો થઈ શકે, અને ગમે તો તેને વાસ્તે ફરીયાદ થઈ હોય અગર ના થઈ હોય, જીજ્ઞા રણછોડ વીરધ જોધા. લોકોપકાર કૃત્યનાં ઉદાહરણો:—જાહેર રસ્તાનું તથા વહાણ ચાલી શકે એવી નદીઓનું રોકાણ કરવું; આવા રસ્તાઓ તથા જગ્યાઓને નુકશાન કરવું; આવી જગ્યાઓને સમરાવવાનું જેઓનું કામ હોય તે જીલ કરે અથવા ગફલત કરે તો; ભર વસ્તીમાં અથવા જાહેર રસ્તા ઉપર લોકોની તંદુરસ્તીને નુકશાન થાય એવો વેપાર ચલાવવો; પરોશીઓને હરકત થાય એવો ઘોંઘાટ કરવો; વસ્તીમાં ખંડુકનો દારૂ રાખવો વીગેરે.

જીંગીને જો ૨૬. જે માણસ કાયદા વીરધ અથવા ગફલતથી એવું કોઈ કામ ખમ પોંડીએ એ મ કરે, કે જેથી જીંગીને જોખમવાળા કોઈ રોગનો એપ પશરસે એવા રોગનો એપ વો સંભવ હોય, અને એવો સંભવ છે એમ તે જાણતો હોય, અથવા એ પસરે એવું ગફલત મા માનવાનું તેને કારણ હોય તે માણસને છ મહીના સુધીની ખિમાંના તીનું કામ. ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફડની, અથવા એ ખંનેની શીક્ષા હવામાં આવશે.

પગર વારડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગને મા. ઈ. નસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખિમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફડ અથવા ખંને
---------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ માણસને ચેપી રોગ થયો હોય અને કાંઈ પણ મતલબ શીવાય સારવ-
જનીક રસ્તા ઉપર જાય અથવા કાંઈ શખ્સ પોતાના છોડરાને એવા થયેલા રોગથી લેઈ જાય,
તો તે એવું કૃત્ય કરે છે કે જેને વીશે એ જાણે છે કે તે રોગ પથરાશે અને કાંઈ ખચીત
કારણ બતાવે નહીં (જેમકે તે છોડરાને કાંઈ ઈસ્પીતાલમાં મોકલવાનો હુકમ થયેલો છે તે
થી ત્યાં લેઈ જવાય છે) તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

જીંદગીને જો ૨૭૦. જે માણસ દેવશબ્દિથી એવું કાંઈ કામ કરે, કે જેથી જિં
ખમ પોંડોયે એ જાણે જોખમવાળા કાંઈ રોગનો ચેપ પસરશે એવા સંભવ હોય, અને એ
વા રોગનો ચેપ વો સંભવ છે એમ તે જાણતો હોય, અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ
પસરે એવું દેવશ હોય, તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે
બુદ્ધિનું કામ. જની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ થવા ૧લા અથવા ૨ જા ગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુ ધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથ વા હંડ અથ વા બંને.
----------------------------------	--------------------	--------------------	-----------------------	---	--

ટીકા—ચેપ વધારવાનો દેવથી ઈરાદો હોવો જોઈએ, કાંઈ શખ્સને સર્ધપડ નીળ્યા
હોય તેના ઉપર કાંઈને દયા આવે તેવા હેતુથી કાંઈ સારવજનીક રસ્તામાં ઉભો કે
રચો હોય, તો જેમણે તેને ઉભો કર્યો છે તેઓ આ કલમમાં આવી શકે નહીં.

રોગના સખ ૨૭૧. કાંઈ વાહાણને રોગના સખખથી દુર રાખવા બાબતની, અ
ખથી દુર રહેવા થવા તે સખખથી દુર રાખેલાં વાહાણોના કિનારા સાથેનો અથવા ખોળ
સંબંધીની કાંઈ વાહાણો સાથેનો વેહેવાર કેમ ચાલે તેનો અંદાજ કરવા બાબતની, અ
ઠાનું ન માન થવા જે જગોમાં કાંઈ ચેપી રોગ ચાલતો હોય તે જગો તથા ખોલ જ
વી. જોની બચે વેહેવાર કેમ ચાલે તેનો અંદાજ કરવા બાબતની હિંકુસ્તા
નની સરકારે, અથવા કાંઈ પણ સરકાર કરીને જાહેર કરેલી કાંઈ ઠાનું
ન જે માણસ જાણીબુજીને ન માને, તે માણસને છ મહીનાની મુદત
સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બં
તેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગ નો માલ્ટ્રેટ ઈ ન સાફ કરે.	૧ મહીના સુધી ખેમાંની ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હંડ અથ વા બંને.
----------------------------------	---------------------	--------------------	-----------------------	--	---

વેચવાને ધરા ૨૭૨. ડાઈ માણસ કાંઈ ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં ભેજ
 રાખેલી આ છે, એવા રીતે કે તેથી તે વસ્તુ ખાવાથી અથવા પીવાથી અવગુણ થાય;
 આવા અથવા પીવાને અથવા પીવાને વેચવી; અથવા
 તે વસ્તુમાં કાં તે ખાવાને અથવા પીવાને વેચાશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે
 વેચ કરવી. તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ
 ની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની
 સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વસ્તુ વારંટ પ્રતિષ્ઠા પદ શક નહીં	પ્રથમ સ મન નીકળે	જનમિન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા રા અથવા રાજ વરગ નો મા.ઈ.નસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથ વા રૂ.૧૦૦૦૬૩, ખાને
--	---------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—ખાવા પીવાની યોજનામાં ભેજ કરવી, ગન્ને તે તે મનુષ્ય ખાય અથવા ડા
 જાણવાને ખાય પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે.

ખાવાની અ ૨૭૩. જે વસ્તુ અવગુણકારક કરેલી અથવા થયેલી હોય, અ
 થવા ખાવા અથવા પીવા ભેગ સ્થિતિમાં ન હોય, તેવી કાંઈ વસ્તુ ખા
 વા અથવા પીવાની વસ્તુ હાખલ ડાઈ માણસ વેચે, અથવા વેચવાનું કે
 છે, અથવા વેચવા મુકે, અને તે વસ્તુ ખાવામાં અથવા પીવામાં અવગુ
 ણકારક છે એમ જાણીને અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં એ પ્રમા
 ણે કરે, તે તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્ર
 કારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ
 બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વસ્તુ પ્રતિષ્ઠા પદ શક નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જનમિન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા રા અથવા રા જ વરગનો મા.ઈ. કરે.	૬ મહીના સુધીની ખેમાં ના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ.૧૦૦૦૬૩ અ થવા ખાને.
----------------------------------	---------------------	--------------------	------------------------	--	---

ટીકા.—પાછલી ખે કલમમાં જે ભેજ કરવાનું ખતાવ્યું છે તે એવો રીતનું હોવું
 કે જેથી કરીને તનદુસ્તીને નુકશાન થાય. હવેમાં પાછી ભેજવળું એ કાંઈ ગુન્હો નથી.
 ખાવા અથવા પીવાને નુકશાન કરતા થઈ પડે એવો રીત ભેજ કરવો હોય અગર
 નહીં, તે પણ, આવા કાંઈ વસ્તુ વેચે અથવા વેચવાની ડાશોસ કરે તે ગુન્હો થાય છે.
 જે શખ્સ ઉપર ભેજ કરવાનું તે હોમત હોય તેણે પોતેજ ભેજ કરાવ્યું હોય, તે તે
 વેચે એ વાતથીજ ગુન્હો થવાને ખસ છે; પણ ડાઈ ખોજન એ કાંઈ ભેજ કરવું હોય
 ને અવગર વેચે, તે તેને ગુન્હેગાર ઠરાવવાને એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે તે વસ્તુ

ભેળ કરેલી છે એવું તે ભણતો હતો એટલુંજ નહીં પણ તેનો શો પરીણામ થશે એવું તે ભણતો હતો.

વસાણામાં ભેળ કરવી.

૨૭૪. કોઈ માણસ કાંઈ વસાણામાં અથવા તઈયાર કરેલા અહુ પથમાં કાંઈ ભેળ કરે, એવી રીતે કે તેથી તે વસાણાનો અથવા તઈયાર કરેલા અહુપથનો ગુણુ ઓછો થાય, અથવા તેની અસર બદલાય, અથવા તે અવગુણુકારક થાય, અને તેમાં તેવી કાંઈ ભેળ ન થઈ હોય એ પ્રમાણે તે કાંઈ દવાના કામને સાર વેચવી અથવા વાપરવી એવા ઈરાદાથી અથવા તેવાં કામને સાર તે વેચાશે અથવા વપરાશે એવો સંભવ છે એ નોંધવા છતાં, તે એ પ્રમાણે કરે, તો તે માણસને છ માની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	ભાગીવાળી શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરસીડન્સી માં અસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૧૦ વરગનો માં અસ્ટેટ ધનસા ઈ કરે.	૬ મહીના સુધીની ખેમાંના ગન્ને પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	--------------------	----------------	----------------------	---	---

ભેળ થએલા વસાણા વેચવા.

૨૭૫. કાંઈ વસાણામાં અથવા તઈયાર કરેલા અહુપથમાં તેનો ગુણુ ઓછો થાય, અથવા તેની અસર બદલાય, અથવા તે અવગુણુકારક થાય, એવી રીતે કાંઈ ભેળ થએલી છે, એમ જાણીને જે માણસ તે વસાણુ અથવા તઈયાર કરેલું અહુપથ, તેમાં ભેળ ન થઈ હોય એ પ્રમાણે, કાંઈ દવાના કામને સાર, વેચે, અથવા વેચવાનું કેહે, અથવા વેચવા મુકે, અથવા કોઈ દવાખાનામાંથી આપે, અથવા જે શખસને તે માં ભેળ થયેલી ખબર ન હોય એવા કોઈ શખસ પાસે તે દવાના કામમાં વપરાવે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મનનોંધે.	ભાગીવાળી શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરસીડન્સી માં અસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૧૦ વરગનો માં અસ્ટેટ ધનસા ઈ કરે.	૬ મહીના સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	----------------	----------------------	---	--

ટીકા.—ભિજ કરવી એટલે તેની તે જાતનું ખીન્નું વસાણું ભિજવવું એમ નહીં પણ કોઈ જુદોજ જાતનું ભિજવવું. અને તેથી કરીને જો કોઈ ઉત્તરતી જાતની તેવોજ વસ્તુની ભિજ કરવી એ ભિજ કરી કેહેવાય નહીં. જેમકે ઘણી જાતનાં કોડલીવર તેજ મળે છે, અને તેજ તેજ જુદોજુદી રીતે બનાવેલું હોય તો તેની જુદી જુદી અસર થાય. પણ જો કોઈ શખ્સને ક્ષય રોગ થયો હોય અને તે કોઈ દુકાનદારને ત્યાંથી કોડલીવર તેજ મંગાવે, અને તે દુકાનદાર ગમે તેવી હલકી જાતનું જો કોડલીવર તેજજ આપે તો તે કાંઈ સુ નેગાર થતો નથી.

કાંઈ વસાણા ૨૭૬. કાંઈ વસાણુ અથવા તઈયાર કરેલું અઉષધ તે જુદું વસાણુ ને. તે જુદું અથ અથવા તઈયાર કરેલું અઉષધ હોય એવી રીતે, કાંઈ દવાનાં કામને સા વા વસાણુ તઈયા રે જે માણસ જાણીયુજીને વેચે, અથવા વેચવાનું કેહે, અથવા વેચવા મુકે કરેલું અઉષધ હો. અથવા કોઈ દવાખાનામાંથી આપે, તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધી ય એ રીતે વે ની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના ચવુ. દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગને માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કે દઅથવા ૧૦૦૦ દંડઅથવા બંને
--	--------------------------	---------------------	----------------------------	---	---

ટીકા.—ખદલે મુકેલી દવામાં કાંઈ ભિજ કરવાને ધરાવે હોતો એમ હોવું જોઈએ એ મ કાંઈ આ કલમ પ્રમાણે નથી. પણ જે હોવું જોઈએ તે જો ના હોયતો ખસ છે. જે મકે કોઈ રસાયણ શાસ્ત્રી કાંઈ દવા શોધી કહાડે અને તેવી અસર ખરેખર કવીનાઈન જે વા થાય, તો પણ કવીનાઈન તરીકે તે ઓસડ વેચી શકે નહીં.

સારવજનીક ૨૭૭. કોઈ પણ સારવજનીક ઝરા અથવા જલાશયનું પાણી જે ઝરા અથવા જ માણસ યુધિપુરવક બિગાડે અથવા મેલું કરે, એવી રીતે કે તેથી તે પા જાશયનું પાણી જી રોજ જે કામમાં વપરાવુ હોય તે કામને સાર તે ઓધું લાયક થા મેલું કરવું. ય તો તે માણસને ત્રણ મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચશે રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન ની કજે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય ન હી.	કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી ખેમાંના મ મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૫૦૦ દંડ અથવા બંને.
---------------------------------	--------------------------	--------------------	----------------------------	------------------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ કોઈ સારવજનીક નહાને લગુ પડતી નથી; રાણી, વીરુ હોશિયર
ર કલકતા, ઉત્તર, કેમકે આ કલમમાં સારવજનીક ઝરા અથવા જલાશય રાખેલા વાપરેલા
છે, તેમાં નહીનો સમાવેશ થતો નથી.

બુદ્ધિ પુરવક ખગાડ કર્યો છે કે નહીં તે જોવાની જરૂર છે.

હવાને તનુ ૨૭૮. કોઈ જગાની હવા જે માણસ બુધિપુરવક ખગાડે, એવી
સ્ત્રીમાં ખિગાડ રીતે કે તેથી તે જગાની પાડોસમાં ઘણુ કરાને રહેનારા અથવા ધધો ક
રે એવી કરવી. રનારા અથવા કોઈ સરિયામ રસ્તા ઉપર ફરનારા રાખસોનો તંનુરસ્તીમાં
ખિગાડ થાય, તે માણસને પાંચસે રૂપીયા સુધીના દંડની, સીક્ષા કરવા
માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મન ની કળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈપણ માણ સ્ટેટ ઇનસાફ કરે.	રૂપ૧૦૦ નો દંડ.
---------------------------------------	--------------------------	--------------------	------------------------	----------------------------------	----------------

સગીયામરસ્તા ૨૭૯. કોઈ સરિયામ રસ્તાપર જે રાખસ કોઈ ગાડી એવી બુદ્ધિ
પર બેફીકરાઈથી કરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે હાંકે અથવા સ્વારી કરે કે તેથી મા
હાંકવું અથવા જાસની જાંઘળી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને વ્યથા
સ્વારી કરવી. અથવા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, તે રાખસને છ મહીનાની મુ
દત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એકહજાર રૂપીયા
સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય નહીં	કોઈપણ મા જાસ્ટેટ ઇનસાફકરે	૬ મહીના સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	----------------------	--------------------	----------------------------	---------------------------------	---

ટીકા.—બેફીકરાઈને વાસ્તે કોઈ રાખસને જવાબદાર ગણવાને એવી જરૂર છે કે તે
કૃત્ય તેની પોતીકી ગફલતથી થયું હતું. હીવાની દાવાઓમાં પોતાના ગુનાસ્તાના કૃત્યને વા
સ્તે શેઠ જવાબદાર થાય છે, પણ ફોજદારી કામોમાં જવાબદાર થતો નથી એક કેસમાં એ
મ બન્યું કે તોહોમતદાર દારૂખાનું વેચનાર હતો, તેની ગેર હાજરીમાં ઘરમાં આગ લાગી,
અને તેથી કરીને એક હવાઈ ઉડી અને બીજાનું ખાત થયું, તેમાં એવું કારણ હતું કે તે
સાપરાખ જવાબદાર નથી.

કોઈ ગાડી હાંકનારને રસ્તા વચ્ચે ઉભેલા રાખસ ઉપર ગાડી હાંકવાનો હક નથી, તે
પણ તેવી રીતે ઉભેલા રાખસે દુર ખસવું જોઈએ. તેથી કરીને જો કોઈ ગાડી હાંકનાર કો
ઈ બીજા રાખસ ઉપર હાંકી જાય તો પણ ગુન્હેગાર થતો નથી, પણ તેમાં નીચે પ્રમાણે
હકીકત હોવી જોઈએ; તેણે સામા માણસ વાંચે એમ ધારણ હોય કે તેણે દુર ખસવું જો

ઈએ, અને તેણે ગમ્મ તેવી રીતે ખાંચથી ગાડો હાંકી હોત તો પણ તેવી રીતે પેસા માણસ ખસત નહીં અને એવો અકસ્માત બન્યા વીના રહેત નહીં.

તેમજ કોઈ રેલવેની ગાડીનું પારણું ઉતારના હાથના દબાણથી ઉધડી ગયું હોય અને તેમાંથી ઉતાર પડી જાય; પણ એવો કાંઈ પુરાવો હોય નહીં કે પારણામાં અથવા બંધ કરવામાં કાંઈ કસુર હોત નહીં તે છતાં પણ રેલવે કંપનીની ગફલતને લીધે તેના ઉપર ફરીયાદ થઈ શકે.

તેમજ કોઈ પણ વાહાણનો હાંકનાર પોતાની બેફીકરાઈ અથવા ગફલતને લીધે તેમાં ખસનાર શખ્સને થતા નુકશાનનો જવાબદાર છે.

બેફીકરાઈથી ૨૮૦. જે શખ્સ કાંઈ વાહાણ એવી બેફીકરી અથવા ગફલતી બ વાહાણ ચલાવવું. રેલ્વી રીતે ચલાવે કે તેથી માણસનો જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા શખ્સને બધા અથવા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, તે શખ્સને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નક	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસાઈન્સી મા જીસ્ટરેટ અથવા ૧ અથવા ૨ જા વરગનો મા જીસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ પ્રકારની કેદ અથવા રૂ. ૩૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
----------------------------	--------------	----------------	---------------------	--	--

જોડા અજવા ૨૮૧. કોઈ માણસ કાંઈ જોડા અજવાળું અથવા નીશાણી અથવા નીશાણી, અથવા બીજું દેખાડે, એવા ઈરાદાથી કે તે દેખાડેથી કોઈ વાહાણ ચલાવનારો ઠગાય, અથવા ઠગાશે એવો સંભવ છે એવું જાણીને, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ૬૩ ની અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને
---------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	-----------------------	--

ધણી ભારત ૨૮૨. જે વાહાણ એવી હાલતમાં અથવા ઝટલું ભરેલું હોય કે રેલમાં અથવા દેસ તેમાં જનારા શખ્સની જીંદગી જોખમમાં રહે, તેવા કોઈ વાહાણમાં તવાળાં વાહાણમાં ખેસાડીને ભાડને સાર જે માણસ જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કે ભાડું કરીને કોઈ ઈ શખ્સને જજામરગે લઈ જાય અથવા મોકલે, તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હ

રમે ભઈ જવો. બાર રૂપીના સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બાર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	ભમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા ળી રા કાય ન હી.	પરેશીડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા રા અથવા ર ભ વરગ નો માલસ્ટેટ ઈ નસાઈ કરે.	ફમહીના સુધી બેમાં ના ગમેતે પ્રકારની કુદ અથવા રૂ૧૦૦૦ ફંડ અથવા બંને,
----------------------------------	--------------------------	--------------------	----------------------------------	--	---

ટીકા.—જે હોડીઓવાળા નદીઓમાં હોડીઓ ભાડેફેરવે છે તેમની હોડીઓમાં જો
બાર વધારે ભરેલા હોય અથવા બોલ રોતે તેમની હોડીઓ ઉતારીએને સહી સજામત લે
ઈ જવા ભાયક હોય નહી, તો તેઓ જવાબદાર થાય છે.

સરિયામરસ્તા રત્ન. જે માણસ કાંઈ કામ કરવાયો, અથવા પોતાના કમળ
અથવા વાહાણના અથવા હવાલા માંડેલી કાંઈ મીઠાંકનનો બદેબસ્ત રાખવામાં કસુર કે
રસ્તામાં ભય અ રવાથી ખુસ્કીના અથવા તરોના કાંઈ સરિયામરસ્તામાં કાંઈ રાખસને
થવા અકબલ કે ભય, અડચણ, અથવા નુકશાન કરે, તે માણસને બરો રૂપીના સુધીના
ફંડની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

બાર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકજે.	ભમીન લે ઈ શ કાય.	માંડીવા ળી શકા ય નહી	પરેશીડેન્સી માલસ્ટેટ અથવા ર ભા અથવા ર ભ વરગનો માલસ્ટે ટ ઈનસાઈ કરે.	રૂ૨૦૦ નો ફંડ.
----------------------------------	----------------------	------------------------	----------------------------	---	---------------

ટીકા.—માણુ કરીને દરેક માણસ પોતાનો મોતકત એવી રીતે ઉપયોગમાં લેવો જો
ઈએ કે જેથી કરીને બોળને નુકશાન થાય નહી. આ કલમમાં જે શુદ્ધો ખતાવ્યો છે તે
કોઈ સારવજનીક રસ્તામાં અથવા કોઈ જલ મારગે, અથવા ખાડીમાં કોઈ રાખસને નુ
કશાન અથવા ભય કરવાને વાસ્તે છે. જેમ કે કોઈ હોડી કોઈ નદીમાં, અથવા ખાડીમાં
ડુબે અને તેથી કાંઈને નુકશાન થાય, તો જેમના હવાલામાં તે હોડી હોય તેઓ જવાબ
દાર થાય છે. કલમના શબ્દો ઉપરથી જણાય છે કે કોઈ રાખસને ખરેખર નુકશાન થ
એવું જોઈએ.

કાંઈ જેડેરી રત્ન. કાંઈ જેડેરી પદારથથી જે માણસ કાંઈ કામ એવા અફિકરી
પદારથથી ગૃહન અથવા ગૃહજની ભરેલી રીતે કરે કે તેથી માણસના જીવની જોખમમાં આ
વી ભરેલા થાય, તે અથવા કોઈ બીજા રાખસને બધા અથવા નુકશાન થશે એવો સંભ
વ દેખાય, અથવા જે માણસ પોતાના કમળમાંડેલા કાંઈ જેડેરી પદાર
થ સંપાંધી, તે જેડેરી પદારથથી માણસના જીવની કાંઈ સંભાવ જોખમ
થતુ અટકે, એવો બદેબસ્ત રાખવામાં નાણીબુજીને અથવા ગૃહજના

થી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી માણ સ્ટેરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માણસ્ટેરે ૧૮ ઈનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
--	----------------------	---------------------	------------------------	---	--

ટીકા.—જે રસ્તા ઉપર અથવા ગડયાએ છોકરાં બાલુ કરીને જતાં હોય અથવા રમતાં હોય ત્યાં આગળ કાંઈ જીવ ભે એવું જોર ઉઘાડું મુકવું, તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. કાંઈ નુકશાન થાય અગર ના થાય તોપણ ખેફીકરાઈને વાસ્તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે.

અગિયારમી અથ ૨૮૫, આગળ અથવા કાંઈ સીગ્રજવાલાગ્રાહી પદારથથી જે માણસ સીગ્ર જવા સ કાંઈ કામ એવો ખેફીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી જાગ્રહી પદારથ માણસની જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને બધા સંબંધી ગફલતી અથવા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, અથવા જે માણસ પોતાના ભરેલી માલ, કબજા માંહેના કાંઈ આગળ અથવા કાંઈ સીગ્રજવાલાગ્રાહી પદારથ સંબંધી, તે આગળ અથવા સીગ્રજવાલાગ્રાહી પદારથથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાવ્ય જોખમ થવું અટકે, એવો બદોબસ્ત રાખવામાં જાણીપુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય નહીં.	કોઈ પગ ગાજસ્ટેરેટ ઈનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	---------------------	--------------------	-----------------------------	------------------------------------	---

ટીકા.—એવું પાદ રાખવું કે આ કલમમાં એવા કૃત્યને વાસ્તે શીદ્ધા કરાવી છે કે જે કૃત્યથી માણસની જીંદગીને નુકશાન થાય અથવા બધા થાય.

અવાજ સાથે ૨૮૬. અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથથી જે માણસ કાંઈ કુટે એવા કાંઈ કામ એવો ખેફીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી માણસ પદારથ સંબંધી ગ ની જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને બધા અથ ગફલતી ભરેલી મા વા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, અથવા જે માણસ પોતાના કબજા, જામીન માંહેના અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથ સંબંધી, તે પદારથથી

માણસની જાંઘીને કાંઈ સંભાળ્ય નોખમ થતુ અટકે, એવો બહોળસન રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જામ વારંદે પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	કોઈ પણ માજુસ્તરેટ ઈનસાફ કરે	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
------------------------------	----------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------------------	--

ટીકા.—કોઈ વસ્તી વાળી જગ્યાએ ખંડુકનો દારૂ અથવા દારૂખાનું જથ્થાબંધ રાખવામાં આવે અને જો કે તે ગફલત ભરેલી રીતે રાખવામાં આવે નહીં તો પણ કદાચ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થઈ શકે. કોઈ પણ અજાણ સાથે હુટે એવી વસ્તુ કોઈ પોતાના કબજામાં તેનો કેવો ગુણ છે તે જાણીને રાખે, તો તેણે તેના નોખમ ખરોખર સંભાળ રાખવી જોઈએ.

ગુન્હેગારના કે રદ્દ. કાંઈ સાંચાથી જો માણસ કાંઈ કામ એવી ખેડીકરી અથવા અથવા હ વા ગફલતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી માણસની જાંઘી નોખમમાં આવામાં હોના કાંઈ વે, અથવા કોઈ ખીજ રાખસને વ્યથા અથવા નુકશાન થશે એવો તે સાંચા સંબંધી ગ સંભવ દેખાય, અથવા જો માણસ પોતાના કબજા અથવા હવાલા માં હોઈના કાંઈ સાંચા સંબંધી, તે સાંચાથી માણસની જાંઘીને કાંઈ સંભાળ્ય નોખમ થતુ અટકે, એવો બહોળસન રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જામ વારંદે પોલીસ પકડી શકે નહી	પ્રથમ સમ મન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી.	પરેસીડન્સી માજુસ્તરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજુસ્તરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને
----------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમમાં “અથવા પોતાના કબજામાં” એ શબ્દો છે, તે મુકવાનું કારણ એટલુંજ કે તેમાં ઈજનેરોનો પણ સમાવેશ થાય, કેમકે ઈજનેરોના ચારજમાં કાંઈ સાંચા કામ હોય છે.

ઈમારતો તો રદ્દ. કાંઈ ઈમારત તોડી પાડવામાં અથવા તેને મરામત કરવાની પાડવામાં આ માં જો માણસ તે ઈમારત બાંધતો, તે ઈમારતના અથવા તેના કોઈ

ધવા તેઓને મ ભાગના પડવાથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાળ્ય જોખમ થતુ અટકે, રાખત કરવા ખા એવો બંદોબસ્ત રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, ખત ગફલતી. તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી પકડે નહીં.	પ્રથમ સ મનોન લે મન નીક ઈ શકાય, જે.	મોડોવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલુસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ લા વરગનો માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
---------------------------------	------------------------------------	---------------------	---	---

ટીકા.—કેવી જાતની સાવચેતી રાખવી, તે વસ્તુની જરૂરોપત હપર આધાર રાખે છે.—કોઈ મકાન એવી એકાંત જગાએ હોય કે જ્યાંહાં શખ્સોને જવા આવવાનો પરિચય હોય નહીં, તે જોવી સાવચેતી વધારે લોકો જવા આવતા હોય તેવે ઠેકાણે લેવાય તે દલી બધી આવે ઠેકાણે લેવાની જરૂર નથી.

કોઈ જાનવર રત્ન. જે માણસના પોતાના કબજા માંહેના કોઈ જાનવર સેખં સંબંધી ગફલતી. ધી, તે જાનવરથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાળ્ય જોખમ થતુ અટકે, અથવા મહાબંધાનું કાંઈ સંભાળ્ય જોખમ થતુ અટકે, એવો બંદોબસ્ત રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ સ મન નીકળે	જાનની લે ઈ શકાય.	મોડોવાળી શકાય નહીં.	કોઈ પણ માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------	------------------	------------------	---------------------	------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે મુખ્ય જોવાનું એ છે કે જાનવરનો ધાતકી સ્વભાવ ગુજાર જાણતો હોય કે નહીં. પણ કોઈ જાનવર સ્વભાવે ધાતકીજ હોય જેમકે કે વાઘ કે શીંછ, તે એવું અનુમાન થઈ શકે કે તેનો માલિક તેના સ્વભાવથી વાટકે હોવો જોઈએ; ખીજી બાબતમાં સ્પષ્ટ સાબ હોવાની જરૂર છે.

૧ કોઈ માલિક પોતાનું જાનવર પોતાના ચાકરની સંભાળ નીચે મુકે, તે ચાકર તે જ જાનવર વીશે જાણતો હોય તે તેનો માલિક જાણે છે એમ અનુમાન થઈ શકે અને તેથી કે રીમે જે પરીણામ નાપજો તેને વારંતે માલિક જવાબદાર થાય.

પણ કાઈ જનાવર સ્વભાવનું એવું કૃર હોય નહીં કે જેથી કરીને માણસની છાત્રાનીને નુકશાન કરે તો તેવી ખાખતમાં જે તે શખ્સ તે જનવરના ખાતરીપણા વીરો રૂપ રીતે વાકેફ હોય નહીં, તો તે સાપરાધ જવાબદાર થઈ શકેતો નથી.

કાઈ ધોડાની ધોડારવાળો જાણી જોઈને કાઈ ગ્રાહકને ખીલકુલ કેળવ્યા વીનાનો ધોડો સ્વારો કરવા આપે અને તે સ્વારને તે વોરો જાહેર કરે નહીં અને જે સ્વાર પડી જાય અથવા તેને ખીજી રીતે તે ધોડો નુકશાન કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે જવાબદાર થાય, સોકાપકારક રૂ. ૨૦૦. જે ખાખતને સારૂ ખીજી રીતે સીક્ષા કરવાનું આ કાયદામાં નથી સીક્ષા, કારણ નથી એવી ખાખતમાં જે માણસ કાંઈ સોકાપકારક કૃત્ય કરે, તેને બસે રૂપિયા સુધીના દંડની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટો પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન બેઠક શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કાઈપણ માણસ સ્ટેટ ઇનસાફ કરે.	રૂ. ૧૦૦૦ દંડ.
-----------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	-----------------------------	---------------

ટીકા—કાઈ મુસાફરના બગલાનો જે શખ્સના હાથમાં હવાસો હોય તે શખ્સે કાઈ ગુજાકને ત્યાં નહીં આવવા પ્રથમથી ચેતવણી આપી હોય અને તે ગુજાક કાઈ મુસાફરના બાલાવાથી ત્યાં આવે અને ત્યાં કાઈને કાઈ પ્રકારની હરકત ન કરી હોય, તો તે આ કલમ પ્રમાણે મુન્દેગાર થતી નથી. રાજી વીરૂષ મુસામત બેગમ. ૨ નો. વે. પ્રો. ૩૪૬.

બંધ કરવાની રદી. ફલાણુ સોકાપકારક કૃત્ય તુ ફરીથી કરીશ અથવા જારી તાકીદ થયા પછી રાખીશમાં એવી તાકીદ કરવાનો જે સરકારી નોકરને કાયદેસરના અત્યારથી અપકારક કૃત્ય હોય તે સરકારી નોકર તેવી તાકીદ કીધા છતાં, જે માણસ સોકાપકારક કૃત્ય જારી રાખે કૃત્ય ફરીથી કરે અથવા જારી રાખે, તે માણસને છ મહીના સુધીની આજીવન સજા, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટો પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન બેઠક શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માં સ્ટેટ અથવા જિલ્લા અથવા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી બેમાંનાં ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
-------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	--

ખીભત્સ પુ. ૨૬૨. કાંઈ ખીભત્સ પુસ્તક, યોગાનીદ, કાગળ, ચીત્ર, તરખીર, પ્રસ્તુતો વેચાણ તિમા અથવા આકાર, જે માણસ વેચે અથવા વેરુએ અથવા વેચવાને કે વગેરે. ભાડાને સારૂ પરદેશમાં આ દેશમાં આણે અથવા છાપે, અથવા સરવેમાં કે જુવે એવી રીતે જાણી જોઈને દેખાડે, અથવા તેમ કરવાનો કોસ્ત

સ કરે, અથવા તેમ કરવાનું હોય, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ.—કોઈ દેવસ્થાન મધ્યે અથવા ઉપર, અથવા મુરતિઓને ઘેરાયેલા સારૂ વખતે રાતા કોઈ રથ ઉપર, કેરેલી અથવા નક્સી પાડેલી, અથવા ચિતરેલી, અથવા ખીજી રીતે કાઢાડેલી, અથવા ધરમ સંબંધી કોઈ કારણસર રાખેલી કે વપરાતી, કોઈ પણ પ્રતિમાને આ કલમ લાગુ પડતી નથી.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જલ્લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમના અપવાદમાં જ પતાવ્યું છે કે કોઈ ધરમ સંબંધી તથા કોઈ દેરામાં કાલાન ગોપી અથવા રાધા કૃષ્ણનાં ચિતર ચિતરેલાં હોય તેને આ કલમ લાગુ પડે નહીં.

વેચવા અથ ૨૬૩. ઉપલી કલમમાં લખ્યું છે તેવું ખીબતસ પુસ્તક અથવા તેના દેખાડવા સા વી ખીજી કોઈ વસ્તુ, વેચવા સારૂ, અથવા વેચેચવા સારૂ, અથવા સેમ રૂ ખીબતસ પુસ્તક. જા સોડાને દેખાડવા સારૂ, જે માણસના કબજામાં હોય તેને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જલ્લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	---	---

ખીબતસ ગી ૨૬૪. કોઈ જાહેર જગ્યામાં અથવા જાહેર જગ્યાની પાસે જે માણસ કોઈ ખીબતસ ગીત, અથવા લાવણી, અથવા રાખેલ ગાઈ, બોલી, અથવા ઉચ્ચારીને, ખીબતોને દુઃખ આપે, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	નમીન બેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પોસ્ટાફિસમાં માલ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ નવરગનો માલ્ટરેટ ધનસાફ કરે	૬ મહીના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	----------------------	--	--

ટીકા.—આ કલમના શબ્દો પ્રમાણે એવી જરૂર છે કે જગ્યા સારવજનીક હોવી જોઈએ અને તેવા કૃત્યથી ખીનખોને હરકત થાય તેમ હોવું જોઈએ. આ કલમમાં “ખીનખો” શબ્દ છે તેનો અર્થ આ કાયદાની કલમ ૯ પ્રમાણે એક વચનમાં પણ ગણા શકાય તેમ ખુલ્લવચનમાં પણ ગણી શકાય.

“૧૮૪. અ; સરકારે હુકમ આપ્યો નહીં હોયતેવી સારતી કાઢાડવા સાર કાંઈ આફીસર (એટલે કચેરી) અથવા જગા જે માણસ રાખે તે ને ઘણામાં ઘણી છ મહીના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સજા અથવા એ એક સીધા કરવી.”

સારતીની આફીસ રાખવી.

“અને સરકાર પ્રકારની હરકાઈ સારતીમાં હરકાઈ ટીકીટ અથવા ભાટ અથવા નંબર અથવા અંક કાઢાડવા બાબત અથવા તેને લગતી વળગતી ફલાણી વાંત બનશે તો ફલાણા માણસના કાયદા સાર ફલાણી રકમ અથવા માલ આપવામાં આવશે અથવા ફલાણી વાંત કરવામાં આવી શકે અથવા કરવામાં આવશે નહીં એવો હરકાઈ કરાવ જે માણસ પ્રતિષ્ઠા કરશે તેને એક હજાર રૂપિયા સુધી દંડ કરવો” (સને ૧૮૭૦ આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	નમીન બેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કાંઈપણ માલ્ટરેટ ધનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬ અથવા બંને.
અને જો સારતી બાબતના કરાવ પ્રતિષ્ઠા કરવાનું હોય તો.			હવે પ્રમાણે પણ		એક હજાર રૂપિયાનો દંડ.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેના તોફાનમાં સ્થાનિક સરકારના હુકમ શીવાય અથવા અન્યાર શીવાય કામ ચાલી શકે નહીં.

—૦૦૬+૩૦૭—

બાબ ૧૫ મો.

ધરમ સંબંધી ગુન્હા બાબત

કાંઈપણ ન ૨૯૫. જો કાંઈ માણસ કાંઈ પુલનના ઠેકાણાનો અથવા પદારથને

તીના ભોટાના કાઈ પણ જાતના ભોટા પવિત્ર ગણતા હોય તે પદાર્થનો નાશ કરે એ
 ખરમને અપમાન થવા તેને નુકશાન કરે કે જાદુ કરે એવા ધરાશાથી કે તેમ કરીને કાઈ પણ
 ન કરવાના ધરા જાતીના ભોટાના ખરમને અપમાન પોંદોઆડવું, અથવા એવું જાણીને કે
 કાંઈ કાઈ પુણ્ય એ પ્રમાણે નારા અથવા નુકશાન અથવા જાદુ કરવાથી કાઈ પણ જા
 ના ઠેકાણાને નુ નીના ભોટા પોતાના ખરમને અપમાન પોંદોઆડવું એમ સમજશે એવો
 કશાન કરવું એ સંભવ છે, તે તે માણસને એ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા
 થવા તેને જાદુ કે કારની કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આ
 ર્યું. વશે

વંશર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી મા જુરેટ અથવા ૧ હા અ થવા ૨ જા વરગેનો મા. ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાનીકર અથવા દંડ અથવા બંને
-----------------------------------	----------------------	--------------------	-----------------------	---	--

ટીકા — આ કલમ પ્રમાણે જાણી જોઈને નારા કરવાનું અથવા નુકશાન કરવાનું કૃત્ય
 સાબીત કરવું જોઈએ, જેમકે કાઈ પવિત્ર જગ્યામાં કાઈ ગાયનું ગળુ કાપવું વીગેરે
 આ કલમ પ્રમાણેનો મુદ્દો થવાને સાફ કાઈ ખરમનું અપમાન કરવાનો ધરાશો
 હોવો જોઈએ.

કાઈ ખરમ સં ૨૬૧. કાઈ પણ મંડળી દેવ પુજન અથવા ખરમ સંબંધી ક્રિયા કે
 બંધી મંડળીને, રવામાં કાપદા મુજબ રોકાએલી હોય તેને, જે માણસ બુધિપુરવઠા અડ
 અડમણ કરવો. ચણ કરે, તે માણસને એક વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા
 રની કેદની, અથવા દંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વંશર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી મા જુરેટ અથવા ૧ હા અથવા ૨ જા વરગેનો મા જુરેટ ઈનસા ફ કરે.	એક વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર નીકર અથવા રૂ ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	---	--

ટીકા.— હીંદુઓમાં ઘણી જાતની જગાઓ છે, જેમકે જગંનાથ, અક્ષાહાખાદ, કા
 શી, હરદવાર વીગેરે. આવે ઠેકાણે ઘણા ભોટા ખરમ ક્રીયાઓ કરવા એકઠા મળે છે. તેમ
 જ બીજા ઘણા શખ્સો ખરમ વીવદ કરવા મળે છે. જે શખ્સો ખરમ સંબંધી વાદ વીવાદ
 અલાવતા હોય, તેઓ અડમણ કરે છે, એમ આ કલમ પ્રમાણે સમજવું નહીં.

કબરસ્તાન વી ૨૬૩ કાઈ પણ શખ્સનું કાલ દુખાવવાના ધરાશાથી, અથવા કાઈ
 ગેરમાં વગર ૨ પણ શખ્સના ખરમને અપમાન પોંદોઆડવાના ધરાશાથી, અથવા એ કે
 જાણીને જવું. રવાથી કાઈ શખ્સનું કાલ દુખારો અથવા કાઈ શખ્સના ખરમને અપ
 માન પોંદોઆડવું એવો સંભવ છે એમ જાણીને, કાઈ પુણ્યની જગામાં,
 અથવા કબરસ્તાનમાં અથવા પ્રેતસંસ્કાર કરવા સાફ અથવા મુદ્દાં મુક

વા સાર જુદો કાહોલી જગામાં, જે માણસ વગર રત્નએ પ્રવેશ કરે, અથવા કોઈ પરેતનું અપમાન કરે, અથવા પરેત સંસ્કાર કરવા સાર મળે લા કોઈ રાખસોને અડચણ કરે, તે માણસને એક વરસની મુદત સુધી નો ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંને ની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટો પોલીસ પકડી થકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જમીન ભે ડ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગ નો માણસ્ટેટ ડ નસાઈ કરે.	૧ વરસ સુધીનો ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	----------------	--------------------	---	---

ટીકા.—કોઈ પુત્રની જગામાં વગર રત્નએ પ્રવેશ કરવો અથવા કોઈ કમ્પરસ્ટાન અથવા મુડાની કીયામાં અપમાન કરવું એ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે.

ધરમ સંબંધી રહત ધરમ સંબંધી કોઈપણ રાખસનું દીલ કુખાવવાના પાકા ડ કોઈ પણ રાખ રાદાથી જે માણસ તે રાખસ સાંભળે એમ કોઈ રાખ પોભે, અથવા સનું દીલ કુખા કોઈ અવાજ કરે, અથવા તે રાખસના દેખવાં કોઈ ચાળા કરે, અથવા વવાના પાકા ડ તે રાખસની દ્રષ્ટી પરે એમ કોઈ પદારથ મુકે, તે માણસને એક વરસ રાદાથી કોઈ ર ની મુદત સુધીનો ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

ગેરે.

વગર વારંટો પોલીસ પકડી થકે.	પ્રથમ સમન નીકળે	જમીન ભે ડ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માણસ્ટેટ ડ નસાઈ કરે	એક વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------	-----------------	----------------	-----------------	---	--

ટીકા.—કોઈ કોઈ કલમના ગુન્હા માંડી વાળી શકાય તેવા છે તે વાસ્તે કીમીનલ પ્રોસેગ્યર કોડ (૧૮૮૨ના ૧૦મો આક્ટ) ની કલમ ૪૪૫ જુઓ.

મજકુર કલમ વીશે વીચાર કરતાં સાધારણ અપવાદો ખસુસ કરીને દયાનમાં રાખવા જોઈએ; કેમકે કોઈ પાદરી અથવા ધરમ ગુર પોતાની શુદ્ધ ખુદીમાં ઉપદેશ કરતો હોય તેથી ખીજાઓને ગમ્મ તે ગુન્હો થતો હોય તો પણ જવાબદાર થતો નથી; તેમજ કોઈ માણસ્ટેટ પોતાની ફરજ પ્રમાણે કોઈ ધરમ સંબંધી વરઘોરો અટકાવે તો તે પણ કોઈ જવાબદાર થતો નથી.

આખરું મે

માનસના શરીર સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત,

છઠ્ઠી સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

શિક્ષણીય મ
નુસ્ખ વ્રથ.

૨૯૯. જ્ઞાત આજીવાના ઇરાદાથી, અથવા જોઈ જ્ઞાત ધર્મોના સંભવ હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી, કાંઈ કામ કરીને અથવા ફલાણું કામ કરીને જ્ઞાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે કામ કરીને, જે માણસ જ્ઞાત આજી, તે માણસે શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

દર્શાવે,

(અ) જ્ઞાત આજીવાના ઇરાદાથી, અથવા તેથી જ્ઞાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અ એક ખાડાની ઉપર લાકડીઓ ગોઠવીને ધાસથી પાયરે, અને તે જગ્યા ન મજબુત છે એમ માનીને અ તે પર ચાલતાં અંદર પડીને તેનો જીવ જલ્પ, તો અ એ શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ એક ગ્રાડી પાછળ છે એવું અ જાણે છે જ ને એ વાતની ખબર નથી. હવે અનું જ્ઞાત આજીવાના ઇરાદાથી, અથવા એથી અ નું જ્ઞાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અ જ ને તે ગ્રાડીમાં ખંડુક ભરીને મારવાને લલચાવે, અને તે પ્રમાણે જ ખંડુક મારીને અ નો પ્રાણ લે, તો અ ઠેકાણે જ કાંઈ ગુન્હાનો તકસીરવાર નહીં થાય એમ ખતો શકે છે, પણ અ એ શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) એક પક્ષીને મારીને તે ચોરી લેઈ જવાના ઇરાદાથી તેને ગોળી મારવામાં અ એક ગ્રાડી પાછળ ખંડુકા જ નો જીવ લે, અને જ ત્યાં ખંડુકા છે એમ અ જાણે તો ન હોય, તો અ ઠેકાણે અગર અ એક કાપડા વિરૂપ કામ કરતો હતો તો પણ તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હાનો તકસીરવાર નથી, કેમકે તેણે જ નો જીવ લેવાનો, અથવા જે કામથી જ્ઞાત થવાનો સંભવ તેના જાણ્યામાં હોય એવું કાંઈ કામ કરીને જ્ઞાત આજીવાનો, ઇરાદો કર્યો નહીં હતો.

ખુલાસો ૧ લો — જે રાખસને કાંઈ રોગ, કે વ્યાધી, શરીરની અશક્તતા થઈ હોય એવા કાંઈ રાખસને જે માણસ શરીરનું નુકશાન કરે, અને તેથી કરીને પેલા રાખસનું જ્ઞાત વેઠે હું થાય તો તે માણસે તે રાખસનું જ્ઞાત આજી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ જો — જે ઠેકાણે કાંઈ શરીરના નુકશાનથી જ્ઞાત થાય, તે ઠેકાણે જે રાખસે તે શરીરનું નુકશાન કર્યું હોય તેણે તે જ્ઞાત આજી એમ સમજવું, પણ અગર ખરા અર ઇલાજ કર્યો તથા હોંસીપાર હકીમની દવા કરીને તે જ્ઞાત થતું ખતો સકત એમ હોય તો પણ

ખુલાસો ૩ જો — માના પેટ માંડેલા ખર્યાનું જ્ઞાત આજીયું તે મનુસ્થવધનો ગુન્હો નથી પણ કાંઈ જીવતાં ખર્યાનો કાંઈ પણ ભાગ ખાહર નીકળ્યો હોય, પણ તે ખર્યાનો સ્વાસ્થ્યવાસ ન લેવાયા હોય અથવા તે પુરેપુરે જનમ્યું ન હોય તો પણ તે જીવતાં ખર્યાનું

જાત આશ્વયુ' તે શિક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુન્હો થઈ શકે.

ટીકા - શિક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે ગુન્હેગારના કૃત્યથી જાત થવું જોઈએ એટલુંજ નહીં પણ જાત થયે એવા ધરાદાથી કરવું જોઈએ અથવા જાત થવાનો સંભવ છે એવા જ્ઞાનથી જાત થવું જોઈએ: જેમકે

કાઈ વાણીએ કાઈ સરપના જેવી દાંત કાઢ્યા ના હોય એવું પોતે જાણતો હોય તે છતાં કાઈ તમાસો જોનાર શખ્સના માથા ઉપર તે સરપ મુકે, અને તે શખ્સને તે કરે અને મરે જાય, તો તેમાં એવું કારણું કે તેણે મનુષ્ય વધનો ગુન્હો કર્યો અને કલમ ૩૦૪ પ્રમાણે શિક્ષા પાપ અને કલમ ૩૦૪ અ પ્રમાણે નહીં, એનું કારણ એ કે જાત થવાનો સંભવ છે એવું જાણીને તેણે તે કૃત્ય કર્યું, જે કે તેમાં તેનો ખીલકુલ ધરા હો નહોતો. રાણી વીરૂપ ગણેશ. ૫ કલકત્તા. ૩૫૧.

શિક્ષણીય મનુષ્ય વધનું તોડીંમત હોય અને તે ગમ્મ તો ખુનને મળતું આવતું હોય અથવા ના હોય તો પણ, તે ગુન્હો સ્થાપીત થવાને વાસ્તે તેમ કરવાનો ધરાદો હતો અથવા જ્ઞાન હતું એવું ફરીયાદી તરફથી સાબીત કરવું જોઈએ. રાણી વીરૂપ શંખ એલાણ. જે આ બરાબર સાબીત થઈ શકે નહીં તો ફરીયાદનીશ્કૃણ જાય.

કાયદાનો એવો મહત્વ છે કે જે કૃત્ય કાઈ શખ્સ કરતો હોય તેનો શો પરીણામ થશે તે તે જાણે છે એમ સમજવું, તે ઉપરથી એવો અનુમાન થઈ શકે કે તેમ કરવાનો તે નો ધરાદો હતો. પણ આવો અનુમાન કાઈ એકસ અજ્ઞાનતાને લીધે દુર થઈ શકે જેમકે,

કાઈ જંગલી શખ્સ જેણે કાઈ દીવસ કાંઈ હથોપાર જોયાં હોય નહીં તે કાઈ શખ્સ સામે બંકુકનો ખાર કરે, તો એમ સમજવું નહીં કે તે શખ્સને મારો નાંખવાનો તે જંગમનો ધરાદો હતો. પણ કાઈ સાધારણ માણસ તેમ કરે તો હકીકત જુદીજ નીપજ.

કાઈ કેદીએ પોતાની આંખો નીચે પાડી નાંખીને તેની છાતી ઉપર પોતાની ધુટણ મુકે એ અને બંધ કરેલી મુઠ્ઠીએ એ ત્રણ તેના માથા ઉપર મારી તેથી કરીને તેના મગજમાંથી ભોહીની ખરો નીકળી અને તેથી તેનું જીવન થયું, તેમાં એવું કારણવામાં આવ્યું કે જાત કરવાનો ધરાદો હતો નહીં અને શરીરની જે હાની કરી તે કુદરતના નીયમ પ્રમાણે એટલી પુરતી હતી નહીં કે જેથી કરીને જાત થાય, તેથી કરીને તે કેદીએ ખુન કર્યું નહીં પણ શિક્ષણીય મનુષ્ય વધ કર્યું. રાણી વીરૂપ ગોવીંદા. ઇ. જી. રી ૧ મું. ૪૪૨.

કાઈ માણસ ખીજને એક ફટકો મારે આવો ફટકો કુદરતના નીયમ પ્રમાણે જાત કરી શકે તેમ હોય નહીં, પણ તે માણસના પેટમાં ખરાબની માંઠ હોવાને લીધે તેવો ફટકો ખારવાથી તેનું જાત થાય. આવો રોગ કેદી જાણતો હોય નહીં તો તે શિક્ષણીય મનુષ્યવધ થઈ શકે નહીં, રાણી વીરૂપ પંચાનન. ૧ આર. સી. સી. ૭૭.

કાઈ નદીમાં પુર આવ્યું હોય, અને કાઈ શખ્સ ત્યાં ઉભેલો હોય તેને પુછે કે નદીમાં ઉતરી સામે પાર જવાશી? અને પેલા શખ્સ જવાદે અને ઉતરનારનું જાત થાય. જે શખ્સ જવાની હા કહી, તે શખ્સને મુસાફરને સાવચેતી આપવા પગાર કરી બેસારેલો હોય તેમ હોયતો તેણે આવી ખાખતમાં ખુન કર્યું એમ સમજવું. પણ જે ખીજે કાઈ માહો

ત શખ્સ હોય, તો તે કાંઈ ખુન કર્યું એમ કહી ચકાવ નહીં.

કેટલી હાની થવાની તે ઉપર પણ વીચાર કરવો જોઈએ. કાંઈ શખ્સ બીજાને કાંઈ ઉપર તમાચો મારવા જન્ય ભેટલામાં તે પારોએથી કુદી પડે તો તેમાં કાંઈ ગુનો અર્થ શકે નહીં; તેમજ

કાંઈ જે હોકરા પાતાનાં ઘેર બીજા શખ્સના અંતરમાં મારવા લેઈ ગયા હોય, અને અંતરનો માલિક તેમનાં કંઠે પડે, અને તેમાંથી બચી જવાને વાસ્તે પાસે વેહેતી નદીમાં કુદકા મારી પડે અને તેમાં તેઓ કુખી મૃત, તો તેમાં કાંઈ પણ ગુનો બાકી રહેવાય નહીં. પુલ્લી વીરૂપ સંભુ. ૧મુ. હા. ૧૬૭.

ખુબ.

૩૦૦. ત્રીજે પાતલ કોલી પાપતો મુઠી દેખે બીજી સરવ પા પતોમાં સીકાણીય મનુષ્યવધને ખુન સમજવું, પણ કપારે કે જે જે કા મથી જાત થાય તે કામ જાત આણવાના ધરાદાથી કર્યું હોય, તો અથવા,

૨૭. કાંઈ શખ્સને જેથી તે શખ્સનું જાત થવાનો સંભવ તકસીરવાર માણસ જાણતો હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ધરાદાથી તે કામ કર્યું હોય, તો, અથવા—

૩૮. કાંઈ શખ્સને કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ધરાદાથી તે કામ કર્યું હોય, અને તે ધરાદા કરેલું શરીરનું નુકશાન એવા રીતનું હોય કે ચાલતાં અધિકમ પ્રમાણે જાત કરવાને તે સમરથ હોય, તો અથવા

૪ થી. તે કામ એવું તુરત બધા કરે છે કે તેથી સો વસાં જાત અથવા જેથી જાત થવાનો સંભવ છે એવું શરીરનું નુકશાન થશેજ, એમ તે કરનાર શખ્સ જાણતો હોય અને જાત આણવાના અથવા ઉપલા પ્રકારના નુકશાનના જોખમનાં પડવા કાંઈ કારણ બીના તે શખ્સ તે કામ કરે, તો

દર્શાવ.

(અ) જ ને મારી નાખવાના ધરાદાથી અ. તેને જોળી મારે, અને તેથી જ મરી જાય; તો અ એ ખુન કર્યું, એમ સમજવું.

(બ) જ ને એવો રોગ થયેલો છે કે એક સપાટો મારેથી તેનું જાત થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં અ તેને શરીરનું નુકશાન કરવાના ધરાદાથી સપાટો મારે, અને તે સપાટાથી અ મરી જાય, તો, અગર ચાલતા અધિકમ પ્રમાણે સારી તન દુરસ્તીવાળા શખ્સનું જાત આણવાને તે સપાટો સામરથ ન હોય તોપણ, અ ખુનનો તકસીરવાર છે. પણ જ ને કાંઈ રોગ થયેલો છે એમ ન જાણતાં અગર અ તેને એક સપાટો મારે કે તેથી ચાલતા અધિકમ પ્રમાણે સારી તનદુરસ્તીવાળા શખ્સનું જાત ન થાય, તો એ ઠેકાણે, અગર તેનો ધરાદા શરીરનું નુકશાન કરવાનો હોય તોપણ, જે જાત આણવાનો અથવા જેથી ચાલતા અધિકમ પ્રમાણે જાત થાય એવું શરીરનું નુકશાન કરવાનો ધરાદા કર્યો નહીં હોય તો, અ ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

(ક) અ ધરાદાથી જ ને એક તલવાર અથવા ડાંખથી જાત થાય અને એવું કે તેથી જાત

જતા અદિકમ પ્રમાણે માણસનું જાત થાય, અને એ તે જન્મમથી મરી જાય, તો એ કેહાણે અગર તેણે એ નું જાત આણવાનો ઈરાદો ન કર્યો હોય તોપણ એ ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

- (૬) લોકાનું એક ગણુ મળેલું છે તેમાં વગર કારણે એ એક ભરેલી ટોપ હોય, અને તેથી રૂબરૂમાંના એક જણનો જીવ જાય, તો અગર કુલાણી રાખસનો જીવ એવો એવો તેણે આગળથી વિચાર પુરવઠો ઈરાદો ન કર્યો હોય તોપણ, એ ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

સીદ્ધાંતીય મ અપવાદ ૧ મો—ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થવાથી જેની મુશ્કવણ ક્યારેય પોતાનો જીવ વશ રાખવાની શક્તી ગઈ છે એવી અવસ્થામાં છતાં કે ન થયો. ઈ ગાણેસ તે ક્રોધ ઉત્પન્ન કરનાર રાખસનું જાત આણે, અથવા ભુલ થી કે ઈતેશકન કાઈ બીજા રાખસનું જાત આણે, તો તે સીદ્ધાંતીય મુશ્કવણ ખુન નથી.

ઉપલા અપવાદમાં નીચેની સરતો લાગુ પડે છે.—

પેટેલી.—કાઈ રાખસને મારી નાખવા અથવા કાંઈ હાની કરવા સાર બહાનાં હાજર હોય તે ક્રોધ ગુન્હેગરે માગી આણેલો અથવા બુધિપુરવઠો ઉત્પન્ન કરેલો ન હોયો જોઈએ.

બીજી—કાપડા મુજબ, અથવા સરકારી નોકરનો અપખત્તર અમલમાં લાવતાં કાંઈ સરકારી નોકરે, કેલો કાંઈ વસ્તુથી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયેલો ન હોયો જોઈએ.

ત્રીજી—ખાનગી ખયાલનો હક કાપડા મુજબ અમલમાં લાવતાં કેલો કાંઈ વસ્તુથી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયેલો ન હોયો જોઈએ.

ચુલાશી—તે ક્રોધ એવો ભારે તથા આકસ્મિક હોય કે તેથી તે ગુન્હેખુન થઈ શકે નહીં, એ હકીકતની ખાખત છે,

દર્શન.

- (અ) ક્રોધ ઉત્પન્ન થાય એવું કાંઈ કામ એ કરવાથી ક્રોધાધીન થઈને તે અવસ્થામાં એ એ, નું હોકરે એ છે તેને ઈરાદાથી માને નાંખે, તો તે ખુન સમજવું, કેમકે તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થવાનું કામ તે હોકરાયે કર્યું નથી અને તે ક્રોધથી થયેલું કાંઈ કામ કરવામાં ઈતેશકન અથવા કમનસીપથી તે હોકરાનું જાત થયું નથી.

- (બ) એ ને ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થાય એવું કાંઈ કામ એ કરે, અને તેથી ક્રોધ ચહાને એ, એ ની ઉપર એક પીસ્તાલ હોય, અને પાણી ઉભેલો નહીં હોય એ તેથી મરી જાય, પણ તેને મારી નાખવાનો એ એ ઈરાદો ન કર્યો હોય તથા પોતાને હાથે તેનું જાત થવાનો સંભવ પણ એ એ જાણ્યો ન હોય, તો એ કેહાણે એ ખુન નહીં, પણ માત્ર સીદ્ધાંતીય મુશ્કવણ કર્યો એમ સમજવું.

- (ક) એ ને એક નાજરના સીપાઈ એ કાપડા મુજબ પકડે, અને તે પકડવાથી આકસ્મિક તથા ભારે ક્રોધ ચહાને એ એ ને મારી નાંખે, તો એ ખુન સમજવું, કેમકે ક્રોધ જે ઉત્પન્ન થયો તે એક સરકારી નોકરે પોતાનો અપખત્તર અમલમાં લાવતાં કેલો વસ્તુથી ઉત્પન્ન થયો.

(કૃ) ક્રોધ અ માહુરદેવી આગળ અ સાહેબ દાખલ હાજર થાય, અને જ એ પ્ર માણે આવે, કે અ ની જુવાનામાંનો એક શબ્દ પણ હું માનતો નથી, તથા અ એ જાણી શાહેલી પુરી છે, અને એ શબ્દ સંભળીને આકસ્મિક ક્રોધ ચહડી ડીને અ જ ને મારી નાંખે, તો એ ખુન સમજવું.

(૩) અ નું નાક જિંચવાની અ ડાશીશ કરે અને તેને તેમ કરતાં અટકાવવા સાર, ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવોને, જ અ નો હાથ પકડે તેથી આકસ્મિક તથા ભારે ક્રોધ ચહડીને અ જ ને મારી નાંખે, તો એ ખુન સમજવું, કેમકે ક્રોધ ને ઉત્તીન થયો તે ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવતાં ફરેલી વસ્તુથી ઉત્તીન થયો.

(ફ) અ જ ને મારે, તેથી જ ને ક્રોધ ચહડે, અને ને ક્રોધનો કાપદો લેવાના ઈરાદાથી તથા તેની પાસે જ ને મારી નાખવાના ઈરાદાથી એક પાસે હુલ્લેલો માણસ અ તે કારણસર જ ના હાથમાં એક છરી આપે, અને તે છરીએ વતી જ ને મારી નાંખે તો એ ઠેકાણે જ એ માત્ર સીક્ષણીય મનુશ્યવધ કર્યો એમ થઈ શકે, પણ અ તો ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

અપવાદ ૨ જે—કાંઈ માણસ સુખયુધિએ શરીર અથવા મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવતી કાપદાએ તેને આપેલા અખતારની હદની બહાર જાય, અને આગળ વિચાર કર્યા વીના, તથા તે ખયાવ કરવામાં જરૂર કરતાં વધારે હાની કરવા ના ઈરાદા વગર ને શખસની સાહામા તે ખયાવનો હક અમલમાં લાવતો હોય તે શખસનું માત આણે, તો તે સીક્ષણીય મનુશ્યવધ ખુન નથી.

દર્શત.

અ ને મહાબળ ન થાય એવી રીતે ઘોડાની ચાલુકથી તેને મારવાની જ ડાસીસ કરે, અ એક પીસ્તોલ જિંચી કાઢાડે, જ હુમલામાં જતરી રહે, અને ચાલુકનો માર પડતો ખીજા કાંઈ ઈલાજથી અટકાવશે નહીં એવું સુખયુધિએ માનીને અ જોળી મારી ને જ નો પ્રાણ લે, તો અ એ ખુન નહીં, પણ માત્ર મનુશ્યવધ કર્યો એમ સમજવું.

અપવાદ ૩ જે.—કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય અથવા સરકારી ઈનસાફનો વપારો કરવાને કામ કરનારા કાંઈ સરકારી નોકરને સાહાય કરતો હોય તે માણસ કાપદાએ તેને આ પેલા અખતારની હદની બહાર જાય, અને સરકારી નોકર દાખલ પોતાની ફરજ બરાબર રીતે બજાવવાને સાર પોતે ને કામને સુખયુધિએ કાપદેસર તથા જરૂર માનતો હોય એવું કાંઈ કામ કરવાથી તે માત્ર આણે, પણ ને શખસનું માત થાય તે શખસની ઉપર તેનો કાંઈ ફવેશભાવ ન હોય, તો તે સીક્ષણીય મનુશ્યવધ ખુન નથી.

અપવાદ ૪ થો.—આગળ વિચાર કર્યા વીના એકાએક અથડો થઈને ઘણો ક્રોધ ચહડ્યો હોય તેવામાં એકાએક મારા મારો થઈને, સીક્ષણીય મનુશ્યવધ થાય, અને તે ગુન્હો કરનાર કાંઈ જેરબાજની કાપદો લીધો ન હોય, અને તે ધાતકી રીતે અથવા નવાઈની રીતે ચાલ્યો ન હોય તો તે સીક્ષણીય મનુશ્યવધ ખુન નથી.

ખુલાસો—એવી બાબતમાં ક્રોધ ઉત્તીન કરનાર કાણું, અથવા ઘેરૂલો હુમલો કરનાર

કાણ, એ વાત કાંઈ જરૂરી નથી.

અપવાદ ૫ મા—જે શખસનું જ્ઞાત થયું હોય તે શખસ અગર વરણથી વધારે હિમર ને: છતાં તેણે પોતાની રત્નમંદાથી પોતાનું જ્ઞાત થવા હીધું હોય, અથવા જ્ઞાતનું જોખમ માંધે લીધું હોય, તો તે ઠેકાણે સીદાણીય મનુસ્થવધ ખુન નથી.

દર્શન.

જ હરાડ વરણથી ઓછી હિમરનો એક શખસ છે તેને ઉશ્કેરીને એ બુદ્ધિપુરવઠ તે ની પાસે આત્મધાત કરાવે, તો એ ઠેકાણે જ ની ના તે ઊંચરના સમયથી જ પોતાનું જ્ઞાત થવા બાબત પોતાની રત્નમંદા આપવાને અશક્ત, માટે એ ખુન કરવામા મદદગારી કરી એમ સમજવું.

ટીકા.—ખુન અને શિક્ષણીય મનુસ્થવધ વચ્ચે કેવો તફાવત છે તે સારખરનપીઠાંક આદિ જસ્ટીસે ગોરાયંદ ગોષેના કેસમાં વાણી સજા રાતે દરશાઓ છે તે નીચે પ્રમાણે: શિક્ષણીય મનુસ્થ વધની વાખ્યામાં જો કાંઈ ગુન્હો આવી શકે નહીં તો તે ખુન થાય નહીં. ખુન થવાને વચ્ચે તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધની વાખ્યામાં આવી જવો જ નોંધવો એ કેમકે કલમ ૩૦૦ માં ફક્ત એવી બાબતો બતાવે છે કે શિક્ષણીય મનુસ્થવધ ખુન કપા રે કેહેવાય. પણ કાંઈ પણ ગુન્હો ખુન થવા શાવાય મનુસ્થવધ થઈ શકે.

શિક્ષણીય મનુસ્થવધ કલમ ૩૦૦ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવી શકતું હોય તો તે ખુન નથી. જ્ઞાત કરવાના ઈરાદાથી કાંઈ પણ કૃત્યો જ્ઞાત કરવું તે શિક્ષણીય મનુસ્થ વધ છે; વળી તે ખુન પણ થઈ શકે, પણ જો કલમ ૩૦૦ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવી જતું હોયતો ખુન થઈ શકે નહીં. કાંઈ પણ શખસને શરીરની હાની કરવાના ઈરાદાથી જ્ઞાત કરવું અને તે હાની જો કુદરતના નીયમ પ્રમાણે જ્ઞાત કરી શકે તેવી હોય, એ શખસને કલમ ૨૬૬ના શખસમાં સમાવેશ થાય છે, (એટલે કે જ્ઞાત કરવાનો સંભવ થાય એવા શરીરનો હાની કરવાના ઈરાદાથી જ્ઞાત કરવું) અને તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધ છે; વળી તે ખુન પણ થઈ શકે, પણ જો તે કલમ ૩૦૦ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવી જાય તો ખુન થઈ શકે નહીં.

કાંઈ પણ કૃત્યથી જ્ઞાત થવાનો સંભવ છે એવું જાણીને કાંઈ પણ કૃત્યથી જ્ઞાત કરવું તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધ છે, પણ વળી જો તે કલમ ૩૦૦ માં ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવતું હોય તો પણ તે ખુન છે, પણ જો તે કલમ ૨, ૩, અથવા ૪ માં આવતું હોય તો તે ખુનથી; (તે રકમો ૨, ૩, અને ૪ જુઓ.)

જેવી રીતે શિક્ષણીય મનુસ્થવધના ગુન્હામાં ઈરાદો હોય અથવા જ્ઞાત હવું એવું ફરીયાદીએ સાબીત કરવું જોઈએ તેમજ ખુનના તાહેમતમાં પણ ઈરાદો અથવા જ્ઞાત ફરીયાદી તરફથી સાબીત થવું જોઈએ. રાણી વીરૂધ શેખ બચીર.

કાંઈ શખસ બાબતે એવી ધાસ્તી દેખાડે કે હું ભવિષ્યમાં તારા શરીરને કાંઈ હાની કરીશ, તે ઉપરથી સ્વ બચાવ તરીકે પેલા ધાસ્તી આપનારને મારી નાંખે તો તે કાંઈ આ કલમના બીજા અપવાદમાં આવી શકે નહીં. રાણી વીરૂધ ગોવરધન.

આ કલમનો એવો અપવાદ ફક્ત એવી બાબતમાં લાગુ પડે છે કે જેમાં જોસ્તાના આવેશમાં કાંઈપણ પ્રથમથી ખારવા લીધા હંગામો થયો હોય, અને વળી તે એકદમ

હજી થયા કપડો થયો હોય અને પછીથી બધો થાય અને તેમાં કોઈનું અત્યુ થાય, તેથી બાબતમાં એવો અપવાદ લાગુ પડે છે. રાણી વીરખ મલીમ, એવો અપવાદ લાગુ પડવાને તેમાં ખતાવેલો સધળી હકીકતો કદાચોની તરફેણમાં માન્ય પડવી જોઈએ. રાણી વીરખ આદ્ય.

એક દેસમાં એમ બન્યું કે કોઈ મહારીએ કેટલાક નમારો જોનારને એવું સમજાવ્યું કે મારી પાસે સરપનો ડંશ જનારવાનો ઈલાજ છે, અને આજુ ભુલથી ખરે માનીને કેટલાક જોનારાએ પેનાને સરપ કરડવા લીધો, તેમાં તેઓનું અત્યુ થયું. તેમાં જડજોએ એવું કરાવ્યું કે આ કલમના ૫ માં અપવાદ પ્રમાણે જાનનો જીવમાં પોતાને શોર લેવાની કબુલાત આપેલી તેથી મહારીએ ખુન કર્યું કેહેવાય નહીં, પણ મનુશ્યવધ કર્યું. રાણી વીરખ પ્રનાઈ ફતીમા. ૩. ખં. સો. રો. ૨૫.

જે રાખસનું ૩૦૧ જે વસ્તુથી જાત આણવાનો ઈરાદો કર્યો હોય, અથવા જાત આણવું થા જેથી જાત થવાનો સંભવ છે એમ પોતાના જાણમાં હોય, એવી કોઈ રચું હોય તેથી વસ્તુ કરવાથી અગર કોઈ રાખસ જેનું જાત આણવાનો તેણે ઈરાદો કર્યો જુદા રા નહીં કર્યો હોય અને જેનું જાત પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણમાં જાત પા માં પડ્યું હોય, એવા કોઈ રાખસનું જાત આણીને શિક્ષણીય મનુષ્ય, તો તે શિક્ષણીય વધ કરે, તો જે રાખસનું જાત આણવાનો તેણે ઈરાદો કર્યો હોય, એવી મનુશ્યવધ અથવા જેનું જાત પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણમાં હોય તે રાખસનું અગર તેણે જાત આણ્યું હોય, તો તે જે પ્રકારનો શિક્ષણીય મનુશ્યવધ થાય, તેજ પ્રકારનો તે જુદેગારે કરેલો મનુશ્યવધ એમ સમજવું.

ટીકા. — એક રાખસને મારવાનો ઈરાદો હોય પણ ભુલથી તેને બદલે બીજા રાખસનું જાત થાય તેને વાસ્તે આ કલમ છે. જેમકે

કોઈ એક સ્ત્રીનો પાર તે સ્ત્રીના બચ્ચીને મારી નાંખવાને વાસ્તે તેને એક અધારી રાત્રે મળ્યો પગ ભુલથી ન રહે જનાર કોઈ રાખસને પેના બચ્ચીને બદલે મારી નાંખ્યો, તેમાં તેને ખુનનો ગુનેગાર કરાવ્યો હોય. રાણી વીરખ ગોવાંદા.

વળી કોઈ સ્ત્રી પોતાના બચ્ચીને મારી નાંખવાને વાસ્તે એક રોટલીની અંદર સોમજા નાંખી તરફપાર કરે છે. તેવામાં એક પોતાનું બાળક ખાવા આણ્યું અને તેની પાસે રોટલી ભાગી. સોમજા નાંખેલા રોટલી તે સ્ત્રીએ ભુલથી પેના બાળકને અપી અને તેનું જાત થયું; તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર કર્યો. જુઓ. કરીનું મનુશ્યવધ.

ખુનની શિક્ષા ૩૦૨ જે માણસ ખુન કરે, તેને જાતની, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ બોલીશ પક ડીશક	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જનમીન મેઈ શ કાયજી	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેરાન કારટ ઈનસા ક કરે.	જાત, જીવતાં સમુદ્ર પાર તથા ૬૩
-------------------------------	---------------------------	-------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------------

ટીકા.—કાઈ શખ્સ ડાકાઈટીની અંદર જાણી જોઈને ખુન કરે તો તેને કલમ ૩૬૬ પ્રમાણે શિક્ષા થાય, પણ તેને ખુન સારું કલમ ૩૦૨ મુજબ અને ડાકાઈટી સારું કલમ ૩૬૬ મુજબ જુદાજુદા રીતે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. રાણી વીરંધ રમુ.

જન્મ ટોપના ૩૦૩. જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષાનો હુકમ જે માણસની ગુન્હેગારી કરેલા ઉપર થયેલો હોય, તે માણસ અગર ખુન કરે, તો તેને માતની સીક્ષા ખુનની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	માત.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	------

ખુનથી હત રતા ૩૦૪. ખુનથી હતરતા ફરજીનો સીક્ષણીય મનુસ્કવણ જે માણસ કરે, તે માણસને, અગર જે કામથી માત થયું હોય તે કામ તેણે માત આજીવાના ઈરાદાથી, અથવા જેથી માત થવાનો સંભવ હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી, કર્યું હોય તો, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે કામથી માત થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને, પણ માત આજીવાના અથવા જેથી માત થવાનો સંભવ હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ઈરાદા વગર, તે કામ તેણે કર્યું હોય, તો તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા કેડની અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા કેડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

અગર તે કામ માત આજીવાના ઈરાદાથી નહીં પણ તેથી માત થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને કર્યું હોય તો ઉપર પ્રમાણે. ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા કેડ અથવા બંને.

ટીકા.—કાઈ પણ કૃત્યથી માત થવાનો સંભવ છે એવું જાણીને માત કરે તેના કરતાં માત કરવાને કાઈ કૃત્ય ઈરાદાથી કરીને માત કરે તેને વાસ્તે આ કલમમાં શિક્ષા વધારે સખત પતાવી છે.

ગફલતથી માત થાય. ૩૦૪. અ—સીક્ષણીય મનુસ્કવણ કરનાં હતરતા ફરજીનું હરકાં ઈ અવીચારનું અથવા ગફલતથી ભરેલું કામ કરીને કાઈ માણસ કાઈનું

જાત લાયકે તો તેને માણમાં માણાં જી વરસ સુધી જીમાંના ગમે તે પ્રકાર ની કુદની સીક્ષા કરવી, અથવા દંડ કરવો, અથવા એ બે સીક્ષા કરવી” (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ માં પ્રમાણે)

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	બીજી વારંટ નીકળે	ત્રીજી વારંટ નીકળે	સેશન કોર્ટ, પરે સીડ-સી માંજ રહે અથવા ૧ બા વરગનો માંજ રહે ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જીમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ અથવા દંડ અથવા બંને.
------------------------------	-------------------	------------------	--------------------	---	--

ટીકા.—કોર્ટ એક જો પોતાના આક્ટને પંચા એવવા જસારેલો, પણ પંચા એવ તો તેની સુસ્તીને બીધે તે શરૂ તેને એક જ વખત મારવો. હવે આ આક્ટના પેટમાં કાંઈ બેરોજનો રોગ હશે તે તેના શરીરને અપ્પર નહીં, અને તેણે તેને મારવો પણ તે કાંઈ એવું નહીં તે નહોતો કે આમ મારવાથી પેનાનું અત્યથશે, તેનું અત્યથશે તેમાં એવું હરાવું કે તેણે કલમ ૩૨૩ પ્રમાણે મહાવ્યથા કરી. શાળી વીરધ કોક્સ. ૨. અલાહાબાદ, ૧૨૨. કોર્ટ કુદીએ મરનારને એક આંચકો મારવો તેમાં તે પડ્યો અને પડવાથી તેનો અંગુઠો ભાંગ્યો અને આખરે તેથી મરી ગયો, તેમાં એવું હરાવું કે તેણે સાપગાય બળ વા વરવાનો શુનોહ કરવો. શાળી વીરધ આમારજી. ૧ મ. ૨૨૪.

કોર્ટ બાળક ૩૦૫ જે હરાડ વરથી ઓછી ઉમરનો કોર્ટ રાખસ, અથવા કો અથવા હીવાના ઈ હીવાનો રાખસ, અથવા કોર્ટ ચળેલો રાખસ, અથવા નન્મથીજ રાખસને આત્મ ગાંડો એવો કોર્ટ રાખસ, અથવા કુદની હાલતમાં હોય એવો કોર્ટ રાખ પાત કરવામાં મ સ, આત્મધાત કરે, તો તે આત્મધાત કરવામાં જે માણસ મદદગારી કરે, મદદગારી કરવો. તે માણસને જાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા ૬૨ વરસ ની મુદત સુધીની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	બીજી વારંટ નીકળે	ત્રીજી વારંટ નીકળે	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે	જાત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી કુદ તથા દંડ.
------------------------------	-------------------	------------------	--------------------	----------------------	--

આત્મધાતમાં ૩૦૬. જે કોર્ટ રાખસ આત્મધાત કરે, તો તે આત્મધાત કરવા માં જે માણસ મદદગારી કરે, તે માણસને ૬૨ વરસની મુદત સુધીની જીમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નંબર વારંટ પેલીસ પક ડો શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	નમીન બે ઈ રાકાય નહી.	માંડીવા ળીરાકા યનહી.	સેશનકોર્ટ ઈનસાફરે	૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની ફેફ તથા ફંડ.
-----------------------------------	-----------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	--

ટીકા—કોઈ સ્ત્રી સતી થતી હોય તેમાં ફેફલાક રાખસોએ ખરેખરો ચાતામાં અંગની બગાડ્યો અને એક રાખસ ફક્ત એક બાળુએ હોલો રહ્યો પણ તેમાં સામન થયો નહોતો; પણ પેલો સ્ત્રી બળવાથી નાશો ગઈ, તેને પાછો આશુવામાં પેલા બાળુએ હોલેલા રાખસે મુખ્ય ભાગ લઈધો, તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે જેમણે દેવતા સળગાવ્યો તેઓ શીક્ષણીય મુનુસ્વપ્નના ગુન્હેગાર છે પણ પેલો બાળુએ હોલેલો રાખસ આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવાનો ગુન્હેગાર છે.

ખુનનો કે ૩૦૭. જો કોઈ માણસ એવા ધરાદા અથવા સાનથી, તથા એવી શીસ. હાલતમાં, કાંઈ કામ કરે કે, અગર તે કામથી તે જાત આણે તો, તે માણસ ખુનનો તકસીરવાર થાય, તો તે મદજૂમને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની ફેફની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને જો તે ફેફને પણ બ.પક થશે, અને તે કામથી અગર કોઈ રાખસને વ્યથા થાય તો, તે ગુન્હેગાર અગર તો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા ને, અથવા ઉપર લખેલા છે તે સીક્ષાને લાયક થશે.

જન્મરોપના ૭૮. જો માણસના ઉપર જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો માણસ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કરશે અને તેના તે જ ગુન્હાથી વ્યથા થઈ હોય તો તેને જાતની સીક્ષા થઈ શકશે.” (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે)

દર્શાવ.

(અ) જો ને મારી નાખવાના ધરાદાથી અ જો ને જોળી મારે, એવી હાલતમાં કે અગર જો નું જાત થાય તો અ ખુનનો તકસીરવાર થાય, તો અ આ કલમ મુજબ સીક્ષાને લાયક છે,

(બ) એક કુમળા વયના બચ્ચાનું જાત આશુવાના ધરાદાથી અ તે બચ્ચાને એક જંગલમાં ખુલું મુકે, તો, પછી તે બચ્ચાનું જાત ન થાય તો પણ અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) જો નું ખુન કરવાના ધરાદાથી અ એ એક ખંડુક વેચાતો બંધને તેને બરી હોતું સુધી અ એ ઉપર લખેલો ગુન્હો કર્યો નથી. અ તે ખંડુક જ ની ઉપર હોડે, તો તેણે આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું; અને અગર તે ખંડુક બેઠવાથી જ ને જન્મ થાય તો આ કલમના પાછલા ભાગમાં ઠરાવેલી સીક્ષાને તે લાયક છે.

(ડ) જોર ખવડાવીને જ નું ખુન કરવાના ધરાદાથી અ કાંઈ જોરે ખરીદ કરે, અને તે જોરે કાંઈ જોરાકમાં રળે, અને તે જોરા અ ના હપ્તમાં રહે, તો તે

સુધી અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો નથી, પણ અ તે ખોરાક જ ની ટેબલ પર મેલે, અથવા જ ની ટેબલ પર મેલવા સાર તે ખોરાક જ ના માફકોને આપે, તે! અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન સે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	એશનકોર્ટ ઈનસાફરે	૧૦ વર્સ સુધી જેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
અગર તે કામથી કોઈ શખસને બંધા થાય તો.			ઉપર પ્રમાણે		જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ઉપર મુજબ.
જન્મટીપના કેદીએ ખુનની કોશીશ કરવી અગર તેથી બંધા થાય તો.			ઉપર પ્રમાણે		માત અથવા ઉપર મુજબ.

ટીકા—જો શખસનું માત કરવાનું ખરેખર હોય તે શખસ અમુક ઓરડીમાં છે એવું માનીને એક બેરોમર બેરોલી ખંડુક તે ઓરડીમાં ફોડે, પણ ખરે જોતાં તે શખસ બીજી ઓરડીમાં હોય અને ત્યાં જોળી આવી શકે તેમ હોય નહી તેમાં; અને કોઈ ભાગ્યના ઢગલાને પોતાનો દુશ્મન ભુલેલો છે એવું માનીને એક તરવારનો ધા કરે; એ ખંને ફેશમાં ખંડુક ફોડવામાં, અથવા તરવારનો ધા કરવામાં, ૬૫૯ ભરેલો ધરણિ હોવા છતાં પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુનોહ મર્દ શકે નહી.

સીક્ષણીય મ ૩૦૮ જો કોઈ શખસ એવા ધરાશ અથવા જ્ઞાનથી, અથવા એ નુશ્ચવધ કરવાની વી હાલતમાં, કોઈ કામ કરે કે, અગર તે કામથી તે માત આણે તો, કોસીસ. તે માણસ ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાના મનુશ્ચવધનો તકસીરવાર થાય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા હડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને તે કા મથા અગર કોઈ શખસને બંધા થાય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થવાથી અ જ ની ઉપર એક પીસ્તોલ છોડે, એવા હાલતમાં કે, અગર તેમ કરવાથી માત થાય, તો ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાના મનુશ્ચવધ તો તે તકસીરવાર થાય, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નાં કળે.	બીજી વા રંટ નાં કળે.	ત્રીજી વા રંટ નાં કળે.	ચોથી વા રંટ નાં કળે.	૩ વરસ સુધીની બેઠ ના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથ વા બંને.
અગર તે કામથી કોઈ શખસને બચાવાય તો.		ઉપર પ્રમાણે		૩ વરસ સુધીની બેઠના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.	

આત્મધાન કે કેદ, જે માણસ આત્મધાન કરવાની કોસીસ કરે, તથા તે મુ
રવાની કોસીસ નહોતી કરવા તત્કાલ કોઈ કામ કરે, તે માણસને એક વરસની મુદત સુધી આ
સાન કેદની અથવા હંડની અથવા બે બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નાં કળે.	બીજી વા રંટ નાં કળે.	ત્રીજી વા રંટ નાં કળે.	ચોથી વા રંટ નાં કળે.	૫ વરસ સુ ધીની આ સાન કેદ, અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------------	----------------------------	------------------------------	----------------------------	--

ટીકા—સાપરાવ ધારણાનો કોઈપણ ભાગ અમલ કરવામાં આવે તેવા કૃત્યથી આ
કલમ પ્રમાણે મદદગારી કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે પણ તે કૃત્ય પોતાનું ખુન કરવાની જ શ
રૂઆત હોવી જોઈએ.

૪૦.

૩૧૦. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે જે માણ
સ ખુનના ઉપાયથી, અથવા ખુનની સાથે, અપહરણ અથવા છોકરાં
ચોરવાને ગુન્હો કરવાનાં કારણસર નિત્ય કોઈ બીજા માણસ અથવા માણ
સની જોડે મળેલા રહેશે, તે માણસને ૪૦ સમજવો.

સીદા.

૩૧૧. જે ૪૦ હોય, તે માણસને જીવતા સુધી સમુદ્રપારની સીદા
કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડન પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નાં કળે.	બીજી વા રંટ નાં કળે.	ત્રીજી વા રંટ નાં કળે.	ચોથી વા રંટ નાં કળે.	જીવતાં સુધી સમુદ્ર પાર તથા હંડ.
----------------------------------	-----------------------------	----------------------------	------------------------------	----------------------------	------------------------------------

ટીકા—મુસાફર સોડાની આખર બેલા, તેમનું ખુન કરવા, તથા તેમની મીલકત લુટો
લેવાને સાથે જે શખસોની ટોળીઓ હુમલામાં એકઠી થતા હોય તેવા શખસો ૪૦ કેદવાય છે.

ગરભપાત કરવા બાબત, નહીં જન્મેલાં બચ્ચાંઓને નુકશાન બા
બત, બચ્ચાંઓને ખુલાં મુકવા બાબત, તથા જન્મ
છુપાવવા બાબત.

ગરભપાત કરે, તે માણસ બુદ્ધિપુરવક કોઈ ગરભવંતી સ્ત્રીનો ગરભપાત કરે, તે માણસને, અગર તે ગરભપાત સુધખુષાએ તે સ્ત્રીનો જીવ ખયાન વાના કારણસર ન કરવો હોય તો, તણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને અગર તે સ્ત્રી સહીતગરભા હોય તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસા—જે સ્ત્રી પોતે પોતાનો ગરભપાત કરે તે પણ આ કલમના અરથમાં કાબજ થાય છે.

વગર વારંટ પીલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન મેઈ શકાય	મોડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
અગર તે સ્ત્રી જો સહીતગરભા થઈ હોય તો,	ઉપર પ્રમાણે	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.			

ટીકા—સ્ત્રીની કબુલાતથી અથવા કબુલાત સીવાય જે ગરભપાત કરવો હોય પણ તેની જાણવાના કારણ સારું શુદ્ધસુધીમાં કરવો હોય તો તે ગુન્હો નથી. જે તેની રજમંદી મળવી હોય તો તેને કલમ ૮૮ પ્રમાણે કોઈ પણ સીક્ષા થઈ શકે નહીં.

ખુલાસામાં ખતાવ્યા પ્રમાણે કોઈ સ્ત્રી પોતાની મેળે ગરભપાત કરે તે પણ આ કલમમાં આવી જાય છે.

છોકરું અવતરવાનો વખત થયા પહેલાં ગરભમાં તેનો નાશ કરવો તે ગરભપાત કહેવાય. આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે સ્ત્રી ગરભવંતી હોવાની જરૂર છે.

જ્યારે ગરભનો એવો મહીનો કે પોંચમા થાય છે, ત્યારે તે સ્ત્રી સહીતગરભા થઈ એમ સમજાયું; સ્ત્રીને જ્યારે પોતાના પેટમાં ગરભની હીલચાલ થતી માલમ પડે ત્યારે તે સહીતગરભા થઈ એમ સમજાયું.

સ્ત્રીની રજમંદી ૩૧૩. સ્ત્રીની રજમંદી વગર જે માણસ ઉપક્ષી કલમમાં ખ્યાન હોય વગર ગરભપાત કરેલો ગુન્હો કરે તે માણસને, પછી તે સ્ત્રી સહીતગરભા હોય કે નહીં તે કરવો, તે પણ, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની ખે

માંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે
હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ૬ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ૬ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ની બેમાંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
---------------------------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------	-------------------------------	--

ગરબપાત કર ૭૧૪. કોઈ ગરબવંતી સ્ત્રીનો ગરબપાત કરવાના ઈરાદાથી કોઈ
વાના ઈરાદાથી માણસ એવું કોઈ કામ કરે કે તેથી તે સ્ત્રીનું જાત થાય, તો તે માણસને
કેદના કોઈ કા ૬૪ વરસની મુક્ત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવા
મથી થએલું જા માં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે કામ તે
ત. સ્ત્રીની રજામાંથી વગર કર્યું હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર
તે સ્ત્રીની ર ની સીક્ષા, અથવા ઉપર જામેદારી સીક્ષા કરવામાં આવશે.
જામંદારી વગર તે
કામ કર્યું હોય,
તો.

ખુલાસો—આ ગુન્હામાં એવું કોઈ જરૂર નથી કે તે કામથી જાત થાય એવો સંભ
વ છે એમ તે ગુન્હો કરનારે જાણવું જોઈએ.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ૬ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
તે સ્ત્રીની રજામાંથી વગર કામ કર્યું હોય તે.			ઉપર પ્રમાણે	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ઉપર મુજબ.	

ટીકા.—ખુલાસામાં બતાવ્યા પ્રમાણે એમ કોઈ જરૂર નથી કે તે ગુન્હોગરે જાણવું
જોઈએ કે તે કૃત્યથી જાત થવાનો સંભવ છે.

આવી કતલના મનુસ્ક્રવણ બુદ્ધિપુર્વક સીવાય થઈ જાય; એટલે કે આ કાયદાના અ
રથ પ્રમાણે એટલે એવા રાખસથી જાત થાય કે જે બીલકુલ જાણનો હોય નહીં કે આ
વા કૃત્યથી જાત નોવજશે જેમકે કોઈ રાખસ કોઈ સ્ત્રીનો કુદન ગરબપાત કરવાને વાસ્તે
કોઈ પણ બુદ્ધિપુર્વક સીવાય કોઈ કૃત્ય કરે છે અને તેથી તેનું જાત થાય, તો તેને આ

કલમ પ્રમાણે સીક્ષા થાય, અને વળી તે સ્ત્રીની જાહેરી બચાવવાની સાવચેતીથી વરતે તે છતાં પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

કોઈ બચુ જી ૩૧૫. જે માણસ, કોઈ બચુ જનમતાં પેઢીમાં, તે બચુ જીવતું જનમતાં આ જનમતાં અટકાવવાનાં, અથવા જન્મ્યા પછી તે મરી જાય એવું કરવાનાં અટકાવવાનાં અથવા ઈરાદાથી, કોઈ કામ કરે, અને તે કામ કરેથી તે બચુ જીવતું જનમતું વા જનમ્યા પ અટકે, અથવા જન્મ્યા પછી તે મરી જાય તો તે માણસને, અગર તે કા છી તે મરી જાય મ સુધીયીથી એ તે બચાની માનો જીવ બચાવવાનાં કારણસર નહીં ય એવું કરવાનાં કર્યું હોય તો, દશ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ ઈરાદાથી કર્યું ની અથવા ફરિયાદી અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, કામ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	જનમીન ભે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફરિયાદી અથવા બંને
--------------------------------	-------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--

ટીકા.—માના ગરભમાં કોઈ છોકરાનું જાત કરવું અને વળી તે છોકરાનો કોઈ ભાગ બહાર આવ્યો હોય તે પ્રથમ, તે મનુષ્યવધ નથી. જુઓ કલમ ૨૬૬ ખુલાસો ૩.

જે કામ સી ૩૧૬. કોઈ માણસ કોઈ કામ કરે, એવી હાલતમાં કે જે તે કામ સુધીય મનુષ્યવધ થી જાત થાય તો તે માણસ સીધીય મનુષ્યવધનો તકસીરવાર થાય, અને ધ ગણાવુ હોય તે કામ કરેથી તે કોઈ નહીં જનમેલાં જીવતા બચાનું જાત આવે તો તે એવા કામથી કે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સી ધ નહીં જનમેલાં કા કરવામાં આવશે અને વળી તે ફરિયાદી પણ લાયક થશે. બાં જીવતાં આ રવાનું જાત આવ્યું.

દર્શાવે.

ફલાણી ગરભવંતી સ્ત્રીનું મારાથી જાત થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં આ એવું કોઈ કામ કરે કે, અગર તે કામથી તે સ્ત્રીનું જાત થાય તો, તે સીધીય મનુષ્યવધ ગણાય, અને તે સ્ત્રીને નુકશાન થાય પણ તે મરી જાય નહીં; પણ તેના પેટમાં જે જીવતું બચુ હોય તેનું તે કામથી જાત થાય, તો આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	જનમીન ભે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ફરિયાદી અથવા બંને
--------------------------------	-------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	---

ટીકા.—ગરબનો વખત ચલીતગરબ ઉપરાંત થયો હોય તેમાં છોકરાંનો નાશ કરવો એ બાબત આ કલમ છે, અને વળી જે ડોકાણે ચલીતગરબ પછી પણ છોકરે અવતર્યા પ્રથમ જાત થાય તેને માટે છે.

કોઈ શખસ કોઈ ગરબમાંની સ્ત્રીને માર મારે અને તેના ચલીતગરબવાળા છોકરા નું જાત થાય તો જે માર તેણે માર્યો તેથી તે સ્ત્રીનું જાત કરવાનો ઈરાદો હોય તો તે શખસ આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર થાય.

કોઈ બાર ૧ ૩૧૭. જે માણસ, કોઈ બાર વરષથી ઓછી ઉમરનાં બચ્ચાંને રસથી ઓછી હુ બાપ અથવા મા તેની હોય, અથવા જે માણસના હવાલામાં એવું બ મરનાં બચ્ચાંને ચુ હોય તે માણસ અગર તે બચ્ચાંને ખોલકુલ તજવાના ઈરાદાથી તે તેના મા બાપે, બચ્ચાંને કોઈ જગામાં ખુલ્લુ મુકે, અથવા મુકે તો તે માણસને સાત અથવા જે શખ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, સના હવાલામાં અથવા એ બંનેની સીસા કરવામાં આવશે. તે બચ્ચુ હોય તે શખશે ખુલ્લુ મુકે અથવા તજુ.

ખુલાસો—અગર તે પ્રમાણે તે ખુલ્લુ મુકવાથી બચ્ચુ મરી જાય, તો, તે મુકેદમાની દેરીયત મુજબ, તે ગુનેગારની ખુન અથવા સીદાણીય મનુશ્વવધને માટે તજવીજ થવામાં અટકાવ કરવાની આ કલમની મતલબ નથી.

બગર વારંદે પોલીસ પક ઠીસકે	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જમીન લેઈ શ કાય.	માંડીવા જીરાકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈનસા ૧ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાં ના ગન્ને તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ
---------------------------	---------------------	-----------------	-----------------------	------------------------	--

ટીકા.—જો છોકરાનું જાત થાય તો ગુનેગારને ખુનને વાસ્તે અથવા સીદાણીય મનુશ્વવધને વાસ્તે સીદા કરવી જોઈએ. રાણી વીરધ બાની. ૨ અલાહાબાદ ૩૪૯.

એક રાણી વીરધ બાનુના કેસમાં નિચે પ્રમાણે લોકીકતો હતી; એક તુરતજા જનમ લા છોકરાની મા પેતે માંદી હોવાથી એક સ્ત્રીને તે છોકરાને ખુલ્લુ મુકવા આપ્યું. તેમાં એ વુ ઠરાવ્યું કે તે છોકરાની માને આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવાય નહી તેમજ ખુલ્લુ મુકનાર તે છોકરાનો મા નહી હોવાથી તેને પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવાય ન હો; તેમજ બંને સ્ત્રીઓમાંથી કોઈ પણ ઉપર મદદગારીનો ગુનો આવી શકે નહી, કેમકે બંનેમાંથી કોઈએ કંઈ ગુનો કર્યો નથી.

મુકુછાની રી ૩૧૮. જે માણસ, કોઈ બચ્ચાનું મુકુછાની રીતે દાટીને અથવા તે વગે કરી દઈ બીજી રીતે વગે કરીને, તે બચ્ચાંને જન્મ ઈરાદાથી છુપાવે અથવા છુ ને જન્મ છુપાવ પાવવાની કોસીસ કરે, તે માણસને, પછી અગર તે બચ્ચુ જનમતાં પેદે વો. લાં અથવા જનમ્યા પછી અથવા જનમતાં જનમતાંજ મરી ગયું હોય

તોપણ, જે વરસની મુદત સુધીની ખેતીના મજા તે પ્રકારની હોય, અથવા હોય, અથવા જે બનેલી, સીધા કરવામાં આવશે.

વર્ષ વાંટે જે:લીસ ૫૬ કી રહે.	પ્રથમ વા રંદ નીકળે	નમીન મેઈ ય કાપ.	મીડીવાળી શકાય ન હો.	સેશનકારટ, પેસી ડેન્ડસી માલ્ટુસ્ટ ટ અથવા, રાહા અથ વા રાજ વગેરે મા સ્ટેટ ડેનસી ફરે	૨ વરસ સુધીની ખેતીના મજા તે પ્રકારની રની ફરે અથવા ટ ક અથવા બને.
------------------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમમાં બતાવેલો ગુનો થવાને એવી જરૂર છે કે તે હોઈ એટલું કે
અત ઠોડું ભેઈએ કે તે જાણુ જન્મી શકત.

વ્યથા

બધા.

૪૧૦. જે માણસ કોઈ રાખસને કાંઈ શરીરનું દુઃખરોમ અથવા
અશક્તતા કરે, તેણે “બધા કરી” એમ સમજવું.

મહાબધા.

૪૧૦. નીચે લખેલા પ્રકારની બધાને “મહાબધા” એવું નામ
આપેલું છે.

ચેડેમે—પુરુષત્વનો નાશ.

બીજી—ખેતીની કોઈ પણ આંખની જોવાની શક્તી નષ્ટ જવી.

ત્રીજી—ખેતીના કોઈ પણ કાનની સાંભળવાની શક્તી નષ્ટ જવી.

ચોથી—કોઈ અવયવ અથવા સાંધો જવો.

પાંચમી—કોઈ અવયવ અથવા સાંધાની શક્તીનો નાશ થવા, અથવા તેની નષ્ટ
શક્તિ થવી.

છઠી—કોઈની અથવા એકીની નષ્ટ બદલીકલ થવી.

સાતમી—કોઈ હાકલાનું અથવા કાંતનું ભાગવું અથવા ખરી જવું.

આઠમી—જે વ્યથાથી જિંદગી જોખમમાં આવે, અથવા જેથી બીસ શેવશની મુદત
સુધી, બધા થએલા માણસને શરીરનું બરે દુખ ખમવું પડે, અથવા તે પોતાનો હમરનો
ખમો કરવાને અશક્ત રહે, એવી કોઈ પણ વ્યથા

બુદ્ધિપુરવક વ્ય
થા કરવી.

૪૧૧. જે માણસ, કોઈ રાખસને વ્યથા કરવાના ઈરાદાએ અથ
વા તેથી કોઈ રાખસને પોતાથી વ્યથા થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા
છતાં કોઈ કામ કરે, અને તે કામથી કોઈ રાખસને વ્યથા કરે, તો તે
માણસ “બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરી” એમ સમજવું.

બુદ્ધિપુરવક મ
હાબધા કરવી.

૪૧૨. કોઈ માણસ બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરે, અને જે વ્યથા કરવાને
તેનો ઈરાદો હોય અથવા જે વ્યથા પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણ્યા
માં હોય તે વ્યથા અગર મહાબધા હોય તથા જે વ્યથા તે કરે તે વ્યથા
મહાબધા હોય તો તે માણસ “બુદ્ધિપુરવક મહાબધા કરી” એમ સમજવું.

ખુલાસા—કોઈ જાણત આ બંને વાત કરે, એટલે મહાવ્ધા કરે તથા મહાવ્ધા કરવાનો ઇરાદો કરે, અથવા મહાવ્ધા પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણવામાં હોય, તો તેને પુદ્ધિપુરવક મહાવ્ધા કરી એમ સમજવું, નહીં તે નહીં પણ અગર એક પ્રકારની મહાવ્ધા કરવાનો ઇરાદો કરીને, અથવા એક પ્રકારની મહાવ્ધા પોતાથી થવાનો સંભવ જાણ્યા છતાં, તે ખરેખર બીજા પ્રકારની મહાવ્ધા કરે, તો તેણે પુદ્ધિપુરવક મહાવ્ધા કરી એમ સમજવું.

દર્શાવે.

અ નો એટલે જાણુ બદલીકલ કરવાના ઇરાદાથી, અથવા તે પોતાથી બદલીકલ થવાનો સંભવ જાણ્યા છતાં, અ એ ને એક સપાટો મારે, અને તે સપાટાથી અ નો એટલે જાણુ બદલીકલ નહીં થાય, પણ તેથી વોસ દીવણની મુક્ત સુધી અ ને ચીરવું મારે ફરજી અમલ પડે, તો અ એ પુદ્ધિપુરવક મહાવ્ધા કરી એમ સમજવું.

પુદ્ધિપુરવક એ ૩૨૩. ૩૩૪ મી કલમમાં લખેલી બાબત શિવાય બીજી કોઈ બાકરવાની શીક્ષા પણ બાબતમાં, જે બાજુસ પુદ્ધિપુરવક વ્ધા કરે, તેને એક વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના, ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પ્રથમ સ પોલીસ પક ડીયકે નહીં.	પ્રથમ સ મન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	મોડીવાળી શકાય.	કોઈપણ માણ સ્ટેટમેન્ટ સાફરે.	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા ૨૧૦૦૦ ફંડ અથ વા બંને.
---	---------------------	---------------------	-------------------	--------------------------------	---

ટીકા—વ્ધા વ્યાજબી રીતે અથવા કાયદેસર કરી શકાય તો તેને વાસ્તે શીક્ષા થઈ શકે નહીં. જેમકે કોઈ નીશાળનો માસ્તર પોતાના નીશાળીયાને સાધારણ માર મારે અથવા માણસ પોતાનાં બેકરોને માર માર અથવા કોઈ માણસે કોઈ ગુનુંગારને ફટકો મરાવે, આવી બાબતમાં વ્ધા કરવાથી શીક્ષા થઈ શકે નહીં.

આ કલમનો ગુનો મોડીવાળી શકાય છે; કીયા કીયા ગુનો મોડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કોમીનલ પ્રોસીજર કોડ સને ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૪૪૧ જુઓ.

આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવા માટે પુદ્ધિપુરવક વ્ધા કરી છે એમ સાબીત કરવું જોઈએ.

અપકર શસ્ત્ર ૩૨૪. ૩૩૪ મી કલમમાં લખેલી બાબત શિવાય કોઈ પણ બા અથવા સાધન વ બતમાં, જોળી અથવા તીર મારવાનાં, ઝાશી ધાલવાનાં, અથવા કાપે પુદ્ધિપુરવક વ્ધા વાનાં કોઈ હથિયાર વડે, અથવા જે હથિયાર મરેથી સામનું મોત થવાનો સંભવ હોય એવા કોઈ હથિયાર વડે, અથવા અગ્નિ કે કોઈ મરમ કરેલા પદારથ વડે, અથવા કોઈ નેહર કે પાઈ જાળ એવા કોઈ

પદારથ વડે, અથવા અવાજ સાંચે કુટે એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા હમ લેવાથી, ગળી જવાથી, અથવા લોહીમાં જવાથી જે પદારથ માણસના શરીરનો નાશકારક હોય એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા કાંઈ જનવરની મારફતે, જે માણસ બુદ્ધિપુરવક બધા કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની સિદ્ધા કરવામાં આવશે.

જગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય.	જે કાર્ટમાં ફરિયાદી હાનું કામ ચાલ્યું હોય તે કાર્ટ પરવાનગી આપે તે માંડીવાળી શકાય.	સેશન કાર્ટ અથવા પેરીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	----------------	---	---	--

ટીકા.—કાંઈ ટોળાની અંદર કાંઈ શખ્સને જખમ કરવાને બંદુકનો ખાર કરે અને તેથી કાંઈ પણ શખ્સને જખમ થાય તો એવો અનુમાન થઈ શકે કે જખમ થયેલા શખ્સને જખમ કરવાના ધરિદાથી બંદુકનો ખાર કરવામાં આવ્યો હતો.

કાંઈ ખેડોશ કરે એવી વસ્તુ આપવામાં આવે અને તે આપવાનો ધરિદા અથવા જેવુ ખુદશો માલમ પડતો ના હોય, તો તે આ કલમમાં આવી જાય.

આ કલમનો ગુન્હો કાર્ટની પરવાનગીથી માંડીવાળી શકાય છે. કલમ ૩૪૫. કી. પ્રો. કાડની જુઓ.

બુદ્ધિપુરવક મ ૩૨૫. ૩૩૫ મી કલમમાં લખેલી ખાખત શિવાય ખોજ કાંઈ પ હાવ્યથા કરવાની જુ ખાખતમાં જે માણસ બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરે, તેને સાત વરસની શિક્ષા. મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

જગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ મન નીકળે	જમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કાર્ટ, પેરીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ થા હંડ
----------------------------	-------------------	---------------	----------------------	--	---

ભયંકર શસ્ત્ર ૩૨૨. ૩૩૫ મી કલમમાં લખેલી ખાખત શિવાય ખોજ કાંઈ પણ અથવા સાધન વ્યાખતમાં ગોળી અથવા તીર મારવાનાં, અથવા ખોરાં ધાલવાનાં, અથવા કાપવાનાં, અથવા કાંઈ કાપવાનાં હથિયાર વડે, અથવા જે હથિયાર હાવ્યથા કરી. મારેથી સામાંનું મોત થવાનો સંભવ હોય એવા કાંઈ હથિયાર વડે, અથવા

દવા અગતી કે કાંઈ ગરમ કરેલા પદારથ વડે, અથવા કાંઈ જોરે કે ખાઈ જાય એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા દમ લેવાથી, ગળી જવાથી, અથવા લોહીમાં જવાથી જે પદારથ માણસના શરીરનો નાશકારક હોય એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા કોઈ જનવરની મારફતે, જે માણસ બુધિપુરવક મહા બધા કરે, તે તે માણસને જીવતાં સુધી સંમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

જમર નારંગી પાંચીસ પકડી થકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન બે કાંઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પોસ્ટોફીસી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૧ જ વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈ નસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સંમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદતયાદંડ
-----------------------------	-------------------	--------------------------	----------------------	---	---

જમરાઈથી કાંઈ ૩૨૭. કોઈ રાખસને બધા કરીને તે રાખસ પાસે, અથવા તેની ઈ મિલકત પર સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ પાસે, જમરાઈથી કાંઈ મિલકત ડાવવા સાર અથવા કીમતો દસ્તાવેજ કહડાવવાનાં કારણસર, અથવા બધા કરેલા રાખસ પાસે, કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ પાસે, જમરાઈ વિરુદ્ધ કામ કરા સ્ત્રી કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ કામ, અથવા જે કામ, અથવા જે કામથી વવા સાર બુધિપુ કાંઈ ગુન્હો કરવો સેહેન થાય એવું કામ, કરવાના કારણસર, જે માણસ રબક બધા કરવા. બુધિપુરવક બધા કરે, તે માણસને દસ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

જમર નારંગી પાંચીસ પકડી થકે.	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	જામીન બે કાંઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈ નસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ
-----------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------	------------------------	---

ટીકા.—“ સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ” એટલે તેનો સગો, નોકર અથવા મીત્ર; કો ૨૮ તરફથી એવી ખાત્રી કરવામાં આવશે કે જે માણસે કુખ્ય કર્યું છે તે શા કારણે વા સ્ને, અથવા જેને બધા કરી હોય તેને પોતાનેજ કરી છે કે તેની તરફથી ખીજા કોઈ ને કરી છે.

કાંઈ ગુનોહ ૩૨૮ કોઈ રાખસને બધા કરવાના ઈરાદાથી, અથવા કાંઈ ગુન્હો

ભરવાના ધરવાથી કરવાના કે કાંઈ મુન્દો કરવો સહેલ કરવાના ધરાવાથી, અથવા તેથી જો
જોરે વગેરે પણ તાથી બધા થશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા છતાં, જે માણસ તે શ
રખ વડે બધા ક ખસેને કાંઈ જોરે કે ખેડોશ કરે કે કેકે આપે અથવા અવશુભ કરે એ
રના. પુ કાંઈ વસાણુ અથવા ખીજી કાંઈ વસ્તુ આપે, અથવા ભેગાવે તે મા
ણસને દશ વરસની મુદત સુધીના ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેકની સી
ક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કંડને પણ લાયક થશે.

વળર વારડે જોસ પક ડી થકે.	પ્રથમ ના રંડે નીક જે.	જમીન મે ઈ શકાય નહી.	માંડોવા ળી રા કાય ન હી.	સેશન કોરક ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેક તથા કંડ.
--------------------------------	-----------------------------	---------------------------	----------------------------------	--------------------------	---

મીઠા.—કાંઈ માણસ પોતાના તાડી ભરવાના વાસણમાં એક જાતનો રસ ભરવો, તે
એવું જાણતો હોતો કે જે મનુષ્ય પીશે તો તેને કાંઈ હાની થવાના, પણ એક ચોર તાડી
ચોરી જતા હોતો તેને પકડી પાડવા ની મનજબથી આમ કર્યું હતું. પણ કાંઈ અજાણ્યા વે
ચનાર પાણીથી કાંઈ સીપાઈએ એ તે વાડી (મરેમો કેરી રસ) વેપાથી લીધી અને તે પી
વાથી તેમને હાની થઈ. તમાં એવું કરા કું કે પેલા શખ્સને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર
કરાવવો જોઈએ. રાજી વીરખ થતીયા. ૫ મું હા ૫૬.

આ કલમમાં “બ.જી વસ્તુ” એ શબ્દો છે. એનો અરથ એવો કરવો કે કાંઈ ખેડો
શ કરે એવી વસ્તુ.

કાંઈ માડીજી પમાડે એનો વસ્તુ આપી હોય, અને તે વસ્તુ કેવી જાતની છે તે વી
શે કાંઈ પુરાવો હોય નહીં, તો તે કાંઈ મુન્દો થશે. રાજી વીરખ જોતા પેરાઇ. ૧ બી. રી ક ૭.

જખરદસ્તીની ડરક. કાંઈ શખ્સને મહાબ્યા કરીને તે શખ્સ પાસે, અથવા તે
કાંઈ મોલકત ક ની સાથે સંબંધ રાખનારા કાંઈ શખ્સ પાસે જખરાઈયા કાંઈ મોલકત
હડાવવા અથવા અથવા કીમતી દસ્તાવેજ કહાવાનાં કારણસર અથવા મહાબ્યા કરેલા
કાંઈ કાયદા વી શખ્સ પાસે, કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કાંઈ શખ્સ પાસે જખર
રખ દીમ કરાવ દસ્તાથી કાંઈ કાયદા વિરખ કામ, અથવા જે કામથી કાંઈ મુન્દો કરવો
વવા સાફ પુષ્ટાયુ સહેલ થાય એવું કામ, કરાવવાનાં કારણસર જે માણસ પુષ્ટાયુરવક મહા
રવક મહાબ્યા બધા કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની
કરવી. મુદત સુધીના ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને
વળી તે કંડને પણ લાયક થશે

વખર વારં ટે પોલીસ ૧૬૩૦ થકે	પ્રથમ વ. ૨૮ નીક મે.	જામીન બે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન ડારટ ઈન સાફ કરે.	જીવતા સુધી સંમુદ્રપારની અથવા ૧૦૫ ૨૨૨ સુધી બ માંનાગમતે પ્ર કારની કેદ, ઈંડ
----------------------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------------	--------------------------	---

જખરદસ્તીથી ૪૪૦. કોઈ શખસને બધા કરીને તે શખસ પાસે, અથવા તે કા કબુલાત કરાવવા ખસનો સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે જેથી કોઈ ગુન્હો અથવા અથવા કોઈ મો જાણાલ પકડાય એવી કોઈ ખખર અથવા કબુલાત જખરદસ્તીથી ભેવા બકત પાછી આ નાં કારણસર, અથવા બધા કરેલા શખસ પાસે કે તેની સાથે સંબંધ રાખવા સાફ ખુધિ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે જખરદસ્તીથી કોઈ બીજા અથવા કોમ પુરવઠ બધા કર તી દસ્તાવેજ પાછો અપાવવા અથવા અપાવવાનાં કારણસર, અથવા તે કોઈ ભેરેણુ કે માગણુ પતાવે, અથવા જેથી કોઈ મીલકત કે કોમતી દસ્તાવેજ પાછો મળી શકે એવા કોઈ ખખર આપે, એમ કરવાનાં કારણસર, જે માણસ ખુધીપુરવઠ મહાબધા કરે તે માણસને સાત વરસની મુશ સુધીની ખેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

દર્શાવ.

- (અ) જ ની પાસે કોઈ ગુન્હો કર્યો કબુલ કરાવવા સાફ જો અ પોલીસ અમલદાર અ ને શરીરવેદના કરે, તો અ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.
- (બ) અમુક ચોરલી મીલકત ક્યાંમુદેલી છે તે દેખાવવાને જ બલયાપ એટલા સાફ જો અ પોલીસ અમલદાર તેને શરીરવેદના કરે તો અ આ કલમમાં લખેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.
- (ક) જ ની પાસે ઝેડેસુલની કોઈ બાકી ભેરેણી છે તે તેની પાસે ભરાવવા તે સાફ જો અ ઝેડેસુલનો અમલદાર અને શરીર વેદના કરે તો અ આ કલમમાં લખેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.
- (ઢ) એક રધપતની પાસે તેનું ગણેત ભરાવવા સાફ જો અ જમીનદાર તેને શરીરવેદના કરે, તો અ આ કલમમાં લખેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

વખર વારં પોલીસ ૧૬ કી થકે.	પ્રથમવરં ૮ નીકમે.	જામીન બે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન ડારટ ઈ નસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ તે પ્ર કારની કેદ તથા ઈંડ.
---------------------------------	----------------------	--------------------	-----------------------	--------------------------	--

ટીકા. — આ કલમ પ્રમાણે ગુન્ટો સ્થાપીત થવા સાર નીચેના હકીકતોની જરૂર છે,
જપ્તારદસ્તીથી કબજાત કરાવવા અથવા કાંઈ ખપર મેળવવા કે મોલકત પાછી આપાવવા
સારે બુદ્ધો પુરવક કાઈને વ્યથા કરવી જોઈએ.

જખરદસ્તીથી ૪૩૧. કોઈ રાખસને મહાબળથી કરોને તે રાખસ પાસે, અથવા કબુલાત કરાવવા અથવા કાંઈ મોટા અથવા બહાલ પક્કાય એવા કાંઈ ખખર અથવા કબુલાત જખર દસ્તીથી લેવાના કારણસર, અથવા મહાબળથી કરેલા રાખસ પાસે કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ પાસે જખરદસ્તીથી કાંઈ મીલકત અથવા કોમતી દસ્તાવેજ પાછો અપાવવા અથવા અપાવવાના કારણસર, અથવા તે કાંઈ લેણું કે માગણી તત્તે અથવા જો કોઈ મીલકત કે કોમતી દસ્તાવેજ પાછો મળી શકે એવ. કાંઈ ખખર આપે એમ કરવાના કારણસર, જે માણસ બુધાપુરવક મહાબળથી કરે, તે માણસને દશ વરસ ના મુદત સુધીની ખેતના ગરુ તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધી કરવામાં આ વધે, અને વળી તે દડને પણ લાયક થશે.

<p>नगर बारंटे प्रथम वा प्राप्तोस पक रंटे नीकणे ओ राके.</p>	<p>नमीन जे मांडोवाणी ध शकाय शकाय न नही. की.</p>	<p>सेशन डारट धनसाई करे.</p>	<p>१० वरस सु धी जेमांना गमे तेप्रभा रनी केवत था वंड.</p>
--	---	---------------------------------	--

કોઈ સરકારી
નોંદરને ડરાવીને
તેનો અમલ કર
તો બંધ રાખવા
ને બુધીપુરવક વ્ય
થા કરવા.

ઉદર. કોઈ શખસ સરકારી નોકર હોય, અને પોતાના સરકારી
હોદ્દાનો અમલ ચલાવતો હોય તેવામાં તે શખસને જે માણસ બુધીપુ
રવક વ્યથા કરે, અથવા કોઈ બીજા સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી
હોદ્દાનો અમલ ચલાવતાં, અટકાવવા અથવા ડરાવીને અમલ ચલાવતો
બંધ રાખવાના ઇરાદાથી, અથવા તે શખસે પોતાના સરકારી હોદ્દાનો
કાયદા મુજબ અમલ ચલાવતાં કોઈ વસ્તુ કરી હોય અથવા કરવાનો
કોશીશ કરો હોય તેટલા વાસ્તે, જે માણસ તે શખસને બુધીપુરવક વ્ય
થા કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીનો જેમાંના મને તે પ્રકારની
કેદની, અથવા ફગની, અથવા જે બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વાર ૭ પોલીસ ૫ કડી શરૂ.	પ્રથમ વાર ૨ નાકળે.	જનમોન સે ૪ શકાય.	માંડોવા જી શકા ૫ નહી	સેશન કોર્ટ, પોમીડે સી માજીસ્ટ્રેટ, ૧ લા વરગનો માજી સ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બેમાં ના ગમે તે પ્રકાર ની ફેર અથવા ૬ ૬ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	--	---

કોઈ સરકારી ૩૩૩ કોઈ રાખસ સરકારી નોકર હોય, અને પોતાના સરકારી, નોકરને ડરાવીને ઓહોદાનો અમલ ચલાવતો હોય, તેવામાં તે રાખસને જે માણસ બુ તેનો અમલ ક હીપુરવક મહાવ્યથા કરે, અથવા તે રાખસને અથવા કોઈ બીજા સરકારી રતો બંધ રાખ વાને બુદીપુરવક વા ડરાવીને અમલ ચલાવતો બંધ રાખવાના ધરિદાથી, અથવા તે ર મહાવ્યથા કરવી. ખસે પોતાના સરકારી ઓહોદાનો કાપડા મુજબ અમલ ચલાવતાં કાંઈ વસ્તુ કરી હોય અથવા કરવાને કારીશ કરી હોય તેટલા વાસ્તે, જે મા ણસ તે રાખસને બુદીપુરવક મહાવ્યથા કરે, તે માણસને ફરા વરશની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને બળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પ કડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	ભ્રમીન ભે ઇ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
----------------------------	-------------------	------------------------	----------------------	------------------------	---

ક્રોધ ઉત્પન ૩૩૪, ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ચડેથી કોઈ માણસ બુદીપુરવ થએલી બુદીપુરવ ક વ્યથા કરે, અને તે ક્રોધ ઉત્પન કરનાર સીવાય બીજા કોઈ રાખસને ક વ્યથા કરવી. વ્યથા કરવાનો તેણે ધરિદા કર્યો ન હોય તથા તે સીવાય બીજા કોઈ રાખસને પોતાથી વ્યથા થવાનો સંભવ પણ તેના ભણ્યામાં ન હોય, તો તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી નહીં.	પ્રથમ સ મન નીકળે	ભ્રમીન ભે ઇ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	કોઈપણ મા જસ્ટરેટ ઈ નસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૫૦૦ ફંડ અથવા બંને.
-----------------------------	------------------	------------------	-----------------	------------------------------	---

ટીકા.—કોઈ કોઈ કલમના પ્રમાણેના ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે સને ૧૮૮૨નો ૧૦ આ આક્ટ ક્રીમીનલ પ્રોસીયર કોડ કલમ ૩૪૫ નુઓ.

આ કલમનો અરથ એવો છે કે કોઈ રાખસને કાંઈ ક્રોધ ચડ્યો હોય તો ક્રોધ ઉત્પન કરનાર ઉપર જે હુકમો કરે તેને વાસ્તે ઓછી શીક્ષા થાય છે પણ આવો ક્રોધ ઉત્પન કર્યો હોય અને તેથી તેનો મીનસ ભય અને બીજા કોઈ નીરપરાધી રાખસને મારે, તો પોતાના ખચાવમાં ક્રોધ ઉત્પન થવાનું કારણ બતાવી શકે નહીં, રાખી વીરૂધ્ધ જુલા મહલા. ૧ મું. હા. કો. ૧૦.

ક્રોધ ઉત્પન ૩૩૫, ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ચડેથી કોઈ માણસ બુદીપુરવ

ખચેથી માહાવ્ય માહાવ્ય કરે, અને તે ક્રોધ ઉત્પન્ન કરનાર સીવાય બીજા કોઈ શખસ
યા કરવી. ને માહાવ્ય કરવાનો તેણે ધરદોષ કર્યો ન હોય, તથા તે સીવાય બી
જા કોઈ શખસને પોતાથી માહાવ્ય થવાનો સંભવ પણ તેના જાણમાં
માં ન હોય તો તે માણસને ચાર વરસની મુક્ત સુધીની જમાંના ગમ્મ
તે પ્રકારની કુદની, અથવા એ હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ
બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

જુલાસો.—એ ઉપલી એ કલમને પણ, ૩૦૦ થી કલમના ૧ લા અપવાદને જે શ
રતો લાગુ પડે છે; તે શરતો લાગુ પડે છે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે	જામીન સેઈ. શ કાય.	જે કાર્ટની રૂપરૂ રોયાલીનું કામ આ લુ હોય તે કાર્ટ ની પરવાનગીથી માંડી વાળી શકાય.	સેશન કાર્ટ, પરે સીડેન્સી માલ્ટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગેના માલ્ટ રેટ ધનસાફ કરે.	૪ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારનીકુદ અથવા ૩૨૦૦૬૩ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	-------------------------	--	---	--

ટીકા—શીદ્ધા યોગી બતાવી છે એનું કારણ એટલુંજ કે ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રો
ધ ઉત્પન્ન કરવાથી મહાવ્ય થઈ છે. ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવાથી મહા
વ્યથા કરવાને વાસ્તે આવા ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવાથી ફક્ત વ્યથા કરવા કરતાં શીદ્ધા ભારે ઠરા
વેલી છે.

જે કામથી ૩૩૬. જે માણસ કાંઈ કામ એવી ખેડીકરી અથવા ગફલતી ભરે
જાંદગી જોખમ લી રીતે કરે કે તેથી માણસની જાંદગી અથવા બીજા શખસોનાં શરીર
માં આવે અથ ની સલામતી જોખમમાં આવે, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુક્ત સુ
વા બીજાઓનાં ધીની જમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા બસે પચાસ રૂપિયા સુધી
શરીરની સલામ ના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.
તી જોખમમાં
આવે તે કામને
માટે સીદ્ધા.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન ની કળે.	જામીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	કોઈપણ માલ સ્ટોર ધનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કુદ અથવા ૩૨૫૦ દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	--------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------------------	--

ટીકા.—માણસની જાંદગીને અથવા સડી સલામતીને જોખમમાં નાંખે એવાં કૃત્યને
વાસ્તે આ કલમથી શીદ્ધા થાય છે, ગમ્મ તો તેવાં કૃત્યથી કાંઈ વ્યથા થઈ હોય અગર ના
થઈ હોય.

જાંદગી અથ ૩૩૭. જેથી માણસની જાંદગી અથવા બીજા શખસોનાં શરીરની
વા બીજાઓના સલામતી જોખમમાં આવે એવી ખેડીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે

શરીરની સલામ કાંઈ કામ કરીને જે માણસ કાંઈ શખસને વ્યથા કરે, તે માણસને છ નીજીએમમાંઆ મહીનાની મુદત સુધીના ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચે એવું કામ કરે અર્થે રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ ખર્ચેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે, શરીરની વ્યથા કરવી.

વગર વારં પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન બેઈ શ કાય	જે કાર્ટ આગળ ફરી યાદી ચાલુ હોય તે કે રટની પરવાનગીથી માં ડીવાળી શકાય.	પેસીડેન્સી માજી સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ રેટ ઈનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી એ ખર્ચાના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા રૂપિયા ૬૦૦નો ફંડ અથ વા ખર્ચે
--------------------------------	---------------------	-----------------------	---	--	---

જાહેરી અથ ૩૩૮. જેથી માણસની જાહેરી અથવા બીજા શખસના શરીર
વા બોલખોના ની સલામતી જોખમમાં આવે એવી ખેડીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી
શરીરની સલામ રીતે કાંઈ કામ કરીને જે માણસ કાંઈ શખસને માહાવ્યથા કરે, તે મા
તા જોખમમાંઆ માણસને એ વસતી મુદત સુધીના ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અ-
થવા એવું કામ કરી થવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ ખર્ચેની, સીદ્ધા કર
ને માહાવ્યથા કરવામાં આવશે.
રવી.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મનનીકળે	જામીન બે ઈ શકાય	જે કાર્ટના રૂપ રૂ ફરીયાદી ચા લુ હોય તે કાર્ટ ની પરવાનગીથી માંડીવાળી શકાય	પેસીડેન્સી માજી સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગ નો માજીસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુ ધી ખર્ચાના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ, કે રૂપિયા ૧૦૦૦ અ થવા ખર્ચે
---------------------------------	--------------------	--------------------	--	---	---

ગેરવ્યાજખી અટકાવ તથા ગેરવ્યાજખી કેદ બાંખત.

ગેરવ્યાજખી ૩૩૯. કાંઈ શખસનો જોખીમર જવાનો હક હોય તે જોખીમર જતો
અટકાવ. તે શખસ અટકે એવી રીતે જે માણસ તે શખસને બુધીપુરવક હરકત કર
કે, તે માણસે તે શખસને “ગેરવ્યાજખી અટકાવ” કર્યો એમ સમજવું.

અપવાદ.—જામીન અથવા પાણી ઉપરથી જવા આવવાનો કાંઈ ખાનગી રસ્તો હોય
અને તે રસ્તો બંધ કરવાનો મારો કાયદા મુજબ હક છે એમ જે શખસ સુધબુધીએ માં
નતો હોય તે શખસે તે રસ્તો બંધ કર્યો એ આ કલમના અરથ પ્રમાણિત ગુનો નથી
દર્શાવ.

જે રસ્તા ઉપરથી જ ને જવાનો હક છે એવો એક રસ્તો આ બંધ કરે અને સુધબુ
ધીએ આ એ પ્રમાણિત માનતો ન હોય કે એ રસ્તો બંધ કરવાનો માહિરો હક છે,
અને તે રસ્તો બંધ થયો જ તે ઉપરથી અટકાવ, તે આ એ જ ને ગેરવ્યાજખી આ

૨. ટકાવ કર્યો એમ સમજવું.

ઝેરવ્યાજખી ૩૪૦. કોઈ રાખસ મુકરર કરેલી ચોતરફી હાની બાહાર જતો અં
કુદ. ટકે એવી રીતે જે માણસ તે રાખસને ઝેરવ્યાજખી અટકાવ કરે તે મા
ણસ તે રાખસને “ઝેરવ્યાજખી કુદ” કર્યો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ) એક દેવાર બાંધી બોધેલી જગામાં જ ને ઝાકલીને ઝાકલીને અ બાહારથી તાણ
મારીને જ ને અદર બાંધ કરે. અને તેમ કરવાથી તે હાવાળીદેવારની બાહાર કો
ઈ પણ તરફ જ થી જઈ શકાય નહીં, તો અ એ જ ને ઝેરવ્યાજખી કુદ કર્યો
એમ સમજવું.

(બ) એક ઈમારતના દરવાજા આગળ અ બંધુકવાળા માણસો રાખે અને જ ને
એ પ્રમાણે કુદે કે જો તું એ ઈમારતમાંથી બાહાર જવાની કોસીસ કરશે તો
તને આ માણસો ગોળી મારશે તો અ એ જ ને ઝેરવ્યાજખી કુદ કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—એક પોલીસ સુપરીન્ટેન્ડેન્ટે એક રાખસને કોઈ માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ હાજર થ
વાને એક ઝેરવ્યાજખી કાગળ લખ્યો, અને તેને તેડી જવાને એ પોલીસના સોપાઈ ઝાક
લ્યા અને તેને કોઈની સાથે વાત કરતાં અટકાવ્યો, તેમાં એવું ઠરાવું કે તેણે આ કલમ
પ્રમાણે ઝેરવ્યાજખી કુદ કરી. ૨ મદ્રાસ. હા. કે. ૩૯૬.

તેમજ જો કોઈ પોલીસ અમલદાર કોઈ પણ વ્યાજખી કારણ શીવાય કોઈ રાખસ
ને એક કલાક રોકે તો તેણે પણ ઝેરવ્યાજખી કુદ કરી એમ સમજવું અને તે અમલદાર
૨ પોતાના ખચાવમાં ફ્રી.પ્રો. કોડની (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) ક. ૧૧ ખતાવી શકે નહીં કે
માજીસ્ટ્રેટને ત્યાં ઝાકલ્યા પ્રથમ તેને ૨૪ કલાક સુધી રાખવાની સત્તા હતી. રાણી વોરેષ
સપરો સુનો.

ઝેરવ્યાજખી ૩૪૧. જે માણસ કોઈ રાખસને ઝેરવ્યાજખી અટકાવ કરે, તે
અટકાવની સી માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કુદની, અથવા પાંચસે
સા. રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફરે	૧ મહીના સુધી આસા ન કુદ અથવા રૂ૫૦૦ નો દંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	----------------------	--------------------	--------------------	----------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે, કીયા કીયા મુન્હા માંડીવાળી
શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ક. ૩૪૫ ફ્રી. પ્રો. કોડની જુઓ.

આ કલમનો ગુન્હો બનવાને નીચેની હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ જે કેકાણે કોઈ રાખસને જવાનું હોય અથવા જવાનો હક હોય ત્યાંથી તેને દૂર
રાખવો.

ઝેરવ્યાજખી ૩૪૨. જે માણસ કોઈ રાખસને ઝેરવ્યાજખી કુદ કરે, તે માણ

કેદની સીક્ષા સને એક વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ ને પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીઆ સુધીના દંડનો, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ ચોક્કસ પકડી શકે	પ્રથમ સમન નીકળે,	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડન્સી માલુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦નો દંડ અથવા બંને.
------------------------------	------------------	----------------	-----------------	---	---

ટીકા.—આ કલમમાં ખત:વેલો ગુન્હો ને રાખસને ગેરવ્યાજબી કેદ કરો દોષ તેનાથી માંડીવાળી શકાય. તેને વાસ્તે કી. પ્રો. કોડ (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) ની ક. ૩૪૫ જુઓ.

ત્રણ અથવા ૩૪૩. ને માલુસ કોઈ રાખસને ત્રણ અથવા વધારે દિવસ ગેર વધારે દિવસ ગેર વ્યાજબી કેદ કરે, તે માલુસને એ વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે ગેરવ્યાજબી કેદની કરની કેદનો, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે. સીક્ષા.

નગર વારંટ ચોક્કસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડન્સી માલુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	-----------------	----------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમમાં વધારે હકીકત ગુન્હો થવાને સાર એ છે કે કેદ જરૂર રાખવી. દશ અથવા વધારે ૩૪૪. ને માલુસ કોઈ રાખસને દશ અથવા વધારે દિવસ ગેર વધારે દિવસ ગેર વ્યાજબી કેદ કરે, તે માલુસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ જામીન લેઈ શકે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લેવામાં આવશે.

નગર વારંટ ચોક્કસ પકડી શકે	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	મેજિસ્ટ્રેટ, પરેસીડન્સી માલુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો મા. ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ
------------------------------	------------------	----------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાને સાર દંડ થવો જોઈએ, તેમજ કેદની સીક્ષા પણ થવી જોઈએ.

ને રાખસને ૩૪૫. ફાલાણ રાખસને છોડવાનો કાયદા મુજબ હુકમ સાર થઈ જાય તો હુકમ ઈ ચુકવો છે એમ જાણવા છતાં ને માલુસ તે રાખસને ગેરવ્યાજબી

‘શાસ્ત્ર’ થયો હોય કેદમાં રાખે, તે માણસને આ કાયદાની કોઈ ખોલ કલમ પ્રમાણે ને તે રાખસને ગેર ટલી મુક્તનો કેદને તે માણસ બાયક હોય તેથી ઉપરાંત, એ વરસની મું વ્યાજખી કેદમાં હત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની ખોલ કેદ કરવામાં આવશે. રાખવો.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સ મન નીક જે	ભમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વરગનો માલસ્ટે રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા ખોલ કોઈ કલમ મુજબ ને કેદ થતી હોય તે.
-------------------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—કોઈ રાખસને, ધુટો કરવાને અથવા રજુ કરવાને કોઈ અખત્યારવાળા અ મજદાર તરફથી હુકમ થયો હોય તે છતાં તે રાખસને ગેરવ્યાજખી રીતે કેદ રાખી મુકવા ને વસ્તે આ કલમમાં સખત શીક્ષા ખતાવી છે.

જેમ્સ બોકો જો આવો હુકમ માને નહીં તો તેમને પણ સજા થઈ શકે.

છાની ગેરવ્યાજખી કેદ. ૩૪૬. કોઈ માણસ અગર કોઈ રાખસને એવી રીતે ગેરવ્યાજખી ખી કેદ કરે કે તેથી તે રાખસની કેદની વાત તે કેદ થએલા રાખસની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસના જાણ્યામાં અથવા કોઈ સરકારી નો કરના જાણ્યામાં ન આવે અથવા તે કેદનું ઠેકાણુ ઉપર જાણેલા પ્રકાર ના કોઈ રાખસ અથવા સરકારી નો કરના જાણ્યામાં ન આવે અથવા તે ને જરૂ નહી, એવો ઈરાદો તે કેદ કરનારા માણસના દોષમાં આવે, તો તે માણસને, તે ગેરવ્યાજખી કેદને માટે ખોલ જે કોઈ સીક્ષાને તે માણસ બાયક હોય તેથી ઉપરાંત; એ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની ખોલ સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકજે.	ભમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માલસ્ટે ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વર ગનો માલસ્ટેરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ તથા ખોલ કોઈ કલ મ મુજબ ને કેદ થતી હોય તે કેદ.
----------------------------------	----------------------	-------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને ગેરવ્યાજખી કેદ કરવી જોઈએ અને તેની સાથે ગુન્હોગારે પોતાના કેદીને અથવા તેના સંબંધવાળા રાખસોને કાયદેસર ઉપાય કરતાં અટકાવવા જોઈએ.

જખરદસ્તીથી ૩૪૭. કોઈ રાખસને કેદ કરીને તે રાખસ પાસે, અથવા તેની સાથે કોઈ મોલકત કે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ પાસે જખરદસ્તી કોઈ મોલકત અથવા

હુડાવવાના અથવા કીમતી દસ્તાવેજ કહડાવવાના કારણસર, અથવા કેદ કરેલા શખસ પાસે કાંઈ કાયદા વી કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે, જ્યારે દસ્તીથી કાંઈ રૂબ કાંઈ કામક કાયદા વીરૂબ કામ કરાવવાનાં અથવા જેથી કાંઈ ગુન્હો કરવો શહેલ થા રવાના કારણસર ય એવી કાંઈ ખખર મળવવાનાં કારણસર, જે માણસ તે શખસને ગેર ગેરવ્યાજખી કેદ વ્યાજખી કેદ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમિન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	ઉવરસ સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	------------------	-----------------	--------------------	--	--

જ્યારે દસ્તીથી કબુલાત કરાવવા ના અથવા કાંઈ મિલકત પાછી અપાવવાનાં કારણસર ગેરવ્યાજખી કેદ. ૩૪૮. કોઈ શખસને કેદ કરીને તે શખસ પાસે, અથવા તે અખસની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે, જેથી કાંઈ ગુન્હો અથવા ખદ્યાલ પકડાય એવી કાંઈ ખખર અથવા કબુલાત જ્યારે દસ્તીથી લેવાના કારણસર, અથવા કેદ કરેલા શખસ પાસે, કે તેની સાથે સંબંધ રાખનાર કોઈ શખસ પાસે, જ્યારે દસ્તીથી કાંઈ મિલકત અથવા કીમતી દસ્તાવેજ પાછો અપાવવા અથવા અપાવવાનાં કારણસર, અથવા તે કાંઈ લેટ્રેણ કે મગાણુ પતાવે, અથવા જેથી કાંઈ મિલકત કે કીમતી દસ્તાવેજ પાછો મળી શકે એવી કાંઈ ખખર આપે, એમ કરવાનાં કારણસર જે માણસ તે શખસને ગેરવ્યાજખી કેદ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમિન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ, પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ બા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	ઉવરસ સુધીની ખેમાંના ગમે તે કેદ તથા દંડ.
---------------------------	------------------	-----------------	---------------------	--	---

સાપ્રાધ બળ તથા હુમલા બાબત.

બળ.

૩૪૯. જો એક શખસ કોઈ બીજા શખસને ગતિ આપે, તેની ગતીમાં ફેરફાર કરે, અથવા તેની ગતી બંધ કરે, અથવા જો તે શખસ કાંઈ પદારથને એવી રીતે કાંઈ ગતિ આપે, તેની ગતીમાં ફેરફાર કરે, તેની ગતી બંધ કરે, કે તેથી તે પદારથ તે બીજા શખસના શરીરના

કાંઈ ભાગને અથવા તે બીજા શખસે કાંઈ વસ્તુ પેટુરી હોય અથવા તે સાથે ભેડ જતો હોય તે વસ્તુને અડકે, અથવા કાંઈ બાંધ વસ્તુને અડકે એવી રીતે કે તેથી તે બીજા શખસની સ્પર્શોદ્દીપર અસર થાય, તો તે શખસે તે બીજા શખસપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; પણ જે શખસ ગતી આપતો, ગતીમાં ફેરફાર કરતો, અથવા ગતી બંધ કરતો હોય, તેણે નીચે બતાવેલા ત્રણ પ્રકારોમાંના કાંઈ પ્રકારે તે ગતી આપવી, અથવા ગતીમાં ફેરફાર કરવો અથવા ગતી બંધ કરવી જોઈએ.—

પૈંડો—પોતાના શરીરની શક્તિથી.

બીજા—કાંઈ પદારથ એવી રીતે મુકવો કે પછી પોતાની તરફથી અથવા બીજા કોઈ શખસની તરફથી કાંઈ કામ થયાં સિવાય તે ગતી થાય અથવા ગતીમાં ફેરફાર થાય, અથવા ગતી બંધ થાય, એમ કાંઈ રચના કરીને.

ત્રીજા—કાંઈ જનવરને ગતિમાન કરીને, તેની ગતીમાં ફેરફાર કરીને, અથવા ગતી બંધ કરીને.

સાપ્રાધ બળ.

૩૫૦. જો કાંઈ શખસ કાંઈ બીજા શખસની રજામંદી સ્વીકારે તે બીજા શખસની ઉપર ધરાશયી બળ વાપરે, અને તે કાંઈ ગુનો કે રવા સારું અથવા તે બળ જે શખસની ઉપર વાપરે તે શખસને તે બળથી કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ કરવાના ધરાશયી, અથવા તેને તે બળ વાપરવાથી પોતાથી કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તો તે શખસે તે બીજા શખસની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.

દર્શન.

(અ) એક નદીમાં બાંધેલી હોડીમાં ઝ એકો હોય, અને આ તેના દોરડાં હોડી નાંખે અને એ પ્રમાણે ધરાશયી તે હોડીને પ્રવાહથી એવાં જવા દે, તો એ હોડીએ આ ધરાશયી જ ને ગતિ આપી, અને તે પદારથોને એવી રીતે મુકવાથી કે પછી કાંઈ શખસની તરફથી બીજા કામ થયા સિવાય તે ગતી ઉત્પન્ન થઈ માટે આ એ ધરાશયી જની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર કાંઈ ગુનો કરવા સારું અથવા જો કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ કરવાના ધરાશયી, કે એ પ્રમાણે બળ વાપરેથી કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ થશે એવો સંભવ જાણ્યા છતાં તેણે એ કામ કરી રજામંદી સ્વીકાર્યું હોય તો આ એ જની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.

(બ) જ એક શિગરામમાં બેસીને જાણે છે, તેના ઘોડાઓને આ બાબતે મારીને તેની ચાલ હતાવળી કરે તો એ હોડીને જાણે પોતાની ગતિ બદલાવીને આ એ જની ગતિમાં ફેરફાર કરવો માટે આ એ જની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અગર જો કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ કરવાના ધરાશયી, કે તેથી આ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ થાય એવો સંભવ જાણ્યા છતાં, તેણે એ કામ જની રજામંદી સ્વીકાર્યું હોય, તો આ એ જની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.

રયું એમ સમજવું.

- (ક) જ એક પાત્રખીમાં ખેસીને ભય છે તેની પાસેથી અપહરણ કરવાના ધરાદાથી અ ઠોઠા જાલીને તે પાત્રખીને અટકાવે, તો એ ઠોકાણે અ એ જ ની ગતિ બંધ કરી, અને એ તેણે પોતાના શરીરની શક્તિથી કર્યું માટે અ એ જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને એ અ પ્રમાણે એ ધરાદાથી જ ની રત્ન મંદી સીવાય તથા ગુન્હો કરવા સાર કર્યું માટે અ એ જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ઢ) રસ્તામાં અ ધરાદાથી જ ને ઘડો મારે, તો એ ઠોકાણે અ એ પોતાના શરીરની શક્તિથી પોતાના શરીરને એવી રીતે ગતી આપી કે તે જ ને અડક્યું માટે તેણે ધરાદાથી જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુખ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તેથી જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુખ થાય એવો સંભવ બાદમાં છતાં, તેણે જ ની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો તેણે જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ક) અ એક પથર ફેંકે એવા ધરાદાથી અથવા એવો સંભવ બાદમાં કે તે પથર જ ને અડકશે, અથવા જ ના કપડાંને અડકશે અથવા જ કાંઈ વસ્તુ સેઈ બાદમાં તેને અડકશે, અથવા તે પથર પાણીને લાગીને તે પાણીથી જ નાં કપડાં અથવા જ કાંઈ વસ્તુ સેઈ ભય છે તે છટાશે, તો એ ઠોકાણે, અગર તે પથર ફેંકવાથી કાંઈ પદારથ આવીને અને અથવા જ નાં કપડાંને અડકે તો, અ એ જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાના ધરાદાથી, તેણે જ ની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો તેણે જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ફ) અ ધરાદાથી કાંઈ સ્ત્રીનો ધુરજા ઊંચો જોયે, તો એ ઠોકાણે તેણે તે સ્ત્રીની ઉપર ધરાદાથી બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર, તે સ્ત્રીને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તેથી નુકશાન, ભય, કે દુઃખ થાય એવો સંભવ બાદમાં તેણે તે સ્ત્રીની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો તેણે તે સ્ત્રીની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ગ) જ નહાવા જોઈ છે તેવામાં પોતે ઉકળતું બાણતો હોય એવું પાણી અ હમામખાનામાં રેડે, તો એ ઠોકાણે અ એ ધરાદાથી પોતાના શરીરની શક્તિ વડે તે ઉકળતા પાણીને એવી ગતી આપી કે તે પાણી જ ને અડકે અથવા બીજા પાણીને અડકે, અને તે એવી રીતે કે તે અડકવાથી જ ની સ્પર્શદ્રીપર અસર થાયજ માટે અ એ ધરાદાથી જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર, જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તેથી નુકશાન, ભય, કે દુઃખ થાય એવો સંભવ બાદમાં તેણે જ ની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો અ એ જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ઘ) જ ની રત્નમંદી સીવાય અ એક કુતરાને જ ની ઉપર કુદાવે, તો એ ઠોકાણે, અગર જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાનો અ નો ધરાદા હોય તો, તેણે

જ ની ઉપર સાપ્રાપ બળ વાપરવું એમ સમજવું.

હુમસો

કપર. જે માણસ કાંઈ ચાળા અથવા કાંઈ તઈયારી કરે, એવા ઈરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તે ચાળા અથવા તઈયારીથી કાંઈ શખસ હાજર હોય તેને એવો ભય ઉત્પન્ન થશે કે એ ચાળા અથવા તઈયારી કરનારા માણસ માફારી ઉપર હુમલો સાપ્રાપ બળ વાપરવાનો છે, તો તે માણસ હુમસો કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો.—માત્ર શખ્સોથી હુમસો થતો નથી. પણ કોઈ શખસ કાંઈ શખ્સો જાણે તે શખ્સો તેના ચાળા અથવા તઈયારીનો એવો અરથ ઉત્પન્ન કરી શકે કે તેથી તે ચાળા અથવા તઈયારી હુમસો ગણાય.

દૃષ્ટાંત.

(અ) અ મુઠી વાળીને જ ની તરફ ધરીને હલાવે, એવા ઈરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તેથી જ એમ માનશે કે અ અને હુમલો મારશે, તો અ એ હુમસો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ એક ભયંકર કુતરાનું મુખપાંધન છોડવા માંડે, એવા ઈરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તેથી જ એમ માનશે કે અ હુમલાં ને કુતરા પાસે મને કે રક્ષાવશે; તો અ એ જ ની ઉપર હુમસો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) અ એક લાકડી બાંધીને જ ને એમ કહે કે “હું તાર વચ્ચે કરું છું”, તો એ ઠેકાણે અ એ વાપરના શખ્સો કાંઈ/પણ ખાખતમાં હુમસો ગણાય નહીં, તથા માત્ર નીચું વળીને લાકડી લેવી એ, ખીજી કાંઈ ખીના સીવાય હુમસો ગણી ન શકાય એવું હોય, તો પણ તે લાકડી લેવાના ચાળાના અરથ તે શખ્સોથી સમજાવ્યાને તે હુમસો થઈ શકે.

ટીકા.—ખીજાના શરીર સામે કાંઈ જોરથી મુઠો કરવાનો યત્ન કરવો તે હુમસો કે હેવાય. ફક્ત શખ્સ એકલાવા કાંઈ હુમસો થતો નથી. કોઈની સામે લાકડા ઉગામવો, અથવા તેની તરફ કાંઈ વસ્તુ ફેંકવી, અથવા ભરલો બુલક તેના સામા ધરવી કે જોથી તે પહોંચી શકે એ સંજોગો હકીકતો હુમસો કર્યા બરાબર છે. પણ ઘણું દુરથી તેને મારવાને ખાસ્તા આપવી એ કાંઈ હુમસો કર્યો કહી શકાય નહીં.

ભારે ક્રોધ ઉપર. કોઈ શખસે ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન ન કરે ત્યાર ન કર્યા છતાં, તે શખસની ઉપર જે માણસ હુમસો કરે અથવા સાપ્રાપ બળ તો કોઈની ઉપર બળ વાપરે, તે માણસને તણ મહીનાની મુદત સુધીની એમાંના ગત્રે તે ર સાપ્રાપ બળ પ્રકારની થતી, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંને વાપરવાની સીધા. ની સીધા કરવામાં આવશે.

ખુલાસો.—અગર તે મુઠો કરવાનાં ખાણનાં કાંપલ તે ક્રોધ મુઠોગારે માગી આણે તો અથવા પુલીપુરવક ઉત્પન્ન કરેલો હોય; અથવા—

અગર કાયદા મુજબ, કે સરકારી નોકરીનો અખત્યાર અમલમાં લાવતાં કોઈ સરકારી નોકર, રાજા કાંઈ વસ્તુથી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયો હોય; અથવા—

અગર ખાનમાં ખનાવના હક કાયદા મુજબ અમલમાં લાવતાં કરેલી તે કાંઈ વસ્તુ

થી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયો હોય, તો તે ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધના સંબંધથી આ કલમ મુજબ કાંઈ મુન્હાની સીધા ઓછી થયો નહીં.

તે ક્રોધ એવો ભારે તથા આકસ્મિક હોય કે તેથી તે મુન્હો ઓછો થઈ શકે, એ હકીકતની બાબત છે.

બગર વારંટ પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે કી શકે નહીં.	બીમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય.	કોઈપણ માણ સ્ટેટમેન્ટ સાફ કરે.	ક મહીના સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા રૂપ૦૦ ફાંદ અથ વા બંને.
---	---------------------	--------------------	----------------------------------	--

ટીકા—આ કલમનો મુન્હો માંડી વાળી શકાય તેવો છે, તેને વાસ્તે વળી ફીમીનલ પ્રોસીયર કોડ (સેક્શન ૧૦૩)ની કલમ ૪૪૫ જુઓ.

પણ જો કાયદેસર રીતે બળ વાપર્યું હોય તો તે મુન્હો નથી. જેમકે માખાપ પિતાના હોદ્દાને સાધારણ માર મારે, અથવા શિક્ષક પિતાના નીચાળીયાને સાધારણ માર મારે. પણ કોઈ ફેદ પિતાના આકરને મારી શકે નહીં.

પણ જો ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવામાં આવ્યો હોય અને બળ વાપરવામાં આવે તો શિક્ષા ઓછી કરવાનું પુરવું કારણ છે.

સાધારણ અપરાધો આવી બાબતમાં ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ.

કોઈ સરકારી કપડ. કોઈ રાખસ સરકારી નોકર હોય, અને પિતાના સરકારી નોકરને ડરાવીને હોદ્દાનો અમલ ચલાવતા હોય, તેવામાં, તે રાખસની ઉપર જે માણસ તેનો અમલ ક હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપર, અથવા તે રાખસને પિતાના સરકારી હોદ્દાનો અમલ ચલાવતા અટકાવતા અથવા ડરાવીને અમલ ચલાવતા બંધ રાખવાના હુકમો, અથવા તે રાખસે પિતાના સરકારી હોદ્દાનો કાયદા મુજબ અમલ ચલાવતાં કાંઈ વસ્તુ ઢરી હોય અથવા કરવાની કોક્કસ કરી હોય તેટલા વાસ્તે, જે માણસ તે રાખસની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફાંદની, અથવા એ બંનેની સીધા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ ચોક્કસ પક કી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	બીમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય ન હો.	પ્રોસીયરની મા જસ્ટિસ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગતો માણ સ્ટેટમેન્ટ સાફ કરે	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફાંદ અથવા બંને.
-----------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	---	---

ટીકા.—કોઈ સરકારી અમલદાર પોતાની પાસે ધટીત બખેલા હુકમ શીખાવ કોઈ પરંતી જડતી લેવાનો યત્ન કરતો હોય તેને અટકાવ કરવો એ આ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થવા લાયક નથી, રાણી વીરેશ નારાયણ, ૭નો, વે. પ્રો. ૨૦૯.

કોઈ સ્ત્રીની ૩૫૪, કોઈ સ્ત્રીની લાજ લેવાના ઇરાદાથી, અથવા પિતે તેમ કે લાજ લેવાના ઇરાદાથી તેની લાજ જવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, જે માણસ તે રાદાથી તેની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, તે માણસને બે વર્ષ હુમલો અથવા રસની મુદત સુધીની જેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હડની, અથવા સાપરાધ બળ અથવા એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે,	જનમીલ લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરંતીડેન્સી માણસરેટ, અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માણસરેટ ઇનસાફ કરે.	૨ વર્સ સુધી જેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા હડ અથવા બંને.
---------------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---	--

ટીકા.—આવો ગુન્હો કોઈ શખ્સ બીજાવાર કરે તો તેને ફટકા મારવાનો હુકમ પણ થઈ શકે.

હુમલો અને સાપરાધ બળ બંનેમાં કલુલાત નહોતી, એ અવશ્ય છે.

સ્ત્રીઓની સાથે અયોગ્ય છુટ લેવી તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. કોઈ સ્ત્રીની લાજ લેવાને સાપરાધ બળ વાપરવું અથવા હુમલો કરવો તેને વાસ્તે સખત શીક્ષા થઈ શકે.

ભારે ક્રોધ ન ૩૫૫, કોઈ શખ્સે ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન ન કર્યા ઉત્પન્ન કર્યા છતાં, તે શખ્સને બેઆયર કરવાના ઇરાદાથી જે માણસ તે શખ્સની તાં કોઈ શખ્સ ઉપર હુમલો કરે, અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, તે માણસને બે વર્સની ને બેઆયરક મુદત સુધીની જેમાંના ગતિ તે પ્રકારના કેદની, અથવા હડની, અથવા રવાના ઇરાદાથી એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમનનીકળે.	જનમીલ લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરંતીડેન્સી માણસરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માણસરેટ ઇનસાફ કરે.	૨ વર્સ સુધી જેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા હડ અથવા બંને.
--------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	--	--

ટીકા.—કોઈ શખ્સને લાત મારવી, અથવા તેનું નાક બેચબું અથવા તેની પીઠપર માખકો મારવો એ સર્વ હકીકતોમાં સાપરાધ બળ વાપરીને તેને બેઆયર કરવાનો ઇરાદો હોય, એવો અનુમાન થઈ શકે છે.

આ કલમનો ગુનો જેના ઉપર બળ વાપર્યું હોય અથવા હુમલો કર્યો હોય તેનાથી માંડીવાળી શકાય. જુઓ. ક. ૩૪૫. ફી. પ્રો. કોડ.

કોઈ રાખસ ૩૫૬. કોઈ રાખસે કોઈ વસ્તુ પેઢેરી હોય અથવા તે લેઈ જતો કોઈ વસ્તુ લેઈ હોય, તેની ચોરી કરવાની કાસોસ કરવામાં તે રાખસની ઉપર જે માણસ જતો હોય તે વ હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપર, તે માણસને બે વાસની મુદત સુધી સ્તુની ચોરી કરી ની બિમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની રવાની કાસોસ સીદ્ધા કરવામાં આવશે. કરવામાં હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમવા રંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કોઈ પણ માણસને ટાળસાફ કરે	૨ વરસ સુધી બિમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	--------------------------	--

ટીકા.—કોઈ રાખસ ગળવું કાતરી ચોરી કરવાની કાસોસ કરે અને જો ચોર પોતાના પ્રયત્નમાં કોઈ બળ વાપરવા જેવું કરે તો તેને આ કલમ પ્રમાણે શીદ્ધ થઈ શકે.

કોઈ રાખસ ૩૫૭. કોઈ રાખસને ગેરબ્યાજબી કેદ કરવાની કાસોસ કરવામાં ને ગેરબ્યાજબી કે જે માણસ તે રાખસની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપર, કે કરવાની કાસોસ તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની બિમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદ સમાં હુમલો આ ની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સી થવાસાપ્રાધબળ, દ્વા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવા રંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ માણસને ટાળસાફ કરે	૧ વરસ સુધી બિમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ.૧૦૦૦ ફંડ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	---------------------	--------------------------	--

કોઈએ ભારે ૩૫૮. કોઈ રાખસે ભારે તથા આક્રમિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવા પર તથા આક્રમિક થી જે માણસ તે રાખસની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપ્રાધ બળ વાપર, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા રૂ.૫૦૦ ફંડની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે. ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપરે.

રજુ. ખુલાસો—૩૫૨ માં કલમનો જે ખુલાસો બંધાયેલો છે તે આ બેલી કલમને પણ લાગુ પડે છે.

નગર વારંદે ધોળીસપક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	નમીન સે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય	કોઈ પણ માલુસ્ટરેટ ઈનસાફરે	૧ મહીન સુધીની આસા ન કે, અથવા રૂ ૧૦૦ કે અથવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	-------------------	-----------------------	---------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે. કીયા કીયા ગુન્હો કોનાથી માંડીવાળી શકાય તેને વાસ્તે કલમ ૩૪૫ ફી. પ્રો. કોડની (૧૮૮૨ નો ૧૦ માં આક્ટ નામો. સને. ૧૮૮૨ ના ૧૦ માં આક્ટની (કીમીનમ પ્રોસેગ્યર કોડની) કલમ ૧૦૧ મુજબ જ્યાં રે હુમલો, હંગામો અથવા સુલેહનો બોલો ભંગ કરવાનું, અથવા તેમાં મદદગારી કરવાનું અથવા તેમ કરવાના સાફ ઈરાદાથી હથોળોવાળા માણસોને એકઠા કરવાનું અથવા કાયદા વીરુધ્ધ બીજો ઉપયોગ કરવાનું અથવા શરીરને અથવા મીલકતને નુકશાન કરવાનો ડર દે આપીને સાપરાધ ખમડી આપવાનું તોહોમત જે રાખશ હુપર આપું હોય તે રાખસની હુપર કોઈ હાઈકોર્ટની આગળ અથવા સેશન કોર્ટની આગળ અથવા પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટરેટ, જિલ્લા માલુસ્ટરેટ, પેટાવુડી માલુસ્ટરેટની અથવા ૧ લા વરગના માલુસ્ટરેટની કોર્ટની આગળ તે ગુન્હો કરે, અને તે કોર્ટનાં એવો અભિપ્રાય હોય કે સુલેહ રાખવા સારું ન જરૂર રાખસ પાસે ખત ઈરાદો હોવાની જરૂર છે, ત્યાર સદરુદ્ધ કોર્ટ તે રાખસની હુપર શીક્ષાનો હુકમ કરતી વખતે ત્રણ વરસ સુધીની મુક્ત સુધી સુલેહ રાખવા સારું નમીન સહીત અથવા નમીન બીના તેની સ્થિતિને ધટતી રકમનું ખત કરી આપવા હુકમ કરે.

મનુષ્યહરણ, મનુષ્યનયન, ગુલામી તથા વેડખાખત.

મનુષ્યહરણ. ૩૫૬. મનુષ્યહરણ જે પ્રકારનું છે; એક બિટીશ ઇન્ડિયામાંથી અને બીજી કાયદેસર હવાલામાંથી.

બિટીશ ઇન્ડિયા. ૩૫૭. જે માણસ કોઈ રાખસને, તે રાખસની રત્નમંદી સીવાય યામાંથી મનુષ્ય અથવા તે રાખસનાં વતી રત્નમંદી આપવાનો જેનો કાયદા મુજબ આપત્યાર હોય એવા કોઈ રાખસની રત્નમંદી સીવાય, બિટીશ ઇન્ડિયાની હદની બહાર બંધ જાય, તે માણસ બિટીશ ઇન્ડિયામાંથી તે રાખસનું હરણ કર્યું એમ સમજવું.

કાયદેસર વાલી. ૩૫૮. મહત્તર વરસથી ઓછી ઉમરના કોઈ બાલકને, અથવા સ્ત્રીના હવાલામાંથી ૭ વરસથી ઓછી ઉમરના કોઈ બાલકને, અથવા કોઈ દીવાના રાખસને, તે બાળક અથવા દીવાના રાખસના કાયદેસર વાલીના હવાલામાંથી, તે વાલીની રત્નમંદી સીવાય, જે માણસ બંધ જાય અથવા દોસ લાવીને તેડી જાય, તેણે તે બાળક અથવા તે રાખસનું કાયદેસર વાલીના હવાલામાંથી હરણ કર્યું એમ સમજવું.

ખુલાસો.—આ કલમ મધે “કાયદેસર વાલી” એ શબ્દો મળ્યા છે તે શબ્દો મધે તે બાળક અથવા તે બીજા રાખસને રાખવાનું અથવા તેની સંભાળ કરવાનું કામ કાયદા મુજબ જે રાખસને સોંપ્યું હોય એવા કોઈ પણ રાખસનો સમાવેશ થાય છે.

અથવા:—કોઈ સખસ સુખયુધીએ એમ માનતો હોય કે હજન સંખંધ વિના હતાન •
અથવા: કલાણા ખરેખરો હું ખાપ છુ, અથવા સુખયુધીએ એમ માનતો હોય કે તે ખંચા
ને કાયદેસર હવાલામાં રાખવાનો મારા હક છે, અને તે સખસ અગર કોઈ અનાલાનાં
અથવા કાયદા વાંરે કારણસર એવું કામ ન કરે, તો તેના કામને આ હલમ બાબુ પ
ડતી નથી.

ટીકા. — આ હલમ પ્રમાણેનો મુન્દો ખનવાને નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ નાની હમરનો છોકરો હોયતો ચઢક વરષ કરતાં ઓછી હમરનો હોવો જોઈએ.

૨ જો છોકરી હોય તો સાળ વરષની હમરથી ઓછી હોવી જોઈએ.

૩ કોઈ દાવાનો હોય (ગમ તેરલી હમરનો)

૪ તેના વાલીની અથવા તેના ખાપની રજમંદી શીવાય બેઈ જવું જોઈએ.

આ હલમમાં “કાયદેસર વાલી” એ શબ્દો છે તેને વાસ્તે ખુલાસામાં ખતાવ્યા પ્રમા
ણે જે શખસને મોંપવામાં આવ્યું હોય તે સમજવું.

આ હલમ પ્રમાણે મુન્દો થવાને તહોમતદાર પોતાના ખમાવમાં એવું કહી શકે નહીં
કે તે છોકરીની કબુલાત હતી. કબુલાત હોવી અગર ના હોવી, એ આ હલમ પ્રમાણે કાં
ઈ જરૂર નથી. કબુલાત હોય તે છતાં પણ સરખી રીતે મુન્દો થાય છે.

જેવળડમાં એક કેસમાં એમ બન્યું કે કોઈ શખસે એક છોકરીને પોતાનો સાથે તે
ડી જવા કહ્યું, છોકરીએ કબુલ કર્યું અને તેની સાથે ગઈ. તેઓ જ્યાં જ્યાં ગયાં ત્યાં
ત્યાં દીવસે સારવજનીક મકાન, મળા બગેરે જોતાં, અને રોત્રે સાથે સુતાં. આમ ત્રણ દીવસ
સુખ થયું. પછી પેલાં બે જુદા પડ્યાં અને પેલા પુરસે તે છોકરીને તેના ખાપને ઘેર જવા
કહ્યું તે છોકરીના ખાપે એવા કસમ ખાધા કે તે છોકરી એનો રજમ શીવાય અને તેની
મરજી ઉપરાંત ગઈ હતી. તેમાં મારે તે તહોમતદારને મુન્દેગાર કરાવે.

પણ જો છોકરી પોતાના ખાપ પામેથી નાશી ગઈ હોય અને તેના ઉપર તેનો ખાપ
નો કબજો હોય નહીં, આવા પ્રસંગે જો કોઈ શખસ લલચાવી બેઈ જાય, તો તેમાં કાંઈ
મુન્દો નથી.

તેવીજ રીતે કોઈ છોકરી નોશાળે ભણવા જતી હોય અને રસ્તામાં તેને સમજાવી
કોઈ શખસ ક્યાંઈ લે જાય અને પછીથી ત્યાં પાછી મુકે. હવે જો કે તે શખસ કાંઈ
જાણતો નહોતો કે તે છોકરીનો કોઈ ખાપ અથવા મા છે કે નહીં અથવા તે બીશે કાંઈ
તપાસ કરી નહોતી, તો પણ તેને મુન્દેગાર કરાવવામાં આવે હતા, તે એવા આધાર ઉપ
રથી કે તે શખસ તેને લેઈ ગયો માટે તેણે જાણવું જોઈએ કે જેમનાં તે છોકરી ઉપર
કબજો છે, તેમના મરજી ઉપરાંત હું લઈ જઈશું, એવો અનુમાન થઈ શકે.

મનુષ્યરજી કરવું એમાં બળ વાપરવું હતું અથવા કપટ કરવું હોય એમ હોવાની
કાંઈ જરૂર નથી. બળ વાપરવું હોય અગર ના વાપરવું હોય અને મનુષ્યરજી કરે, તેથી
કાંઈ મુન્દામાં અસર થતી નથી.

કોઈ છોકરું હોય તેને તેના વાલીના કબજામાંથી લેઈ જાય, અને પછીથી તે છોકરું
તેના વાલીને અથવા મા ખાપને ખીલકુલ સંભારે નહીં અને લેઈ જનાર સાથે ખુશીથી
રહે તે છતાં પણ મનુષ્યરજીનો મુન્દો થાય છે.

મદ્રાસના એક કલુર નાગાયણ સામીના કેસમાં જડજેઝ એવું ઠરાવું કે કોઈ હોં ફુનો ૧૪ વરસનો છોકરો રાટલાંડના મીશનરીમાં ગયો હોય, અને વટલાઈ જઈ ખ્રીસ્તી થયો હોય અને તેમની પાસે રહેવાને ખુશી હોય તે છતાં પણ તે મીશનરીમાં તેના ખાંપને સોંપવો જોઈએ.

મુસલમાની કાયદા પ્રમાણે પાપની મરજી ઉપરાંત મા પોતાના છોકરાને ૭ વરસ સુધીની ઉમરનો હોય નો, રાખવાને હકદાર છે.

વળી રાણી વિરૂધ્ધ હમસાદખત (ઈ. લો. રી ૩ મું. ૧૭૮) ના કેસમાં એવું ઠરાવું છે કે કોઈ પણ છોકરો ૬ વરસ કરતાં ઓછી ઉમરનું હોય નો તેને વાલીએ એમ માની લેવું જોઈએ; અને જો કોઈ રાખસ આવા છોકરાને પુરતી રજામંદી મળ્યા શીવાય લેઈ જાય, તો તેનો જુમ્મા તેને શીર છે. તે છોકરાનો કોઈ વાલી છે કે નહીં એવી તપાસ કરી નહોતી એવું તોહોમતદાર પોતાના ખ્યાલમાં લાવી શકે નહીં. અને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો છે એમ સમજવું.

મનુશ્યનયન.

૩૨૨ કોઈ સખજને કોઈ જગેથી જવાને જે માણસ બળથી જરૂર પાડે, અથવા કોઈ ફરેથી ઈલાજેથી લલચાવે તે માણસ તે રાખ સનું નયન કરવું એમ સમજવું.

મનુશ્ય હરાણ ની સીક્ષા.

૩૨૩. જે માણસ ખિટોશ ઈંડિયામાંથી, અથવા કાપેસર વાલી ના હવાલામાંથી, કોઈ રાખસનું હરાણ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેદને પણ લાગુ થશે.

વગર વારંટે ચાલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસીડન્સી માં ૨૪૨૮ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માં ૨૮૨૮ ૩૬૬ નસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફે.
----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	--	---

ટીકા—જ્યાં સુધી કોઈ પાળકને તેના વાલીપણામાંથી લેઈ જવાનું કામ જરૂરી હોય તે દરમીયાનમાં ફક્ત મદદગારી કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે. રાણી વી. સામીયા કૉંડન. ૧ મ. ૧૭૩.

પોતાના ખ્યાલમાં તોહોમતદાર એવું ખતાવા શકે નહીં કે તે છોકરોનો મારી સાથે વીવાહ કરેલો હતો, તેથી હું લેઈ ગયો. તે છતાં પણ તે ગુન્હો થાય છે, પણ કદાચ શીક્ષા માં ફર્ક થઈ શકે. રાણી વીરૂધ્ધ મુરદાસ.

કોઈ સ્વતંત્ર રાજ્યની રહિયત કોઈને ખ્રીડીશ ઈંડિયામાંથી લેઈ જવાનો ગુન્હો કરે, તો તેની તપાસ ઈંગ્લેન્ડ કોર્ટો કરી શકે.

ખુનકરવા મા ૩૬૪. કોઈ રાખસનું ખુન કરવામાં આવે એટલા માટે અથવા પોતે મનુશ્યહરાણ લાનું ખુન થવાના જોખમમાં તે રાખસ આવે એવી રીતે તેનો વગ કર અથવા મનુશ્ય વામાં આવે એટલા માટે જે માણસ તે રાખસનું હરાણ અથવા નયન

નયન. કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરષની મુદત સુધીની સખત કેદની, શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી હંડને પણ લાયક થશે.

દર્શાવે.

(અ) જો બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાંથી જ નું હરજ કરે, એવા ઇરાદાથી અથવા એવો સંભવ બાજી ને કે એક મુસ્લીમને જ નો ભોગ આપવામાં આવે તો જ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કરેલો એમ સમજવું.

(બ) જો નું ખુન કરવામાં આવે એટલા માટે જ ને તેને ઘેરથી જ બળથી અથવા ફો સલાવીને લઈ જાય, તો જ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કરેલો એમ સમજવું.

વગર વારં કે પોલીસ પકડે શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	ભમીન લે ઈ શકાય. નહી.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઈ નસાઈ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વ રસ સુધી સ ખત કેદ, ત થા હંડ.
----------------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	--

ટીકા.—ખુન કરવાના ઇરાદાથી મનુષ્યહરજ કરેલું છે અથવા મનુષ્યનયન કરેલું છે, તેથી કરીને આ કલમમાં શીક્ષા વધારે સખત બતાવો છે.

કોઈ શખસ ૩૬૫. કોઈ શખસને છાની રીતે, ગેરબ્યાજબી કેદ કરવાના ઇરાદાને છાની રીતે જે દાથી જો માણસ તે શખસનું હરજ અથવા નયન કરે, તે માણસને સા રબ્યાજબી કેદ કે ત વરષની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્ત તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં રવાના ઇરાદાથી આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

તેનું હરજ અથ
વા નયન કરવું.

વગર વારં કે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	ભમીન લે ઈ શકાય. નહી.	માંડોવા ળી શ કાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઈ નસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધી જ માંના ગમ્તે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.
------------------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------------	---------------------------	---

ટીકા.—કલમ ૩૬૬ પ્રમાણેનો ગેરબ્યાજબી કેદ કરવાનો ગુન્હો કરવાના ઇરાદાથી મ નુશ્વ હરજ કરવાનું છે તેથી શીક્ષા વધારે બતાવેલી છે.

કોઈ સ્ત્રીના ૩૬૬. કોઈ સ્ત્રીને, તે સ્ત્રીની મરજ નહી છતાં કોઈ પુરૂષની જુલમથી લગ્ન સાથે જુલમથી પરજાવવામાં આવે એવા ઇરાદાથી, અથવા જુલમથી કરાવવા વગેરે કા પરજાવવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ બાજીને, અથવા જુલમથી

રણ મોડે તે સ્ત્રી કે દોસલાવીને તે સ્ત્રીની જોડે ભરકરમ કરવામાં આવે એટલા માટે, નું હરાણ અથવા અથવા જુલમથી કે દોસલાવીને તેની જોડે ભરકરમ કરવામાં આવશે નયન કરવું. એવો સંભવ છે, એમ જાણીને, જે માણસ તે સ્ત્રીનું હરાણ અથવા નયન કરે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા.—આખરે સ્ત્રીની મરજી મળવી શકાય, પણ કલમમાં ખતાવેલાં કૃત્યને વાસ્તેજ ને મનુષ્ય હરાણ કરવામાં આવ્યું હોય તો તેથી કાંઈ મુન્હાને અસર થતી નથી.

જે વખતે લઈ જવામાં આવે તે વખતે તે સ્ત્રીનો પરણવાનો ખીલકુલ ધરાદો હોય નહીં, પણ પછીથી તેને જોર જુલમથી પરણવાનું હોય અથવા જુલમ કરવાનો હોય, તે ખાખતમાં આ કલમ લાગુ પડે છે.

કોઈ એક દલાલણે એક વીશ વરસની પરણેલી સ્ત્રીને પોતાના બાણીનું ઘર તજી દેવાને હાકરી; પણ હકીકતો ઉપરથી એમ જણાયું કે તે સ્ત્રીનીજ મરજી હતી કે પોતાના બાણીને તજીને મુજીકાનો ખર્ચો કરવો તેમાં ખંગાળાની હાઈ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું કે આ કલમ પ્રમાણે મુન્હો નથી, પણ કલમ ૪૯૮ પ્રમાણે મુન્હો થઈ શકે. રાણી વીરધ શ્રીમતી પોદી.

કોઈ શખસ ૩૬૭. કોઈ શખસને માહાવ્યા કરવામાં આવે અથવા તેને મુલામ ને માહાવ્યાયા કરવામાં આવે, અથવા તેની ઉપર કોઈ શખસની સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ મઠ્ઠુને ય, તેને મુલામ મજા પુરાણ થાય, એટલા માટે, અથવા તેની ઉપર એ પ્રમાણે મુજરવા કરવામાં આવે, ના જોખમમાં તે આવે એવી રીતે તેનો વગ કરવામાં આવે એટલા મા વગેરે કારણ સર ટે, અથવા તે શખસની ઉપર એ પ્રમાણે મુજરશે, અથવા તેનો એ પ્રમા તેનું હરાણ અથ લે વગ કરવામાં આવશે, એવો સંભવ છે એમ જાણીને, જે માણસ તે વા નયન કરવું. શખસનું હરાણ અથવા નયન કરે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

હરણ થએલા કંઈ ફજાણા સંપત્તિનું હરણ અથવા નયન થએલું છે એમ જાણી શકાય તે ગેરબાણી રીતે સંતાડે અથવા કે જે જાણી રીતે સંતાડે, તે માણસને, જે ધરાદા કે જાનથી, અથવા જે કારણસર તે માણસ ડોકા અથવા કે તે શખસને સંતાડે અથવા કેદમાં રાખે તેજ ધરાદા કે જાનથી, અથવા કેદમાં રાખવો. તેજ કારણસર જાણે તે માણસે તે શખસનું હરણ અથવા નયન કર્યું હોય, એવી રીતે સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંડે નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ધનસાફ કરે.	મનુષ્ય હરણ અથવા મનુષ્યનયન નથી શીક્ષા.
----------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	---------------------------------------

ટીકા.—કોઈ છોકરીનું હરણ થયું છે એવું જાણીને તેને કોઈ શખસ પોતાના ઘરમાં કંઈક રાખે તો તે કોઈ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો નથી. તેને એવી રીતે અટકાવવી જોઈએ કે કોઈ તે વીશે દેખી શકે નહીં. રાણી વીરુધ્ધ ગરબ.

મનુષ્ય હરણ કરનારાઓને જેઓ મદદ કરે છે તેમને આ કલમ લાગુ પડે છે.

દશ વરસથી ઉપર. દશ વરસથી ઓછી ઊંમરના કોઈ પુરુષોનાં શરીરપરથી કાંઈ ઓછી ઊંમરના ઈ જંગમ મોલકત પદ્ધતિથી લેવાના ધરાદાથી, જે માણસ તે પુરુષોનાં કોઈ પુરુષોના શ હરણ અથવા નયન કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાં રીર પરથી જંગમ ના ગમ્મ ત પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને મ મોલકત યો પછી લાયક થશે. રવાના ધરાદાથી તે પુરુષોનું હરણ અથવા નયન કર્યું.

નગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંડે નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ધનસાફ કરે.	જો વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
----------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

કોઈ શખસ ૩૭૭ કોઈ શખસને ગુલામ દાખલ જે માણસ આ દેશમાં લાને ગુલામ દાખલ વે અથવા આ દેશમાંથી બહાર મોકલે, અથવા ખરીડે, અથવા ખરીદ લે વેચવો અથ કરે, અથવા વેચે, અથવા કોઈને આપે, અથવા તે શખસની મરજી ન

વા આવશે. હી છતાં તેને શુભામ સાખલ ઠપ્પલ કરે, એ, અથવા રાજે તે માણસને સાત વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવા માં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ ચોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ૮ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય નહીં.	સેશન કો ર્ટ ઇન સા ફે કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------------------	-----------------------	--------------------	-----------------------------	---------------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ સાધારણ રીતે મનુષ્યને વેચવાનો અથવા ખરીદ કરવાનો ગુન્હો અટકાવવા વાસ્તે છે, ગમ્મ તો નાનું જોકડું હોય અગર પુખ્ત ઊમરનું હોય.

નીત્ય શુભામ ૩૭૧. જે માણસ નિત્ય શુભામને આ દેશમાં લાવે અથવા આ નો વેપાર કરવો, દેશમાંથી બહાર જાકલે, અથવા ખરીદે, અથવા ખરીદ કરે, અથવા વેચે, અથવા તેઓનો વેપાર ધાંધો કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર ની, અથવા દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ ચોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો ર્ટ ઇન સા ફે કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------	---------------------------------	--

ટીકા.—જે માણસ શુભામનો વેપાર કરતો હોય, જેમકે વારંવાર શુભામ ખરીદ કર તો હોય અથવા વેચતો હોય, તેને આ કલમ લાગુ પડે છે.

જાર કરમને ૩૭૨. સ્લાવ વરસથી ઓછી ઊમરનું કોઈ બાળક જારકરમનાં કા માટે કોઈ બાળ રાજસર, અથવા કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ તથા અનીતીનાં કારણસર, રાખવામાં કે વાપરવામાં આવે એવા ઇરાદાથી, અથવા તે બાળક તેવાં કોઈ કારણ સર રાખવામાં કે વાપરવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, જે માણસ તે બાળકને વેચે, અથવા ભાડે આપે, અથવા બીજી રીતે કોઈને આપે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે ચોક્કીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાયનહી	સેશન કોર્ટ, પરેસીડન્ટી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ લા વરગનો મા લુસ્ટરેટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખર્ચના મત્ર તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૬.
-------------------------------------	----------------------	---------------------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો ફક્ત માંડીવાળી અથવા જેમની દેખ રેખમાં નાની ઉમરનાં બાળક હોય, તેવાં શખ્સ કરી શકે, એમ સમજવું નહીં, પણ કોઈ શખ્સ મલુ-શ્ય હરણ કરી લાવેલો હોય તેને પણ આ કલમનો ગુન્હો લાગુ પડે.

કોઈ છોકરી વેશ્યાનો ધંધો ચલાવી પોતાનાં માબાપને તેના પર્ધસા આપે, તો ફક્ત પર્ધસા લેવાથી માંડીવાળી આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થતાં નથી.

કલમમાં ખતાવેલા ધરાદાથી કોઈ નાની ઉમરનું બાળક હોય ગમે તો છોકરી કે છોકરો, તેને વેચવાને સાર અથવા ખીલ રીતે બવસ્થા કરવાને સાર આ કલમ છે.

નગરકરમને મા ૩૭૩. સોળ વરસની ઓછી ઉંમરનું કોઈ બાળક નગરકરમનાં કા-ટે કોઈ બાળક રણસર, અથવા કોઈ કાપણ વિરુદ્ધ તથા અનિતીનાં કારણસર, રાખવામાં કે વાપરવામાં આવે, એવા ધરાદાથી, અથવા તે કોઈ બાળક તેવાં કારણસર રાખવામાં કે વાપરવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા છતાં, જે માણસ તે બાળકને ખરીદ કરે, ભાડે લે, અથવા ખીલ રીતે પોતાના કે બનમાં લે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખર્ચના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે ચોક્કીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	નમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા યનહી.	સેશન કોર્ટ, પરેસી ડન્ટી માલુસ્ટેટ અ- થવા ૧લા વરગનો મા લુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખર્ચ ના મત્ર તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૬.
-------------------------------------	-----------------------	---------------------------	---------------------------	--	--

• કાપણ વિરુદ્ધ ૩૭૪. કોઈ શખ્સની મરજી નહીં છતાં જે માણસ તેની પાસે કા-જખરાઈથી મ પદા વિરુદ્ધ જખરાઈથી મનુરી કરાવે, તે માણસને એક વરસની મુક્ત જુરો કરાવવી. સુધીની ખર્ચના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા કેદની, અથવા એ ખર્ચ નેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટે ચોક્કીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	નમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય.	કોઈ પણ માલુસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ખર્ચના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૬ અથવા ખર્ચને.
-------------------------------------	---------------------------	---------------------------	------------------------	--------------------------------	--

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડી વાળી શકાય તેવો છે, તેને વાસ્તે ક્રીમીનલ પ્રોસે-જરકોડ સને ૧૮૮૨નો ૧૦મા આક્ટની કલમ. ૩૪૫ જુઓ.

કેવી જાતની મનુરી કરાવવા એ વીર કાંઈ સ્પષ્ટ છે નહીં. મનની પણ મનુરી હોય, તેમ શરીરની પણ મનુરી હોય. પણ આ ઠેકાણે શરીરની મનુરી છે, એવો કાપદો આ પનારનો હેતુ છે.

બળાત્કાર સંભોગ બાબત.

બળાત્કાર સંભોગ. ૩૭૫. નીચે ખાતલ કરેલી બાબત શિવાય બીજી સંઘળી બાબત માં, જે પુરુષ નીચે ખ્યાન કરેલી પાંચ હાલતોમાંની કોઈપણ હાલતમાં કોઈ સ્ત્રીની સાથે સંગ કરે, તેણે બળાત્કાર સંભોગ કર્યો એમ સમજવું.

પેટેલી—તે સ્ત્રીની મરજી નહીં છતાં.

બીજી—તે સ્ત્રીની રજામંદી વગર.

ત્રીજી—તે સ્ત્રીને માત્રનો અથવા બધાનો ભય ઉત્પન્ન કરીને તેની રજામંદી બીધી હોય તો તે રજામંદી છતાં પણ.

ચોથી—તે પુરુષ એમ જાણતો હોય કે હું એ સ્ત્રીનો વર નથી અને તે સ્ત્રી જે બીજા પુરુષની સાથે કાપદો મુજબ પરણેલી છે અથવા પોતાને પરણેલી માને છે તે પુરુષ હું છું એ મ માનીને તેણે પોતાની રજામંદી આપી છે, તો તે રજામંદી છતાં પણ.

પાંચમી—તે સ્ત્રી દશ વરસથી ઓછી ઊંમરની હોય તો, પછી તેની રજામંદી હોય કે નહીં તેપણ.

ખુદાસા—બળાત્કાર સંભોગના ગુન્યામાં જે સંગ થવો જરૂર છે તેમાં પ્રવેશ થવો તે બસ છે.

અપવાદ.—કોઈ પુરુષ પોતાની વડુની સાથે સંગ કરે, અને તે સ્ત્રી દશ વરસથી ઓછી ઊંમરની નહીં હોય, તો તે બળાત્કાર સંભોગ નહીં ગણાય.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્યા થવાને નીચેની હકીકતો જોવાની જરૂર છે;

૧ સ્ત્રીની મરજી ઉપરાંત બળાત્કાર સંભોગ કર્યો જોઈએ;

૨ તેની રજામંદી શોધાય કર્યો જોઈએ; તેણે રજામંદી આપી હોય પણ એવી સ્થિતિમાં આપી હોય કે તેને રજામંદી આપવાની ફરજ પડે, જેમકે તેને માસ નાંખવાના બીક દેખાડી હોય અને તેથી કરીને તે રજામંદી આપે.

૩ એવી સિતે રજામંદી આપી હોય કે બળાત્કાર સંભોગ કરનાર રાખસ તેનો ધણી હોય નહીં પણ તે સ્ત્રી એમ માને કે એ મારો ધણી છે, એવી સ્થિતિમાં રજામંદી આપી હોય તો પણ તે બળાત્કાર સંભોગ કર્યો કેહેવાય; જેમકે કોઈ એ; ખેડુતે પોતાની સ્ત્રીને સમી સાંજે કહ્યું કે હું ખેતરમાં જઉં તો પેરોડીએ વસોણું વસોવાની વખતે આવોશ. આ વાત કોઈ પેરોડીએ સાંભળી, અને તે પેરોડીએ પેરોડીએ જઈ પેડી સ્ત્રીનું બારણું ઠોક્યું સ્ત્રીએ પોતાનો ધણી આવ્યો એમ માની બારણું ઉઘાડ્યું. પેડો પેરોડી ઘરમાં ગયો અને સ્ત્રી સાથે સંભોગ કર્યો. આવો સંભોગ પણ બળાત્કાર સંભોગ કહી શકાય.

૪ રજામંદી આપનાર છોકરી દશ વરસની હોય, તો છોકરીએ રજામંદી આપી હતા તેથી સંભોગ કર્યો હોય એવું તોફાંમતવાળો પોતાનાં બચાવમાં બતાવી

ધુટી નય નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને, જે પ્રવેશ થયા હોયતો, તે બસ છે.

ખળાત્કાર સં ૩૭૬. જે માણસ ખળાત્કાર સંભાગ કરે, તે માણસને જીવતાં સુભિગની સીમા. ધી સંમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેદને પણ લાંબક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવાર કે નહીં	જામીન સે ધ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કે રટનસા કરે.	જીવતાં સુધી સંમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે કેદ તથા કેદ.
---------------------------	------------------	-----------------------	----------------------	--------------------	--

ટીકા.—ખીજી વખત આવા ગુન્હાનો તોહોમતદાર ગુન્હેગાર કરેતો તેને કેટલા મારવાની શિક્ષા થઈ શકે છે.

કોઈ સ્ત્રીએ દારૂ પીધો હોય અથવા એવી ખીજી કાંઈ વસ્તુ ખાધો હોય કે જેથી કરીને તેને કેદ થઈ અને તે સ્ત્રી રત્નમંદો આપવાને તે વખતે અશક્ત હોય, અથવા કેવા પ્રકારનું તે કૃત્ય થાય છે, તે જાણી શકે તેમ ના હોય, એવી સ્થિતિમાં કરેલો સંભાગ પણ ખળાત્કાર સંભાગ કહી શકાય.

એક વખત તે સ્ત્રીની મરજી ઉપરાંત સંભાગ કર્યો હોય તો કોઈ તોહોમતદાર પોતાના ખયાલમાં એક કહી શકે નહીં કે પ્રથમ તે સ્ત્રીએ કબુલાત આપી હતી અને તેથી સંભાગ કર્યો હતો; પણ આવો સંભાગ ખળાત્કાર સંભાગ કહી શકાય.

ફરીયાદી કરનાર સ્ત્રી એક સાધારણ ગુણક છે, અને તેથી સંભાગ કર્યો એમ પણ તોહોમતદાર પોતાના ખયાલમાં કહી શકે નહીં. તે પણ ગુન્હો થાય છે.

જે સ્ત્રી સાથે ખળાત્કાર સંભાગ કરવામાં આવ્યો છે તે સ્ત્રી ખરાબ ચાલની છે, એવો પુરાવો આપી શકાય. જુઓ પુરાવાના કાયદાની કલમ ૧૫૫ની રકમ (૪).

તે સ્ત્રીની મરજી ઉપરાંત સંભાગ કરવામાં આવ્યો હતો કે નહીં તેને સારૂ નીચેની હકીકતો ધ્યાનમાં લેઈ શકાય:

- ૧ ફરીયાદી કરનાર સ્ત્રીની ચાલ ચલગત કેવા પ્રકારની છે.
- ૨ કેદીને તે સ્ત્રી સાથે કેટલો પરિચય હતો.
- ૩ તે સ્ત્રી કેદીની સાથે કેવા સંબંધથી જતનતી હતી.
- ૪ કેવી જગ્યાએ તે કૃત્ય થયું છે, કે જે ઉપરથી એમ જણાઈ આવે કે તે વખતે કોઈની મદદ મળી શકે તેમ હતી કે નહીં.
- ૫ તે કૃત્ય થયું તેથી કેટલો દુર લોકો જતા આવતા હતા, જે ઉપરથી એમ જણાય કે આવો ખળાત્કાર સંભાગ કરવાનો ભાગ મળી શકે કે નહીં.
- ૬ તેણે કોઈ બુઝા પાડી હતી કે નહીં. વીગેરે—

તોહોમતદારે પોતાના ખયાલમાં ખતાવવું જોઈએ કે તે પતિવરતા અથવા સંમુજી

શ્રી નર્મદા; તેણે પોતાની સાથે અથવા બીજાઓ સાથે સંભોગ કરેલા છે; આવો પુરાવો તે શ્રીની ઉલટ પાલટ તપાસમાં આપી શકાય.

કોઈ રાખસના ઉપર બળાત્કાર સંભોગ કરવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, અને રત્નમંદીથી આવુ કૃત્ય કર્યું છે એ આધાર ઉપરથી જો તેને નીરોધ ઠરાવવામાં આવે, તો પછીથી તેને જીનાળાને વાસ્તે ગુન્હોગાર ઠરાવી શકાય નહીં. દીનદયાળ વીરૂપ માઈરેખ ૧. મુ. હા. ૧૭૬.

એક દશ વરસના છોકરા ઉપર એક ત્રણ વરસની છોકરી સાથે બળાત્કાર સંભોગ કરવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું, તેમાં કારણ એવું ઠરાવ્યું કે કુત તેમ કરવાની કે શીશ કરી દેવાય, અને એક વરસની કેદની શિક્ષા કરી. કરીમ વીરૂપ મીઉન.

બળાત્કાર સંભોગના ગુન્હા વાસ્તે ઊંમર જોવાની જરૂર છે, કેમકે તે ઉપરથી એમ શીશ થઈ શકે કે તેવો ગુન્હો કરવાને શકતીવા નહોતું કે નહીં, તેમજ તે વિશે કેટલી સમજ છે તે પણ જાણી શકાય.

સૂટીકમ વિરૂદ્ધ ગુન્હાઓ બાબત.

સૂટીકમ વિરૂદ્ધ ૩૭૭. જે માણસ બુદ્ધિપુરવક કોઈ પુરુષ, સ્ત્રી, અથવા જનવર સાથે સૂટીકમ વિરૂદ્ધ મર્દ્યુન કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી, સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસો,—આ કલમમાં પ્યાન કરેલા ગુન્હામાં જે મર્દ્યુન થવું જરૂર છે તેમાં પ્રવેશ થયો, તો ખસ છે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ ની કળે.	જનમીન બે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સરકાર કે રટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	---------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	---

ટીકા.—એવો ગુન્હો બીજી વખત જો કરે તો તેને ફટકાની પણ શિક્ષા થઈ શકે જે રાખસની ઉપર આવો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો છે તેની મરજી ઉપરાંત અથવા તેની રત્નમંદી સીવાય કરવામાં આવ્યો છે, એમ હોવાનું જોઈએ એવો કોઈ જરૂર નથી. જો તે રાખસ રત્નમંદી આપે તો અને જણ તે ગુન્હાના ગુન્હોગાર સમજવા.

આ કલમ પ્રમાણિતો ગુન્હો કરવાને પણ પ્રવેશ થયો હોય તો ખસ છે."

બાબ ૧૭ મો.

મિલકત વિરૂદ્ધ ગુન્હાઓ બાબત, ચોરી બાબત.

ચોરી.

૩૭૮. જે માણસ, કોઈ રાખસના કબજામાંથી તે રાખસની રત્નમંદી સીવાય કોઈ જંગમ મિલકત બદલાવતથી લેવાનો ઈશ્તિ

કરીને તે પ્રમાણે લેવા સારૂ તે મીલકતને ખસેડે, તે માણસે ચોરી કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ લો.—કાંઈ વસ્તુ જ્યાં સુધી જમીનમાં ચોટેલી હોય ત્યાં સુધી તે જમ મીલકત નથી. માટે તેની ચોરી થઈ શકે નહીં; પણ જમીનથી તે જુદી પાડવામાં આવે કે પછી તેની ચોરી થઈ શકે.

ખુલાસો ૨ જો.—જે કામથી જુદું પાડવું થાય, તેજ કામથી જે ખસેડવું થાય તે ખસેડવું ચોરી થઈ શકે.

ખુલાસો ૩ જો.—કાંઈ રાખસ ખરેખર કાંઈ વસ્તુને ખસેડે ત્યારે અને તેમજ તેનું મલન થવામાં અટકાવ કરનારી કાંઈ અડચણ દુર કરે, અથવા તે વસ્તુને કાંઈ બીજી વસ્તુથી જુદી પાડે, ત્યારે પણ તે રાખસે તે વસ્તુ ખસેડી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૪ થો.—કાંઈ રાખસ કાંઈ પણ ઉપાયથી કાંઈ જનારને ગતીમાન કરે, તો તેણે તે જનનર ખસેડવું, તથા, તે જનનરને ગતી થંધાથી તે જનનરે જે જે વસ્તુ ખસેડી હોય; તે તે વસ્તુ ખસેડી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૫ ઓ.—ઉપલાં લક્ષણમાં રજમંદી લખી છે તે સાફ રજમંદી હોય કે અર્યાંત સમજાય એવી રજમંદી હોય, અને તે કબજેદાર રાખસ, અથવા તે કારણસર જેને સાફ કે અર્યાંત સમજાય એવો અપતિપાર હોય તેવો કાંઈ પણ રાખસ, આપો શકે.

દર્શાવે

(અ) જો ની જમીનપરનું એક ગાડ, જો ના કબજામાંથી બદલાવતથી લેઈ જવાના ઈ રાહથી, જો ની રજમંદી સીવાય, જો કાપી નાંખે, તો એ ઠેકાણે તે પ્રમાણે લેઈ જવા સારૂ જો એ તે ગાડ જુદું પાડવું કે તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું.

(બ) કુતરાઓને લલચાવવાની કાંઈ વસ્તુ જો પોતાના ખીસામાં રાખે અને તેથી જો ના કુતરાને તેની પાછળ ચાલ્યો જવાને લલચાવે, તો એ ઠેકાણે, અથવા જો નો ઈરાદો જો કુતરાને જો ના કબજામાંથી જો ની રજમંદી શિવાય બદલાવતથી લેઈ જવાનો હોય તો, જો ના કુતરાએ જો ની પાછળ ચાલવા માંડવું કે જો એ ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ક) એક બળદને નગરી ભરેલી એક પેટી લેઈ જતો જોઈને, તે નગરી બદલાવતથી લેવા સારૂ તે બળદને એક તરફ જો જોઈ જાય, તો તે બળદે ચાલવા માંડવું કે જો એ તે નગરીની ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ડ) જો જો નો ચાકર છે, તેને જો એ પોતાની રૂપાની તબક્કીઓ રાખવાને સાંપી છે તે તબક્કીઓ લેઈને, જો ની રજમંદી સીવાય, જો તે બદલાવતથી નાસી જાય, તો જો એ ચોરી એમ સમજવું.

(ઈ) જો એક મુસાફરી પર જાય છે, તે એક વખારવાળા જો ને પોતાનો રૂપાની તબક્કીઓ સાંપી અને એમ કેડે કેડે, હું પાછો આવું ત્યાં સુધી એ તમ રાખજો. જો કાંઈ ચોકસીને ધેર જઈને તે તબક્કીઓ લેઈ, તો એ ઠેકાણે, તે તબક્કીઓ જો ના કબજામાં નહીં હતી માટે તે જો ના કબજામાંથી લેઈ શકાય નહીં, અને, અથવા જો એ સાપરાધ વિશ્વાસવાત કર્યો હોય તો પણ, જો એ કાંઈ ચોરી કરી

એમ સમજવું નહીં.

(ફ) જે ધરમાં જ રહે છે તે ધરમાં એક એજ પર જ ની એક વીંટી પડેલી છે જોય, તો એ ઠેકાણે તે વીંટી જ ના કબજામાં છે, અને જો અ અદ્યાનતથી તે ખરી રે, તો અ એ ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ગ) એક ધોરી રસ્તા પર કાંઈ રાખસના કબજામાં નહીં એવો એક વીંટી પડેલી અ જોય, તો તે વીંટી લેવાથી, અગર અ તે મિલકતના સાપ્રાધ આટા ઉપયોગનો ગુનેગાર થાય તો પણ અ એ કાંઈ ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં.

(હ) જ ના ધરમાં જ ની એક વીંટી એજ પર પડેલી અ જોય, અને, તજવોજ થઈને પકડવાના બપથી તુરત તે વીંટીનો આટો ઉપયોગ કરવાની હિંમત નહીં આલેથી તે એક એવી જગે તે વીંટી સંતારે કે ત્યાંથી કાંઈ પણ વખતે તે જ ને પાછી જડવાનો ધણી અસંભવ હોય, અને તે વેળાએ તેના ધરાદા એવો હોય કે એ વીંટીનું આવાઈ જવું સહુ લુકો જશે ત્યારે એ સંતારે ઠેકાણેથી તે વીંટી કાઢીને હું વેચાશ; તો એ ઠેકાણે તે વીંટી પડેલી ખસેડતી વેળાએજ અ એ ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ડ) જ ધડીયાળીને અ પોતાનું ધડીઆળ ઠીક કરવા સાર આપે; જ તે પોતાની ડુકા ને લઈ જાય, પછી અ ની પાસે તે ધડીયાળીનું કાંઈ એવું લેણું નથી કે તેના અવેજમાં તે ધડીયાળ કાયદા મુજબ અટકાવી શકે. એમ છતાં અ ખુલી રીતે ડુકા નમાં પેસીને જ ના હાથમાંથી ખળથી પોતાનું ધડીયાળ છીનવી લઈને તે લઈ જાય, તો એ ઠેકાણે અ એ સાપ્રાધ પ્રવેશ તથા હુમલો કર્યો હોય તોપણ, અ એ ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં, કેમકે તેણે જે કીધું તે અદ્યાનતથી કીધું નથી.

(જ) અગર તે ધડીઆળ સમરામણીના કાંઈ પર્ષસા જ ના અ ની પાસે લેણું હોય, અને તે લેણું જાના અવેજમાં અગર જ તે ધડીઆળ કાયદા મુજબ અટકાવી શકે અને પછી જ ને પોતાના લેણું જાના અવેજમાં રહેલી મોલકતથી રહીત કરવા ના ધરાદાથી અ તે ધડીયાળ જ ના કબજામાંથી લેઈ લે, તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું, કેમકે તેણે ધડીયાળ અદ્યાનતથી લીધું.

(ટ) વળી, અગર અ એ પોતાનું ધડીયાળ જ ને ધરાણે આપ્યું હોય અને પછી જ ની રત્નમંદી સીવાય, તથા જ ની પાસેથી તે ધડીયાળ ઉપર કરજે લીધેલા રૂપિયા પાછા ન આપ્યા છતાં, તે ધડીયાળ જ ના કબજામાંથી લેઈ લે, તો, તે ધડીયાળ તેના પોતાની મોલકત છે ખરી તો પણ, તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું કેમકે તેણે અદ્યાનતથી લીધું.

(ઝ) અ જ ના કબજામાંથી જ ની રત્નમંદી સીવાય જ ની કાંઈ વસ્તુ લે, એવા ઈ રાદાથી કે તે વસ્તુ પાછી આપવાના અદ્યાનમાં જ કાંઈ પર્ષસા આપે ત્યાં સુધી તે રાખવી, તો એ ઠેકાણે અ એ તે વસ્તુ અદ્યાનતથી લીધી માટે તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ઞ) અ જ નો હોસ્તદાર છે. તે જ નહીં છતાં જ ના કીતાબખાનામાં જાય, અને મા ત્ર વાંચવા સાર, તથા પાછી આપવાના વિચારથીજ જ એ સાફ રત્નમંદી આપ્યા

શીવાય, કાંઈ ચોપડી તેમાંથી લઈ જાય, તો એ ઠેકાણે જ ની ચોપડી વાપરવા એવી અરથાંત સમજાય એવી મને જ ની રજમંદી છે, એમ અ ના મનમાં હોય, એવો સંભવ છે તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવ નહીં.

(ન) અ જ ની સ્ત્રી પાસે બીજા માગે અને તે સ્ત્રી અ ને કાંઈ પૈસા, ખાવાનું, તથા કપડાં આપે, અને તે સંવળુ તેના વર જ નું છે એમ અ જાણતો હોય, તો એ ઠેકાણે-અની સ્ત્રીને બીજા આપવાને અપ્યત્તાર છે એમ અ ના મનમાં હોય એવો સંભવ છે, જો એ પ્રમાણે અ ના મનમાં હોય, તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવ નહીં.

(ઓ) અ જ ની સ્ત્રીનો પાર છે, તે સ્ત્રી અ ને કાંઈ કિમતી મિલકત આપે, અને તે મિલકત તેના વર જ ની છે, તથા તે એવી છે કે જે આપવાનો જ એ તેને અપ્યત્તાર આપેલો નથી, એમ અ જાણતો હોય તો, અગર અ તે મિલકત બદલાવતથી લે તો, તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું.

(પ) કાંઈ મિલકત જ ની હોય તે મિલકત મહારી પોતાની છે એમ શુદ્ધબુદ્ધિએ માનીને અ તે મિલકત જ ના કબજામાંથી લઈ લે, તો, એ ઠેકાણે અ એ તે બદલાવતથી લીધો નથી માટે, તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં.

ચોરીની શી ૩૭૬ જે માણસ ચોરી કરે; તેને ત્રણધરસની મુક્ત સુધાની દેવા. એમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કુદની, અથવા દાંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસે પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કાંઈપણ મા જસ્ટરેટ ઈ નસાઈ કરે.	૩ વરસ સુધાની એ માંના ગત્ર તે પ્રકારની કુદ અથવા દાંડ અથવા બંને
----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	-------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવાને વાસ્તે નીચેની હદીકતો હોવી જોઈએ;

બદલાવતથી લેવાનાં હિરાદાંથી કાંઈ વસ્તુ ખસેડવી જોઈએ;

કાંઈ શખ્સનો કબજો હોવો જોઈએ;

તેની રજમંદી શીવાય ખસેડવો જોઈએ;

તે વસ્તુ જગમ વસ્તુ હોવી જોઈએ;

પ્રાણીઓને રાખવાને વસ્તે કાંઈ અખાડો હોય, તેમાંથી કાંઈ વાધને લેઈ જવો એ ચોરી કહેવાય; પણ જો જગલમાંથી લેઈ જાય તો તે ચોરી નથી.

સામા શખ્સની રજમંદીની સામે તે વસ્તુ લેવાઈ હતી એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી; તેની રજમંદી શીવાય લોધી હોયતો તે ખસ છે.

એક શખ્સ પોતાના મોલો બળવું મુડુ દાટી આવ્યો. હવે કાંઈ શખ્સ તે મુડાને કાઢી જાય, તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં, કેમકે તે બળદ ઉપરનો હા તે શખ્સ છોડ્યો હતો, તેમજ તેના કબજામાં કાંઈ તે બળદ તે વખતે હતો નહીં.

ખસેડવાનું કૃત્ય બદલાવતથી કરવું જોઈએ; “બદલાવતથી” એ શખ્સનો અર્થ કહેવો

તે તેને વાસ્તે કલમ. ૨૪ જુઓ, જેની મતલબ એવી છે કે એક શખ્સને ગેરબ્યાજબી લાભ કરથો અને ખોળને ગેરબ્યાજબી નુકશાન કરવું.

સરકારના જંગલ ખાતાના કાંઈ ઈન્સ્પેક્ટરના કબજામાં જે લાકડાં હોય તે સરકારના કબજામાં જ છે એમ સમજવું, અને તેથી કરીને જે કાંઈ શખ્સ કાંઈ પણ ઘટોત ફી આપ્યા શીવાય અથવા ઈન્સ્પેક્ટરના ના કહેવા છતાં તે લાકડાં લઈ જાય, તે તેણે આ કલમ પ્રમાણે ચોરી કરી એમ સમજવું. રાણી વોરંશ હનમંતા ઇ. સો. રો. ૧૬. ૧૧૦

કાંઈ એક શેઠના જાણતામાં આવેલું કે મારી મીલકતની ચોરી કરવાનો બી માર થયેલો છે, આવું જાણીને ચોરને શીક્ષા કરવા સાર. ચોરને મદદ કરવાને શેઠ માકરને રજામંદી આપે છે. તેમાં એવું ઠરાવું કે ચોરી કરવાને વાસ્તે જે મીલકત ખસેડી, તે શેઠની રજામંદીથી ખસેડાઈ હતી, માટે તેમાં કાંઈ ગુન્હો થયો નથી. રાણી વોરંશ શ્રીયલજા ૪ કલકતા. ૩૬૬.

તેમ કાંઈ શખ્સ કાંઈ તવંગર પાસેથી ચોરીને કાંઈ ગરીબને આપે તો તે કાંઈ માલો થકે નહીં.

એક ઠેકાણે એમ બન્યું કે એક શખ્સના ઉપર ઘોડો ચોરવાનું સાબીત થયું, તે ઉપરથી ચોરના એક સાબીતીએ પેંના ફરીયાદીના તબેલામાં ઘેરી એક ઘોડો મેઈ જઈ અને એક કાપડાના ખાડામાં નાંખી મારો નાખ્યો આમ કરવામાં તેની મતલબ એવી કે પેલાને જાણવું કે તારા ઘોડાને પણ એવા જાતનોજ અકસ્માત થવાથી મરી ગયો. પણ, આ ચોરી થઈ એમ ઠરાવ્યું.

તેમજ ચોરી કરવાની જરૂર પડી હોય તો પણ ચોરી કરી શકાય નહીં; જેમકે કાંઈ પણ માણસ જુએ મરી જતો હોય તોપણ તે કાંઈ ચોરી કરી શકે નહીં; ફક્ત આવી તેની જુએ મરવાની સ્થિતિથી જ ચોરી કરવાની ફરજ પડી એવી હકીકતથી કદાચ તેને થોડી શીક્ષા કરવાના કામમાં લેઈ શકાય.

જે વસ્તુ લેવાઈ, તે વસ્તુનો માલેક ફરીયાદી હતો, એમ હોવાની પણ કાંઈ જરૂર નથી. જે તે વસ્તુ બદલાનતથી લેવાઈ હોયતો ખસ છે.

કેઈ ડિંડુ સ્ત્રીનું સ્ત્રીધન તેના બાણી બદલાનતથી લે તો તે પણ ચોરી કહેવાય, તેમ જ સ્ત્રીની જે મીલકત ઉપર કાંઈ મુસલમાનનો હક ના હોય અને તે જો બદલાનતથી લે તો તે પણ ચોરી કહેવાય.

આ કાયદાની ૨૭મી કલમ પ્રમાણે જો કાંઈ મીલકત કાંઈ શખ્સની સ્ત્રીના, તેના મહેતાના અથવા તેના માકરના કબજામાં હોયતો તે શખ્સના કબજામાં તે મીલકત છે એમ સમજવું; જેમકે કાંઈ શખ્સ પોતાના કાચબાને (ગાડીવાન) પોતાનો ઘોડો સાંપે અથવા પોતાના પુટલેને કાંઈ સામાન અથવા દારૂ સાંપે, તો તેમાં પણ કબજો રહેતો છે; જેમકે તે વસ્તુએને કાંઈ ચોરડામાં તાળુ વાંશી પુરી મુકવાને બદલે, તે વસ્તુએ ઉપર મનુષ્ય રૂપી તાળુ છે અને જે શેઠની રજા શીવાય પુટલે દારૂ અથવા ઘોડો વગેરે તો તે ચોરી કહેવાય.

ચોરીનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે વસ્તુ ખસેડવી જોઈએ, જે ખસેડી ના હોયતો ગુન્હો થતો નથી; વળી કાંઈ શખ્સના કબજામાં કાંઈ વસ્તુ આવી હોય; તો તે વસ્તુ તેની પાસે

શી રીતે આવી તે પોતેજ સાબીત કરવું જોઈએ, નહીંતો સાધારણ રીતે એવા અનુમાન થઈ શકે કે તે મોહકત ચોરીથી તેની પાસે આવી.

રહેવાના ધર ૩૮૦ જે ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ માણસના રહેવામાં આ વગેરેમાંથી ચોરી વતું હોય અથવા જેમાં કાંઈ મિલકત રાખવામાં આવતી હોય, એવી કોઈ ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણમાંથી જે માણસ ચોરી કરે, તેને સાત વરસની મુદત સુધીની, બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કોઈ પણ માલ્ટરેટ ઈનસાફરે	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૬.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને નીચેની હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ જે ધર વીગેરેમાંથી ચોરી થઈ તે ધર ચોરી થઈ તે વખતે માણસને રહેવા મા ખાલ અથવા કાંઈ માલ ભરવા દાખલ વપરાતું હતું.

૨ તેમાંથી તોડોમતદારે ચોરી કરી.

તેથી કરીને જો કોઈ ધરના છાપરા ઉપર કાંઈ હુમલુ સુકાના મુકુદ્ધ હોય અને કોઈ ચોર દીવાલ ઉપર ચડી તે છાપરા ઉપરથી હુમલુ લે, તો તેણે ધરની અંદર, કે જે ધર માણસને રહેવા દાખલ અથવા માલ ભરવા દાખલ વપરાતું હોય, તેવા ધરમાંથી ચોરી કરી, એ આ કલમ પ્રમાણે કેહેવાય નહીં; કેમકે આ કાંઈ ધર દોડણ કેહેવાય નહીં તેમજ ધરની અંદર ચોરી કરી એમ પણ કેહેવાય નહીં.

દોરને રાખવાનો કોઈ વાડો હોય, તો તે પણ આ કલમના અરથ પ્રમાણે ધર સમજવું.

શોઠના કબજા ૩૮૧. કોઈ માણસ ઝેરેતો અથવા ચાકર હોય, અથવા ઝેરેલા માણસની મોહકત દાખલ કે ચાકર દાખલ રાખેલો હોય, તે માણસ અગર પોતાના શોઠનો ઝેરેતો અથવા અથવા રાખનારના કબજા માણસી કાંઈ મિલકતની, ચોરી કરે, તો તેને વા ચાકરે ચોરી સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ જા રમનો માલ્ટરેટ ઈન સાફરે.	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૬.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેનો ગુન્હો સાધ કરવાને નીચેની હકીકતો સાબીત કરવી જોઈએ; શોઠના કબજામાં તે મોહકત હતી; ચોરી કરનાર ઝેરેતો અથવા નોકર હોયો જોઈએ.

એક જોડીદાર નોકર પોતાના સાથી નોકરને પોતાના શેઠ પાસેથી સરવનોકરો નોપગાર લેવા માંગેલો. હવે પેલો નોકર તે પગાર લેધને નાશી ગયો, તેમાં એવું કશુંયું કે, જનાર ખસતો બીજાના ગુમાસ્તા તરીકે પગાર લીધો તેથીકરીને તે શેઠના નાણાં પછી કેહેવાય નહીં. તેથી આ કલમ પ્રમાણે શેઠની મીલકતની ચોરી કરી કેહેવાય નહીં, પણ કલમ ૪૦૬ મુજબ સાપરાધ વાંચાસઘાત કર્યો કેહેવાય.

ચોરી કરવા ઉત્તર. જે માણસ ચોરી કરે, તેણે અગર ચોરી કરવા સાર, અથવા સાર જાત અથવા તે ચોરી કર્યા પછી નાશી જવા સાર, અથવા તે ચોરીથી મળેલી વા અથવા કરવાની મિલકત રાખવા સાર, કોઈ શખસનું જાત આણવાની, અથવા કોઈને તર્કપારી કરીને બંધા, અથવા અટકાવ કરવાની અથવા જાત, બંધા કે અટકાવનો ભય ચોરી કરવા, ઉત્પન્ન કરવાની, કોઈ તર્કપારી કરી હોય, તો તે માણસને દસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દેડને પણ લાયક થશે.

દર્શાવ.

(અ) જો ના કબજા માંડેલી કોઈ મિલકતની અ ચોરી કરે, અને એ ચોરી કરતી વેળાએ તેનાં કપડામાં રાખેલી એક ભરેલી પીસ્તોલ હોય, અને તે પીસ્તોલ અગર જ સાહજો થાય તો જો ને બંધા કરવાના ઈરાદાથી રાખી હોય, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ જો નું ખોસુ કાતરે, અને તેણે પોતાનાં કેટલાએક સ્નાયતીઓને આસ પસ રાખ્યા હોય, એટલા સાર કે, અગર શું બને છે તે જ ના જાણ્યામાં આવે અને જો સાહજો થાય, અથવા અ ને પકડવાની કોસીસ કરે, તો તેઓ જો ને અટકાવે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પ કડો શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા દંડ.
----------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--------------------------------

જખરાઈથી કહડાવવા બાબત.

જખરાઈથી કહડાવું.

૩૮૩. જે માણસ ઈરાદાથી કોઈ શખસને તે શખસને પોતાને અથવા બીજા કોઈને નુકશાન કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અને તેમ કરી ને તે ભય પામેલો શખસ કોઈ મીલકત, અથવા કીંમતી દસ્તાવેજ, અથવા સગી કે માહોર કરેલી જે વસ્તુનો કોઈ કીંમતી દસ્તાવેજ બનાવો શકાય એવી કોઈ વસ્તુ, કોઈ શખસને આપે એમ બદલાનતથી કરે, તો તે માણસે “જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો” કર્યો એમ સમજવું.

દર્શાવ.

(અ) અને પછી આપ, નહીં તો તારી આપર જાય એવું હું કોઈ છાપીયા એમ

કહીને જ જ ને ધમકાવે; અને એમ કરીને જ તેને પર્ણશા આપે એમ જ કરે, તો જ એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) તું આટલા રૂપિયા મને આપવાની એક સીડી લખી તે પર સહી કરી આપ, નહીં તો તારા બાળકને ગેરબ્યાજખી કેદમાં રાખીશ એવી રીતે જ ને ધમકાવે, અને ને જ તેવી સીડી લખી તે પર સહી કરી આપે, તો જ એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) મારા ખેતરમાંના પાકનો આટલો ભાગ હું જ ને આપીશ, અને તે ન આપ તો આટલો દંડ આપીશ, એવી શરતનું એક પત્ર કરીને તે પર સહી કરીને તું જ ને આપ, નહીં તો તારા ખેતર મધ્યેના પાકનો નાશ કરવાને હું ડંગોરાવાળા માણસો મોકલીશ, એવી રીતે જ ને ધમકાવે, અને તેથી કરીને જ તેવું પત્ર લખી તે પર સહી કરી આપે, એમ કરે તો, જ એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ડ) જ ને મહાવ્યથાને ભય પ્રમાણેને જ બદ્ધાનતથી એવું કરે કે એક ડારા કાગળ ઉપર પોતાની સહી અથવા માહોર કરીને તે કાગળ જ જ ને આપે, અને તે પ્રમાણે જ તે કાગળ પર સહી કરીને તે કાગળ જ ને આપે, તો જ એ ડેકાણે તે સહી કરેલા કાગળનો કાંઈ મોલકતી દસ્તાવેજ બનાવી શકાય માટે એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જખરાઈથી કે ૪૮૪. જે માણસ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરે, તેને ત્રણ કહડાવવાની શિક્ષા. વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેદનો, અથવા દડનો અથવા જે બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદા બાલસી પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંદા નીકળે	બીજી વારંદા શકાય	ત્રીજી વારંદા શકાય નહીં	સૌથી વધારે વારંદા સીડી કે વરસ સુધીની માણસ અથવા ૩ લા અથવા ૨ જા વરગ નો મા. ધન સાફ કરે.	જેમાંની ગત્ર તે કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	---	---

ટીકા—કોઈ રાખસ ઉપર કાંઈ ફોજદારી તોહોમત મુકવાની ધાસ્તી આપીને જે પર્ણ સા કઢાવ્યા હોય તો તે ગુન્હો થાય છે, પણ તે તોહોમત ગત્ર તો ખરું હોય કે ખોટું હોય રાણી બીરંધ મુખારક.

તેમજ કોઈ રાખસે પોતાનો કેસ ચલાવવાને જે વકીલ કર્યા હોય, એક પ્રથમ કર્યો હોય અને એક પછીથી કર્યો હોય. પછીથી પ્રથમના વકીલની ગેર હાજરીમાં, મુદત મુદતથી રાખવાને પછીનો વકીલ તે અસીલ પાસેથી કાંઈ નાણાં લે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે નાણાં કઢાવ્યાં કેહેવાઈ શકે નહીં કેમકે તેને પ્રથમના વકીલને મદદ કરવાને પછીથી કાગળ બગાડેલા, તેથી કરીને તે એકલા કેસ ચલાવવાને બંધાયેલા નહોતો.

આ કલમનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે કૃત્રિમ બદ્ધાનતથી કરાવવું જોઈએ. માટે જે કોઈ રાખસ શુદ્ધમુદીથી એમ માને કે તે મિલકતનો પોતે હકદાર છે, તો કાંઈ ગુન્હો થઈ શકે નહીં રાજી વિરંધ અખડલ કાદર. ૩. મુ. હા. કો. ૪૫.

કુટુંબમાં માણસો પોતાપોતામાં બંધાયેલ છે, અને પછીથી તેમાંના કોઈ પાસેથી આ પે અને બીજાઓ મિલકત કરાવે, તે સમજા એક સરખી રીતે જોઈ જુલમથી કરાવવાના ગુન્હેગાર થાય છે. રાજી વરૂષ શંકર, ૨ મુ હા. કા. ૪૧૭.

જે માણસને પાસેથી દેખાડી હોય તે માણસ વસ્તુ આપવી જોઈએ, એ જરૂરનું છે, અને વસ્તુ આપવામાં આવે નહીં તે કાંઈ ગુન્હો થતો નથી. રાજી વરૂષ દક્ષીણદીન પ્ર સપ. ફી. ૧૫

જપ્તરાઈથી કે ૪૮૫. જપ્તરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સારું જે માણસ કોઈ હડાવવાનો ગુન્હો શખસને કાંઈ નુકસાનનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અથવા ભય ઉત્પન્ન કરવાની કરવા સારું કોઈ કોશીશ કરે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીનો ખર્ચ તે પ્ર શખસને નુકસાન કરતો કેદનો, અથવા ફંડનો, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે, નનો ભય ઉત્પન્ન કરે.

નગર વારંદે બાબીસ પક ડીથકે નહી.	પ્રથમ વા રંદ નીક ડે.	ભમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માં ૨ વરસ સુધીની એ સ્ટેટ અથવા ૧ માંના ગમ્મ તે પ્રકાર માં અથવા ૨ ભ ની કેદ અથા ફંડ વરગનો માંજુદ અથવા બંને. રેડ ઈનસાઈ કરે.
--------------------------------------	----------------------------	-------------------	-----------------------	--

જાત અથવા ૪૮૬. કોઈ શખસને તે શખસને, પોતાને અથવા બીજા કોઈને મહાઅપ્યાનો ભ જાત અથવા મહાઅપ્યા કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરીને જે માણસ જપ્તરાઈથી શખસને કહડાવવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ૬ વરસની મુદત સુધીની ખર્ચમાંથી જપ્તરાઈમાંના ગમ્મ તે પ્રકારના કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જણી તે કહડાવવા ફંડને પણ લાયક થશે. નો ગુન્હો કરવો.

નગર વારંદે બાબીસ પક ડીથકે નહી.	પ્રથમ વા રંદ નીક ડે.	ભમીન લે ઈ શકાય. નહી.	માંડીવાળી શકાય. ન હી.	સેશન કોર્ટ ઈ નસાઈ કરે.	૧૦ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની. કેદ તથા ફંડ.
--------------------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------------	---------------------------	--

જપ્તરાઈથી કે ૪૮૭. જે માણસ, જપ્તરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સારું, કોઈ શખસને, તે શખસને પોતાને અથવા બીજા કોઈને જાત અથવા મહાઅપ્યા કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અથવા ભય ઉત્પન્ન કરવાની કોશીશ કરે, તે માણસને જાત વરસની મુદત સુધીની ખર્ચમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જણી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

અય-ભોન ક
એ.

બગર વાર ટ પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વારંટ નાંકજે.	ભમોન એ ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી એમાં ના ગમ્મતે પ્રકાર ની ફેર તથા ફંડ.
--	---------------------------	--------------------------	-----------------------------	--------------------------	--

જાત અથવા ૩૮૮. જાતની, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા ફંસ વ સમુદ્રપાર વગેરેની રસની મુદત સુધીની કેદની, શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુન્હો શિક્ષા થઈ શકે કરવાનું અથવા કરવાની કોશીસ કરવાનું, અથવા એવો ગુન્હો ખોળ એવા ગુન્હાનું તો કોઈ રાખસ પાસે કરવાને તેને જલયાવવાની કોશીસ કરવાનું, તોહોમત હોમત મુકવાનો કોઈ રાખસની પોતાની ઉપર અથવા કોઈ ખોળની ઉપર મુકવાનો અથ અથ જતન કરી તે રાખસને ઉત્પન કરીને, જે માણસ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો ક ને જખરાઈથી કહ રે, તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કે ડાવવાનો ગુન્હો ક દની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પછી બાયક થશે. અ રવો. ને અગર ૩૭૭ મી કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે એવો તે ગુન્હો હોય તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા થઈ શકે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકજે.	ભમોન એ ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
--------------------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------------	-------------------------------	---

અગર સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ ગુન્હાનો ડર
દેખાડ્યા હોય તો.

ઉપર પ્રમાણે

જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર.

ટીકા.—એક કેદીએ અ ના બાપને એવો ડર દેખાડ્યો કે અ ઉપર મારી ઘોડી સાથે સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ ગુન્હો કરવાનું હું તોહોમત મુકવાનો છું, આમ કરવામાં તેની મતલબ એવી હતી કે કેદીએ ઠેરવેલી કીમત પેસો બાપ ઘોડી ખરીદ કરે, તેમાં એવું કારણું કે ઇંગ્લેન્ડ સ્ટાટ્યુટ પ્રમાણે પછીસા જખરાઈથી કહડાવ્યા બરાબર કહેવાય. રાણી વિરુદ્ધ રહેમાન. ૧૬ એલ. આર. સી. સી. ૧૨.

જખરાઈથી ક ૩૮૯. જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સાર, જાતની અથવા કહડાવવાનો ગુન્હો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની કેદની, કરવા કોઈ શ સીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુન્હો કરવાનું અથવા કરવાની કોસી અસને કાંઈ મુ સ કરવાનું તોહોમત કોઈ રાખસની પોતાની ઉપર અથવા કોઈ ખા તોહોમત જની ઉપર મુનોવા નબય તે રાખસને જે માણસ ઉત્પન કરે, અથવા

નો ભય હતો ન હોતી કરવાની કોસીસ કરે, તે માણસને દસ વરસની મદત સુધીની
કરેવો. એમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેવી સીકા કરવામાં આવશે, અને વળી તે
દેહને પણ લાયક થશે; અને અગર ૩૭૭ મી કલમ મુજબ સીકા પ
છ શકે એવા તે ગુન્હો હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની
સીકા પણ શકે.

વગર વાર ૨ પેત્રી સ પક ડી થકે નહી.	પ્રથમ વા ૨૮ નીક બીજી જામીન લે ઈ ચકાપ નહી.	માંડોવા જી રા કાય ન હી.	સ્થાન ૨૦૨૮ ઈન સાઈ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખ માંના ગમ્મતે પ્રકાર ની કેલ તથા ફડ.
અગર તે સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ ગુન્હો હોય તો	ઉપર પ્રમાણે	જાતાં સુધી તમુક ૧૧૨.		

અપહરણ તથા ડાકાઘટી બાબત.

ਅਪਰਾਧੀ।

૩૯૦. સરવે અપરણમાં અગર તે ચોરી અથવા જપરાઈથી ૬ હાથવાને ગુન્હો હોય છે.

ચેરી ક્યારે

અપહરણ થાય છે.

અગ કાંઈ ચોરી કરવા સારું, અથવા ચોરી કરવામાં, અથવા ચોરીથી મળેલી મિલકત લઈ જવામાં અથવા ચોરી જવાની કોસીસ કરવામાં, તે ગુનહેગાર, તે મતલબસર; સુદ્ધિપુરવક કોઈ શખસનું માત આગ્રે અથવા તને બધા કે ગેરબ્યાજખી અટકાવ કરે, અથવા માત, બધા કે ગેરબ્યાજખી અટકાવ કરવાની કોસીસ કરે, અથવા તાત્કાલિક માત, તાત્કાલિક બધા, કે તાત્કાલિક ગેરબ્યાજખી અટકાવ કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અથવા ભય ઉત્પન્ન કરવાની કોસીસ કરે, તો તે ચોરી અપહરણ થાય છે એમ સમજવું.

જાપરાઈથી ૩

હડાવવું તે ક્યારે

અપહરણ થાય છે.

અગર જ્યારાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરતી વખતે તે ગુન્હો કરતી વખતે તે ગુન્હો કરનાર ભય પમાડેલા શખસની આગળ હાજર હોય અને તાત્કાલિક જ્ઞાન, અથવા તાત્કાલિક વ્યથા અથવા તાત્કાલિક ગેરબ્યા જખી અટકાવ તે શખસને અથવા કોઈ ખીજન સખસને કરવાનો ભય તે શખસને ઉત્પન્ન કરીને તે જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરે, અને એ પ્રમાણે ભય ઉત્પન્ન કરીને તે ભય પમાડેલા શખસનું મન એવું કરે કે તે શખસ તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે જખરાઈથી કહડાવેલી વસ્તુ આપી દે, તો તે જખરાઈથી કહડાવવું અપહરણ થાય છે એમ સમજવું.

ખુલાસા.—અમર તે ગુન્હો કરનાર એટલે નગ્નદાંડ હોય કે તેથી બીજા શખસને તાત્કાલીક જાતના, અથવા તાત્કાલીક વ્યથાનો અથવા તાત્કાલીક ગેરબ્યાજખી અટકાવનાં બધા ઉત્પન થાય, તે તે હાજર છે એમ સમજવું.

દર્શાવે,

(ખ) અ જ ને નીચે જાણોને જાણી રહે, અને જ ની રજમંદી સીવાય જ ના કપડા માંથી જ ના પર્ણશા તથા જાગીના જગલપાણી કાઢાડા લે, તે એ ઠેકાણે અ એ ચોરી કરી, અને તે ચોરી કરવા સાર તેણે પુધીપુરવક જ ને ગેરબ્યાજખી અટકાવ કર્યો. માટે તેણે અપહરણ કર્યું એમ સમજવું.

(ગ) અ જ ને ધિરી રસ્તાપર મળે અને એક પીત્તોલ દેખાડીને કહે, કે તારી નાણાં ની ચેલી આપ, અને તે પરથી જ પોતાની ચેલી આપી દે, તે એ ઠેકાણે તાત્કાલીક વ્યથાનો ભય ઉત્પન કરીને અ એ જ ની પાસેથી તે ચેલી જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો, અને તે ગુન્હો કરતી વખતે તે જ ની આગળ હાજર હતો. માટે અ એ અપહરણ કર્યું એમ સમજવું.

(ક) જ પોતાના બાળકને લેઈને ભય છે એવામાં ધિરી રસ્તાપર તેને અ મળે, અને તે બાળકને લઈને અ જ ને એમ કહે કે તું તારી નાણાંની ચેલી આપ, નહીંતો હું આ બાળકને પેલી ટેકરી ઉપરથી નીચે ફેંકી દેઈશ. અને તે પરથી જ પોતાની ચેલી આપી દે, તે એ ઠેકાણે જ બાળક ત્યાં હાજર છે તે બાળકને તાત્કાલીક વ્યથા કરવાનો ભય જ ને ઉત્પન કરીને જ ની પાસેથી તેની ચેલી અ એ જખરાઈથી કહડાવો માટે અ એ જ પાસેથી અપહરણ કર્યું એમ સમજવું.

(ડ) “તાહરે બાળક માહારી ઠેલોના હાથમાં છે, અને તું હમને ફા હજર રૂપિયા આપ, નહીંતો અમ તારા બાળકનો જીવ લેઈશું,” એમ કહીને અ જ ની પાસેથી કાંઈ મિલકત મળવે તો એનું નામ જખરાઈથી કહડાવવું, અને એને માટે તે ગુન્હાની શિક્ષા થઈ શકે, પણ પોતાના બાળકનું તાત્કાલીક જાત થવાના ભય જ ને ઉત્પન કરવામાં આવે નહીં, તે એ કાંઈ અપહરણ ગણાય નહીં.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે અપહરણનો ગુન્હો થવાનું વાસ્તે ચોરી થએલી હોવી જોઈએ, અથવા જખરાઈથી કહાવેલું હોવું જોઈએ, અને તેની સાથે વધારામાં બીજી કોઈકતા હોવી જોઈએ.

ચોરી અને જખરાઈથી કહાવવાના ગુન્હામાં જેવી રીતે બદ દ્વાનતથી કૃત્ય કર્યું જોઈએ તેવીજ રીતે અપહરણના ગુન્હામાં તે કૃત્ય બદ દ્વાનતથી કર્યું જોઈએ.

તેથી કરીને જો કાંઈ શખસ શુદ્ધબુદ્ધિથી એમ માને કે સામા શખસના કબજામાં જે મોલકત છે, તે મારી છે, અને ત્યાં કરીને તેને જમકી આપીને અથવા જોર વાપરીને તે મોલકત લે, તે તે કાંઈ અપહરણ કહેવાય નહીં.

વળી જે જોર અથવા જમકી આપનામાં આવે, તે જે માણસની મોલકત ચોરાઈ હોય તેને આપવામાં આવે અગર બીજાને, પણ તેની સાથે ચોરી થવા જરૂરની છે, જો કાંઈ શખસ કાંઈ જગોએથી ચોરીને કાંઈ વસ્તુ લેઈ જતો હોય અને રસ્તામાં કાંઈ પો બીસનો સાપાઈ અથવા કાંઈ બીજો શખસ તેને મળે, અને તે તેનું શેક અને પુછા એર

રોકનારને કાંઈ બધા કરે, તો તેથી કરીને ચોરે કરેલી ચોરી અપહરણનો ગુનો થતો નથી, પણ તદ્દન ગુદોજ ગુનો થાય છે.

ડાકાઈટી

૩૬૧. અગર પાંચ અથવા વધારે શખસો એકઠા મળીને કાંઈ અપહરણ કરે અથવા કરવાની કોસીસ કરે, અથવા જે શખસો એકઠા મળીને અપહરણ કરતા અથવા કરવાની કોસીસ કરતા હોય તે, તથા જે શખસો હાજર હોય અને તે અપહરણ તથા કોસીસ કરવામાં સાહાય કરતા હોય તે, એ બંને મળીને તેઓની આખી સંખ્યા પાંચ અથવા વધારે થાય, તો એ પ્રમાણે અપહરણ કરનાર કોસીસ કરનાર, અથવા સાહાય કરનાર હરએક શખસે “ડાકાઈટી” કરી એમ સમજવું.

ટીકા.—અપહરણ અથવા ડાકાઈટી કરવામાં જે બધા થાય, તો ગુનો ગુનો કરવા બાબત તોહોમત મુકવાની જરૂર નથી, કમકે “ગુનો” એ શખ્સની વાખ્યામાં તેનો સમાવેશ થાય છે.

અપહરણની

સીદ્ધા.

૩૬૨. જે માણસ અપહરણ કરે, તેને ૧૪ વર્ષની મુદત સુધીની સજાત કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે અપહરણ ધોરી રસ્તાપર, સુરક્ષા તથા સુરોક્ષયની વચ્ચે કરવામાં આવે, તો કેદ ચૌદ વર્ષ સુધીની થઈ શકે.

બગર વારંટે ચોલીસ થકી થકે.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	જામીન મે ધ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સરના કોરટ, પેરેસીડન્સી માં ૨૪૦૨૮ અથવા ૧ લા વર્ગનો મા ૨૪૦૨૮ ધનસા ફ કરે.	૧૦ વર્સ સુધીની સજાત કેદ તથા ફંડ.
અગર સુરજ આધમ્યા પછી તથા સુરજ હુગ્યા ગેડેલાં કોઈ ધોરી રસ્તા ઉપર કર્યું હોય તો.	ઉપર પ્રમાણે	૧૪ વર્સ સુધીની સજાત કેદ તથા ફંડ.			

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો સીદ્ધ કરવાને વાસ્તે ફરીયાદી તરફથી એવો પુરાવો આવવો જોઈએ કે ચોરી અથવા જપ્તરાઈથી કઠાવવાનું તોહોમત મુકી શકાય તેમ છે તથા તેની સાથે જોર વાપરવામાં આવ્યું હતું અથવા ખમકી ખતાવવામાં આવો હતી.

જોર બુધિપુરવક વાપરવું જોઈએ, કદાચ અકસ્માતથી વપરાયું હોય તો તેમાં ગુનો થઈ શકે નહી, તાત્કાલીક માંત આજવાની ખીક ખતાવો હતી એવું સાબીત કરવું જોઈએ, બલિશ્ચમાં કાંઈ હાની કરવાની ખમકી આપી હોય તો તે કાંઈ ખસ નથી.

અપહરણ કર

૩૬૩. જે માણસ અપહરણ કરવાની કોસીસ કરે, તેને સાત વર્ષની મુદત સુધીની સજાત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ, પેરેસી ડેન્સી માંજસ્ટ્રેટ અ થવા ૧૦ વરગનો મા જસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા ઈંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	----------------------------	---	-------------------------------------

અપહરણ કર
વામાં બુધીપુરવક
બંધા કરવી.

૩૬૪. અગર કોઈ શખસ, અપહરણ કરવામાં અથવા અપહરણ
કરવાની કોશિશ કરવામાં બુધીપુરવક બંધા કરે, તો તે શખસને, તથા બી
જો કોઈ શખસ તેની સાથે તે અપહરણ કરવામાં અથવા અપહરણ કર
વાની કોશિશ કરવામાં સામિલ હોય તે શખસને, જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર
ની, અથવા હસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં
આવશે, અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

નગર વારં ટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન ભે ઈ શકાય. નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ પેરેસી ડેન્સી માંજસ્ટ્રેટ અ થવા ૧૦ વરગનો માંજસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કે દ તથા ઈંડ.
----------------------------------	----------------------------	-----------------------------	----------------------------	---	---

ટીકા.—૩૬૧મી કલમના મુન્હાનો ૩૬૪મી કલમમાં સમાસ થાયછે, અને તેથી કરીને
જો કોઈ શખસ બંને મુન્હા કરચા હોય અને તે એકજ કાર્યમાં કરચા હોયતો ફક્ત તેને
આ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે રાણી વીરજ મુત્કી, ૨ વી. રી. સી. ૧.

આ કલમ પ્રમાણે તોહોમત સ્થાપિત થવાને સારૂ એવો પુરાવો જોઈએ કે અપહરણ
કરવું હતું અથવા અપહરણ કરવાની કોશિસ કરી હતી અને બંધા થઈ છે; વળી બંધા
બુધીપુરવક કરવામાં આવી છે.

ડાકાઈટીની ૩૬૫. જો માણસ ડાકાઈટી કરે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની,
શિક્ષા, અથવા હસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે,
અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ ની કળે.	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી સ ખત કેદ તથા ઈંડ.
----------------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------	--------------------------------	--

ખુનની સાથે
ડાકાઈટી.

૩૬૬. અગર પાંચ અથવા વધારે શખસો સાથે મળીને ડાકાઈટી
કરતા હોય તેઓમાંનો કોઈ તે પ્રમાણે ડાકાઈટી કરવામાં ખુન કરે, તો
તે શખસોમાંના હરએકને માતની, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અ
થવા હસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે,
અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	ભ્રમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફ કરે.	સાત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્ર પાર અથવા ૧૦ વર સ સુધી કે તથા ફંડ.
----------------------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------	--------------------------------	---

ટીકા.—ડાકાઈદી થતી હોય તે વખતે સઘળા હાજર હોય અને મદદ કરતા હોય એ ને ગમેતો ડાકાઈદી કરવામાં સામલ હોય અગર ના હોય, તે સઘળાઓએ ખુન કરવામાં ભાગ લેવો જોઈએ. ડાકાઈદી કરવામાં ખુન થાયતો આ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે.

ખુનની અથ ૩૬૭. અગર અપહરણ અથવા ડાકાઈદી કરતી વખતે, તે ગુન્હે
કા માહાવ્યથા કે ગાર કાંઈ ભયંકર શસ્ત્ર વાપરે, અથવા કાંઈ વાખસને માહાવ્યથા કે, અ
રવાની કેસીસ થવા કાંઈ શખસનું માત આજીવની કે તેને માહાવ્યથા કરવાની કેસી
ની સાથે અપહરણ કરે, તો તે ગુન્હેગારને કેદની, જે સીદા કરવામાં આવશે તે સાત વ
રણ અથવા ૭ વરસથી ઓછી થશે નહી.

કાંઈદી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ંટ નીકળે.	ભ્રમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ કરતાં ઓછાં નહી હોય એટલાં વરસ સુ ધી સખત કેદ.
----------------------------------	------------------------	-----------------------------	-----------------------	---------------------------	--

ટીકા.—ભયંકર શસ્ત્ર વાપરે, ગમેતો તેનાથ જખમ કરે કે નહીં, અથવા કાંઈ મહા
વ્યથા કરે તો સાત વરસથી ઓછી કેદની શિક્ષા થઈ શકે નહીં; સાત વરસ કરતાં વધારે હો
વી જોઈએ.

કાંઈ ભયંકર ૩૬૮. અગર અપહરણ અથવા ડાકાઈદી કરવાની કેસીસ કરતી
શસ્ત્ર ખારણ કર્યું થયતે, તે ગુન્હેગારે કાંઈ ભયંકર શસ્ત્ર ખારણ કર્યું હોય, તો તે ગુન્હેગાર
હોય તે વખતે રને કેદની જે સીદા કરવામાં આવશે તે સાત વરસથી ઓછી થશે નહી.
અપહરણ અથ
વા ડાકાઈદી કે
રવાની કેસીસ.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	ભ્રમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	સાત વરસ કરતાં ઓછી નહી હોય એટલાં વરસ સુ ધી સખત કેદ.
----------------------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------	---------------------------	---

ડાકાઈટી કર ૩૬૯. જે માણસ ડાકાઈટી કરવાની કાંઈ તઈયારી કરે, તેને દશ વર્સની તઈયારી કર વરસની મુદત સુધીની રાખત કદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી રવી. તે દંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જન્મીન લેઈ શકાય નહીં.	મંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વર્સ સુધી સજા કેટલા તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	---------------------------------

ટીકા.—આખા ઈંગ્લેન્ડ પીનલ કોડમાં “તઈયારી” કરવી, એ ગુનો છે તે ફક્ત આ કલમ પ્રમાણે, એટલે ડાકાઈટી કરવાની તૈયારી કરવી; અને તેને વાસ્તે શીક્ષા દશ વરસ છે, કરી.

ડાકાઈટી કરવાને અથવા તે મતલબ પાર પાડવાને સાધારણ મતલબ હોયતો બસ છે.

ડાકાઈટીનો ૪૦૦. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે, નિમ્ન ડાકાઈટીમાં હોવાની ઈટી કરવાનાં કારણસર મળેલા રાખસોની કોઈ ટોળીમાં જે માણસ હોશે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની સજા કેટલા, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જન્મીન લેઈ શકાય નહીં.	મંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વર્સ સુધી સજા કેટલા તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	--

ટીકા.—કોઈ રાખસ હુમલામાં પ્રમાણી પછી ધંધો કરીને રહેતો હોય પણ કોઈ વખત એવી ટોળીમાં સામેલ થવાને લલચાય, અને આવી ટોળી કાંઈ અપહરણ કરે તેમાં કાંઈ જીજ્ઞાસુ ભાગ લે, તો તે ઉપરથી તે રાખસ હુમલામાં એવી ટોળીમાં છે એમ સમજવું નહીં, અને આ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થાય નહીં.

ચોરોની ભટ ૪૦૧. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે, નિમ્ન કતી ટોળીમાં હોય એવો અથવા અપહરણ કરવાનાં કારણસર મળેલા રાખસોની કોઈ ભટ કતી અથવા બે જ ટોળીમાં જે માણસ હોશે, અને તે ટોળી હમ અથવા ડાકાઈટીની ટોળી નહીં હોશે તો, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની સજા કેટલા શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે પૌલીશ પક ડી શકે	પ્રથમવાર રંટ ની કળે.	બીજી ન સેઈ શ કાય ન હી	માંડીવા ળીશકા પ નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી સખ ત કેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	----------------------------	--------------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------------

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો સાબીત કરવા એવું બતાવવું જોઈએ કે હમણાં ડાકાઈટો કરવાની ટોળી હતી પછી હતી, અને એ ટોળીનો હેતુ હમણાં એવો ગુનો કરવાનો હતો.

ડાકાઈટો કર ૪૦૨. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે, ડાકાઈટો નાનાં કારણસર કરવાનાં કારણસર એકઠા થએલા પાંચ અથવા વધારે શખસોમાંનો જે એકઠા થયું. માણસ હોય, તેને સાત વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જો તે ફરિયાદ પાછી લાવે તથા.

નગર વારંટે પૌલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	બીજી ન સેઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી સ ખત કેદ તથા ફંડ.
-----------------------------------	----------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	------------------------------------

ટીકા—માજીસ્ટ્રેટ અથવા પીબલ અમલદારો જેઓ માજીસ્ટ્રેટની સત્તા અભાવતા હોય તેઓ, સારી વરતણીને માટે બીજી નેઈ થકે. ફી. પ્રો. કોડ. ૧૮૮૨ નો ૧૦ માં આક્ટ કલમ ૧૧૦.

મિલકતના સાપરાધ ખોટા ઉપયોગ બાબત.

બદલાવતથી મિ ૪૦૩. જે માણસ બદલાવતથી કોઈ પણ જંગમ મિલકતનો આ બકતનો ખોટો ઉપયોગ કરે અથવા તે પોતાને રાખે ભગાડે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની ખેંચાંના મમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફરિયાદ, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવ.

(અ) જો જોની મિલકત જોના કબજામાંથી હોય, અને તે લેતી વખતે શુધ્ધપણથી તે એમ માનતો હોય કે એ મિલકત માફારી છે, તો એ એમાંનો તકરીરવાર નથી; પણ પોતાનો જુદા માલમ પડ્યા પછી અગર જો બદલાવતથી તે મિલકત પોતાને રાખે ભગાડે, તો તેણે આ કલમ મુજબ ગુનો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) જો ને જોની સાથે હોસ્તી છે, અને તે જોના કીતાબખાનામાં જ નહીં હોય એવી વેળાએ જોને જોની સાફ રજમંદી શિવાય તેમાંથી એક એપડી બધી જાય હવે એ ટેકાણે અગર જોના મનમાં એમ હોય, કે તે એપડી વાચવાના કારણસર લેવાની મને જોની અરખાંત સમજાય એવી રજમંદી છે. તો એ એ એમાંથી

હરી નથી. પણ અગર પાછળથી અ પોતાના કાપદાને સાફ તે ઓપડી વેચે, તો તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(૪) અ તથા બ એ બંને એક ઘોડાના એકઠા માલિક છે, અને અ વાપરવાનો ઇરાદો કરીને તે ઘોડાને બ ના કબજામાંથી બંધ લેતો, તો, એ ઠેકાણે તે ઘોડો વાપરવાનો અ નો હક છે માટે, તેણે બંધાવવાનું તે ઘોડાને ઓટો ઉપયોગ કર્યો એમ સમજવું નહીં પણ અગર અ તે ઘોડો વેચે, અને તેની કીમત ઉપજે તે સંધળી પોતાને કામ લગાડે, તો તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ લો—ફક્ત ઘોડો વાર સુધી જ ઓટો ઉપયોગ કર્યો હોય તોપણ આ કલમના અર્થ મુજબનો ઓટો ઉપયોગ છે એમ સમજવું.

દર્શાવ.

બ ના એક સરકારી પ્રામીસરી નોટ ખાલી શેરાવાળી અ ને જડે, અને તે નોટ બ ના છે એમ જાણ્યા છતાં અ એક સરકારી નાંધા કાંઈ રૂપિયા કઢાડીને તેના અવેજમાં તે નોટ ગીરો મુકે, એવા ઇરાદાથી કે પછી તે છોડાવીને હું બ ને પાછી આપીશ, તો અ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ નો—જો મિલકત કાંઈ ખીજી રાખસના કબજામાં ન હોય એવી કાંઈ મિલકત કાંઈ રાખસને જડે, અને તે મિલકત સાચવવાના અથવા તેના માલિકને પાછી આપવાના કારણસર તે રાખસ તે મિલકત લે, તો તે રાખસ તે મિલકત બંધાવવાનું લીધે અથવા તેનો ઓટો ઉપયોગ કર્યો નથી, અને તેણે ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; પણ તે મિલકતનો માલિક કાણ છે એ જાતની તેને ખબર હોય, અથવા તે સોધી કાઢવાનો તેની પાસે ઇલાજ હોય, તે છતાં, અથવા માલિકને સોધી કાઢાડીને તેને ખબર આપવાના ઘટના ઇલાજ વાપર્યા પેઠેલાં, તથા માલિક આવીને તે મિલકતનો હાવો કરે એટલા સારૂ ઘટના મુદત સુધી તે મિલકત રાખ્યા પેઠેલાં, અગર તે રાખસ તે મિલકત પોતાને કામ લગાડે, તો તેણે ઉપર ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

એવી બાબતમાં ઘટના ઉપાય તે કયા, અથવા ઘટના મુદત તે કેટલી, એ હકીકતની બાબત છે.

• મિલકત જોને જડે તે રાખસ તે મિલકતનો ધણી કાણ છે, અથવા તેનો ધણી કે ઈ અમુક રાખસ છે, એમ જાણવું જોઈએ એવું કાંઈ જરૂર નથી; અગર તે મિલકત કામ લગાડતો વખતે તે મિલકત પોતાની છે એમ તે માનતો ન હોય, અથવા તેનો ખરો માલિક જડી શકતો નથી એમ જો તે સુધુધીથી માનતો ન હોય તો ખસ છે.

દર્શાવ.

(અ) ઘોરી રસ્તાપર પડેલો એક રૂપિયો અ જોય. તે કાનો છે તે અ ને ખબર નહીં હોય, અને અ તે રૂપિયા ઉચકી લે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(બ) ઘોરી રસ્તાપર પડેલો એક કાગળ અ ને જડે. તે કાગળમાં એક પેંક નોટ હોય, અને તે કાગળના સીરના માપરથી તથા તેમાં લખેલી ખીનાપરથી તે નોટ કાઢી છે એ જાત તેના જાણ્યામાં આવે, અને પછી તે નોટ લે વાપરે, તો તેણે આ

• કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) “આ લાવે તેને નાણાં આપજો” એવી તરેહનો અં ને એક એક જરૂર, તે એક કો નો ગયો છે એ વાતની તેથી અટકળ થઈ શકે નહીં, પણ જો શખસ તે એક લખ્ખો હોય તે શખસનું નામ તે એકમાં લખેલું હોય, અને અ એમ જાણતો હોય કે તે શખસ મને ખતાવી શકે કે ફજાણા ધણીને માટે એ એક લખ્ખો હતો. તેવું છતાં તે માલોકને સોધી કાઢાડવાની કાસીસ ન કરતાં અ તે એક વાપરે,

• તેા તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ઢ) જ ની પછા ભરેલો એક થેત્રો જ ના હાથમાંથી નીકળી પડતી અ જોય, અને તે જ ને પાછો આપવાના ધરાદાથી અ ઉચ્છેદી લે, પણ પાછળથી તે તેને પોતાને કામ લગાડે, તેા અ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ઠ) અ ને એક પછસા ભરેલો થેત્રો જરૂર, તેા તે થેત્રો કાની છે. એ વાત અ જાણતો નહીં હોય; પણ પાછળથી તેને ખપ્પર પડે કે તે જ ની છે, અને તેવું છતાં તે થેત્રો પોતાને કામ લગાડે, તેા અ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(પ) અ ને એક દીમની વીંટી જરૂર તે વીંટી કાની છે એ વાત અ જાણતો નહીં હોય; પણ તેનો માલોક શોધી કાઢાડવાની કાસીસ કર્યા સીવાય તુરત અ તે વીંટી વેચે, તેા અ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જમર વારંટો પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	જમીન લે માંડીવાળી ઈ શકાય શકાય ન હી.	કોઈપણ માલુસ્ટ રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી અ માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા બાંદલ અથવા બંને.
---------------------------------	-------------------	-------------------------------------	------------------------------	---

ટીકા — આ કલમ પ્રમાણેના તોડોમતમાં સ્પષ્ટ ખતાવવું જરૂર છે મીલકત કીયા શખસની હતી, રાણી વીરધ પારખતી ચરણ.

જોવી રીતે ચોરીના ગુન્હામાં ખદ્ધાનતથી વસ્તુ લેવાની છે, તેવીજ રીતે મીલકતનાં જોડા ઉપયોગ કરવાના ગુન્હામાં પણ ખદ્ધાનત હોવી જરૂર છે. ચોરીના ગુન્હામાં ખદ્ધાનતથી વસ્તુ ખસેડવાની છે અને જોડા ઉપયોગ કરવાના ગુન્હામાં તે વસ્તુને ખદ્ધાનતથી જોડા ઉપયોગમાં લેવાની છે.

એક અ શખસનું ઘેટું પોતાના ટોળામાંથી જનું રહી જ શખસના ટોળામાં મળી જાય. અને જો જો લુતથી તે ઘેટાને પોતાના ટોળાની સાથે ઘેર લેઈ જાય, તેા આવે પ્રસંગે જ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો નથી; પણ જો જ ને એમ માલમ પડે કે એ ઘેટું પોતાનું નથી અને એવું જાણને તેને પોતાના ઉપયોગ વાસ્તે વેચે અથવા તે ઉપરનું ઉન કાતરો, પોતાના કામમાં લે, તેા તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો, એમ સમજવું.

સાપરાધ જોડા ઉપયોગ કરવાના ગુન્હામાં, વસ્તુનો કપ્પજો પ્રથમથી નીરપરાધીપણાથી-

તે આવ્યો હોય, પણ પછીથી મન ખગડવાથી, તેનો ખોટો ઉપયોગ કરવામાં આવે; જેમકે કાંઈ શખ્સના ઘરમાં આવે લાગતી હોય, તે વખતે તે શખ્સનો માત્ર ખ્યાલવામાં કાંઈ શખ્સ મદદ કરે અને તેની આત્મા શીવાય પોતાને ઘેર લેઈ જાય; અને બીજો દીવસે તે માલ પોતાને ઘેર લેઈ ગયો નથા એવું કહે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો, કે-મકે પ્રથમ તે માલનો કબજો નીરપરાધીપણા રીતે આવ્યો હતો, પણ પછીથી તેનું મન ખગડવાથી માલ લીધાની ના કહી.

કાંઈ શખ્સ ૪૦૪. જો કાંઈ માણસ બદ્ધાનતથી કાંઈ મોલકતનો ખોટો ઉપયોગ કરે અથવા તેને પોતાને કામ લગાડે, અને તે એમ જાણતો હોય તેની પાસે ય કે કુદાણી શખ્સ ગુજરી ગયો તે વખતે એ મોલકત તેના કબજામાં જો મોલકત હોય હતી, તથા ત્યાર પછી તે કબજામાં લેવાનો કાયદા મુજબ જેનો હક હોય તે મોલકતનો એવા કાંઈ શખ્સના કબજામાં આવી નથી, તો તે માણસને ત્રણ વર બદ્ધાનતથી ખોટા સતી મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કુદાણી સીક્ષા કરવામાં આવે ઉપયોગ. વરો, અને વળી તે દંડને પચ્ચ લાપક થયો; અને અગર તે ગુન્હો કરનારને તે શખ્સ તે મુજબ ત્યારે મહેલા અથવા આકર દાખલ રાખેલા હોય, તો તે કેદ સાત વરસ સુધીની વધ શકે.

દર્શાવે.

જો ના કબજામાં કેટલોએક ઘરનો સામાન તથા નાણાં છતાં જો ગુજરી જાય પછી તે નાણું કબજામાં લેવાનો જેને હક હોય એવા કાંઈ શખ્સના કબજામાં તે આવતાં પહેલાં જો નો આકર જ બદ્ધાનતથી તેનો ખોટો ઉપયોગ કરે, તો એ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

બમર વારં પોલીસ પક ડી શકે ન હી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પરે સીડન્સી માલસ્ટેરે ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વર ગતો માલસ્ટેરે ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જ ખાના ગત્તે પ્ર કારની કેદ તથા દંડ.
---	------------------------	--------------------	-----------------------	--	---

અગર તે મરનારની નોકરીમાં કે ઈ મહેતો અથવા બીજો શખ્સ હોય તે ઉપસો ગુન્હો કરે તો.	ઉપર પ્રમાણે	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગત્તે પ્ર કારની કેદ તથા દંડ.
--	-------------	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને એવું સાબિત થવું જોઈએ કે મરનારના માત્ર વખતે તે વસ્તુ મરનારના કબજામાં હતી, અને ત્યાર કેડે તે શખ્સે એવું જાણીને કે તે મોલકત મરનારની છે, તે છતાં તેનો ખોટો ઉપયોગ કર્યો છે.

આવો ગુન્હો કાંઈ મહેતાએ અથવા નોકરે કર્યો હોય, તો એવો પુરાવો જોઈએ કે તે મહેતો અથવા નોકર મરનારના માત્ર વખતે તેની નોકરીમાં હતો.

સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત.

સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત.

જ્યાં ને માણસને કાંઈ પણ રીતે કાંઈ મિલકત અથવા મીલકત પરનો અખત્યાર સોંપ્યો હોય, તે માણસ અગર બદ્ધાનતથી તે મિલકતનો ખોટો ઉપયોગ કરે, અથવા તે પોતાને કામ લગાડે, અથવા તે સોંપણ સી રીતે બળવવા એ વિશે કાયદાએ કાંઈ દુકમ ફરમાવ્યો હોય તે દુકમ તોડીને, અથવા તે સોંપણ બળવવા વિશે તેણે સાફ અથવા અરથાંત સમજાવ્યો એવો કાંઈ કાયદસર કરાર કર્યો હોય તે કરાર તોડીને, બદ્ધાનતથી તે મિલકત વાપરે અથવા તેનો વગ કરે. અથવા જ્યાં જ્યાં ને કાંઈ બીજા માણસને તેમ કરવા દે, તે માણસે “સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત” કર્યો એમ સમજાયું.

દર્શાવ.

- (અ) એક મરનાર રાખસના વિભાગમાં એ ને વકીલ કરાવેલા છે તે અગર તે મરનારની મીલકતની વેંદેયણ તે વિલ પ્રમાણે કરવાનો કાયદાનો દુકમ બદ્ધાનતથી નહીં માનીને તે મિલકત પોતાને કામ લગાડે, તો એ એ સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો એમ સમજાયું.
- (બ) એ એક વખારવાળો છે. અને જ્યાં કુટુંબ ગામ જાય છે, તે પોતાનો સામાન એ ને સોંપે, એવો કરાર કરીને કે એ સામાન રાખવા માટે હું તમને આટલું વખારનું ભાડું આપુ, ત્યારે તમારે એ સામાન મને પાછો આપવો. એ બદ્ધાનતથી તે માલ વેચી નાંખે, તો એ એ સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો એમ સમજાયું.
- (ક) એ કલકત્તામાં રહીને જ્યાં હિલીમાં રહે છે, તેના આડતીયા જાપલ કામ કરે છે, અને એ તથા જ્યાં ની વચ્ચે સાફ કે અરથાંત સમજાવ્યો એવો એક એ રીતનો કરાર થયેલો છે કે જ્યાં જોટલું નાણું જાકસે તેટલું સંઘળું એ એ જ ના દુકમ મુજબ વાપરવું, પછી જ્યાં એક લાખ રૂપિયા એ ને જાકસે, અને એમ બંન્ને જાકસે કે એ એ તે રૂપિયાની કંપનીની નોટા ભરી એ બદ્ધાનતથી તે દુકમ નહીં માને, અને તે રૂપિયા પોતાના ધંધામા વાપરે, તો એ એ સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો એમ સમજાયું.
- (દ) પણ ઉપલાં દર્શાવમાં અગર એમ બંને કે, બદ્ધાનતથી નહીં, પણ બંન્નેની જાકના શેર રાખવામાં જ્યાં ને વધારે મુજબ થશે એવું માનીને, શુદ્ધભૂકીથી કંપનીની નોટા નહીં ખરીદ કરતાં જ્યાં ને માટે તે બંન્નેની જાકના શેર એ ખરીદ કરે, તો એ કેકાણે, અગર જ્યાં ને હાની થાય, અને તે હાનીને માટે એ ની ઉપર હિલીમાં ફરીયાદ કરવાનો તેનો હક હોય, તોપણ એ એ બદ્ધાનતથી કામ કરવું નથી માટે, તેણે સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો નથી એમ સમજાયું.
- (ઈ) એ એક મહેસુલી અમલદાર છે. તેને સરકારી નાણું સોંપેલું છે, અને જ્યાં નાણું તેના હવાલામાં હોય તે તેણે ફક્ત તાબિરીમાં ભરવું એવો તેને કાયદાનો દુકમ છે અથવા એમ કરવાને જ્યાં સરકારની સાથેના સાફ અથવા અરથાંત સમજાવ્યો એવો રીતે કરના કાંઈ કરારથી બંધાયેલો છે. એમ છતાં એ બદ્ધાનતથી તે

નાણું વાપરે, તો તેણે સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) જો એક ભારવાહક છે. તેને ખુસ્તી કે તરીને રસ્તે બઈ જવાને કાંઈ મિલકત જોઈએ તો તે મિલકતનો તે બદલાવતથી જોડો ઉપયોગ કરે, તો તેણે સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—કોઈ શખસને કાંઈ કાપડેસર અપત્યારથી, અથવા ખાનગી કરારથી અથવા રાજમંદીથી કાંઈ વસ્તુ સોંપી હોય અને પછીથી તેનો અપ્રમાણીકપણાથી જોડો ઉપયોગ કરે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો સમજવો.

જો માણસો મહેતા, ગુમાસ્તા, અગર નોકરો હોય અને જેમના ભરોસાને બીધે તેમના શેઠ કાંઈ વસ્તુ સોંપી હોય અને તેનો જોડો ઉપયોગ કરે, તો તેવા મહેતા, ગુમાસ્તા, અગર નોકરો આ કલમ પ્રમાણે શીક્ષાને પાત્ર થાય છે.

આ કલમમાં કાંઈ અપત્યાર સોંપ્યો હોય એવા શખ્સો છે, તેનો અરથ એવો સમજવો કે જે કેકાણે કોઈ વસ્તુ હાથે કરી આપી શકાય તેવી જ હોય, જેમકે કોઈ વખતે હોય, તો તેની કુંઓ સોંપી હોય, તો તેનો અપત્યાર સોંપ્યો છે એમ ગણી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને બદલાવતથી કાંઈ વસ્તુનો જોડો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. જે વસ્તુ સોંપેલી હોય તેને ગફલતથી અથવા ગેરવરતાથી કપ્પી જાવા તે દીવાની રીતે તેને અપમાદ ગણાય પણ કોઈદારી રીતે ગુન્હો થઈ શકે નહીં. તેવો ગુન્હો થવાને કોઈ શખસને ગેરબાજબીસર નુકશાન થવું જોઈએ અને બીજાને ગેરબાજબી કાપેલા થવો જોઈએ—મકફરશન.

સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત. જો માણસ સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત કરે, તેને ત્રણ વરસની મુસબાતની શિક્ષા. જો સુધીની ખેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં	પ્રથમ વારં	જામીન ભે	માંડીવાળી	સેશન કોર્ટ, પેરસીડ-સી ૩ વરસ સુધીની
જોલસી ૫૬	૬ નીકજે.	૪ શકાય	શકાય નહીં	માણ. અથવા ૧ લા ખેમાંના ગત્રે તે
ડી શકે.		નહીં.		અથવા ૨ જા વરગ કેદ અથવા ફંડ
				નો મા. ધનસાફર. અથવા બંને.

ટીકા—સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાતના ગુન્હામાં મુખ્ય બે હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ પ્રથમ વસ્તુ વિશ્વાસમાં મુકેલી હોવી જોઈએ; અને બીજી તે વિશ્વાસવાળી વસ્તુ બદલાવતથી જોડી રીતે વાપરવી જોઈએ.

આ બેમાંથી એક હકીકતની પણ જો ગેરહાજરી હોય તો આ કલમનો ગુન્હો થતો નથી.

સાપ્રાપ વિશ્વાસઘાત કરવાનું જે શખસ ઉપર તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તે શખસ પોતાના બચાવમાં પોતાનો શુદ્ધબુદ્ધીનો હક બતાવી શકે. કોઈ ગીરો રાખનાર શખસ ગીરો કર્યું છે એવો ના પાડે, તો ગીરો ખતની બાબતમાં તેણે સાપ્રાપ વિશ્વાસઘાત કર્યો એવો તેને ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. રાજી વીરંધ નાહર. ૨. મુ. હા. કે. ૧૩૩.

ભારવાહક વગે ૪૦૭. કોઈ શખસને ભારવાહક કાપલ, અથવા કંડાવાળા કે વ

રેખ સાપરાધ વિ ખાસવાળા દાખલ કાંઈ મીલકત સોંપી હોય, અને તે રાખસ તે મીલકત આસપાસ કરવો. તે ખાખત સાપરાધ વિશ્વાસવાત કરે, તો તે રાખસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પોસ્ટીન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	--	---

કોઈ મહેતા ૪૦૬. કોઈ માજીસ મહેતા અથવા ચાકર હોય, અથવા કોઈને અથવા ચાકર સા મહેતા કે ચાકર દાખલ રાખ્યો હોય, અને તે દરજ્જાથી તેને કાંઈ મીલકત આપવા લકત અથવા કાંઈ મીલકત ઉપર અખત્યાર કોઈ પણ રીતે સોંપ્યો હોય ત કરવો. તે માજીસ તે મીલકત ખાખત સાપરાધ વિશ્વાસવાત કરે, તો તેને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પોસ્ટીન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવાને નીચે પ્રમાણે પુરાવો જોઈએ; જે માલનો વિશ્વાસવાત કરવામાં આવ્યો હોય તે માલ તેણે લીધો છે; લેનાર રાખસ મહેતા અથવા નોકર છે.

કોઈ સરકારી ૪૦૬. કોઈ માજીસને તેના દરજ્જાથી સરકારી નોકર દાખલ, રી નોકર અથવા અથવા તેના ધધાસર, તેને સરાફ, વેપારી, કાઠોદાર, દલાલ, વફીલ કે સરાફ, વેપારી, આગતા આ દાખલ, કાંઈ મીલકત અથવા કાંઈ મીલકત ઉપર અખત્યાર કે આડનાયાએ ૨ કોઈ પણ રીતે સોંપ્યો હોય, તે માજીસ તે મીલકત ખાખત સાપરાધ વિશ્વાસવાત કરે, તો તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડ ગોચર નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળ	જનમીન લે ઈ શકાય. નહીં.	માંડોવાળી શકાય. ન હીં.	સેશન કોર્ટ, પર સીડેન્સી માહિતી રંટ અથવા ૧૬ વરગનો માહિતી ટર્જન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સ મુદ્રાપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી બે માંના ગમ તે પ્ર કારની કુદ તથા દંડ.
--------------------------------------	----------------------	------------------------------	------------------------------	--	--

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેનો ગુન્હો થવાને સરકારી નોકરને જે મોલકત સોંપેલી હોય તે મોલકત સરકારી નોકર તરીકે લેવાને તેને અધિકાર હોય, એવી હોવી જોઈએ.

કાંઈ ગામડાના અમલદાર જેમને મહેસુલ ઉઘરાવવાની ફરજ પડતી હોય તે વાસ્તે ફક્ત પર્ધા લેવાનો અધિકાર હોય, તે અમલદાર ખેડૂતોની સાથે માંડો માંડી બેઠા બેઠા કરીને પર્ધાને બદલે ઢાળા લે, તો તેઓ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થતા નથી.

કાંઈ આડતીચો પોતાના શેડનો માત્ર વેચે, અને પોતાની તરફથી પર્ધા વસુલ કરે, અને તે પર્ધાને બદલાવતી ખોટા ઉપયોગ કરે, તો તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવાય.

ચોરીની મિલકત લેવા બાબત.

ચોરીનો મિલકત.

૪૧૦. જે મિલકતનો કબજો ચોરીથી, અથવા જપ્તારાઈના કહકાવ વાળો, અથવા અપહરણથી, એકની પાસેથી બીજાની પાસે ગયો હોય તે મિલકત, તથા જે મિલકતનો સાપ્રાપ્ત ખોટા ઉપયોગ થયો હોય, અથવા જે બાબત સાપ્રાપ્ત વિશ્વાસવાત થયો હોય, તે મિલકતનું નામ “ચોરીનો મિલકત” પાડ્યું છે; પછી ખોટીસ ઈંડીયાનો માહે અથવા બાહાર તે કબજો એકની પાસેથી બીજાની પાસે ગયો હોય” અથવા તે સાપ્રાપ્ત ખોટા ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસવાત થયો હોય તોપણ; પણ અગર તે મિલકત જે રાખસનો તે કબજામાં લેવાનો કાયદા મુજબ હક હોય તેવા કાંઈ રાખસના કબજામાં પાછળથી આવે તો પછી તે ચોરીની મિલકત સમજવી નહીં.

ટીકા—આ કલમમાં પ્રથમ તે મિલકતનો સાપ્રાપ્ત ખોટા ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસવાત વોગેરે ખોટીસ ઈંડીયામાં થયો હોય અગર તેની બાહાર થયો હોય, એવા શબ્દો ન હોના, પણ સને ૧૮૮૨નો આક્ટ ૮માં, પીનકેડ સુધારવા બાબતનો, તેથી વધારવામાં આ આ છે, માટે હવે તેઓ ખોટા ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસવાત વોગેરે ખોટીસ ઈંડીયામાં થયો હોય અગર તેની બાહાર થયો હોય, તોપણ તે ચોરીની મિલકત કહેવાય.

પછીથી કાંઈ ચોરીની મિલકત તેના ખરા માલિકના હાથમાં આવે ત્યારે તે મિલકત ચોરીની છે એમ કહી શકાય નહીં.

ચોરીની મિલકત ૪૧૧. કાંઈ માણસ બદલાવતી કાંઈ ચોરીની મિલકત લે અથવા મિલકત બદલાવતી થવા રાખે, અને તે ચોરીની મિલકત છે એમ તે જાણતો હોય, અથવા થો લેવી. એમ માનવાનું તેને કારણ હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુ

ધોની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બે નેનો, શિત્તા કરવામાં આવશે.

બગર વારડે વાલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક જે	ભભીન સે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળી થકા પ નહી.	સેરાન કોરટ, પેરેસીડે ન્સી મા. અથવા ૧ લા અથવા રજન વર ગને મા ઈનસાફ કરે.	૬ વરસ સુધીની માંના ગમે તે પ્રકાર કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------------	---------------------------	---------------------------	-----------------------------	--	---

ટીકા — પ્રથમથીજ તે મોલકત ચોરાયેલી હતી એટલુંજ હોયું નોંધ્યે, એમ નહીં પણ જે વખતે તે વસ્તુ મળી તે વખતે પણ તે ચોરાયેલી હતી.

જે માલ લેવામાં આવે, તે માલ ચોરાયેલા માલના જેવાજ નોંધ્યે, એટલે કે તેજ ભાનો અથવા તેનો તેજ હોવો નોંધ્યે, જેમકે કાંઈ રાખસ ખીજ રાખસના ધરમાં થી દશ દશ રૂપીયાના નોટના કકડા ચોરી લાવ્યો. હવે તેણે તે દશ દશના કકડાને બદલે તેના પાંચ પાંચ રૂપીયાના નોટના કકડા ચાર બીધા, અને પછીથી ખીજને આપ્યા ત્યારે ચેનાર રાખસ ચોરેલી મોલકત રાખી છે. એમ કહી શકાય નહીં. તેનો તેજ માલ અથવા તેનો તેજ વસ્તુ હોવો નોંધ્યે, જે રાખનાર રાખસ પેલા દશ દશના કકડા રાખ્યા હોયતો તેણે ચોરેલી મોલકત રાખી એમ ગણી શકાત.

જળી આ કલમ પ્રમાણિતો ગુન્હો થવાને મોલકત અથવા માલ મળવો નોંધ્યે, મળનાર રાખસના કબજામાં હોયતો તેને મળેલો છે એમ સમજાયું.

પાછળથી કબજાત આપેલી હોય, અથવા તેને લગભુ કાંઈ કૃત્ય કર્યું હોય તો તેથી પણ માલ અથવા વસ્તુ બીધા ખરાબર છે. જેમકે કાંઈ એક ચોર કાંઈ વસ્તુ ચોરીને તોડોમતદારની સ્ત્રી પાસે બંધ ગયો, અને તેણે તેના ધણીની ગેર હાજરીમાં અથવા તેની માહોની શોવાય તે ચોરેલી વસ્તુ રાખી, અને જે તેની પાસે થોડા પછી શા હશે, તે આપ્યા. પછીથી તે ચોર તોડોમતદારને રસ્તામાં મળ્યો, ત્યારે તેને ખબર પડી કે, માલ તે આપી આવ્યો છે તે માલ ચોરાયેલો છે, અને તેણે જાણીને તેની સ્ત્રીએ આપતાં બાદી રહેલી રકમ આપી, તો તેમાં એમ ઠરાવ્યું કે તોડોમતદારે પોતાની સ્ત્રીના કૃત્યને કબજા કર્યું અને પોતાનું પણ સાપરાધ સાન હતું. રાજી વોરંધ વુડવડ.

જળી તે ચોરાયેલી મોલકત તેના હકદાર ધણીના કબજામાં આવે, તો પછી તે ચોરાયેલી મોલકત કેહેવાય નહીં; જેમકે કાંઈ વસ્તુના માલિકને તે વસ્તુ કાંઈ ચોરના જળમાં માલમ પડે, અને પછીથી તે માલિક પોતાના કબજામાં તે વસ્તુ લે, પણ પછીથી તેને પકડાવવાના સમયથી તે વસ્તુ તેને પાછી આપે અને તેને કેહે કે એને વેચજે. આ વસ્તુ પ્રથમ તેના ખરા માલિકના કબજામાં હતી તેથી તે ચોરેલી મોલકત કેહેવાય નહીં અને જે રાખનાર રાખ તેણે ચોરીની મોલકત રાખી એમ ગણી શકાય નહીં.

ચોરેલી મોલકત રાખવાનું કાંઈ રાખસ ઉપર તોડોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો કે શોયાલી તરફથી નીચે પ્રમાણે પુરાવો નોંધ્યે.

૧ મિલકત “ચોરીની મોલકત” છે, એટલે કલમ ૪૧૦ માં પતાવ્યા પ્રમાણે, ગમે તો ખાંડીસીંડીયામાં કે બાહાર થયું હોય વીગેર.

ગુન્હેમારે તે મીલકત લીધા હતી અથવા રાખી હતી;

૩ ગુણેગારનું કપટી મન અથવા જ્ઞાન.

ગાકાઈકો કરતાં ચોરલી મિલકત બદ્ધાનત થી લેવી.

વગર વારંટ પોલીસ પ કડો શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લે ધ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ધનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ૧૦ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	------------------------------	--

ટીકા.—ડાકાઈડ શીવાયના ખીજા ગુ-રુગારોને આ કલમ લાગુ પડે છે.

નિત્ય ચોરીની ઇશ. જે મીલકત ચોરીની મીલકત છે એમ જાણીને અથવા મીલકતનો ધંધો એમ માનવાનું પોતાને કારણે છતાં, જે માણસ નિત્ય. તેવી મીલકત કરે. એ અથવા તેનો ધંધો કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની, એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટે	પ્રથમ વારં	જામીન મે	માંડીવાળી	સેશન કોર્ટ	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર
પોલીસ પક	ઠ નીકળે.	ઈ શકાય	શકાય ન	ટ ઈનસાફ	અથવા ૧૦ વરસ સુધી
ડો શકે.		નહી.	હી.	કરે.	એમાંના ગંધ તે પ્રકા
					રતી કેટલાં તથા હંક.

ટીકા.—આવા ગુન્હાને ખોલ વખત ગુન્હેમાર ઠરેતો ઉપર ખલાવેલી શિક્ષા ઉપરાંત કંટકા મારવાની શિક્ષા થઈ શકે.

જે માણસ કોઈ ચોરલી મોલકત સાધારણ રીતે લેતો હોય અથવા તેનો પંપો કરતા હોય તેને આ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે છે.

ચોરીની મો ૪૧૪. કાંઈ મીલકત ચોરીની મીલકત છે એમ નાણીને અથવા લકત સંતાડવામાં એમ માનવાનું પોતાને કારણ છતાં, તે મીલકત સંતાડવામાં, અર્થવા તે મદદ કરવી, ને વગ કરવામાં કે તે ખસેડવામાં જે માણસ યુધીપુરવક મદદ કરે, તે

માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની,
અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ ચાલીસ પૈ કો થકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા યનહી.	જેશન કારંટ, પેરેસી ડન્સીમાલ્ટરેટ અ થવારલા અથવા રજ વગનો મા. ઈનસાફરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	---------------------------	--	---

ઠગાઈ બાબત.

ઠગાઈ.

૪૧૪. જે માણસ, કોઈ રાખસ સાથે ફરેખ કરીને, દગલબાજીથી
અથવા બદ્દાનતથી એવું કરે કે જેની સાથે ફરેખ કર્યો હોય તે રાખ
સ કોઈ રાખસને કાંઈ મિલકત આપે, અથવા કોઈ રાખસની પાસે કાંઈ
મિલકત રેહેવા દેવાની રજામંદી આપે, અથવા અમર ફરેખ નહીં કર્યો
હોય તો જે વસ્તુ તે રાખસ કરે નહીં અથવા કરવામાં કસુર કરે નહીં
એવી કાંઈ વસ્તુ તે ફરેખ દોષિલા રાખસને કરવાને અથવા તે કરવામાં
કસુર કરવાને ધરાદાથી લલચાવે, અને તે કામ અથવા કસુર એવી હોય
કે તેથી તે રાખસને શરીર, મન, આપ્તર, કે મિલકત તરફની કાંઈ નુકસા
ની કે હાની થાય, અથવા થશે એવો સંભવ હોય, તો તે માણસ “ઠ
ગાઈ” કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો—કાંઈ હકીકતને બદ્દાનતથી છુપાવવી, તે પણ આ કલમના અરથ પ્ર
માણેનો ફરેખ છે એમ સમજવું.

દર્શાવ.

- (અ) હું સીબીલ સરવીસમાં છું એવો જોરો દોંગ કરીને, અ ધરાદાથી જ ને ફરેખ દે,
અને એ પ્રમાણે બદ્દાનતથી એમ કરે કે જ તેને કાંઈ માલ ઉધાર લેઈ જવા
દે, અને અ તે માલનાં નાણાં આપવાનો ધરાદો રાખતો નહીં હોય, તો અ એ
ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.
- (પ) અ કોઈ વસ્તુ પર એક જોડી નીશાની કરીને ધરાદાથી જ ને ફરેખ દે, અને તે
ના મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે એ વસ્તુ ક્ષણે નામીયા કારીગરે બના
વેલી છે, અને એમ કરાને તે વસ્તુ ખરીદ કરીને તેની કીમત આપવાને જ ને બ
દ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.
- (ક) અ કાંઈ માલનો જોરો નમુનો ખતલાવીને ધરાદાથી જ ને ફરેખ દે, અને તેના
મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે તે માલ નમુના જેવોજ છે, અને એમ કરી
ને તે માલ ખરીદ કરીને તેની કીમત આપવાને જ ને બદ્દાનતથી લલચાવે, તો
અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.
- (ડ) અ એ કાંઈ માલ ખરીદ કર્યો છે તેની કીમત આપવાને બદલે, અ એક પેટું
ડીપર હુંડી લખી આપે, અને તે પેટુંડીમાં અ નું કાંઈ નાણું હોય નહીં, અને તે
થી અ ને ઉચ્ચ હોયનું કે હું જે હુંડી આપુ છું તે શિકારવાના નથી, તેમ છતાં

તે હુંડી આપીને જ ધરાદાથી જ ને ફરેજ દે, અને એમ કરીને તે માલ આપવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે; અને તેને નાણું આપવાનો પાતાને ધરાદો હોય નહીં; તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(ક) કાંઈ વસ્તુ હીરા નથી એમ અ જાણતો હોય, તે વસ્તુ હીરા છે એમ કહીને અ તે ગીરા મુકે, અને ધરાદાથી જ ને ફરેજ દે, અને એમ કરીને તે ઉપર રૂપીયા ધારવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(ખ) અ ધરાદાથી જ ને ફરેજ દેને તેના મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે હું અ ને જે રૂપીયા ધારીરાતે અમને પાછા આપશે, અને એમ કરીને રૂપીયા ધારવાને જ ને ખદ્દાનતથી અ લલચાવે, અને તે રૂપીયા પાછા આપવાનો પાતાનો ધરાદો ન હોય, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(ગ) અ ધરાદાથી ફરેજ દેને જ ના મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે અ મને આ ટલા ગળીના છોડવા આપવાનો ધરાદો રાખે છે, અને અ નો કાંઈ આપવાનો ધરાદો નહીં હોય, અને એમ કરીને તે આપવાના ભરોસા ઉપર કાંઈ નાણું આગળથી આપવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું, પણ અગર તે રૂપીયા ભેતી વખતે અ નો ધરાદો તે છોડવા આપવાનો હોય, અને પછી પાતાનો કારાર તોડીને તે છોડવા નહીં આપે, તો તેણે ઠગાઈ કરી એમ સમજવું નહીં; પણ તેની ઉપર કારાર તોડવાની દિવાનીમાં ફક્ત ફરિયાદી માલી શકશે.

(દ) અ એ જ ની સાથે કાંઈ કારાર કરેલો છે, તે કારારમાંનો જોડસો ભાગ અ એ ખવવાનો છે તેટલો અ ખવવો ચુકેલો એ પ્રમાણે અ ફરેજ દેને જ ના મનમાં ભરોસો ઉત્પન્ન કરે, અને એમ કરીને પછીસા આપવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(આદ) અ એક સ્થાવર મીલકત જ ને વેચીને તેના નામનું ખત કરી આપે, પછી તે મીલકત વેચી મોટે હુવે માહારો તે પર કાંઈ હક રહ્યો નથી એમ જાણવા છતાં, આગળ થયેલા વેચાણ તથા ખતની જ ને ખવવર નહીં આપતાં તે મીલકત અ જ ને વેચાતી અથવા ગિરો આપે, અને જ ની પાસેથી તેની કીમતના કે ગિરો ખાખતનાં નાણાં લે તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

વેશ ભેદને કાદ. પોતે કાંઈ બીજો શખસ હોવાનો ઢોંગ કરીને, અથવા જાણી બુઝીને એક શખસને ઠેકાણે બીજો શખસ મુકીને, અથવા પોતે અથવા કાંઈ બીજો શખસ ખરેખર જે હોય તેથી જુદાજ શખસ છે એવું ખતાવીને, અગર કાંઈ માણસ ઠગાઈ કરે, તો તેણે “વેશ ભેદને ઠગાઈ કરી” એમ સમજવું.

ખુલાસો—જે શખસનો વેશ લોધો હોય તે શખસ ખરેખર કાંઈ હોય અથવા નહીં હોય, તોપણ એ ગુન્હો થયો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ) હું અ નામનો ફલાણા માતખર સરાફ હું એમ કાંઈ અ ઢોંગ કરીને ઠગાઈ કરે,

તો અ એ વેશ લેઈને ડગાઈ કરી એમ સમજવું.

(બ) હું જ હું એમ ઢોંગ કરીને અ ડગાઈ કરે, અને જ તો મરી ગએલો શખસ હોય, તો અ એ વેશ લેઈને ડગાઈ કરી એમ સમજવું.

ડગાઈની શિ ૪૧૭. જે માણસ ડગાઈ કરે, તેને એક વરસની મુદત સુધીની

શા. એમાંના ગમે તે પ્રકારની દેહની અથવા હંડની અથવા બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

ટીકા.—કાઈ શખસ એમ કહે કે હું પોલીસ અમલદાર છું અને ગામડાના ભોકા પાસેથી પઈશા કઢાવે તો તેણે ડગાઈ અને સરકારી નોકરનો વેશ બીધાનો ગુન્હો કર્યો કે હુવાય. રાણી વીરખ જ્ઞાતાનંદ દાસ. ૨ વી. રી. કી. ૨૬

નીચા વરગની ટીકટ લઈ ઉપલા વરગની ગાડીમાં બેસતો તેની ઉપર ડગાઈનો ગુન્હો આવતો નથી, પણ તે રેલવે આકટ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે. રાણી વીરખ ડાહ્યાભાઈ મ જ્ઞાતાનંદ. ૧ મુ. હા. રી. ૧૪૦

કાઈ શખસે કાઈ હોડી વાળાને પઈશા આપવા કરી નહીંની સાત્ર પાર લઈ જવા ઉશકેર્યો, અને પછીથી પઈશા આપવાની ના પાડી, તો તેને ડગાઈનો ગુન્હો કરવાનો ગુન્હેગાર ઠરાવ્યો. (ક. ૪૧૪ પ્રમાણે.) ૨. નો. વે. પ્રો. ૪૪૧.

કાઈ શખસ એમ કહ્યું કે એક છોકરી બાલ્યાણી છે અને તેમ કહી કાઈ પાસેથી પઈશા લઈ તેને પરણાવે અને પછીથી તે બાલ્યાણી ના કરે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે નો ગુન્હો કર્યો કેહવાય. રાણી વીરખ પદ્મો જ્ઞાની બાઈસ્તોળી. ૫ વી. રી. કી. ૬૮.

કાઈ બોડીદાર કાઈ શખસને ફરેબ દઈ અથવા તેને ઈન્ન કરવાની ખાસ્તી આપી અથવા કપટથી તે શખસ પાસેથી કાંઈ નાણાં કઢાવે તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ડગાઈનો અ ને ૬. ૬૮૭ અને ૬. ૬૮૪ પ્રમાણે જખરાઈથી કઢાવવાનો ગુન્હો કર્યો કેહવાય; પણ સરકારી નોકર તરીકે જે નાણાં તેને સોંપ્યાં હોય તેનો સાપચાલ બોરો ઉપયોગ કરવાનું તોહોમત તેના ઉપર મુકી શકાય નહીં. રાણી વીરખ રામ નારાયણ બોડીદાર. ૩ વી. રી. કી. ૪૨.

કાઈ શખસ બીજા પાસેથી એક દીવસ પઈશા લે, અને બીજે દીવસે તે આપ્યા વિના નાથી જમ, તો ફક્ત પઈશા લેવાથી કાંઈ ડગાઈનો ગુન્હો થતો નથી. પણ પઈશા લે તો વખતે ફરેબ કરવાનો અને ડગવાનો ઈરાદો હોવો જોઈએ, અને પાછળથી તેને લગતું જે કાર્ય કરે અથવા જે વસ્તુકથી વરતે, તે ઉપરથી તેનો પ્રથમ ફરેબ કરવાનો ઈરાદો હોય, તેનો અનુમાન થઈ શકે. રાણી વીરખ હીરામણ હલવાઈ. ૫. વી. રી. કી. ૫.

કાઈ શખસ બીજા શખસને એમ કહે કે તારા બાપનું દેવું છે તે તું આપ. અગર તે નો અમુક પરીણામ થશે, એવી બીક દેખાડવી, એ ડગાઈ કેહવાય નહીં; પણ જે પરીણામ થવાનો સંભવ હોય, તે ખરોખર શખતાઈથી બતાવ્યું હોયતો તે ડગાઈ છે; પણ એમ કહેવામાં જો તોહોમતદારનો ખરાબ ઈરાદો હોય નહીં, તો તે ડગાઈ કેહવાય નહીં. રાણી વીરખ રાજકુમાર બેનરજી. વી. રી. સ્પે. કી. ૨૫.

કાઈ તોહોમતદાર ટીકટ લીધા વીના ગુપ્ત રીતે કાઈ પ્રદર્શનના મહાનમાં ગયો અને ત્યાં તેને પકડ્યો, તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે આથી રીતે પ્રવેશ કરવાથી કલમ ૪૧૭ પ્રમાણે ડગાઈનો ગુન્હો થઈ શકે નહીં. તેમજ કલમ ૪૪૧ માં જે ઈરાદો બતાવ્યા છે તે

માંનો કોઈ પણ ધરાદા શીવાય આવે પ્રવેશ કર્યો હોય તો તે સાપ્રાધ પ્રવેશનો ગુનો.
પણ કેહેવાય નહીં. રાણી વિરૂદ્ધ મહેરવાનજી મેજનજી. ૬ મું. હા. કા. રી. ફી. ૧.

એક શખસ પાસેથી કેટલાક તોહોમતદારો પોતાને ત્યાં મુકેલું ઝવેરાત તેઓને પાછું
આપે એવા હેતુથી બીધેલી રકમની એક સરકારી પ્રોમીસરી નોંઠ લીધી, પણ પ્રોમીસરી
નોટ લેઈ તે ઝવેરાત પાછું આપવાનો તેમનો ધરાદો નહોતો, અને તેથી કરીને પછીથી, તે
શખસનું બીજું દેવું હતું તેને પેટે તે ઝવેરાત રાખ્યું તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તેઓએ ઠગાઈ
નો ગુનો કર્યો. રાણી વિરૂદ્ધ ઓક્સનદાસ. ૩ નો. વે. પ્રો. ૧૭.

પોતાને ઘેર લગ્ન હોય નહીં એવું જાણ્યા છતાં કોઈ શખસ બીજાને ત્યાંથી કોઈ મા
લ ભાડે લઈ જાય. થોડું ભાડું આપે અને બાકીનું ભાડું પછી આપવાને, તેમજ તે માલ
પાછો આપવાને એક ચોઠી લખી આપે. પછીથી તે મિલકત તેજ શખસ ઉપરના હુકમ
નામામાં જપ્તી કરાવવાને તેનો ધરાદો હતો એમ માલમ પડ્યું. તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તે
જે ઠગાઈનો ગુનો કર્યો રાણી વિરૂદ્ધ કાદરખા. ૩ નો. વે. પ્રો. ૧૬.

જે કામ કરવાનો કરાર કર્યો હોય તે કરાર કરતી વખતેજ કરાર પૂરો નહીં કરવાનો
તોહોમતદારનો ધરાદો હતો એવું સાબીત કરવામાં આવે તો તે ઠગાઈ છે. રાણી વિરૂદ્ધ
કરગોવીદાસ ૬ મું. હા. કા. રી. ૪૪૮.

કોઈ એક મનુરે ફેલી મનુરીનાં નાણાં તેના શેઠ પાસે માગ્યાં. તેના શેઠે પુછ્યું
કે તે કામ તેં પૂરું કર્યું, તે મનુરે કહ્યું કે અંતો વધારે કર્યું છે. આ કામ પૂરું કર્યું નથી
એવું શેઠ જાણતો હતો, અને મનુરને ફસાવવાને તેણે ફેલાં પુરેપુરાં નાણાં આપ્યાં. તેમાં
એવું ઠરાવ્યું કે, શેઠ જાણતો હતો અને તેથી કરીને તે મનુરનું એવું અસત્ય ભાષણ ન
હોતું કે જ્યો કરીને તે શેઠ પાસે આપવાને ઉશકેરાય. માટે મનુરે કોઈ ઠગાઈનો ગુ
નો કર્યો કેહેવાય નહીં. ૧૧ વી. રી. ૫૧.

જેનો લાભ જો ૪૧૮. કોઈ શખસ ઠગાઈ કરે, અને તે એમ જાણતો હોય કે
જવવાની જે શ જે પ્રકરણમાં હું ઠગાઈ કરું છું તે પ્રકરણમાં ફલાણા શખસનો લાભ જ
ખસની ફરજ હો. જવવાની કાયદા પ્રમાણે અથવા કોઈ કાયદેસર કરાર પ્રમાણે મારી ફરજ
ય તેને ગેરબ્યાજ છે તે શખસને એ ઠગાઈથી ગેરબ્યાજબી હાની આધારથી થાય એવો
બી હાની થશે એ સંભવ છે, તો તે શખસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગજ તે
હું જાણીને તે શ પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.
અસેઠગાઈ કરવી

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન બે ઈ રકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કાર્ટ, પરે સીડ-સી માજસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ રગને માજસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી એ માંના ગજ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા દંડ અથવા બં ને.
---------------------------------------	-----------------------	-------------------	-------------------------	---	--

ટીકા.—કોઈ વાતી, ઘટ્ટો, સોલોસીટર, આડન્ચે, અથવા કોઈ હોદ્દા કુટુંબનો અને જરૂર હોય તે ઠગાર્થ કરે તેને પણ આ કલમ લાગુ પડે છે.

વેશ લેઈને ૪૧૬. જે માણસ વેશ લેઈને ઠગાર્થ કરે, તેને ત્રણ વરસની મુદત માઈકરવાની શિ સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બી. બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વારં નાકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય નહી	સેરાન કોર્ટ, પેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨જા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	-------------------------	--------------------	----------------------------	--	--

ઠગાર્થ કરીને ૪૧૭. કોઈ માણસ ઠગાર્થ કરે, અને તેથી કરીને બદલાનતથી એ બદલાનતથી કાંઈ મ કરે કે તે ફરેબ હીવેસો રાખસ કાંઈ મિલકત કોઈ રાખસને આપે, મીલકત આપાવ અથવા કાંઈ દીમતી દસ્તાવેજ અથવા સહી કે મોહોર કરેલી કાંઈ વસ્તુ બી. જેનો દીમતી દસ્તાવેજ બની શકે તે આખી કે થોડો ધણી બનાવે, ફેર વે, કે તેનો નાશ કરે, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડ ને પણ લાયક થશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વારં ૮ નાકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેરાન કોર્ટ, પેસીડન્સી માજી સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસા ફ કરે.	૩ વરસ સુધીની જે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ.
-------------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	---	--

દમાંના ખતો તથા મિલકતની વ્યવસ્થા બાબત.

મામનારાઓ ૪૨૧. જે માણસ બદલાનતથી કે દગલબાજીથી કાંઈ મિલકત ખ માં વેહેંચણ થ શો અથવા ધુપાવે, અથવા પુરેપુરી કિંમત બીધા વીના કોઈ રાખસને તો અટકાવાને આપે, કે તેને નામે કરી આપે કે કરાવી આપે, એવા ઈરાદાથી કે તે માટે કાંઈ મીત મ કરી ન પોતાના કે કોઈ બાબત રાખસના મામનારાઓમાં તે મીલકત કનનું બદલાનતથી કાયદા મુજબ વેહેંચારી અટકે, અથવા તેમ કરવાથી તે વેહેંચારી અ અથવા દગલબાજી દકશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો તે માણસને જે વરસની છાથી પાંચેડું મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા અથવા ધુપાવવું એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

• વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રાંટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડ-સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટ રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---	-------------------------	--------------------	-------------------------	--	---

કોઈનું કાંઈ કરે, પોતાનું અથવા કોઈ બીજા શખસનું કાંઈ મેલોડુ કે માળાડુ મેલોડુ કે મ.મ. હોય, તે પોતાનું અથવા તે શખસનું કરજ અથવા કરવામાં કાયદાં મુજબ હોય તે પોતા કામ આવતું ને માલસે બદલાનતથી અથવા ફગલખાણથી અટકાવે તે ના માગનારાઓ માલસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદની, અને મળતું તે માથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે. જીસે બદલાનતથી અથવા ફગલખાણથી અટકાવ પુ.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રાંટ નીક ળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડોવા ળી શ કાય ન હીં.	પરેસીડ-સી માલ્ટરેટ અ થવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગ મે તે પ્રકાર ની ફેદ અ થવા ફંડ અ થવા બંને.
---------------------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------------	--	--

કોઈના નામ કરે, જે ખત કે ફસ્તાવેજ કાંઈ મીલકત અથવા તે માંહેલા કાંઈ મીલકત કાંઈ હક કોઈ શખસના નામ પર કરી આપવાની મતલબનો અથવા કાંઈ મીલકતમાંથી કે તે માંહેલા કાંઈ હકમાંથી કાંઈ રકમ અપાતી થાય જે ખતમાં કિંમત એવી મતલબનો હોય, અને જેમાં તે નામ પર કરી આપવાની અથવા તે રકમ અપાતી થવાની કીંમત બાબત, કે જે શખસ અથવા શખસો ના હુપચોમ અથવા જાભમાં તે ખત અથવા ફસ્તાવેજનો અમલ થવા નો ખરેખર ઈરાદો કર્યો હોય તે શખસ અથવા શખસો બાબત, કાંઈ ખોટો જીરુ લખેલો હોય એવા કોઈ ખત કે ફસ્તાવેજ પર જે માલસે બદલાનતથી અથવા ફગલખાણથી સહી કરે, અથવા એવું ખત કે ફસ્તાવેજ લખી આપે, અથવા લખી આપનાર કે લખાવી લેનાર થાય, તે માલસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડન્સી મા સ્ટેટ અથવા રાજા અથવા રાજા પર ગનો માલસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જ માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ દેવાદાર પોતાનો ભેટલેણારોને ઠગવાને વાસ્તે ખીજીને નામ કાંઈ મોલ
કત ખરીદ કરે અથવા કાંઈ રકમ ઉછીતી લીધો છે એવું જુલું ખતાવીને કાંઈ ગોરા કરી
આપે, અથવા કાંઈ હોંડુ કુટુંબનો મનેજર હોયતો એવું ખાટું ખતાવે કે સરકારને કાંઈ ર
કમ દેવો છે તે માટે કાંઈ મોલકત ખીજીને લખી આપે, વીગેરે હેવી જે જે હકીકતો કેદ
વામાં આવે તે ઠગવાને સાર જુલું ખતાવે, તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય.

કાંઈ મિલકત ૪૨૪. પોતાની અથવા ખીજી કાંઈ રાખસની કાંઈ મોલકત જે
નું બદલાતથી માણસ બદલાતથી અથવા દગલખાણથી છુપાવે કે ખસેડે અથવા તે છુ
અથવા દગલખાણવામાં કે ખસેડવામાં જે માણસ બદલાતથી અથવા દગલખાણથી મ
ણથી ખસેડવું કે ફંડ કરે અથવા કાંઈ માગણા કે ભેટલેણા પર પોતાનો હક હોય તે જે મા
ણસ બદલાતથી કે દગલખાણથી મુકી દે, તે માણસને બે વરસની મુદ
ત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ
બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વાર ટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડન્સી મા લસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલ સ્ટેટ ઈનસાફ કરે	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ ભાડુઆત પોતાના ઉપર ભાડુને વાસ્તે થયેલું હુકમનામું પોતાના ઉપર ખજ
શકે નહીં તેવી રીતે પોતાનો કાંઈ સામાન વીગેરે ખસેડે તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે.

ખીગાડ બાબત.

ખીગાડ.

૪૨૫. લોકને અથવા કાંઈ રાખસને ગેરબાજબી હાની અથવા
નુકશાની કરવાના ધરાશયો, અથવા તેવી હાની કે નુકશાની પોતાથી
થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને, જે માણસ કાંઈ મિલકતનો નાશ કરે,
અથવા કાંઈ મિલકતમાં કે તેની સ્થિતિમાં એવો કાંઈ ફેરફાર કરે કે
તેથી તે મિલકતની કીમતનો અથવા ઉપયોગીપણાનો નાશ થાય અથવા
તેની કીમત કે ઉપયોગીપણું એકાં ધાય અથવા તેથી તે ઉપર નુકશાન
ભરેલો અસર થાય તો તે માણસ “ખીગાડ” કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ લો.—જે મિલકતને નુકશાન કર્યું હોય અથવા જેનો નાશ કર્યો હોય, તે

મિલકતના ધણીને કાંઈ હાની અથવા નુકશાની કરવાનો ઇરાદો તે ગુન્હો કરનાર કર્યો જોઈએ એવું કાંઈ ખીગાડના ગુન્હામાં જરૂર નથી, અગર કાંઈ મિલકતને નુકશાન કરીને કે પછી શખસને ગેરબ્યાજબી હાની અથવા નુકશાની કરવાનો તેનો ઇરાદો હોય, અથવા જો તે નો હાની કે નુકશાની પોતાથી થવાનો સંભવ છે એમ તેના જાણવામાં હોય, તો બસ છે, પણ તે મિલકત તે શખસની હોય કે નહીં તોપણ.

ખુદાસો ૨ જો—પોતાનીજ અથવા પોતાની સાથે ખોજ શખસોના રાશ ખાતાની કાંઈ મિલકત બાબત પણ કાંઈ કામ કરીને તે કામ કરનાર તે કામથી ખીગાડ કરી શકે. દર્શાવે.

(અ) જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવાના ઇરાદાથી જ નો એક કીમતી ફત્તવાવેજ એ ખુદીપુરવક બાળી નાખે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(બ) જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવાના ઇરાદાથી જ નો એક ખરફની વખારમાં જો પાણી ફાપવું કરે, અને તેથી કરીને તે ખરફ ખીગળી જાય, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ક) જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવાના ઇરાદાથી જ નો એક વીંટી એ ખુદીપુરવક એક નદીમાં નાંખી દે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(દ) માહારી પાસે જો ના આઠલા રૂપિયા નીકળે છે તે અંદાજવા સારું હુકમનાથી બજારે માહારી મિલકત જપ્ત થવાની છે એમ જ ના જાણવામાં હોય, અને જો ને તે રૂપિયા મળતા અટકાવવાના તથા એમ કરીને જો ને નુકશાની કરવાના, ઇરાદાથી અગર જો તે મિલકત બાળી નાંખે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ઈ) જો એ એક વાહાણનો લોખા ઉતરાવ્યો છે, હવે લોખાવાળાએ ને નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી અગર જો તે વાહાણને ખરાબાપર ચડાવી દે, તો તેણે ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) જો એ એક વાહાણ પર જોખમી નાણાં ધોર્યાં છે, તેને નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી અગર જો તે વાહાણને ખરાબાપર ચડાવી દે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ગ) એક ઘોડો જો તથા જો બે બનેની, રાશ ખાતાની મિલકત છે તે ઘોડાને જો જોખમી મારે એવા ઇરાદાથી કે તેમ કરીને જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવી, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ઘ) જો જો ના બેતરમાં ફટલાએક ઢોરને જાકમે એવા ઇરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તેથી જો ના પાકને નુકશાની થાય, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—સરકારી ફો આપ્યા શીવાય ઉગડ જમીનમાં ઢોર ચરાયવા એ કાંઈ ખીગાડ કર્યો કેહેવાય નહીં, ૫. મ. હા. કે. ર્લીંગ. ૩૦.

ફક્ત ઢોરને રંખડતાં મુક્યાં હોય અને તેથી કરીને ફરીયાદોને કાંઈ નુકશાન થાય, તો ફક્ત ઢોર રંખડતાં મુક્યાં એ વાતથી ખીગાડ કરવાના તોહોમતમાં ગુન્હોગાર ઠરાવવાનો પુરાવો બસ ગણી શકાય નહીં. ૬ મ. હા. કે. રો. એ. ૩૧.

ફીયાદીને નુકશાન કરવાનો તોહોમતદારનો ધરણો હતો અથવા તેમ થવાનો સંભવ છે એવું તોહોમતદાર જાણતો હતો, એવું જ્યાં સુધી સાબીત થઈ શકે નહીં ત્યાં સુધી આ કલમ પ્રમાણે ખાગાડનો ગુન્હો થઈ શકે નહીં. કાશીનાથ ધોસ અને બીજા વીરૂષ દીનોખંધુ માઈટી ૧૬. વી. રી. ફી. ૧૨.

કોઈ રાખસે સરકારી જમીન ભાડે રાખી હોય, અને તેને જે દર ઠરાવ્યો હોય તે દર આપ્યા શીવાય જો કોઈ પોતાના દોર ચરાવે તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ખાગાડનો ગુન્હો કર્યો કેહેવાય નહીં. ૫. મ. હા. ડા. રી. એ. ૨૬.

કોઈ રાખસ કાંઈ વસ્તુ ચોરી જાય અને પછી તેનો નાશ કરે, તો ફક્ત તે એક જ ગુન્હો છે, એટલે કે ચોરીનો; પણ ચોરી અને ખાગાડ એ બંનેનો ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં.

કોઈ રાખસ પોતાની જમીન ઉપર કાંઈ પાણીનો વેટુજો બીજાની જમીન ઉપરથી લાવીને પોતાના ઉપયોગમાં લે, તો જો સામા રાખસને તે વેટુજો પોતાના જ ઉપયોગ વાસ્તે વાપરવાનો હક હોય, તો આ કલમ પ્રમાણે તોહોમતદાર ખાગાડ કરવાના ગુન્હાનો ગુન્હેગાર છે.

ખાગાડ કરવા ૪૨૬. જે માણસ, ખાગાડ કરે, તેને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની સીદા. એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વાસ્તે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમયની કો.	જામીન સે ઈ શકાય.	જે હાની અથવા નુકશાન થયું તે હાની અથવા નુકશાન માત્ર કોઈ ખાનગી માણસને થયું હોય તો માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફકરે.	૩ મહીના સુધી એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-----------------	------------------	---	------------------------------	--

ટીકા.—ફીયા ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ફી. પ્રો. ડાડની ૬. ૩૪૫ જુઓ.

ખાગાડ કરીને ૪૨૭. જે માણસ ખાગાડ કરે, અને તેથી પચાસ રૂપિયાની કે તે થી વધારેની હાની અથવા નુકશાન કરે. તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વાસ્તે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમયની કો.	જામીન સે ઈ શકાય.	જે હાની અથવા નુકશાન થયું હોય તે હાની અથવા નુકશાન માત્ર કોઈ ખાનગી માણસને થયું હોય તો માંડીવાળી શકાય.	પસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફકરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-----------------	------------------	---	--	--

ટીકા.—જુઓ પાછલી કલમની ટીકા.

દશ રૂપિયાની ૪૨૮. દશ રૂપિયાની અથવા તેથી વધારે કીમતના ડાઈ જનવર. કીમતના ડાઈ અથવા જનવરને મારી નાખીને, અથવા જોરે દબાવે, અથવા લંગડાં જનવરને મારી લુલ્લાં કરીને, અથવા નકામાં કરીને, જે માલસ બિગાડ કરે, તેને એ વ નાંખીને અથવા રસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારના કરી, અથવા ફંડની, લંગડુલુલું કરીને અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે. બિગાડ કરવો.

જમર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારં ટે નીક જે.	જમીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	પરેસીડેન્સી માલસ્ટ ટે અથવા ૧ લા વ રગનો માલસ્ટરેટ ઈ નસાઈ કરે.	૫ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા ફંડ અથ વા બંને.
-----------------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------	---	---

ટીકા.—બિગાડની વાખ્યામાં જાણી જોઈને અથવા જોવા ધરાશયી નુકશાન કરવાનું અથવા નાશ કરવાનું બતાવ્યું છે, તેવા પ્રકારનો નાશ અથવા નુકશાન કરવું જોઈએ. વાધ, રીંછ વીગેરે જે જંગલી જનવરને પાંચરામાં રાખ્યા હોય, તે જાણ આ કલમ પ્રમાણે ગણવા જોઈએ.

જોર વગેરે ૪૨૯. ડાઈ હાથી, જિંટ, ઘોડો, ખનપર, ભેંસ, અથવા પ્રાણી, ગોધા, અથવા ૫૦ રૂપી ગાય, અથવા બળદ, એ જનવરની પછી ગમ્મ તે કીમત હોય તોપણ તેને, યાના કીમતના અથવા ૫૦ રૂપિયાની કે તેથી વધારે કીમતના ડાઈ બોલ જનવરને માં ડાઈ જનવરને રી નાંખીને, જોરે દબાવે, લંગડુ લુલું કરીને, અથવા નકામું કરીને, જે મારી નાંખીને માલસ બિગાડ કરે, તેને ૫ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્ર અથવા લંગડુ લુ કરીને કેદનો, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેનો, શિક્ષા કરવામાં આવશે. લું કરીને બિગાડ કરવો.

જમર વારં ટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટે નીક જે.	જમીન ભે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેરાન કોન્ટ, પરે સીડેન્સી માલસ્ટરે ટે અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વર ગનો માલસ્ટરેટ ઈનસાઈ કરે.	૫ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ફંડ અથવા બંને.
------------------------------------	-----------------------------	-------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—ગોધો, ગાય અથવા બળદ એ શબ્દોમાં વાહરડાનો સમાવેશ થતા નથી, એ ને તેથી કરીને જો ૩૫૦) ની કીમતનું ના હોય, અને તેનો નાશ કરવો હોય તો કલમ ૪૨૬ અથવા કલમ ૪૨૮ પ્રમાણે તેની કીમતના પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે.

જાણી સીંચવા ૪૩૦. ખેતીવાડીનાં કારણસર, અથવા માલસોનાં અથવા જે જન ના કામને નુક નવરો ડાઈની મિલકત હોય એવા જનવરોના આવા પીવાનાં કારણસર

‘શાન કરીને અ અથવા સ્વચ્છતાના કારણસર, ‘અથવા કોઈ કારખાનાનું કામ ચલાવવાનાં થવા ‘જેરખાન કારણસર; પોઢોમત પાણી જેથી ઓછું થાય, અથવા જેથી તે ઓછું થા-
ખી રીતે પાણી વાનો સંભવ પોતાને માલમ હોય, તેવું કાંઈ કામ કરીને જે માણસ જિ-
નો રસ્તો બદલી ગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગત્ર તે પ્રકા-
ખોગાડ કરવો, રની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ૬ નીકળે,	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પોસીડ ન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વ રગનો માણસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૫ વરસ સુ ધીની જેમાં ના ગત્ર તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને
----------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	--	--

ટીકા—ફરીયાદીની જમીન ઉપર થઈ કોઈ પાણીનો વહેણો જતો હોય અને તેને
તોડોમતદાર પોતાનો જમીનમાં વાળી લાવે, તો એમાં જે તોડોમતદાર એમ જાણતો હો-
ય કે તે પાણી લેવાનો ફરીયાદીનો હક છે અને તેના હકને નુકશાન પહોંચશે, તો ૬. ૪૨૫
પ્રમાણે તોડોમતદારે ખોગાડ કરવો એમ સમજવું.

કોઈ સરિયા ૪૩૧. કોઈ સરિયામ રસ્તો, પુલ, નૌકાગમ્ય નદી, અથવા નૌકા
મ રસ્તાને, પુલ ગમ્ય નેહર; પછી તે કૃત્રિમ હોય કે અકૃત્રિમ, તે જેથી અગમ્ય થાય
ને, અથવા નહો અથવા મુસાફરો કરવાને કે માલ લઈ જવાને ઓછી સલામતી ભરેલી
ને, નુકશાન ક થાય, અથવા જેથી તે તેવી થવાના સંભવ પોતાના જાણવામાં હોય, તે
રીતે ખોગાડ ક વુ કાંઈ કામ કરીને જે માણસ ખોગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસની
રવો. મુદત સુધીની જેમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા
એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી નહી.	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માણસ્ટ રેટ ઈન સાફ કરે	૫ વરસ સુધીની જ માંના ગત્ર તે પ્રકાર- ની કેદ અથવા ૬ ૩ અથવા બંને.
----------------------------------	----------------------------	-------------------	-------------------------------	---	--

નુકશાની થા ૪૩૨. જેથી કોઈ શરિયામ ગટરમાંથી પાણી રેલાઈ જાય, અથ
ય એવી રીતે કે વા તે ગટર બંધ થઈ જાય, અને તેથી નુકશાન કે હાની પહોં થાય, અ
ઈ સરિયામ ગટ થવા જેથી તેમ થવાનો સંભવ પોતાના જાણવામાં હોય એવું કાંઈ
રને રેલાવીને અ કામ કરીને જે માણસ ખોગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસની મુદત સુ
થવા બંધ કરીને ધીનો જેમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંને
ખોગાડ કરવો. નો, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પરે સીડેન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧૯૮૨ અથવા ૨૦૧૧ વગરનો માણસ્ટેટ ટર્મિનસાફ કરે.	૪ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	---

કાંઈ ફાંડીનો હોવો અથવા ૪૩૩. કાંઈ ફાંડીનો હોવો અથવા ખોટું રાશીનો હરિયાની નિશા હોવો અથવા ૬ જો હાખલ કામમાં આવતી હોય, અથવા કાંઈ હરિયાઈનો નિશાણી અથવા ખોટું; અથવા વહાણ ચલાવનારોને સુમના હાખલ ખુટલા ખોટું હોય તેનો નાશ કાંઈ વસ્તુ હોય, તેનો નાશ કરીને અથવા તેને ખસેડીને, અથવા જેથી કરીને તેને ખસેડીને, અથવા હોવો, હરિયાની નિશાણી, ખોટું, અથવા ઉપર લખેલા પ્રકારની ખોટું વસ્તુ વહાણ ચલાવનારોને સુમના હાખલ ખોટું હોય તેનો નાશ કાંઈ વસ્તુ હોય, તેનો નાશ કરીને, જે માણસ ખોગાડ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા ૬૩ અથવા બંને, સીદા કરવામાં આવશે.

વીને ખોગાડ કરે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ટર્મિનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
------------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	---------------------------	---

સરકારી અખતારથી હુમલો ૪૩૪. કોઈ સરકારી નોકરના અખતારથી હુમલો કરેલી કાંઈ અખતારથી હુમલો જામીનની નીશાણીનો નાશ કરીને અથવા તેને ખસેડીને, અથવા જેથી કરેલી કાંઈ જામીન તે જામીનની નીશાણી જામીનની નીશાણી હાખલ ખોટું હોય તેનો નાશ કાંઈ વસ્તુ હોય, તેનો નાશ કરીને, જે માણસ ખોગાડ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા ૬૩ અથવા બંને, સીદા કરવામાં આવશે.

સેને ખોગાડ કરે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧૯૮૨ અથવા ૨૦૧૧ વગરનો મા. ટર્મિનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
-----------------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	---	---

૧૦૦ રૂપિયા ૪૩૫. જે કોઈ માણસ અગતીથી અથવા અવાજ સુધે કુટે ની નુકશાની કરે અથવા કાંઈ પદારથથી ખોગાડ કરે, અને તેથી કાંઈ મીલકતને સો અથ

રવાના ઇરાદાથી વા વધારે રૂપીયાની અથવા (ઠીપારે મિલકત ખેતરમાં ઉત્પન્ન થયેલા મા અગી વડે અ લ હોય ત્યારે) દશ અથવા વધારે રૂપીયાની નુકશાની કરવાનો તેનો ઇ થવા અવાજ સા રાદો હોય અથવા તેથી તેટલી નુકશાની થશે એવો સંભવ છે એમ તે થે હુકમ એવા કા જાણતો હોય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેતરના ગ ઇ પદારથ વડે એ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ ખીગાડ કરવો. લાયક થશે.

વગર વારડે ખાલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંદ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો રટ ઇનસા ફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	-------------------	------------------------	------------------------------	--

કાંઈ ધર વગે ૪૩૬ જે કાંઈ માણસ અગીથી અથવા અવાજ સાથે હુકમ એવા રેનો નાશ કરવા કાંઈ પદારથથી ખીગાડ કરે, અને તેથી જે ઇમારત ધાણું કરીને પુલના ના ઇરાદાથી અ ઠેકાણા દાખલ, અથવા માણસના રહેવાના ઠેકાણા દાખલ, અથવા માલ ંની વડે અથ ભરવાનદ ઠેકાણા દાખલ, વપરાતી હોય, એવી કાંઈ ઇમારતનો નાશ કર વા અવાજ સા વો એવો તેનો ઇરાદો હોય, અથવા તેથી તેનો નાશ થશે એવો સંભવ થે હુકમ એવા છે એમ તે જાણતો હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્ર પદારથ વડે ખી પારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કે ગાડ કરવો. દની, શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારડે ખાલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંદ ની કળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઇનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથ વા ૧૦ વરસ સુધી ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------------	------------------------------	---

ટીકા. --રહેવાના ઘરનો નાશ કરવાના ઇરાદાથી અગી વડે ખીગાડ કરવાનાં તોટા-મતમાં એવું સાબોત કરવું જોઈએ કે ફક્ત નાશ કરવાનો ઇરાદો હતો એટલું જ નહીં પણ મનુષ્યને રહેવાના ઘરનો નાશ કરવાનો ઇરાદો હતો. રાણી વીરધ દરબારે પાલી.

તુતકવળી વ ૪૩૭. કાંઈ તુતકવાળાં વહાણને અથવા વીશ ટનનાં કે તેથી વ હાણને અથવા ધાર ભારનાં વહાણને, જે કાંઈ માણસ ખીગાડ કરે, અને તેથી તે વા ૨૦ ટનના ભાર હાણનો નાશ કરવાનો અથવા તેને જોખમ ભરતું કરવાનો તે માણસનો ને વહાણનો ના ઇરાદો હોય, અથવા તેથી તે વહાણનો નાશ થશે અથવા તે જોખમ ભ શ કરવાના ઇ રેલું થશે એવો સંભવ છે એમ તે જાણતો હોય, તો તે માણસને દશ રાદાથી અથવા વરસની મુદત સુધીની ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં તેવા વહાણનેજે આવશે, અને વળી તે દંડને લાયક થશે.

ખમ ભરતું કર

વાના ધરાદાથી
ખાગાડ કરવા.

નગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ૬ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ખીશકા પ નહી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની જામીનના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા ૬૩.
-----------------------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------------	---

છેલ્લી કલમમાં ૪૬૮. ઉપલી કલમમાં જે ખાગાડનું ખ્યાન કર્યું છે એવા ખાગાડ ખ્યાન કરેલો ખી જે માણસ અગ્ની વડે કે અવાજ સાથે કુદે એવા કાંઈ પદારથ વડે કરે ગાડ અગ્ની વડે, અથવા કરવાની કોશીશ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અ અથવા અવાજ થવા દશ વરસનો મુદત સુધીની જામીનના ગમે તે પ્રકારની કુદની, શિક્ષા સાથે કુદે અથ કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

જા કાંઈ પદારથ વડે કરવાની શી ક્ષા.

નગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ૨૦ ની કળે.	જામીન લે લેઈ શ કાય ન હી.	માંડીવા ખીશકા પ નહી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી જામીનના ગમે તે પ્રકાર ની કુદ તથા ૬૩.
-----------------------------------	---------------------------	-----------------------------------	----------------------------	-------------------------------	---

ચોરી વીગેરે ૪૩૯. કોઈ વાહાણમાં જે કાંઈ માલ હોય તે માલની ચોરી કરવાના ધરાદાથી રવાના ધરાદાથી, અથવા તે માલનો ખદ્દાનતથી ખોટાં ઉપયોગ કરવા વાહાણને જામી ના ધરાદાથી, અથવા તે માલની ચોરી કે ખોટા ઉપયોગ કરવામાં આવે નપર કે કીનારા એવા ધરાદાથી, જે માણસ જાણો જોઈને તે વાહાણને જામીનપર અથ ૫૨ ચઢાવી દેવું વા કીનારાપર ચઢાવો દે, તે માણસને દસ વરસનો મુદત સુધીની જામીનના ગમે તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેસન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી જામીનના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા ૬૩.
-----------------------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	--

જાત અથવા ૪૪૦. કોઈ શખસનું જાત આણવાની, અથવા કોઈને બધા ક બધા કરવાની ત રવાની, કે ગેરબ્યાજખી અટકાવ કરવાની, અથવા જાતનો, બધાનો, કે ધંધારી કરીને ખી ગેરબ્યાજખી અટકાવનો ભય ઉત્પન્ન કરવાનો, તથા કરીને જે માણસ

ગાડ કરવો.

ખીગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસનો મુદત સુધીની ઐમાંના ગમ્મ તે પ્રકારનો કેદનો શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દડને પણ બાપક થશે.

વરસ વાર કે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર રેલ નીકળે	જામીન સે ઈ ચકામ નહી.	માંડીવા ળી શકાય નહી.	સરના કે રેલનસા રૂ કરે.	૫. વરસ સુધીની ઐમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા રૂડ.
-------------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------	--

સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ.

સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ.

૪૪૧. જે શખસના કમળમાં કાંઈ મીલકત હોય તે શખસને ધ મહી દેવાના, તેનો તિરસ્કાર કરવાના, અથવા તેને કુઝાપ આપવાના ઈ રાદાથી, અથવા કાંઈ ગુન્હો કરવાના ઈરાદાથી, તેમિલકત મધ્યે અથવા તે ઉપર જે માણસ પ્રવેશ કરે; અથવા તે મીલકત મધ્યે કે તે ઉપર કાયદા મુજબ પ્રવેશ કર્યા પછી, તેવા કોઈ શખસને ધ મહી દેવાના, તે નો તિરસ્કાર કરવાના, અથવા તેને કુઝાપ આપવાના ઈરાદાથી, અથવા કાંઈ ગુન્હો કરવાના ઈરાદાથી, જે માણસ કાયદા વિરૂધ્ધ ત્યાં રહે તે માણસે સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—જે માણસનો ધર ઉપર ખરે ખરો કમળો હોય તેવા માણસને દહેસત આપવી, અપમાન કરવું અથવા હરકત કરવી નોઈએ. ઈશરમંદર કરમાકર વીરૂધ્ધ સીતળદાસ વતર ૧૭ વી. રી. ૪૭.

કોઈ માછી, શુદ્ધબુદ્ધિમાં એમ ધારતો હોય કે અમુક જગોએથી કાંઈ પણ ભાડું આપ્યા શીવાય માછલાં પકડવાનો હક છે, અને પછી તે જગોએ જન્યતો તે ક. ૪૪૧ પ્રમાણે કાંઈ સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કેહેવાય નહીં.

કોઈ શખસ ટીકેટ લીધા વીના છાંનો માંનો કોઈ સંગ્રહસ્થાનના મકાનમાં પુછી જાય, અને ત્યાં તેને કોઈ પકડે, તો ક. ૪૪૧ માં ખતાવેલા જે ઈરાદા છે તેમાંનો કોઈ પણ તે શખસમાં ના હોયતો, તે સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કેહેવાય નહીં. રાણી વીરૂધ્ધ મહેરવાનજી એજ તથા. ૧ મું. હા. કે. રી ક્રી.

આ કલમમાં ખતાવેલા કૃત્યોમાંનું કોઈ પણ કૃત્ય કરવાના ઈરાદાથી પ્રવેશ કરવો નોઈએ અને વળી તે પ્રવેશ સ્પષ્ટ રીતે અથવા ગરમિત રીતે માલિકની મરજી ઉપરાંત કરવો નોઈએ; જેમકે કોઈ શખસ ખીજ શખસના ધરમાં પછા સાંચવાને સાર અથવા તેની કોઠરીને લઈ જવા સાર, જન્ય, તો આ કેસાણી તેનું કૃત્ય કરવાનું છે તે ગેર કાયદેસર છે, તે ઉપરાંતજ એવો અનુમાન થઈ શકે કે માલિકની મરજી ઉપરાંત પ્રવેશ કરવામાં આવ્યો છે,

સરકારી ઉજડ જમીન પરવાનગી શીવાય કોઈ ખેડુત ખેડતો હતો, તો આ હકીકત થી કાંઈ સાપ્રાપ્ત ગુન્હો નથી; જેમકે ક. ૪૪૧ માં ખતાવેલા કોઈ પણ ઈરાદા પ્રમાણે તે જમીનમાં તેજોમતદાર પેદા નહોતો.

કોઈ ખીજ શખસના કમળમાં જમીન હોય તો પણ, પોતાના હકની તે વીરો ખાતરી

કરી આપવા કાંઈ શખ્સ તે જમીન પોતાની છે એમ શુદ્ધબુદ્ધિમાં માનીને તેમાં પ્રવેશ કરે તો આ કલમ પ્રમાણે સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ નથી, કેમકે તેમાં કાંઈ પ્રકારનો, પાસ્તી આપ થાનો, અથવા અપમાન કરવાનો અથવા હરકત કરવાનો કાંઈ ધરાઈ નહોતો.

અરે માથેક હોય અને તેને પ્રવેશ કરવાનો હક હોય, તો પોતાની જમીન ઉપર પ્રવેશ કરવાને વાસ્તે નુકશાનીનો જવાબદાર નથી. પણ જો કાંઈ શખ્સ કાયદેસર રીતે તે જમીનમાં આવ્યો હોય અને તેમને હાંકી કહાડે અથવા એવી રીતે કાંઈ અડચણ કરે તો, પોતાના પ્રવેશને વાસ્તે જવાબદાર થાય છે.

અહ પ્રવેશ.

૪૪૨. કાંઈ ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ, જે માણસને રહેવાનાં ઠેકાણાં કાપલ વપરાતુ હોય તેમાં, અથવા કાંઈ ઈમારત પુનઃસ્થાન અથવા માલ રાખવાનાં ઠેકાણાં કાપલ વપરાતી હોય તેમાં પેશીને અથવા તે મધ્યે રહીને જે માણસ સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કરે, “તેણે અહ પ્રવેશ કર્યો” એમ સમજવું.

ખુલાસો—પેસવામાં તે સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કરનારના શરીરનાં કાંઈ પણ ભાગનો પ્રવેશ થાય, તો અહ પ્રવેશ થવામાં તેટલો પ્રવેશ ખસ છે.

ટીકા.—કાંઈ શખ્સ છીનાળું કરવાને કાંઈના ઘરમાં પેશીતો તેણે આ કલમ પ્રમાણે અહ પ્રવેશ કર્યો એમ કહેવાય, જો કાંઈ કુંવારી છોકરી સાથે આટોબ્બવહાર ચલાવવાનો તે નો ધરાઈ હોય. ૮ મ. હા. કા. રી. એ. ૬.

અનાજ ભરવાને કાંઈ માટી ગોળ પરાળનો ખનાવેલી વસ્તુ હોય તેમાં ઉપર એક બાકું હોય અને તે વસ્તુને ધરના પાછળના ભાગમાં મુકી છાંડી હોય, તો તેવી વસ્તુ આ કલમનાં અરથ પ્રમાણે કાંઈ “માલ રાખવાના ઠેકાણા” જેવી ગણાય નહીં.

શુદ્ધ અહ પ્રવેશ.

૪૪૩. કાંઈ માણસ અહ પ્રવેશ કરે, અને તેણે આગળથી એવી તખ્ખીર કરી હોય કે જે ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ તે પ્રવેશનું સ્થાન હોય તે મધ્યે તે પ્રવેશ કરનારને જતો ખંધ કરવાનો અથવા તે મધ્યેથી તેને બહાર કાઢાડી મુકવાનો જોનો હક હોય એવા કાંઈ શખ્સથી તે અહ પ્રવેશ છાનો રહે, તો તે માણસે “શુદ્ધ અહ પ્રવેશ” કર્યો એમ સમજવું.

રાતે શુદ્ધ અહ પ્રવેશ.

૪૪૪. સુર્યનો અસ્ત થયા પછી તથા સુર્યનો ઉદય થતાં પહેલાં જે માણસ શુદ્ધ અહ પ્રવેશ કરે, “તેણે રાતે શુદ્ધ અહ પ્રવેશ” કર્યો એમ સમજવું.

ઘર ફોડવું.

૪૪૫. કાંઈ શખ્સ અહ પ્રવેશ કરે, તે અગર તે ઘર મધ્યે અથવા તેના કાંઈ પણ ભાગ મધ્યે પોતાનો પ્રવેશ નીચે ખ્યાન કરેલા છ પ્રકારોમાંના કાંઈ પણ પ્રકારે; અથવા ત્યાંના કાંઈ ગુન્હો કરવાના કારણસર તે ઘર મધ્યે અથવા તેના કાંઈ પણ ભાગ મધ્યે ગયા પછી, અથવા તે મધ્યે કાંઈ ગુન્હો કરી રહ્યા પછી, અગર તે શખ્સ તે ઘર મધ્યેથી અથવા તેના કાંઈ પણ ભાગ મધ્યેથી તે છ પ્રકારોમાંના કાંઈ પણ પ્રકારે બહાર નિકળે, તો તે શખ્સ “ઘર ફોડવાનો ગુન્હો” કર્યો એમ સમજવું.

પુ તે પ્રકારની વીગત:—

પ્રેરમા—તે અહ પ્રવેશ કરવા સાર પોતેજ ને રસ્તો કર્યો હોય, અથવા તે અહ પ્રવેશ મધ્યે મહાગારી કરનાર કાઈ માણસ ને રસ્તો કર્યો હોય, એવે રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ, અગર બહાર નીકળે, તે.

બીજી—પોતે અથવા તે ગુન્હામાં મહાગારી કરનાર કાઈ માણસ એ સાબાપ બીજા કાઈ શખસે માણસને પેસવા માટે કર્યો નહીં હોય એવે કાઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ અથવા બહાર નીકળે, અથવા કાઈ ભીંત અથવા કાઈ ઈમારત પર સીડીથી અથવા બીજી રીતે ચઢી જઈને ને રસ્તો હાથ લાગે એવે કાઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ અથવા બહાર નીકળે, તે.

ત્રીજી—અહ પ્રવેશ કરવા માટે, તે ઘર મધ્યે રહેનાર માણસે ને સાબનવડે કાંઈ રસ્તો ઉપાડવાનો ઈરાદો રાખ્યો નહીં હોય એવા કાંઈ સાબન વડે, પોતે અથવા તે અહ પ્રવેશમાં મહાગારી કરનાર કાઈ શખસે ને રસ્તો ઉપાડ્યો હોય એવે કાઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ અથવા બહાર નીકળે, તે.

ચોથી—તે અહ પ્રવેશ કરવા માટે અથવા કાંઈ અહ પ્રવેશ કરવા પછી તે ઘરમાંથી બહાર નીકળવા માટે, અગર તે કાંઈ કળ ઉપાડીને માંડે જાય અથવા બહાર નીકળે, તે.

પાંચમી—સાપરાઈ બળ વાપરીને, અથવા કુમસો કરીને, અથવા કાઈ શખસને કુમ લાનેા ડર દેખાડીને અગર તે માંડે જાય અથવા બહાર નીકળે, તે.

છઠી—ને રસ્તેથી કાંઈ એ પ્રમાણે આવે જાય નહીં એટલા માટે તે બંધ કરેલો છે એમ તે જાણતો હોય, તથા ને રસ્તાને પોતેજ અથવા તે અહ પ્રવેશમાં મહાગારી કરનાર કાંઈ શખસે ઉપાડેલો છે એમ તે જાણતો હોય એવા કાંઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે જાય અથવા બહાર નીકળે, તે.

ખુબાસો—કાંઈ ઉપગ્રહ અથવા ઈમારત કાંઈ ઘરની સાથેજ ઉપભોગમાં આવતી હોય, અને તે ઉપગ્રહ તથા ઘર એબીની વચ્ચે બીજો કેથા ન જતાં એકમાંથી બીજામાં જવાનો રસ્તો હોય, તે તે ઉપગ્રહને તે ઘરનો આ કમમના અરથ પ્રમાણેજો ભાગ સમજવો. દર્શાવ.

(અ) જ ના ઘરની ભીંતમાં એક ખાતર પાડીને તે ખાંડ મધ્યે પોતાનો હાથ ધાલીને અગર અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(બ) અગર કાંઈ વાહાણનાં એ તુતડાની વચ્ચેની એક પારીમાંથી ગુસ્તાને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ક) અગર એક પારીથી જ ના ઘરમાં પેશીને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ડ) અગર કાંઈ દરવાજો બંધ કરેલો હોય તે ઉપાડીને જ ના ઘરના દરવાજામાંથી જ ના ઘરમાં પેશીને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ઈ) એક દરવાજા મધ્યે કાણું છે તે કાણા મધ્યે એક તાર ધાલાને તે દરવાજાની આગળી ઉપાડી નાખીને અગર તે દરવાજામાંથી જ ના ઘરમાં પેશીને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ફ) જો યો પોતાના ધરના હરવાનના કુંચો ખોલ્યો ગઈ છે તે અગર જ ને જડે, અને તે કુંચો વડે હરવાને ઉધાડીને જ ના ધરમાં પેશીને જ અડપરવેશ કરે; તો તે ધર દોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ગ) જો પોતાના હરવાનમાં ઉભો છે તેને નીચે પાડી નાખીને બળગાઈથી જ રસ્તો કરે, અને ધરમાં પેશીને અડપરવેશ કરે, તો તે ધર દોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ઘ) જો ય નો હરવાન છે, ને ય ના હરવાનમાં ઉભો છે, તેને ખાવાનો ડર દેખાડીને સાક્ષાત્તે અટકાવીને અગર જ તે ધરમાં પેશીને અડપરવેશ કરે, તો તે ધર દોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

ટીકા.—કોઈ શખ્સ કોઈ ધરમાં ઉધાડા ખારણીથી પેશીને જાપ, અને પછીથી અંકુશના ધરનું કાંઈ તાણુ તોડે અથવા ખારણું ઉધાડે, તો તે પણ ધર દોડ્યું કહેવાય.

કોઈ હીવાલ ઉપર ચડીને કોઈ શખ્સ રાત્રે કોઈ ધરમાં જાપ તો આ કલમ પ્રમાણે રાત્રે ધર દોડ્યું કહેવાય, રાણી વીરધ ઇમદાદખાની, ૨ વી. રી. કી. ૬૫.

કોઈ કુશનનું ખારણું તોડેલું માલમ પડે, તો તેમાં “રાત્રે ધર દોડવા” ના તોટોમલ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય, રાણી વીરધ ઉતારામ ખોનસી ૪, વી. રી. ૧૬ કી.

રાત્રે ધર દોડ્યું. ૪૪૬. જે માણસ સુરજનો અસ્ત થયા પછી તથા સુરજનો ઉદય થતાં પહેલાં ધર દોડવાનો ગુન્હો કરે, તેણે “રાત્રે ધર દોડવાનો ગુન્હો” કર્યો એમ સમજવું.

સાપ્રાપ પ્રવેશ. ૪૪૭. જે માણસ સાપ્રાપ પરવેશ કરે, તેને ત્રણ મહીનાની સુધીની શિક્ષા. જો સુધીની એમાંના ગમ તે પરકારની હોય, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના હોય, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંદે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ઇ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માણસ ઇનસાફ કરે	જે મહીના સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની હોય અથવા રૂ. ૫૦૦ નો હોય અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	------------------	-----------------	-----------------------	--

ટીકા.—કોઈની મીલકતમાં પેશીને જાપી તેની સાથે ગ્રાહકાયે, તો તે પણ સાપ્રાપ પ્રવેશ છે. રાણી વીરધ જીનુતખીખી, ૧ વી. રી. કી. ૪૬.

કોઈ જાહેર નદી દોય, તેના એક ભાગમાં માછલાં પકડવાનો હક દોય તેવા હોય તો તે એક ભાગ કરવો એ આ કલમ પ્રમાણે પ્રવેશનો ગુન્હો નથી, રાણી વીરધ ચાફ જહાયા, ૪, વી. રી. ૨ કલકત્તા, ૪૫૪.

કોઈ સમારડીનેટ હોલ્ટરે કોઈ જીવંતને સરકારી જમીન નહીં એડવાનો હુકમ કરેલો તે જાતી એડી હતી, તેમાં કોઈ કાર્ટે શિક્ષા મનુર રાખી.

કોઈ ખીલ્લ શખ્સના કબજામાં દોય એવો જમીન ઉપર કોઈ શખ્સ જોરે જીલમથી જાપ, અને પછી તેના ઉપર કાંઈ મહાન બાંધ અથવા એવો બીજો રીતે કબજાવાળો શખ્સને હસ્ત કરે તો તે ૬. ૪૪૧ પ્રમાણે સાપ્રાપ પરવેશનો ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય; રાણી વીરધ રા

મ કુટુંબ મંડળ, ૭ વી. રી. ફી. રદ.

કીયા મુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ફી. પ્રા. કોડની ક. ૩૪૪ જુઓ.

અરુપ્રવેશની શિ ૪૪૮. જે માણસ અરુપ્રવેશ કરે, તેને એક વરસની મુદત સુધી ની ખેમાંના ગમ્મ તે પરકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધી ના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નમર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે,	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય.	કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફરે.	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા રૂ.૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	-----------------------------------	--

માતની શિક્ષા ૪૪૯. માતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુન્હો કરવા સાર જે થઈ શકે એવો માણસ અરુપ્રવેશ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દસ કોઈ ગુન્હો કરવા વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી સાર અરુપ્રવેશ. તે દંડને પણ લાયક થશે.

નમર વારંટ પોલીસ પ કડી થકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ૧૦ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------------	--

જીવતાં સુધી ૪૫૦. જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ મુ સમુદ્રપારની શિ નહો કરવા સાર જે માણસ અરુપ્રવેશ કરે, તે માણસને દસ વરસની મુ ક્ષા થઈ શકે એ દત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પરકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, વો કોઈ ગુન્હો અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.
કરવા સાર અરુપ્ર
વેશ કરવો.

નમર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે,	પ્રથમવારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈ નસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	---

કેદની શિક્ષા ૪૫૧. કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુન્હો કરવા સાર જે થઈ શકે એવો માણસ અરુપ્રવેશ કરે તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ કોઈ ગુન્હો કરવા તે પરકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ સાર અરુપ્રવેશ લાયક થશે; અને અગર ચોરીનો ગુન્હો કરવાનો ઈરાદો કર્યો હોય, તો કરવો. તે કેદની મુદત સાત વરસ સુધીની થઈ શકે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવા ળી શ કાય ન હી.	કોર્ટ પજા માજીસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધી જેમાંના ગ મતે પ્રકાર ની કેદ ત થા હંડ.
----------------------------------	----------------------------	---------------------	---------------------------------	--------------------------------------	--

અગર તે મુન્હો ચોરીનો હુપ તો.	જામીન ભેઈ શકા ય નહી, પાકી હુપ ૨ પ્રમાણે.	સેશન કોર્ટ, પેરસીડન્સી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથ વા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રે ટ ઈનસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીનો જે માંના ગમતે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.
------------------------------------	--	---	---

કોર્ટ શખસને ૪૫૨. કોર્ટ શખસને બંધા કરવાની, અથવા કોર્ટ શખસની ઉ
બંધા કરવાનો ત પર હુમલો કરવાની, અથવા કોર્ટ શખસને ગેરવ્યાજબી રીતે અટકાવ
ઈયારી કરવા પ વાનો અથવા કોર્ટ શખસને બંધા, હુમલા, અથવા ગેરવ્યાજબી અટ
કાઈ અડપરવેશ ક કાવવાનો ભય ઉત્પન્ન કરવાની તઈયારી કરીને જે માજીસ્ટ્રેટ અડપરવેશ કરે,
રવો. તે માજીસ્ટ્રેટ સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમતે પરકારનો કેદ
ની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ, પેર સીડન્સી માજીસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ રગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધી જે માંના ગમતે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	------------------------	---	--

ટીકા.—જોઈ વારંટ લેઈ કોર્ટ શખસને તેના ઘરમાંથી પકડવામાં આવેતો આ કલ
મ પરમાણે તે શખસને જોટો અટકાવ કરી અડપરવેશ કરવાનું તોફાનિત આવે. રાજી બી
રૂપ નંદમોહન સ્ત્રીકાર. ૧૨ બી. રી. ફી. ૭૩.

ગુપ્ત અડપરવે ૪૫૩. જે માજીસ્ટ્રેટ ગુપ્ત અડપરવેશ કરે, અથવા ઘર ફોડવાનો ગુ
શ કરવો, અથવા હો કરે, તે માજીસ્ટ્રેટ ૫ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમતે પરકાર
ધર ફોડવું, તેની નો કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.
શિક્ષા.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ંટ નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	પેરસીડન્સી માજી સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વર ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમતે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	------------------------	---	--

૬૬ની શિક્ષા ૪૫૮. ૬૬ની શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુન્હો કરવા થઈ શકતી હોય સાર જે માણસ ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશ કરે, અથવા ઘર ફોડવાનો ગુન્હો કરે, એવો કોઈ ગુન્હો તે માણસને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે કરવા સાર ગુપ્ત ની, શિક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે; અને અહપરવેશ કરવો અગર ચોરીનો ગુન્હો કરવાનો ધરોહો કર્યો હોય; તો તે ૬૬ની મુક્તિસ અથવા ઘર ફોડવું વરસ સુધીનો થઈ શકે.

વગર વીર પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વાર નાકળે	બીજી વાર નાકળે	ત્રીજી વાર નાકળે	સીરાન કારટ, પેસીન્સી માજીવા અથવા ૧ મા અથવા ૨ મા વરગનો મા જીરેટ ધનસાઈ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કે તથા ૬૬.
------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--	--

અગર તે ગુન્હો ચોરીનો હોય તો, ૭૫૨ પ્રમાણે, ૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે તથા ૬૬.

ટીકા.—કોઈ માણસ રાતરે રહેવાના ઘરમાં ફાડીને પેસે અને તેમાંથી કંઈ મીઠાકત ચોરે, તો ગુન્હો એકજ પુરે પુરો થયો છે, અને તેથી કરોને એકજ ગુન્હાની માફક તેનો બંધવસ્થા થાય. રાણી વીરપ તોનાહકાચ. ૨ ની. રી. કી. ૯૩.

૬૬ શખસ ૪૫૫. કોઈ શખસને બંધા કરવાની, અથવા કોઈ શખસની છ ને બંધા કરવાની પર હુમલો કરવાની, અથવા કોઈ શખસને ગેરબ્યાજખી રીતે અટકાવ તઈયારી કરોને ગુ વાની અથવા કોઈ શખસને બંધા, હુમલા, અથવા ગેરબ્યાજખી અટ પત અહપરવેશ ક કાવનો ભય હતીબ કરવાની, તઈયારી કરોને જે માણસ ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ રવો અથવા ઘર અથવા ઘર ફોડવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ૬૬ વરસની મુક્ત સુધીની ફોડવું. એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની ૬૬ની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વાગે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા ર નાકળે	બીજી વા ર નાકળે	ત્રીજી વા ર નાકળે	સીરાન કારટ, પે સીન્સી માજી જીરેટ અથવા ૧ મા અથવા ૨ મા વરગનો મા જીરેટ ધનસાઈ કરે	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રક ારની કે તથા ૬૬.
---------------------------------	---------------------	--------------------	----------------------	--	---

રાતે ગુપ્ત ગ્ર ૪૫૬. જે માણસ રાતે ગુપ્ત ગ્રહપ્રવેશ કરે, અથવા રાતે ઘર ફો હપ્રવેશ કરવો અ ડવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની એમાંના ગમ્મ અથવા ઘર ફોડવું, તે પ્રકારની ૬૬ની, સીમા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ તેની સીમા. લાયક થશે.

બગર નારંગી ચાલીસ પક કી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રાંટ નીકળે.	નમીન ભે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડ ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગને માજી સ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૪ વરસ સુ ધી જમાંના ગમ તે પ્રકાર ની કેસ ત થા હંડ.
--	-------------------------	----------------------------	------------------------	--	--

ટીકા.—કોઈપણ સહીત પાંચ માણસો રાતરે ઘર ફોડતા માલમ પડ્યા જમાંના એક માણસ હોવામાં આવું પાડતો હોય અને બીજા ચાર ચોરી કરતા હોવા હતા. બપોરે પુનઃ પાડવામાં આવી ત્યારે પાંચોશી થોડો આવ્યા અને પેલામાંના એક એક જાણીતું માણ કાપી નાખ્યું તેમાં એવું કરાવ્યું કે તેઓ ઉપર રાતરે ઘર ફોડવાનું તો હોમત આવે અને ડાકા હાંટી નહીં. રાણી વીરજ રેવાત રાજવાર, વી. રો. ૧૮૧૪, કી. ૧૫.

કેદની સીક્ષા ૪૫૭. કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય, એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા સા થઈ શકતો હોય કે જે માણસ રાતે ગુપ્ત અરુપ્રવેશ કરે, અથવા રાતે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો એવો ગુન્હો કરે કરે તે માણસને પાંચ વરસની મુક્ત સુધાની જમાંના ગમ તે પ્રકારની કે વા સાર રાતે ગુ ફની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને જાણી તે હંડને પાંચ ભાગ્યક થશે, અ પત અરુપ્રવેશ કરે ને અગર ચોરીનો ગુન્હો કરવાનો ઈરાદો કર્યો હોય તો તે કેદની મુકે વો. અથવા ઘર ત અરુપ્રવેશ વરસ સુધાની થઈ શકે.

ફોડવું.

બગર નારંગી ચાલીસ પક કી શકે.	પ્રથમ વાર ક નીકળે.	નમીન ભે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવા ળી શકા ય નહીં	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગને માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૫ વરસ સુધાની જ માંના ગમ તે પર કારની કેસ તથા હંડ.
-----------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------------	---	--

અગર તે ગુન્હો ચોરીનો હોય તો.	ઉપર પરમાણુ	૧૪ વરસ સુધાની જમાંના ગમ તે પ્રકારની કેસ તથા હંડ.
------------------------------	------------	---

ટીકા.—કાંઈ સખ્ખ ઉપર ઘર ફોડીને તરતજ ચોરી કરવાનું તો હોમત મુકવામાં આવ્યું હોયતો તેને ફક્ત ૬. ૪૫૭ પરમાણુ સીક્ષા થાય, રાણી વીરજ અર્ધતન ધારા, ૫ વી. રી. કી. ૪૫.

કાંઈ ચોર રાતરે ગુપ્ત અરુપ્રવેશ કરતાં ઘરના માલિકને બુદ્ધિપુરવક મહાન્યાયા કરવાની ડાકોશ કરે તો તેને આ કલમ ૪૫૭, ૩૨૪ પરમાણુ સજા થાય નહીં, પણ કલમ, ૪૬૦ પરમાણુ સજા થાય, રાણી વીરજ ભખમણાસ, ૨ વી. રી. કી. ૫૨.

કાંઈ સખ્ખ ૪૫૮ કાંઈ સખ્ખને બંધા કરવાની, અથવા કાંઈ સખ્ખની ૬

ને બંધા કરવાની પર હુમલો કરવાની, અથવા કોઈ શખ્સને ગેરબાળપી રીતે અટકાવવા તઈપારી કરીને રા ની, અથવા કોઈ શખ્સને બંધા, હુમલા, અથવા ગેરબાળપી અટકાવ તે ગુપ્ત ગ્રહપરવે નો ભવ ઉત્પન્ન કરવાની, તઈપારી કરીને જે માણસ રાતે ગુપ્ત ગ્રહપર શ કરવો, અથ વેશ કરે, અથવા રાતે ઘર ફેડવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ચઠ્ઠ વરસ વા ધર ફેડવું. ની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પરકારની કેદની સજા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારંટ પોલીસ પક લીધકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માં ૨૪૨૯ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માં ૨૪ રેડ ઈન સાફ કરે	૧૪ વરસ સુધીની ખે માંના ગન્ને તે પ્રકાર ની કેદ તથા ૬૩.
---------------------------	----------------------	----------------------	---------------------	---	---

ગુપ્ત ગ્રહપરવે ૪૫૯. કોઈ માણસ ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ અથવા ઘર ફેડવાનો ગુન્હો અથવા ઘર ફેડ કરતો હોય તેવામાં જે તે કોઈ શખ્સને મહાબંધા કરે, અથવા કો ડવાનો ગુન્હો ક ઈ શખ્સનું જાત આણવાની કે કોઈને મહાબંધા કરવાની કેસીસ કરે રતા કોઈને મ તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુ હાબંધા કરવી. ધીની ખેમાંના ગન્ને તે પરકારની કેદની સજા કરવામાં આવશે, અને વ ણી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ ની કજે	જામીન લે ઈ શકાય નહી	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રેડ ઈન સા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથ વા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------	--------------------------	---

ધણી શખ્સો ૪૬૦. અગર રાતે ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ કરતી વખતે, અથવા રાતે ધ ઘર ફેડવા વગે ર ફેડવાનો ગુન્હો કરતી વખતે, જે ગુન્હાનો તકસીરવાર કોઈ શખ્સ છુ રેમાં સામીલ હો ધીપુરવક કોઈનું જાત આણે અથવા કોઈને મહાબંધા કરે, અથવા જાત ય, અને તેઓ આણવાની કે મહાબંધા કરવાની કેસીસ કરે, તો જે જે શખ્સ રાતે ખાનો કોઈએક તે ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ કરવામાં અથવા રાતે તે ઘર ફેડવાનો ગુન્હો કરવામાં જાત અથવા મ જોડે સામીલ હોય તે હરએક શખ્સને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથ હા બંધા કરે તો વા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પરકારની કેદની, સજા ક તે સંવળા માણ રવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. સોને આ સજા થઈ શકે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ૨૮ નીકે જે.	જનમીન મે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્ધાર અથવા ૧૦ વર્સ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા હડ.
------------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------	--------------------------	--

કાંઈ બંધ કરે. જે નીધાન મદ્દે કાંઈ બીલકત રહેલી હોય અથવા જે મ
રેલાં નિધાનમાં હવે કાંઈ બીલકત રહેલી છે એમ પોતે માનતો હોય, એવા કાંઈ બંધ
કાંઈ બિલકત હોય કરેલાં નિધાનને જે માણસ બદલાનતથી, અથવા ખીગાડ કરવાના ઈરા
યા, અથવા કાંઈ કાંઈ, ફોડીને ઉધારે અથવા તેના બંધ છોડે, તે માણસને જે વરસની મુ
બિલકત છે એ જત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હડની, અથવા
મ ધરાયું હોય, એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.
તે નિધાનને બદ
લાનતથી ફોડીને
ઉધારવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ૮ નીકે જે.	જનમીન મે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડ-સી માણસ ૨૮ અથવા ૧ બા અ થવા ૨ જ વરસનો મા. ઈનસાફ કરે	૨ વરસ સુધીની. ખેમાંની ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા હડ અથવા બંને.
------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------	--	---

તે જનમીન મે
રેતે નિધાન જે હવે કાંઈ બીલકત રહેલી હોય, અથવા જે મ
ને જોખું હોય તે કાંઈ નિધાન કાંઈ માણસને જોખું હોય, અને તે માણસને તે ઉધારના
માણસ કરે ત્યારે નો અખત્યાર નહી છતાં, અગર તે માણસ, બદલાનતથી અથવા ખીગા
તેની શીક્ષા. ડ કરવાના ઈરાદાથી, તે નીધાનને ફોડીને ઉધારે, અથવા તેના બંધ છો
ડે, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર
ની કેદની, અથવા હડની, અથવા એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ૮ નીકે જે.	જનમીન મે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૨૨ સીડ-સી માણસ ૮ અથવા ૧ બા અથવા ૨ જ વર સનો માણસ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા હડ અથવા બંને.
------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------	---	--

ભાગ ૧૮ મો.

સેખ સંબંધી તથા વેપારની અથવા મિલકતની નિશાનીઓ સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

જોડો સેખ ૪૬૪. જો કોઈ માણસ કોઈ સેખ અથવા સેખનો કોઈ ભાગ ખનાવવાનો ગુન્હો. જોડો ખનાવે, એવા ધરાશયી કે, મોકાને અથવા કોઈ ચપ્પસને કોઈ કાની કે નુકશાન કરવું, અથવા કોઈ ઠાવાને કે કંકને મળ્યુતી આપવી; અથવા કોઈ ચપ્પસ પાસે કોઈ મીલકત છોડાવવી, અથવા તેની પાસે કોઈ માફ કે અરજીત સમજાય એવો દારૂ દરાવવો અથવા એવા ધરાશયી કે જગો કરવો, અથવા જગો કરવામાં આવે, તો તે માણસ જોડો સેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કરવો એમ સમજવું.

નોંધ.—આ કલમ અને કલમો ૪૭૧, ૪૭૫ અને ૪૭૬ પ્રમાણેના ગુન્હાની ફરીયાદ જો કારટમાં તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તે કારટની પરવાનગી બીના અથવા આવી કારટ જો કારટને તાબે હોય તેવી કારટની પરવાનગી બીના લઈ શકાય નહીં. જુઓ આ કટ. ૧૮૨નો ૧૦મો, ફી. પ્રો. કોડ. કલમ ૧૬૫; જેમાં ખતાવ્યું છે કે.—

(૬) સરકાર દાખલાની (પીનલ કોડની) ૪૬૪મી કલમમાં વાજવેસો અથવા ૪૭૧મી, ૪૭૫મી, અથવા ૪૭૬મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા બાયક કોઈ પણ ગુન્હો જ્યારે તે કોઈ કારટમાં હરકોઈ કામના કોઈ પક્ષકારે તે કામમાં પુરાવામાં આપેલા કોઈ રૂના વેળના સંબંધમાં કરવો હોય, ત્યારે તે કારટની, અથવા બીજી જે કારટના તાબામાં તે કારટ હોય તે કારટની પ્રથમ મંજુરોપત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઈ પણ કારટ સાંભળશે નહીં.

કોઈ પણ સાંસાઈટીનો (મંડળીનો) કોઈ અંગ ભૂત મંડળીને ફેંચ કરવાને કોઈ જોડો રસ્તાવેળ કરે, તો તેમાં એવું દરાવ્યું છે કે તોહોમતદાર ઉપર ફેંચ કરવાને જોડો સેખ ખનાવવા બાબતની ગુન્હો દરાવી શકાય નહીં, કેમકે જે રાજસોનો ભંડોળમાં એક સરજો બાબ હોય તેમાંનો તોહોમતદાર પણ એક રાજસ છે, અને તેથી કરીને તોહોમત ચાલી શકે નહીં. રાજી વીરૂ મુગો.

કોઈ એક રસ્તાવેળના જુદા જુદા ભાગનો ધણાક રાજસો જોડો સેખ ખનાવે, તો સંધળા મુખ્ય ગુન્હેગાર જેવા હશે. તેમજ જોડો સેખ ખનાવવાને સર્વ સંમતી આપે તો પણ તેઓ સરવે મુખ્ય ગુન્હેગાર જેવા હશે. આર્થ ૩૬.

કોઈ રસ્તાવેળની નકલ હોય અને તેવી નકલનો જો જોડો સેખ ખનાવે તો તે પણ કે. ૪૬૪ પ્રમાણે જોડો સેખ ખનાવવાની ગાજ્યામાં આવી જાય. ધરાશયદરદત વીરૂ પ્રા. લાથ મોપરી. વી. રી. કુલ ખેંચ. ૭૧.

કોઈ પણ ફતરમાં ગફતને લીધે કોઈ જુલ થઈ ગઈ હોય પણ તે કોઈ ફેંચ કરવા ના ધરાશ વાસ્તે હોય નહીં, અને તેવી ગફત ખુલાવવાને વાસ્તે કોઈ ફતરમાં જોડું કરે તો એ કોઈ ૪૬૪મી કલમ પ્રમાણે જોડો સેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કેહેવાય નહીં. રાજી વીરૂ શંકર. ૪૪. સો. રી. મુંબાઈ ૧૫૭.

ક. ૪૪૨ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને કારણે કોઈ જોડો દસ્તાવેજ કરેલો તે ખસ છે; એવી કાંઈ જરૂર નથી કે કોઈ રાખસને તેની બાપસમાં નુકશાન થવા સારું પ્રતીત કરે. એવું જોઈએ અથવા બાહ્ય પાડવું જોઈએ. રાણી વીરધ, શાઈકૃતઅલી. ૧૦ નં. રી કી ૧૧

બેખ જોડો બ ૪૪૪. જે માણસ નીચે લખ્યા પ્રમાણે કરે, તેણે જોડો બેખ નાવવોએકબેશું? બનાવો એમ સમજવું.

પહેલું—જે માણસ બદલાનથી અથવા દગલખાણથી, કાંઈ બેખ અથવા બેખનો ભાગ બનાવે, તે ઉપર સહી કરે, જોડો કરે, અથવા તે લખી આપે, અથવા કોઈ બેખ લખી આપે છે એવું બતાવવાની કાંઈ નીશાણી કરે, એવા ધરાશયી કે જે રાખસે અથવા જેના અપત્યારથી તે બેખ અથવા તેનો તે ભાગ બન્યો નથી, અથવા તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ નથી, અથવા તે લખી આપે નથી, એવું તે માણસ જોતે જાણતો હોય તે રાખસે અથવા તેના અપત્યારથી તે બેખ અથવા તેનો તે ભાગ બન્યો છે, અથવા તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ છે, અથવા તે લખી આપે છે, એવો બીજાસ ઉત્પન્ન કરેલો, અથવા જે વખતે તે બન્યો નથી તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ નથી, અથવા તે લખી આપે નથી, એવું તે માણસ જાણતો હોય, તે એવે વખતે તે બન્યો છે, તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ છે, અથવા તે લખી આપે છે, એવો બીજાસ ઉત્પન્ન કરેલો; અથવા:—

બીજું—જે માણસ કાંઈ બેખ પોતે ખુદ કે બીજા કોઈ સખસે કરવા અથવા લખી આપ્યા પછી, એકરીને અથવા બીજી રીતે કાંઈ જરૂરના ભાગમાં બેખને તે કાયદેસર અપત્યાર સીવાય, બદલાનથી અથવા દગલખાણથી ફેરવે; પછે તે ફેરવતી વખતે તે બીજો રાખસ હવાત હોય કે મરી ગયો હોય તોપણ; અથવા:—

ત્રીજું—જે માણસ બદલાનથી અથવા દગલખાણથી, કોઈ રાખસ પાસે કાંઈ બેખ ૫૨ રાહો કે જોડો કરાવે, અથવા કાંઈ બેખ તે રાખસ લખી આપે એમ કરે, અથવા તેની પાસે કાંઈ બેખને ફેરવાવે, એવું જાણ્યા છતાં કે, તે બેખમાં શું લખ્યું છે, અથવા કું શી ફેરફાર કરે છે. એ વાત તે રાખસ રીવાજગી અથવા કેટલા સખસથી જાણવા ને શકતી માન નથી, અથવા તેને ફોજ હીશે છે તે સખસથી તે વાત તે રાખસ જાણતો નથી.

દર્શન.

(અ) અ ની પાસે જ નો બજેલો જ ની ઉપરનો ૧૦૦૦૦ રૂપીયાનો એક ભલામણનો કાગળ છે, હવે જ ને દગો દેવા સારું અગર અ તે ૧૦૦૦૦ પર એક મોંઘું વધારી ને તે રકમને ૧૦૦૦૦૦ કરે એવા ધરાશયી કે તે કાગળ જ એ તેટલી રકમનો લખ્યો છે એમ જ માને તો અ એ જોડો બેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) કાંઈ સ્થાવર મિલકત જ એ અ ને લખી આપી હોય એવી મતબખના એક ખતપર, જ ના અપત્યાર સીવાય અ જ ની જોડો કરે, એવા ધરાશયી કે તે મિલકત જ ને વેચાને તેની કામતના રૂપીયા જ પાસેથી લેવા, તો અ એ જોડો બેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) એક એકપર જ ની સહી છે, અને તે એક જે જાણ આવીતેને તે નાણાં મળે એવી તરીકેનો છે પણ, તે મધ્યે કાંઈ રકમ ભરેલી નથી. તે એક લખાણ અ દગલખાણથી તે મધ્યે દસ હજાર રૂપીયાની રકમ ભા, તો અ એ જોડો બેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) અ પોતાના માણસે જે એક સરાફ ઉપર એક લખીને તે પર સહી કરીને આપે, પણ તેમાં આપવાની કાંઈ રકમ લખે નહીં; અને જે એવો અપત્યાર આપે કે ફાળા ફાળા બોકાના રૂપીયા આપવા છે માટે ૧૪ હજાર રૂપીયા સુધીની રકમ તું એ એકમાં ભરજે પછી જે ફગલખાણથી તે એકમાં વીસ હજાર રૂપીયાની રકમ ભરે, તો જે એજોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(દ) જે ના અપત્યાર સીવાય અ જે ના નામથી પોતાની ઉપર એક હુંડી લખે, એવા ધરાદાથી કે તે હુંડીને ખરી હુંડી કાપલ કાંઈ સરાફને ત્યાં વઢાવીને, તથા તે હુંડી પાકેથી તે સરાફ પાસેથી તે લખેને તેનાં નાણાં આપવાં, તો એ કેકાણે, જે ની જામીની જે એવો પોતાના મનમાં વિચાર હતો તે પછી તે સરાફ તે હુંડીનાં નાણાં આપે એ રીતે તેને છેતરવા સાફ અ એ તે હુંડી લખી માટે અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) જે ના વીલમાં આ શબ્દો લખેલા છે—“હું ફરમાવું છું કે મારી સધળી પાકી રહેલી મીલકત અ, જે, અને ક એજોટો વચ્ચે સરખે હીસ્સે વહેંચાય” અ બેક જાનતથી તે મધ્યથી જે નું નામ છેકો નાંખે, એવા ધરાદાથી કે તેથી એમ માનવામાં આવે કે સધળી મીલકત અ ને તથા ક ને માટે જે લખી ગયો છે, તો અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ગ) “જે ને અથવા તે ફરમાવે તેને આપજો” એ પ્રમાણે એક સરકારી પ્રામીસરો નો ઠની પાછળ સરો કરીને તે શેરા પર સહી કરીને તેનાં નાણાં જે ને અથવા જે ફરમાવે તેને મળે એવું અ ફર, પછી “જે ને અથવા તે ફરમાવે તેને આપજો” એ શબ્દો જે બદલાનતથી છીલી નાંખે, અને એ પ્રમાણે તે પાસે શેરાનો પાકી શેરા ફર, તો જે એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ઘ) અ એક સ્થાયર મીલકત જે ને વેચીને તેનું ખત કરી આપે પણ જે ને ફગો રહેને તેની પાસેથી તે મીલકત જન્ય એવું ફરવા સાફ તેજ મીલકતનું અ એક ખત જે ને લખી આપે, અને ખત ઉપર જે ને ફરી આપેલા ખતની તારીખથી કે સહીનાની પહેલાંની તારીખ લખે એવા ધરાદાથી કે તે મીલકતનું ખત જે ને ફરી આપ્યા પહેલાં તેણે તે મીલકતનું ખત જે ને ફરી આપ્યું છે એમ માનવામાં આવે, તો અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(આર) જે પાસે પાલ ખાલીને પોતાનું વીલ અ પાસે લખાવે તેમાં વશીયત આપવા ને જેનું નામ લખવાનું જે એ કહ્યું હોય તેનું નામ નહીં લખતાં અ ધરાદા થા એક ખીલ શખસનું નામ લખે, અને તમારા કહ્યા મુજબ આ વીલ લખ્યું છે એમ અ જે ને સમજાવીને તે વીલપર જે ની પાસે સહી કરાવે, તો અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(સ) અ એક કાગળ લખીને જે ના અપત્યાર સીવાય તે પર જે ના નામની સહી કરે, અને તેમાં એમ લખે કે અ સારી આપફરનો માણસ છે અને નહીં ખારેલી સમજાવીથી માઠી હાલતમાં આવી પડેલો છે, અને તેનો ધરાદો એવો હોય કે

તે કાગળ બતાવીને જ પાસે તથા બીજા શખસો પાસે બીજા જાળવવી, તો એ ઠેકાણે જ ને પોતાની મિલકત બેઠવાને બહાવવાને સારૂં એ એ સેખ જોડો બ નાઓ જોડો એ એ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (દ) જ ના અપત્યાર શિવાય એ એક કાગળ લખીને તેપર જ ના નામની સહી કરે, અને તે કાગળ મૂકે એમ લખે કે એ ની આપણ સારી છે, અને તેનો ઇરાદો એવો હોય કે તે કાગળ બતાવીને જ ના હાથ તળે કાંઈ નોકરી જાળવવી, તો એ એ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું, કેમકે તે બનાવવાના સરદારીકેટથી જ ને હેતરીને જ ની પાસે નોકરી આપતનો કાંઈ સારૂં કે અરજાત સમજાય તેવો કરાર કરવાનો એ નો ઇરાદો છે.

ખુલાસો ૧ થી.—કોઈ માણસ પોતાના નામની સહી કરે, તો તે પણ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો થઈ શકે છે.

દર્શાવે.

- (અ) એક હુંડીપર એ પોતાના નામની સહી કરે, એવા ઇરાદાથી કે તેજ નામના એક બીજા શખસે તે હુંડી લખી છે એમ માનવામાં આવે, તો એ એ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (બ) એક કાગળના કકડાપર “સીકારી” એટલો શખસ લખીને તેપર એ જ ના નામની સહી કરે એટલા સારૂં કે પછી તે કાગળપર જ ની ઉપરની એક હુંડી જ લખે, અને તે હુંડી જાણે જ એ સીકારી હોય એ રીતે બહારમાં ચલાવે, તો એ એ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું અને અગર તે હકીકત જાણીને એ ના ઇરાદા મુજબ જ તે કાગળપર હુંડી લખે, તો જ એ પણ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (ક) એ નાજ નામનો કોઈ બીજો શખસ ફરમાવે તે ધણીને નાણાં આપવાં એવી એક હુંડી એ ને જડે, અને તેની વાછળ એ પોતાનાજ નામનો શેરા કરે, એવા ઇરાદાથી કે જે શખસ ફરમાવે તે ધણીને નાણાં આપવાની એ હુંડી છે તેજ શખસે એ શેરા કર્યો છે એમ માનવામાં આવે, તો એ ઠેકાણે એ એ જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (ડ) જ ની ઉપર એક હુકમનામું થયેલું બને, તેમાં એક સ્થાવર મિલકત વેચાય તે અ ખરીદ કરે, હવે તે મિલકત જપ્ત થયા પછી જ જ ની સાથે મળી જઈને કાંઈ જુજ ભાડે તે મિલકતનું લાંબી મુદતનું એક ભાડાનામું જ ને લખી આપે, અને તે ભાડાનામામાં તે જપ્તીની તારીખથી છ મહોના આગળની તારીખ ભરે, એવા ઇરાદાથી કે એ ને દગો કરવો, તથા જપ્તી થતાં પહેલાં તે ભાડાનામું લખી આપ્યું છે એમ માનવામાં આવે તો, અગર જ એ તે ભાડાનામાપર પોતાના નામની સહી કરી છે તોપણ, તેણે આગળની તારીખ લખી, તેથી, તેણે જોડો સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (ઈ) દેવાણુ કાહાડવાનો આગળથી વિચાર કરીને એ વેપારી પોતાના કુપદાને સારૂં તથા પોતાના આમનારાઓને દગો દેવાના ઇરાદાથી કાંઈ મિલકત જ ની પાસે રાખે;

અને તે કામ બાહારથી બાળબી જણાવે એટલા સાર તે જ ને એક ચોટી બની
આપે કે તમારી પાસે આવેલ બીયો છે તે બાબતની માહારે તમને આટલી રકમ
મળેવી, અને તે ચોટીપર આગળની તારીખ નાજે, એવા ધરાશથી કે અરજી
કાઢાવાની તરફપાસેમાં હતો ત્યાર પહેલાં એ ચોટી તેણે બની છે એમ માન
વામાં આવે તો અ એ ઉપર બંધેલા બંધાણના પહેલા પ્રકાર પ્રમાણે જોડો લેખ
બનાવવાના ગુન્હો કર્યા એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ નો.—કોઈ માણસ કોઈ જોડા રાખસના નામથી કાંઈ જોડો લેખ કરે,
એવા ધરાશથી કે તે લેખ કોઈ ખરા રાખસે કરેલો છે એવું માનવામાં આવે, અથવા
કોઈ મુલેક્કા રાખસના નામથી કરે, એવા ધરાશથી કે તે રાખસ પોતાની હયાતીમાં તે લેખ
કર્યો છે એવું માનવામાં આવે તો તે પણ જોડો લેખ બનાવવાનો ગુન્હો થઈ શકે છે.

દર્શાવે.

(ખ) એક જોડા રાખસની ઉપર એક હુંડી બજે, અને તે ચલાવવાના ધરાશથી તે જો
ડા રાખસને નામ તે હુંડી જગલખાણથી સિદ્ધારે તો અ એ જોડો લેખ બનાવ
વાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—કોઈ પણ હસ્તાલેખ જોડાઈ હોય તો પણ કે. ૪૬૪માં બતાવેલા કોઈ પણ કા
ર્તમાનું કોઈ કામ પાર પાડવાને વાસ્તે તોડોમતદાર બદલાવતથી અથવા ફરિયા કરવાના ધ
રાશથી બનાવે તો પણ ગુન્હો થાય છે, અને વળી મમ તો તેવો હસ્તાલેખ કામમાં બીધો
હોય અગર ના બીધું હોય અગર ભેવાની કારીશ કરી હોય, તો પણ ગુન્હો થાય છે.

કોઈ રાખસ મરી ગયો હોય અને તે જીવતા છે એવું તોડોમતદાર પોતાના હસ્તાલે
ખમાં જોડું બતાવે અને તે ઉપરથી કોઈ પેનશનનો ખમાર ભેલાવે, અથવા ભે, તો તે કાં
ઈ જોડો લેખ કરવાનો ગુન્હો નથી પણ જગવાનો અથવા સાપરાખ જોડો ઉપયોગ કરવા
નો ગુન્હો છે.

જોડો લેખ ૪૬૫. જે માણસ જોડો લેખ બનાવવાનો ગુન્હો કરે, તેને એ જ
નાવવાની સીક્ષા. રસની મુલત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કદના અથવા કંડની,
અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ	પ્રથમવા	તબીબી ભે	માંડીવાળી	સેશન કો	૨ વરસસુધીની ખેમાંના મ
પેલીસ પક	રંટ ના	ઈ શકાય	શકાય નહી	રંટ ધનસા	જે તે પ્રકારની કેટ અથવા
ડા શકે નહી.	કે.			કે કરે.	કેડ અથવા બંને

ટીકા.—કોઈ સાથી હુકમનામા વાળાની મંજૂરી ન ના કોઈ એક વફાલાતનામું બ
ખો સચળાના નામની જાહેરી કરી કોઈ વકીલને આપે અને વકીલને એવું બની આપે કે
હુકમનામાનાં નાણાં પુરેપુરાં પત્યાં છે અને તેથી કાવો કાર્જલમાંથી કઢાવી નાંખવાની અર
જી આપવાનું છે, તો એ સહી કરનાર રાખસ જોડો લેખ બનાવ્યો કેહેવાય. રાજીવીરેખ
ગયનીરામ, ૬ વી. રી. કી. ૭૮.

કોઈ પણ દીવાની કાર્ટ પોતાની રખસ જોડો લેખ કરવાવાસ્તે ફરીયાદી કરવાનો હુક

મ કરશે હેય તો તેના હુકમ ઉપર અપીલ નથી. ગંગા નારાયણ સરકાર વીરૂધ્ધ અગ્રીમુન્શી •
સા બીબી. ૫ બી. રી. ખીસ. ૧૮. કેનનખરગ.

મુખતીયાર તરીકે કામ કરવા કોઈ શખ્સ હુલ્લ કરે અને આવી હુલ્લાત આપી છે તેની ખાતરી વાસ્તે નીચાની તરીકે મુખતીયારનામાં પોતાનું નામ સામલ કરે, તો જો મુખતીયારનામું આપું બનાવેલું છે એમ નીકળે તો તે ઉપરથી પેલા ઝોટા ભેખ કરનાર છે. એમ ગણી શકાય નહીં. રાણી વીરૂધ્ધ ખરજો ખેરીફ ૫. બી. રી. ફી. ૭૦.

જાને પક્ષકારોની સગવડને વાસ્તે તેમજ વધારે સહી સહામતીને વાસ્તે કોઈ ફરિયાદે જ ભાગમાં બચ્ચું હોય, તો જો કોઈ પોતાની પાસેના ભાગમાં તેમાં કોઈ ફેરવવાનો બુન્દો કરે તો તેને વધારે શખ્ત શિક્ષા થવી જોઈએ. રાણી વીરૂધ્ધ કીરોશી માહનદત. ૧૭ સપ. બી. રી. ફી. ૫૮.

ઝોટા ભેખ બનાવવાનું તોફાનમત મુકી કોઈ ફીવાની કારટ કુદીને જ્યારે માજીસ્ટ્રેટ ની હાજર આદેશ ત્યારે તે માજીસ્ટ્રેટ તે કુદીને કાંતો ઝોટા ભેખ બનાવવાના તોફાનમત ઉપર, અથવા ઝોટા ફરિયાદેને ખરા તરીકે વાપરવાના તોફાનમત ઉપર, અથવા ઝોટા ભેખ બનાવવામાં મદદગારી કરવાના તોફાનમત ઉપર તપાસ કરવાને અપત્યાર છે. રાણી વીરૂધ્ધ મા હેશયંદર આચારજી ૬ બી. રી. ફી. ૨૦.

પીનબંકડા પ્રમાણે ઝોટા ભેખ બનાવવાને તોફાનમતકાર કરવવા વાસ્તે એકું સાબીલ કરવું જોઈએ કે તોફાનમતકારે એવી રીતે તે ફરિયાદે બનાવેલું છે અથવા એવા અધીકારવાળાની સત્તાથી બનાવેલું છે કે તે ફરિયાદે બનાવવાને એવા અધીકારવાળાએ સત્તા આપી નથી એમ જ્યારે માનવામાં આવે. રાણી વીરૂધ્ધ રામ ગોપાળખર. ૧૦ બી. રી. ફી. ૭.

કોઈ ઇનસા ૪૬૬. કોઈ ઇનસાફની કારટનું ફરિયાદે અથવા તે કારટ મથે આ ફની કારટનું ફરિયાદે મેલાં કામનો કાગળ હોય એવી મતલબનો કોઈ ભેખ, અથવા જન્મ, તર અથવા જ બાપતિસમ, મંડળ, કે ગાડવા બાપતનો કોઈ રજીસ્ટર, અથવા કોઈ સમજગરે બાપત. રકારો નોકર પોતાના સરકારી ફોદાના જોરથી રાખતો હોય એવો કોઈ રજીસ્ટર, અથવા કોઈ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ફોદાના જોરથી કરેલો હોય એવી મતલબનો કોઈ કાપનો કે ભેખ, અથવા કોઈ ફરિયાદી કે જવાબ કરવાનો, અથવા તેમાં કોઈ પણ કામ ચલાવવાનો, અથવા હુલ્લા તથી હુકમનામું થવા દેવાનો, જેમાં અપત્યાર આપેલો હોય એવો ભેખ, અથવા વહીલાતનામું કે મુખતીયારનામું જે માણસે આપું બનાવે તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની ફરિયાદે, સીસા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ ભાપક થશે.

નગર વારંટ	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન મેલ શકાય નહીં.	ખાંડીવાળી શકાય નહીં.	જ્ઞાન કોર્ટ ઇનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની ફરિયાદે થશે.
-----------	-------------------	----------------------	----------------------	------------------------	---

કોઈ કોમ્પી

૪૬૭. જે ભેખ કોઈ કોમ્પી ફરિયાદેની મતલબનો, અથવા કોઈ

દસ્તાવેજ અથવા ઇ વિદ્યની મતલબનો, અથવા દસ્તાવેજ લેવાના અપ્પત્યારનામાંની મતલબનો વીલ ઝોડું બનાવડું, અથવા જે લેખ કોઈ રાખસને કોઈ કીમતી દસ્તાવેજ કરવાનો અથવા ખોળવા નામનો કરી આપવાનો, અથવા તેના મુદ્દલ રૂપીયા, આ જ કે નફાની વેહેંચણ લેવાનો, અપ્પત્યાર આપવાની મતલબનો હોય, અથવા કોઈ માણુ જંગમ મિલકત, અથવા કીમતી દસ્તાવેજ લેવાનો કે આપવાનો અપ્પત્યાર આપવાની મતલબનો હોય, અથવા જે લેખ કોઈ ફારગતી અથવા નાણાં ભરખાની પોહોંચની મતલબનો, અથવા કોઈ ફારગતી કે કોઈ જંગમ મિલકત અથવા કિમતી દસ્તાવેજ આપવાની પોહોંચની મતલબનો હોય, એવો કોઈ લેખ જે માણસ ઝોડો બનાવે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પ્રથમવાર પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર રંટ ની કળે.	જમીન લેઈ રા હાય ન હી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રંટ ધન સા ક્રે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
તે કિમતી દસ્તાવેજ ઇંડીયા સરકારની ઓમીસરી નોટ હોય તે.			ઉપર પ્રમાણે.		નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.

કોઈ કરવાના હાલ. જે કોઈ માણસ ઝોડો લેખ બનાવે, એવા ઇરાદાથી કે તે કારણસર ઝોડો બનાવડેનો લેખ કોઈ કરવાના કારણસર વપરાય તે તે માણસને સાત લેખ બનાવવો. વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર રંટ ની કળે.	જમીન લેઈ રાકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોરટ ધન સાક્ર કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
--------------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	--

કોઈ રાખસ હાલ. જે કોઈ માણસ ઝોડો લેખ બનાવે, એવા ઇરાદાથી કે તે રાખસને હા તે બનાવડેનો લેખ કોઈ બહોળી આપડેને હાની કરે, અથવા તે લેખ તેના કારણસર વાપરવામાં આવશે એવો સંભવ છે, એમ જાણ્યા છતાં, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ ચોંટીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય નહીં.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૩ વરસ સુધીની અમાંના મંત્ર તે પ્રકારની ટૂંક તથા ૧૬.
--	---------------------------	--------------------	------------------------------	-------------------------------	---

“અનાવટનો ૪૭૦. જે આટો લેખ સમજો કે યોરો મળો, આટો લેખ અનાવ
લેખ”.

અનાવટનો લે ૪૭૧. જે લેખ અનાવટનો લેખ છે એમ પોતે જાણતા હોય એ
ખ અનાવટનો લેખ થવા એમ માનવાનું પોતાને કારણ હોય એવો કોઈ લેખ જે માલિક
વાપરવો. દગમખાણથી અથવા બદલાવતથી અનાવટનો લેખ વાપરે, તે માલિકને જાણે
તેણે તે લેખ આટો અનાવટનો હોય, એવી રીતે શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ ચોંટીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	લેખ આટો અનાવવાની શીક્ષા.
અને જો તે આટો અનાવ ટનો લેખ ઇંડીયા સરકારની પ્રોપ્રીયટરી નોટ હોય તો.	ઉપર પ્રમાણે.		જામીન લેઈ શકાય નહીં.		

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવવા પ્રથમ એવું સાબીત થવું જોઈએ કે અ
દલાવતથી અને ફરિયા કરવાના ઇરાદાથી અનાવટનો લેખ તરીકે કોઈ દસ્તાવેજ વાપરવામાં આવ્યો છે.
રાણી વીરધ જાણી, ૮ વી. રી. કી. ૮૧.

કોઈ દસ્તાવેજની કોઈ શખ્સ પ્રથમ નકલ રજુ કરે પણ જો તે એમ જાણતો હો
ય કે તે દસ્તાવેજ આટો અનાવલો છે તો અનાવટનો લેખ તરીકે વાપરવાનો તેણે ગુનેગાર કરવો એમ
કહેવાય. રાણી વીરધ નજીમઅલી, ૬ વી. રી. કી. ૪૧.

ક. ૪૭૧ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવવાને વાસ્તે નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ. કોઈ
પણ દસ્તાવેજ આટો અનાવલો છે એવું જાણીને કોઈ શખ્સે અનાવટનો લેખ તરીકે વાપરવો જોઈએ.
રાણી વીરધ જાણી, ૧૭ વી. રી. કી. ૩૨.

પીનખટ્ટાની કલમ, ૩૦ પ્રમાણે ધુટા છેડાનો દસ્તાવેજ એ કૌંમતી દસ્તાવેજ છે. આ
જો કોઈ શખ્સ આવી દસ્તાવેજ રજીસ્ટર કરાવા રજુ કરે અને રજીસ્ટર કરાવે તો તેણે
આ કલમ ૪૭૧ પ્રમાણે વાપરવું એમ ગણાય. ૧૧ વી. રી. કી. ૧૬ (રાણી વીરધ
અગ્રીમુદીન.)

કોઈ પણ દસ્તાવેજ સહી અથવા શીક્ષો ના થયો હોય તો પણ જો કોઈ સરકારી નો
કર પોતાની સરકારી ફરિયા અજાણતાં અનાવટનો લેખ તરીકે કોઈ દસ્તાવેજ વાપરે તો કલમ ૪૭૧ પ્ર
માણે શીક્ષા થઈ શકે. રાણી વીરધ પ્રોસેસનો આસ, ૫ વી. રી. કી. ૬૬.

કોઈ તોહોમતદારના કબજામાં આટો શીક્ષો અને આટો અનાવલો દસ્તાવેજો માલિક

મ પડ્યા. તે શીક્ષા તથા દસ્તાવેજ તેના કબજામાં શી રીતે આવ્યા તેનો પુરતો સંતોષ જ તાલી શક્યો નહીં, તેમાં એવું ઠરાવું કે ખરા તરીકે તે વાપરવાનો તેનો હરિદા હતો. અને તેથી પોતાની પાસે રાખ્યા છે. રાણી વોરેષ કીસ્તો સુંદરદેવ. ૨ વી. રી. ૫ કી.

૪૭૭ મી કલ ૪૭૨. જે કોઈ માણસ કાંઈ ઝાઝોર, પતર, અથવા છાપ પાડવા મ મુજબ સીક્ષા નું કાંઈ બીજું હથિયાર બનાવે, અથવા જોડું બનાવે, એવા ધરાશયો થઈ શકે એવો કે તે ૪૭૭ મી કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ જોડો લેખ બનાવવાનો ગુન્હો કરવાના કારણસર વાપરવામાં આવે; અથવા તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર જોડું બનાવેલું છે એમ જાણીને ઉપલા ધરાશયો અગર કોઈ માણસ તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર પોતાના કબજામાં રાખે, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, સી બનાવવું, અથવા ક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. કબજામાં રાખવું.

વગર વારંટ પોલીસ ૫ કોશકેનહી.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	---

ટીકા.—જે કોઈ શખ્સ પાસે જોડા દસ્તાવેજ તથા જોડા શીક્ષો માલમ પડે, અને તે દસ્તાવેજ તથા શીક્ષો તેના કબજામાં શી રીતે આવ્યો, તેનો સંતોષકારક જવાબ થઈ શકે નહીંતો એવો અનુમાન થાય છે કે તેણે બદલાનતથી તેને ઉપયોગ કરવાને રાખ્યા છે.

બીજી કોઈ ૪૭૩. જે કોઈ માણસ કાંઈ ઝાઝોર, પતર, અથવા છાપ પાડવા કલમ મુજબ સી નું કાંઈ બીજું હથિયાર બનાવે, અથવા જોડું બનાવે, એવા ધરાશયો ક્ષા થઈ શકે એ કે આ બાબ માટેની ૪૭૭ મી સિવાયની કોઈ પણ કલમ મુજબ સી વો જોડો લેખ ક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ જોડો લેખ બનાવવાનો ગુન્હો કરવાના કારણસર વાપરવામાં આવે; અથવા તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર બનાવવાનો ગુ જોડું બનાવેલું છે એમ જાણીને ઉપલા ધરાશયો અગર કોઈ માણસ તે નહોતો કરવાના ધ જોડું બનાવેલું છે એમ જાણીને ઉપલા ધરાશયો અગર કોઈ માણસ તે રાશયો જોડો લેખ ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર, પોતાના કબજામાં રાખે, તો તે ઝાઝોર, પતર, વગેરે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની રે બનાવવું અથ સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. કબજામાં રાખવું.

અથવા.

વગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇ નસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખાંના ગમે તે પ્રકાર ની કુદ તથા દંડ.
---------------------------------------	----------------------	----------------------------	-------------------------	---------------------------	--

કાંઈ કીમતી ૪૭૪. જો કોઈ માણસના કબજામાં કાંઈ લેખ હોય, તો અને
સ્તાવેગ અથવા જોડા બનાવેલા છે એમ તે માણસ જાણતો હોય, તથા તે લેખ
વા વીલ જોડું ખરા શખ્સ દગલખાણથી અથવા બજાનનથી વાપરવામાં આવે એવો
બનાવેલું છે એ તે માણસનો ઈરાદો હોય તો અગર તે લેખ ૪૬૬ મી કલમમાં લખેલા
૭ જાણીને તે પ્રકારનો હોય તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખાંના ગમે
ખરા શખ્સ વા તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ બા
પરવાના ઈરાદા પકડશે; અને અગર તે લેખ ૪૬૭ મી કલમમાં લખેલા પ્રકારનો હો
ય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા સાત વરસની મુ
દત સુધીની, ખાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે,
અને વળી તે દંડને પણ બાપક કરશે.

વગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇનસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધી ખાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------------------	----------------------	----------------------------	-------------------------	--------------------------	--

અગર તે કાંઈ કીમતી સ્તાવેગ
અથવા વીલ હોય તો.

ઉપર પ્રમાણે.

જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭
વરસ સુધી ખાંના ગમે તે પ્રકાર
ની કુદ તથા દંડ.

ટીકા.—આ ગુનામાં કોઈ પણ જોડા બનાવેલો સ્તાવેગ કૃત્ય કરવાના ઈરાદાથી વા
પરવો જોડા એ મુખ્ય છે. કોઈ દેવાદારના કબજામાં જોડો બનાવેલો ફારકની માલમ પ
ડે અથવા કોઈ જાગીરનો હક કરતો હોય તેના શખ્સના કબજામાં જોડું બનાવેલું વીલ મા
લમ પડે તો તે ફારકની અથવા વીલ તેના કબજામાં કાંઈ પણ ખરાબ હેતુ શાવાય આવ્યું
છે એવું સાબીત કરવાનો જોગ તે શખ્સ ઉપર રહે છે.

૪૬૭ મી કલમ ૪૭૫. ૪૬૭ મી કલમમાં લખેલા પ્રકારના કાંઈ લેખનું ખરાબ
મમાં લખેલા પ્રદેખાડવાના કારણસર વપરાતો હોય એવો કાંઈ મુદ્રા કે નીશાની કોઈ
કારના લેખોનું ખાણસ કાંઈ પદાર્થ ઉપર અથવા કાંઈ પદાર્થ મધ્યે જોડો બનાવે એવા
શબ્દો દેખાડવા ઈરાદાથી કે તે પદાર્થ ઉપર તે વખતે કાંઈ લેખ જોડો બનાવેલો હોય
સાર વપરાતો હોય અથવા ત્યાર પછી જોડો બનાવવાનો હોય તે લેખને ખરાબ જાણના આ
ય એવો કાંઈ મુલાકા આપવાના કારણસર તે મુદ્રા અથવા નીશાની વાપરવામાં આવે,

ક્રા અથવા ની અથવા જે પદારથ ઉપર અથવા જે પદારથ મધ્યે એવી કાંઈ મુદ્રા અથવા ની જોડો બંધ થવા નીચાની જોડો બનાવવામાં આવી હોય તેવો કાંઈ પદારથ ઉપર નાખવી, અથવા લખેલા ઇરાદાથી કાંઈ માણસ પોતાના કબજામાં રાખે, તો તે માણસ જોડો નીચાનીક ને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના જેવો પદારથ કબજા ગતિ તે પ્રકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેદને જામાં રાખવો. પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ તથા કેડ.
--------------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા. — આ કલમ પ્રમાણિતો ગુનો થવા નીચેની હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ તોહોમતદારના કબજામાં જે દસ્તાવેજ હોય તેના ઉપર જોડું આપેલું અથવા નીચાની કરેલી હોવી જોઈએ.

૨ તેવો દસ્તાવેજ ખરા હાખલ વાપરવાનો તોહોમતદારનો ઇરાદો હોવો જોઈએ.

૪૬૩મો કલમ ૪૭૬, ૪૭૭ મી કલમમાં લખેલા પ્રકારથી જુદા પ્રકારના કાંઈ કલમમાં લખેલા પુરુષોને ખરાપણું દેખાડવાના કારણસર વપરાતી હોય એવી કાંઈ મુદ્રા કે કારથી જુદા પ્રકારની શાણી કાંઈ માણસ કાંઈ પદારથ ઉપર અથવા કાંઈ પદારથ મધ્યે રના મેખનું ખરા જોડો બનાવે, એવા ઇરાદાથી કે તે પદારથ ઉપર તે વખતે કાંઈ મેખ પછું દેખાડવા સા જોડો બનાવેલો હોય અથવા ત્યાર પછી જોડો બનાવવાનો હોય તે મેખ ૩ વપરાતી હોય ને ખરાપણું આભાસે આપવાનાં કારણસર તે મુદ્રા અથવા નીચાણી એવી કાંઈ મુદ્રા વાપરવામાં આવે, અથવા જે પદારથ ઉપર અથવા જે પદારથ મધ્યે એ અથવા નીચાણી વી કાંઈ મુદ્રા અથવા નીચાણી જોડો બનાવવામાં આવી હોય તેવો કાંઈ જોડો બનાવવી, પદારથ ઉપર લખેલા ઇરાદાથી કાંઈ માણસ પોતાના કબજામાં રાખે તો અથવા જોડોની તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ શાણી કરેલો પણ ની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે કેદને પણ લાયક થશે. ૨થ કબજામાં રાખવો.

નગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ તથા કેડ.
--------------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	---

કાંઈ વીલને

૪૭૭. કાંઈ મેખ વીલ હોય કે વીલની મતલબને હોય, અથ

મહાબાલ્યથી એક વા હતક લેવાનું અખતારનામું હોય કે તેથી મતલબનો હોય, અથવા
રી નાખવું, અ કાંઈ કોમતી હસ્તાવેજ હોય કે તેવી મતલબનો હોય, તેવા કાંઈ લેખને
થવા તેનો નામ અગર કાંઈ માણસ દગલખાંથી કે બદલાતથી, અથવા લોકને અથવા
કરવો. કાંઈ શખસને હાની અથવા નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી છેડી નાખે,
તેનો નાશ કરે, અથવા ચેરી નાખે, અથવા છેડી નાખવાની, નાશ કર
વાની, કે ચેરી નાખવાની કાશાશ કરે, અથવા છુપાવે કે છુપાવવાની
કાશાશ કરે, અથવા તેવા લેખ સંબંધી બોગાડ કરે, તે ત માણસને જ
વતી સુધી સમુદ્ધારની અથવા સાત વરસાં મુદત સુધીની બિમાના ગત્ર
તે પ્રકારની કેહની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે હંડને પણ
માપક થશે.

બગર બારંડે પોલીસ પક ડી શકે તે હા.	પ્રથમ વા રંડ નીકળે	જમીન સે ઈ શાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સથાન ટારટ ઈ નસાઈ કરે.	જવતી સુધી સમુ દ્ધાર અથવા જ વરસ સુધી બ માંના ગત્ર તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
---	-----------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	---

ટીકા.—કાંઈ સેડેજ થોડી અગત્યનો કાંઈ હસ્તાવેજ હોય તેનો નાશ કરવો અથવા તે
ને ચેદરવો અથવા બગાડવો, એ બોગાડની વાખ્યામાં આવી નાય.

વેપારની તથા મિલકતની નિશાણીઓ બાબત.

વેપારની ની ૪૭૮. આ માલ ફક્ત કારીગરે બનાવેલો છે, અથવા ફક્ત શી
શાની. વખતે કે તે ઠેકાણે બનાવેલો છે, અથવા ફક્ત જાતનો છે, એ ખતા
વવાને માટે જે નિશાણી વાપરવામાં આવે તેનું નામ “વેપારની નીશા
ણી” પાડ્યું છે.

મિલકતની ની ૪૭૯. આ જંગમ મિલકત ફક્ત શખસની છે, એ ખતાવવાને
માટે જે નિશાણી વાપરવામાં આવે તેનું નામ “મિલકતની નિશાણી”
પાડ્યું છે.

આવી વેપારની ૪૮૦. જો કાંઈ માણસ કાંઈ માલ ઉપર અથવા કાંઈ પેટી કે
નિશાનો વાપરી. થર ઉપર, અથવા ગાંસડી ઉપર, કે માલ ભરેલાં કાંઈ બીજાં બા
રદાન ઉપર, કાંઈ નિશાણી કરે, અથવા જે પર કાંઈ નિશાણી હોય એવી
પેટી કે થર, અથવા ગાંસડી કે બીજું બારદાન વાપરે, એવા ઈરાદાથી
કે તે નિશાણી કરેલો માલ અથવા તે નિશાણી કંલી પેટી કે થરમાં,
અથવા ગાંસડીમાં, અથવા બારદાનમાં ભરેલો કાંઈ માલ જે કારીગરે બ
નાવ્યો ન હોય તેણે બનાવ્યો છે એવો, અથવા જે વખતે કે ઠેકાણે તે
બનાવ્યો ન હોય તે વખતે કે તે ઠેકાણે તે બનાવ્યો છે એવો અથવા

જે જ્ઞાનનો તે ન હોય તે જ્ઞાનનો ને છે એવો વિશ્વાસ ઉત્પન્ન કરવો,
તો તે માણસે “જાટી વેપારની નીશાણી” વાપરી એમ સમજવું.

ટીકા — આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે વસ્તુ શી રીતે ઉત્પન્ન થઈ છે તેને
વાસ્તે જાટો ભરોસે કાંઈને ઉત્પન્ન કરવાનો ઇરાદો હોય એમ હોવાનો જરૂર છે, અને તે
વો ભરોસો ઉત્પન્ન કરાવવાના સખખથી કાંઈ આરા પાશની ખાખતનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.
કાંઈ વેપારની નીશાની ચાલુ હોય તો તે તેને એવી રીતે મળતી આવે છે કે જેથી
કરીને ખીજો શખસ ઠગાઈ શકે એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી.

અમુક વસ્તુમાં કેટલો જથ્થો છે એ વીશે કાંઈ જુલુ કેલેલું એનો આ કલમમાં સમા
વેશ થતો નથી. જેમકે કાંઈ દોરાની રીલ (શીરકો) ઉપર તે ૩૦૦ વાર લાંબી છે એવું લ
ખ્યું હોય અને ફક્ત તે ૨૫૦ વાર લાંબી હોય, તો તેને વાસ્તે કાંઈ શીક્ષા થાય નહીં. પ-
ણ કાંઈ શખસ કાંઈને એમ કહીને તેવી રીલ વેચે કે જેટલા વાર લાંબી ઉપર ભખેલી
છે તેટલાજ વાર લાંબી છે તો તે કલમ. ૪૧૫ મુજબ ઠગાઈના ગુન્હો થાય.

જાટો મિલકત ૪૮૧. જે કાંઈ માણસ કાંઈ જંગમ મિલકત કે માલ ઉપર,
તના નીશાની વા અથવા કાંઈ પેટી કે ઘર ઉપર, અથવા ગાંસડી ઉપર, અથવા જંગમ
પરથી. મિલકત કે માલ ભરેલાં ખીજાં કાંઈ પારદાન ઉપર, કાંઈ નીશાણી કરે,
અથવા જેપર કાંઈ નીશાણી હોય એવા કાંઈ પેટી કે ઘરમાં, અથવા
ગાંસડી, કે ખીજુ પારદાન વાપરે, એવા ઇરાદાથી કે તે નીશાણી કરેલી
મિલકત અથવા માલ, અથવા તે નીશાણી કરેલી પેટી કે ઘરાં, અ
થવા ગાંસડીમાં, અથવા ખીજાં પારદાનમાં રાખેલી કાંઈ મિલકત કે માલ
જે શખસનો ન હોય, તે શખસનો છે એવો વિશ્વાસ ઉત્પન્ન કરવો, તો
તે માણસે “જાટી મિલકતની નીશાણી” વાપરી એમ સમજવું.

શખસ ૪૮૨. કાંઈ શખસને છેતરવાના અથવા નુકશાન કરવાના ઇરા
દો હોવા અથવા જો માણસ કાંઈ જાટી વેપારની નીશાણી અથવા કાંઈ જાટી મો
વા નુકશાન કર લકતની નીશાણી વાપરે, તે માણસને એક વરસની મુક્ત સુધીની બેમાં
વાના ઇરાદાથી ના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સી
કાંઈ જાટી વેપાર કરવામાં આવશે.

રની અથવા મિ
લકતની નીશાની
વાપરવાની સીકા.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ૮ નીકળે.	જામીન બે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પોલીસની માલુ મટાટ અથવા રાલા અથવા ૨ જા વર ગનો માલુમટો ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી જ માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ૬૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---	---

કોઈ બીજો
માણસ કાંઈ વે
પારની અથવા
મિલકતની નીચા
ણી વાપરતો હો
ય તેવી નીચાણી
અથવા નુકશાન
કરવાના ઇરાદાથી
ખોટી બનાવવી.

૪૮૩. લોકને અથવા કોઈ શખસને હાની અથવા નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી જે માણસ બીજો કોઈ શખસ વાપરતો હોય એવી કાંઈ વેપારની અથવા મોલકતની નિશાણી જાણીયુજીને ખોટી બનાવે, તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફાંસી, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

જમર વારં કે પોલીસ પકડો શકે નહી.	પ્રથમ વાર ૨૮ નીક જે.	જમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	પરેસીડે-સી માણસ રેડ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જ વરગનો માણસરેડ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની માંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફાંસી અથ વા બંને.
--	----------------------------	--------------------	----------------------------	--	---

કોઈ સરકારી
ની નોકર જે મો
લકતની નિશા
ણી વાપરતો હો
ય, અથવા કોઈ
મિલકતના બના
વટ, જાત વગેરે
બતાવવા સાથે તે
જે નીશાણી વા
પરતો હોય તેવી
નિશાણી ખોટી
બનાવવી.

૪૮૪. કોઈ સરકારી નોકર જે વાપરતો હોય તેવી કોઈ મોલકતની નિશાણી, અથવા આ મોલકત ફલાણી કારીગરે અથવા ફલાણી વખતે કે કેકાણી બનાવી છે અથવા ફલાણી જાતની છે, અથવા ફલાણી હાફીસમાંથી પાસ થઈ છે, અથવા કોઈ માફીને લાયક છે, એવું બતાવવા સાથે કોઈ સરકારી નોકર જે વાપરતો હોય તેવી કોઈ નીશાણી જે કોઈ માણસ જાણીયુજીને ખોટી બનાવે, અથવા એવી કોઈ નીશાણી ખોટી બનાવેલી છે એમ જાણવા છતાં તેને ખરી શખસ થાપે એવા ઇરાદાથી કે લોકને અથવા કોઈ શખસને હાની અથવા નુકશાન કરવું, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફાંસી પણ લાયક થશે.

જમર વારં કે પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વાર ૮ નીકજે.	જમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવા ળી શકાય નહી.	સરકારી રેડ, પ્રેસીડે-સી માણસરેડ અથવા ૧ લા વરગનો માણસરેડ ઈ નસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની માંના ગમ તે પ્રકારની કેદ તથા ફાંસી.
--	-----------------------	--------------------	----------------------------	--	--

કોઈ છાપ, પતર,
તર, અથવા કોઈ

૪૮૫. કોઈ છાપ, પતર, અથવા કોઈ સરકારી કે ખાનગી મોલકતની અથવા વેપારની નીશાણી કરવા અથવા ખોટી બનાવવાનું કોઈ બાબત

સરકારી કે ખાન લુથિયાર, જે કોઈ માણસ ખનાવે અથવા પોતાના કબજામાં રાખે, એવા ગીમલકતની અ ધરાદાથી કે તેવી જોટી નિશાની ખનાવવાના કારણસર વાપરવું, અથવા અથવા વેપારની નિ કોઈ માણસ એવી કોઈ ગિલકતની કે વેપારની નિશાની પોતાના કબજામાં રાખે, એવા ધરાદાથી કે કોઈ માલ અથવા વેપારની જાણશ જે નાવવાનું કોઈ ખી કારીગરે અથવા કારીગરોની દુકાને ખનાવી ન હોય તેણે તે ખનાવી છે જુ લુથિયાર રૂમ એમ અથવા જે વખતે તે ડેકાણે તે ખનાવી ન હોય તે વખતે અથવા લખાણથી ખના તે ડેકાણે તે ખનાવી છે, એમ અથવા જે જાતની તે ના હોય તે જાત વધુ અથવા કબ ની તે છે એમ અથવા જે રાખસની તે ના હોય તે રાખસની તે છે જાતમાં રાખવું. એમ ખતાવવાના કારણસર તે નિશાણી વાપરવામાં આવે તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા ૨૮ નીકળે.	જામીન મે હેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખને.
--------------------------------	--------------------	--------------------	----------------------	---	--

જોટી મિલકત જે માલ ઉપર સરકારી કે ખાનગી મિલકતની અથવા જે તની અથવા જે પારની, જોટી નિશાણી ચોડોડેલી અથવા પાડેલી હોય એવો કોઈ માલ પારની નિશાણી અથવા કોઈ પેટી કે ઘર અથવા લપેટેલી વસ્તુ કે પારદાન ઉપર તેવી જે પર હોય એવો નિશાણી ચોડોડેલી અથવા પાડેલી હોય તે નદ્યે ભરેલા અથવા રાખેલા માલ જાણીશુઝી માલ, અગર કોઈ માણસ વેચે, અને તે માણસ એમ જાણતો હોય વેચવો. કે તે નિશાણી ખનાવટની અથવા જોટી કરેલી છે, અથવા તે નિશાણી થી જાણાય છે તે કારીગરે અથવા તે વખતે અથવા તે ડેકાણે નહીં ખનાવેલા માલ અથવા વેપારની જાણશ ઉપર તે નિશાણી ચોડોડેલી અથવા પાડેલી છે, અથવા તે નિશાણીથી જાણાય છે તેવી જાતનો તે માલ નથી અને કોઈ રાખસને છેતરવાનો અથવા નુકશાન કે હાની કરવાનો તે માણસનો ધરાદા હોય, તો તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વા ૨૮ નીકળે.	જામીન મેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખને.
---------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	---	--

કાંઈ ગાંસડી ૪૮૭. કાંઈ માલ ભરેલી ગાંસડી અથવા પારદાન હપતે કાંઈ
 પારદાન મધ્યે માણસ દગલપાણી કાંઈ ખોટો નિશાણી કરે એવા ધરાદાથી કે કાંઈ
 માલ હોય તે ઉ સરકારો નોકર અથવા ખીજા શખ્સનાં મનમાં એવો વિશ્વાસ હત્યન કે
 પરદમલપાણી રવો કે તે ગાંસડી અથવા પારદાન મધ્યે જે માલ ન હોય તે તે મધ્યે
 કાંઈ ખોટી નિ છે અથવા તે મધ્યે જે માલ હોય તે તે મધ્યે નથી અથવા તે ગાંસડી
 શાણી કરવી. અથવા પારદાન મધ્યેનો માલ ખરેખર જે જાતનો અથવા તરેહનો હોય
 તેથી જુદી જાતનો અથવા તરેહનો છે, તો તે માણસને ત્રણ વરસની
 મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની ફરની, અથવા ફંડની, અથવા
 એ ખંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ, પર સીડેન્સી માજીસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ રગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી ખ માંના ગજ તે પ્ર કારની ફર અથવા ફંડ અથવા ખંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	--	--

તેથી કાંઈ ખો ૪૮૮. કાંઈ માણસ હપતી કલમમાં લખેલા ધરાદાથી એવી
 ટી નીશાનીનો ઉ કાંઈ નિશાણી ખોટો છે એમ જાણ્યા છતાં તે ખોટો નિશાણીનો દગલ
 પયોગ કરવાની પાણી ઉપયોગ કરે તો તે માણસને હપતી કલમમાં લખ્યા મુજબ
 સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં ટ પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય નહી	સેશન કોર્ટ, પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી ખ માંના ગજ તે પ્ર કારની ફર અથ વા ફંડ અથવાખંને.
---------------------------------	--------------------------	--------------------	----------------------------	---	--

નુકશાન કર ૪૮૯. કાંઈ માણસ કાંઈ મિલકતની નિશાણી કાહાડી નાંખે અ
 વાના ધરાદાથી થવા તેનો નાશ કરે, અથવા તેને એટલો નાંખે, એવા ધરાદાથી અથવા
 કાંઈ મિલકતની એવો સંભવ જાણીને કે એમ કરવાથી પોતાથી કાંઈ શખ્સને નુકશાન
 નીશાણી કાહા થાય તો તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકાર
 ડી નાંખવી. ની ફરની અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુ ધીની ખેમાં ના ગજ તે પ્રકારની ફર અથવા ફંડ અથવાખંને
----------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	--	---

આખ ૧૬ મો.

નોકરી કરવાના કરાર તોડવાના ગુન્હા બાબત.

તરી અથવા ૪૯૦ કોઈ શખસને અથવા કોઈ મીલકતને એક ઠેકાણેથી બીજી પુસ્કીના રસ્તા ને ઠેકાણે લઈ જવા અથવા પોહોંચાડવામાં પોતાના અંગની નોકરી કરવાને, અથવા તરીકે પુસ્કીના રસ્તાની કોઈ મુસાફરીમાં કોઈ શખસ ને નોકર હાજર કામ કરવાને અથવા તરીકે પુસ્કીના રસ્તાની કોઈ મુસાફરીમાં કોઈ શખસને કે કોઈ મીલકતને સંભાળવાને ને માણસ કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો હોય, તે માંગી અથવા પોતાની સાથે માઠી વસ્તુઓના સખખ સિવાય, તે પ્રમાણે કરવામાં બુદ્ધિપુરવક કસુર કરે તો તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની જેમાંના મને તે પ્રકારની કે હની, અથવા એકસો રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધ કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(ખ) જો એક પાલખી ઉચકનારા જ ને એક ઠેકાણેથી બીજી ઠેકાણે લઈ જવાને કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં, રસ્તામાંથી અથવા વાસી જાય, તો જો એ આ કલમમાં લખેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) જો, એક મનુર જ નો સામાન એક ઠેકાણેથી બીજી ઠેકાણે લઈ જવાને કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં, તે સામાન ફેંકી દે, તો જો એ આ કલમમાં લખેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) જો એક બળદીઆઓનો માલિક, પોતાના બળદીઆ ઉપર ભરીને કોઈ માલ એક ઠેકાણેથી બીજી ઠેકાણે લઈ જવાને કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં, તેમ કરવામાં કાપદેસર વિરુદ્ધ કસુર કરે, તો જો એ આ કલમમાં લખેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ડ) જો કાપદેસર વિરુદ્ધ ઉપાયથી પોતાનો સામાન લઈ જવાની જ મનુરને જરૂર પડે, અને જો ચાલતાં ચાલતાં રસ્તામાં તે સામાન મુકીને નાહાસી જાય, તો જો ઠેકાણે જો એ કોઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં, કેમકે તે સામાન લઈ જવાની કાપદેસર પ્રમાણે તેની ફરજ નથી.

ખુલાસો—આ ગુન્હામાં એવું કોઈ જરૂર નથી કે જે શખસને સારું નોકરી કરવી છે તેની જ સાથે કરાર થયો જોઈએ, જે શખસ તે નોકરી કરવાને છે તે શખસે કાપદેસર પ્રમાણે કોઈ પણ શખસની સાથે સાફ રીતે કે અરખાંત સમજાય એવી રીતે તે કરાર લીધો હોય તો ખસ છે.

દર્શાવે.

જો એક ડાક કંપનીની સાથે એક મહિના સુધી પોતાની ગાડો હાંકવાનો કરાર કરે, અને જો તે ડાક કંપનીની સાથે પુસ્કીએ કોઈ મંજૂર પોતાને પોહોંચાડવાનો બંધાયેલ કરે, અને પોલી એક મહિનાની મુદત સુધી તે કંપની જ ને આ હોંકે એવા એક ગાડો આપે, અને જો રસ્તામાં અથવા તે ગાડો બુદ્ધિપુરવક મુકીને

જતો રહે, તો એ ટેકાણે, અગર એ જ ની સાથે કરાર કર્યો નથી તોપણ એ એ
આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

બગર વા રેડે પો લીસ પ કડી શકે નહી.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ૧૮ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જલ વરગ નો માજીસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે	૧ મહીના સુધી એ માંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦ ફ અથવા બંને.
---	------------------------	---------------------	--------------------	---	---

ટીકા.—ઈલીપન પીનકડાડની કીઈ કલમાના ગુન્હા કાનાથી માંડીવાળી શકાય
તેવા છે તેને વાસ્તે કીમીનલ પ્રોસીજરકોડ (આક્ટ ૧૮૮૨નો ૧૦મો) ક. ૩૪૫ જુઓ.

મહીને મહીને પગાર આપવો કરી જે નોકરોને રાખ્યા હોય તેવા નોકરોને આ ક-
લમ લાગુ પડતી નથી, તેમજ એક મહીના પ્રથમ નોટીસ આપ્યા શીવાય જેમની નોકરી
બંધ કરી શકાતી ના હોય તેવી રીતે જે નોકરો નોકરો કરતા હોય, તેવા નોકરોને આ
કલમ લાગુ પડતી નથી.

આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હામાંથી બચી જવાને વાસ્તે ફક્ત એવાડ અથવા ઝાટી બ
રદાસ એ બે પુરતાં કારણો છે. તેથી કરીને જગતમાં કાઈ વાદ આવે અને તેને દેખીને
જો નોકર નાસ્તો જમ અથવા તોફાનના વખતમાં કાઈ ચાકર વાહણ ઉપર જવાને ના પા
ડે અથવા કાઈ દેશમાં મરકી ચાલતી હોય તેવા દેશમાં મુસાફરી કરવાને ચાકર ના પાડે,
તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

કાઈ ચાકરનો ચટોસો પગાર બરોબર વખતસર આપવાની શેઠ ના પાડતો હોય તો એ
જુ કારણ ઝાટી બરદાસમાં સમાવેશ થઈ શકે નહીં.

લાયાર શખ ૪૨૧. જે શખસ પોતાની ન્હાની ઊંમરના, અથવા ગાંડાપણાના
સોની ખોદમતક અથવા કાંઈ રોગ કે શરીરની નબળાઈના સમયથી લાયાર અથવા પો
રવા તથા તેઓ તાની સંજામતાનો બદોબસત રાખવાને; અથવા પોતાની હાજતો પુરી
ની હાજતો પુરી પાડવાને જે માણસ કાયદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં તેમ કરવામાં બુ
ચાડવાનો કરાર પીપુરવક કસુર કરે, તેને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્ર
તોડવો; કરારી કેદની, અથવા બસે રૂપીયા સુધીના ફંડનો, અથવા એ બંનેની,
સીસા કરવામાં આવશે.

બગર વારે પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા શકાય.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ૧૮ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જલ વરગનો મા. ઈનસાઈ કરે	૩ મહીના સુધીની બે માંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૨૦૦ ફ અથવા બંને.
-------------------------------------	---------------------	---------------------	------------------	--	--

ટીકા.—કીયા ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કી. પ્રો. કોડક. ૩૪૫ જુઓ.
કાઈ ફરજ ૪૨૨. બ્રિટિશ ઈન્ડિયા માંહેની કાઈ પણ જગોપર કાઈ ખીલ શ

જોપર ચાકરી કે અસને વાસને ત્રણ વરસ સુધીની કાંઈ પણ મુદત સુધી કારીબર, કામ કે રવાનો કરાર કરવો રનાર; અથવા મનુર દાખલ કરવાને જે અપસ લખેલા કાયદેસર કરા હોય, અને તે જ રથી બંધાએલો હોય, અને તે કરારની શરત મુજબ તેને તે જગોપર જોપર શેઠને ખર તે ખીજા અપસને ખરચે લેઈ ગયા અથવા લઈ જવાના હોય; તે અપસે ચાકરને લેઈ સ પોતાનો કરાર કાયમ છે તે ફરિયાનમાં, પુધીપુરવક તે ખીજા અપસે ગયા હોય, તેવી ની ચાકરી છોડી દે, અથવા કમુલ કરેલી ચાકરી બાજબી અને ચોગ્ય કરાર તોડે, સમખ છતાં, બાજબી સમખ પગર તે ચાકરી કરવાની ના કહે, તો તે અપસને એક મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારનો કેદની અથવા તે ખરમથી ખમણી રકમ સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવા માં આવશે; પણ જો તેના શેઠે તેની સાથે કાંઈ માફી વરતાયું કરી હોય, અથવા પોતેજ તે કરાર મુજબ અમલ કરવામાં મફત કરી હોય તો તે ચાકરને કાંઈ સીદા કરવામાં આવશે નહીં.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય	પરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા રાજા અથવા ર જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહિના સુધી ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ અથવા થયેલા ખરમથી મળેલા દંડ અથવા બંને.
-------------------------------	-------------------	----------------	----------------	---	---

ટીકા.—જુઓ પાછલી કલમની ટીકા.

બાબ ૨૦ મો.

લગ્ન સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

કાયદા મુજબ ૪૯૩. પોતાની સાથે કાયદા મુજબ જે સ્ત્રી પરણી નથી તે સ્ત્રી લગ્ન થવાનો કે ને કપટથી તે પુરુષ એવો વિશ્વાસ ખેસાડે કે હું એ પુરુષની સાથે કાય પટથી વિશ્વાસ ખેલા મુજબ પરણી છું, અને એવો વિશ્વાસ છતાં તે સ્ત્રી તેની સાથે તે સાડીને દંપતી બાની વડુ હોય એવા રોતે રહે અથવા સંભોગ કરે, એમ તે પુરુષ કરે તો વે રહેવું. તેને દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારનો કેદની સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં	માંડીવાળી શકાય નહીં	સરના કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	-----------------------	---

વર અથવા વ ૪૯૪. જેનો વર અથવા જેની વડુ હયાત હોય તે જો પરણે, હુનો હયાતીમાં કે અને તે એવો રોતે કે તે વર અથવા વડુની હયાતીમાં થવાના સમખ

રીથી લગન કરવું. તે લગન થએલું ૨૬ મહાન, તે! તેને સત્તા વરસની મુદત સુધીની જ માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઉંડને પણ લાયક થશે.

અપવાદ.—જો રાખસનેા વર અથવા વડુ હયાત છે, પણ જેનું તેની સાથે થએલું લગન કોઈ મુખ્યત્વાર કારણે ૨૬ હરાબું છે; તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી અને જો રાખસનું તે પાછળનું લગન થતાં પેરેલાં સાત વરસની મુદત સુધી નારતર તેનો જરૂર અથવા વડુ બાહાર રહ્યો અથવા રહી હોય, અને જરમિયાનમાં તે રાખસને તે વર અથવા વડુ હયાત છે એવી ખબર મળી નહીં હોય, અને તે રાખસ પોતાના આગલા વર અથવા વડુની હયાતીમાં લગન કરે, તેને પણ આ કલમ લાગુ પડતી નથી; પણ જો એ રાખસ પ્રમાણે પાછળનું લગન કરે, તેણે જેની સાથે તે લગન કરે, તેને તે લગન થતાં પેરેલાં સરવૂં બીના ખરેખરી પોતાના જાણ્યામાં હોય તેટલી જાણાવવી જોઈએ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કે ૨૮ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખિમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
--------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને મુખ્ય એ બીના જોઈએ કે બીજું લગન, જતી વખતે એક ખર હયાત લગન છે.

જો પ્રથમનું લગન ખર હોય, અને પાછળ કંઈ લગન કોઈ બીજાં કારણોથી ઝાડુ થાય તે છતાં પણ વર અથવા વડુની હયાતીમાં ફરીથી લગન કરવાનો મુન્હો થાય છે. જુર અક્ષસંગ વિરુદ્ધ શામસીંગ.

કોઈ હિંદુ સ્ત્રી વટલાધને મુસલમાન થઈ જાય તોપણ તેના પ્રથમના બાણી સાથે જ એલું લગન કોઈ બધ પડતું નથી તેથી કરીને તેના બાણીની હયાતીમાં તે બીજું લગન કરવાનો કરાર કરી શકે નહીં. તેથી કરીને જો કોઈ મુસલમાન સાથે નીકાની તે સ્ત્રી કોયા કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. રાણી વિરુદ્ધ ગંગા, ૪ ઈ. લો. રી. મુંબાઈ ૩૩૦.

કોઈ પણ નાત કોઈ લગન ઝાડુ છે એમ કહે અને સ્ત્રીને ફરીથી લગન કરવાની પરવાનગી આપે, તો આવી તેમની પરવાનગી કોઈ પણ ઈનસાફની કારક મંતુર રાખશે નહીં. તેથી કરીને એક બાણીની હયાતીમાં બીજો બાણી કરવાની નાને પરવાનગી આપી છે એવું શુદ્ધબુદ્ધિમાં માનવું એ વાત પોતાના ખ્યાલમાં મુકી શકાય નહીં. રાણી વિરુદ્ધ રાંભુ રથુ, ૧ ઈ. લો. રી. મુંબાઈ ૪૪૭.

કોઈ હિંદુ કે મુસલમાન સ્ત્રી એક બાણી હયાત છતાં બીજો બાણી કરે તો તે મુન્હો છે. બાણી એક સ્ત્રીથી વધારે કરે તો તે મુન્હો નથી કેમકે બાણીને પર્મશાસ્ત્ર પ્રમાણે એક સ્ત્રીથી વધારે કરવાની છુટ છે.

એક રાણી વિરુદ્ધ જી. ૧ ઈ. લો. રી. મુંબાઈ ૧૨૬, ના કેસમાં નીચે પ્રમાણે સ્પષ્ટીકૃત હતી.

એક રજપુત પોતાની સ્ત્રીને છેડા છૂટકાનું ખત કરી આપ્યું. કારણે એવું જાણ્યું કે

આ ખત સાબીત થયેલું છે અને આ રજપુતના નાતમાં કોઈ પણ રજપુત પુરતા કારણને બીજે પિતાની સ્ત્રીને છુટકા આપી શકે છે. પણ આ કેસમાં જેણે છુટકાનું ખત પુરતા કારણને બીજે આપવામાં આવ્યું નથી તેથી કરીને પક્ષકારીએ બીજાને લગ્ન કર્યું છે માટે ૪૭૪ મી કલમ પ્રમાણિ ગુન્હો કર્યો છે, અને જે ગેરે લગ્ન કરાવ્યું છે તે પણ કલમ ૪૭૪ અને ૪૮૬ પ્રમાણિ મદદગાર કહેવાય;

કોઈ ગેરકાયદેસર લગ્ન થતું હોય તેવે પ્રસંગે હાજર રહેવાને કોઈ રાખસ ફક્ત કપ્પ બાત આપે તો તેથી, અથવા હાજર રહેના નથી, અથવા સગવડને વાસ્તે પોતાનું પર આપે તો તેથી, કોઈ આવા ગેરકાયદેસર લગ્નને મદદગારી કરવાનો ગુન્હો થતો નથી.

જેમને એકથી વધારે સ્ત્રી અથવા પાણી કરવાનો હક નથી તેમનેજ આ કલમ લાગુ પડે છે. માટે કરીને હિંદુ અથવા મુસલમાન પુરોને આ કલમ લાગુ પડતી નથી પણ હિંદુ સ્ત્રી અથવા મુસલમાન સ્ત્રીને લગુ પડે છે.

મુંબાઈ ઇલાકામાં તળખદા કાળીની નાતમાં એવો રીવાજ છે કે પાણીની પરવાનગી વીના સ્ત્રી બીજાને પાણી કરી શકે તે છતાં પણ હાઈકોર્ટ એવું ઠરાવ્યું કે હિંદુશાસ્ત્રના મુજબ તાવથી આ ઉલટું છે, માટે તેમ પાપ નહીં.

એક મદ્રાસના કેસમાં એમ બન્યું હતું કે કોઈ ખ્રીસ્તી થઈ ગયેલો રાખસ ખ્રીસ્તી પરમ પ્રમાણિ એક સ્ત્રી પરણ્યો પછીથી તે હિંદુના પરમમાં ગયો અને પેટેલી સ્ત્રીની હયાતીમાં હિંદુ પરમ પ્રમાણિ બીજા સ્ત્રી ફેર પરણ્યો તેમાં સેથન જડજે તેને આ કલમ પ્રમાણિ ગુન્હોગાર ઠરાવ્યો હતો, પણ હાઈકોર્ટ તે શિક્ષા રદ કરી, કેમકે જે વખતે તેણે બીજાને લગ્ન કર્યું, તે વખતે તે હિંદુ થયેલો હતો અને હિંદુશાસ્ત્ર પ્રમાણિ તેને એક સ્ત્રીની હયાતીમાં બીજા સ્ત્રી કરવાનો અધિકાર છે.

એક મુસલમાન પરણેલી છોકરી કોઈ વાલીના કબજામાં હોય અને તે વાલીના ભાણે વિના અગર તેની ઠગુલાત વિના બીજાને લગ્ન કરે તો વાલી કલમ ૧૦૯ અને ૪૮૪ પ્રમાણિ મદદગારી કરવાનો ગુન્હોગાર થતો નથી.

આ કલમ પ્રમાણેનો ગુન્હો થવા નીચે પ્રમાણિ હકીકતો જોઈએ.

૧. ફરિયાદી અને તોડોમતદાર વચ્ચે કાયદેસર લગ્ન થયેલું છે.

૨. આવું લગ્ન ચાલુ છતાં અમુક ખાલન રાખસ સાથે લગ્ન કર્યું છે, અને લગ્ન ચાલુ છે એવું તોડોમતદાર જાણે છે.

તેજ ગુન્હો, ૫ ૪૯૫. જેની સાથે પાછળનું લગ્ન કરવામાં આવે તેનાથી આગળ જે રાખસ બા લગ્નની વાત છુપાવીને જે રાખસ ઉપલી કલમમાં લખેલો ગુન્હો સાથે પાછળનું લગ્ન કરે, તેને દસ વરસનો મુદત સુધીની જેમાંનાં ગત્તે તે પ્રકારની કેદની ગણાય તેનાથી શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દેહને પણ લાકડા થશે. આગળનાં લગ્નની વાત છુપાવીને, કરેલો.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ૬ નીકજે.	જામીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વર્સ સુધી બે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા ૬૩.
---------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------	---

ટીકા—નીકા લગન કરવું એ પણ કલમ ૪૯૪ અને કલમ ૪૯૪ પ્રમાણે છે. મુસલમાનોમાં પણ પ્રખ્યાત તે જાતનું લગન ગણાય છે. રાણી વીરેષ જુદુ મુસલમાની વીરેષ ક બી. રી. ૧૦ ફી.

કાયદા મુજબ ૪૯૬. જે માણસ બદ્દાનતથી અથવા ફગલખાણના ધરાદાયો લગન થતાં ફગલ પોતાનો લગન વિધી થવા કે, એવું જાણીને કે તેમ થવાથી કાયદા મુજબ ખાણના ધરાદા બે માફક લગન થતું નથી; તો તેને સાત વરસની મુદત સુધીની બે થી થવા હીલેલો માંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે લગન વીધી. ૬૩ને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય ન હીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વર્સ સુધી બેમાંના ગમે તે, પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
----------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------------	--------------------------	--

ટીકા—કોઈ શખ્સ પોતાના ઘરમાં લગન થવા દેતો ફક્ત લગન થવા દેવાને વાસ્તે ધરણ જીએ આ કલમ પ્રમાણે મદદગારી કરી એવું તોહોમત મુકી શકાય નહીં રાણી વીરેષ ક દમ. બી. રી. ફી. ૧૩.

છીનાળુ.

૪૯૭. આ શખ્સ બીજા પુરૂષની સ્ત્રી છે, એવું તે જાણે છે અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ છે, તે માણસ તે શખ્સની સાથે પેલા બીજા પુરૂષની રજમંદી સીવાય, અથવા તે બીજા પુરૂષે જાણ્યું અજાણ્યું ન કરતાં સંભોગ કરે, અને તે સંભોગ બળાત્કાર સંભોગનો ગુન્હો ન થતો હોય, તો તે માણસ છીનાળાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું, અને તેને પાંચ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ૬૩ની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે, એવી બાબત માં તે સ્ત્રીને મદદગારીની માફક સીક્ષા કરવામાં આવશે નહીં.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમવા રંટની ફજે.	જામીન લેઈ શ કાય.	માંડીવા ળીશકા ય.	પોસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૪ વર્સ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	--------------------------	------------------------	------------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે. ઇંગ્લીયન પીનલકોડની કીર્ટ કી ઇ કલમના ગુન્હા કોનાથી માંડીવાળા શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કીમીનસે પ્રોસીગરકોડ (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) કલમ ૩૪૫ જુઓ.

ખંગાળાની હાઇકોર્ટે એવું ઠરાવ્યું છે કે ખણી અને સ્ત્રીના પુરાવાની ઉપરાંત આ કલમ પ્રમાણે લગનનો પુરાવો વધારે સાબીત કરવો જોઈએ.

આ કલમનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે ખળાત્કાર સંભોગના ગુન્હાની માફક અરેખરો પ્રવેશ થવો જોઈએ. ગમનની વીર્ય પડ્યું હોય અગર ના પડ્યું હોય પણ પ્રવેશ થયો હોય તો ખસ છે.

સ્ત્રીના કૃત્ય સામે ખણીએ અપાડા કર્યા હતા એવું સાબીત કરતાં એમ જણાઈ આ બધું જોઈએ કે તે કૃત્ય કરાવવામાં ખણીની ખુશીથી કબુલાત હતી.

કોઈ ખણી પોતાની સ્ત્રીના તકરારી વાદ વીવાદથી ગુસ્સે થઈને તે સ્ત્રીને કહે કે જો તારે તારા માર સાથે સંબંધ રાખવો હોય તો તારે મારી પાસે રહેવું નહીં. આ ઉપરથી તે સ્ત્રી જાણી જોઈને પોતાના માર સાથે રહેવાને જન્ય અને તેના ખણી જોને અટકાવવાને ખીલકુલ કોશિશ કરે નહીં, તો આ ઉપરથી એમ નહીં સમજવું કે તેના ખણીએ તેના કૃત્યના અપાડા કર્યા.

આ કલમ ખણીના હક જન્યવવાને વાસ્તે છે અને તેથી કરીને ખણી એવો રીતે કાંઈ કબુલાતઆપે અથવા અપાડા કરે કે જે ઉપરથી એવો અનુમાન થઈ શકે તેણે પોતાની સ્ત્રીને છીનાળું કરતાં અટકાવવાનો પોતાનો હક તજ્યો છે, તો તેવી બાબતમાં ગુન્હેમાર ઠરાવી શકાય નહીં.

કોઈ શખ્સ સાથે છીનાળું કરવાને પોતાની સ્ત્રીને ખણીએ રજમંદી આપી હોય, તો ફરીથી તેજ શખ્સ સાથે છીનાળું કરવાની ફરીયાદી કરી શકાય નહીં.

આ કલમ ૪૯૭ પ્રમાણેના ગુન્હાની ફરીયાદ ખણી શીવાય બીજા કોઈ શખ્સ બાવી શકે નહીં.

કલમ ૪૯૭ પ્રમાણે છીનાળાને વાસ્તે કામ ચલાવવામાં આવ્યું હોય તો તેમાં ખણીનું જ્ઞાત થવાથી ફરીયાદ કોઈ બંધ પડે શકતી નથી.

કલમ ૪૯૭ પ્રમાણે છીનાળાનો ગુન્હેગાર કોઈ શખ્સને ઠરાવવામાં આવ્યો હોય તો જો કદાચ કલમ ૪૯૮ પ્રમાણે તે જલમાર્ગિને લેઈ ગયો હોય નહિ તો કલમ ૪૯૮ પ્રમાણે પણ ગુન્હેગાર ઠરાવવાની કાંઈ જરૂર નથી. રાણી વૈશ્વ પોમનમંગર વી. રી. કી. ૩૫.

છિનાળું કરવાના ઇરાદાથી ઘર પ્રવેશ કરવાને વાસ્તે કોઈ પણ શખ્સને ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય, અને વળી જો ખણીની રજમંદી અગર અપાડા હોય નહીં, તો તેવી ફરીયાદ ખણી શિવાય બીજા કોઈ શખ્સે કરી હોય તોપણ ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય. ૩ મ જુ. ૨૮૫.

કોઈ શખ્સ બીજાના ઘરમાં તેની રજમંદી શિવાય પેસે અને ત્યાં તેની સ્ત્રી સાથે છિનાળું કરે તો તેના ઉપર ઘર પ્રવેશનું અને છિનાળું કરવાનું બંને તોહોમત મુકી શકાય. કેમકે બંને પૃથક પૃથક ગુન્હા છે. સરકાર વિરુદ્ધ રોપમંજી.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ શખ્સ જો તોહોમત આપ્યું હોય, તે શખ્સ એમ જ તારે કે જે સ્ત્રી સાથે છિનાળું કરવાનું તોહોમત આપ્યું છે તે સ્ત્રી સાથે નાત રીવાજ પ્ર

માણે એ નાતર કીધેલું છે, તો તેમાં ફારફ એવું જોઈએ કે જે વપ્પતે તેણે નાતર કર્યું તે વપ્પતે તે સ્ત્રી કોઈની પરણેલ સ્ત્રી છે એવું નિસ્કપટપણે તે માનતો હતો કે નહીં. જો એમ માનતો હોય કે તે વપ્પતે તેવી નહોતી, તો તોહોમત મુકી શકાય નહીં. રાણી વિરદ મનોહર રાઈજી. ૫ મું. રી. ક્રિ. ૧૭.

તળખદા કાળીઓની નાતમાં એવો રીવાજ છે કે કોઈ પણ સ્ત્રી પોતાના ધણીની હયાતીમાં તેની રજનમંદી શિવાય તેને મુકીને જાય અને બળુ લગન કરી શકે અને તે ખરે જાણીય. પણ આ વાત હિંદુશાસ્ત્રના મુજબ તત્વથી હલટા છે તેથી કરીને તેના ઉપર જોરોસો રખાતો નથી. માટે જો તેથી કોઈ સ્ત્રી બીજું લગન કરે તો કલમ ૪૯૪ પ્રમાણે એક ધણી અથવા સ્ત્રીની હયાતીમાં બીજો ધણી અથવા બીજી સ્ત્રી કરવાનો ગુન્હો કહેવાય, અને કોઈ રાખસ આવી સ્ત્રી સાથે સંભોગ કરે અને જો કાયદેસર એવું સાબિત કરી શકાય, કે તે એવું માનતો હતો કે તે સ્ત્રી કાયદા પ્રમાણે મારી સ્ત્રી નથી, તો તેવો રાખસ આવી સંભોગ કરવાને આ કલમ પ્રમાણે ગુરુદગાર થઈ શકે. રાણી નવિરદ કરસન જોગલ. ૨ મું. હા. કા. રી. ૧૧૭.

કોઈ એક મુસલમાને એવું બતાવ્યું કે હું છ વાર પરણ્યો છું અને તેનું પાંચમું અને છઠ્ઠું લગન ખરોખર કાયદેસર ગણાવવાને તેણે પેટુલી ચાર બાપડીઓમાંની એ બાપડીઓના છુટકા છુપાવ્યા. તેના કાયદા પ્રમાણે તેનાથી ચાર બાપડીઓ થઈ શકે તેમ જ આહુતું. પેલી ચાર બાપડીઓને તેણે પુરતો છુટકો આપેલો નહોતો. તેમાં વળી બેના છુટકા છુપાવ્યા અને કાયદા પ્રમાણે બીજી એ સ્ત્રીઓ પરણ્યો. હવે કોઈ રાખસ તેની પાંચમી અને છઠ્ઠી બાપડી સાથે છીનાળું કર્યું તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તેની પાંચમી અને છઠ્ઠી બાપડીઓ તેની કાયદેસર સ્ત્રીઓ હતી નહીં અને તેથી કરીને આ કલમ પ્રમાણે કોઈએ ગુન્હો કર્યો નથી. રાખનાથનખાન વિરદ સરકાર.

સાપ્રાપ ધરા ૪૯૮. જે સ્ત્રી કોઈ પુરુષની સ્ત્રી છે, અને તે સ્ત્રીની છે એવું તે થાયો કોઈ પર માણસ જાણે છે, અથવા એવું માનવાનું જોને કારણ છે તે અગર તે જોલી સ્ત્રીને જો સ્ત્રીને તે પુરુષ પાસેથી, અથવા તે પુરુષની વતી જે રાખસના હવાલા સલાવી જવી, લ માં તે સ્ત્રી હોય તે રાખસ પાસેથી લઈ જાય, અથવા જોસલાવીને ઈ જવી, અથ લઈ જાય, એવા ધરાદાયો કે તે સ્ત્રી કોઈ રાખસની સાથે જનરકરમ વારોઠી રાખતી. કરે, અથવા એવી કોઈ સ્ત્રીને તે ધરાદાયો સંતાડી અથવા રોઠી રાખે, તો તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

ખરે વારુ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	અન્ય વારુ ટ નીકળે.	જનમંદી છે શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડેન્સી માણસ્ટેટ અથવા રાજા અથવા ર જન ગનો માણસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદ અથવા દંડ અથવા બંને.
-------------------------------	--------------------	-----------------	-----------------	--	---

ટીકા—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે. ઇંડિયન પીનલક્રાઉની કીધ કીધ ફલમાના ગુન્હા કેનાથી માંડીવાળી શકાય તેવા છે, તેને વાસ્તે ક્રિમીનલ પ્રોસીયર ક્રાઉ (૧૮૮૨ નો ૧૦ આ આક્ટ) ની કલમ ૩૪૫ નુઓ.

કોઈ શખ્સની સાથે કોઈ સ્ત્રિ આપ ખુશીયા જતી હોય અને તે સ્ત્રિના કહેવાથી તે શખ્સ તેની સાથે જતો હોય, તોપણ આ કલમ પ્રમાણે લેઈ જવાનો ગુન્હો થાય છે.

ખણી ધણીવાણી તરીકે રહેતાં હોય, તો લગ્ન થયેલું છે એમ અનુમાન થઈ શકે, અને તેથી કરીને લગ્ન ખરે હવું કે નહીં, એવું સાબિત કરવાનો બોલો ગુન્હેગારને શીરછે. રાણી વિરૂદ્ધ વગીરા ૮ બં. લા. રી. એ. ૬૩.

આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાનું તોહોમત તે સ્ત્રિના ધણીથીજ લાવી શકાય અગર તે ધણીએ જોની સંભાળમાં તે સ્ત્રિને સોંપી હોય તેવા શખ્સથી લાવી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે જો લઈ જવું જોઈએ તે લેઈ જવું એવી રીતે થયેલું હોયું જોઈએ કે તે સ્ત્રિને જ્યારે તેના ધણીના અથવા તેની તરફથી કોઈ શખ્સના કબજામાં થો અથવા આશરામાંથી લેઈ જવો જોઈએ, એવી કોઈ જરૂર નથી કે તે સ્ત્રિ તેવા શખ્સના ઘરમાંજ રહેતી હતી.

કોઈ સ્ત્રિ પોતાના ધણી સાથે રહેતી હોય અને તેની સાથે કુદ કરમ કરવાને સારૂ કોઈ શખ્સ તેની સાથે જાય અને તેથી કરીને તે સ્ત્રિ ઉપરનો તેના ધણીનો દાખ અટકે, તો આવી હકીકતથી આ કલમ પ્રમાણે લઈ જવાનો ગુન્હો થઈ શકે છે. તે સ્ત્રિ તે માં સામેલ હતી કે નહીં, એ કોઈ વધારે અગત્યની બાબત નથી.

કોઈ ધણીના ઘરમાં તે સ્ત્રી રહેતી હોય, અથવા તે ધણીએ કોઈ ઘર ભાડે રાખી આપેલું હોય અને તેનું ભાડું પોતે આપતો હોય, તેવા ઘરમાંથી કોઈ સ્ત્રીને સાપરાધ ઈ રાહથી લલચાવી લઈ જવું અથવા બીજી રીતે લેઈ જવું, એ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે; પણ તેમાં મુર્ખપ એમ હોયું જોઈએ કે લેઈ જનાર શખ્સ એમ જાણતો હતો કે જોના ઘરમાંથી તે સ્ત્રીને લઈ ગયા છે તેવા શખ્સની તે સ્ત્રી હતી. મુત્તોખાન વીરૂદ્ધ મંગલ ખંસામાં ૫ વી.રી. કી. ૧૦.

કોઈ સ્ત્રી કોઈ શખ્સને તેની સાથે લઈ જવા કેહે અને તે શખ્સ લેઈ જવાની ના કેહેતો હોય પણ પુછીથી આખરે લેઈ જાય, તો તે પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. રાણી વીરૂદ્ધ કુમાર સ્વામી. ૨. મ. હા. કા. રી. ૩૬૧.

કોઈ વોશ વરસની પરણેલી સ્ત્રીને પોતાના ધણીનું ઘર છોડવાને ઉચ્કેરણી આપવાનો કોઈ હલાલાણ ઉપર ગુન્હો મુકવામાં આવ્યો હતો. પુરાવા ઉપરથી એમ જાણાયું કે તે સ્ત્રી નો આપ ખુશીથી પોતાના ધણીનું ઘર છોડવાનો અને કબજતામાં કીસ્મણનો બંધો કરવાનો વોચાર હતો તેમાં કારણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવી. કેમકે જો તે હલાલાણ વચે પડી હોત નહીં. તો તે સ્ત્રી પોતાની ધારલા મતલબ પાર પાડી શકાત નહીં. રાણી વીરૂદ્ધ

•• શ્રીમતી પુડી. ૧ વી. રી. કી. ૪૫.

બાબ ૨૧ મો. આખર લેવા બાબત.

આખર લેવી.

૪૯૯. ને માણસ ખોલેલા અથવા વાંચવાને ધરાદો રાખેલા શબ્દોથી અથવા કાંઈ ચિન્હો કે આકારોથી, કાંઈ શખસની બાબત કાંઈ આરોપ મુકે અથવા પ્રગટ કરે, એવા ધરાદાથી કે તે આરોપથી તે શખસની આખરને હાનિ પોહોંચવી, અથવા હાનિ પોહોંચશે, એમ જાણીને અથવા એવું માનવાનું કારણ છતાં, તે તેણે તે શખસની આખર લીધી એમ સમજવું; પણ નિચેના અપવાદો મધ્યેની બાબતોમાં એમ સમજવું નહીં.

ખુલાસો ૧ લો—કાંઈ મુએલા શખસની ઉપર કાંઈ આરોપ મુકવો એ આખર લેવી થઈ શકે, જો તે આરોપ એવો હોય કે તેથી તે શખસ જીવતા હોય તો તેની આખરને હાનિ પોહોંચે તથા, એવા ધરાદાથી તે આરોપ મુકવો હોય કે તેથી તે શખસના કુટુંબને અથવા પાસેના ખોળ સગાએને મારું લાગે.

ખુલાસો ૨ જો—કાંઈ કંપની અથવા મંડળી અથવા મનુષ્ય, સમુદાય વિશે કાંઈ આરોપ મુકવો, એ આખર લેવી થઈ શકે.

ખુલાસો ૩ જો—વર્ષકરિષ્ક રીતે, અથવા બાલ્નેક્રિતની રીતે, મુકેલો આરોપ આખર લેવી થઈ શકે.

ખુલાસો ૪ થો—જો આરોપ, પોતેજ અથવા દ્વારાંતરે, ખોળએની નજરમાં જો શખસની નીતિ અથવા બુદ્ધિ વિશે હાલકો વિચાર ઉત્પન્ન ન કરે અથવા જો શખસનું પિતા ત્રી જાતો અથવા ધંધા સંબંધી માન એમણું ન કરે, અથવા જો શખસની શાખ એમણે ન કરે, અથવા જો શખસનું શરીર કંટાળો ઉપજાવે એવી હાલતમાં અથવા જો હાલત ધણી માણસના વિચાર પ્રમાણે શરમ ભરેલી ગણાય છે તેવી હાલતમાં છે એવું માનવાનું કારણ ન થઈ પડે, તે આરોપથી, તે શખસની આખરને હાનિ પોહોંચી એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવ.

- (અ) “જો ભલો માણસ છે; તેણે કદો જ નું ધડિયાળ ચોર્યું નથી,” એ પ્રમાણે જાણે, એવા ધરાદાથી કે જો એ જ નું ધડિયાળ ચોર્યું એમ માનવામાં આવે, તો એ આખર લેવી છે; પણ જો એકાદ અપવાદમાં એ દાખલ થાય તો નહીં.
- (બ) જ નું ધડિયાળ કાણે ચોર્યું? એવો સવાલ જ ને પુછતાં જ ની તરફ આગળી કરે, એવા ધરાદાથી કે જ નું ધડિયાળ જ એ ચોર્યું એમ માનવામાં આવે, તો એ આખર લેવી છે; પણ જો એકાદ અપવાદમાં દાખલ થાય, તો નહીં.
- (ક) જ નું ધડિયાળ લઈને જ નાશી જતો હોય એવું જ એક ચિત્ર પાડે, એવા ધરાદાથી કે જ નું ધડિયાળ જ એ ચોર્યું એમ માનવામાં આવે, તો એ આખર લેવી છે; પણ જો એકાદ અપવાદમાં એ દાખલ થાય; તો નહીં.

લોક કલ્યાણ પેટેલો અપવાદ—જો કાંઈ સાચો વાતનો આરોપ કાંઈ શખસની થે જો સાચો આ ઉપર મુકવો, અથવા પ્રગટ કરવો, લોક કલ્યાણારથે જરૂર હોય તે આરો

શીપ મુકવો અથવા ૫ મુકવો અથવા પ્રગટ કરવો એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં; ના પ્રગટ કરવો તેમ કરવું લોક કલ્યાણારથે જરૂર છે કે નહીં એ હકીકતની પાખત છે. જરૂર હોય તે.

સરકારી નોકરો પીએ અપવાદ—પેતાનો સરકારી અમલ ચલાવવા સંબંધીની કોઈ સરકારી અથવા સરકારી નોકરની ચાલ પાખત, અથવા તે ચાલ ઉપરથીજ નજર મળે સંબંધીની આવતી તેની આખર પાખત, શુષ્કબુધીથી કાંઈ પણ અભિપ્રાય આપવો ચાલે. એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

કાંઈ સારવજન પીએ અપવાદ—કાંઈ સારવજનિક વિષય સંબંધી કાંઈ પણ રાખસ નિકે વિષય સંબંધીની ચાલ પાખત અથવા તે ચાલ ઉપરથીજ નજર આવતી તેની આખર કાંઈ પણ રાખર પાખત શુષ્કબુધીથી કાંઈ પણ અભિપ્રાય આપવો, એ આખર સેવી છે ખસની ચાલ. એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવે.

કાંઈ સારવજનિક વિષય સંબંધી સરકારને અરજી કરવામાં, અથવા કાંઈ સારવજનિક વિષય સંબંધી એક મંડળીમાં મળવવાની દરખાસ્ત ઉપર સહી કરવામાં, અથવા તે મંડળીમાં જવા અથવા તે મંડળીના પ્રમુખ થવામાં, અથવા લોકનો આશ્રમ માગનારી કાંઈ સભા ઉભી કરવાની અથવા તેમાં સામિલ થવામાં, અથવા જે જગાનું કામ સારી રીતે ચલાવવામાં લોકને ફાયદો હોય એવી કાંઈ જગાને માટે કાંઈ ઉમદવારની તરફ સંમત માગવા અથવા આપવામાં, જે ની ચાલ સંબંધી શુષ્કબુધીથી અગત્ય તે અભિપ્રાય આપે, તે આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

ઈનસાફની કોઈ અપવાદ—કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાંના મુકદમાનો, અથવા કોર્ટમાંના મુકદમા તેવા કાંઈ મુકદમાના નિવેડાનો, મતલબ ખરખર હોય એવા ખરખરો જે એની હકીકત ચાલ જરૂર કરવો, એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

ખુલાસો—કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાં ચોકશી થતાં પહેલાં ખુલી કોર્ટમાં કાંઈ સુલેહનો અમલદાર અથવા ખોળે અમલદાર કાંઈ તજવીજ કરતો હોય, તે ઉપલી કલમના અરથ પ્રમાણેની કોર્ટ છે એમ સમજવું.

કાંઈ ઈનસાફની પાંચમા અપવાદ—કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાં જે દિવાની કે ફોજદારી મુકદમાનો ફેસલો થઈ ચુક્યો હોય તે મુકદમાની ફેરિયત પાખત અથવા એવા કાંઈ મુકદમામાં પક્ષકાર, શારૂદ અથવા મુખત્યાર રાખલની ફેરિયત અથવા કાંઈ પણ રાખસની ચાલ પાખત, અથવા તે ચાલ ઉપરથીજ નજર આવતી તે રાખસની આખર પાખત, શુષ્કબુધીથી ગતિ તે અભિપ્રાય હોય તથા ખોળે આપવો, એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

સંબંધ રાખનારા એની ચાલ.

દર્શાવે.

(અ) “પેતા મુકદમામાં જે આપેલી શારૂદી એવી હલટી છે કે મને એમ લાગે છે કે તે મુરખ અથવા અપ્રમાણિક હોવો જોઈએ” એ પ્રમાણે જે અ શુષ્કબુધી

થી હોય, તો તે આ અપવાદમાં હાજલ થાય છે; કેમકે જે અભિપ્રાય તે આપે છે તે શાહેલ હાજલ થી ની ચાલ ઉપરથીજ નજર આવતી થી ની આખર પાખત છે.

(બ) પણ જો તે એ પરમાણુ કહે કે, “તે મુકદ્દમામાં થી એ જે કહ્યું તે હું ખર મા નથી નથી, કેમકે હું જાણું છું કે એ અપ્રમાણિક માણસ છે,” તો આ અપવાદમાં હાજલ થતો નથી, કેમકે થી ની આખર પાખત જે અભિપ્રાય તે આપે છે તે શાહેલ હાજલ થી ની ચાલ ઉપરથી આધાર રાખતો અભિપ્રાય નથી. પ્રસીધ કરતા છોડા અપવાદ—જે કૃતિ તેના કરતાએ લોકના વિચાર પર રજુ કરી નાં ગુણ હોય. જે એવો કાંઈ કૃતિનાં ગુણ હોય વિશે અથવા તે કૃતિમાંજ નજર આવતી તેના કરતાની આખર વિશે, સુખયુષિથી કાંઈ પણ અભિપ્રાય આપે તે એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

ખુલાસો—કાંઈ કૃતિ લોકના વિચાર પર સ્પષ્ટ રીતે રજુ થાય, અથવા તેના કરતાનાં કાંઈ ઉપરથી તે લોકના વિચાર પર રજુ કરી એવું અનુમાન થઈ શકે.

દર્શાવ.

(અ) જે શખસ કાંઈ પુસ્તક પ્રગટ કરે છે, તે તે પુસ્તક લોકના વિચાર પર રજુ કરે છે.

(બ) જે શખસ જાહેર રીતે કાંઈ ભાષણ કરે છે, તે તે ભાષણ લોકના વિચાર પર રજુ કરે છે.

(ક) જે નાટકવાળો અથવા ગાનારો લોકની આગળ નાટકમાં વેષ બદલે આવે, તે પોતાની નાટકની અથવા ગાયનની કૃતિ લોકના વિચાર પર રજુ કરે છે.

(ડ) જો એ એક પુસ્તક પ્રગટ કર્યું છે, તે વિશે જ એમ કહે કે, “જો હું પુસ્તક આપકુદી ભરેલું છે, માટે જ મંદ યુષિ હોવો જોઈએ, જો હું પુસ્તક ખોલતો છું, માટે જ નહારા મનનો માણસ હોવો જોઈએ” હવે જો એ પ્રમાણે જ સુખયુષિથી કહેતો હોય, તો તે આ અપવાદમાં હાજલ થાય છે, કેમકે જો પાખત જે અભિપ્રાય આપે છે, તે ફક્ત જો ના પુસ્તકમાંજ નજર આવતી થી ની આખર પાખત છે.

(ઈ) પણ જો તે એમ કહે કે જો હું પુસ્તક એવકુદી ભરેલું તથા ખોલતો છું એ જોઈને મને કાંઈ આશ્ચર્ય લાગતું નથી, કેમકે તે જાહેર મંદયુષિ તથા જોઈ છે,” તો આ અપવાદમાં હાજલ થતો નથી, કેમકે થી ની આખર પાખત જે અભિપ્રાય તે આપે છે તે જો ના પુસ્તક ઉપર આધાર રાખતો અભિપ્રાય નથી.

જે શખસનો સાતત્ય અપવાદ—જે શખસને કાંઈ ખોલ શખસની ઉપર કાંઈ ખોલ શખસની હાજર આપેલો કાંઈ અખતાર હોય, અથવા તે ખોલ શખસની સાથે ઉપર કાંઈ પ્રકારે કાંઈ કાંઈ કરારમાંથી નિકળતો અખતાર હોય, તે શખસ, જે માણે અખતાર પાખતો તે કાંઈ કરાર અખતાર બાજે તે પાખતોમાં તે ખોલ શખસની જે તેણે સુખયુષિ ચાલ સંબંધી સુખયુષિથી કાંઈ કપડા દે, તો તે આખર સેવી છે એમ થી તે ખોલ શખસ સમજવું નહીં.

ખસને દિલો ૪

૫૬૧

દર્શાવે.

જે નજીક કોઈ શાહેદની અથવા કોરટના કોઈ અમલદારની ચાલ સંબંધી સુધ બુધધી ઠપકા દે તે; કોઈ પોતાનો ઉપર પોતાના હુકમ તળેના માણસોને સુધ બુધધી ઠપકા દે તે; મા અથવા બાપ પોતાના છોકરાને બીજા છોકરાઓના દેખતાં સુધબુધધી ઠપકા દે તે; કોઈ મહેતાજી જેનો અખત્યારમાં અથવા બાપથી મળે છે તે કોઈ નિશાળીયાને બીજા નિશાળીયાઓના દેખતાં સુધબુધધી ઠપકા દે તે; નોકરીમાં આજસ કરવા સાર કોઈ ચાકરને સુધબુધધી ઠપકા દે તે; કોઈ સરાફ પોતાની પેટેડીના કિલીદારને તે કિલીદારની કિલીદારી બાબતની કોઈ ચાલ ને વારતે સુધબુધધી ઠપકા દે તે; એ સવળા આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

કાયદા પ્રમાણે આક્રમ્મ અપવાદ.—કોઈ પણ રાખસની ઉપર; તોહોમતની બાબ અખત્યાર પાછા તમાં તે રાખસની ઉપર જે રાખસોનો કાયદા પ્રમાણે અખત્યાર હોય તે જા રાખસનીઆ રાખસોમાંના કોઈપણ રાખસની આગળ સુધબુધધી, કોઈ તોહોમત મુગળ સુધબુધધી કબુ, એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં. મુકેહું તોહોમત.

દર્શાવે.

જે અ કોઈ માણસરેદની આગળ જ ની ઉપર સુધબુધધી કોઈ તોહોમત મુકે, જે અ કોઈ જ ચાકરની ચાલ બાબત જ ના શેડની આગળ સુધબુધધી ફરિયાદ કરે, જે અ કોઈ જ છોકરાની ચાલ બાબત જ ના બાપની આગળ સુધબુધધી ફરિયાદ કરે, તો અ આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

કોઈ રાખસે નવજા અપવાદ.—બીજાની આખરેશ કોઈ આરોપ મુકવો એ આ પોતાનો લાભ બૂર સેવી ન ગણાય, પણ ક્યારે કે તે આરોપ મુકનાર રાખસ પોતાનો, જાળવવાને સુધ અથવા કોઈ બીજા રાખસનો, લાભ જાળવવાનો અથવા ભોંક કલ્યાણ અબુધધી મુકેલા રહે, સુધબુધધી તે આરોપ મુકતો હોય તો. આરોપ.

દર્શાવે.

(અ) અ એક હુકમદાર પોતાના ગુમાસ્તા જ ને એ પ્રમાણે કહે કે જ રોકા નાજાં તને ન આપે તો તેને કોઈ માલ તુ વેચીશ માં, કેમકે તેના પ્રમાણિકપણ વિશે મારો વિચાર સારો નથી,” હવે જે પોતાનો લાભ જાળવવા સાર, સુધબુધધી અ એ જ ની ઉપર આરોપ મુક્યો હોય, તો અ આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

(વ) અ એક માણસરેદ પોતાના ઉપરી અમલદારને રિપોર્ટ કરવામાં જ ની આખરે બાબત કોઈ આરોપ મુકે હવે સુધબુધધી ભોંક કલ્યાણાર્થે તે આરોપ મુક્યો હોય, તો અ આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

સુચના જે શ દર્શાવે અપવાદ—ફલાણી હેંશિયાર રહેજે એવી સુચના સુધબુ અસને આપી હો. ધીધી કોઈ રાખસને આપવી, એ આખર સેવી ગણાય નહીં, પણ ક્યારે ય તે રાખસનો કે જે રાખસને તે સુચના આપી હોય તે રાખસનો, અથવા જે રાખસ કાયદા થાયએવા ની સાથે તેનો સંબંધ હોય એવા કોઈ રાખસનો કાયદો, થાય એવા ઈ

ધરાદાથી અથ રાદાથી અથવા સોઠ કલ્યાણના ધરાદાથી તેસુઅના કરી હોય તો.
વા સોઠ કલ્યાણ
રથે આપી હોય
તો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે આખર સેવાનો ગુન્હો થવાને કાર્ધ મરનાર શખસ વંશે
એવા સખ્તો વાપરવા નોંધાયે છે તે નો જીવતો હોય તો ફરીયાદ કરત, એટલુંજ નહીં પણ,
શખ્તો તેનાં સગાં સંબંધીને તે અપમાન કરતા થઈ પડે એવી ધારણાથી જાણાએલા અથ
વા ખાલાએલા હોવા નોંધાયે.

આ કલમના ૧લા ખુલાસાને લગતો ફેસલો રેકસ વીરધ ડોક્ટમ ટી. આર. ૧૨૭નો
આપેલો છે, જેમાં ખતાવ્યું છે કે દીવાની દાવો બાવી શકાય નહીં. કોર્ટ ઓન ટોર્ટ ૬, ૮૫.

આ કલમમાં જે શખ્તો ખાલાએલા, અથવા વંસાએલા અથવા ખીજીરીતે પ્રસીદ્ધ
એલા નોંધાયે, તે એવી રીતે કે તેથી કાર્ધને કાંઈ અડચણ થાય. કલમના શખ્તો પ્રમા
ણે કાર્ધ શખસ કાંઈ કાગળ લખી પોતાના મજના ખાનામાં મુકે, તો તે પ્રસીદ્ધ કર્યું
કહેવાય, પણ તેમ નથી. પણ એવી કાંઈ ખાખત લખીને તે ખીજનને આપે અથવા તેના
ઉપરથી પોતાનો કબજો જવાદે, અને જેથી કરીને ખીજનની ખેઆખર થાય તો તેવે ઠેકાણે
તે પ્રસીદ્ધ કર્યું કહેવાય.

તેમજ કાર્ધ કાગળ પોટમાં મોકલે તો તે પ્રસીદ્ધ કર્યું કહેવાય; કાર્ધ કાગળની જ
કલ કરવાને ખીજને આપે તો તે પણ પ્રસીદ્ધ કર્યું; જે શખસ વીશે ખેઆખરનો કામ
જ લખેલો હોય તેવા શખસની ઝીને તે કાગળ મોકલ્યો હોય તો તે પણ પ્રસીદ્ધ કર્યું થ
ઈ શકે, પણ તેજ શખસને જો મોકલ્યો હોય તો તેમ કહેવાય નહીં. મહમદ ઈસ્માઈલ પિ
રજ મહમદ ટાહીર, કામલમંદર વિરધ નોખોનમંદર.

ઈંડીયન પીનલકોડમાં ખાલેલા અને લખેલા ખેઆખરના વા.ચો.માં કાંઈ ફેર ખત.વે
લો નથી. રાણી વિરધ મહંત પરસોતમદાસ. ૨. વી. રી ક્રિ. ૩૬.

ખાજેનાથ નામનો શખસ ડાકાઈટીનો આગેવાન છે કે નહીં તેની તપાસ કરવાને.
એક પોલીસના ઈન્સ્પેક્ટરને મોકલવામાં આવ્યો હતો, તેણે એવો રિપોર્ટ કર્યો કે એ વા
ત ખોટી છે, અને અદાવતથી ગામના વાણીયાઓ તેને શિક્ષા કરાવવાને પ્રયત્ન કરે છે.
જળી તેણે કહ્યું કે “તપાસ કરતાં મને માલમ પડે છે કે વાણીયાઓની ખર્ડરીઓમાંથી
ખાજેજ કાર્ધ એવી હશે કે જે ખાજેનાથની સાથે એક ખેરાત રહી નહીં હોય” તેમાં એ
વુ ઠરાવ્યું કે તોહોમતદાર વાણીયાઓની ખર્ડરીઓની આખર સેવાનો ગુન્હો આ કલમ
પ્રમાણે કર્યો. રાજનારાયણસેનના કેશમાં જુઓ. ૬. ખ. સો. રિ. ૪૨.

કાર્ધ ગોર અથવા ધરમગુરના ગુમાસ્તા ઉપર તેના શેઠના હુકમથી ફરિયાદીને નાત
ખાહાર મુકવાનો હુકમ પ્રસીદ્ધ કરવા સાર આખર સેવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું.
જે કાગળમાં નાત ખાહાર મુકવાનું લખેલું તેમાં એવું ખતાવેલું કે ફરિયાદીએ કાર્ધનું મા
ન્યું નોહોતુ અને તેની સાથે માનથી વરતો નોહોતો. તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તે કાગળ ઉપ
રથી કાંઈ ખેઆખર કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે તેમ નથી.

જેશ પુદોથી કાર્ધના ઉપર ખોટો દાવ મુકવામાં આવેલો તે શખસ ઉપર ખે આખર

ખરે કરવાના શુભાનું તોહોમત મુકી શકાય. કાંઈ શખ્સ ઉપર ચેરાનું ખાદું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, તો ફરિયાદી કાંઈ હલકી વાણનો માણસ છે એ વાતથી ખિઆખર કરવાના શુભાની ફરિયાદ બાંધ પડી શકે નહીં. રાણી વીરધ નોબીનગોમ અને બીજા ૨ વી. રી. ફી. ૩૫.

પોતાના ઉપરીના હુકમથી કાંઈ શખ્સ કાંઈ રીપોર્ટ કરે અને તેમાં સુદ્ધ બુદ્ધિથી અને નીશ્કપટપણાથી બીજા શખ્સો વીરધ કાંઈ તોહોમત આપેતો તે આ કલમના અપવાદ પ્રમાણે બચાવ થાય છે. સજ્જનારાયણ સેન વીરધ દીગોખરપાલ ૧૪ સપ. વી. રી. ફી. ૨૨. કાંઈ વકીલ અથવા મુખત્યાર પોતાના અસીલે આપેલી હકીકતો ઉપરથી પોતાના પ્લીડોમર્ત (જમ્મી તકરાર) સુદ્ધ બુદ્ધિથી કાંઈ ગેર આખર થાય એવી હકીકત લખેતો આ કલમના હમા અપવાદ પ્રમાણે તેનો બચાવ થાય છે. પણ એવી હકીકત બીજા શખ્સ દ્વારા બુદ્ધિથી લખી હોયતો તે જવાબદાર થાય છે. રાણી વીરધ ક્રિશ્ચીયન. ૨ નો. વે. પ્રો. ૪૭૩.

એવી કાંઈ જરૂર નથી કે તોહોમતદાર ફરિયાદીને ખે આખર કરવાને કાંઈ ફરિયાદીને ખરે ખર નુકશાન થવું જોઈએ. પણ જો એમ જાણતો હોય કે જો ખે આખરનું કૃત્ય કરવું છે તેનાથી ફરિયાદીને હાની થશે એવું તે માનતો હોય અથવા જાણતો હોય. એટલું હોયતો બસ છે. રાણી વીરધ હાકરદાસ. ૬ નો. વે. પ્રો. ૮૬.

કાંઈ એક ખાત્રણે એક પડોશની ખાત્રણની નાત્યને એક કાગળ લખી માફલો, તેમાં પોતાનો તેમજ ખાત્રણની નાતનો કાંઈ ધરમની બાબત વીશે તે નાતનો ફેસલો અથવા અખીપ્રાય માગ્યો હશે. તે જો સુદ્ધ બુદ્ધિથી લખેલો કાગળ હોય તો તે ક. ૪૯૯ના અપવાદ ૮ અગર હમાં આવી જાય એમ કરાવ્યું. રાણી વીરધ કાશીનાથ બચ્ચાજી બાગળ. ૮ મું. હા. કા. રી. ૧૬૮.

કાંઈ બાપ પોતાના દોકરાના બચાવ વાસ્તે કાંઈ ગેર આખર થાય એવું ખાત્રો હોય તો તેણે તે સુદ્ધ બુદ્ધિથી ખાત્રો હતો એમ સાબીત કરવું જોઈએ, નહીં તો આ કલમ પ્રમાણે શુભો થાય છે. રાણી વીરધ પરસોરામરામ ૨ વી. રી. ફી. ૩૬.

કાંઈ શખ્સની આખરને હાની થાય એવાં કાંઈ તોહોમત લખીને કોર્ટમાં કાંઈ અરજી આપે અને તેની એવાં મતલબ હોયકે તે તોહોમત કોર્ટમાં વંચાવાથી ઘણા માણસ જાણે, તો તો આ કલમના અરથ પ્રમાણે તે અરજી પ્રસીદ્ધ કરી અથવા છાપી એવો અરથ થાય છે. ગ્રીની વિરધ ડિલાનો. ૧૪ સપ. વી. રી. ફી. ૨૭.

આખર લેવા ૫૦૦. જે માણસ કાંઈ માણસની આખર લે, તેને ખે વરસની મુદ્દની સીક્ષા. તે સુધીની આસાન કેદની, અથવા ફગની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જગર વારંદ પાલોસ પક છે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંદ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય.	સેશન કોર્ટ, પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ હા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી આસન કેદ આથવા ફગ થવા બંને.
---------------------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---	--------------------------------------

ટીકા.—ઈડીપન પીનલકોડની કલમ પ્રમાણિના કીવા કીબ મુન્હા કોનાથી માંડે-
વાળી શકાય તેવીએ તેને વાસ્તે કલમ ૩૪૫ બુઝો. સી. પ્રો. કોડ.

કાંઈ બાબત ૫૦૧. કાંઈ બાબત કાંઈ શખસની આખરે સેવા નેવી છે એવું
આખરે સેવા ને જાણીને, અથવા એવું માનવાનું સારું કારણ છતાં, જે માણસ તે બાબ
વી છે એવું જાણે ત છાપે અથવા કોતરે, તેને એ વરસની મુદત સુધીની આસાન ફેરવી,
જીને તે છાપવી અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
અથવા કોતરવી.

નગર વારં પોલીસ પક કી શકેનહી	પ્રથમ વારં ક નીકળે.	જામીન મેઈ શ કાય.	માંડીવા ળીશકા ય.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા રા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધીની આસાન ફેરવ થવા ફંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	---	--

આખરે સેવા ૫૦૨. કાંઈ પણ છાપેલી અથવા કોતરેલી વસ્તુમાં આખરે સેવા
નેવી બાબતવા નેવી કાંઈ બાબત છે એવું જાણીને જે માણસ તે વસ્તુ વેચે, અથવા.
જી છાપેલી અ તે વેચવા માંડે, તો તેને એ વરસની મુદત સુધીની આસાન ફેરવી, અ
થવા કોતરેલી વ થવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.
સ્વ વેચવી.

નગર વારં ક પોલીસ પકકી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંક નીક ળે.	જામીન મે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસી ડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અ થવા રામા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધીની આસાન ફેરવ થવા ફંડ અથ વા બંને.
---	----------------------------	---------------------	--------------------	---	---

બાબ ૨૨ મા.

સાપ્રાધ ધમકી, તીરસ્કાર તથા દુખ બાબત.

સાપ્રાધ ધમ
કી.

૫૦૩. જે શખસ કાંઈ બીજા શખસને તેના શરીરને, આખરેને,
અથવા મીલકતને કાંઈ નુકશાન કરવાનો, અથવા નેની સાથે તે બી
જા શખસને સંબંધ હોય તેના શરીરને, અથવા આખરેને કાંઈ નુકશા
ન કરવાનો ડર દેખાડે, એવા ઈરાદાથી કે તે શખસને ગભરાટ પેદા થા
ય, અથવા તે ડર અમલમાં ન આવે એટલા માટે, જે કામ કરવા
ની તેની કાયદા પ્રમાણિ ફરજ ન હોય તે કામ તે શખસ કરે, અથવા
જે કામ કરવાનો તેનો કાયદા પ્રમાણિ હક હોય તે કામ કરવા
માં તે શખસ કસુર કરે, તેણે સાપ્રાધ ધમકીનો ગુન્હો કર્યો એમ સંમજ્ય.

ખુલાસા—કોઈ મુએલા શખસની સાથે જે શખસને સંબંધ હોય તે શખસને તે મુએલા શખસની આખરને નુકશાન કરવાનો હર દેખાડવો, તે આ કલમમાં દાખલ થાય છે.
દર્શન.

જે એક હીવાની મુદદમા ચલાવતો બંધ થાય એવા હેતુથી, અથવા તેને હર દેખાડે કે હું તારે પર બાળી નાંખીશ, તો જ સાપ્રાથ ધમકીના ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

ટીકા—નુકશાન એ શખસની ચાખ્યા કલમ ૪૪માં આપેલી છે, જેનો અરથ એવો છે કે કોઈ પણ શખસને એર કાયદેસર કરેલી હાની. માટે જો કોઈ શખસ ઉપર કોઈ ફરીયાદ કરવાની અથવા શિક્ષા કરાવવાની ખાસ્તી દેખાડે અને તે ફરીયાદ તેના ઉપર કાયદેસર રીતે થઈ શકે તેથી હોય તો પણ તેવી ખાસ્તી દેખાડવી. એ કાંઈ ગુન્હો નથી. રાજ્ઞી વીરુધ્ધ જોરોખા, ટમું. કા. કો. ૧૦૧ પણ જો એવી ખાસ્તી દેખાડીને નાણાં કઢાવે તો ક. ૩૮૮ અને ક. ૨૧૩ પ્રમાણે શિક્ષા થાય.

આવી ખાસ્તી કોઈ શખસને પોતાનેજ આપવી એવો કાંઈ જરૂર નથી. પણ ખીન કોઈ શખસને આવી હોયકે જેથી કરીને તે શખસને કાને તે ધમકી ભયતો તે બસ છે.

સમાધાનીનો પૃષ્ઠ. જે માણસ ધરાદાથી કોઈ શખસનો તીરસ્કાર કરીને તે ભંગ કરાવવાના ને ક્રોધઉત્પન્ન કરે, એવા ધરાદાથી કે તે ક્રોધને લીધે તે લોકની સુલેહમાં ધરાદાથી જાણી ભંગ કરે અથવા કાંઈ ખીન ગુન્હો કરે, અથવા એમ જાણીને કે તે શખસને કોઈનો બસ તે ક્રોધને લીધે લોકની સુલેહમાં ભંગ અથવા કાંઈ ખીન ગુન્હો તીરસ્કાર કરે. કરશે એવો સંભવ છે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની પેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવા માં આવશે.

બગર વારંદે પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન ભે ધ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માણસેટ્ટે ધનસાફ કરે	રવરસ સુધીની પેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-------------------	------------------	-----------------	----------------------------	---

ટીકા.—ઈંડીયન પીનલકોડની કોઈ કોઈ કલમોના ગુન્હા કોનાથી માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ક્રીમીનલ પ્રો. કોડની ક. ૩૪૫ જુઓ.

ખંડ અથવા પૃષ્ઠ. કાંઈ જાત, અફવા, અથવા ખુમ, જે માણસ જોટો જાણ્ય વિરુધ્ધ કાં તો હોય તે માણસ તે ચલાવે અથવા પ્રગટ કરે, એવા ધરાદાથી કે રા ધ ગુન્હો વગેરે ક જોની જમીનપરની અથવા ફરીયાદ ફોજ માંડેલા કોઈ આફિસર, સ્થા કરવાના ધરાદાથી લગ્ન, અથવા ખુલાસી ખંડ કરે, અથવા એવા ધરાદાથી કે લોકમાં ભ જોટી ખુમ અથવા અથવા ગભરાટ પેદા થાય, અને તેણે કરીને કોઈ શખસને રાજ્ય વિ લાવવી. રુધ અથવા લોકની સમાધાની વીરુધ્ધ કાંઈ ગુન્હો કરવાનું મન થાય, તો તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની પેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જનમીન ભે ઈ શકાય ન હી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	પેસીડેન્સી મા લુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો મા લુસ્ટરેટ ઇનસાફ કરે	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	-----------------------	-----------------------------	----------------------------	--	---

સાપ્રાપ્ત થમ ૫૦૬. જે માણસ સાપ્રાપ્ત થમકીનો ગુન્હો કરે, તેને જે વરસની મુદત સુધીની, ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને અગર જ્ઞાત અથવા મહાઅથા જે તે થમકી કરવાનો, અથવા આગથી કાંઈ મીલકતનો નાશ કરવાનો, અથવા જ્ઞાત જ્ઞાત અથવા મહાઅથા વગેરે ક ની કે સંમુદ્રપારની, અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની કેદની સીદ્ધા થા હાઅથા વગેરે ક પ, એવો કાંઈ ગુન્હો કરાવવાનો, અથવા કોઈ સ્ત્રીની સાથે બંબીચાર રવાની હોય તો નો હોય મુકવાનો ઊર દેખાડ્યો હોય, તો તેને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જનમીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય	પેસીડેન્સી મા લુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો મા લુસ્ટરેટ ઇનસાફ કરે	૨ વરસ સુધીની ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફં ડ અથવા બંને.
જે તે થમકી જ્ઞાત અથવા મહાઅથા કર વાની હોય તો,	ઉપર પ્રમાણે ૫ જુ માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેસીડેન્સી મા લુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગ નો માલુસ્ટરેટ ઇનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફંડ અથવા બંને.		

નનામા સંદે ૫૦૭. કાંઈ નનામા સંદેશા વડે, અથવા ઊર દેખાડનારા શખસ શાખી મારફતે સા નું નામ કે તેનું રહેવાનું ઠેકાણું છુપાવવાની આગળથી તદ્દખીર કરીને, જે માણસ સાપ્રાપ્ત થમકીનો ગુન્હો કરે તેને, તે ગુન્હાને માટે ઉપલી કલમમાં ઠરાવેલો સીદ્ધા ઉપાંત, જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદની બીજી સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જનમીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ, પે સીડેન્સી માલુસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા ખેમાંના માલુસ્ટરે ટ ઇનસાફ કરે.	ઉપલી કલમ મુજબ બંનેની શીદ્ધાની ઉ પરોલ ૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ
---------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	--	---

મારી ઉપર ધ ૫૦૮. કોઈ પણ શખ્સની જે વસ્તુ કરવાની કાયદા પ્રમાણે કે
 આની અપ્રસંન રજ નહી હોય તે વસ્તુ જે માણસ બુધીપુરવક તે શખ્સ પાસે કરાવે.
 તો થશે એવો ભ અથવા કરાવવાની કોશીસ કરે, અથવા જે વસ્તુ કરવાનો તે શખ્સનો
 ય ઉત્પન કરીને કાયદા પ્રમાણે હક હોય તે વસ્તુ કરવામાં તેની પાસે કસુર કરાવે અથવા
 કોઈ શખ્સ પા કસુર કરવાની કોશીસ કરે, અને તે એવી રીતે કે જે વસ્તુ મારી પા
 ય કોઈ કામ કે સે કરાવવાની એ ગુન્હેગારનો મતભવ છે તે હું નહી કરે તો; અથવા
 રાખવું. જે વસ્તુ કરવામાં મારી પાસે કસુર કરાવવાની એ ગુન્હેગારની મતભવ
 છે તે હું કરે તો મારી ઉપર અથવા જેની સાથે મારો સંબંધ છે એવા
 કોઈ શખ્સની ઉપર ધંધારની અપ્રસંનતા થશે, અથવા એ ગુન્હેગાર કાં
 ધ કરીને ધંધારની અપ્રસંનતા કરાવશે, એવો ભવ તે શખ્સના મનમાં
 ઘસાડી અથવા ઘસાડવાની કોશીસ કરીને તે એ પ્રમાણે કરે; તો તે
 માણસને એક વરસની મુદત સુધીની ધમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેદની અ
 થવા ફંડની અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(ખ) જો જ ને બારણે લાંબવા બેસે, એવા ધરાશયી કે એમ તેને બારણે બેસવાથી
 ની ઉપર ધંધારની અપ્રસંનતા થશે એવો સંભવ ઉત્પન થાય, તો આ કલ
 મમાં પ્પાન કરેલો ગુન્હો જ એ કીધો એમ સમજવું.

(ગ) જો જ ને એવો રીતે કરાવે કે જે વાં ફલાણું કામ નહી કરે, તો હું માહારા
 ળોકરાઓમાંના એક હોકરાનો જીવ તને આપીશ; અને તે એવી હાલતમાં હોય
 કે તે પોતાના હોકરાનો જીવ આપશે તો તેથી જ ની ઉપર ધંધારની અપ્રસંનતા
 થશે એવો ભવ ઉત્પન થાય, તો જ એ આ કલમમાં પ્પાન કરેલો ગુન્હો કે
 રથી એમ સમજવું.

જગર વારડે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વાર ક નીકળે.	જમીન સે ધ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી.	પેસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા રાજા અથવા ર જ વર ગનો માણસ્ટેટ ધનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ધમાંના ગત્ર તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ફંડ અથવા બંને.
-------------------------------------	-----------------------	-------------------	------------------------	---	--

કોઈ સ્ત્રીને ૫૦૯. કોઈ સ્ત્રીને બળવવાનો વિચાર કરીને જે માણસ કોઈ શ
 જવાના ધરાશ ૫૮ બોલે, અથવા કોઈ અવાજ કે ચાળા કરે, અથવા કોઈ વસ્તુ કે
 થા બોલેલા શ પાડે, એવા ધરાશયી કે તે સ્ત્રી તે ૫૮ અથવા અવાજ સાંભળે અ
 ૫૮ અથવા કરે થવા તે ચાળા અથવા વસ્તુ જોય, અથવા તે સ્ત્રીની એકાંત જગાપર જે
 આ આગા. માણસ જગર રજાએ બુસે, જેને એક વરસની મુદત સુધીની આશ્રય કે
 દની અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ ૫૬ કી રાકેનહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જમીન લે ઈ રાકાય	માંડીવાળી રાકાય નહી	પોસ્ટાડન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુ ધીની આ સાન કે અથવા ૬૩ અથવા બંને.
--------------------------------------	------------------------	--------------------	------------------------	--	---

ખુદ્દી રીતેથી ૫૧૦. જે માણસ કેદની હાલતમાં હતાં, કેાઈ જાહેર જગ્યામાં જમા રાખસનીએ જાપ, અથવા જે જગ્યામાં તેણે વગર રજાએ જવું કાયદા વિરુદ્ધ હોય એ મુનાસબ ચાલ. બી કેાઈ જગ્યામાં જાપ અને ત્યાં કેાઈ રાખસને દુખ થાય એવી રીતે માલે તેને ચોવીસ કલાકની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા ૬૩ રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ ૫૬ કી રાકેનહી.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જમીન લે ઈ રાકાય	માંડીવાળી રાકાય ન હી.	કેાઈ/પણ મા લ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨૪ કલાક સુધીની આ સાન કેદ અથવા ૩૧૦ નો ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------------	-------------------------------------	---

બાબ ૨૩ માં.

ગુન્હા કરવાની કેશિશ બાબત.

જે ગુન્હાઓ ૫૧૧. જે ગુન્હાને માટે આ કાયદામાં સમુદ્રપારની અથવા કેદ ને માટે સમુદ્રપા ની શિક્ષા કરાવી હોય એવો કેાઈ ગુન્હો કરવાની અથવા એવો કેાઈ મુ રની અથવા કેદ ન્હો કરાવવાની, જે માણસ કેશિશ કરે, અને તે કેશિશમાં તે ગુન્હો ની શિક્ષા કરાવી કરવા તરફ કાંઈ કામ કરે, તે માણસને, તેવી કેશિશને માટે શિક્ષા મં જે તે ગુન્હા કર બંધી કાયદામાં કાંઈ સાફ કરાવ ન કર્યો હોય તેવે કેાણે તે ગુન્હાને વાની કેશિશ કર માટે જે પ્રકારની, કેદની શિક્ષા કરાવી હોય તે પ્રકારની, તથા તે ગુન્હા ને માટે કેદની અથવા સમુદ્રપારની ધણામાં ધણી જે મુદત કરાવી હોય તેની અડધી મુદતની, કેદની અથવા સમુદ્રપારની, અથવા તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(અ) જો એક પેટી ફોડીને કાંઈ જવેર ચોરવાની કેશિશ કરે, અને તે પેટી ફોડ્યા પછી તેને માલમ પડે કે માહે કાંઈ જવેર નથી, તો તેણે ચોરી કરવા તરફ એક કામ કીધું, માટે આ કલમ પ્રમાણે તે તકશીરવાર થયો એમ સમજવું.

(બ) જો ના ખીસ્સામાં હાથ ધાલીને તેમાંથી ચોરી કરવાનો જ કેશિશ કરે, અને જો ના ખીસ્સામાં કાંઈ વસ્તુ ન હોવાને લીધે જ તે કેશિશમાં પાર ન પડે, તો આ કલમ પ્રમાણે જ તકશીરવાર થયો એમ સમજવું.

તે ગુન્હાને માટે વગર વારંટ પક ડવાનો પાલીસ ને અપ્પાર હો ય તો પકડી શ કે, નહીં તો ન હી.	તે ગુન્હાને મા ટે ઘણું કરીને પ્રથમ સમન નીકળતો હોય તો સમન, અને વારંટ નીકળતું હોય તો વારંટ નો કમે	તે ગુન્હાનો તકસીરવાર બીચાર કર્યો હોય તે ગુ ન્હાને માટે જામીન લે ઈ શકાતો હો યતો લેઈ શ કાય, નહીં તો નહી.	તે ગુનો હક રવાનો કાશી કરી તે ગુન્હો માંડીવાળી શ કાતો હોય તો માંડીવા ળી શકાય, રટ.	કાશીશ ક રેલા ગુન્હા નો ઈન્સાફ ને કારટથી ચંઈ શકતો હોય તે કા રટ.	તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા પ્રકાર ની ઘણામાં ધ ણી મુદત ને કરાવો હોય તેની અરથી મુદત સુ ધાની કેદ અથ વા સમુદ્રપાર અ થવા હંડ અથ વા બંને.
--	---	---	---	--	--

ટીકા.—કાઈ સ્ત્રી ઉપર નિર્દોષ હોવા કરવામાં આવે તો તે ઉપરથી એમ નહીં સ
મજવું કે તેની સાથે બળાત્કાર સંભોગ કરવાની કાશીશ કરી; પણ જો કારકને એમ ખા
તો થાય કે તે સ્ત્રીના ના કેહેવા છતાં તથા તેની ભરજી ઉપરાંત કેદીને પોતાનું કુદર્દ
કરવાનો પકડો કરાવે હોય, તો બળાત્કાર સંભોગ કરવાની કાશીશ કરી એમ ગણી શકાય. રા
ણી વીરધ ચંકર. ઈ. ભા. રી. ૫ મુ. ૪૮૩.

જાન કરવાની જાહેર અપ્પરો છપાવવી એ જાન કરવાની તૈયારીનું કરેલું કાર્ય કેહેવાય
પણ તેથી કરીને કાંઈ જાન કરવાની કાશીશ કરી કેહેવાય નહીં. તેથી કરીને જો કાંઈ શ
ખસની સ્ત્રી જીવતી હોય અને તે છતાં પોતાનું જાન બીજી કાંઈ સ્ત્રી સાથે થશે એવી જા
હેર અપ્પરો છપાવે તો તેથી કરીને એક સ્ત્રીની હયાતી છતાં બીજી સ્ત્રી પરણવાના ગુન્હા
ની કાશીશ કરી એમ કેહેવાય નહીં. રાણી વીરધ પીઠરસન.

જો કાશીશ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હોય તે કાશીશથી ગુન્હો થઈ શકે તેમ હોય નહીં
તો આ કલમ મુજબ ગુન્હો કરવાની કાશીશ કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે નહીં.

કાંઈ ઈન્સાફે પોતાના નોકરને કાંઈ ઝારાક વેચવા જાહેર્યો હોય, અને તે નોકર
તોલમાં જોડુ બળન મુકે અને બધારાનો ઝારાક પોતાને ઘેર લેઈ જવાનો તેનો ઈરાદો હો
ય, તો તેણે ચોરવાની કાશીશ કરી એમ કેહેવાય.

તેમજ જો કાંઈ ખાસો પેઢીમાં ચોરવાના ઈરાદાથી હાથ ધાલે તો તેણે પણ ચોરવા
ની કાશીશ કરી એમ સમજવું.

(True translation)

Nanabhai Heridass

Translator.

સન ૧૮૭૦ નો આક્ટ ૨૭ મો
હિંદુસ્તાનનો ફાજદારી કાયદો સુધારવા સારું હેડળ લખ્યા.

પ્રમાણે કરાવ્યું છે.

૧ મુ. કલમ ૩૪. ૨. જુ. કલમ ૪૦. એ એ ૨૬ થઈ તેને બદલે નવી દાખલ કરી.
૩ જુ. કલમ ૫૬ મીમાં બીજી પેરેગ્રાફ વધ્યો, એથી કલમ ૧૨૧ મી આગળ ૧૨૧ અ
ની કલમ તથા તે આગળ ખુલાસાનો પેરેગ્રાફ વધ્યો, ૫ મુ. ૧૨૪ મી કલમની આગળ

૧૨૪ અ ની કલમ તથા તે આગળ ખુલાસાનો પોત્રાફ વધ્યો, ૬ મું. ૧૩૧ મી કલમનો નામે ખુલાસાનો પોત્રાફ વધ્યો, ૭ મું. ૧૯૪, ૧૯૫ મી કલમમાં “આ કાયદા મુજબ” શબ્દ છે તે કાહડી નાખી “અથવા ઇંગ્લેન્ડ દેશના કાયદા મુજબ” એ શબ્દ વધાર્યા, ૮ મું. ૨૨૨, ૨૨૩ મી કલમમાં “અથવા જે શખસને કાયદેસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય તેવા શખસને” એટલા શબ્દ વધાર્યા છે, ૯ મું. ૨૨૫ મી કલમની આગળ ૨૨૫ અ ની કલમ વધી છે, ૧૦ મું. ૨૨૪ મી કલમની આગળ ૨૬૪ મી અ ની કલમ તથા તેને લગતો બીજો એક પોત્રાફ વધ્યો છે, ૧૧ મું. ૩૦૪ થી કલમની નીચે ૩૦૪ અ ની કલમ વધારી છે, અને ૧૨ મું. ૩૦૭ મી કલમ નીચે એક પોત્રાફ વધાર્યો છે.

એ શિવાય બીજી કલમોમાં નિચેની કલમો વધી શકે તેવી નથી તેથી એ બાકીનો નિર્ણય રાખી કહીએ છીએ.

ફોન્ટેરી કાય ૧૩. સરહદ કાયદાના કેટલાએક બાબો એટલે ૪૦ થી સાધારણ દાના કેટલાએક અપવાદ બાબતના ૫ મા મહત્ત્વાગ્રી બાબતનો અને ૨૩ મા બાબત બાબત બાબત કર નહા કરવાની કાશિસો બાબતનો ૧૨૧ અ-તથા ૨૬૪ અ-અને ૩૦૪ અ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુનાઓને લાગુ છે, અને સરહદ ૪ થી તથા ૫ મા બાબત સરહદ ૧૨૪ અ અને ૨૨૫ અ-કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુનાઓને લાગુ છે એવું સમજવું.

૧૨૧ અ અથ ૧૪. સરહદ ૧૨૧ અ-તથા ૧૨૪ અ-અને ૨૬૪ અ-કલમોમાંની વા ૧૨૪ અ અથ હરકોઈ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક હરકોઈ ગુનાની ફરિયાદ સ્થા વા ૨૬૪ અ કલમ નિક સરકારના હુકમથી અથવા હુકમના આધારથી કરવા વગર કોઈ કે પ્રમાણે ફરિયાદ કર રહે લેવી નહી.

વાને સ્થાનિક સર ૧૫. હરકોઈ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદાના કોઈ કસબને આ કારના હુકમની જ આકટના કોઈ કસબથી હરકત થાય છે એવું સમજવું નહી.

ફરિયાદો વિશેષ અને ૧૬. આ આકટને જોડેલું પેડેલું પરીશિષ્ટ ફોન્ટેરી ઇનસાફનું સ્થાનિક કાયદા કા કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાને જોડેલા પરીશિષ્ટને લાગુ છે યમ રાખ્યા છે પે એવું સમજવું.

હેલું પરીશિષ્ટ, ફો ૧૭. આ આકટને જોડેલા બીજા પરીશિષ્ટમાં જે નંદારી ઇનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કા યદાને જોડેલા ૫ રીશિષ્ટનો ભાગ છે એવું સમજવું.

આકટો ૨૬૬

સ્થા બાબત.

૧૭. આ આકટને જોડેલા બીજા પરીશિષ્ટમાં જે આકટો બંને લા છે તે આકટો તેમાં લખેલું છે તેટલે સુધી રદ કરવા છે એવું સમજવું. પરીશિષ્ટ ૨ જુ (કલમ ૧૭ જુઓ)

નંબર અને વરસ	મથાળું	કુટસો ૨૬ કીધા
૪ થા જ્ઞાતિના રાજાના પાસમાં ૬ મા વરસમાં ૬ રેખા સ્ટાટ્યુટનો ૭૪ મો બાય.	ઈસ્ટ ઈન્ડીયામાં ફોજદારી ઈન સાફ્ટરવાનું કામ સુધારવા બાયતનો આક્ટ.	૧ લી કલમના આરંભથી ને ૨૦ મી કલમ ની આખર સુધીનો સંધળી કલમો, તથા ૧૪મી, ૧૪મી, ૧૫મી, અને ૨૧મી કલમ અને ૨૩મી કલમના આરંભથી તે ૨૬ મી કલમનો આખર સુધીનો સંધળી કલમો, અને ૩૬ મી, ૩૭ મી, ૫૧ મી, ૫૨ મી, ૫૬ મી, અને ૧૧૦ મી કલમ સી વાય સંધળો આક્ટ.
૧૯૧૭ નો આક્ટ ૫ મા.	ગરવમન્ટનો હુકમ વગેરે સારતી કાઢવાની મના કરવાનો કાયદો.	સંધળા આક્ટ.
૧૯૧૭ નો આક્ટ ૪ થો.	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કુટલીએક કલમોમાં "ગુન્હો" આ શબ્દ લખ્યો છે તેનો અર્થ વધારવા બાયત અને, બીજાં કા રજી સાફ તે શબ્દનો અર્થ વધારવા બાયતનો આક્ટ.	(True Translation) Venayek wasoodew, oriental Translator to Government

સન ૧૮૮૨ નો આક્ટ ૮ મો.

હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો સુધારવા સાર હેઠલ લખ્યા

મમાણે ઠરાવ્યું છે.

૧જી. ૪૦મી કલમની ૨૭ રકમમાં "૧૦૯મી" એ આંકડા પહેલાં "૬૪મી, ૬૫મી, ૬૬મી, ૭૧મી," એ આંકડા વધારવા છે.

૨જી. ૬૪મી કલમમાં "જે જે બાયતમાં ગુન્હોગારને ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે" એ શબ્દો કાઢી નાંખી "ફેદની તથા ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહની જે બાયતમાં ગુન્હોગારને ફેદ સાથે કે કેવળ ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે તે બાયતમાં" "અને ફક્ત ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહની જે બાયતમાં ગુન્હોગારને ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે." એ શબ્દો દાખલ કરવા છે.

૩જી. ૬૭મી કલમમાં "એવો ગુનોહ હોય, તો" એ શબ્દો પછી "તે ફંડ ન આવે તો કે ૨૬ જે ફેદની શિક્ષા કરે તે આસાન હોવી જોઈએ, અને" આ શબ્દો વધારવા છે.

૪થી. ૭૧મી કલમમાં નીચેલી રકમ હુકમરી.

"જ્યારે કાંઈ પણ વસ્તુ, જે ચાલુ કાયદા ઉપરથી ગુન્હાઓની બ્યાખ્યા કરવામાં આવી હોય તથા તેઓ બદલ શિક્ષા કરવામાં આવતી હોય તે ચાલુ કાયદાની એ અથવા બીજી જાણી જાણી બ્યાખ્યામાં આવે એવો ગુન્હો હોય ત્યારે, અથવા

"જે કૃત્યોમાંનું એક કૃત્ય અથવા એક કૃત્ય કરતાં વધારે કૃત્ય જાતેજ ગુન્હો થાય તેવાં

કેટલાંક કૃત્તેઓ એકઠા કરવામાં આવે ત્યારે કાંઈ જુદો ગુન્હો થાય ત્યારે,
 “ગુન્હેગારનો ઈનસાફ કરનારો કેરોટ સરહુ ગુન્હાઓ પછીકી કેાઈ પણ એક ગુન્હા..
 બદલ જેટલી શિક્ષા કરી શકતી હોય તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તે ગુન્હેગારને
 કરવી નહી.”

૫મું. ૭૩મી કલમમાં “વધારે અને એક વરસથી ઓછી હોય” એ શબ્દો કાઢી નાંખી
 “વધારે હોય અને એક વરસથી વધારે ન હોય” એ શબ્દો દાખલ કર્યા.

૬મું. ૨૧૪મી કલમના અપવાદને બદલે “અપવાદ-જે જે ખાખતમાં ગુનોહ કાયદેસર મંદી
 વાળી શકાય તે તે ખાખતને ૨૧૩મી અને ૨૧૪મી કલમના કરાવો લાગુ પડતા ન
 થી.” આ અપવાદ દાખલ કર્યો છે.

૭મું. ૩૦૬મી કલમમાં “શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે” એ
 શબ્દો કાઢી નાંખી “અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે” એ
 શબ્દો દાખલ કર્યા છે.

૮મું. ૩૩૫મી કલમમાં “મહાવ્યથા કરે” એ શબ્દોની પેઢેલાં “બુદ્ધિપુરવક” એ શબ્દ
 દાખલ કર્યો છે.

૯ મુ ૪૧૦ મી કલમમાં “નામ” ચોરીની મિલકત “પાડ્યું છે” આ શબ્દો પછી “પ..
 છી ખિટોશ ઇંડિયાની માંહે અથવા બાહાર તે કપ્પજો એકની પાસેથી ખીંજની પાં
 સે ગયો હોય અથવા તે સાપ્રાધ ખોટો ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસઘાત થયો હોય.
 તોપણ;” અને “નો ગુન્હો” આ શબ્દો વધાર્યા.

૧૦ મું. ૪૩૫ મી કલમમાં “અથવા વધારે રૂપીયાની” આ શબ્દો પછી “અથવા (જ્યારે
 મિલકત ખેતરમાં ઉત્પન્ન થયેલો માલ હોય ત્યારે) દસ અથવા વધારે રૂપીયાની”
 એ શબ્દો વધાર્યા.

૧૧ મું. આ આકટ આખા ખીટોશ ઇંડિયાને લાગુ છે અને તે તા. ૧૦ ૧૯૧૧ની જાનેવારી
 સને ૧૮૮૩ થી અમલમાં આવ્યો છે.

